

15 MILLION BOOKS SOLD WORLDWIDE

રોબિન શર્મા

વિશ્વમાં #૧ બેસ્ટસેલર પુસ્તક ‘ધ મોન્ડ હુ સોડ હિં ફરારી’ના લેખક

THE 5 AM CLUB
GUJARATI EDITION

પરોફનો ઉપયોગ કરો
જીવનમાં પરિવર્તન લાવો

INTERNATIONAL BESTSELLER

15 MILLION BOOKS

રોટિંગ

વિશ્વમાં #૧ બેસ્ટસેલર પુસ્તક 'ઘ

JOIN TELEGRAM CHANNEL

@GUJARTIB

દ્વારા અ.એમ. કલબ

THE 5 AM CLUB

પરોફ્નો ઉપયોગ કરો
જીવનમાં પરિવર્તન લાવો

રોબિન શર્મા

અનુવાદ : અલકેશ પટેલ

જ્યક્સો પબ્લિશિંગ હાઉસ

અમદાવાદ બેંગલૂર ભોપાલ ભુબનેસ્વર ચેન્નાઈ
દિલ્હી હૈદરાબાદ કલકત્તા લખનૌ મુંબઈ

Published by Jaico Publishing House
A-2 Jash Chambers, 7-A Sir Phirozshah Mehta Road
Fort, Mumbai - 400 001

jaicopub@jaicobooks.com

www.jaicobooks.com

© 2018 by Robin Sharma
All rights reserved

Published in arrangement with
HarperCollins Publishers Ltd
Toronto, Canada

To be sold only in India, Bangladesh, Bhutan,
Pakistan, Nepal, Sri Lanka and the Maldives.

THE 5 AM CLUB

દ ૫ અ. એમ. કલાબ

ISBN 978-93-89305-47-0

Translator: Alkesh Patel

First Jaico Impression: 2019

Characters, incidents and dialogue are drawn from the author's imagination and are not to be construed as real. Any resemblance to actual events or persons, living or dead, is entirely coincidental.

The original models, performance tools and learning tactics in this work are the intellectual property of Sharma Leadership International Inc. and cannot be used in any form, without express written approval.

Interior illustrations by Mae Besom and Lola Landekic.

No part of this book may be reproduced or utilized in any form or by any means, electronic or mechanical including photocopying, recording or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publishers.

લેખક તરફથી સંદેશ + અર્પણ

આ પુસ્તક તમારા હાથમાં છે એ બદલ મને અત્યંત આનંદ થાય છે. હું હૃદયના ઊંડાળથી આશા વ્યક્ત કરું છું કે આ પુસ્તક તમારી ક્ષમતા અને કુશળતા પૂર્ણાભાવીપે વ્યક્ત કરવામાં મદદરસ્ત થાય. તમારી રચનાત્મકતા, ઉત્પાદકતા, સમૃદ્ધિ તથા દુનિયાની સેવા કરવાની બાબતમાં કરાંતિકારી પરિવર્તન આવે.

પ એ.એમ. કલબના વિચાર અને પદ્જતિનો આધાર - હું ટોચના ઉદ્યોગ સાહસિકો, ટોચની કંપનીઓના સીધાઓ, ટોચના રમતવીરો, નામાંકિત સંગીતકારો તથા રાજીવી પરિવારોના સભ્યોને વીસ કરતાં વધુ વર્ષથી અત્યંત સફળતાપૂર્વક શીખવું છું તેના ઉપર છે.

આ પુસ્તક મેં ચાર વર્ષના ગાળામાં ઇટાલી, દક્ષિણ આફ્રિકા, કેનેડા, સિવટ્રાર્લેન્ડ, રશિયા, જરાઝિલ તથા મોરિશિયસમાં લખ્યું છે. કયારેક મારા શર્દી ઉનાળામાં મંદ પવનની જેમ સરળતાથી વહે છે, તો કયારેક તેમાં મુશ્કેલી અનુભવાય છે. કયારેક મને મારું આ સર્જન અટકાવી દેવાની લાગણી થતી હતી તો કયારેક આદ્યાત્મિકતાના સર્વોરચ ગાળામાં મારી પોતાની જરૂરિયાતો કરતાં જવાબદારીની ભાવના મને કામ ચાલુ રાખવા પ્રોત્સાહિત કરતી હતી.

આ પુસ્તક ક્રારા મેં તમને આપવા લાયક બધું જ આપી દીધું છે. અને પ એ.એમ. કલબ પુસ્તક પૂર્ણ કરવામાં આખી દુનિયામાં જેટલા પણ લોકોએ મને સહયોગ આપ્યો એ તમામનો ખૂબ આભાર.

આથી, હૃદયપૂર્વક આ પુસ્તક હું વાયકને અર્પણ કરું છું. વિશ્વને વધુ હીરોની જરૂર છે અને તેમના માટે રાહ જુઓ છે - તમે તેને અપનાવશો ત્યારે તમે પણ તેમાંના એક બની જશો, જેની શરૂઆત આજથી થશે.

પ્રેમ અને સન્માન સાથે ,

રોબિન શર્મા

અનુકરમ

- ૧. જોખમી પગલું**
  - ૨. સુવિષ્યાત બનવા માટેની દેનિક ફિલોસોફી**
  - ૩. અજાણી વ્યક્તિ સાથે આશ્રયજનક મુલાકાત**
  - ૪. સમાધાનકારી વલણનો અસ્વીકાર**
  - ૫. પ્રભાતના પ્રયોગનું જોખમી સાલસ**
  - ૬. ઉત્પાદકતા, કલા અને અજેયતાની ઉડાન**
  - ૭. સ્વર્ગ જેવા વાતાવરણમાં પરિવર્તનની તેચારી**
  - ૮. ૫ એ.એમ. પદ્મલિ શૈખિક અગ્રણીઓની પ્રભાત**
  - ૯. મહાનતા વ્યક્તિ કરવાની પદ્મતિ**
  - ૧૦. ઇતિહાસ રચનારની ચાર મુખ્ય બાબત**
  - ૧૧. જીવનચકરનાં મેજાં ઉપર સવારી**
  - ૧૨. ૫ એ.એમ. કલબનું સંશોધન આદત કેળવી શકાય છે**
  - ૧૩. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો ૫ એ.એમ. કલબ દ્વારા અભ્યાસ**
  - ૧૪. તીંદની આવશ્યકતા અંગે ૫ એ.એમ. કલબનું આકલન**
  - ૧૫. આજીવન પ્રતિબાશાળી રહેવાની ૧૦ રીત અંગે ૫ એ.એમ. કલબનું માર્ગદર્શન**
  - ૧૬. ૫ એ.એમ. કલબ ઉચ્ચ કાર્યક્રમતાની બેલડી પદ્મતિ અપનાવે છે**
  - ૧૭. ૫ એ.એમ. કલબના સભ્યો તેમના જીવનના હીરો બને છે**
- ઉપસંહાર : પાંચ વર્ષ પછી**

“વિજયનો ઉત્સવ માણવા આપણી પાસે અનંત સમય હશે, પરંતુ સૂર્યાસત પહેલાં વિજય મેળવવા માટે માત્ર થોડા કલાક જ હશે.” – એમી કાર્બિશેલ

“જે કીમતી છે તે મેળવવામાં કદી મોઢું નથી થતું, અથવા મારા કિસ્સામાં તમે જે બનવા માગતા હોવ તે ઘણું વહેલું હોય છે... આશા રાખું કે તમને જેના માટે ગૌરવ હોય તેવું જીવન જીવી શકો. જો તમને એવું લાગે કે તમે એવું નથી જીવતા, તો બધું જ નવેસરથી શરૂ કરવા માટે તમને ક્ષમતા મળે તેવી આશા રાખું છું.” – એફ. સ્કોટ ફિટઝેરાલ્ડ

“જે લોકો સંગીત માણી નથી શકતા તેવા લોકો નૃત્ય કરનાર લોકોને ગાંડા ગણતા હોય છે.” – ફ્રેડરિક નિત્શે

JOIN TELEGRAM CHANNEL

@GUJARTIBOOK

ન્રકરણ ન

જોખમી પગલું

બંદૂક થોડી અધારી પડશે. ગળાફાંસો પરાચીન ગણાશે અને ચપાની ધારથી નસ કાપવામાં કોઈ અવાજ નહીં આવે. આથી, હવે પરશ્વ એ હતો કે એક સમયના આ ભવ્ય જીવનનો અંત કેટલો સચોટ રીતે અને ઝડપથી આણવો જેથી ઓછામાં ઓછી મુશ્કેલી છતાં વધુમાં વધુ અસર પડે?

હજુ એક વર્ષ પહેલાંના સંજોગો ઘણા ઉત્સાહજનક હતા. આ મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકની ગણતરી પોતાના ક્ષેત્રની સર્વોચ્ચ વ્યક્તિ તરીકે, સામાજિક અગ્રણી તરીકે તેમજ એક સમાજસેવક તરીકે થતી હતી. કોલેજ હોસ્પિટના રૂમમાં ટેક્સનોલોજી કંપની સ્થાપનાર અને હાલ ટ્રીક્સીની ઊમરનો પડાવ પસાર કરી રહેલાં આ મહિલાનું બજારમાં ખૂબ પ્રભુત્વ હતું અને તેઓ જે ઉત્પાદન કરતાં તેને ગ્રાહકો પણ ખૂબ પસંદ કરતા.

પણ હવે તેમને ખૂણામાં ધકેલી દેવામાં આવ્યાં છે, તેમણે ઈધાં અને અપમાનજનક સ્થિતિનો સામનો કરવો પડે જેને કારણે બિગનેસમાં તેમનો હિસ્સો એ હુદે ઘટી ગયો કે તેમણે નવી કામગીરી શોધવાની ફરજ પડી.

ઘટનાચક્રમાં આવેલું આવું કર્ણર પરિવર્તન આ ઉદ્યોગસાહસિક માટે અસરદ્ય બની રદ્દયું છે. તેમની અંદર અન્ય લોકોની કાળજી લેતું, માયાળું અને પ્રેમથી છલકતું હૃદય ધબકી રદ્દયું છે, છતાં તેમને લાગે છે કે જીવને તેમની સાથે દગો કર્યો છે. પોતાની આટલી ખરાબ સ્થિતિ તો ન થવી જોઈએ એવું તેમને લાગે છે.

હીમત ગુમાવી ચૂકેલાં આ મહિલા ઉદ્યોગસાહસિક હવે ઊંઘની ગોળીઓ ગળી જવાનું વિચારી રદ્દયાં છે. આ રીતે તેમનું જોખમી પગલું કોઈ હોબાળા વગર શાંતિપૂર્ણ રહેશે. બસ બધી જ ગોળીઓ ગળી જવાની અને કામ પૂર્ણ, એવો તેમણે વિચાર કર્યો - કેમ કે તેઓ પીડામાંથી મુક્ત થવા માગતાં હતાં.

અને એ જ સમયે તેમનાં વરત્રોના ભવ્ય કબાટમાં પડેલી એક વરતુ ઉપર તેમની નજર પડી. એ હતી વ્યક્તિત્વ વિકાસની કોન્ફરન્સમાં જવા માટેની ટિકિટ, જે તેમની માતાએ તેમને આપી હતી. સામાન્ય રીતે અત્યાર સુધી આ ઉદ્યોગસાહસિક આવી કોન્ફરન્સ કે સંમેલનમાં ભાગ લેતા લોકો ઉપર હસતાં અને એવા લોકોને નિષ્ફળ ગણાવીને કહેતાં કે એ લોકો તો દંભી ગુરુઓ પાસેથી જીવનના જવાબ મેળવવા પરયાસ કરે છે, પણ ખરેખર તો તેમણે તેમની અંદર રહેલા ઉત્સાહી અને સફળ જીવનને માણવાની જરૂર છે.

જોકે હવે પોતાના એ અભિપ્રાય વિશે ફરીથી વિચાર કરવાનો સમય હતો. તેમને કોઈ ખાસ વિકલ્પ દેખાતા નહોતા. કાંતો પોતે આ સેમિનારમાં હાજરી આપે અને પોતાનું જીવન બચાવવા માટેનો કોઈક મંત્ર મેળવે અથવા જીવનનો અંત આણીને શાંતિ મેળવી લે!

JOIN TELEGRAM CHANNEL

@GUARANTIBOOKZ

ન્રકરણ ર

ચુવિષ્યાત બનવા માટેની દેનિક ફિલોસોફી

જે પ્રતિકૂળ સંજોગો અસ્તિત્વમાં નથી તેના વિશે વિચારો કરીને અથવા એ વિશેની કલ્પનાથી કરીને તમારી અંદર રહેલી જીવનની તીવ્રતાને ખતમ ન થવા દેશો. તમે જે જીવનને લાયક છો અને છતાં એકલતાની હતાશામાં તેના સુધી પહોંચી શક્યા નથી ત્યારે તમારી અંદર રહેલા હીરોને ખતમ થવા ન દેશો. તમે જેવી દુનિયાને લાયક છો તેને જુતી શકાય છે. તેનું અસ્તિત્વ છે. તે વાસ્તવમાં છે. તે શક્ય છે. એ તમારી છે. — ઓન ડેન્ડ

તે એક ઉત્તમ વક્તા છે. ખરેખર મંત્રમુદ્ઘ કરી દે એવા વક્તા.

ઉમરના ૮૦મા દાયકામાં હવે તેમની અત્યાર સુધીની દંતકથા સમાન કારકિર્દી પૂર્ણ થવાને આરે હતી, પણ આ સમગ્ર ગાળા દરમિયાન દુનિયાભરમાં તેમની પ્રતિષ્ઠા એક પ્રેરણાસ્ત્રોત તરીકેની, નેતૃત્વના સીમાચિહ્નન તરીકેની તથા એક એવા ધીરગંભીર રાજક્રારી તરીકેની છે જે રોજેરોજ લોકોને તેમનું અમૂલ્ય જીવન શોધવામાં મદદરૂપ થાય છે.

અસ્તિત્વરતા, અનિશ્ચિતતા તેમજ અસલામતીભર્યા વાતાવરણમાં પણ આ ઉત્તમ વક્તાના કાર્યકરમમાં આખું સ્ટેડિયમ ભરાઈ જાય એટલી મોટી સંખ્યામાં શ્રોતા હાજરી આપતા. આ એ શ્રોતા હતા જેઓ સર્જનાત્મક, ઉત્પાદક તેમજ સમૃદ્ધ જીવન તો જીવવા માગતા જ હતા, સાથે માનવતાને ઉરચ સ્તરે લઈ જવા માગતા હતા. પરિણામે તેમને એવો વિશ્વાસ રહે કે તેમણે એક શ્રેષ્ઠ વારસો આપ્યો છે તથા એવી અસર છોડી છે જેનો પ્રભાવ આગામી પેટીઓ ઉપર રહેશે.

આ વ્યક્તિની કામગીરી અસાધારણ છે. તેમની વાતોમાં એક એવું મિશ્રણ છે જે આપણા ચાચિત્રયમાં રહેલા શૌર્યનું આપણી અંદરના અડ્જુ હૃદયના કવિ સાથે ભિલન કરાવે છે. તેઓ જે સંદેશ આપે છે તેનાથી એક સામાન્ય વ્યક્તિને બિગનેસમાં સર્વોરચ સ્તરે પહોંચવાની સાથે સાથે સુખી જીવન જીવવાનું માર્ગદર્શન મળે છે. તેમને સાંભળ્યા પછી આપણે જીવનની એ મૂળભૂત નિર્દ્દેશ લાગણીઓ તરફ પાછા વળીએ છીએ જે જટિલતા, ફૂલિમતા તથા ટેક્નોલોજીના આકરમણમાં કયાંક દબાઈને કચડાઈ રહી હતી.

આ વક્તા આમ તો શારીરિક રીતે ઊંચા હતા, પરંતુ ઉમરને કારણે હવે આગામી રહેજ ઝૂકી ગયા હતા. મંચ ઉપર તેઓ ચાલે ત્યારે કાળજીપૂર્વક છતાં ગૌરવપૂર્ણ ડગ માંડતા. સફેદ કિનાર સાથેનો તેમનો જ્યે સ્થૂટ સુધાડ ફિટિંગને કારણે

તેમની સુંદરતામાં વધારો કરતો અને આણા જલ્દુ ચશમાં તેમના પીઠ વ્યક્તિત્વને ઝૂલ બનાવતા.

હજારોની મેદનીને સંબોધતાં એ વકતાએ કદચું જીવન એટલું ટૂંકું છે કે તમારી કુશળતાઓ સાથે પ્રયોગ કરવાનો સમય જ નથી. તમારો જન્મ અસાધારણ બનવા માટેની એક તક અને જવાબદારી બંને છે. તમારં નિર્માણ શ્રેષ્ઠ યોજનાઓ પૂર્ણ કરવા માટે, તમારી ડિઝાઇન અસાધારણ અગત્યની યોજનાઓને વાસ્તવિક સ્વરૂપ આપવા માટે તથા તમારં સર્જન આ ટચ્યૂકડી પૃથ્વી પર શ્રેષ્ઠતાના પરિબળ તરીકે થયું છે. જંગલિયત તરફ આગળ વધી રહેલા આ સમાજમાં તમારી મહાનતાનું સાર્વભૌમત્વ હંસલ કરવાની ક્ષમતા તમારી અંદર છે. તમારે તમારી ઉત્તમતા એક એવા સમાજમાં પુનઃ પ્રસ્થાપિત કરવાની છે જ્યાં આત્માના ઉદ્ધાર માટે મૂડીરોકાણ કરવાને બદલે જૂતાં તથા અન્ય મોદી ચીજોના શો-રૂમ માટે મૂડીરોકાણ થાય છે. તમારે જ તમારં નેતૃત્વ કરવાનું છે. સમયની માંગ એ છે કે ઇન્ટરનેટની દુનિયામાં ખેંચાઈને ડિજિટલ સાધનોમાં ખુંપી જવાને બદલે તમારા જીવનનું પુન ઘાડતર કરીને ઉમદાપણાનું ઉદાહરણ પૂર્ણ પાડો તથા સારા લોકોને એક મર્યાદામાં બાંધી દેતા સ્વાર્થીપણાનો ત્યાગ કરો. દુનિયાનાં તમામ મહાન લ્યો-પુરુષો યાચક નહીં પણ દાતા હતાં. એવી સામાન્ય ધારણાનો ત્યાગ કરો કે જે વધુ ધન કમાય એ જ વિજેતા કહેવાય. તેના બદલે એવું કામ કરો જેમાં શૌર્ય છલકતું હોય, તમારં પોતાનું કહી શકાય એવું કામ હોય તેમજ બીજાને મદદરૂપ થાય એવું હોય, જેને કારણે સમાજમાં તમારં અલગ સ્થાન બને. તમે આ દિશામાં આગળ વધી રહ્યા હોવ ત્યારે મારી ભલામણ એ છે કે, તમે તમારા અંગત જીવનમાં મજબૂત મૂલ્યોની રચના કરો જે સૌદર્યથી સમૃદ્ધ હોય તથા તમારી આંતરિક શાંતિનું રક્ષણ કરી શકો. મિત્રો, આ રીતે જ તમે પરીની જેમ આકાશમાં ઊડવાનો અને દેવોની સાથે ચાલવાનો અનુભવ કરી શકશો.

વકતા બોલતાં બોલતાં અટકયા. તેમનો ઊંડા શાસ લેવાનો અવાજ પણ સ્પષ્ટ સંભળાતો હતો. તેમણે તેમના સ્ટાઇલિશ કાળા બૂટ તરફ નજર કરી જે કોઈ લશકરી અધિકારીના બૂટની જેમ સર્વશ્રેષ્ઠ રીતે પોલિસ કરવામાં આવેલા હતા.

જે શ્રોતા સૌથી આગળી હરોળમાં બેઠા હતા તેમના દયાનમાં આદવ્યું કે આ મહાન વકતાની આંખમાંથી એક આંસુ નીકળીને તેમના વૃદ્ધ છતાં હેન્ડસમ ચહેરા ઉપર સરકીને નીચે પડી ગયું.

તેઓ હજુ નીચે જ જોઈ રહ્યા હતા. તેમનું મૈન સૌને અકળાવનારં હતું. વકતા અસ્વર્થ જણાતા હતા.

થોડી ક્ષણની આ શાંતિ દરમિયાન સભાગૃહમાં પણ કેટલાક લોકો આધાપાછા થતા જોવા મળ્યા. વકતાએ તેમના ડાબા હાથમાં પકડેલું માઇકરોફોન નીચે મૂકી દીધું

અને ખીસામાંથી હાથરહ્માલ કાઢી ગાલ પરથી આંસુ લૂછી કાઢ્યું.

તમારા જીવનનો નિર્ણય તમારે પોતે કરવાનો છે. તમારા પરત્યેકમાં શ્રેષ્ઠતા માટેની સ્વયંસ્કૃતી હ્યાત હોય છે. આ રહમમાં જે હાજર છે તેમાંથી કોઈએ સમાજમાં વ્યાપ્ત સરેરાશ જીવન જીવવાનું નથી અને મદદયમ માર્ગને શરણે થવાનું નથી. મર્યાદા એ માનસિક સ્થિતિથી વિશેષ કંઈ નથી જેને વાસ્તવિક માનીને રોજેરોજ અનેક લોકો તેમાં સપડાય છે. શક્તિશાળી બનવાની સંભાવના ધરાવતા અનેક લોકો પોતે વ્યવસાયી અને અંગત જીવનમાં શા માટે અસાધારણ બની શકે તેમ નથી એ વિશેની વાતો કરે ત્યારે મને અતિશય દુખ થાય છે. તમારે એ યાદ રાખવાની જરૂર છે કે તમારાં બહાનાં ગેરમાર્ગ દોરનારાં છે, તમારો ભય ખોટો છે અને તમારી આશંકાઓ ચોર છે.

અનેક લોકોએ માથું હલાવી સંમતિ દર્શાવી. કેટલાકે તાળી પાડી અને પછી તાળીઓનો ગડગડાટ થઈ ગયો.

વક્તાએ પોતાની વાત ચાલુ રાખી. હું તમને લોકોને ખરેખર સારી રીતે સમજું છું. હું જાણું છું કે જીવનમાં તમારે મુશ્કેલ સમયમાંથી પસાર થવું પડ્યું હશે. આપણે બધાને એવા અનુભવ છે. મને ખ્યાલ છે કે તમે બાળક હતા અને પૂરા જુસસાથી ભરપૂર હતા તે સમયે જે વિચારતા હતા એ પ્રમાણે જીવન આગળ નથી વદયું એવી લાગણી તમને થતી હશે. તમે રોજેરોજ એકસરખી યોજના નથી બનાવતા, ખરં ને? નોકરીમાં તમારી મૂળભૂત ક્ષમતા અને ઊર્જાને કચડી નાખનાર ચિંતા તથા અમર્યાદ જવાબદારીનું વહન કરતી વખતે તમારો આત્મા ચોક્કસ કચવાતો હશે - ગુંગળાતો હશે. મહિનાના ન હોય તેવા પ્રયાસો પછી લાલસા રાખવી તથા સામાન્ય દરછાઓ પૂરી કરવા માટેની ભૂખ હોવી એ ટેક્નોલોજીને કારણે આવેલી ગુલામીનું પરિણામ છે. અઠવાડિયા દરમિયાન હજારો વખત એકસરખી ઘરેડ ચાલતી હોવા છતાં તેને આપણે જીવન કહીએ છીએ. મારે તમને કહેવું જોઈએ કે આપણામાંથી ધણાબધા લોકો ૩૦ વર્ષની ઉંમરે મૃત્યુ પામીએ છીએ અને ૮૦ વર્ષની વયે અંતિમકિરયા કરવામાં આવે છે. આમ મેં તમારી વાસ્તવિકતા જાણી લીધી. તમે એવી આશા રાખતા હોવ છો કે સંજોગો બદલાશે, વધુ રસપ્રદ બનશે, વધુ રોમાંચક બનશે, વધુ સંતોષજનક અને વિશિષ્ટ બનશે.

વક્તા એ છેલ્લા શબ્દો બોલ્યા તે સાથે તેમના અવાજમાં ડૂમો ભરાઈ આવ્યો. તેમને શ્યાસ લેવામાં તકલીફ પડવા લાગી. ચિંતાને કારણે તેમના કપાળમાં કરચલીએ સ્પષ્ટ ઊપરી આવી. મંચ ઊપર ખૂણામાં ખાસ તેમના માટે મૂકવામાં આવેલી ખુરશી ઊપર તેઓ બેસી ગયા.

અને હા, મને એ પણ ખ્યાલ છે કે તમારામાંથી ધણા જેવું જીવન ચાહતા હતા તેવું જીવી પણ રદ્દ્યા છો. વિશ્વમાં તમારી સફળતા સર્વોરચ છે. ધારેલી સફળતા મેળવીને તમે તમારા પરિવાર તેમજ દુનિયામાં બીજા ધણાને સુખી કરી રદ્દ્યા છો. ખૂબ સરસ અને

આમ છતાં, તમે પણ એવો સમય પસાર કર્યો હશે જ્યારે જીવનમાં મુશ્કેલીઓ તથા અંધકારનો અનુભવ થયો હોય. તમે પણ સુવિધાઓ અને ડરના નાના ફૂડાળાઓમાં સપડાઈને તમારી અંદર રહેલાં સાહસ અને હિંમત સામે હારી ગયા હશે. તમે પણ કચારેક જીવનમાં આવેલા નબળા તબક્કાથી હતાશ થયા હશે. તમારાં પણ બાળપણનાં ઘણાં સ્વપ્ન પૂરાં નહીં થઈ શક્યાં હોય. તમે પણ જેમના ઉપર વિશ્વાસ મૂક્યો હશે તેમના વર્તનથી ઘવાયા હશે. તમારા આદર્શો પણ વેરવિખેર થઈ ગયા હતા. તમારા નિર્દોષ હૃદયને પણ ધક્કો પહોરયો હશે.

આ શાફ્ટો સાંભળીને આખા હોલમાં નીરવ શાંતિ છવાઈ ગઈ.

તમે જીવનના કોઈ પણ તબક્કે હોવ, પરંતુ તમારા ભૂતકાળની કોઈ પીડાને તમારા ભવ્ય ભવિષ્ય આડે અવરોધ બનવા ન દેશો. તમે ધારતા હોવ તેના કરતાં તમે ઘણા વધારે શક્તિતશાળી છો. ભવ્ય વિજયના આશીર્વાંદ તમને મળી રદ્દ્યા છે અને તમે બરાબર એ સ્થાને આવી પહોરયા છો જ્યાં તીવ્ર સંઘર્ષ દ્વારા તમે જે અસાધારણ ઉત્પાદક અને પ્રભાવશાળી જીવન માટે જરૂરી એવી મહેનત કરી હતી. બધું વેરવિખેર થઈ રદ્દ્યું છે એવું આ ક્ષણે લાગતું હોય તો તેમાં કશું ખોટું નથી. તમને જો હાલ એવું લાગતું હોય કે તમારું જીવન ડામાડોળ થઈ ગયું છે તો તેનું કારણ માત્ર એટલું જ છે કે તમારી શ્રજાની સરખામણીમાં તમારો ડર વધી ગયો છે. થોડી પ્રેક્ટિસની મદદથી તમે તમારા ડરના એ અવાજને ધીમો કરી દઈ શકો છો, અને તેની સામે તમારા વિજયી અવાજની માત્રા વધારી શકો છો. હકીકત એ છે કે તમે જે પરત્યેક પડકારનો સામનો કર્યો, પરત્યેક ખરાબ વ્યક્તિનો મુકાબલો કર્યો તેમજ તમે જે સ્થિતિમાંથી પસાર થયા એ બધું જ તમારા હાલના સંજોગોને આકાર આપવા માટે જવાબદાર છે. હાલ તમારી અંદર જે કુશળતા તેમજ શક્તિનો ખૂલ્લી રદ્દ્યો છે તે માટે તમારે આ બધા અનુભવોની જરૂર હતી. કશું જ અકસ્માતે નથી થતું. તમે જીવનના બરાબર એ તબક્કે છો જ્યાંથી તમારે તમારી સર્વોરચ દરછાઓ પરિપૂર્ણ કરવા માટેના જીવનનો પ્રારંભ કરવાનો છે. તમારે એવું કામ કરવાનું છે જે એક સામ્રાજ્યના સ્થાપકની સાથે સાથે વિશ્વને બદલી નાખનાર વ્યક્તિ તરીકેની છાપ ઊભી કરે અને કદાચ એ રીતે તમે ઇતિહાસના રચયિતા પણ બની શકો.

સભાખંડમાં પાંચમી લાઇનમાં લાલ બેઝબોલ ટોપી પહેરીને બેઠેલા એક સજજને મોટેથી કદયું, આ બધું કહેવું સરળ છે પરંતુ વાસ્તવિકતામાં અતિશય અદ્યરં છે. તેમણે જે ટીશર્ટ અને જુન્સ પહેર્યું હતું, તેમનો આ બળાપો પ્રથમ દૃષ્ટિએ અપમાનજનક લાગી શકે પરંતુ તેમના અવાજ અને બોડી લોન્ગવેજમાં સ્પેલબાઇન્ડર પરત્યે વાસ્તવિક પ્રશંસાનો ભાવ વ્યક્ત થતો હતો.

હું તમારી સાથે સંમત છું, તેમ કહી સ્પેલબાઇન્ડર ખુરશીમાંથી ઊભા થયા. તેમના અવાજમાં જે પ્રભાવ હતો તે તમામ શ્રોતાઓને અસર કરી ગયો. વિચારોનો જો અમલ ન થાય તો તેનો કશો અર્થ નથી. દરાદા ગમે તેટલા ભવ્ય હોય પરંતુ તેની સામે નાનામાં નાના અમલનું મહિંતવ વધારે હોય છે અને જો શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિત્વની સાથે ભવ્ય જીવન વિકસાવવાનું એટલું સરળ હોત તો દરેક વ્યક્તિ એ કરી શકત. હું શું કહેવા માગું છું એ જ્યાલ આવે છે?

સજજને જવાબ આપ્યો - હા, ચોક્કસ.

સ્પેલબાઇન્ડરે પોતાની વાત આગળ વધારી. સમાજે આપણાને શ્રેણીબદ્ધ અસત્ય આપ્યાં છે. આનંદની સાથે સાથે એ ભવ્ય વાસ્તવિકતા જોડાયેલી છે કે તમામ સંભાવનાઓ માટે સખત મહેનત, કંઈક નવું કરવાની નિયમિતતા તેમજ સલામત જીવનના કિંનારાથી આગળ વધીને દરિયામાં ઊંડે જવાની તૈયારી હોવી જોઈએ. હું માનું છું કે સાહસ કરીને આગળ વધવાની સરખામણીમાં સરળ જીવન જીવવાની આ લાલસા સો ગણી વધારે જોખમી છે. સફળ થયેલા, પ્રભાવશાળી અને હંમેશાં ખુશ રહેતા લોકો એ નિયમ સારી રીતે જાણે છે કે - તમારા કમ્ફર્ટ ઝોનનો અંત આવે ત્યાંથી વૈશ્વિક સ્તરનો પરારંભ થાય છે.

લાલ કેપ પહેરેલા પેલા સજજન સહિત સભાખંડમાં બીજા ઘણાએ આ વાત સાથે સંમતિસૂચક માથું હલાવ્યું.

નાનપણથી આપણામાં એવા વિચાર દાખલ કરવામાં આવેલા છે કે મૂલ્ય આધારિત અને સત્યનિષ્ઠ જીવન જીવવા માટે ખાસ મુશ્કેલી પડતી નથી. આથી જ્યારે પણ માર્ગ થોડો આકરો લાગે અને ધીરજની આવશ્યકતા હોય ત્યારે આપણાને એવું લાગતું હોય છે કે આપણે ખોટા માર્ગે છીએ, એમ બોલતાં બોલતાં સ્પેલબાઇન્ડર ફરી ખુરશીમાં બેઠા.

આપણે એવા સામાન્ય, નબળા અને નાજુક લોકોની સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહન આપ્યું છે જેઓ કોઈ પ્રતિબદ્ધતા દાખવી નથી શકતા અને સહેજ નાનો અવરોધ દેખાય તો પણ માર્ગ છોડીને ચાલ્યા જાય છે.

આટલું બોલ્યા પછી વકતાએ મોટેથી ઊંડો શ્વાસ લીધો અને પોતાની વાત આગળ વધારી. મુશ્કેલી હોય એ સારાં છે. ખરી મહાનતા તેમજ તમારામાં રહેલી પ્રતિભાને બહાર લાવવા માટે મુશ્કેલીનો સામનો કરવો પડે. જેઓ ઝનૂનપૂર્વક પોતાની પૂરી ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરે છે તેઓ જ પોતાની પ્રતિભાનો વિસ્તાર કરી શકે છે અને તમારી વિશિષ્ટ ક્ષમતાઓ, મક્કમ શક્યતાઓ તેમજ સૌથી પ્રેરણાદાયક આકાંક્ષાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે જે પીડા થાય છે એ જ માનવીય સંતોષનો સૌથી વિશાળ સ્રોત છે. ખુશીનો તેમજ અંતરિક શાંતિનો અનુભવ કરવાની મુખ્ય ચાવી જ એ છે કે તમે તમારી શ્રેષ્ઠ

ક્ષમતા હંસલ કરવા માટે જે કંઈ કરવું પડે તે કરવા માટે પૂરી નિષ્ઠા દાખવી છે. અત્યંત વિખ્યાત જાગ કલાકાર માઇલ્સ ડેવિસે પોતાની શક્તિઓનો સર્વોત્તમ શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરવા માટે પોતાની ક્ષમતાઓને અસાધારણ સ્તરે વિસ્તારી હતી. માઇક્લેન્જેલોએ પોતાની લાગણીઓ તેમજ શારીરિક અને માનસિક ક્ષમતાઓનો આધ્યાત્મિક સ્તરે ભોગ આપ્યો ત્યારે સર્વોત્કૃષ્ણ કળાનું સર્જન કરી શક્યા હતા. રોસા પાર્ક નામની એક સામાન્ય છતાં અસાધારણ હિંમત ધરાવતી મહિલાએ બસમાં પોતાની સીટ ઉપરથી ઊભા થઈ જવાના આદેશનું પાલન કરવાનો ઇનકાર કર્યો અને તેને કારણે તેમણે જે અપમાન સહિન કરવું પડ્યું એ ઘટનાએ જ માનવ અધિકાર ચળવળને જન્મ આપ્યો. ચાર્લ્સ ડાર્વિને ઉત્કરાંતિવાદનો સિદ્ધાંત આપ્યો તે પહેલાં આઠ વર્ષ સુધી ધીરજ રાખીને છીપલાંનો અભ્યાસ કર્યો હતો. હોલમાં ચાલતાં ચાલતાં અને શ્રોતાઓ સાથે નજર મિલાવતાં મિલાવતાં સ્લેપબાઇન્ડરે કંદયું, આવા પ્રકારની પ્રતિબદ્ધતાને આજે ગાંડપણમાં ખપાવી દેવામાં આવે છે કેમ કે આજની પેટી સેલ્ફીમાં ત્યરસ્ત છે, આજના લોકોને ઇન્ટરનેટ ઉપર મિત્રો જર્દેકર્ષાસ્ટના ફોટા મૂકે તેમાં વધારે મજા આવે છે અને બાળકો હિંસક વીડિયો ગેમ્સમાં સપદાઈ ગયા છે.

વક્તાએ પોતાની વાત આગળ વધારતાં કંદયું, સ્ટીફન કિંગ તેમની નવલકથા કેરીથી વિખ્યાત બન્યા તે પહેલાં હાઇસ્કૂલ રાઇટિંગ ટીચર તરીકે તેમજ એક ઔદ્યોગિક લોન્ડરીમાં કામ કરતા હતા. એ યાદ રાખો કે તેમનાં લખાણની જે હેટીકા થઈ હતી અને તેનો સ્વીકાર કરવામાં નહોતો આવતો ત્યારે તેનાથી હિતાશ થઈને કિંગે એ નવલકથાની હસ્તપ્રત કચરાપેટીમાં ફેંકી દીધી હતી. જોકે, લેખક બહાર ગયા હતા ત્યારે ઘરની સફાઈ દરમિયાન એ હસ્તપ્રત તેમનાં પતની તબિથાના હાથમાં આવી અને તેમણે એ વાંચયા પછી પતિને પ્રોત્સાહન આપ્યું ત્યારે જ સ્ટીફન કિંગ તે પ્રકાશિત કરાવવા માટે તૈયાર થયા હતા અને ખૂબીની વાત એ છે કે એ નવલકથાના પ્રકાશનની એડવાન્સ રકમ પોતે લેખકને માત્ર ૨૫૦૦ ડોલર મળ્યા હતા.

આવું સાંભળી રેજની નજીક રંધાવાળી લશ ગરીન હોટ પહેંચીને બેઠેલી મહિલા ધીમેથી બોલી ઊઠી, તમે શું બોલો છો એ તમને ખ્યાલ છે?

સ્પેલબાઇન્ડરે કંદયું, હા, મને ખ્યાલ છે કે હું શું કહું છું. વિન્સેન્ટ વાન ગોગે તેમના જુવન દરમિયાન ૬૦૦ પેટનિંગ અને એક હજારથી વધુ ચિત્તો દોર્યાં હતાં, તેમ છતાં દુનિયાએ તેમની મહાનતાનો સ્વીકાર તેમના મૃત્યુ પછી કર્યો. આવી કળાનું સર્જન કરવાની તેમની કામગીરી કોઈ સન્માન મેળવી લેવાના કે પછી પોતાનો અહેકાર સંતોષવાના આશયથી નહોતી થઈ, પરંતુ સ્પષ્ટપણે એ સર્જન માનવીય સંવેદનાઓની અભિવ્યક્તિને રજૂ કરવાના માદ્યમ માટે થયું હતું, અને એ પ્રયાસો જરાય સરળ નહોતા. હું જાણું છું કે આવો પ્રવાસ મુશ્કેલ હોવાને કારણે જ રોજેરોજ અનેક લોકો પોતાનાં સ્વપ્ન અધવરયે જ છોડી દે છે.

ટૂકમાં, સરળ ભાષામાં હું એ જ કહેવા માગું છું કે જે બાબતમાં તમને સૌથી વધુ મુશ્કેલી અને સંદર્ભનો સામનો કરવો પડે ત્યાં જ તમારી સૌથી મોટી સફળતાની સંભાવના રહેલી હોય છે. જે માન્યતાઓ તમને ખલેલ પહોંચાડે, જે લાગણીઓ તમને જોખમી લાગે, જે યોજનાઓ તમને હતાશ બનાવે તથા તમારી કુશળતાઓને દબાવી દેવા પ્રયાસ થાય ત્યાં જ તમારે મક્કમપણે સંદર્ભ કરવાની જરૂર હોય છે. આવા પડકારો સામે રચનાત્મક પ્રોડ્યુસર, વ્યાવસાયિક સ્વતંત્રતાના ચાહક તેમજ સંભાવનાઓને ઉજાગર કરનાર વ્યક્તિ તરીકે પોતાને રજૂ કરો અને ત્યારબાદ તમને હતાશ કરવા માગતાં તટવોની સંદર્ભ ઉપેક્ષા કરીને તમારા પોતાના દયેયમાં આગળ વધો. જે સ્થિતિ અને સંજોગો તમને ડરાવવા માગતાં હોય તેમનો સામે ચાલીને મુકાબલો કરવો એ જ તમારી ભુલાયેલી ક્ષમતાઓને પુનઃમેળવવાની શરૂઆત છે. બાળપણ પસાર થઈ ગયા પછી તમે જે નિર્દ્દેખતા તેમજ કુતૂહલ ગુમાવી દીધું હોય તે પરત કેવી રીતે મેળવવું?

વાત પૂરી થાય એ પહેલાં સ્પેલબાઇન્ડરને એકાએક ઉધરસ આવી. પહેલાં સામાન્ય ઉધરસ લાગી, પરંતુ પછી તો તેની તીવ્રતા અતિશાય વધી ગઈ.

તીવ્ર ખાંસીના એ હુમલામાં સ્પેલબાઇન્ડર પોતાની જાતને સંભાળી શકે તેવી સ્થિતિમાં નહોતા. વારંવાર બેવડ વળી જતા હતા. તેમની નજીક રહેલા શ્રોતાઓને કશું જ સમજાતું નહોતું કે શું કરવું. એ દરમિયાન એક સુંદર મહિલા ખૂબ જ ઝડપથી સ્પેલબાઇન્ડર તરફ આગળ વધવા લાગી. એ મહિલા વકતાની કંપનીની કર્મચારી હતી અને પોતાના માલિકની આવી સ્થિતિમાં તેમને મદદ કરવા તેમના તરફ જઈ રહી હતી. જોકે એ પહોંચે એ પહેલાં સ્પેલબાઇન્ડર નીચે પટકાઈ ગયા અને માથામાં સ્ટેજનો ધારદાર ખૂણો વાગી જતાં તેમના માથામાંથી લોહી વહેવા લાગ્યું. તેમની આંખો બંધ થઈ ગઈ હતી.

નૃકરણ ૩

અજાણી વ્યક્તિ સાથે આશ્રયજનક મુલાકાત

“તમારં આયુષ્ય દસ હજાર વર્ષનું છે, એવું માનીને ન જીવશો. તમારં નસીબ તમારા જીવનનું નિર્ધારણ કરે છે. જ્યાં સુધી હચાત છે, જ્યાં સુધી આ પૂછવી પર તમારં અસ્તિત્વ છે ત્યાં સુધી તમારા વ્યક્તિત્વને મહાન બનાવવા માટે સતત સંઘર્ષરત રહો.”

— માર્કોસ ઓરેલિયસ, ચેમન શાસક

સેમિનારમાં જે લોકો મળયા તેમની સમક્ષા એ મહિલા ઉદ્યોગસાહસિક જુહ્ફાણું ચલાવ્યું કે, સ્પેલબાઇનડ ઔદ્યોગિક અગ્રણીઓ સાથે જે એકસપોનેન્શિયલ પ્રોડક્ટિવિટી તેમજ ન્યૂરોસાયન્સનાં રહિસ્યોની વાત કરી રહ્યા છે તે શીખવા પોતે સ્પેલબાઇનડના રૂમમાં ગઈ હતી. તેની ધારણા એવી હતી કે અહીં તેને જે ગુરુચાવી પ્રાપ્ત થશે તેને પરિણામે સ્પર્ધામાં તે પોતાની કંપનીને ઉત્ત્યારે લઈ જઈ શકશે અને તેની કંપનીનું નિર્વિવાદ વર્ચાસ્પ સ્થપાશે. હકીકતમાં તો તે પોતાના આત્મવિશ્વાસને ટકાવવા અથવા કહો કે જીવ બચાવવા જ ત્યાં આવી હતી.

કલાકાર અહીં એટલે આવ્યો હતો કે પોતાની કલાને વધુ રચનાત્મક બનાવી શકે તથા પોતે રચેલાં ચિત્રોમાં વૈવિધ્ય લાવીને પોતાના ક્ષેત્રમાં અસાધારણ સ્થાયી છાપ છોડી શકે.

જ્યારે ઘરવિહોણી એક વ્યક્તિએ કોઈનું દ્યાન ન પડે તે રીતે ચૂપચાપ આ કોન્ફરન્સમાં પર્યેશ કર્યો હતો.

મહિલા ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને બાજુ બાજુમાં બેઠાં હતાં. તેઓ પહેલી વાર મળી રહ્યાં હતાં.

બોબ માર્ટેન્સ સ્ટાઇલના વાળ રાખતો એ કલાકાર તેની નજર સામે જે કંઈ બન્યું તેનાથી અસ્વસ્થ જણાતો હતો ત્યારે જ ઉદ્યોગકારે તેને પૂછ્યું, શું તમને લાગે છે કે એ મૃત્યુ પામ્યા હશે?

એ મહિલા ઉદ્યોગકારનો ચહેરો લંબગોળ હતો. તેમના કપાળ પર ડેખાઓ જાણે ખેતરમાં પડેલા તાજા ચાસ જેવી લાગતી હતી. કથથાઈ રંગના મદ્યમ લંબાઈના તેમના વાળ અને સમગ્ર ડેખાવમાં એક પ્રકારની ગંભીરતા વ્યક્ત થતી હતી. જલ્ડુ ડિગ્રાઇનર સ્કર્ટમાં સજજ આ મહિલાના સપ્રમાણ હાથ અને પગ પણ તેમના વ્યક્તિત્વને ઉજાગર કરતા હતા. જોકે ભૂતકાળના વણુંઝાયેલા ધા તેમજ હાલ તેમની પ્રિય કંપનીમાં ફેલાયેલી અંધાધૂંધીનો વિષાદ તેમની આંખોમાં સ્પષ્ટ ડેખાઈ આવતો હતો.

ચોક્કસ તો ન કહી શકાય, પણ એ વૃદ્ધ છે અને જોશથી પછડાયા. હે ભગવાન,
એ ઘણું ડરામણું દૃશ્ય હતું, એવું તો કયારેય જોયું નથી, તેમ કલાકારે કાનની બૂટ
ખેંચતાં બેચેનીપૂર્વક કદયું.

હું તેમની કામગીરી પ્રથમ વખત જોઈ રહી છું, અગાઉ હું આવી બાબતમાં
કયારેય સંકળાઈ નથી, તેમ ઉદ્યોગકારે કદયું. તેઓ હજુ તેમના સ્થાને બેઠેલાં જ
હતાં. તદ્દદન નવી ટબના ફેશનેબલ નેકટાઈ સાથેના કરીમ કલરના ટોપમાં સજજ
તેઓ અદબ ભીડીને બેઠાં હતાં. તેમણે બોલવાનું ચાલુ રાખ્યું, દયાન વિચલિત કરી દે
તેવાં આ વૈજ્ઞાનિક ઉપકરણોના સમયમાં, ઉત્પાદકતા અંગેની તેમની ઘણીખરી માહિતી
મને ગમી. તેમના શર્બદોને કારણે મને ખ્યાલ આવ્યો કે મારી વૈચારિક પ્રક્રિયાનું વધુ
સારી રીતે રક્ષણ કરવું પડશે, તેમ તેઓ ઔપચારિક રીતે બોલી તો રદ્દ્યાં હતાં, પરંતુ
વાસ્તવમાં પોતે કઈ મનોર્થિતિમાંથી પસાર થઈ રદ્દ્યાં છે તે કહેવામાં તેમને રસ નહોતો.
સ્વાભાવિક રીતે જ, શિખર તરફ આગળ વધવા માગતી એક બિગનેસ વુમન તરીકેની
પોતાની છાપ યથાવત રહે તેવી તેમની ઇરણા હતી.

હા, તે અદ્ભુત માણસ છે, તેમણે મને ખૂબ મદદ કરી છે. વિશ્વાસ નથી થતો કે
તેમને આ શું થઈ ગયું. વાસ્તવિકતાથી પર લાગે છે, ખરં ને?

તે ચિત્તકાર હતો. પોતાની કળાને વધુ સુદૃઢ બનાવવા તેમજ પોતાના અંગત
જીવનને પણ સુધારવા માટે તે સ્પેલબાઇનડરનું અનુસરણ કરતો હતો. પણ, કોઈ
અકળ કારણોસર તેના મન ઉપર કોઈ અનિષ્ટ કબજો હતો જેને પરિણામે જ તે
પોતાની ભવ્ય મહિતવાકંશા તેમજ મૂળભૂત રચનાત્મક વિચારોનું પાલન કરી શકતો
નહોતો.

ભારેખમ શરીર ધરાવતા કલાકારની હડપચી પર ઘાસ જેવી દાઢી ઊગી નીકળી
હતી. તેણે કાળું ટીશાર્ટ અને ઘૂંટણથી જરા નીચે સુધી પહોચતું હાફ્પેન્ટ પહેર્યું હતું.
પરંપરાગત ઓસ્ટ્રેલિયન વણ્ણોમાં તેનો દેખાવ જ તેના કલાકાર હોવાની સાભિતી
આપતો હતો. બંને હાથ તેમજ ડાબા પગ ઉપર ટોટુની હારમાળા હતી. આસપાસથી કોઈ
બોલ્યું, ધનિક લોકો જૂઢા હોય છે. તો વળી બીજી કોઈ વ્યક્તિએ સુવિષ્યાત સ્પેનિશ
કલાકાર સાલ્વાડોર ડેલ્ફના વિધાનનો પુનરોરચાર કર્યો, આઈ ડોનટ કુ ડ્રગ્સ, આઈ
એમ ડ્રગ્સ (હું ડ્રગ્સ લેતો નથી, હું પોતે જ ડ્રગ્સ છું.)

મહિલા ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બેઠાં હતાં ત્યાંથી બે-ત્રણ રો પાછળ બેઠેલા
ગરીબ જેવા દેખાતા માણસે સાવ અયોગ્ય રીતે મોટેથી બૂમ પાડી, હાય ગાયા. સભાખંડ
હજુ ખાલી થઈ રદ્દ્યો હતો. કાર્યકરમનું આયોજન કરનાર સ્ટાફ સભાખંડની
સાફ્સફાઈમાં લાગ્યો હતો અને બોક્ઝરાઉન્ડમાં ધીમેથી નાઇટમેર્સ ઓન વેક્સ ગીત
વાગી રદ્દ્યું હતું.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે પાછળ ફરીને તેના તરફ જોયું. તેનો દેખાવ એવો હતો જાણે ઘણા દાયકાથી શેવિંગ કર્યું નહોતું. તેણે પહેલાં કપડાં ગંડાં અને અસ્તત્વયસ્ત હતાં.

તેની સામે જોઈને ઉદ્યોગકારે સાવ શુષ્ક રીતે પૂછ્યું હા, બોલો, તમારી કોઈ મદદ કરી શકું?

તો કલાકારે થોડી વધારે આત્મીયતાથી પૂછ્યું કેમ છો ભાઈ, શું ચાલે છે?

એ વ્યક્તિ ખુરશીઓ આધીપાછી કરીને આગળ આવી અને બંનેની નજુક બેસી ગઈ. તેણે બંનેને પૂછ્યું તમને શું લાગે છે, ગુરુ મૃત્યુ પામ્યા હશે?

કલાકારે કદયું, ખ્યાલ નથી અને આશા રાખીએ કે એવું ન હોય.

શું તમને લોકોને સેમિનાર ગમ્યો? તમે તો પહેલાં પણ આવ્યા હશે, તો શું કહો છો તમે? એ ગરીબ માણસે વાત ચાલુ રાખી.

કલાકારે કદયું, હા, મને તેમનું કામ ગમે છે. મને આ બધું સમજતાં અને પચાવતાં મુશ્કેલી પડી હતી, પરંતુ તેમની વાતોમાં જ્ઞાનનું ઊંડાણ હોય છે અને ખૂબ પ્રભાવક હોય છે.

જોકે ઉદ્યોગસાહસ્રિક થોડી અસંમતિ વ્યક્તત કરતાં કદયું, મને ખાસ એવું નથી લાગતું. આજે તેમણે જે કંઈ વાત કરી એ ગમી, પરંતુ કટલોક બાબતો સાથ હજુ સંમત નથી. એ બધું સમજવા માટે મને હજુ થોડો સમય લાગશે.

ગરીબ જેવી દેખાતી વ્યક્તિએ કદયું, મને તો લાગે છે કે આ સર્વશ્રેષ્ઠ વ્યક્તિ છે. રૂપેલબાઇન્ડરના ઉપદેશને કારણે જ હું ધનિક થઈ શક્યો હતો. તેમને કારણે જ હું વૈશ્વિક સતરનું ઉમદા જીવન માણી શક્યો. મોટાબાગના લોકો તેમના જીવનમાં ચમત્કાર થાય તેવું દરદરાતા હોય છે. મને તેમણે એવા લોકો વિશે જણાવ્યું હતું જેઓ તેમના ઉપદેશનું પાલન કરીને સફળતાના શિખરે પહોરયા હોય. મહિંતાની બાબત એ છે કે તેમણે મને સફળતા મેળવવા માટેનું રહ્યા અને ટેકનોલોજી શીખવ્યાં એટલું જ નહીં પરંતુ તે હાંસલ કરવા માટેની જરૂરી કળા અને સાધનો વિશે પણ જાણકારી આપી હતી. વહેલી સવારના સ્ટાન્ડિન અંગેનાં તેમનાં કરાંતિકારી સૂચનાને કારણે હું મારા ક્ષેત્રમાં અસાધારણ પ્રભાવ પાડી શક્યો.

એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિના કપાળ ઉપર જમણી આંખ પાસે અગાઉ વાગેલા ઘાનું નિશાન દેખાતું હતું. તેની વધેલી દાઢી ભૂખરી થઈ ગઈ હતી. ગળામાં તેણે ભારતીય સાધુ પહેરે એવી મણકાની માળા પહેરી હતી. તેનો સર્વગરાહી દેખાવ અસ્તિથર વ્યક્તિ જેવો હતો અને એવું લાગતું હતું કે તે ઘણાં વર્ષથી કૂટપાથ પર જ રહેતો હશે, છતાં તેનો

અવાજ એક પ્રકારે સત્તાવાહી જણાતો હતો, તેની આંખોમાં સિંહ જેવી વેદકતા અને આત્મવિશ્વાસ હતો.

મહિલા ઉદ્યોગસાહિસિક આવી કોઈ વાત માનવા તૈયાર નહોતાં. તેમણે માત્ર કલાકારને સંભળાય એટલું ધીમેથી કદચું, મને લાગે છે આ વ્યક્તિ ગપગોળા ચલાવે છે.

કલાકારે એટલા જ ધીમા અવાજે જવાબ આપ્યો :તમારી વાત સાચી લાગે છે. આ વ્યક્તિ અસ્થિર મગજની લાગે છે. પરંતુ તેણે પહેંચેલી મોદીદાટ ઘડિયાળ તરફ જુઆં.

આશારે ફેફાર વર્ષના આ ઘરવિહોણા માણસના ડાબા હાથના કાંડા ઉપર જે કીમતી ઘડિયાળ હતી એવી ઘડિયાળ બિરટિશ મૂડીરોકાણકારો વિશેષ ડિનર સમારંભ વખતે પહેંચતા જોવા મળતા હોય છે. સ્ટેનલેસ સ્ટીલની રિમવાળી એ ઘડિયાળમાં કલાકનો સમય બતાવતો કાંટો લાલ રંગનો અને નાનો કાંટો ઓરેન્જ રંગનો હતો. ઘડિયાળનો પહોળો કાળો પછો તેની ભવ્યતામાં વધારો કરતો હતો.

એક હજાર ડોલરની તો હશે જ, તેમ કહી ઉદ્યોગસાહિસિકે કડવાશ સાથે ઉમેર્યું, અમારો આઇપીઓ બહાર પડ્યો તે દિવસે લોકો અમારી દુકાનેથી આવી ઘડિયાળ ખરીદતા હતા. જોકે, કમનસીબે અમારા શોરભાવ ઘટી ગયા, પરંતુ જેમણે આવી ઘડિયાળ ખરીદી હતી તેમણે યાદગીરી રૂપે રાખી મૂકી હતી.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ હાથે ખંજવાળતાં ખંજવાળતાં પોતાની વાત ચાલુ રાખી :તો તમને લોકોને ર્પેલબાઇન્ડરના પ્રવચનનો કચો ભાગ ગમ્યો? તેમણે પ્રારંભમાં જે સાયકોલોજિકલ બિનિયસની વાત કરી એ? કે પછી વરચે તેમણે અબજોપતિઓને ઉત્પાદકતા વિશે શીખવેલા અસાધારણ મોડલની વાત? કદાચ તમને ટોચના પરફોર્મન્સ માટે જવાબદાર ન્યુરોબાયોલોજીનાં ઉદાહરણ પસંદ પડ્યાં હશે, અથવા માનવતા માટે લાભદાયક આપણી જવાબદારી નિભાવીને ભવ્ય સ્થાને પહોંચવા માટેની થિયરી અંગેની તેમની વાત પસંદ આવી હશે? છેલ્લા વાક્યમાં તે મજાક કરતો હોય એ રીતે આંખ મિચકારી અને પછી પોતાની ઘડિયાળમાં સમય જોવા નજર કરી.

અરે સાથીઓ, હું તો મજાક કરતો હતો. પરંતુ સમય સૌથી કીમતી છે અને એ વાત મેં પાકા પાયે શીખી લીધી છે. શ્રેષ્ઠ રોકાણકાર વોનર બફેટે કદચું છે :સુખી લોકો સમયમાં રોકાણ કરે છે. ગરીબો નાણાંમાં રોકાણ કરે છે. તો પછી હું તમારા બધા સાથે લાંબા સમય સુધી વાતચીત ન કરી શકું. મારે જોટ અને રનાવે સાથે મિટિંગ છે. હું શું કહેવા માગું છું તેનો તમને ખ્યાલ છે?

આ વ્યક્તિ ભ્રામક વાતો કરે છે, તેમ કહી ઉદ્યોગસાહિસિકે કદચું, બફેટે તો એમ પણ કદચું હતું કે, હું મોદા સ્યૂટ ખરીદું છું, પણ તે મારા શરીર ઉપર સરતા લાગે

છે. કદાચ તમને બધાને એ વિધાન પણ યાદ હશે. ઘરવિહોણી વ્યક્તિને સંભોધીને તેમણે ઉમેર્યું, હું તમારા પરત્યે કઠોર થવા નથી માગતી, પરંતુ મને સમજાતું નથી કે તમે અહીં આવ્યા કેવી રીતે? તમે આ મોદી ઘડિયાળ કયાંથી લીધી એ પણ મને સમજાતું નથી અને તમે કયા જોટની વાત કરો છો એ મને ખ્યાલ નથી અને મહેરબાની કરીને વકતા સાથે જે કંઈ થયું તે અંગે આ રીતે વાત કરવાનું બંધ કરો. તેમાં કશું ફની નહોતું. એ વ્યક્તિ હયાત રહી હશે કે નહીં તેની પણ મને ખાતરી નથી.

કલાકારે પણ તેમાં સૂર પુરાવ્યો અને કદયું, એ વાત સાચી છે. આ કંઈ સારી વાત નથી અને તમે શા માટે એક સર્ફરની જેમ વાત કરો છો?

અરે સાથીઓ, શાંતિ રાખો. સૌથી પહેલાં તો હું સર્ફર છું જ. મારી કિશોરાવસ્થા મેલિબુમાં પસાર થઈ છે. ત્યાં હું રાઇડિંગ કરતો હતો. હવે તેમણિન બે ખાતે નાનાં મોજાં પર સર્ફ કરતું છું. મને લાગે છે તમે એ સ્થળ વિશે સાંભળ્યું નહીં હોય.

ઉદ્યોગસાહસિકે થોડા છણકા સાથે કદયું, એવા સ્થળનું નામ સાંભળ્યું નથી. તમે કંઈક વધારે પડતું બોલી રદ્દ્યા છો.

પણ ઘરવિહોણી એ વ્યક્તિએ સતત બોલવાનું ચાલુ રાખ્યું.

અને બીજી વાત, હું બિગનેસની દુનિયામાં અત્યંત સફળ રદ્દો છું. અબજો ડોલર કમાવા છતાં પૂરતો નફો નહીં કરી શકતી અનેક કંપનીઓના આ સમયગાળામાં મેં એવી કેટલીક કંપની સ્થાપી છે જે અત્યંત નફો કરે છે. શું મજાક ચાલી રહી છે. દુનિયા જન્મની બની રહી છે. લોલ અતિશાય વધી ગયો છે અને કોઈ સમજ નથી અને ત્વીજી વાત, અહીંથી થોડેક જ દૂર રસ્તા ઉપર મારા માટે વિમાન રાહ જોઈ રદ્દ્યું છે. આથી જતાં પહેલાં હું જાણવા માગું છું કે સ્પેલબાઇનડરના પ્રવયનનો ક્યો હિસ્સો તમને સૌથી વધારે ગમ્યો?

કલાકારે જવાબ આપ્યો, બધું જ ગમ્યું. મને તો બધી વાતો એટલી ગમી કે એ બધું જ રેકોર્ડ કરી લીધું છે.

ઘરવિહોણા માણસે ચેતવણી આપતાં કદયું, એ ગેરકાયદે છે. આવું કરવા બદલ તમે ગંભીર કાન્નની મુશ્કેલીમાં સપડાઈ શકો છો.

ઉદ્યોગસાહસિકે પણ એ વાતમાં સૂર પુરાવતાં કદયું, એ નિયમ વિરુદ્ધ છે. તમે આવું શા માટે કર્યું?

કેમ કે હું રેકોર્ડ કરવા માગતો હતો. મારે કરવું હતું તે મેં કર્યું. નિયમો તોડવા માટે જ બનાવવામાં આવે છે, એ તમે જાણો છો? પિકાસોએ કદયું છે, તમારે એક વ્યક્તિ તરીકે નિયમો જાણી લેવા જોઈએ જેથી એક કલાકાર તરીકે તમે તે તોડી શકો. મારાં સ્વતંત્ર વ્યક્તિત્વ છે અને દોટાના ટોળાનો ભાગ નથી જે ઊંઘું ઘાલીને એક

તરફ ચાલ્યા કરે અને એ રસ્તો કચાંચ જતો જ ન હોય. મોટાભાગના લોકો અને તેમાંથી ખાસ કરીને ધનિક લોકો છેતરપિંડી કરનારા જ હોય છે, તેમ કલાકાર એક શાસે બોલી ગયા. આ તો સ્પેલબાઇનડર કહે છે એવી જ સ્થિતિ છે કે, કાંતો તમે સાનુક્ષળ થઈ જાવ અથવા દુનિયાને બદલી નાખો. તમે બંને કામ કરી શકો નહીં. તેથી મૈં બધું રેકોર્ડ કર્યું છે. મને ઠાર મારી દો. નહીં તો જેલ વધારે અનુકૂળ રહેશે, કેમ કે ત્યાં મને કેટલાક રસપરદ લોકો મળશે.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ કદયું, ઢીક છે. મને તમારો નિર્ણય નથી ગમ્યો, પરંતુ તમારી પ્રતિબદ્ધતા પસંદ આવી. આગળ વધો અને તમને પ્રવચનનો જે ભાગ ગમ્યો હોય તે વગાડો.

મૈં જે કંઈ રેકોર્ડ કર્યું છે એ સાંભળી તમે હચમચી જશો, તેમ કહી કલાકારે પોતાનો હાથ ઊંચો કર્યો તો ગિટાર કલાકાર જિમી હેન્ડરીકસનું ટોટ્ટ તેમના હાથ ઉપર દેખાયું. ટોટ્ટમાં ચીતરેલા એ સુપરસ્ટારના ચેહેરા ઉપર લખેલું હતું : જ્યારે પ્રેમની તાકાત એ તાકાતના પ્રેમ ઉપર હાવી થઈ જશો ત્યારે વિશ્વને શાંતિનો અનુભવ થશે. તમને હવે કંઈક વિશિષ્ટ સાંભળવા મળશે.

મહિલા ઉદ્યોગસાહસિક ઊભાં થતાં થતાં બોલ્યાં, હા, આગળ વધો અને તમને જે વાતો પસંદ આવી હોય તે સંભળાવો. તેમને કારણ તો ખબર નહોતી પડતી, પરંતુ એટલું ચોક્કસ હતું કે તેમની અંદર કંઈક ફેરફાર થઈ રદ્દ્યો હતો. તેમણે વિચાર્યું, કદાચ જીવન મને કોઈ નવા સ્તરે લઈ જઈ રદયું હશે જેથી હું કંઈક હાંસલ કરી શકું.

આ કાર્યકરમમાં આવવું, કલાકાર સાથે મુલાકાત થવી, સ્પેલબાઇનડરના શબ્દો સાંભળવા અને ભલે તેમની સાથે પૂરેપૂરા સંમત થવાય તેમ ન હોવા છતાં એ શબ્દો કંઈક અસાધારણ તરંગ પેદા કરી રદ્દ્યા હતા. તેમને હજુ જે કંઈ બની રદયું હતું તે વિશે આશંકા હતી છતાં તેમનામાં કશોક નવો સંચાર થઈ રદ્દ્યો હતો અને એ વધી રદ્દ્યો હતો. તેમણે મનોમન નક્કી કર્યું કે આ નવી લાગણીનો પ્રતિકાર કરવાને બદલે પોતે તેને અનુસરશે. તેની અત્યાર સુધીની સ્થિતિ મદદરૂપ થઈ નહોતી, અને તેથી પરિવર્તનનો સમય આવ્યો હતો.

આ મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકને પોતાને પ્રિય એવું થિયોડોર રૂડ્વેલ્ટનું જાણીતું વિધાન ચાદ આવ્યું : ટીકા કરનાર ગણતરીમાં લેવાતા નથી, કે પછી એક મજબૂત માણસ કેવી રીતે ગોથું ખાઈ જાય એવી વાત કરનારને અથવા કામ કરનાર વ્યક્તિએ વધારે સારાં કામ કેવી રીતે કર્યું હોત એવું કહેનારને પણ કોઈ દયાનમાં લેતું નથી. પણ કદર એવી જ વ્યક્તિની થાય છે જે ખરેખર કામ કરે છે, જે ખરેખર પરસેવો પાડે છે. જે હિંમત કરે છે, પરાકરમ કરે છે, જે ભૂલ કરે છે અને જે પીછેછદ થવા છતાં - હારવા છતાં સતત પરયાસ ચાલુ રાખે છે, જે કામગીરી કરવા ખરેખર મક્કમ છે, જે ઉત્સાહિત

હોય છે, પૂરી નિષ્ઠા રાખે છે, જે મૂલ્યવાન હેતુ માટે પોતાની જાતને ખપાવી દે છે તેમજ એ બધું કરવાના પ્રયાસ દરમિયાન કદાચ નિષ્ફળ જાય તો એ સ્થિતિમાં પણ ઉરય મૂલ્યો જાળવી રાખે છે જેથી તેમના સ્થાને ટકી રહે. આ બાબત એવા લોકો કોઈ દિવસ નહીં સમજુ શકે જેમણે કદી કોઈ પ્રયાસ કર્યો અને પરિણામે જુત કે હાર વિશે કશું જાણતા નથી.

તેમને સ્પેલબાઇનડરે તેમના પ્રવર્ચનમાં કહેલી એ વાત પણ યાદ આવી કે - તમને જે ક્ષણે પ્રયાસ છોડી દેવા જેવું લાગે એ ક્ષણે તમારે અચૂક આગળ વધવું જોઈએ અને તેથી આ ઉદ્યોગકાર મહિલાએ પોતાની જ અંદર મનોમંથન કરીને પોતાના પરક્ષોના જવાબ શોધવા તેમજ પોતાની જ સમર્યાઓનો ઉકેલ શોધવાનો નિર્ણય કર્યો અને એ રીતે ભવિષ્ય સુધારવા પ્રતિબદ્ધ બન્યાં. ધીમે ધીમે તેમનામાં આશાનો સંચાર વધી રહ્યો હતો અને ચિંતાઓ સંકોચાઈ રહી હતી. તેમને અંતરમાંથી એવો ધીમો ગણગણાટ સંભળાઈ રહ્યો હતો કે જુવનનું કોઈક વિશેષ સાહસ શરૂ થવાનું છે.

JOIN TELEGRAM CHANNEL

સમાધાનકારી વલણનો અસ્વીકાર

“કચારેક જરેકફાસ્ટ પહેલાં શા માટે હું ઓછામાં ઓછી છ અશક્ય બાબતોમાં વિશ્વાસ કરં છું.”

– લેવિસ કેરોલ, એલિસ ઇન વન્ડરલેન્ડ

તમે ચિત્રકાર છો, ખરં? તેમ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે પોતાના ગંદા શર્ટના ખુલ્લા બટન સાથે રમતાં રમતાં પૂછ્યું.

થોડા હતાશ અવાજ સાથે કલાકારે કદચું, હા. હું સારો ચિત્રકાર છું, પણ મહાન નથી.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે સિમત સાથે કદચું, ઝુરિકમાં મારા ફ્લેટમાં મેં ઘણાં ચિત્રો રાખ્યાં છે. મકાનોના ભાવ તીવ્ર ગતિએ વદ્યા તેના થોડા સમય પહેલાં જ બેછોફરેસે ખાતે એ ફ્લેટ ખરીદ્યો હતો. હું જ્યાં પણ જઉં ત્યાં માત્ર સર્વોરચ ગુણવત્તા પસંદ કરવાની કળા શીખી ગયો છું. મેં જે જીવનઘડતર કર્યું છે તેના સર્જન માટે વિજયની મારી શ્રેષ્ઠ વ્યૂહરચનાઓ પૈકી એક છે. મારા બિગનેસમાં હું માત્ર ટોચના લોકોને જ સામેલ કરં છું, કેમ કે સી-લેવલના કર્મચારીઓની ભરતી કરીને તમે એ-લેવલની કંપની ઊભી કરી ન શકો. અમે માત્ર એવાં જ ઉત્પાદનો બહાર પાડીએ છીએ જે અમારા બજારને સંપૂર્ણપણે ખળખળાવી દે અને ત્યારબાદ તેના મૂલ્યને આધારે જે તે ક્ષેત્રમાં સંપૂર્ણ પરિવર્તન લાવી દે. મારા તમામ બિગનેસ માત્ર એવી જ સેવાઓ ઓફર કરે છે જે અમારા ગરાહકોને વ્યાવહારિક રીતે સમૃદ્ધ બનાવે, અભૂતપૂર્વ યુગર અનુભવ આપે તથા એવા મક્કમ ચાહકો ઊભા કરે જે બીજા કોઈની સાથે બિગનસ કરવાનું વિચારી પણ ન શકે અને મારા અંગત જીવનમાં પણ એવું જ છે :હું માત્ર શ્રેષ્ઠ ભોજન લાંછાં છું, હા, વધારે ખાતો નથી. હું માત્ર સૌથી મૌલિક અને વિચારપ્રેરક પુસ્તકો જ વાંચું છું, સૌથી આનંદ અને પ્રેરણાદાયક જગ્યાએ જ સમય પસાર કરં છું અને સૌથી આકર્ષક સ્થળોની મુલાકાત લાંછાં છું. સંબંધોની વાત આવે ત્યારે હું માત્ર એવા લોકોની સાથે રહું છું જે મને વધુ આનંદ આપે, મારી શાંતિની કદર કરે તથા મને વધુ સારો માણસ બનવા માટે પ્રોત્સાહન આપે. જીવનનો માર્ગ એટલો કીમતી છે કે તમને સમજું ન શકે એવા લોકો સાથે રહેવાય નહીં, જેમની સાથે તમારાં સ્પંદનો મળે નહીં, જેમનાં મૂલ્યો અલગ હોય તથા તમારા કરતાં ધોરણો નીચાં હોય, જે અલગ માનસિકતા, હૃદયના ભાવ, આરોગ્ય તેમજ આત્મા ધરાવતા હોય. એ બાબત જાણ્ય છે કે આપણા પ્રભાવ તેમજ વાતાવરણ કેટલાં શક્તિશાળી અને આકર્મકતાથી આપણી ઉત્પાદકતા તેમજ આપણી અસરને ઘડે છે.

રસપરદ વાત છે, તેમ કહી ઉદ્યોગસાહસિકે તેમના ફોન તરફ નજર કરી અને ત્યાં જ જોતાં જોતાં માત્ર કલાકારને સંભળાય એ રીતે ધીમેથી બોલ્યાં, આ ભાઈ શું બોલી રહ્યા છે એ તેમને ખ્યાલ તો હશે.

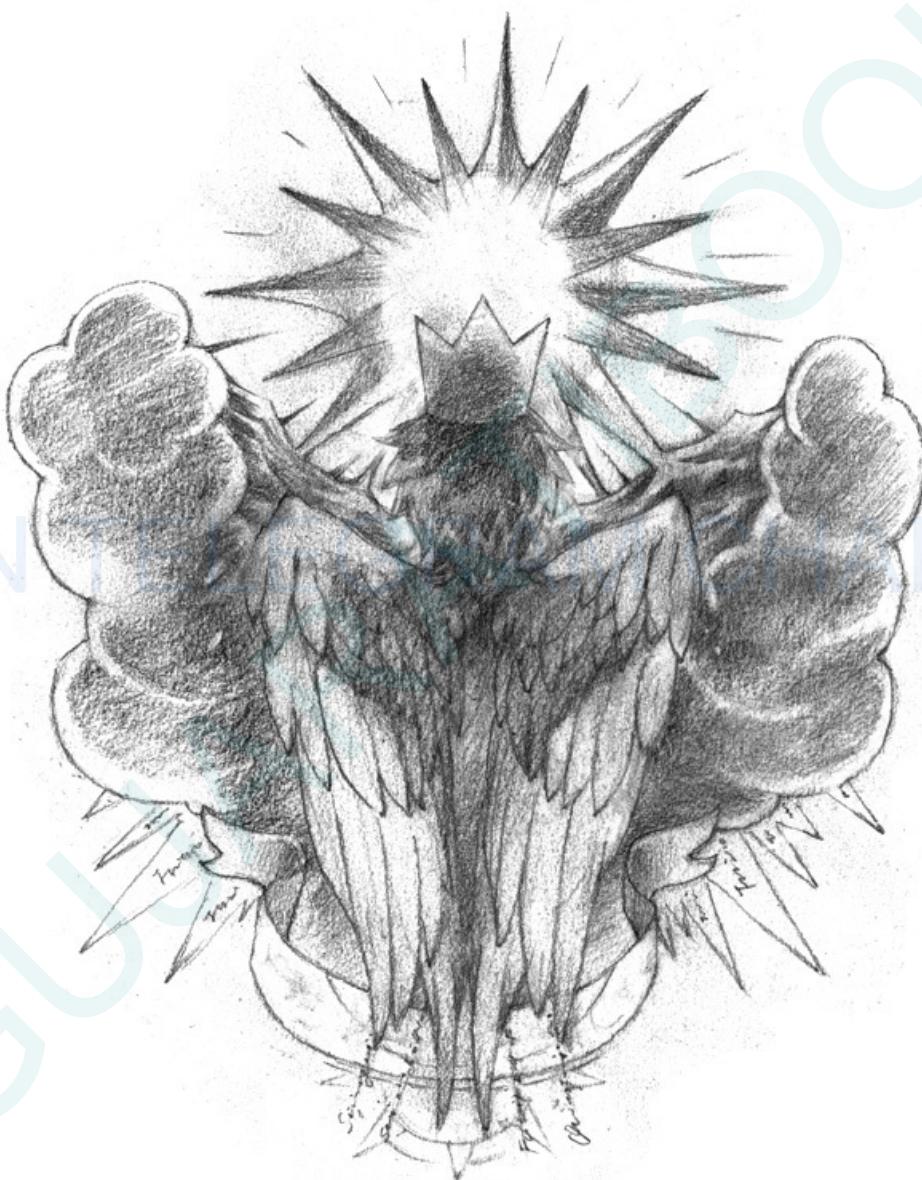
તેમના ચહેરા પરની કરચલીઓ થોડી હળવી થઈ. તેમના એક હાથના કાંડા પર ચાંદીના વરખ ચઢાવેલાં બે જરેસલેટ હતાં. એકની ઉપર કહેવત લખેલી હતી: હું નહીં કરી શકું એ વાતને હું કરી શકીશ તેમાં ફેરવી દો, જ્યારે બીજા ઉપર લખ્યું હતું, પરફેક્ટ બનાવવાના પરચાસો કરતાં થઈ ચૂકેલી કામગીરી વધુ સારી. ઉદ્યોગસાહસિકે પોતાની કંપની પ્રારંભિક તબક્કામાં હતી અને પોતે અત્યંત આત્મવિશ્વાસની સ્થિતિમાં હતાં ત્યારે તેમણે આ જરેસલેટ ખરીદ્યાં હતાં.

કલાકારે કદયું, માનસિકતા અંગે હું જાણું છું, પણ હૃદય, આરોગ્ય કે આત્મા અંગે કદી સાંભળ્યું નથી.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિગત જવાબ આપ્યો, તમને સાંભળવા મળશે અને એક વખત એ સાંભળી લીધા પછી તમે જે કંઈ રચના કરો છો, ઉત્પાદન કરો છો તેમજ દુનિયા સમક્ષ રજૂ થાવ છો એ બધું જ બદલાઈ જશે. કોઈ સામ્રાજ્ય ઊભું કરનાર અથવા દુનિયાને બદલનાર પાસે કરાંતિકારી વિચારો હોય છે અને તેથી જ દુનિયામાં હાલ બહુ જૂજ બિઝનેસમેન અને અન્ય લોકો તેના વિશે જાણે છે. બીજા જાણે તો તેમના જીવનનાં પ્રત્યેક પાસાંની પ્રગતિ ખૂબ ઝડપથી થશે. હાલ તો, હું માત્ર મારી આસપાસ સર્વોત્તમ ગુણવત્તા પ્રત્યેની મારી પ્રતિબદ્ધતા જાળવી રાખવા માગું છું. તમારી આસપાસ જે કંઈ હોય તેને આધારે તમારા વિચારો, તમારી પ્રેરણા તેમજ તમારી કામગીરીનો અમલ પ્રભાવિત થતો હોય છે. કલાથી મારા આત્માને રાહત મળે છે. સારાં પુસ્તકો મારી આશા જીવંત રાખે છે. ઉમદા વાતચીત મારી રચનાત્મકતાને વધુ નક્કર બનાવે છે. શ્રેષ્ઠ સંગીત મારા હૃદયન આનંદિત કરે છે. સુંદર દૃશ્યો મારી ચેતનાને જીવંત રાખે છે અને આ બધું જ સવારના સમયગાળામાં હકારાત્મકતાથી ભરપૂર વિચારો અને પ્રવૃત્તિઓનું પરિણામ છે, અને એ જ એક આખી પેટીને આગળ લઈ જાય છે, એ તમે જાણો છો. મારે કહેવું જોઈએ કે માનવજીતને ઉપર ઉઠાવવી એ બિઝનેસની શ્રેષ્ઠ રમત છે જે ટોચના પાંચ ટકા લોકો રમે છે. વેપારનો ખરો હેતુ તમારી અંગત સમૃદ્ધિ વધારવાનો માત્ર નથી. તેમાં પ્રવેશવાનું ખરં કારણ તો સમાજને મદદરૂપ થવાનું છે. નાણાં, સતા અને પ્રતિષ્ઠા તો માત્ર અનિવાર્ય આડપેદાશો છે જે મને મારી કામગીરી દરમિયાન મળી છે. હું ચુવાન હતો ત્યારે એક ઉંમરલાયક રાને ઉમદા મિત્રે મને આ માર્ગ સૂચાવ્યો હતો. તેને કારણે સમૃદ્ધિની વ્યાખ્યા તેમજ મારી અંગત સ્વતંત્રતાની સીમા સંદર્ભ બદલી નાખી અને ત્યારથી આ વિરોધાભાસી બિઝનેસ ફિલોસોફી મારા જીવન ઉપર પ્રભાવિત રહી છે. ખ્યાલ નથી, પરંતુ કચારેક હું મારા ગુરુની તમારી સાથે મુલાકાત કરાવીશ.

ઘરવિહોળી વ્યક્તિ થોડી ક્ષણ માટે ચૂપ રહી. તેમણે તેમની ઘડિયાળ તરફ જોયું પછી આંખ બંધ કરીને કદ્યું : તમારી સવારને તમારી બનાવો. તમારા જીવનને ઉચ્ચારણટારે લઈ જાવ. જાણે કોઈ જાદુની જેમ તેમના ડાબા હાથની હથેળીમાં નાનો અને જાડો સફેદ કાગળ દેખાયો. એ જાદુઈ કળા જ હતી. તમે પણ જો ત્યાં વ્યક્તિની સાથે ઊભા હોવ તો ભારે પ્રભાવિત થઈ જાવ એવી સ્થિતિ હતી.

જે કાગળ હતો તેનો દેખાવ કંઈક આવો હતો :

આ જોઈને ઉદ્યોગસાહિત્યિક તેમજ કલાકારનાં મો ખુલાં રહી ગયાં. બંને જાણે મુંજવાળામાં મુકાઈ ગયાં હતાં, બંને ઉપર જાણે સંમોહન થઈ ગયું હતું.

તમારા બંનેની અંદર પણ એક હીરો છે. તમે બાળક હતાં ત્યારે આ વાત જાણતાં જ હતાં, પરંતુ ત્યારબાદ વડીલોએ તમને તમારી શક્તિની ક્ષમતાને મર્યાદિત કરી, તમારી પ્રતિભાને બંધનમાં બાંધી દીધી તેમજ તમારા હૃદયમાં ઊઠતા સત્યના ભાવો દબાવી દેવા ફરજ પાડી, તેમ એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ કદયું. તેની આ રજૂઆત બિલકુલ ર્પેલબાઇન્ડર જેવી જ હતી.

તેણે આગળ બોલવાનું ચાલુ રાખ્યું. વડીલો જ બાળકોને કુંઠિત કરે છે. તમે ઘણા નાના હતા ત્યારે કેવી રીતે જુવલું એ તમે જાણતા જ હતા. આકાશના તારા તમે ભાવવિભોર થઈ જોતા હતા. બગીચામાં દોડાદોડ કરવાથી તમારામાં ઉત્સાહનો સંચાર થતો હતો અને પતંગિયાંની પાછળ દોડવામાં તમે અવર્ણનીય આનંદ અનુભવતા હતા. અરે, તમને એ પતંગિયાં કેટલાં પસંદ હતાં! પછી જેમ જેમ મોટા થયા તેમ તેમ તમે માનવીય સંવેદનાઓ ભૂલતા ગયા. તમે ઉત્સાહ, પ્રેમ અને જુવંતતાનો અનુભવ કરવાનું ભૂલતા ગયા. તમારું આશાનું અમૂલ્ય સરોવર સુકાતું ગયું. સરેરાશ સાધારણ વ્યક્તિ બની રહો એ સ્વીકૃત બની ગયું. સર્જનાત્મકતા, હકારાત્મકતા તેમજ તમારી પ્રતિભા પ્રત્યેનો તમારો લગાવ ઓછો થતો ગયો કેમ કે સરેરાશ જુવનમાં લોકો સાથે ભળવાની અને એ રીતે લોકપ્રિય થવાની રિંતા વધુ કરવા લાગ્યા. હું તમને એટલું જ કહેવા માગું છું કે, સરેરાશ લોકો જે કંઈ કરી રહ્યા છે તેમાં સામેલ ન થશો. હું તમને એક એવી ગુપ્ત વાસ્તવિકતામાં પરવેશવા નિમંત્રણ આપું છું જેના વિશે માત્ર ખરા વિદ્ધાનો, મહાન પ્રતિભાશાળી વ્યક્તિએ તેમજ ઇતિહાસમાં ચિરસ્થાયી છાપ છોડી જનાર વ્યક્તિએ જ જાણે છે અને એ રીતે તમે તમારી અંદર પહોલેથી હ્યાત, છતાં તમને જાણ નથી એવી અસાધારણ ક્ષમતાને ઓળખી શકશો. તમે તમારી કામગીરી તેમજ અંગત જુવનમાં જાદૂઈ પરિવર્તન લાવી શકો છો. મારામાં તો પરિવર્તન આવ્યું જ છે અને તમને પણ હું એ માટે મદદ કરી શકું છું.

કલાકાર અને ઉદ્યોગસાહસિક કંઈ પણ બોલે તે પહેલાં એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ પોતાની વાત ચાલુ રાખી. - અરે, હું તો કળાના મહિંદ્ર તથા તમારા જુવન સાથે સંકળાઈ ચૂકેલા આર્થિક વ્યવસ્થાતંત્રની વાત ઉપર અટકી પડ્યો હતો. મને પોતુંગીજ લેખક ફર્નાન્ડો પેસોના શબ્દો યાદ આવે છે: કળા આપણાને આપણા અસ્તિત્વની દરિદ્રતામાંથી ભરમણા દ્વારા મુક્ત કરે છે. ડેન્માર્કના પરિનિયોગ હેમલેટનાં કૃત્યો અને પીડાનો અનુભવ કરતી વખતે એ અધમ કૃત્યો આપણાં પોતાનાં છે એવું આપણે માનતા નથી, પણ આપણે માત્ર એટલું જ વિચારીએ છીએ કે બસ એ અધમ છે. મને તો વિન્સેન્ટ વાન ગોગની એ વાત પણ યાદ આવે છે કે, મારા પક્ષે મને કશી જ નિશ્ચિત જાણકારી નથી, પરંતુ આકાશના તારાનું દૃશ્ય મને સ્વપ્નની દુનિયામાં લઈ જાય છે.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ ઊંડો શાસ લીધો. આંખો ઝડપથી પટપટાવી. ગળું ખોખારીને સાફ કર્યું.

મિત્રો, મેં જીવનમાં ઘણું સહન કર્યું છે, અનેક વખત પડતી જોઈ છે. ગંભીર બીમારીમાં સપદાઈ ચૂક્યો છું. મારા પર હુમલા થયા છે. મારો દુર્લાપયોગ થયો છે. મારી આ વાતો લોકગીત જેવી લાગે છે ને ! મારી ગર્લફર્નેન્ડ મારી સાથે ચીટિંગ કર્યું છે અને મારો પ્રિય શાન મૃત્યુ પામ્યો છે.

ઘરવિહોણો એ માણસ હસ્યો. તેનું એ હાસ્ય વિચિત્ર પ્રકારનું હતું. તેણે તેની વાત ચાલુ રાખી. ઠીક છે, હવે બધું સારું છું. પીડા એ તો જીવનને વધારે સારી રીતે જાળવાનો માર્ગ છે. તમને સમજાય છે હું શું કહું છું? આપત્તિ એ કુદરતની શુદ્ધધિપ્રકિરણા છે. તેનાથી અહુંકારને કારણે સર્જાયેલી નકલી છબી, ભય અને અહુંને બાળી નાખે છે. જે ચીજ આપણને પીડા આપે તેને ઓળખવાની હિંમત હોય તો આપણે શ્રેષ્ઠતા પરત મેળવી શકીએ છીએ. પીડા આપણને સહાનુભૂતિ, મૂળભૂત સ્થિતિ, વિશ્વસનીયતા તેમજ મક્કમતા આપે છે. જોનાસ સાલકે કદચું હતું, મેં સ્વપ્ન સેવ્યાં હતાં અને મારે ખરાબ સંજોગોનો સામનો કરવો પડ્યો હતો, પરંતુ મારાં સ્વપ્નને કારણે મારા ખરાબ સંજોગો ઉપર વિજય મેળવ્યો.

આ વ્યક્તિ અતિશય અકળ છે. અસાધારણ તરંગી. પણ તેનામાં કંઈક વિશેષતા હોય એવું પણ લાગે છે, તેમ ઉદ્યોગસાહસિકે માત્ર કલાકારને સંભળાય એટલું ધીમેથી કદચું. તેમની એક સમયની ભવ્ય કારકિર્દી માટે રક્ષા-કવચ બની રહેલું મહોરં ધીમે ધીમે દૂર થઈ રહ્યું હતું. તેમણે કદચું, આ માણસે હમણાં જે કંઈ કદચું એ જ મારે સાંભળવું જરૂરી હતું. મને એવું લાગે છે કે આ વ્યક્તિ ફૂટપાથ ઉપર કાચા ઝૂંપડામાં રહે છે, પરંતુ તેના શબ્દો તો સાંભળો. કચારેક તે કવિની જેમ બોલે છે. તે આટલી સુંદર રીતે રજૂઆત કેવી રીતે કરી શકતા હશે? આટલું ઊંડાણ કચાંથી મેળવ્યું હશે? અને એ જે જૂના મિત્રની આટલી બધી વાતો કરે છે એ કોણ હશે? આ વ્યક્તિ મને મારા પિતાની યાદ અપાવે છે. હું હજુ મારા પિતાને મિસ કરાં છું. તેમને કારણે મને આત્મવિશ્વાસ મળતો હતો. એ મારા સૌથી મજબૂત ટેકેદાર હતા અને મારા શ્રેષ્ઠ મિત્ર હતા. મને દરરોજ તેમની યાદ આવે છે.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિની વાતના જવાબમાં હવે કલાકારે કદચું, ઠીક છે, તમે મને સવાલ કર્યો કે સ્પેલબાઇન્ડરના વકતવ્યમાં મને સૌથી વધુ શું ગમ્યું. તો મને એ હિસ્સો વધારે ગમ્યો જેમાં તેમણે સ્પાર્ટન યોજ્ધાની એ વાતનો ઉલ્લેખ કર્યો કે - જે વ્યક્તિ તાલીમ દરમિયાન જેટલો વધારે પરસેવો પાડે છે તેનું યુદ્ધમાં રકત ઓછું વહે છે અને મને તેમનું એ વાક્ય ગમ્યું કે, વહેલી પરોટે બધા સૂતા હોય ત્યારે અને કોઈ જોતું ન

હોય ત્યારે શ્રેષ્ઠ જુત હાંસલ થાય છે. વહેલી સવારની કામગીરી અંગેનો તેમનો ઉપદેશ ખરેખર શ્રેષ્ઠ છે.

ઉદ્યોગસાહિસિક તેમના ફોન તરફ નજર રાખીને બોલ્યાં, મેં કેટલાક અગત્યના મુદ્દા નોંધ્યા છે ખરા, પરંતુ હાલ તમે જે કદયું એ હું ચૂકી ગઈ છું.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે એક સંતની અદાથી કદયું, આપણને માત્ર એટલું જ સંભળાય છે જે આપણે સાંભળવા માગતા હોઈએ છીએ. આપણે જેટલું ગરહણ કરવા સમક્ષ હોઈએ એટલું જ જ્ઞાન મળતું હોય છે. જેમ જેમ સમજણ વધતી જાય તેમ તેમ વધારે જ્ઞાન મળે છે.

એકાએક સ્પેલબાઇનડરનો અવાજ સંભળાયો. ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વની આંખો આશ્ર્યથી પહોળી થઈ ગઈ. એ પરિચિત અને સુવિષ્યાત અવાજ કચ્ચાંથી આવે છે એ જોવા તેણે આજુબાજુ નજર કરી. જોકે તરત જ તેને ખ્યાલ આવી ગયો.

કલાકારે જે ખોટી રીતે રેકોર્ડિંગ કર્યું હતું તે હાલ વગાડી રદ્દ્યા હતા.

કલાકારે કદયું, દોસ્ત, મને શું ગમયું તેવા તમારા સવાલનો સંપૂર્ણ જવાબ આ છે, એમ કહી તેમણે રેકોર્ડિંગ ચાલુ કર્યું :

સાચબર સંસ્કૃતિના આ ચુગમાં, સતત અવરોધ અને વિનાશની દિશામાં આગળ વધી રહેલા આ સમયમાં સૌથી સમજદારીનો માર્ગ એ છે કે તમે વહેલી પરોદે કામગીરી શરૂ કરવાનું રૂટિન અપનાવીને વ્યવસાયી તેમજ અંગત જીવનનાં મહિંદ્રાનાં સૈંક્રાન્તિક પરિણામો મેળવી શકો છો. તમારા પ્રારંભમાં વિજયનો પાયો રહેલો હોય છે. પ્રારંભના થોડા કલાકમાં જ હીરોનું ઘડતર થતું હોય છે.

નબળાઈ સામે ચુંઝ છેડો અને ડરની વિચુંઝ અભિયાન ચલાવો. તમે ખરેખર વહેલા ઊઠી શકો છો અને એમ કરવું એ અસાધારણ શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે જરૂરી છે.

તમારા દિવસના પ્રારંભની સર્વોત્તમ કાળજી લો અને પછીનો દિવસ તેની મેળે પોતાની કાળજી લેશે. સવારનો સમય તમારો પોતાનો રાખો. જીવનને ઉરચ સ્તરે લઈ જાવ.

સ્પેલબાઇનડરનો અવાજ અસ્થાલિત પ્રવાહની જેમ સંભળાઈ રદ્દ્યો હતો.

કલાકારે વોલ્યુમ મોટો કરતાં અવાજ થોડો તરડાઈ રદ્દ્યો હતોન:

આ એક એલું કીમતી રહેસ્ય છે જેના વિશે ઉદ્યોગના અગરણીઓ, કળાક્ષેપના ટોચના મહાનુભાવો તેમજ માનવતાની સર્વોર્ચ સિદ્ધિ હાંસલ કરનાર લોકો તમને જાણ નહીં કરે : વિશાળ પરિણામો તમારા વારસાગત જિનેટિક્સ કરતાં ધણાં ઓછાં અને તમારી રોક્ઝિંડી આદત કરતાં ધણાં વધારે હોય છે અને એ માટે તમારું દૈનિક રૂટિન નિશ્ચિત કરવું અને ત્યારબાદ તેને કાયમી બનાવવું અત્યંત આવશ્યક છે.

આપણે જ્યારે મહાનુભાવોને કામગીરી કરતા હોઈએ ત્યારે આપણા નાગરિકતંત્ર કારા જે ભવ્યતાની વાતો કરવામાં આવી છે તેના પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે તેઓ હંમેશાં મહાન હતા. તેઓ અસાધારણ કામગીરી માટે જન્મા હતા. તેઓ ડીએનએ લોટરી જીતવા નસીબદાર હતા. તેમની શ્રેષ્ઠતા વારસાગત હતી. છતાં હકીકત એ છે કે આપણે તેમને વર્ષોની એક પ્રકિર્યા અનુસાર તેમની ભવ્યતામાં જોતા હોઈએ છીએ. બિઝનેસ, રમતગમત, વિજ્ઞાન તેમજ કળાનાં સૈંક્રાન્તિક આપણે શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરનાર લોકોનું નિર્દીક્ષણ કરીએ ત્યારે તેને એક વ્યક્તિત્વના સધન પરયાસો, કુશળતા ઉપર કેન્દ્રિત દ્યાન, હેતુ સિક્ષ કરવા માટે આપેલા બલિદાનની તીવ્યતા, વિગતવાર તૈયારીનું ઉરચસ્તતર તથા અસાધારણ ધીરજ વગેરે વિશે વિચારતા

હોઈએ છીએ. એક બાબત યાદ રાખો, પરત્યેક વ્યવસાયી એક સમયે શિખાઉ હતા અને ટોચ ઉપર પહોંચેલી પરત્યેક વ્યક્તિ એક સમયે પ્રારંભ કરનાર હતી. સામાન્ય લોકો પણ જો સાચી ટેવોનું નિયમિત પાલન કરે તો અસાધારણ સિંદુરિ હંસલ કરી શકે છે.

આ બહુ સરસ વાત કરી, તેમ કહી ઘરવિહોણો માણસ મોટેમોટેથી તાળી પાડવા લાગ્યો. તેણે ફરી તેની ઘડિયાળમાં નજર કરી. પછી હાથ-પગ હલાવીને ફૂદવા લાગ્યો. કમર લચકાવવા લાગ્યો. સાથે સાથે આંખો બંધ કરીને જાણે કંઈક ગણગાણવા લાગ્યો. તેની આ સ્થિતિ જોઈને કોઈને પણ આનંદ આવે એવું હતું.

પણ કલાકારને ન ગમ્યું, તેમણે મોટેથી પછ્યાં અરે આ શું કરો છો?

પેલા માણસે જવાબ આપ્યો, ડાન્સ કરું છું. મને આવું સરસ ફાન આપવાનું ચાલુ રાખો. સોકરેટિસે કદયું હતું, શિક્ષણ એ જ્યોત પ્રગટાવવા માટેનો તણખો છે અને ઇસાક એસિમોવે લખ્યું હતું, હું માનું છે કે સ્વશિક્ષણ એ જ એક સાચું શિક્ષણ છે. તેથી તમે આ વૃધ્ઘ ગુરુનું રેકૉર્ડિંગ વગાડવાનું ચાલુ રાખો. તેમની વાતો પ્રયંક રીતે પ્રભાવક છે.

કલાકારે ફરી રેકોર્ડિંગ વગાડવાનું શરૂ કર્યું :

શ્રેષ્ઠતા તરફ આગળ વધવાના તમારા પરયાસો દરમિયાન કોઈ પણ પ્રકારના લોભ-લાલચ વરચે આવે તો તેનો સખત મુકાબલો કરો. તમારું દચ્યાન સર્વોરચ શિખરની દિશામાં આગળ વધવા તરફ કેન્દ્રિત રાખો અને તમારી ક્ષમતાઓને અટકાવતા હોય એવાં તમામ પરિષબ્ધોને આજે જ દૂર કરી દો. એક એવી કદ્પનાશીલ વ્યક્તિ તરીકે શરૂઆત કરો જે ભાગ્યે જ જોવા મળે અને જે તમને તમારા ભૂતકાળના બંધનની બેડીઓમાંથી મુકૃત કર્઱ીને ઉમદા ભવિષ્ય તરફ લઈ જાય. આપણે બધા દિવસો સુધી નાના નાના ચમત્કારોની અપેક્ષા રાખીએ છીએ. આપણે દરેક જણ આપણે પોતે હીરો બનવાની તથા ફુનિયાથી કંઈક અલગ કરવાની અપેક્ષા રાખીએ છીએ. અત્યારે જુબિત દરેક વ્યક્તિતમાં એવી મનોવૈજ્ઞાનિક સંરચના આકાર લેતી હોય છે જેથી તે અસાધારણ કામગીરી ઝારા બીજા લોકોના જીવનને સમૃદ્ધ બનાવવાની અપેક્ષા રાખે છે. કહિ થોમસ કેન્સબેલે આ બાબતને સરસ રીતે વ્યક્ત કરી હતી કે, ટુ લિવ ઇન હાર્ટ્સ વી લીવ બિહાઇન્ડ ઇગ નોટ ટુ ડાઈ.

ખરેખર તો આપણે સૌ આપણી પોતાની રીતે ઇતિહાસનું નિર્માણ કરવા સર્જયા છીએ. કોઈના માટે તેનો અર્થ શ્રેષ્ઠ રચનાકાર અથવા ઉમદા શિક્ષક હોઈ શકે જે યુવાનોને પ્રોત્સાહિત કરે. બીજા માટે આ તકનો અર્થ અસાધારણ માતા અથવા ઉત્તમ મેનેજર બનવાનો હોઈ શકે. તો ત્વીણું કોઈ વ્યક્તિ માટે આ સારા નસીબનો અર્થ ગરાહકોની ઉત્તમ રીતે સેવા કરનાર શ્રેષ્ઠ બિગ્નનેસમેન અથવા સેલ્સપર્સન હોઈ શકે. ભાવિ પેટીઓએ યાદ રાખે એવું અસાધારણ જીવન જીવવાની આ તક સામાન્ય ન કહેવાયા. આ જ સત્ત્ય છે. છતાં, આપણામાંથી ઘણા ઓળા એ બાબત જાણે છે અને વહેલી પચોફના ટલટિનો સતત એકધારો અમલ કરીને એવી ખાતરીપૂર્વકની સિથતિ ઊભી નથી કરતા જે આપણા માટે શ્રેષ્ઠ હોય એવાં પરિણામ આપી શકે. આપણે સૌ સર્વોર્ચ કુશળતા, અમર્યાદ આનંદ તેમજ ભયથી મુક્ત થવાના આપણા જન્મસિદ્ધ અધિકાર દરછીએ છીએ, પરંતુ આપણામાંથી સાવ જૂજ લોકો તે સાકાર કરવા માટે પોતાની ગુપ્ત શક્તિઓનો ઉપયોગ કરવા આતુર હોય છે. આ વિચિત્ર લાગે છે, ખરં ને? અને ઘણાં દુઃખ પણ છે. આપણામાંથી મોટા ભાગના તેમની પોતાની તેજસ્વિતાના સંમોહનમાં હોય છે. આ યુગમાં આપણામાંથી મોટા ભાગના લોકો વ્યરત હોવાની માન્યતામાં જ ઘણોખરો સમય ખચી નાખે છે. વાસ્તવિક જીવનની ઉપેક્ષા કરીને સાવ સામાન્ય બાબતો અને કૃતિરમ આનંદની પાછળ ફરતા હોય છે. અંતે આ સિથતિ પીડાદાયક બની રહેતી હોય છે. તમારી સવારનો શ્રેષ્ઠ સમય અને રચનાત્મક દિવસોને નકામી અને ખોટી ચીજો પાછળ વેડકી નાખવાનો શો અર્થ છે? આ સિથતિ દાખલ છે.

ઉદ્યોગસાહસિક થોડા લાગણીશીલ થઈને વરચે જ બોલી ઊફથાં, આ શબ્દો ખરેખર મને લાગુ પડે છે. હું ટેક્નોલોજીની ખરેખર બંધાણી થઈ ગઈ છું. દરેક વસ્તુ ચેક કર્યા કરું છું, એ લાલચ રોકી શકતી નથી. સવારે ઊઠું ત્યારે તરત જ અને રાત્રે સૂતાં પહેલાં પણ. તેને પરિણામે મારી એકાગ્રતા ઓછી થઈ રહી છે. મારી ટીમ અને મારી કામગીરી ઉપર ભાગ્યે જ દ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકું છું. તેને કારણે જુવનમાં ફેલાતો ઘોધાટ મારી તમામ ઊર્જા નાખ કરી નાખે છે. આ બદ્યું ગૂંચવાડા ખરેલું લાગે છે. હવે મને મારા માટે સમય હોય એવું લાગતું નથી. મેસેજ, નોટિફિકેશન, જાહેરાતો એમ બદ્યું જ ખૂબ માત્રામાં આવ્યા કરે છે અને સ્પેલબાઇન્ડર કહે છે તેમ મારે આગેવાન તરીકે મારું ધોરણ ઊંચું લાવવું જ જોઈએ. સ્થળિત થવાના આરે પહોંચી ગઈ છું. મારી ધારણા કરતાં વધુ ઝડપથી મારી કંપનીએ પ્રગતિ કરી છે. મારી કલ્પના કરતાં વધુ સફળતા મને મળી છે. પરંતુ કેટલીક બાબતો મારા માટે અતિશાય તણાવબર્તી બની રહી છે. આટલું બોલી તેમણે બીજુ દિશામાં નજર કરી અને અદબ વાળી દીધી.

તેમણે મનોમન વિચાર્યુ, હું ખરેખર કેવી સ્થિતિમાં છું એ આ લોકોને કહી શકું તેમ નથી.

આ મહિલા ઉદ્યોગસાહસિકે પોતાની વાત આગળ ચાલુ રાખી: મને જે લોકો ગમતા હતા તેમને મારે જવા દેવા પડ્યા, કેમ કે મને ખ્યાલ આવ્યો કે બિઝનેસની પ્રગતિમાં એક તબક્ક જે લોકો ઉપયોગી હોય છે તેઓ કંપની જેમ જેમ પ્રગતિ કરે તેમ તેમ તેમાં અનુકૂલન સાધી શકતા નથી. એ પીડાદાયક સ્થિતિ હોય છે. એ લોકો પ્રારંભિક સમયમાં યોગ્ય કર્મચારીઓ હોય છે પરંતુ લાંબો સમય ટકી રહેતા નથી અને મારા સ્ટોરમાં એવી ઘટનાઓ બની રહી છે જેણે મારા જુવનને ઊલટસૂલટ કરી નાખ્યું છે. હું તેમાં સામેલ થવા નથી માગતી. મારા માટે હાલનો સમય ઘણો ઊથલપાથળનો છે.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે કદચું, ખેર, નેતૃત્વ અંગેની વાતના સંદર્ભમાં એટલું યાદ રાખો કે એક અગરણીની ભૂમિકા જે લોકો વિશ્વાસ ન કરતા હોય તેમને તમારી વાતમાં વિશ્વાસ કરતાં કરવાની, નબળા લોકોને તેમની નબળાઈમાંથી બહાર આવવા માટે મદદ કરવાની તથા હતાશ લોકોમાં શ્રદ્ધા જગાવવાની છે અને પ્રારંભથી જોડાયેલા અને બિઝનેસ વધે ત્યારે ચાલ્યા જતા એવા ગમતા કર્મચારીઓને જવા દેવા અંગે જે કદચું તે વધતા બિઝનેસની એક સામાન્ય પ્રક્રિયા છે. આવું થવાનું કારણ એ હોય છે કે તમારો બિઝનેસ જેમ પ્રગતિ કરે તેમ તેની સાથે એ લોકો પ્રગતિ કરવામાં નિષ્ફળ જાય છે. તેઓ મહેનત કરવાનું બંધ કરી દે છે. તેઓ શીખવાનું, નવું સંશોધન કરવાનું કે પછી જે કંઈ હોય તેને વધુ સારું બનાવવાના પરચાસો છોડી દે છે. પરિણામે તેઓ તમને જવાબદાર ઠેરવવા પરચાસ કરે છે, પણ વાસ્તવમાં એ પોતે જ જવાબદાર હોય

છે. આ અજાણી વ્યક્તિએ આખી વાત એવી રીતે રજૂ કરી જાણે પોતે સફળ બિઝનેસ કરી ચૂકી હોય.

ઉદ્યોગસાહિસિકે જવાબ આપ્યો, હા, તમારી વાત સંપૂર્ણ સાચી છે. એવા લોકો આપણી ઇરદ્ધા મુજબ પરિણામો આપી શકે તેમ ન રહેવાથી આપણે તેમને પાછળ છોડી દેવા પડે છે અનેક વખત પરસેવે રેબર્ગેબ અવસ્થામાં હું રાત્રે બે વાગ્યે જાગી જાઓ છું. કદાચ એફ-૧ રેસર માર્ટિઓ આન્ડરેટિએ કદચ્યું છે તેમ, જો બધું જ નિયંત્રણ હેઠળ લાગતું હોય તો શક્ય છે તમે જરૂરી ઝડપે આગળ વધતા નથી. મને મારી સ્થિતિ અનેક વખત આવી લાગી છે. જે ઝડપે સ્થિતિ બદલાય છે એ વિચારીને તો મારું માથું ભરી જાય છે. ટીમમાં નવા આવેલા સાથીદારોને તાલીમ આપવાની, નવી ઝરાન્ડની વ્યવસ્થા કરવાની, નવા માર્કેટમાં પ્રવેશ કરવાનો, નવા સપ્લાયરો ઉપર દ્યાન રાખવાનું, નવાં ઉત્પાદનો તૈયાર કરવાનાં, નવા રોકાણકારો તેમજ શેરધારકોને ખુશ કરવાના તથા બીજી અનેક નવી જવાબદારી ઉપાડવાની. ખૂબ કામ કરવું પડતું હોય એવું લાગે છે. હું ઘણી મોટી જવાબદારીઓ નિભાવી શકું છું, પરંતુ મારા ખબે પ્રમાણમાં વધારે જવાબદારીઓ છે.

આટલું બોલતાં બોલતાં ઉદ્યોગસાહિસિકે વાળેલી અદબ વધુ ટાઇટ કરી. બંને પાતળા હોઠ વધુ જોશથી ભીસી દીધા. તેમની આંખમાં વેદનાની તીવ્રતા સ્પષ્ટ દેખાઈ આવતી હતી.

વાતનું અનુસંધાન સાધતા ઘરખિલોણી વ્યક્તિએ કદચ્યું, ટેક્નોલોજી પ્રત્યે વધારે પડતા લગાવ અંગેની તમારી વાત વિશે એટલું યાદ રાખો કે તેનો ઉપયોગ જો બુદ્ધિપૂર્વક થાય તો વ્યક્તિની પ્રગતિમાં સહાયરૂપ થાય છે. ટેક્નોલોજીનો સમજદારીપૂર્વક ઉપયોગ કરવાથી આપણું જીવન વધુ સારં બને છે, આપણું જ્ઞાન વધુ સમૃદ્ધ બને છે તથા આપણી નાની દુનિયા વધુ શ્રેષ્ઠ બને છે. હકીકતે ટેક્નોલોજીનો દુલ્પયોગ વ્યક્તિનું મગજ બગાડે છે, તેમની ઉત્પાદકતાને નુકસાન કરે છે તેમજ આપણા સામાજિક માળખાનો નાશ કરે છે. જો તમે તમારા ફોનમાં આખો દિવસ રમત રમ્યા કરો તો એ તમારા ભાવિ માટે જોખમી છે અને તમે હમણાં કદચ્યું, તમારા ઉપર કામનું ઘણું ભારણ છે, તો એ તો કેવી સરસ વાત છે. ટેનિસ લેજન્ડ બિલી જુન કિંગે કદચ્યું હતું, દબાણ હોવું એ શ્રેષ્ઠ બાબત છે. ભારણ વધવાથી તમારી પ્રગતિ થશે. વ્યક્તિ તરીકે આગળ વધતા રહેવું એ બાકીના જીવનને સરસ રીતે પસાર કરવાનો સર્વશ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. પ્રત્યેક પડકાર સાથે એક અગરણી, પરફોર્માન તેમજ માનવી તરીકે નવી ઊંચાઈએ પહોંચવા માટેની તક આવતી હોય છે. અવરોધો તો વાસ્તવમાં તમે તમારી મહિન્દ્રાકંદ્ધા પૂરી કરવા માટે કેટલા પ્રમાણમાં ગંભીર છો તેની પરીક્ષા લેવા માટે હોય છે. અવરોધ એટલા માટે આવતા હોય છે કે તમે સફળતા સુધી પહોંચી શકશો કે નહીં તેની ચકાસણી થઈ શકે. નિષ્ફળતા માત્ર વરનું મહોળં પહેરીને આવતી હોય છે.

વ્યક્તિ પોતાના જીવનની સંભાવનાઓનો વિસ્તાર કરે તેનાથી વધારે અગત્યનું કશું જ હોતું નથી. ટોલ્સ્ટોયે લખ્યું હતું, દરેક વ્યક્તિ દુનિયાને બદલવાનું વિચારે છે પરંતુ પોતાની જાતને બદલવાનું કોઈ વિચારતું નથી. મોટી વ્યક્તિ બનો અને તમને આપોઆપ વધુ સારા અગરણી, એક વધુ સારા ઉત્પાદક બની શકશો અને હા, હું એ વાતે સંમત છું કે પ્રગતિ એ ડરામણી પણ હોઈ શકે. પરંતુ મારા ગુરુએ એક વખત મને શીખવ્યું હતું કે તમારા અસ્તિત્વના જે ભાગમાં તમને ડર લાગે તેનો બલિદાન તરીકે અનુભવ કરવો જોઈએ જેથી જે ભાગ સન્માનને લાયક છે તે પુનજન્મ જેવો લાગે. મને આ જ શબ્દો કહેવામાં આવ્યા હતા. આ શબ્દો વ્યાપક અને ગૂટાર્થવાળા છે, ખરં ને?

કોઈના જવાબની રાહ જોયા વિના તેણે પોતાની વાત ચાલુ રાખી.

મારા ખાસ શિક્ષકે મને એવું પણ કહ્યું હતું કે, તમારી અંદર રહેલી શ્રેષ્ઠ બાબત મેળવવા માટે તમારી નબળી બાબત અચૂક ગુમાવવી પડે અને તે હાંસલ કરવા માટે નિરંતર સુધારો, સતત પ્રતિભાવ તથા આત્મખોજની કાયમી પ્રક્રિયા જરૂરી છે. જો તમે રોજેરોજ આગળ નહીં વધો તો બાકીના જીવન માટે તમારી જિંદગી સ્થાનિત થઈ જશો. પત્રકાર નોર્મન કોસિન્સે કહ્યું હતું એ બાબત મને વિચારણા કરવા પ્રેરે છે: જીવનની કર્માણાતા મૃત્યુ નથી પરંતુ આપણે જીવતા હોઈએ ત્યારે આપણી અંદર જે હોય તેને મૃત્યુ પામવા દઈએ એ કર્માણાતા છે.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિ એકાએક સાધારણ ઊંચા અવાજે બોલવા લાગી, મારા ખાસ શિક્ષકે મને શીખવ્યું છે કે, એક વખત આપણે આપણી જાત સાથેના પ્રાથમિક સંબંધ ટ્રાન્સફોર્મ કરીએ પછી આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે અન્ય લોકો, આપણા કામ, આપણી આવક તેમજ આપણી અસર સાથેના સંબંધો પણ પરિવર્તન પામે છે. મોટાભાગના લોકો પોતાની જાત સાથે રહી શકતા નથી. આથી તેઓ કદ્દી એકલા રહેતા નથી અને મૌન પણ રહેતા નથી. તેમને સતત અન્ય લોકોનો સાથ જોઈતો હોય છે જેથી પોતાની લાગણીઓમાંથી છટકબારી શોધી શકે. અથવા તેઓ સતત ટીવી જોયા કરતા હોય છે ત્યારે તેમને એ વાતનો ખ્યાલ નથી રહેતો કે તેમની કલ્પનાશક્તિ નાશ પામવાની સાથે સાથે તેમની નાણાકીય સ્થિતિ પણ કથળી શકે છે.

મારું જીવન જટિલ બની ગયું હોય એવું લાગે છે. હું અસાધારણ થાક અનુભવું છું. મને મારા માટે જરાય સમય નથી, તેમ જણાવી ઉદ્યોગસાહસિકે ઉમેયું, મારા જીવનને શું થયું છે એ ખ્યાલ જ નથી આવતો. મારા માટે સંજોગો કપરા થઈ ગયા છે.

હું તમારી વાત સમજુ શકું છું, તેમ કહી કલાકારે તેનો એક હાથ એ નવા મિત્રના ખભા ઉપર મૂક્યો. મારી અંતર્સ્કુરણા તો એવું કહે છે કે તમે જે કંઈ કહો છો તેના કરતાં ધણી વધારે કપરી સ્થિતિમાંથી પસાર થઈ રહ્યાં છો અને એવું બનતું હોય છે. સાચું કહું તો જીવનમાં કેટલાક દિવસ એવા પીડાદાયક આવી જતા હોય છે કે હું

પથારીમાંથી પણ ઊભો નથી થઈ શકતો. બસ એમ જ પડી રહું છું. અંખો બંધ કરી દઉં છું અને મને ઘેરી વળેલાં નિરાશાનાં વાદળો દૂર થાય તેવી અપેક્ષા રાખું છું. કચારેક તો વિચારોની સ્થિરતા પણ નથી લાગતી અને એવા દિવસોમાં મારાં હૃદય નિરાશાથી ભરેલું હોય છે. હૃદય જાણે ચુસાતું હોય એવી લાગણી થાય અને જાણે ધણા લોકો એમાં સંડોવાયેલા હોય એવું લાગે. હું અસામાજિક નથી પરંતુ મૂર્ખાભીભરી વાત કરનારાઓનો વિરોધી છું. આજકાલ એવા મૂર્ખ લોકોની સંખ્યા વધી છે. એવાં વલ્લોમાં ફેશન સાથે ફોટા પડાવે છે જે વલ્લો તેમની ક્ષમતા બહારનાં હોય છે. એવા લોકો સાથે હળતા મળતા હોય છે જેમને ખરેખર તેઓ પસંદ કરતા નથી હોતા. હું તો તેના બદલે વિચારપૂર્વકનું જીવવાનું પસંદ કરું. જોખમી, પણ વાસ્તવિક જીવન જીવું જે કલાકારનું જીવન હોય. લોકો જે રીતે કૃતિરમ બની રહ્યા છે એ જોઈને તો મને ચીડ ચડે છે.

આટલું બોલી કલાકારે હિતાશા, નિરાશા અને ઉશ્કેરાટના હાવભાવ વ્યક્ત કર્યાં. તેની હડપચી પર કરચલીઓ ઊપસી આવી અને તેના જાડા ગળાની ભૂરી નસ તંગ થઈ ગઈ.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ કંદ્યું, તમારી વાત સાચી છે. જીવન સરળ નથી. આમ છતાં લોકો એકધાર્યા મંડેલા રહે છે. પરંતુ જહોન લેનોને કંદ્યું છે તેમ, અંતે બધું સરસ થઈ જશે અને જો સરસ ન થયું હોય તો એ અંત નથી. ઘરવિહોણી વ્યક્તિ આવા બધા સુવિચારો એવી સરળતાથી બોલતી હતી જાણે તેના મનમાં તેનો અખૂટ જથ્થો પડેલો હોય.

કલાકારનો મૂડ થોડો હળવો થયો અને મધુર રિમિટ આપ્યું. તેણે ભારપૂર્વક શ્યાસ છોડ્યો. હમણાં જ કહેવાયું હતું અને તેને ધણું પસંદ પડ્યું હતું.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ પોતાની વાત ચાલુ રાખી: વ્યક્તિતગત તેમજ વ્યવસાયી શ્રેષ્ઠતાના ભાગ્યે જ જોવા મળતા આ માર્ગમાં આપણે ત્રણે સાથે છીએ એ ધણી અગત્યની બાબત છે. જીવનને ઉરચ સતરે લઈ જવાથી તમે ખરો આનંદ માણી શકો છો તથા કુશળતાને વધુ સક્ષમ બનાવવાથી તમે તમારા ક્ષેત્રમાં મુશ્કેલીઓમાંથી બહાર નીકળી શકો છો. મારે પ્રામાણિક રહેવું જોઈએ. પરંતુ હું ચાવીઝપ બાબત એ શીખ્યો કે, ખેદ વ્યક્ત કરવાની ધાતક અસરોની સરખામણીમાં પ્રગતિની ખારાશ ઓછી નુકસાનકારક હોય છે.

કલાકારે એ શાબ્દો પોતાની નોટબુકમાં નોંધતાં નોંધતાં પૂછ્યું, આ વાત તમે કચાંથી શીખ્યા?

એ અત્યારે તમને ન કહી શકું, તેમ જણાવી એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ પોતે આટલું બધું કેવી રીતે જાણે છે એ વાત રહીસ્ય જ રાખી.

ઉદ્યોગસાહસિકે કલાકારથી થોડે દૂર ખસીને પોતાના ડિવાઇસમાં કેટલીક બાબતોની નોંધ કરી. બીજુ તરફ ઘરવિલોણી વ્યક્તિએ પોતાના ફાટેલા શર્ટના ખીસામાં હાથ નાખીને એક નોંધપોથી કાઢી. તેના દેખાવ પરથી એવું લાગતું હતું કે તેનો ખૂબ ખોટી માત્રામાં ઉપયોગ થતો હશે. તેણે હાથમાં રાખીને કલાકાર અને ઉદ્યોગસાહસિક તરફ એ રીતે ધરી જે રીતે બાળમંડિરનું બાળક પોતાની કોઈ અમૂલ્ય વસ્તુ બીજા બાળકોને બતાવતું હોય.

હું ધણો યુવાન હતો અને મારી પ્રથમ કંપની સ્થાપી રદ્દ્યો હતો ત્યારે એક પ્રતિષ્ઠિત વ્યક્તિએ મને આ નોંધપોથી આપી હતી. હું લગભગ તમારા જેવો જ હતો, મારાં પણ સ્વાન હતાં અને દુનિયામાં મારી છાપ ઊભી કરવા માગતો હતો. મારી જાતને પુરવાર કરવાની લાલસા હતી. ચમતમાં પ્રભુત્વ મેળવવાનું ઝનૂન હતું. તમે જાણો છો કે આપણા જીવનનાં પ્રથમ પચાસ વર્ષ આપણે સૌની માન્યતા મેળવવા પ્રચાસ કરતા હોઈએ છીએ. આપણને સામાજિક સંન્માનની લાલસા હોય છે. આપણે ધરણતા હોઈએ છીએ કે આપણા સાથીદારો આપણા પ્રત્યે માન ધરાવે. આપણે આશા રાખતા હોઈએ છીએ કે આપણા પાડોશીઓ આપણને પસંદ કરે. ખરેખર જરૂર ન હોય એવી તમામ ચીજો આપણે ખરીદતા હોઈએ છીએ અને નાણાં કમાવા મથ્યા રહીએ છીએ જેનો ખરેખર આનંદ માણી શકતા નથી.

સંપૂર્ણ સંમત, એમ કહી કલાકારે ઊભા રહેવાની પોઝિશન બદલી. તેના લાંબા વાળ ખબા ઉપર ઝૂલી રદ્દ્યા હતા.

સભાનું સ્થળ હવે ખાલી થઈ ચૂક્યું હતું.

જો આપણામાં આપણી અંદર જોવાની હિંમત હોય તો આપણને ખ્યાલ આવશે કે આપણે આવું કરીએ છીએ કેમ કે આપણામાં ધણી ખામી છે. આપણે એવી ખોટી માન્યતા ધરાવીએ છીએ કે બહારની કોઈ ચીજ આપણામાં રહેલા ખાલીપાને ભરી દેશે. પણ એવું કચારેચ નથી થતું. જોકે, આપણામાંથી ધણાખરા લોકો અડધું જીવન પસાર કર્યા પછી સાચા માર્ગ વળતા હોય છે. આપણને ખ્યાલ આવવા લાગે છે કે આપણે અનંતકાળ સુધી જીવવાના નથી અને આપણા દિવસો ગણાઈ રદ્દ્યા છે અને તેથી આપણે આપણી મૃત્યુની સંભાવના સાથે જોડાઈએ છીએ. અહીં મુખ્ય મુદ્દો એ છે કે મૃત્યુ નિશ્ચિત છે એ વાતનો આપણને ખ્યાલ આવે છે. જે સૌથી અગત્યનું છે તેના ઉપર વધારે દયાન કેન્દ્રિત થાય છે. આપણે વધુ વિચારશીલ બનીએ છીએ. આપણે વિચારતા થઈએ છીએ કે શું આપણે આપણી કુશળતાનો ઉપયોગ કરીએ છીએ, આપણાં મૂલ્યો પ્રત્યે વફાદાર છીએ તથા આપણને જે સાચું લાગે છે એ દિશામાં સફળ થયા છીએ ખરા. આપણે એવું પણ વિચારીએ છીએ કે આપણે જેમને પ્રેમ કરીએ છીએ એ લોકો આપણા ગયા પછી આપણા માટે શું વિચારશે અને એ તબક્કે આપણામાંથી મોટાભાગના નિર્ણાયક વૈચારિક

પરિવર્તન કરતા હોઈએ છીએ. સમાજમાં માન્યતા મેળવવાનો પ્રયાસ કરવાને બદલે અર્થપૂર્ણ વારસો ઊભો કરવા પ્રયાસ કરીએ છીએ અને તેથી પછીનાં પચાસ વર્ષ હું-માંથી આપણે-તરફની ગતિનાં હોય છે. સ્વાર્થની ભાવના ઘટતી અને સેવાની ભાવના વધતી જાય છે. જુવનમાં ભૌતિક ચીજોનો ઉમેરો કરવાનું અટકાવીને જે હોય તેમાં ઘટાડો કરવાનું, સરળ બનાવવાનું શરૂ કરીએ છીએ. આપણે સાંગીના સૌદર્યને માણવાનું શરૂ કરીએ છીએ, નાના ચમત્કારો પરત્યે અહોભાવ વ્યક્ત કરીએ છીએ, માનસિક શાંતિને પ્રાધાન્ય આપીએ છીએ, માનવીય સંબંધો કેળવવામાં વધુ સમય પસાર કરીએ છીએ તથા આપણને એ સમજાય છે કે વધુ ને વધુ આપવાની દાનત ધરાવતા લોકો વિજેતા બને છે અને ત્યારપછી જે જુવન રહે છે તે પ્રેમાળ બની જાય છે અને બીજા અનેક લોકો એ પ્રેમનો અનુભવ કરી શકે છે. સંભવત જ્ઞાન જ સ્થિતિ તમને ચિરંજીવ બનવા તરફ દોરી જાય છે.

ઉદ્યોગસાહસિક મહિલાએ માત્ર કલાકારને સંભળાય એટલું ધીમેથી કદ્યું, આ વ્યક્તિ ખરેખર વિશિષ્ટ છે. આવા આશાવાદ અને ઊર્જાનો અનુભવ મેં ઘણા મહિના પછી કર્યો. હું મુશ્કેલીમાં હોઉં ત્યારે મારા પિતા મને નકારાત્મકતામાંથી બહાર નીકળવામાં મદદ કરતા. તેમના ગયા પછી કોઈનો સહારો નથી.

કલાકારે પૂછ્યું, શું થયું હતું તમારા પિતાને?

આજે સવારે અહીં આવી તેની સરખામણીમાં હાલ વધારે સારું લાગે છે. છતાં પિતાની યાદ આવતાં લાગણીશીલ થઈ જવાય છે. મને લાગે છે કે મારા પિતાએ તેમના જુવનનો જાતે અંત આણ્યો હતો. તેઓ અત્યંત સફળ ઉદ્યોગપતિ હતા. તેઓ વિમાન ઉડાડતા, રેસિંગ કાર ચલાવતા અને શ્રેષ્ઠ વાઇનનો શોખ ધરાવતા. એ ખૂબ જુવંત વ્યક્તિ હતા. પણ તેમના બિઝનેસ ભાગીદારે તેમની પાસેથી બધું છેતરપિંડીથી આંચકી લીધું. એ બાબતનો આધાત અને તાણ તેઓ સહન ન કરી શક્યા. લગભગ એવી જ સ્થિતિ હું પણ હાલ અનુભવી રહી છું. પિતાને લાગ્યું હતું કે તેઓ હવે આ સ્થિતિમાંથી બહાર નહીં નીકળી શકે, એટલું કહેતાં કહેતાં એ ઉદ્યોગસાહસિક મહિલાની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં.

તમે મારા ઉપર આધાર રાખી શકો છો, એમ કહી કલાકારે પોતાના હૃદય ઉપર હાથ મૂકતાં લાગણી દર્શાવી.

બંને એકબીજા પરત્યે અંતરંગ લાગણી વ્યક્ત કરી રહ્યાં હતાં ત્યારે જ ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ ખલેલ પહોંચાડી.

લો આ વાંચો, તેમ કહી તેણે બંનેને નોંધપોથી આપતાં ઉમેર્યું, તમે બંને જુવનમાં આગળ વધવા માગો છો ત્યારે આ તમને ઉપયોગી થશે. આ તમને માનવ સંબંધોને

આગળ વધારવા સાહસ કરવા માટે, વ્યક્તિગત શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે તેમજ અસામાન્ય ઉત્પાદકતાની કારકીર્દી ઘડવા માટે ઉપયોગી નીવડશે.

નોંધપોથીની ઉપર મૂળ લાલ અક્ષરમાં પરંતુ સમય વીતવા સાથે પીળાશ પડી રહેલા અક્ષરમાં લખ્યું હતું : પ્રત્યેક પરિવર્તન સૌપ્રથમ મુશ્કેલ લાગે છે, મદ્યમાં ગૂંચવાડા ભરેલું લાગે છે અને અંતે ભવય લાગે છે.

ઉદ્યોગસાહસિકે કદચું, આ ખૂબ સરસ છે. મારા માટે ઘણી મૂલ્યવાન માહિતી છે. આભાર.

અને ત્યારપણી કલાકારે પોતે ખોટી રીતે કરેલું સ્પેલબાઇન્ડરનું ડેકોર્ડિંગ વગાડવાનું શરૂ કર્યું :

તમારા પ્રત્યેકના હૃદયમાં એક બિનિયસ અને વિજયી હીરો અસ્તિત્વ ધરાવે છે. આ વાતને તમે છણો તો વૃદ્ધ ઉપદેશકના આદર્શવાદી શફ્ટો ગણીને નકારી કાઢી શકો છો. પરંતુ મને આદર્શવાદી હોવાનું ગર્વ છે. દુનિયાને અમારા જેવા વધુ લોકોની જરૂર છે અને છતાં સાથે સાથે હું વાસ્તવવાદી પણ છું. આ રહી હકીકત : દુનિયામાં મોટાભાગના લોકો કફનસીએ આજે પોતાના વિશે પૂરતું વિચારતા નથી. તેઓ તેમની બાદય ઓળખને જ મુખ્ય ઓળખ તરીકે રજૂ કરે છે. તેઓ તેમની સિદ્ધિની સમીક્ષા તેમણે જે કંઈ હાંસલ કર્યું હોય તેની અને તેમણે જે ચારિત્ર નિર્માણ કર્યું હોય તેની વરચેના તફાવતને આધારે કરે છે. તેઓ પોતાની સરખામણી તેમની આસપાસના લોકો દ્વારા ઉપજાવી કાઢેલી અને નકલી છબીને આધારે કરે છે. તેઓ તેમના પોતાના મૂલ્યનું તેમની મિલકતના આધારે આકલન કરે છે અને તેઓ એવી ખોટી માન્યતામાં સપદાયેલા રહે છે કે કોઈક બાબત બની નથી તેથી તે કદી બની શકે નહીં - આ દ્વારા તેઓ તેમની પોતાની ભવ્યતમ સંભાવનાઓને સાવ ઓછી આંક છે. આપણે જોઈએ છીએ કે આ જ કારણે મોટાભાગના લોકો અનિશ્ચિતતા, કંટાળો, વ્યારતા તથા મૂંગવણ અનુભવ્યા કરે છે.

ઘરવિહોણો માણસ ફરી વચ્ચે બોલી ઊઠ્યો, હું તો એવાં ઋની-પુરુષોને નાટકબાજ કહું જેઓ પોતે સંજોગોના શિકાર હોવાનું કદચા કરતાં હોય છે. તેઓ સ્થિતિ-સંજોગો સુધારવા માટે પોતાની ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરવાને બદલે એ સ્થિતિ-સંજોગો તેમના માટે કેટલા કપરા છે એવી ફરિયાદ કર્યા કરતાં હોય છે. તેઓ આપવાને બદલે લેવામાં માનતા હોય છે, સર્જનાને બદલે ટીકા કરતા હોય છે અને કામ કરવાને બદલે ખિંતા કરતા હોય છે. તમારાં વ્યાવસાયિક જીવન હોય કે પછી અંગત જીવન, દરેક જગ્યાએ સરેરાશ સ્થિતિને ટાળવા માટે સંજોગો સામે લડવું જોઈએ. કદી નાટકબાજુ ન કરવી જોઈએ.

પોતાની વાત રજૂ કરતી વખતે ઘરવિહોણી વ્યક્તિગતે જે હાવભાવ કર્યા અને હાથ અને અંગાળીઓથી જે દશારા કર્યા એ જોઈને ઉદ્યોગસાહસિક તેમજ કલાકારે એકબીજાની સામે જોયું અને મસ્તીમાં હસી પડ્યાં.

ફરી ડેકર્ડમાંથી સ્પેલબાઇન્ડરના પ્રવચનના શફ્ટો સંભળાયા :

સ્પષ્ટ છે કે, તમારા બાકીના જીવનમાં રોજેરોજ તમારી સમક્ષ તમે જ્યાં હોવ અને જે કંઈ કરતા હોવ તેમાં નેતૃત્વક્ષમતા બતાવવાની તક ઊભી થશે. નેતૃત્વનો અર્થ માત્ર વૈશ્વિક પ્રસિદ્ધિ કે પછી કોઈ ક્ષેત્રમાં પ્રસિદ્ધિ એવો નથી થતો. આ એવી બાબત છે જે દરેક વ્યક્તિ માટે સંભાવના સર્જ છે. નેતૃત્વનો અર્થ એ છે

કે, સામાન્ય ઘરેડમાં રહેવાનો ઇનકાર કરવો, નકારાત્મકતાને તમારી સંવેદનશીલતા ઉપર હાવી ન થવા દેવી તેમજ મદ્દામ માર્ગ અપનાવીને તમારી જાતને ગુલામીમાં સપડાવા ન દેવી. નેતૃત્વ એટલે તમે જ્યાં હોવ ત્યાં કંઈક અલગ અસર ઊભી કરવી. ખરા નેતૃત્વનો અર્થ ગમે તેવી સિથિતિમાં મક્કમપણે ઊભા રહીને જે કામગીરી હાથમાં લીધેલી હોય તેને સફળતાપૂર્વક પાર પાડવાનો પણ થાય છે.

અને કદી માત્ર કમાણી કરવા માટે કામ ન કરશો. અસર ઊભી કરવા માટે મહેનત કરો. અસાધારણ જાદુઈ અસર ઊભી કરવા માટે અસાધારણ પરયાસ કરો. એક માનવી માટે જે સ્તરનો પરયાસ કરવાનો શક્ય હોય એ કરો. વૈશ્વિક સ્તરની સર્વોચ્ચ ગુણવત્તાનું પરિણામ મેળવવા માટે ધૈર્યપૂર્વક કામ કરવાનું ચાલુ રાખો, પછી ભલે આવા પરયાસથી તમારા સમગ્ર જીવન દરમિયાન માત્ર એક જ સર્વોત્તમ કૃતિનું સર્જન થાય. આવું સ્તર હાંસલ કરવા તમારા જીવનના પરવાસને મૂલ્યવાન બનાવવો પડશે.

કંઈક વિશિષ્ટ બનો. બીજા બધા કરતાં અલગા, અસાધારણ બનો. દુનિયામાં જે ટોચના પાંચ ટકા લોકો છે તેઓ પરસિદ્ધિ, નાણાં કે પછી લોકો તરફથી માન્યતા મળશે કે નહીં તેની પરવા કરતા નથી. તેઓ તો પોતે જે કોઈ ક્ષેત્રમાં કામ કરે છે તેમાં પોતાનું સર્વસ્વ અર્પણ કરી દે છે જેથી તેમના ઝારા જે સર્જન થાય તે લાખો લોકોને પરભાવિત પણ કરે અને લાખો લોકો માટે ઉપયોગી પણ સાબિત થાય. આ જ કારણે એ પાંચ ટકા લોકો લાખો અને કરોડોની કમાણી કરતા હોય છે. આથી કદી કોઈ બાબતને શરણે ન થઈ જશો, પરંતુ તેમાંથી કશુંક વિશિષ્ટ તારવો.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે તેની આંખો બંધ કરી દીધી. પછી જમીન પર આડા પડીને એક હાથે પુશા-અપ કરવાનું શરૂ કરી દીધું. પુશા-અપ કરતાં કરતાં તેણે એક સૂતરનું ઉરચારણ ચાલુ રાખ્યું - સવાર તમારી છે, તમારું જીવન ઉરચાતર બનાવો.

તેને અચાનક આવું કરતો જોઈ કલાકાર તેમજ ઉદ્યોગસાહસિકે એકબીજા સામે જોયું.

કલાકારે કદયું, મારાં પિરય પુસ્તકો પૈકી એક ‘ધ પ્રોફેટ’ પણ છે. કાવ્યનાં શ્રેષ્ઠ પુસ્તકોમાં તેનો સમાવેશ થાય છે. મેં તો એ વિશે વાંચયું હતું કે ખલિલ જિઝરાન ચાર વર્ષ સુધી તેની હસ્તપ્રત સાથે લઈને ફર્યા હતા અને સતત તેમાં ફેરફાર તથા સુધારા-વધારા કર્યા કરતા હતા જેથી શ્રેષ્ઠ કૃતિ તૈયાર થાય. ત્યારપછી જ તેમણે પ્રકાશન માટે આપે હતી. આ સર્જનપ્રકિરણ વિશે પત્રકારે તેમનો ઇન્ટરવ્યૂ કર્યો ત્યારે જિઝરાને આપેલો જવાબ મને હજુ ચાદ છે. હું સ્ટુડિયોમાં કામ ન કરતો હોઇ ત્યારે તેમના એ શબ્દો મને સતત પ્રેરણા આપે છે. તેમના શબ્દો એક કલાકાર તરીકે મારી પોતાની મર્યાદામાંથી બહાર આવવામાં મદદ કરે છે. જેમ કે, હું સારો કલાકાર છું. પરંતુ હું જાણું છું કે હું મહાન થઈ શકું છું. એ માટે મારી મર્યાદાઓ ઉપર વિજય મેળવવો પડે, મારા ઉપર હાવી થતી આસુરી શક્તિઓને હરાવવી પડે.

JOIN TELEGRAM CHANNEL @GUJARATIBOOKZ

ઘરવિહોણી વ્યક્તિ હવે પુશા-અપ કરીને ઊભી થઈ ગઈ હતી. તેણે સવાલ કર્યો, જિઝરાને એ ઇન્ટરવ્યૂમાં શું કદયું હતું?

કલાકારે કદયું, તેમના ચોક્કસ શબ્દો આ પ્રમાણે હતા - હું એ બાબતની ખાતરી કરવા માગતો હતો કે આ કવિતાઓનો દરેકેદરેક શબ્દ પોતે સર્વશ્રેષ્ઠ સંદેશો બની જાય.

સામાન્ય રીતે શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિત્વો હંમેશાં આવું જ ઉચ્ચ સ્તર જાળવતા હોય છે, તેમ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે કદયું.

એટલામાં અચાનક કલાકાર પાસેના રેકોર્ડિંગમાંથી સ્પેલબાઇન્ડરની સખત ખાંસીનો અવાજ આવ્યો અને ત્યારપણી તેઓ જે બોલ્યા એ શબ્દો એવા લાગતા હતા જાણે કોઈ નવજાત બાળક તેની માતાના ગર્ભમાં અનુભવાતી શાંતિ અને સલામતીમાંથી બહાર આવવાનો ઇનકાર કરતું હોય.

હું જે પ્રોત્સાહન આપું છું તેને અનુસરીને કોઈ પણ વ્યક્તિ પોતાના ક્ષેત્રમાં નેતૃત્વના સ્થાને પહોંચી શકે છે. સરળ લાગતું હોય કે મુશ્કેલ લાગતું હોય, પણ આજથી શરૂ કરો અને જો તમે અનુભૂતિ કરશો તો તમને ભવિષ્યમાં વિજય મળશે એ નિશ્ચિત છે અને હું એ વાત ખાસ ઉમેરવા માગું છું કે હચાત હોય એવી કોઈ પણ વ્યક્તિ રોજેરોજ એકધારા પ્રયાસ અને મહેનત કરીને પોતાના વિચારો તેમજ કામગીરીને પોતાની આદત બનાવી દે તો શ્રેષ્ઠ ભવિષ્યનું નિર્માણ કરી શકે છે. મારાં પ્રવચનમાં હું આ એક સૌથી અગત્યના સિદ્ધાંત વિશે વાત કરું છું કે, તમારી કામગીરીમાં વિજય મેળવવાની શરૂઆત કરવી હોય અને ઉત્તમ જીવન જીવનું હોય તો તે માટેની ગુણ્યાવી છે પ (ફાધવ) એ.એમ. કલબ. દુનિયામાં સર્વશ્રેષ્ઠ સ્થાન હાંસલ કરવા માટે વહેલી સવારનો થોડો સમય તમારા પોતાના માટે અલગ તારવલો આવશ્યક છે.

ઉદ્યોગસાહસિક આ બધા મુદ્દાની ખૂબ દચાનપૂર્વક અને ઝડપથી નોંધ કરી રદ્દ્યાં હતાં. કલાકારના ચહેરા ઉપર કોઈક ઉત્તમ વાત જાણીને સંતોષ થયાનો ભાવ દેખાતો હતો. તો બીજુ તરફ ઘરવિહોણી વ્યક્તિ પોતે જાણે શ્રેષ્ઠતા તરફ આગળ વધવા સજ્જ હોય એમ ફરી જમીન ઉપર આડા પડીને શારીરિક કસરત શરૂ કરી દીધી.

સ્પેલબાઇન્ડરની ખાંસી ફરી સંભળાઈ. આ વખતે તેની તીવ્રતા અગાઉ કરતાં વધારે હતી, તેમણે બોલતાં બોલતાં અટકી જવું પડ્યું હતું. પછી આગળ શરૂ કર્યું -

વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યે ઊરી જવું એ સાચા અર્થમાં તમામ દૈનિક પ્રક્રિયાનું મૂળ છે. ફાધવ એ.એમ. કલબમાં જોડાવું એ પ્રત્યેક માનવ વર્તણુંને ઉચ્ચ સ્તરે લઈ જવા માટેનું પગલું છે. આ જીવનપદ્ધતિ જ અજેય સંભાવનાઓ પ્રાપ્ત કરવાનો મૂળ આધાર છે. તમે જે રીતે દિવસનો પરારંબ કરો તેના ઉપર જ તમારી દ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની ક્ષમતા, ઊર્જા, ઉત્સાહ તેમજ શ્રેષ્ઠતાનો આધાર રહેલો છે. પ્રત્યેક વહેલી સવાર એ એક એવી વાર્તા બની રહે છે જે તમારો વારસો બનશો. પ્રત્યેક નવી સવાર તમને શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા, તમારી નબળાઈઓમાંથી મુક્ત થવા તથા સર્વોકૃષ્ટ પરિણામો મેળવનાર લોકોની શ્રેણીમાં સ્થાન મેળવવા માટેની તક આપે છે. તમારામાં આવી ક્ષમતા રહેલી છે અને પ્રત્યેક વહેલી સવારે તમે તેનો અનુભવ કરી શકો છો. તમારા ભૂતકાળનાં દુઅ તથા વર્તમાનની હતાશાઓને તમારા જીવનની પ્રગતિ આડે અવરોધક બનવા ન દેશો. તમને નીચે પાડી રાખવા માટે મથામણ કરતી આ દુનિયામાં તમારે પોતે ઊરીને ઉપર આવવાનું છે. તમને અંધકારાં રાખવા માગતા સંજોગો સામે લડીને તમારે જાતે પ્રકાશમાં આવવાનું છે. તમારી ક્ષમતાઓને કચડી નાખવા માટે થતા પ્રયાસોની સામે પડીને તમારી ફરી શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરો. આપણા પ્રત્યેકમાં આવી તીવ્ર લાગણી પેદા થાય એવી આ દુનિયાની જરૂરિયાત છે. આપણી ક્ષમતાઓને ચેમ્પિયન, આપણી પ્રગતિના યોજા તથા સમગ્ર માનવજાત માટે બિનશરતી પ્રેમના વાહક બનીએ એ જ આજની જરૂરિયાત છે.

આ ટચ્યુડા ગરુ ઉપર હ્યાત તમામ માણસો પ્રત્યે તેમની જાતિ કે રંગની પરવા કર્યા બિના માન અને પ્રેમ વ્યક્તત કરો. જ્યાં અનેક લોકો બીજાને પછાડવામાં પોતાની ઊરી ખર્ચે ત્યાં તમે બીજાને ઉપર ઉઠાવો. બીજા લોકોને તેમનામાં પડેલા ઉમદા ગુણ ઓળખવામાં મદદ કરો. એવાં મૂલ્યો દર્શાવો જેથી બીજા લોકોને તેનું પાલન કરવા માર્ગદર્શન મળે. હું જે કંઈ કહું છું એ બધું જ તમારા જીવનના એ હિસ્સાને અસર કરશે જે બાધ્ય આકરમણોથી પરભાવિત થયો નથી. તમે જ તમારા જીવનના હીરો છો અને તમારી ફરજ બને છે કે

દુનિયાના એક સર્જનશીલ વ્યક્તિત્વ તરીકે તમે આ બાબત અપનાવીને શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરો અને એક વખત એ હાંસલ થયા પછી તમારા બાકીના હિવસો તેની સાથે આપોઆપ જોડાઈ જશે.

માનવીય શ્રેષ્ઠતા માટેની આ તકનો સ્વીકાર કરો અને હું તમને ખાતરી આપું છું કે તમને સફળતા મળશે એટલું જ નહીં પરંતુ તમારા જીવનના બાકીના સમયમાં તમે વધુ ઉરચ રસ્તરે પહોંચી શકશો અને તે સાથે તમારી સર્વોત્તમ ક્ષમતાઓની વિશાળ સંભાવનાઓ નિયમિત રીતે તમારી સમક્ષ આવશે. વાસ્તવમાં, અસંભવિત ચમત્કારોની એક આખી શ્રેણી સ્વપ્નના સ્વરૂપે તમારી સમક્ષ ઉપસ્થિત થશે જેને તમે વાસ્તવિકતામાં બદલી શકશો અને એ દ્વારા તમે એવા જૂજ અને મહાન વ્યક્તિ બની શકશો જે આપણા સૌની વરચે રહી આપી દુનિયાને ઉરચ સ્થાને લઈ જઈ શકશો.

કોન્ફરન્સ હોલમાં હવે અંધારા થઈ ગયું હતું. ઉદ્યોગસાહસિકે ખૂબ ઊંડો શાસ લીધો. કલાકાર તદ્દદન સિથર અવસ્થામાં હતા અને ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વ રડવા લાગી.

એ પછી તે ખુરશી ઉપર ઊભો થઈ ગયો અને ધાર્મિક પ્રવચન કરનાર વ્યક્તિની જેમ બે હાથ પહોળા કરીને આદર્શિશ નાટ્યલેખક જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શોના શર્દો મોટે અવાજે બોલવા લાગ્યો :

તમારામાં રહેલી સર્વશ્રેષ્ઠ ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરવે; દુનિયા તમને ખુશ રાખવા પ્રયાસ નથી કરતી એવા બીમાર અને ફરિયાદી વલણને બદલે પોતે જ આકર્મક પરિણાળ બનાવું એ જ જીવનનો આ સાચો આનંદ છે.

હું એમ માનું છું કે માણં જીવન સમગ્ર સમૃદ્ધાય માટે છે અને જ્યાં સુધી જીવું છું ત્યાં સુધી હું જે કંઈ કરી શકું એ કરવાનો મારો વિશેષાધિકાર છે.

હું ઈરણું છું કે મારા મૃત્યુ સુધી મારી તમામ ક્ષમતાઓનો પૂરેપૂરો ઉપયોગ થાય, કેમ કે હું જેટલી વધારે મહેનત કરીશ તેટલું વધારે જીવીશ. હું સંપૂર્ણ જીવનનો આનંદ માણું છું. મારા માટે જીવન ટૂંકા ગાળાની મીણબંટી નથી. એ મારા માટે એક એવી મશાલ છે જેને ઊંચે પકડી રાખીને ભાવિ પેટીઓ માટે પ્રકાશ પાથરવા માગું છું.

ત્યારપણી એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિ ઘૂંટણિયે પડી ગઈ. પોતે પહેરેલી પવિત્ર માળાને ચુંબન કર્યું અને સાથે ડૂસકાં લેવાનું ચાલુ રાખ્યું.

પરકરण પ

પ્રભાતના પ્રયોગનું જોખમી સાહસ

“આકૃતિના ઘડતર પહેલાં કાચી સામગ્રી જે રીતે એક શિલ્પીના હાથમાં હોય છે એ જ રીતે દરેકનું ભાવિ પણ તેમના પોતાના હાથમાં હોય છે... આપણે જે ઇરછતા હોઈએ તે પ્રકારે તેને ઘાટ આપવાનું શીખવું પડે તથા સભાન રીતે કેળવવું પડે.”

— યોહાન વોલ્ફિન્ગ વાન ગોથે

કલાકાર તથા ઉદ્યોગસાહસિકને સંબોધીને ઘરવિહોણી વ્યક્તિતાએ કદયું, જો તમને બંનેને રસ હોય તો દરિયા નજુકના મારા સ્થાને તમને થોડા દિવસ વહેલી સવારના રૂટિનની તાલીમ આપવાનું મને ગમશે. હું તમને મારા સવારનું રૂટિન બતાવીશ અને સાથે એ સમજાવીશ કે અંગત જીવનમાં શ્રેષ્ઠતા અને વ્યવસાયી જીવનમાં સફળતા હાંસલ કરવા માટે વહેલી પરોટે ઊઠવાથી કેવો લાભ થઈ શકે છે. તમે ટૂંક સમયમાં જ તમારા જીવનમાં ભવ્યતાનો અનુભવ કરી શકશો અને મારી સાથેનો એ પ્રયોગ મજાનો પણ રહેશે. હા, મંચ ઉપરથી કહેવાયું એમ આ પ્રયોગ સહેલો જ હોય છે એવું નથી, પરંતુ મૂલ્યવાન, ઉત્સાહપ્રેરક અને સુંદર છે એ નિશ્ચિત.

વાતવાતમાં જ એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિતાએ તેનો શાર્ટ ઊંચો કરીને ગરીક દેવતાની મૂર્તિમાં જોવા મળે એવા પોતાના અત્યંત સુદૃઢ અને કસાયેલા ઓંઝસ બતાવ્યા.

એ જોઈને કલાકાર તો એકદમ બાળકની જેમ ઊંઘળી પડ્યો. તેણે પૂછ્યું, તેં આ કેવી રીતે બનાવ્યા?

ઘરવિહોણી વ્યક્તિતાએ ગૌરવ સાથે કદયું, આ કંઈ મેં મોડી રાતના ટીવી શો ઉપર જોયેલી જાહેરખબરોના આધારે પ્લાસ્ટિક અંબ મણીનથી નથી બનાવ્યા. મેં આ માટે સખત મહેનત કરી છે. મારા વિશેષ બીચ ઉપર મેં પુષ્કળ પુશ-અપ, પુલ-અપ, ઊઠ-બેસ ઉપરાંત પરસેવો પડી જાય એટલી કસરત કરી છે, એટલું કહી તેણે ખૂબ મૌઘું લાગતું લેધરનું વોલેટ કાદ્યું અને તેમાંથી પ્લાસ્ટિકનો એક નાનો ટુકડો કાદ્યો જેના ઉપર એક ચિત્ર દોરેલું હતું. એ ચિત્ર બંનેને બતાવતાં કદયું, જુઓ આ જગ્યા છે:

કલાકાર કે ઉદ્યોગસાહસિક બેમાંથી કોઈને પણ પ્રતિભાવ આપવાની તક આપ્યા વિના જ એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. પ્રતિબદ્ધતા, શિરસ્ત, ધીરજ અને કામગીરી - આ એવાં મૂલ્યો છે જેમાં આજકાલ ઓછા લોકો માને છે. લોકોને માલિકીહંક ગમે છે, તેઓ ધનિક થવા માગે છે અને એ દ્વારા ક્ષણિક સફળતા મેળવવા ધારે છે. તેમની અપેક્ષા એવી હોય છે કે આવી સફળતાને તેમની આસપાસના લોકો વખાણે. પણ એ પદ્ધતિમાં નેતૃત્વનો ગુણ કયાં આવ્યો?

હાલ દુનિયામાં મને પુષ્ટ લોકોનો એવો સમાજ જોવા મળે છે જે તોફાની બાળકો જેવું વર્તન કરે છે. હું કોઈ નિર્ણય નથી આપતો, પરંતુ ખાલી કહું છું. ફરિયાદ નથી કરતો, માત્ર વાત કરું છું. પણ સાથીઓ, મારા કસાયેલા ઔંસ બતાવીને હું માત્ર કહેવા એ માગું છું કે, જે લોકો કામ નથી કરતા તે કશું હાંસલ કરી શકતા નથી. ઓછી વાતો કરો અને વધુ કામ કરો એમ કહેવા માગું છું અને આ પણ જુઓ. એમ કહી એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે તેના બટન વિનાના અને કાણાંવાળા શર્ટને આધોપાછો કરીને પીઠ ઉપરનું ટેટૂ બતાવ્યું, જેના ઉપર આવું વિધાન લખેલું હતું, - હારેલા લોકોને મનોરંજન ગમતું હોય છે. વિજેતાઓને શિક્ષણ પસંદ હોય છે.

ચાલો મારી સાથે દર્શિયાની વરચે આવેલા મારા નાનકડા ટાપુ ઉપર. કેપટાઉનથી પાંચ કલાકનો રસ્તો છે, તેમ જણાવી તેણે પ્લાસ્ટિક કાર્ડ ઉદ્યોગસાહસિક મહિલાને આપી તેમાં દોરેલા ચિંત્ર ઉપર હાથ રાખીને ખુશ થતાં કદયું, આ બધી મારી ડોલિફ્ન છે.

તેણે તેની વાત ચાલુ રાખી. આ પ્રવાસ મજાનો રહેશે. જુવનમાં યાદ રહી જાય એવું સાહસ બની રહેશે એ હું તમને ખાતરી આપું છું. ત્યાં તમારા જુવનની કેટલીક મૂલ્યવાન અને લાગણીશીલ ક્ષણો તાજુ થશે. તમારે મારા ઉપર વિશ્વાસ રાખવો પડશે. વહેલી પરોટના વૈશ્વિક સ્તરના સ્લાટિન અંગે હું જે કંઈ જાણું છું એ બધું હું તમને

શીખવીશ. તમને બંને ફાઇવ એ.એમ. કલબના સમય બની શકો એ માટે મદદ કરીશ. હું તમને નિયમિત રીતે વહેલી સવાર ઊઠવાનું શીખવીશ જેથી મોટાભાગના લોકો જે કામ આપા અઠવાડિયા દરમિયાન કરે છે એ જ કામ તમે બપોર સુધીમાં પૂર્ણ કરી દઈ શકો અને એ રીતે તમે તંદુરસ્ત આરોગ્ય, ખુશી તેમજ મનની શાંતિ મેળવી શકશો. વિશ્વમાં સર્વોરચ સિદ્ધિ મેળવનાર લોકો સૂર્યોદય પહેલાં જાગી જાય છે તેની પાછળ કારણ છે - દિવસનો આ સૌથી વિશિષ્ટ સમય હોય છે. હું તમને જણાવીશ કે મારું સામ્રાજ્ય ઊભું કરવા મેં આ પદ્ધતિનો કેવી રીતે ઉપયોગ કર્યો. એક બાબત સમજો કે, સામ્રાજ્ય ઘણાં સ્પર્શપનાં હોય છે, અને આર્થિક સામ્રાજ્ય એ તેમાંનું એક છે. તમે કળાના ક્ષેત્રમાં, ઉત્પાદકતામાં, માનવતામાં, સેવાકાર્યોમાં, વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાના ક્ષેત્રમાં કે પછી આદ્યાત્મિકતામાં સામ્રાજ્ય ઊભું કરી શકો છો. મારું જીવન બદલી નાખનાર ગુરુ પાસેથી ઘણું મેળવી શકાય એમ છે. તમે ઘણું હાંસલ કરી શકો તેમ છો. તમે જીવનના ઊંડા રહુસ્ય સુધી પહોંચી શકશો. તમે એક નવા જ પ્રકારનાં ચશ્માંથી દુનિયા જોઈ શકશો. તમને શ્રેષ્ઠ ભોજન કરવા મળશે અને સૌથી આકર્ષક સૂર્યાસ્તનાં દૃશ્યો માણી શકશો. તમે દરિયામાં સ્વિમિંગ કરી શકશો, ડોલિફન સાથે પાણીમાં ડૂબકી લગાવી શકશો તથા મારી માલિકીના હેલિકોપ્ટરમાં બેસીને શેરડીનાં ખેતર જોઈ શકશો અને જો તમે મારું આ હૃદયપૂર્વકનું નિમંત્રણ સ્વીકારો તો હું આગરહ કરીશ કે તમે મારા ઘરે જ રોકાજો.

આ બધું સાંભળી કલાકાર એકદમ બોલી ઊઠ્યા, માય ગોડ! તમે મજાક કરો છો, ખરં ને? એ બાબત સતત સ્પષ્ટ થઈ રહી હતી કે તેમના ક્ષેત્રના બીજા અનેક લોકોની જેમ તે પણ અતિશય લાગણીશીલ હતા, નાનામાં નાની બાબતો ઉપર દ્યાન રાખતા સંવેદનશીલ હતા. જે લોકો વધારે લાગણીશીલ હોય છે તેઓ એવું માનતા હોય છે કે તેમની સાથે અન્યાય થયો છે. હકીકતે આવા લોકો એક વિશિષ્ટ ક્ષમતા ધરાવતા હોય છે :અન્ય લોકો જે ચૂકી જતા હોય એ બાબતો તેમના દ્યાનમાં આવી જતી હોય છે, મોટાભાગના લોકો જેની ઉપેક્ષા કરતા હોય તેનો તેઓ અનુભવ કરી શકતા હોય છે, તથા સામાન્ય લાગતી ક્ષણોમાં તેઓ ભવ્યતા શોધી શકતા હોય છે. હા, એ પણ સાચું કે આવા લોકોને સરળતાથી ખોટું પણ લાગી જતું હોય છે, છતાં એવા જ લોકો મહાન સંગીતરચના કરતા હોય છે, ભવ્ય મકાનોના નિર્માણની ડિઝાઇન તૈયાર કરતા હોય છે તથા બીમાર લોકોની સારવાર માટે દવા શોધતા હોય છે. ટોંલ્સ્ટોયે એક વખત નોંધ લીધી હતી કે, જે લોકો ભરપૂર પ્રેમ કરી શકવાની ક્ષમતા ધરાવતા હોય એ લોકોને જ તીવ્ર પીડા સહન કરવી પડે છે. જ્યારે સૂક્ષી કવિ રૂમીએ લખ્યું હતું, તમારા હૃદયનાં ઝાર ઊદ્ઘારી ન જાય ત્યાં સુધી હૃદય તોડતા રહેવું જોઈએ. એવું લાગતું હતું કે આ બધું સાંભળીને કલાકારને પોતાના વિશે વાત થતી હોવાની લાગણી થતી હતી.

સાથીઓ, હું એકદમ ગંભીર છું, તેમ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વે ઉત્સાહપૂર્વક કર્દાનું. સોલિટ્રયુડ નામના ગામથી માર્ગ ઘર નજીક છે અને વિશ્વાસ કરો, એ સાચું જ નામ છે. તમે ઘોઘાટ અને બીડથી દૂર શાંત જગ્યાએ જાવ ત્યારે જ તમને તેનું મહિન્દ્રા સમજાય. જીવનનો સ્વીકાર કરો અને આટલું કરો! મંચ પરથી ગુરુએ કર્દાનું હતું તેમ અકર્માતે તમારી સમજ આવેલી તક ઝડપી લેશો તો તમને જાદુઈ પરિણામ મળવા લાગશે. તમે જે રમત રમો જ નહીં એ જુતી શકતા નથી, ખરું ને? હકીકત એ છે કે જીવન તમારી પાછળ આવતું હોય છે અને મોટાભાગે એ વિશે ખ્યાલ હોતો નથી. આ સંજોગોમાં તમારી ફરજ એ હોય છે કે તકની બારીઓ શોધી કાઢવી અને તેનો ઉપયોગ કરવો અને જો તમે ટાપુ ઉપર મારા ઘરે આવશો તો હું તમને વધારે સમય રહેવા વિનંતી કરીશ જેથી મારા ગુપ્ત સલાહકારે મને શીખવેલી સફળતાની ફિલોસોફી અને પદ્ધતિ તમને શીખવી શકું. ફાઇવ એ.એમ. કલબમાં જોડાવા માટે થોડો સમય લાગે છે.

તેણે એક ક્ષણ રોકાઈને પછી ઉમેર્યું, તમારો બધો ખર્ચો પણ હું ઉઠાવીશ. બધું જ સામેલ છે. તમને લેવા માટે માર્ગ અંગત જોડ મોકલીશ.

ઉદ્યોગસાહસિક અને કલાકારે એકબીજા સામે જોયું. તેમને આશ્ર્ય થતું હતું અને જે કંઈ સાંભળી રહ્યા હતા એ વાતો તેમના માન્યામાં આવતી નહોતી.

શું હું અને મારી મિટર થોડી મિનિટ એકલા વાત કરીએ તો તમને વાંધો છે?

હા, ચોક્કસ. કેમ નહીં! તમારે જેટલો સમય જોઈએ એટલો લો. હું ત્યાં મારી સીટ ઉપર પરત જઈ છું અને મારી વહીવટી ટીમ સાથે ફોન પર વાત કરી લાંબા.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિત્વના દૂર ગયા પછી, કલાકારે ઉદ્યોગકારને કર્દાનું, આ બધું સાવ વિચિત્ર લાગે છે. સાવ મૂર્ખ જેવી વાતો લાગે છે. હું તમારી સાથે સંમત છું કે આ વ્યક્તિ કંઈક વિશેષ છે. કદાચ કંઈક જાદુઈ છે. એ માણસ જે ગુરુની વાતો કર્યા કરે છે એ રસપરદ છે અને જે શિક્ષક જેવી વ્યક્તિત્વનો ઉલ્લેખ કરે છે તે આધુનિક સમયના માસ્ટર હોય એવું લાગે છે. મને એટલું ચોક્કસ લાગે છે કે આ રખડું વ્યક્તિ પાસે કંઈક ભવ્ય બાબત છે. તેને ઘણો અનુભવ હોય એવું પણ લાગે છે. પરંતુ તેની સામે તો જુઓ!

કેટલી હેઠે અસ્તવ્યરસ્ત અને ગંદો છે. કેટલાંય અઠવાડિયાથી સ્નાન કર્યું ન હોય એવું લાગે છે. તેનાં કપડાં ફાટેલાં છે. તે હંડ વિનાનો વિચિત્ર દેખાય છે. કચારેક તો તેની વાતો પણ ગાંડપણ ભરેલી લાગે છે. એ કોણ છે તેની આપણાને ખબર નથી. આ જોખમી હોઈ શકે. એ વ્યક્તિ જોખમી હોઈ શકે.

હા, ખરેખર બેહદ તરંગી છે. આજે અહીં જે કંઈ બન્યું એ બધું જ અસાધારણ વિચિત્રતાઓથી ભરેલું હતું, તેમ ઉદ્યોગકારે કર્દાનું. તેમના ચહેરા પર થોડી હળવાશ આવી. જોકે, આંખોમાં હજુ વિષાદ દેખાઈ આવતો હતો. તેમણે કર્દાનું, હું જીવનમાં એવા તબક્કે છું જ્યાં મારે મોટા પરિવર્તનની જરૂર છે. હાલ જે ચાલી રહ્યા છે તે ચાલી શકે

તેમ નથી. તમે જે કદયું એ મેં સાંભળ્યું હું ૧૧ વર્ષની હતી ત્યારે મારા પિતાને ગુમાવી દીધા ત્યારથી દરેક બાબતે મને શંકા જાય છે. પિતા વિના એક દીકરીનો ઉછેર અસાધારણ રીતે ડરામણો હોય છે. સાચું કહું તો હું છજુ પણ ઘવાયેલી લાગણીઓની પીડા અનુભવું છું. મને દરરોજ પિતાના વિચાર આવે છે. મને મારા અંગત સંબંધોમાં ખરાબ અનુભવ થયા છે. મારો આત્મવિશ્વાસ સાવ તળિયે બેસી ગયો હતો અને સંબંધોની પસંદગીમાં પણ થાપ ખાદી છે.

ઉદ્યોગકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખી એકાદ વર્ષ પહેલાં મેં થેરપિસ્ટની સારવાર લેવાનું શરૂ કર્યું હતું અને હું જે વર્તન કરી રહી છું તેનું કારણ શું છે એ તેમણે મને જણાવ્યું હતું. મનોચિકિત્સકો તેને પિતા વિનાની પુત્રીનાં લક્ષણો તરીકે ઓળખાવે છે. ઊંડે ઊંડેથી મને તરછોડાયાનો ભય સત્તાવ્યા કરે છે અને એ ઘાની સાથે ભારે અસલામતી અનુભવાય છે. હા, આ બધાને કારણે બહારથી હું અસાધારણ રીતે મજબૂત બની ગઈ છું, અને કયારેક નિષ્ઠુર પણ. પિતા ગુમાવવાને કારણે મારા ઉપર જે જવાબદારી આવી છે એ જ મને આગળ વધવાની પ્રેરણા આપતી રહી છે. છતાં તેમને ગુમાવી દેવાથી હું અંદરથી ખૂબ ખાલીપો અનુભવું છું. પિતા જે ખાલીપો છોડી ગયા તે ભરવાનું હું શીખી રહી છું અને એ માટે હું મારા કામમાં સંપૂર્ણપણે ખૂંપી જાઉં છું. હું એવી માન્યતા સાથે સખત કામ કરું છું કે હું જ્યારે સફળ થઈશ ત્યારે મેં જે પ્રેમ ગુમાવી દીધો છે તે મને મળશે. મારી લાગણીમાં જે ખાલીપો રહી ગયો છે તે તે હું વધુ ને વધુ નાણાંની પાછળ ભાગીને ભરી દેવા મથામણ કરું છું. હું સામાજિક દરજા માટે તલસી રહી છું અને ઉદ્યોગક્ષેત્રમાં માન્યતા મળે તેની લાલસા રાખું છું. ઝડપી આનંદ મેળવવા માટે હું ઓનલાઇન પ્લેટફોર્મ પર છટકી જાઉં છું. મેં કદયું તેમ, મને જ્યાલ આવી રહ્યો છે કે મારી મોટાભાગની વર્તણૂકનું કારણ કિશોર અવસ્થામાં મારી સામે ઊભા થયેલા પડકારોને પરિણામે મારામાં પ્રવેશી ગયેલો ભય છે. ર્પેલબાઇન્ડરે માત્ર નાણાં પાછળ ભાગવાને બદલે દુનિયામાં કંઈક અલગ માર્ગ ઘડીને નેતૃત્વક્ષમતા વિકસાવવાની વાત કરી તેનાથી મને પ્રેરણા મળી છે. તેમના શબ્દોએ મારામાં આશા જન્માવી છે. તેમણે જે કદયું એ રીતે હું જીવવા માગું છું, પરંતુ હાલ હું એ જગ્યાની આસપાસ પણ કયાંય નથી અને તાજેતરમાં મારી કંપનીમાં જે કંઈ થયું તેને કારણે હું ભાંગી પડવાને આરે પહોંચી ગઈ છું. મારા જીવનમાં હાલ ખરાબ સમય પસાર થઈ રહ્યો છે. હું આ સભામાં માત્ર એ કારણે આવી કે મારી માતાએ મને ટિકિટ આપી છે અને હું પરિવર્તન માટે ઝંખી રહી છું.

ઉદ્યોગકારે ઊંડો શ્વાસ લીધો. પોતે જે કંઈ બોલી ગયાં એ પ્રત્યે ક્ષોભ અનુભવતાં તેમણે કદયું, સોંરી. હું તમને ખાસ ઓળખતી નથી છતાં શા માટે આ બધી વાત તમને કરું છું એ ખબર નથી. મને લાગે છે કે હું તમારી સાથે સલામત છું. શા માટે એ ખબર નથી. છતાં મેં કંઈ વધારે પડતું કદયું હોય તો દિલથી માફું છું.

કલાકારે કદયું, કંઈ વાંધો નહીં. તેના વર્તન પરથી લાગતું હતું કે ઉદ્યોગકારની વાતમાં તેણે પૂરો રસ લીધો હતો.

એ જોઈને ઉદ્યોગકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. તેમણે કદયું, આપણે ટેકસી ડ્રાઇવરો તથા અન્ય લોકો, જેમને ખરેખર ઓળખતા પણ નથી હોતા તેમની સાથે વાત કરતી વખતે આપણે પરામાણિક હોઈએ છીએ, ખરું ને? હું એ જ કહેવા માગું છું કે પરિવર્તન માટે હું તૈયાર છું અને મારો અંતરાત્મા કહે છે કે, વહેલી સવારના રૂટિન દ્વારા આપણા વ્યક્તિગત અને વ્યવસાચી જીવનને સફળતાના શિખરે લઈ જવાનો દાવો કરનાર આ રખડુ જેવી લાગતી વ્યક્તિ મને ખરેખર મદદરૂપ થશે અને હા, આપણાને મદદરૂપ થશે.

અને, તેની ઘડિયાળ યાદ છે ને... તેમ તેમણે ઉમેર્યું.

કલાકારે કદયું, મને એ વ્યક્તિ ગમે છે. તેનામાં કંઈક વિશિષ્ટતા છે. તે કયારેક કાબ્યમય રીતે અને કયારેક આકરમકતાથી પોતાની વાત કરે છે એ રીત મજાની છે. તેના વિચારો જીવંત છે અને જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શોને એવી રીતે ટાંકે છે જાણે તેનું જીવન તેના ઉપર આધારિત હોય. સારી વાત છે, પરંતુ ખરેખર હજુ મને તેનામાં વિશ્વાસ નથી બેસતો, તેમ કહી એક હાથનો મુક્કો બીજા હાથની હથેળીમાં માર્યો, અને ઉમેર્યું, શક્ય છે એ ઘડિયાળ કોઈ મૂર્ખ ધનિક પાસેથી આંચકી લીધી હોય.

તમે કેવી લાગણી અનુભવી રદ્દ્યા હશો એ હું સમજુ શકું છું, તેમ કહી ઉદ્યોગકારે ઉમેર્યું, હું પણ ઘણુંખરં એવું જ અનુભવું છું. આપણી મુલાકાત પણ હજુ સાવ નવી છે. તમારી સાથે પરવાસ કેવો રહેશે એ હું જાણતી નથી. આશા રાખું છું કે હું આવું કહું છું તેનાથી તમને ખરાબ નહીં લાગે. તમે સારા માણસ લાગો છો. હા, કેટલીક ખરાબ બાબતો છે અને એ શા કારણે છે એ હું સમજું છું. પરંતુ તમે અંતરથી સારા માણસ છો, હું જાણું છું.

એક મહિલાના મોએ આવું સાંભળી કલાકારના ચહેરા ઉપર આનંદની લાગણી તરવરી રહી હતી. તેણે ઘરવિલોણી વ્યક્તિ સામે નજર કરી ત્યારે તે જમરૂખ ખાઈ રદ્દ્યો હતો.

ઘરવિલોણી વ્યક્તિ તરફ નજર રાખીને ઉદ્યોગકારે કદયું, મારે મારી ઓફિસમાં તપાસ કરીને જાણી લેવું પડશે કે આપણે આ વ્યક્તિ સાથે સમય પસાર કરી શકીએ તેમ છીએ કે નહીં. મને તો નાનકડા ટાપુ ઉપર સોલિટ્યુડ નામના ગામ નજુક સમય પસાર કરવાનો વિચાર ગમવા લાગ્યો છે. ઉતામ ભોજન અને દરિયાઈ ડોલિફન સાથે સિવિલિંગ કરવાનો વિચાર રોમાંચક છે. હું ફરી જીવંતતા અનુભવી રહી છું.

કલાકારે કદયું ખેર, તમને એવું લાગતું હોય તો હવે હું પણ એ જ દિશામાં વિચારં છું. મને લાગે છે કે આ બધું રસપ્રદ બની રહેશે. નવી દુનિયાને તેના મૂળ સ્વરૂપમાં જોવાની આ વિશેષ તક છે. મારી કળા માટે પણ કદાચ આ શ્રેષ્ઠ તક સાબિત થઈ શકે. મને આ તબક્કે લેખક ચાર્લ્સ બુકોલ્સકીએ કદયું હતું એ યાદ આવે છે કે, કેટલાક લોકો કદી કરેઝી થતા નથી. એવા લોકો ખરેખર પીડાદાયક જીવન જીવે છે અને સ્પેલબાઇનડરે પણ આપણાને કંઈક વિશિષ્ટ હાંસલ કરવા માટે તેમજ મજબૂત થવા માટે આપણા સામાન્ય જીવનથી આગળ વધવા પ્રોત્સાહન આપ્યું છે. કોઈક અંતર્સ્કુરણા પણ મને આ દિશામાં આગળ વધવા જણાવે છે. તેથી, જો તમે જતા હોવ તો હું પણ આવીશ.

ખેર, તમને એક વાત કહું! હું તો આ પગલું લેવા તત્પર છું. હકીકતે હું તો તૈયાર જ છું, તો ચાલો જઈએ, તેમ ઉદ્યોગકારે કદયું.

કલાકારે પણ પૂરી સંમતિ વ્યક્ત કરી.

તેઓ બંને ઊભા થઈને ઘરવિહોણી વ્યક્તિ પાસે ગયાં જે આંખો બંધ કરીને બેઠો હતો.

કલાકારે સહજભાવે પૂછ્યું, હાલ શું કરી રદ્દ્યા છો?

એ વ્યક્તિએ જવાબ આપ્યો, જીવનના જે ઉરચ સ્તરનું સર્જન કરવા માગું છું તેની કલ્પના કરી રદ્દ્યો છું. એક વખત એક તુર્કિશ યુદ્ધવિમાનના પાઇલટે મને કદયું હતું કે, તે પરત્યેક ઉફુચન કરતાં પહેલાં ઉફુચન કરે છે, અર્થાત્ મનોમન સમગ્ર ઉફુચનનું કલ્પનાચિત્ત તૈયાર કરી લે છે. વાસ્તવિક કામગીરી કરતાં પહેલાં આ રીતે મનોમન તેની તૈયારી કરવાથી કામ અવરોધ વિના પાર પાડી શકાય છે. આપણા મનની રિથ્યતિ ભવ્યતા અને ઉરચતમ સફળતા હાંસલ કરવા માટેનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે. જો તમે મારા નિમંત્રણનો ર્થીકાર કરશો તો આ બધી બાબતો હું તમને શીખવીશ. ખેર, મેં આંખો શા માટે બંધ કરી હતી તેવા તમારા સવાલનો જવાબ એ છે કે, લગભગ દરરોજ સવારે હું મારી એ દિવસની કામગીરીનો એક માનસિક નકશો તૈયાર કરું છું. સાથે એ કામગીરી પૂર્ણ કરીશ ત્યારે મને કેવી લાગણી થશે તેની પણ કલ્પના કરી લઉં છું. હું મારી જાતને અત્યંત આત્મવિશ્વાસથી સભર બનાવી દઉં છું જેથી આગામી મિશનમાં નિષ્ફળતાનો પરશ્ચ જ ઉપરિથત ન થાય. ત્યારપછી હું મારી કામગીરી શરૂ કરું છું અને સફળતા માટે સચોટ રીતે કામગીરી કરું છું.

ઉદ્યોગકારે પ્રભાવિત થતાં કદયું, આ તો રસપ્રદ વાત છે.

ટોચ ઉપર રહેવા માટે હું દરરોજ જે કંઈ કામગીરી કરું છું તેનું આ એક જ ઉદાહરણ છે. વિઝાન એ વાત સાબિત કરે છે કે આ પ્રથા મને મારા અગાઉના સુખૃપ્ત

મનને જાગૃત કરવામાં મદદરહપ થાય છે. તમે જાણો છો કે તમારું ડીએનએ એ કંઈ તમારું ભાગ્ય નથી. પણ ચિંતા ન કરશો સાથીઓ. તમે ટાપુ ઉપર આવશો પછી બ્લિનેટિકસની આ ક્ષમતા વિશે તમને શીખવા મળશે. દ્યાન કેન્દ્રિત ન થવા દે એવાં સાધનોના આ જમાનામાં સફળતાના શિખર તરફ લઈ જઈ શકે એવા ન્યુરોસાયન્સના પ્રયોગો પણ તમને શીખવા મળશે. યોજનાઓ તૈયાર કરવા બાબતે હું જે કંઈ શીખ્યો છું એ બધું તમને શીખવીશ. તમને દ્યાન કેન્દ્રિત કરવાના તેમજ શારીરિક ક્ષમતા મજબૂત કરવાના ઉપાય શીખવા મળશે. તમે જાણી શકશો કે દુનિયાના સર્વોત્કૃષ્ણ ઉદ્યોગપતિઓએ કેવી રીતે તેમનું સામ્રાજ્ય ઊભું કર્યું છે તથા એ પદ્ધતિ શીખવા મળશે જેનો દરરોજ વહેલી સવારે અમલ કરીને કેવી રીતે ખુશ રહી શકાય. આ મારી એસાઓપી છે, અર્થાત સ્ટાન્ડર્ડ ઓપરેટિંગ પ્રોસ્સિજર. મારા વિશેષ સલાહકારે જીવનના સંઘર્ષમાં જીત મેળવવા માટે શું જરૂરી છે તે વિશે બોલતી વખતે આ શાબ્દપ્રયોગ કર્યો હતો. મને લાગે છે કે તમે આવો છો?

હા, અમે આવીએ છીએ, તેમ ઉત્સાહ સાથે બોલીને ઉદ્યોગકારે ઉમેર્યું, આ ઓફર બદલ આભાર.

હેઠે થોડી વધારે રાહિતની લાગણી અનુભવતાં કલાકારે પણ કદચું, આભાર દોસ્ત.

ઉદ્યોગકારે વિનંતી કરતાં કદચું, સૌથી સફળ બિગનેસપર્સન બનવા માટે વહેલી પરોફના સ્ટાટિન અંગે તમે જે કંઈ જાણતા હોવ એ બધું જ પ્રીગ અમને શીખવજો. હું મારો રોજિંદો કરમ તેમજ રોજિંદી ઉત્પાદકતા વધારવા ખૂબ આતુર છું. મારે નવેસરથી જીવન શરૂ કરવા માટે પણ તમારી મદદની જરૂર છે. સાચું કહું તો, ઘણા સમય પછી આજે મને વધારે પ્રેરણા મળી હોય એવું લાગે છે. પરંતુ હાલ હું શ્રેષ્ઠ સ્થિતિમાં નથી.

કલાકારે પણ કદચું, હા દોસ્ત, અમને વહેલી પરોફના સ્ટાટિનનું રહિસ્ય જણાવ જેથી હું શ્રેષ્ઠ ચિત્રકાર અને ઉમદા વ્યક્તિ બની શકું. પોતાની નોટબુક હવામાં લહેરાવતાં કલાકારે કદચું, અમને લેવા તમારું પ્લેન મોકલો. અમને તમારા ગામમાં લઈ જાવ. અમને નાળિયેર આપો. તમારી ડોલિફન સાથે સ્થિરમિંગ કરવા દો અને અમારું જીવન સુધારો. અમે બંને તૈયાર છીએ.

તમે જે કંઈ જોશો-અનુભવશો એ બધું પ્રેરણાદાયક નહીં હોય, તેમ ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ સાવ અલગ અવાજ અને ભાવ સાથે કદચું. જે કંઈ જોવા-શીખવા મળશે એ બધું પરિવર્તન માટે હશે અને તેના સમર્થનમાં ઔદ્યોગિક ક્ષેત્રની સફળતાની સમીક્ષા માટે ખૂબ ચીવટપૂર્વક કરવામાં આવેલા અભ્યાસ અને સમીક્ષાના આધારે તૈયાર થયેલા આંકડા રજૂ કરવામાં આવશે. સાથીઓ સૌથી રોમાંચક અનુભવ માટે તૈયાર થઈ જાવ.

ખૂબ સરસ, તેમ કહી ઉદ્યોગકારે આગળ વધીને અજાણી ઘરવિહોણી વ્યક્તિ સાથે હાથ મિલાવ્યો અને ઉમેર્યું, હું સ્વીકારું છું કે અમારા માટે આ આખી સ્થિતિ સાવ નવી છે. પરંતુ કોઈ પણ કારણસર હવે અમે તમારા ઉપર વિશ્વાસ રાખીએ છીએ અને હા, આ નવા અનુભવ માટે અમે સંપૂર્ણ સજજ છીએ.

આ ઓફર માટે તમારો આભાર, તેમ કલાકારે કદયું અને પોતાની આવી વિનમ્રતા બદલ તેમને જ આક્ષર્ય થયું.

ખૂબ સરસ. સાથીઓ તમે સારો નિર્ણય કર્યો છે, તેમ કહી ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ બંનેને સૂચના આપી કે, આવતી કાલે સવારે આ કોન્ફરન્સ સેન્ટરની બહાર હાજર રહેજો. થોડા દિવસ માટેનાં કપડાં સાથે લાવજો. બસ એટલું જ. મેં કદયું છે તેમ, બાકીની તમામ બાબતોની કાળજી હું લઈશ. તમામ ખર્ચ હું કરીશ. તમારો આભાર.

ઉદ્યોગકારે આક્ષર્ય સાથે પૂછ્યું, તમે શા માટે અમારો આભાર માનો છો?

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ રિમત સાથે પોતાની દાટીમાં હાથ ફેરવતાં ફેરવતાં કદયું, પોતાની હત્યા થઈ તે પહેલાંના આખરી પ્રવચનમાં માર્ટિન લ્યુથર કિંગ જુનિયરે કદયું હતું, દરેક વ્યક્તિ મહાન બની શકે છે કેમ કે દરેક વ્યક્તિ સેવા કરી શકે છે. સેવા કરવા માટે તમારે કોલેજની ડિગ્રીની જરૂર નથી. સેવા કરવા માટે તમારે તમારા વિષયો અને ભાષા તૈયાર કરવાની જરૂર નથી. સેવા કરવા માટે તમારે પ્લેટો અને એસ્ટ્રોટોલ વિશે જાણવાની જરૂર નથી. સેવા કરવા માટે તમારે આઇન્સ્ટાઇનનો સાપેક્ષવાદનો સિદ્ધાંત જાણવાની જરૂર નથી. સેવા કરવા માટે તમારે થર્મોડાયનોમિક્સ તથા ફિઝિક્સના બીજા સિદ્ધાંત જાણવાની જરૂર નથી. જરૂર છે માત્ર લાગણીસભર હૃદયની, એક એવા આત્માની જે પ્રેમથી સભર હોય.

આટલાં વર્ષોમાં હું સૌથી અગત્યનો પાઠ એ શીખ્યો છું કે અન્ય લોકોને કંઈક આપવું એ તમારી જતને ભેટ આપવા સમાન છે. બીજાને ખુશ કરો અને તમને ખુશી મળશે. તમારી આસપાસના માણસોની સ્થિતિમાં સુધારો કરો અને કુદરતી રીતે તમારી પોતાની સ્થિતિ સુધરવા લાગશે. સફળતા શ્રેષ્ઠ બાબત છે. પરંતુ મહિંતા કામગીરીનું છે. તમામ મહાન ત્રી-પુરુષોએ તેમની ઉદારતા દ્વારા આપણી દુનિયાને આગળ વધારી છે અને આપણને સાચા આગેવાનોની જરૂર છે, નાર્સિસિસ્ટ જેવા સ્વાર્થી આગેવાનોની નહીં.

ઘરવિહોણી વ્યક્તિએ પોતાની ઘડિયાળમાં નજર કરતાં વાત આગળ ચલાવી રહે મૃત્યુ પામો ત્યારે તમારી ઓળખ, તમારી મિલકત કે પછી આધુનિક સાધનો સાથે લઈ જઈ શકતાં નથી, બરાબર ને? મેં આજ સુધી કોઈ શબની પાછળ શબવાહિની દોરવાતી હોય એવું નથી જોયું, તેમ કહેતા તેને કૂમો ભરાઈ આવ્યો. કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર પણ લાગણીશીલ બની ગયાં.

ઉદ્યોગકારે કદયું, એ સાચું કહે છે.

જવાબમાં કલાકારે પણ જણાવ્યું, હા સાચી વાત છે.

બંનેની વાતચીત ઉપર દ્યાન આપ્યા વિના ઘરવિલોણી વ્યક્તિતાએ કદયું, સૌથી અગત્યની વાત એ છે કે પૃથ્વી ઉપર તમારા છેલ્લા દિવસે તમે શું કર્યું હતું. તમે કેવું શૌર્ય દર્શાવ્યું હતું અને માનવજીવનની કેટલી મદદ કરી હતી. પછી શાંત થઈને ઊંડો શાસ લીધો અને ઉમેર્યું, તમે આવો છો એ ખૂબ સારી વાત છે. એ સમય મજાનો હશે.

કલાકારે વિનમ્રપણે પૂછ્યું, હું મારા ચિંતકામના જરશ સાથે લઈ શકું?

ઘરવિલોણી વ્યક્તિતાએ આંખ મિયકારતાં કદયું, તમે સ્વર્ગમાં ચિંતર દોરવા માગતા હોવ તો જ સાથે લેજો.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, આવતી કાલે સવારે આ કોન્ફરન્સ સેન્ટરની બહાર કેટલા વાગ્યે મળવાનું છે?

સવારે પાંચ વાગ્યે, તેમ કહી ઘરવિલોણી વ્યક્તિતાએ જણાવ્યું, વહેલી સવાર તમારી પોતાની છે, તમારા જીવનને ઉરચ સ્થાને લઈ જાવ.

અને પછી એ અદૃશ્ય થઈ ગયો.

ન્રકરણ દુ

ઉત્પાદકતા, કલા અને અજ્ઞેયતાની ઉડાન

“તમારો સમય મર્યાદિત છે તેથી કોઈ બીજાનું જીવન જીવવામાં સમય ન બગાડશો. બીજા લોકોની વિચારસરણીનું પરિણામ હોય એવા કોઈ સિદ્ધાંતમાં સપડાશો નહીં. બીજાના અભિપ્રાયના ધોઘાટમાં તમારા અંતરાત્માનો અવાજ ડૂબવા ન દેશો અને સૌથી અગત્યનું, તમારું પોતાનું હૃદય અને અંતરમન કહે તેને અનુસરવાની હિંમત રાખો, (કેમ કે) તમે ખરેખર શું બનવા માગો છો એ વાત એ બંને વધારે સારી રીતે જાણો છો.”

— સ્ટીવ જોબ્સ

હું તો ખૂબ થાકી ગઈ છું, તેમ ઉદ્યોગકારે કદચું. તેમના હાથમાં કોફીનો મોટો કપ હતો. તેમણે વાત ચાલુ રાખીઃ હું ધારું છું તેના કરતાં આ પ્રવાસ અધરો હશે. મને એવી લાગણી થઈ રહી છે જાણો હું સંદર્ભ નવી દુનિયા તરફ જઈ રહી હોઇ. ગઈકાલે સેમિનાર પછી મેં તમને કદચું હતું તેમ, હું પરિવર્તન માટે ખરેખર તૈયાર છું. એક નવા પ્રારંભ માટે સજજ છું. પરંતુ આ બધી બાબતોનો વિચાર આવતાં ગભરામણ પણ થાય છે. ગઈ રાત્રે મને સરખી ઊંઘ જ નથી આવી. ડરામણાં સ્વપ્ન આવ્યા કરતાં હતાં અને હા, આપણે જે અનુભવ લેવા તૈયાર થયા છીએ તે જોખમી પણ હોઈ શકે.

જવાબમાં કલાકારે કદચું, અરે મને તો મૃત્યુ જેવી લાગણી થાય છે. આટલા વહેલા જાગવાનો વિચાર જ ખતરનાક છે.

તેઓ બંને એ હોલની બહારની ફૂટપાથ ઉપર ઊભાં હતાં જ્યાં ગઈકાલે સ્પેલબાઇન્ડર પ્રવયન આપતાં આપતાં ફસડાઈ પડ્યા હતા, અને એ દૃશ્ય જોઈ અનેક લોકો દુંછી થઈ ગયા હતા.

અત્યારે વહેલી સવારના રૂપ વાગ્યા હતા.

કલાકાર એકદમ ઉશ્કેરાટમાં બોલી ઊંઘ્યા, એ નહીં આવે. તેમના વર્તનમાં હતાશા સ્પષ્ટ દેખાઈ આવતી હતી. નિર્જન રસ્તા પર બધી બાજુ નજર કરી, પછી આકાશ તરફ જોયું અને પછી અદબ વાળી દીધી.

ઉદ્યોગકારે સિલ્કનું ટોપ અને ડિગ્રાઇનર જલૂ જુન્સ પહેર્યું હતું. ઊંચી એડીનાં ચાપપલ અને સનગલાસમાં સજજ આ મહિલા ઉદ્યોગકારના હોઠ ભીડેલા હતા અને ચહેરા ઉપર તંગાદિલી દેખાઈ આવતી હતી.

તેઓ તેમની હતાશા વ્યક્ત કરવા લાગ્યાં : મને ખાતરી છે કે એ ઘરવિહોણી વ્યક્તિત નહીં જ આવે. વાતચીતમાં ભલે એ માણસ સજજન લાગતો હતો, પરંતુ હવે મને

તેના ઉપર જરાય વિજ્ઞાસ બેસતો નથી. એ માણસ કદાચ સેમિનારમાં એટલે આવ્યો હશે કે તેને થોડા કલાક આરામ કરવો હશે. ૫ એ.એમ. કલબના વહેલી સવારના રૂટિન વિશે તેને જાણકારી હોવાનું કારણ એ હશે કે કાંતો તેણે એ વિશે સાંભળેલું હશે અથવા સ્પેલબાઇનડરના પ્રેરણટેશનની વિગતો ચોરી લીધી હશે અને તે જે ખાનગી વિમાનની વાત કરતો હતો એ કદાચ તેને ગમતી ભરમણાનો એક ભાગ હશે.

ઉદ્યોગકારનો મૂળભૂત શંકાશીલ સ્વભાવ ફરી સક્રિય થઈ ગયો. આગામા દિવસે જે આશાવાદ જણાતો હતો તે અત્યારે અદૃશ્ય થઈ ગયો હતો.

અને બરાબર એ જ વખતે અંધારાને ચીરતી બે હેલોજન લાઇટ નજરે પડી.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે એકબીજાની સામે જોયું. ઉદ્યોગકારે માંડ રિમટ કરવા પ્રયાસ કર્યો, અને માત્ર પોતાને સંભળાય એટલા દીમેથી બોલ્યાં, ઠીક છે. કયારેક કારણ કરતાં મનમાં ઉદ્ભબતા ભાવ વધારે મજબૂત હોય છે.

કાળા રંગની ચમકતી રોલ્યુન્ન-રોયસ તેમની નજીક આવીને ઊભી રહી ગઈ. સફેદ ગણવેશમાં સજજ માણસ તેમાંથી ઊતર્યો અને બંનેનું પરંપરાગત રીતે અભિવાદન કર્યું - ગુડ મોર્નિંગ મેડમ, ગુડ મોર્નિંગ સર અને વાત કરતાં કરતાં જ બંનેનો સામાન ખૂબ ત્વરાથી કારમાં ગોઠવી દીધો.

કલાકારે જાણે પોતે મજાક કરતા હોય એ રીતે પૂછ્યું, કયાં છે પેલો નકામો માણસ?

ડ્રાઇવરને એકાએક હસવું આવી ગયું, પરંતુ તરત જ સ્વરથ થઈને તેણે કદયું, માફ કરજો સર, પણ હા, તમારી વાત સાચી છે, મિ. રિલે કયારેક એવાં વત્તો પહેરી લેતા હોય છે. ખાસ કરીને તેમને અવ્યવસ્થિત રહેવાની દરદી થાય ત્યારે એવી રીતે રહેતા હોય છે. તેઓ મોટેભાગે અતિ વિશિષ્ટ જુવન જુવે છે અને જે મેળવવું હોય તે કોઈ પણ ભોગે મેળવી લેતા હોય છે અને તેથી કયારેક કયારેક એવું કરતા હોય છે જેથી તેમની સાદગી અને વિનમ્રતા જળવાઈ રહે. મિ. રિલે એવી રીતે જુવવા ટેવાયેલા છે, તેમ કહી ડ્રાઇવરે બે એન્વેલપ બંનેને આપતાં કદયું, આ તમને આપવાની સૂચના છે.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે આશ્ર્ય સાથે એન્વેલપ હાથમાં લીધાં. તેને સ્પર્શ કરતાં જ એ ખૂબ કીમતી કાગળના બનેલા હોવાનો ખ્યાલ આવ્યો. બંનેએ પોતપોતાના એન્વેલપ ખોલીને અંદરનો કાગળ વાંચવાનું શરૂ કર્યું :

હેલો સાથીઓ! તમે મજામાં હશો. ગઈકાલે તમને બંનેને ડરાવવાનો મારો કોઈ આશય નહોતો. મારે મારા પગ જમીન સાથે જોડાયેલા રાખવાની જરૂર હોય છે. મારા પ્રિય ફિલોસોફરો પેકી એક એપિકટસે લખ્યું હતું:એક બળદ કે પછી એક દિવ્ય

આત્મા ધરાવતી વ્યક્તિને કશું જ પરથમ પરચાસે મળી નથી જતું. તેમણે સખત તાલીમ લેવી જ પડે અને પોતાના માટે જે યોગ્ય ન હોય તે મેળવવા ઊંઘું ઘાલીને દોડી જવું ન જોઈએ.

સ્વૈચ્છિક રીતે સ્વીકારેલી અસુવિધા, જેમ કે ફાટેલાં-ગંદાં વલ્લો પહેરવાં કે પછી અઠવાડિયામાં એક વખત ઉપવાસ કરવો કે પછી મહિનામાં એક વખત જમીન ઉપર સૂઈ જવું - આ બધી બાબતો મને મજબૂત, શિસ્તબદ્ધ રાખે છે તથા મારા જીવનની આસપાસની જૂજ પ્રાથમિકતાઓ ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત રાખવામાં મદદગ્રાપ થાય છે. ખેર, ફ્લાઇટની મજા લો અને હું તમને ટૂંક સમયમાં જ સ્વર્ગમાં મળીશ. બિગ હું.

ડ્રાઇવરે પોતાની વાત હવે આગળ વધારીઃ પ્લીગ એટલું યાદ રાખો કે બહારનો દેખાવ ગેરમાર્ગ દોરનારો હોઈ શકે છે અને વલ્લોથી સાચા ચરિત્રની ઓળખ થતી નથી. ગઈકાલે તમે એક મોટા માણસને મળ્યા હતા. દેખાવ પરથી ખરેખર કોઈ વ્યક્તિના ગુણ-દોષનો પરિચય મળતો નથી.

મને તો લાગે છે શેવિંગના આધારે પણ વ્યક્તિની ઓળખ થતી નથી, તેમ કહી કલાકારે હતાશા વ્યક્તત કરતા હોય એ રીતે તેમનો એક પગ કારના વહીલ સાથે ધીમે રહીને ટકરાવ્યો.

હું જે કહીશ એ મિ. રિલે તમને કદી નહીં કહે, કેમ કે તેઓ અતિશય વિનમ્ર અને સાદા છે. પરંતુ તમે જેમના માટે નકામો માણસ એવું સંબોધન કર્યું એ વિશ્વના સૌથી ધનિક લોકો પૈકી એક છે.

ઉદ્યોગકારની આંખો આશ્ર્યથી પહોળી થઈ ગઈ. તેમણે પૂછ્યું, શું તમે સાચું બોલો છો?

હું સાચું જ કહું છું, તેમ કહી ડ્રાઇવરે કારનો દરવાજો ખોલી બંનેને અંદર બેસવા દશારો કર્યો.

કારની સીટમાંથી તાજા ચામડાની સુવાસ આવતી હતી. કારનું ઇન્ટિલિજન્સ ખૂબ કાળજીપૂર્વક કરવામાં આવ્યું હતું અને તેમાં પણ વૂડન પેનલની ગીણી કાર્ચિગારી અતિંદ્રિય આકર્ષક હતી.

મિ. રિલે ઘણાં વર્ષ પહેલાં વિવિધ બિગનેસ કારા ધનિક થયા હતા. હાલ આંતરરાષ્ટ્રીય ખ્યાતનામ બનેલી એક કંપનીમાં પ્રારંભિક રોકાણ તેમણે કર્યું હતું. પ્રતિબંધને કારણે હું એ કંપનીનું નામ નહીં લઈ શકું. મિ. રિલેને ખબર પડે કે હું તમારી સાથે આવી નાણાકીય બાબતોની ચર્ચા કરતો હતો તો અતિશય ગુર્સે થશે. તેમણે મને તમને બંનેને કોઈ મુશ્કેલી ન પડે એ રીતે લઈ જવા અને હેંગર-૨૧ સુધી પહોંચાડવા જણાવ્યું છે.

કારમાં બેસતાં બેસતાં કલાકારે આશ્ર્ય સાથે પૂછ્યું, હેંગર-૨૧?

એ જગ્યાએ મિ. રિલેનાં વિમાનોનો કાફ્લો રાખવામાં આવે છે, તેમ દુરાધવરે ટૂંકો જવાબ આપ્યો.

હવે આ સાંભળી ઉદ્યોગકારને આશ્ર્ય થયું. તેમણે પૂછ્યું - કાફ્લો?

“હા” - બસ એટલું કહીને દુરાધવર ચૂપ રહ્યો.

વહેલી સવારે રસ્તા સૂભસામ હતા તેથી દુરાધવરે કારની ઝડપ વધારી, વાતચીત પણ બંધ થઈ ગઈ. કલાકાર બારી બહાર જોઈ રહ્યા હતા. તેમણે ઘણાં વર્ષથી સૂર્યોદય જોગો નહોતો. આ બધું ખરેખર ઘણું સુંદર છે, તેમ કહી તેમણે ઉમેર્યું - આ સમયે દરેક બાબતે નીરવ શાંતિ છે. કોઈ ઘોધાટ નહીં, ઘણી શાંતિ. હાલ હું થાકેલો છું તેમ છતાં મારી વિચારપરિકિરયા સંકિરય છે. દરેક બાબત રૂપણ દેખાય છે. કચાંચ દ્યાનભંગ થતો નથી. એવું લાગે છે જાણે બાકીની દુનિયા ઊંઘમાં છે. કેવી પરમ શાંતિ લાગે છે!

ઉદ્યોગકારે દુરાધવરનું થોડું નિરીક્ષણ કર્યા બાદ વિનંતીના સ્વરમાં કહ્યું, તો તમારા બોંસ વિશે થોડી વધારે વિગત આપો.

હું તેમના વિશે તમને વધારે કહી ન શકું. તેઓ અતિશય ધનિક છે. તેમણે તેમના મોટાભાગનાં નાણાં દાન-સખાવતમાં આપી દીધા છે. મિ. રિલે અત્યંત ઉમદા, ઉદાર અને સમજદાર વ્યક્તિ છે. તેઓ અસાધારણ મનોભળ ધરાવે છે, સાથે પ્રામાણિકતા, સ્વરસ્થતા, નિષ્ઠા અને વફાદારી જેવાં મજબૂત મૂલ્યોના સ્વામી છે અને હા, મોટાભાગના અતિશય ધનાદ્ય લોકોની જેમ વિચિત્ર પણ છે.

ઉદ્યોગકારે કહ્યું, હા, એ બાબત અમે નોંધી છે અને તેમાં મજા પડે છે. પરંતુ તમે કચા આધારે તેમને વિચિત્ર કહો છો.?

દુરાધવરે બસ એટલો જ જવાબ આપ્યો કે, એ બધું તમને જોવા મળશે.

રોલ્યુ રોયસ ખાનગી વિમાન મથકે આવી પહોંચી. ત્યાં મિ. રિલે જોવા મળ્યા નહીં. દુરાધવર કારને એક આધવરી જેટ વિમાન તરફ લઈ ગયો. નજુક પહોંચયા ત્યારે તેના ઉપર ત્રણ અક્ષર વંચાયા રૂઅએસી.

ઉદ્યોગસાહસિકે થોડા ઉચાટ સાથે પૂછ્યું, આ રૂઅએસી એટલે શું?

રૂઅ એ.એમ. કલબ. સવાર તમારી છે, તમારું જુવન ઉચ્ચયતર બનાવો. મિ. રિલેએ તેમના ઘણા બધા બિઝનેસ માટે અપનાવેલા સિદ્ધાંતો પેકી આ એક છે અને હવે, મારે તમને વિદાય કહેવી પડશે. તેમ કહી દુરાધવરે બંનેનો સામાન કારમાંથી બહાર કાઢીને તેમને વિમાન પાસે દોરી જતાં કહ્યું.

વિમાનના દાદર પાસે બે ફ્લાઇટ એટનડનટ સજજ ઊભાં હતાં. એક સુંદર રશિયન છોકરીએ બંનેનું રશિયન ભાષામાં આવકાર આપી અભિવાદન કર્યું.

દ્રાઇવર તેની કારમાં ગોઠવાયો અને વિમાન તરફ નજર કરીને જતાં જતાં બોલ્યો, મિ. રિલેને મળો ત્યારે મારી ચાદ આપજો અને હા, મોરિશસમાં આનંદ માણજો.

મોરિશસ? કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર બંને એકસાથે બોલી ઊઠ્યાં. તેમને આશ્રયનો પાર નહોતો.

પ્લેનમાં બેસતાં બેસતાં કલાકારે કદચું, આ તો માની ન શકાય એવી વાત છે. મોરિશસ! ઘણાં વર્ષાથી ત્યાં જવાની મારી છરછા હતી. મેં તેના વિશે ઘણું વાંચયું સાંભળ્યું છે. ખૂબ સુંદર જગ્યા છે અને ત્યાંના લોકો પણ ખુશખુશાલ છે.

ઉદ્યોગકારે પણ પ્લેનમાં બેસીને કોફીનો ધૂંટડો પીતાં પીતાં કદચું, મારા તો આશ્રયનો પાર નથી. પાઇલટ તથા પ્લેનના અન્ય સ્ટાફનું નિરીક્ષણ કરતાં કરતાં તેમણે ઉમેર્યું, મેં સાંભળ્યું છે કે મોરિશસ ખૂબ સરસ જગ્યા છે. ત્યાંના લોકો અત્યંત મૈત્રીપૂર્ણ છે, હંમેશાં મદદ કરવા તત્પર હોય છે અને આદ્યાત્મિક ક્ષેત્રમાં પણ ઘણા આગાળ છે.

પ્લેન ટેકઓફ થયું અને આકાશમાં વાદળો વરયે આગાળ વધવા લાગ્યું. પૂરતી ઊંચાઈએ પહોંચીને સ્થિર થયા પછી બંને વિશિષ્ટ પ્રવાસીઓને શેર્પેન તથા અન્ય સ્વાદિષ્ટ ભોજન પીરસવામાં આવ્યું. પણ ઉદ્યોગકારને પોતાની કંપનીની હાલત અને તેમાં પોતાની સાથે જે કંઈ કાવાદાવા થઈ રહ્યા હતા એ બધું ચાદ આવ્યું. તેમને વિચાર આવ્યો કે પોતાની તેમજ કંપનીની આવી અસ્થિર હાલતમાં 5 એ.એમ. કલબની ફિલોસોફીનો પરચોગ કરવા જોઈએ કે કેમ? કે પછી પોતાની મુશ્કેલ સ્થિતિમાંથી બંદેક લઈને દુનિયાના સૌથી સફળ અને ખુશ લોકોએ એ સ્થિતિ કેવી રીતે હાંસલ કરી છે એ શીખવું જોઈએ?!

શેર્પેનના થોડા ધૂંટડા અને હળવા નાસ્તા પછી ઉદ્યોગકારને તો ઊંઘ આવી ગઈ. જ્યારે કલાકાર તેમની પાસેનું પુસ્તક વાંચવામાં વ્યરત થઈ ગયા. તેઓ કલાકો સુધી વાંચતા રહ્યા, અને તેના પરથી જ ખ્યાલ આવતો હતો કે તેમને આ પ્રવાસ કેટલો સુખદ લાગ્યો હશે!

વિમાને ખૂબ સરસ રીતે લોન્ડિંગ કર્યું અને પાઇલટે સર સીવુસગુર રામગુલામ આંતરરાષ્ટ્રીય વિમાન મથકે પહોંચવાની ઘોષણા કરવા સાથે બંને મહેમાનનો વીચાઈપી તરીકે ઉલ્લેખ કરીને તેમનો આભાર માન્યો. પાઇલટે એમ પણ કદચું કે, આપણે થોડા દિવસ પછી ફરીથી અહીં મળીશું કેમ કે મિ. રિલેના અંગત સહાયકે અમને તમારા

કાર્યકરમ વિશે માહિતી આપેલી છે. અમારી સાથે ઉકૂયન બદલ વધુ એક વખત આભાર અને અમને વિશ્વાસ છે કે તમારી મુસાફરી સરસ અને સલામત રહી હશે.

ફ્લાઇટ એટેન્ડન્ટ બંને મહેમાનને વિમાનમાંથી બહાર લઈ ગઈ ત્યારે ત્યાં સામે જ ચકચકિત જલેક એસયુવી તેમને લેવા ઊભી જ હતી જેમાં બંને ગોઠવાઈ ગયાં. ફ્લાઇટ એટેન્ડન્ટ બંનેને કદચું, તમારો સામાન ટૂંક સમયમાં જ તમને મિ. રિલેના નિવાસસ્થાન સ્પાસિબા ખાતે તમારા ગેસ્ટર્લમભમાં તમને મળી જશે, ચિંતા ન કરશો.

આ બધી અદ્ભુત અને યાદગાર ક્ષણો છે તેમ કહી ખુશખુશાલ જણાતાં ઉદ્ઘોગકારે અલગ અલગ એન્ગાલથી કેટલીક સેલ્ફી લીધી.

હમમમ, સાચી વાત છે એમ કહી કલાકારે સેલ્ફીમાં વરચે માથું નાખીને કેમેરા સામે જુબ બહાર કાઢી ચાળો કર્યો, જેવો ચાળો આઇન્સ્ટાઇને એક ફોટોગ્રાફમાં કર્યો હતો અને એ ઝારા એ મહાન વિજ્ઞાનીએ પોતાનામાં જીવંત બાળસહજ વૃત્તિ દર્શાવી હતી.

રેન્જ રોવર હાઇવે ઉપર પસાર થઈ રહી હતી ત્યારે હેંડ મહાસાગરની હવા સડકના કિનારે આવેલાં શેરડીનાં ખેતરો ઉપરથી પસાર થઈને મીઠી સુવાસ લાવી રહી હતી. ડાર્ક ગે ગણવેશ અને સફેદ કંપમાં સજજ ગાડીનો શોફ્રર શાંત હતો. તેના સમગ્ર દેખાવમાં એક પ્રકારનું પ્રોફેશનાલિઝમ જલકતું હતું. સ્પીડ લિમિટનું બોર્ડ આવે ત્યારે તે ચૂક્યા વિના ગાડી ધીમી કરતો અને વળાંક વખતે સિંનલ લાઇટ બતાવવાનું ભૂલતો નહીં. દેખાવથી તે ઉમરલાયક હોય એવું લાગતું હતું છતાં ગાડી ચલાવવાની તેની કુશળતા એક એવા શિખાઉ યુવાન જેવી હતી જે આ કામગીરીમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા પ્રતિબદ્ધ હોય. આખા રસ્તે તેનું દયાન સંપૂર્ણપણે કાર ચલાવવામાં કેન્દ્રિત હતું જેથી મહેમાનોને કોઈ મુશ્કેલી ન પડે.

રસ્તામાં નાનાં ગામો પસાર થતાં હતાં. બોગનવેલને કારણે રસ્તાની સુંદરતામાં ઉમેરો થતો હતો. કયાંક કયાંક મેદાનમાં બાળકો રમતાં જોવા મળતાં હતાં તો કયારેક રખડુ શ્યાન અચાનક એસયુવીની પાછળ દોડીને ભસતાં પણ હતાં. થોડા થોડા સમયે ફૂકડા બોલવાનો અવાજ પણ સંભળાતો અને નેતરની ખુરશીઓ પર વૃદ્ધ નાગરિકો આરામ કરતા પણ જોવા મળતા. નિવૃત્તિના આ ગાળામાં તેમની પાસે સમયની કોઈ અછત ન હોય એવું સ્પષ્ટ દેખાતું હતું અને સમય વીતવા સાથે પીઠતા અને સમજદારી ચહેરા ઉપર છલકાતી હતી. પક્ષીઓનો કિલકિલાટ પણ કાને પડતો હતો અને પતંગિયાં તો થોડા થોડા અંતરે ચારે તરફ નજરે પડતાં હતાં.

બધું જ જાણો આ ટાપુના સમય પરમાણે ચાલતું હતું. લોકો ખુશ જણાતા હતા. સામાન્ય રીતે અન્ય સ્થળોએ જોવા મળતી ઉતાવળ, હો-હા, દોડધામ, તંગાદિલી - એવું કશું અહીં જોવા મળતું નહોતું. બીચનું સૌદર્ય વર્ણવવા શર્દદો ઓછા પડે એવું હતું

બગીચા ભવય હતા. પર્વતમાળાને કારણે સમગ્ર દૃશ્ય સોળમી સદીની અદ્ભુત કલાકૃતિ જેવું દેખાતું હતું.

ઘણા લાંબા સમયથી ચૂપ ડ્રાઇવરે એકાએક પર્વતની ટોચ તરફ આંગળી બતાવીને પૂછ્યું, દૂર પેલી આકૃતિ દેખાય છે? પર્વતનો એટલો ભાગ માનવ-આકૃતિ જેવો હતો. તેણે પોતાની વાત આગળ વધારતાં કદયું, એ સ્થળ પીટર બોથ તરીકે ઓળખાય છે અને મોરિશસના ટોચના શિખર પૈકી એક છે. તેનો આકાર માનવીના માથા જેવો દેખાય છે, ખરં ને?

કલાકારે જવાબ આપ્યો, હા, સાચી વાત. એવું જ દેખાય છે.

ડ્રાઇવરે કદયું, અમે પ્રાથમિક શાળામાં ભણતા હતા ત્યારે અમને એક માણસની વાર્તા કહેવામાં આવતી હતી જેને પર્વતના એ શિખર પાસે ઊંઘ આવી ગઈ હતી. એકાએક તેની આસપાસ અવાજ થતાં એ જાગી ગયો અને જોયું તો તેની આસપાસ પરીઓ નૃત્ય કરતી હતી. પરીઓએ એ વ્યક્તિને સ્પષ્ટ સૂચના આપી કે પોતે શું જોયું છે એ કોઈને કહીશ નહીં, નહીં તો તું પથરો બની જઈશ. એ માણસ એ વખતે તો સંભત થયો, પરંતુ પછી તેનાથી રહેવાયું નહીં અને પોતે જે કંઈ જોયું અને અનુભવ્યું એ વિશે અનેક લોકોને ઉંસાહ્યુર્વક જાણ કરી. તેને કારણે નારાજ થયેલી પરીઓએ તેને પથર બનાવી દીધો અને એ માનવ આકારના પર્વત શિખરનું માથું એ રીતે રાખ્યું જેથી જે પણ તેને જુઓ તેને એ વાતની યાદ અપાવે કે તમે જે વચન આપ્યું હોય તે પાળવું જોઈએ, વચન નહીં પાળવાથી આવી દશા થઈ શકે.

એસયુવી વધુ એક વસાહ્ત પાસેથી પસાર થઈ. તેના ચોકમાં બે કિશોર અને ત્રણ કિશોરી સંગીતના તાલે ઝૂમી રદ્દ્યાં હતાં. કચાંકથી વધુ એક શાનનો ભસવાનો અવાજ પણ આપ્યો.

ડ્રાઇવરે કહેલી વાતનું અનુસંધાન સાધતાં ઉદ્યોગકારે કદયું, સરસ વાર્તા છે. તેઓ બેઠાં હતાં એ તરફની બારી ખુલ્લી હતી અને તેમાંથી આવતા પવનમાં તેમના વાળ હિવામાં લહેરાતા હતા. સામાન્ય રીતે ચિંતામાં જણાતો તેમનો ચહેરો હાલ શાંત હતો. તેમના અવાજમાં અસાધારણ શાંતિનો અનુભવ જણાતો હતો. તેમનો એક હાથ સીટ ઉપર મૂકેલો હતો જ્યાં બરાબર બાજુમાં કલાકારનો પણ ટોટું ચીતરેલો હાથ હતો.

માર્ક ટ્રેને લખ્યું હતું, મોરિશસનું નિર્માણ પહેલાં થયું હતું અને ત્યારબાદ સ્વર્ગાનું. સવર્ગો મોરિશસની નકલ કરી છે, તેમ કહી ડ્રાઇવરે એવી રીતે ગૌરવ વ્યક્ત કર્યું જાણે કોઈ રાષ્ટ્ર અદ્યક્ષ શપથ લીધા પછી ગૌરવ અનુભવે.

કલાકારે કદયું, આવું સૌદર્ય અગાઉ કદી નથી જોયું. તેમની પરિચિત ઉગ્રતા અને વિહૃવળતા ગાયબ હતી, તેઓ પણ હાલ શાંતિનો અનુભવ કરતા હોય એવું લાગતું

હતું તેમણે ઉમેર્યું, હું જે વાઇફ્ફેશન અનુભવી રહ્યો છું તે મારી સર્જન ક્ષમતાને ઊંડે સુધી અસર કરી રહી છે.

ઉદ્યોગકાર સામાન્ય સમય કરતાં વધારે સમય સુધી કલાકાર સામે જોઈ રહ્યાં અને પછી દર્શિયા તરફ ચહેરો કરીને સ્થિત કર્યું.

આપણે સ્થળ ઉપર પહોંચવાથી પાંચ મિનિટ દૂર છીએ તેમ કહી ડ્રાઇવરે બંનેને ટેઝલેટ આપતાં કદંબું, આ વાંચી લો. તેમાં પાંચ નિયમો લખા હતા :

નિયમ #૧

ખલેલ પડવાની આદત એ તમારી ઉત્પાદક સર્જનાત્મકતાનો અંત લાવી શકે. મોટા મોટા સામ્રાજ્યનું સર્જન કરનાર તથા ઇતિહાસ રચનાર પરોટ થતાં પહેલાં તેમના પોતાના માટે એક કલાક ફાળવે છે, એ સમયમાં સ્વસ્થતા કેળવે છે જે જટિલતાઓથી મુક્ત હોય અને શ્રેષ્ઠ દિવસ પસાર થાય એ માટે પોતાની જાતને તૈયાર કરે છે.

નિયમ #૨

બહાનાં કાઢવાથી જિનિયસ બની શકતું નથી. તમને અગાઉ વહેલી પરોટે ઉઠવાની આદત નહોંતી તેનો અર્થ એ નથી કે હવે તમે એ ન કરી શકો. તમારી દલીલો કરવાની આદતમાંથી મુક્ત થાવ અને યાદ રાખો કે દરરોજ એક નાનો ફેરફાર નિયમિત રીતે કરવામાં આવે તો સમય જતાં આશ્ર્યજનક પરિણામ મળે છે.

નિયમ #૩

દરેક પરિવર્તન પ્રારંભમાં મુશ્કેલ હોય છે, પછી ગૂંચવાડા ભરેલું હોય છે અને અંતે ભવ્ય હોય છે. હાલ તમને જે દરેક બાબતો સરળ લાગે છે તે પહેલી વખત કરી હશે ત્યારે મુશ્કેલ લાગી હશે. સતત પ્રોક્રિટસ કરવાથી, સૂર્યોદયની સાથે જ જાગી જવાની બાબત પણ સામાન્ય બાબત બની જશે, અને સાથે સ્વચ્છા પણ થશે.

નિયમ #૪

ટોચના પાંચ ટકા લોકો જે પરિણામ મેળવે છે એવું પરિણામ તમારે મેળવવું હોય તો બાકીના ૮૫ ટકા લોકો જે કામ કરવા તૈયાર નથી એ તમે શર્દુ કરી દો. તમે એ રીતે જીવવાનું શર્દુ કરશો તો મોટાભાગના લોકો તમને ગાંડા ગણશો. યાદ રાખો, ગાંડપણાનું લેબલ લાગે એ તમારી મહાનતાનું મૂલ્ય છે.

નિયમ #૫

તમને શરણે થઈ જવા જોવું અટકી જવા જોવું લાગે ત્યારે જ કામગીરી ચાલુ રાખો.

જુતને નિરંતર પ્રયાસ અને મહેનત ગમે છે.

વાહન હવે ધીમું પડી ગયું હતું. નાના ઘરની શૃંખલા પાસેથી કાર પસાર થઈ. એક તરફ પિક-અપ વાન પડી હતી. મકાનોની શૃંખલામાં છેલ્લા ઘર પાસે કેટલાક બાળકો રમી રદ્દ્યાં હતાં અને કોઈ વાતે ખડખડાટ હસી રદ્દ્યાં હતાં.

દરિયાની સપાટી જલ્લુ અને ગરીન બંને રંગનો અનુભવ કરાવતી હતી. પવનની સાથે ઊઠતાં મોજાં રેતાળ દરિયાકિનારા સાથે અવાજ સાથે અફળાતાં હતાં. હવામાં હવે દરિયાઈ સૃષ્ટિની સુવાસ ભળી હતી. એક વૃક્ષ વ્યક્તિ પરિવારને સાંજે ભોજન કરાવવા માટે માછલી પકડી રહી હતી. તેના માથા ઉપરથી તેણે મોટરસાઇકલ ચલાવતી વખતે પહેરવાનું હેલ્મેટ યથાવત રાખ્યું હતું.

સૂર્યાસત થઈ રદ્દ્યો હતો અને તેનાં સોનેરી કિરણો ચારે તરફ ફેલાઈને જાણે મહેમાનોનું સ્વાગત કરી રદ્દ્યાં હતાં. પદ્ધીઓનો કિલકિલાટ હજુ સંભળાતો હતો. પતંગિયાં હજુ પણ દેખાતાં હતાં. સમગ્ર દૃશ્ય જાણે જાદુઈ હતું.

શોફ્રે કદયું, આપણે આવી પહોરયા છીએ. વિશાળ બંગલાની દીવાલની રચના એ રીતે કરવામાં આવી હતી જેથી હિંસક પ્રાણીઓ અંદર પ્રવેશી ન જાય.

દરવાજો ધીમેથી ખૂલ્યો.

એસયુવી અંદરના પહોળા રસ્તા ઉપર આગળ વધી. રસ્તાની બંને તરફ બોગનવેલ સહિત અનેક પ્રકારના ફૂલના છોડ સૌદર્યમાં વધારો કરી રદ્દ્યા હતા. ડ્રાઇવરે તેનો કાચ નીચે કર્યો જેમાંથી ઠંડી સુગંધીદાર હવા અંદર પ્રવેશી. સ્માર્ટ ગણવેશમાં બાગકામ કરી રહેલા બે માણસોએ કાર તરફ હાથ હલાવીને મહેમાનોને આવકાર આપ્યો.

અબજોપતિનું એ ઘર એક રીતે દેખાવે સામાન્ય છતાં અસાધારણ ભવ્યતા દર્શાવતું હતું. સૌદર્ય મોહક હતું છતાં બધાની નજર ન પડે એવી રચના હતી.

ઘરની પાછળના ભાગમાં ખૂબ મોટો વરંડો હતો જે દરિયાકિનારા સુધી જતો હતો. દીવાલ પાસે માઉન્ટેન બાઇક પડયું હતું જેના ઉપર માટી ચોટેલી હતી. ડ્રાઇવ-વે ના છેડે સર્ફબોર્ડ પડેલું હતું. ફ્લોરથી સીલિંગ સુધીની વિશાળ બારીઓ મકાનના સૌદર્યમાં વધારો કરતી હતી. ફરેશ લેમન ટીની સર્વિસ ટરોલી તાજ ફૂલથી સજાવેલી હતી. આકર્ષક બીચ તરફ જતાં દાદર ઉપર સૂર્યનાં કિરણો પડતાં હતાં. એવું દૃશ્ય જે મોટેભાગે ધનિક વર્ગ માટેના સામયિકમાં છપાયેલા ફોટામાં જોવા મળતું હતું.

આ બધા ભવ્ય દૃશ્યોની વરચે બીચની સફેદ રેતી ઉપર કોઈ ઊભેલું દેખાયું. એ વ્યક્તિ તદ્દદન સ્થિર ઊભી હતી.

એ વ્યક્તિની ઊંચાઈ ઘણી હતી. શર્ટ નહોતો પહેર્યો તેથી કસાયેલું શરીર દેખાતું હતું. લૂગ શોર્ટ, થલો સેન્ડલ અને સ્ટાઇલિશ સન્ગલાસ પહેર્યા હતા. તેની નજર દરિયાના પાણી ઉપર સ્થિર હતી.

તેને જોતાં જ ઉદ્યોગકાર ખૂબ ઉત્સાહથી બોલી ઊંધ્યાં, છેવટે આપણા ચાજમાન સુધી આપણે પહોંચી ગયા. એ રદ્દ્યા મિ. રિલે. તેમ કહી ઉદ્યોગકાર દરિયાકિનારા તરફ જતી લાકડાની સીડી તરફ આગળ વધ્યાં. તેમણે કદયું, જુઓ એ પાણી પાસે ફરે છે અને જુવનનો આનંદ માણે છે. મેં તમને કદયું હતું આ વ્યક્તિ વિશિષ્ટ છે. મેં મારા આત્માના અવાજ ઉપર વિશ્વાસ રાખ્યો અને અહીં આવવા તૈયાર થઈ તેનો મને આનંદ છે. તેમણે પોતાનું વચન પાછયું છે. તેમણે આપણી ખૂબ સારી આગતાસ્વાગતા કરી છે. આપણને ઓળખતા નથી તોપણ આપણને મદદ કરવાનો પરયાસ કરી રદ્દ્યા છે. ચાલો, તેમને મળવા જઈએ તેમ કહી ઉદ્યોગકારે પોતાના સાથીદાર કલાકારને કદયું સામાન્ય રીતે બધી બાબતોમાં ધીમા એવા કલાકાર પણ હાલ ઉત્સાહમાં આવી ગયા અને પોતે પહેરેલું કાળું શર્ટ કાઢી નાખ્યું.

હું પણ આવું છું, તેમ કહી કલાકાર પણ ઝડપથી ચાલવા લાગ્યા જેથી ઉદ્યોગકારની નજુક પહોંચી શકે. તે ઊંડા શાસ લઈ રદ્દ્યા હતા.

બંને મહેમાન દરિયાના ખોળામાં હોય તેવા આંગણામાં આગળ વધી રદ્દ્યા હતા ત્યારે તેમણે જોયું કે આસપાસ બીજું એક પણ રહેણાક મકાન નહોતું. મિ. રિલેના મકાન સિવાય બીજું કોઈ મકાન દૂર દૂર સુધી દેખાતું જ નહોતું. એ સિવાય દરિયાકિનારે બે-ચાર હોડી પડેલી હતી જે કયારેક ફિંશિંગ માટે ઉપયોગમાં લેવાતી હોય એમ લાગતું હતું. અન્ય કોઈ માણસો પણ આસપાસ દેખાતા નહોતા.

કલાકારે થોડે દૂરથી જ બૂમ પાડી, મિ. રિલે....

પણ પેલી સ્થિર ઊભેલી વ્યક્તિ જરાય હલી નહીં.

હવે ઉદ્યોગકારે પણ બૂમ પાડી, મિ. રિલે....

પણ કોઈ જવાબ નહોતો. દરિયાકિનારે ઊભેલી એ વ્યક્તિની નજર દૂર દ્વિતિજે પસાર થઈ રહેલાં જહાજો તરફ હોય એવું લાગ્યું.

કલાકાર છેક એ વ્યક્તિની નજુક પહોંચી ગયા અને તેના ડાબા ખલે તરણ વખત ટપલી મારીને બોલાવ્યા. એ વ્યક્તિએ તરત જ પાછળ જોયું. બંને મહેમાનની આંખો આશ્રયથી પહોળી થઈ ગઈ. તેમને વિશ્વાસ જ નહોતો બેસતો કે તેઓ શું જોઈ રદ્દ્યા છે. ઉદ્યોગકારે તો આશ્રયની મુદરામાં પોતાનો હાથ મો પર મૂકી દીધો. કલાકાર એક ડગલું પાછા હઠી ગયા, અને દરમિયાન પડતાં પડતાં રહી ગયા.

બંને જે કંઈ જોઈ રદ્દ્યા હતા તેનાથી ચોકી ગયા હતા.

એ ચ્યકિત હતા રૂપેલબાઇન્ડર.

JOIN TELEGRAM CHANNEL

JOIN CHANNELS

.....

[HTTPS://T.ME/EBOOKSIND](https://t.me/ebooksind)

[HTTPS://T.ME/BOOKS_KHAZANA](https://t.me/books_kazana)

[HTTPS://T.ME/GUJARATIBOOKZ](https://t.me/gujaratibookz)

[HTTPS://T.ME/MARATHIBOOKZ](https://t.me/marathibookz)

સ્વર્ગ જેવા વાતાવરણમાં પરિવર્તનની તૈયારી

“બાળકને કે પછી જિનિયસને કે પછી અસ્થિર વ્યક્તિતને અસામાન્ય-અણાધાર્યું વર્તન કરવાનો કોઈ ડર હોતો નથી. એ તો માત્ર તમારા અને મારા જેવા લોકો મોટાં મગજ અને નાનાં હૃદય ધરાવે છે, જેઓ શંકાથી ભરેલા છે અને વધારે પડતું વિચારીને ખચકાટ અનુભવે છે તેમને જ બધી સમસ્યા નડતી હોય છે.”

– સ્ટીવન પ્રેસફિલ્ડ

આશ્રય અને આનંદ સાથે ઉદ્યોગકારે કદયું, અરે વાહ! અમે તમારા સેમિનારમાં હતા. તમે ઉમદા વક્તવ્ય આપ્યું હતું. મારી ટેફનોલોજી કંપની છે. અમે અસાધારણ પ્રગતિ કરતા હોવાથી અમારા ક્ષેત્રના પર્દિતો જેને રોકેટ શિપ ગણાવે એવી સ્થિતિએ પહોંચી ગયા હતા. થોડા સમય પહેલાં બધું જ સરસ રીતે ચાલતું હતું... આટલું બોલતાં બોલતાં ઉદ્યોગકારના ગળામાં દૂંગો ભરાઈ આવ્યો.

તેમણે સ્પેલબાઇન્ડર પરથી નજર હટાવીને કલાકાર તરફ જોઈ રહ્યાં. તેમનો હાથ જે રીતે જરેસલેટ ઉપર ફરી રહ્યો હતો તેના પરથી તેમની હતાશા વ્યક્ત થતી હતી. ચાંપેરા ઉપરની રેખાઓ હાલ વધારે સ્પષ્ટ દેખાઈ રહી હતી. તેમના ચાંપેરા ઉપર સ્થિતિ સામેની લાચારી અને પીડા તરત જ દેખાઈ આવતી હતી.

સ્પેલબાઇન્ડર પૂછ્યું, તમારા બિગનેસને શું થયું?

મારી કંપનીમાં મૂડીરોકાણ કરનાર કેટલાક લોકોને એવું લાગતું હતું કે કંપનીમાં મારી મૂડી વધારે પડતી છે. તેઓ તેમના માટે વધારે હિસ્સો ઇચ્છતા હતા. હુદ વિનાના લાલચું લોકો છે. આથી તેમણે મારી વહીવટી ટીમમાં દખલ કરી, કેટલાક મુખ્ય કર્મચારીઓને મારી વિનાદ્ધ બડકાવ્યા અને હવે મને કંપનીમાંથી હાંકી કાટવા પર્યાસ કરે છે. એ કંપની અને તેમાં મારું સ્થાન જ મારું સમગ્ર જીવન છે, એમ કહેતાં કહેતાં ઉદ્યોગકારને ફરી દૂંગો ભરાઈ આવ્યો.

કિનારા પાસે જ ટોળાબંધ તરતી સુંદર માછલીઓ તરફ નજર સ્થિર રાખીને તેમણે પોતાની વાત આગળ વધાર્યો. તમારા સેમિનારમાં આવી નહોતી ત્યાં સુધી મને મારા જીવનનો અંત આણવાના વિચારો આવતા હતા. તમારી ઘણી વાતોએ મને આશા બંધાવી છે. તમારા શાબ્દોને કારણે હું ફરી મક્કમ બની છું. કશું ચોક્કસ ખબર નથી, પરંતુ એટલું નિશ્ચિત છે કે તમારે કારણે મને મારી જાતમાં અને મારા ભવિષ્યમાં ફરી વિશ્વાસ બેઠો છે. હું તમારો આભાર માનવા માગું છું. તમે મારા જીવનને ઊંઘર્ષ દિશા આપી છે, તેમ કહી ઉદ્યોગકાર સ્પેલબાઇન્ડરને ભેટી પડ્યાં.

સ્પેલબાઇન્ડરે પણ જવાબમાં કહ્યું, તમારા આ ભાવભીના શબ્દો બદલ આભાર. સેમિનારની સરખામણીમાં થોડા અલગ વાણી-વર્તનમાં દેખાતા સ્પેલબાઇન્ડરે ઉમેયું, તમે જે કંઈ કહ્યું એ બદલ તમારો આભારી છું, પરંતુ હકીકત એ છે કે તમારં જીવન સુધારવા માટેના પ્રયાસની શરૂઆત મેં નથી કરી. તમે પોતે જ મારી વાતો અને પદ્ધતિનો અમલ કરીને તમારા જીવનમાં સુધારો લાવવાની પ્રક્રિયા શરૂ કરી છે અનેક લોકો સરસ વાતો કરતા હોય છે. એ બધા પોતાની મહિનાકાંક્ષાઓ વિશે અને એ કેવી રીતે પૂર્ણ કરશે એ વિશે કહ્યા કરતા હોય છે. હું કોઈ નિર્ણય નથી આપતો, માત્ર વાત કરું છું. ફરિયાદ નથી કરતો, માત્ર વાત કરું છું કે, મોટાભાગના લોકો તેમનું સમગ્ર જીવન માત્ર એક જ ઘરેડમાં પસાર કરી દેતા હોય છે. ગઈકાલ સુધી જે રીતે જીવ્યા હોય તેમાં પરિવર્તન કરવાથી મોટાભાગના લોકો ડરતા હોય છે. તદ્દદન સાધારણ પ્રથા અને સલામતીના કોચલામાં રહેલા લોકો વ્યક્તિગત પ્રગતિ તેમજ ઊર્ધ્વગતિની તક ઝડપી લેવા તૈયાર નથી હોતા. આપણી વરચે ધ્યાનાબધા સારા લોકો હોય છે, પરંતુ શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે સાહસના ઊંડા દરિયામાં દૂબકી લગાવવા તૈયાર નથી હોતા. એ સેમિનારમાં મેં જે માહિતી આપી તેનો અમલ કરવાનું તમે યોગ્ય માન્યું. તમે આજના સમયના એવા સાવ જૂજ લોકો પેકી એક છો જે વધુ યોગ્ય નેતૃત્વ પૂરું પાડવા, સારા ઉત્પાદક બનવા તેમજ ઉમદા માનવી બનવા તત્પર હોય. તમારા માટે એ સારું જ છે અને હું જાણું છું કે પરિવર્તન સહેલું નથી હોતું અને છતાં, પતંગિયા જેવું સુંદર સ્વરૂપ ધારણ કરવા માટે કેટરપિલરના જીવનનો અંત આવવો જરૂરી હોય છે. તમારામાં રહેલી શ્રેષ્ઠતાનો જન્મ થાય તે પહેલાં તમારામાં રહેલી જૂની ઘરેડનો અંત આવશ્યક છે. તમે એટલા સમજદાર છો કે જીવન અને કામગીરી માટેની સ્થિતિ સાનુક્ષળ થાય એ માટેની રાહ જોવા માટે બેસી રહેવા માગતા નથી. એક પ્રકારે પ્રારંભ કરી દેવાથી અસાધારણ ક્ષમતાનાં ભાર ખોલી શકાય છે. તમારી આકાંક્ષાઓને કારણે જે સંભાવનાઓ ઊભી થાય તેને વાસ્તવિક સ્વરૂપ આપવાનું શરૂ કરો ત્યારે તમને તમારી અંદરથી એક ગુપ્ત બળ મળતું હોય છે. કુદરત તમારા પ્રયાસોની નોંધ લેતી હોય છે અને પછી આગળ વધીને તે તમે જ્યાં વિશ્વાસ મૂક્યો હોય તેમાં તમને વિજેતા બનાવે છે. તમારા આત્મભળમાં વધારો થાય છે. તમારો આત્મવિશ્વાસ વધે છે અને તમારું બુદ્ધિયાતુર્ય સર્વોરચ સ્થાને પહોંચે છે. એક વર્ષ પછી તમને એ વાતનો એટલો બધો આનંદ થશે કે તમે આજે આ નવા સાહસની શરૂઆત કરી હતી.

ઉદ્યોગકારે કહ્યું, આભાર.

સ્પેલબાઇન્ડરે પોતાની વાત ચાલુ રાખીઃ એક માણસને એવું કહેતાં સાંભળ્યો હતો કે પોતે દોડવાનું શરૂ કરવા માટે વજન ઓછું થાય એની રાહ જુઓ છે. કલ્પના કરો, દોડવાનું શરૂ કરવા માટે વજન ઓછું થવાની રાહ જોવાની! આ તો એના જેવું જ થયું કે કોઈ લેખક પુસ્તક લખવા માટે પ્રેરણા મળે તેની રાહ જુઓ, અથવા કોઈ

મેનેજર તેના વિભાગનું નેતૃત્વ કરવા માટે પ્રમોશનની રાહ જુથે, કે પછી નવો ઉદ્યોગ-વ્યવસાય શરૂ કરવા માગતી વ્યક્તિ પૂરેપૂરં નાણાકીય બંડોળ મળવાની રાહ જોયા કરે. સતત આગળ વધતા રહેતા જીવનનાં સારાં પરિણામ માત્ર હકારાતમક પગલાં લેનાર લોકોને મળે છે અને સ્થળિત રહેનાર લોકોને સજા મળે છે. ખેર, મને એ વાતનો આનંદ છે કે તમારી પ્રગતિમાં હું નાના પાયે મદદરૂપ થઈ શકીશ. લાગે છે કે તમે તમારા વ્યક્તિગત જીવનમાં મુશ્કેલીમાંથી પસાર થઈ રહ્યાં છો છતાં સાહસિક પગલું ભરવા તત્પર છો. જ્યારે તમારા અહેકારને આધાત લાગે ત્યારે એ દિવસ તમારા આત્માની ઉજ્ઝ્વલિનો શ્રેષ્ઠ દિવસ હોય છે અને તમારા અવાજમાં જે ડર છે તે આગળ જતાં જ્ઞાનની ઉમદા બેટમાં પરિવર્તિત થશે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, અમને તો લાગ્યું હતું કે તમે મૃત્યુ પામ્યા છો. ભગવાનનો આભાર કે તમે સાજા છો અને તમે આટલા વિનભર છો એ ગમ્યું.

હું માનું છું કે જે વિનભર હોય એ જ મહાન હોય. સાચા અગરણીઓ બીજાના જીવનને ઉદ્ઘર્ષ દિશામાં લઈ જવામાં જ પોતાના જીવનની સાર્થકતા માને છે. આવા લોકો અંતરથી આત્મગૌરવ, આનંદ અને શાંતિનો અનુભવ કરતા હોય છે કે તેમને સમાજમાં પોતાની જાહેરાત કરવાની જરૂર રહેતી નથી. હકીકતે વાર્તાવિક શક્તિ અને નકલી શક્તિમાં ઘણો મોટો તફાવત હોય છે, તેમ કહેતાં સ્પેલબાઇન્ડર હવે એ અસલ ગુરુની ભૂમિકામાં આવી રહ્યા હતા જેના માટે દુનિયામાં તે પરસિઝ હતા.

આપણી સંસ્કૃતિ આપણને પદવી અને ઘરેણાં, પરશંસા અને સંન્માન, નાણાં અને મિલકતો મેળવવા જણાવે છે. આ બધું જ શ્રેષ્ઠ છે, ઉમદા છે - જો તમે આ બધાના પરભાવ હેઠળ ન આવી જાવ તો. તેનો આનંદ લો, પરંતુ તેના મોહમાં ન પડશો. એ બધું મેળવો, પરંતુ તમારી ઓળખ તેને આધારે હોય એવું ન કરશો. એ બધાની પરશંસા કરો, પરંતુ તેને જરૂરિયાત ન બનાવો. આ બધી એવી નકલી બાબતો છે જેને સફળતા ગણાવીને આપણો સમાજ તે મેળવવાની ઢોડમાં સૌને ઘકેલી હોય છે. હકીકત તો એ છે કે આમાંનું કંઈ પણ જો તમે ગુમાવી દો તો તેને કારણે મળેલી સત્તા કે ક્ષમતા પણ હવામાં અદૃશ્ય થઈ જાય છે. એ જે રીતે અદૃશ્ય થાય છે તેના પરથી એ બાબતો કેટલી કાલ્પનિક હતી તેનો અંદાજ આવે છે.

પ્રત્યેક શબ્દ સાથે જાણે એકાકાર થઈ રહ્યાં હોય એમ ઉદ્યોગકારે કદયું, પલીગ અમને આ બાબતે હજુ વધુ જણાવો.

સ્પેલબાઇન્ડરે પોતાની વાત ચાલુ રાખી ખરી તાકાત કોઈ બાદય ચીજથી મળતી નથી. પુષ્કળ નાણાં ધરાવતા અનેક લોકો ખરેખર સુખી નથી. ખરી સત્તા અને ક્ષમતા-જે વિશ્વના મહાનુભાવો ધરાવે છે તે કોઈ બાદય ચીજો પરના અધિકારથી આવતી નથી. બાદય ચીજોની એ દુનિયા તો હમણાં નાણ પામી જશે, પરંતુ સાચી અને શાશ્વત ક્ષમતા

એની મેળે વ્યક્ત થાય છે જ્યારે તમારી મૂળભૂત ક્ષમતાને જાણો તથા માનવ તરીકેની સૌથી ભવ્ય કુશળતાને ઓળખી લો. હું તો એમ પણ કહીશ કે સાચી સમૃદ્ધિ ઉત્પાદકતા, સ્વયંશિસ્ત, હિંમત, પ્રામાણિકતા, નિષ્ઠા તેમજ ઘેટાની જેમ બધાની સાથે માથું નીચું રાખીને દોરવાવાને બદલે પોતાની શરતે જિંદગી જીવવાથી આવે છે. હાલ મોટેભાગે ઘેટાશાહી જોવા મળતી હોય છે. શ્રેષ્ઠ બાબત એ છે કે હું જે કહું છું તેવી ક્ષમતા આજે પૂછવી ઉપર દરેકને જીવંત રીતે ઉપલબ્ધ છે. આપણે કદાચ આ ભૂલી ગયા હોઈએ અને જીવને હતાશા, નિરાશા આપીને ગુંચવાડો પેદા કર્યો હોઈ શકે. પરંતુ એ બધું હજુ આપણા માટે રાહ જુઓ છે અને એ સંબંધ વિસ્તારવા પણ માગો છે. ઇતિહાસનાં તમામ મહાન પાત્રો પાસે પોતાની કહી શકાય એવી સાવ જૂજ ભૌતિક ચીજો હતી એ તમે જાણો છો. મહાત્મા ગાંધીનું અવસાન થયું ત્યારે તેમની માલિકીની કહી શકાય એવી માત્ર દસ ચીજો હતી જેમાં - તેમનાં ચાપ્પલ, એક ઘડિયાળ, ચશમાં તથા ભોજન માટેના સાદા વાડકાનો સમાવેશ થતો હતો.

રેતી ઉપર આરામની રિથિતિમાં પડેલા કલાકારે પૂછ્યું, માનવ સમુદાયના અનેક હીરો પાસે એટલી ઓછી ચીજો શા માટે હતી?

કેમ કે તેઓ એવી વ્યક્તિગત પુણ્ણતાની કક્ષાએ પહોંચી ગયા હતા જ્યાં તેઓ જીવનને અંતે નકામી હોય એવી ચીજોની પાછળ દિવસ પસાર કરવાની નિર્ણયકતા જાણી ગયા હતા. તેમણે તેમના ચારિત્રયનું નિર્માણ એવા સ્તરે કરી દીધું હતું જેથી તેમને કોઈ ખલેલ, આકર્ષણી, છટકબારી કે પછી ભૌતિક ભવ્ય ચીજોથી પોતાનો ખાલીપો ભરવાની જરૂર રહેતી નહોતી. જેટલા પ્રમાણમાં તેમની કૃતિરમ ચીજો પ્રત્યેની લાલસા ઓછી થતી ગઈ તેમ તેમ તેઓ તેમની આંતરિક ક્ષમતા, રચનાત્મક દૃષ્ટિકોણ તરફ વળતા ગયા અને એ દ્વારા પોતાની સહજ શ્રેષ્ઠતા બહાર લાવ્યા. તેઓ ખૂબ સારી રીતે સમજતા હતા કે પ્રેરણાદાયી બનવું, શ્રેષ્ઠ બનવું તેમજ નીડર બનવું એ બધું જ આંતરિક ક્ષમતા ઉપર આધારિત છે અને એક વખત આ આંતરિક સાચી ક્ષમતા હાંસલ થઈ જાય પછી બાદય ભૌતિક બાબતો આપોઆપ દૂર ખસતી જાય છે અને હા, ઇતિહાસના આ મહાન માણસોએ તેમની અંદર રહેલી આ સર્વશ્રેષ્ઠ બાબતો શોધી કાટવાની સાથે સાથે એવું પણ સમજુ ગયા હતા કે આ ઉમદા જીવનનો પ્રાથમિક હેતુ કંઈક પરદાન કરવાનો છે, અસર પાડવાનો છે, ઉપયોગી થવાનો છે તેમજ મદદરૂપ થવાનો છે. ઉદ્યોગપતિઓ આ બાબતને અનલોકિંગ સ્ટેકહોલ્ડર વેલ્યુ તરીકે ગણાવી શકે. મારા સેમિનારમાં હું મૂર્ખિત થઈને પડી ગયો એ પહેલાં મેં કંદયું હતું એમ, નેતૃત્વ લેવું એટલે સેવા કરવી. ફિલોસોફર રૂમીએ આ બાબત સૌથી સરસ રીતે સમજાવી છે, બુંદ બનવાનું છોડી દો, સમુદ્ર બનો.

આ બધું શોર કરવા બદલ આભાર, તેમ કહી ઉદ્યોગકાર પણ હવે રેતીમાં બેસી ગયાં અને પોતાનો એક હાથ કલાકારના હાથની નજીકમાં મુક્યો.

કલાકારે કંઈયું, તમારી તબિયત સારી થઈ રહી છે એ જોઈને સારું લાગે છે.
પણ તમને ખરેખર થયું શું હતું?

થાક, એમ કહી સ્પેલબાઇનડરે ઉમેર્યું, અનેક શહેરો, અનેક વિમાન, અનેક મીડિયામાં હાજરી, અનેક પ્રેરણનેશન. લોકોને તેમના જીવનમાં આગળ વધવા માટે મદદ કરવાના એકધાર્યા પરયાસોને કારણો હું પોતે જ થાકી ગયો.

ત્યારપણી સ્પેલબાઇનડરે તેમના સનગલાસ કાઠી નાખ્યા અને પોતાના બંને વિદ્યાર્થીઓ સાથે હાથ મિલાવતાં કંઈયું, તમને બંનેને અહીં મળીને ખૂબ આનંદ થયો.

તમને મળીને અમને પણ આનંદ થયો તેમ કહી કલાકારે જણાવ્યું, તમારી કામગીરીએ મને મુશ્કેલ સમયમાં રાહત આપવામાં મદદ કરી છે.

કલાકાર આ શાબ્દો બોલી રહ્યા હતા એ જ ક્ષાણે થોડે દૂર એક તરાપા ઉપર ફુરવા નીકળેલા થોડા પરવાસીઓ દેખાયા. સ્પેલબાઇનડરે એ લોકો તરફ બારીકાઈથી જોયું, મોટેથી હરચા અને પછી પોતાની વાત ચાલુ રાખી.

તો, હું અહીં શા માટે છું એ વાતનું તમને આશ્કર્ય થતું હશે.

હા, એ વાત સાચી છે, તેમ કહી ઉદ્યોગકાર વધારે સાનુક્કળતાથી બેસવાનો પરયાસ કર્યો.

ખેર, મિ. રિલે ૩૩ વર્ષના હતા ત્યારથી હું તેમનો સલાહકાર છું. જે રીતે ટોચના રમતવીરો કોચ રાખતા હોય છે તેમ અસાધારણ ઉદ્યોગપતિઓ પણ સલાહકાર રાખતા હોય છે. તમે એકલા એકલા મહાન સિદ્ધિ હાંસલ કરી શકતા નથી. અમે જ્યારે મળ્યા ત્યારે તેઓ હજુ બિઝનેસની શરૂઆત કરી રહ્યા હતા, પરંતુ ત્યારે પણ એ સમજતા હતા કે વ્યક્તિ જેટલું વધારે શીખે એટલું વધારે હાંસલ કરી શકે. પરગતિ એ એવી વાસ્તવિક રમત છે જે રોજેરોજ રમવાની હોય છે. શિક્ષણ ખરેખર કોઈ પણ પરકારની ખલેલ સામે સુરક્ષા કવય બની રહે છે. તમે જેમ જેમ વધારે સારું શીખો તેમ તેમ જીવનના પ્રત્યેક પાસાંમાં શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરી શકો છો. હું તેને $2 \times 3 \times$ માઇનડસેટ કહું છું: અર્થાત્ તમારી આવક અને અસર ડબલ કરો, બે મુખ્ય ક્ષેત્ર - તમારી વ્યક્તિગત શ્રેષ્ઠતા તથા તમારી અંગત ક્ષમતામાં તમારું ચોકાણ ત્રણ ગણું કરો.

સરસ વાત છે, તેમ કહી કલાકારે પણ બેસવાની પોર્ટિશન બદલી.

મિ. રિલે એ બાબત વહેલી સમજી ગયા હતા કે વિશ્વકક્ષાના બનવા માટે તમારે વિશ્વકક્ષાના સહકારની જરૂર પડે. અમે વર્ષોથી શ્રેષ્ઠ મિટ્ર બની ગયા છીએ. અમે ઘણો સારો સમય સાથે વિતાવ્યો છે, અને એક વખત તો તેમના પ્રાઇવેટ બીચ ઉપર અમારું લંચ પાંચ કલાક સુધી ચાલ્યું હતું.

સ્પેલબાઇનડરે તેમના હાથ હવામાં ઊંચે ખેંચયા. ભવ્ય પર્વત તરફ નજર કરી અને થોડી ક્ષણ માટે શાંત રહ્યા.

અને અમે દુઅનો સમય પણ સાથે વિતાવ્યો છે. જેમ કે મારા મિત્રને તેમના પચાસમાં જનમદિવસ પછી તરત જ કેન્સરનું નિદાન થયું હતું. એક માણસ જે કંઈ ધરશે એ બધું જ તેમની પાસે હતું, પરંતુ આરોગ્ય વિના બધું જ નકામું. એ બીમારી તેમનામાં પરિવર્તન લાવી. આરોગ્ય એ એવો રાજમુકુટ છે જે એક બીમાર વ્યક્તિ જ તંદુરસ્ત વ્યક્તિના માથા ઉપર જોઈ શકે છે. એક પરંપરામાં કહેવાયું છે એમઃઆપણે ચુવાન હોઈએ ત્યારે ધન કમાવા માટે આરોગ્યનું બલિદાન આપીએ છીએ, અને ઉંમર વધે તથા ડહાપણ આવે ત્યારે એકાદ દિવસ માટે પણ સારં આરોગ્ય મેળવવા આપણે તમામ મિલકતનું બલિદાન આપવા તૈયાર થઈ જઈએ છીએ. સમશાનમાં તમે સૌથી ધનિક હોવ એવું કદી કોઈ દરછતું નથી.

આટલું કહી સ્પેલબાઇનડરે જોકે તરત જ ઉમેર્યું, અલબતા, મિ. રિલેએ બીમારીને હરાવી દીધી. દૂર ઘોઘાટ કરી રહેલા પ્રવાસીઓ તરફ નજર રાખીને સ્પેલબાઇનડરે કદ્યં, એ તેમના સ્વપ્નને કચડવા માગનાર કોઈ પણ પરચાસ સામે તે પોતાની જાતનું રક્ષણ કરે છે. હું તેમને ભાઈની જેમ પ્રેમ કર્ણ છું.

ખેર, તમને બંનેને મળીને સારં લાગ્યું, તેમ કહી સ્પેલબાઇનડરે જણાવ્યું, તમે આવો છો એ મને કહેવામાં આવ્યું હતું. મિ. રિલે વહેલી સવારના સ્ટાટિન દ્વારા જુવનમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા અંગે તમારી સાથે જે કંઈ વાતો કરી હતી એ અંગે અત્યંત ઉંસાહી હતા. મને એ વાતનો આનંદ છે કે મેં તેમને જે કંઈ શીખત્યું છે એ બધું એ બીજા સાથે શોર કરે છે. તમને પણ ટૂંક સમયમાં એ બધું જાણવા-શીખવા મળશે ત્યારે મજા આવશે. ૫ એ.એમ. કલબ તમારા બંને માટે કરાંતિકારી બની રહેશે. મને જ્યાલ છે કે આ બધું વિચિત્ર લાગતું હશે, પરંતુ તમને જે પદ્ધતિ જાણવા-શીખવા મળવાની છે તેનાથી તમારામાં અસાધારણ પરિવર્તન આવશે. આ વિષયની માહિતી માત્ર તમારી અંદર કંઈક વિશેષ ચેતના લાવી દેશે.

ઠીક છે, મિ. રિલેનો સંદેશો છે કે તમારે અહીં થોડા દિવસ ધરની જેમ રહેવાનું છે. હું તમે વધારે નહીં મળ્યું કેમ કે મોટાભાગનો સમય હું સ્નોરકેલિંગ, સેઇલિંગ અને ફિઝિંગમાં પસાર કરીશ. ફિઝિંગ મને સૌથી વધુ પસંદ છે. મોરિશસ હું માત્ર મિત્રને મળવા કે તાલીમ આપવા નથી આવતો, પરંતુ સતત તંગદિલી, હતાશા, મૂંજવણ તરફ જઈ રહેલી દુનિયામાંથી આરામ કરવા માટે પણ અહીં આવું છું. હું અહીં તરોતાજા થવા માટે આવું છું. આરામ અને તરોતાજા થવું એ મહાન બનવા માટે અત્યંત આવશ્યક છે. આ સિદ્ધાંતો હું ઘણાં વર્ણથી આખી દુનિયામાં શિખવાડી રહ્યો છું, પરંતુ હું પોતે જ મારા માટે ભૂલી ગયો હતો અને તેથી મારે તેની કિમત ચૂકવવી પડી અને પ્રવર્યન દરમિયાન

ફર્સાડાઈ પડ્યો હતો. મને એ પણ શીખવા મળ્યું કે બધાથી અલગ થઈને એકલા પડવાથી, ડિજિટલ દુનિયાથી દૂર જવાથી પ્રેરણા મેળવી શકાય છે. ડિજિટલ સાધનોએ આજકાલ આપણા જીવન ઉપર કબજો જમાવેલો છો. તેનાથી દૂર થઈ શકાય તો જીવનનો ખરો આનંદ ફર્ચી માણી શકાય તેમ છે. હિંદ મહાસાગરની વરચે આવેલી આ નાની જગ્યા મને મારું નવજીવન પરત મેળવવામાં મદદરૂપ થાય છે. અહીની સલામતી, સુંદરતા અને કુદરતી સૌદર્ય ભવ્ય આકર્ષણ ઊભું કરે છે. મને મોરિશસ ખૂબ પ્રિય છે. જીવનના નાના નાના સામાન્ય આનંદ જેમ કે પરિવાર સાથે ભોજન, મિલ્નો સાથે સ્થિરમિંગ અને પછી રોસ્ટ ચીકન અને આધસકોલડ ફિનિક્સનું ડિનર બધાને પસંદ હોય છે.

કલાકારથી એકાએક પુછાઈ ગયું, ફિનિક્સ?

એ મોરિશસનો બિયર છે, તેમ ર્પેલબાઇન્ડરે જવાબ આપ્યો અને મારે કહેવું જોઈએ કે હું જ્યારે પણ આ ટાપુ પરથી પરત રવાના થાઉં છું ત્યારે એક સો ગણો વધુ મજબૂત, ઝડપી, લક્ષ્ય-કેન્દ્રિત અને ઉત્સાહથી સખર થઈને જાઉં છું. હું મારા દૈનિક જીવનમાં ખરેખર સખત મહેનત કરું છું. હું અભિમાન નથી કરતો, પરંતુ મને ખરેખર સમાજને આગળ વધારવાની ચિંતા છે અને સમાજમાંથી લોભ-લાલચ, દિક્કાર અને સંઘર્ષ ઘટાડવા હું પ્રતિબદ્ધ છું. અહીં આવું ત્યારે મારામાં નવું જોમ આવી જાય છે. જીવનમાં જે કંઈ અગત્યનું છે એની સાથે હું ફર્ચી જોડાઈ જાઉં છું. જેથી હું પરત જઈને દુનિયા માટે કામગીરી કરી શકું. શું તમે જાણો છો કે આપણે બધા જ દુનિયા માટે કામ કરીએ છીએ? ખેર, તમે બંને આનંદ માણો અને મારા સેમિનારમાં રાવવા બદલ તેમજ એ વિશે જે સારી વાતો કરી એ બદલ ફર્ચી એક વાર આભાર. એ શબ્દો મારા માટે ઘણા પ્રોત્સાહક છે. ટીકાકાર તો કોઈ પણ હોઈ શકે, પરંતુ કોઈનાં વખાણ કરીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે હિંમત જોઈએ. ભવ્ય નેતૃત્વનાં લક્ષ્ણા ધરાવનાર વ્યક્તિ કદી કોઈ વ્યક્તિનું અપમાન ન કરે. હું આશા રાખું છું કે આ સિદ્ધાંત વધુ ને વધુ અગ્રણીઓ-આગોવાનો સમજે.

અને હા, એક છેલ્લી વાત, તેમ ર્પેલબાઇન્ડરે તેમના કપડામાં ભરાયેલી બીચની રેતી ખંખેરવાનો પરયાસ કરતાં કદયું.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, શું?

પલીઝ, આવતી કાલે સવારે અહીં બીચ ઉપર આવી જજો. તમારી તાલીમની શરૂઆત થશે.

ચોક્કસ. કચા સમયે? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

જવાબ મળ્યો, 5 એ.એમ. સવાર તમારી પોતાની છે. તમારા જીવનને ઉદ્ઘાત
બનાવો.

JOIN TELEGRAM CHANNEL
@GUARANTIBOOKZ

૫ એ.એમ. પદ્ધતિ યોજીક અગ્રણીઓની પ્રભાત

“સૂર્યોદય થાય તે પહેલાં જાગવું શ્રેષ્ઠ છે. એ આદત આરોગ્ય, સંપત્તિ અને જ્ઞાનમાં વધારો કરે છે.” – ઓર્ઝિન્ટલ

૫ એ.એમ. કલબમાં તમારું સ્વાગત છે! તેમ કહેતાં એ ધનિક મહાનુભાવ તેમના દરિયાકિનારા તરફના ઘરમાંથી બહાર આવ્યા. મહેમાનોનું અભિવાદન કરતાં કદયું, ગુડ મોર્નિંગ. તમે સમયસર આવી ગયાં એ મને ગમયું. સમયપાલન એ રાજીવી લક્ષણ છે. કમ સે કમ હું તો એવું માનું છું. મારું નામ સ્ટોન રિલે છે.

સેમિનારમાં તેમણે પહેચેલાં ફાટેલાં-ગંડા વલ્લોનું સ્થાન અહીં સ્વરચ્છ-સુધાર જ્લેક શોટર્સ અને પ્રેસ્ટિન વ્હાઇટ ટી-શર્ટ લીધું હતું – જેના ઉપર લખ્યું હતું, તમે કામ શર્દન કરી દો ત્યાં સુધી કોઈ આધડિયા કામ કરતો નથી. તેમણે પગમાં કશું જ નહોતું પહેર્યું અને ચહેરો કલીન શેવ હતો. તેઓ અત્યંત ફિટ અને તંદુરસ્ત જણાતા હતા. માથે બેઝબોલ કેપ ઊંઘી પહેરી હતી. સમગ્ર રીતે તેઓ તેમની ઉંમર કરતાં વધારે યુવાન દેખાતા હતા.

તેમની ગરીન આંખો અસાધારણ રીતે સ્વરચ્છ હતી અને સિમત મોહંક હતું. ઉદ્યોગકારને જે બાબતનો અગાઉથી અણસાર આવી ગયો હતો એવું જ હતું કે આ વ્યક્તિમાં કશીક વિશિષ્ટતા તો હતી જ.

એક સફેદ કબૂતર એ ઉદ્યોગપતિના માથા ઉપર દેખાયું, આશરે દસ સેકન્ડ ત્યાં રદ્દયું અને પછી ઊડી ગયું. આ શું હતું તેની કલ્પના કરી શકો છો? આ કંઈક જાદુઈ બાબત હતી.

તમને લોકોને વાંધો ન હોય તો એક હંગ આપું એમ કહી એ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ બંને મહેમાનના પ્રતિભાવની રાહ જોયા વિના જ પોતાના બંને હાથ પહોળા કરીને બંનેને એકસાથે આલિંગન આપ્યું.

તેમણે સાનંદાશ્ર્ય વ્યક્ત કરતાં કદયું, તમે બંને ખરેખર હિમતવાળા છો. તમે એક એવી વૃદ્ધ વ્યક્તિ ઉપર વિશ્વાસ મૂક્યો જેણે ફાટેલાં-મેલાં વલ્લો પહેર્યા હતાં અને તમારા માટે તદ્દદન અજાણી હતી. એવું નથી કે હું મારા દેખાવ બાબતે કાળજી નથી લેતો, પરંતુ હકીકતે હું કેવો દેખાઉં છું તેની ખાસ દરકાર કરતો નથી, એમ કહી તે પોતાની જ બેકાળજુની આદત ઉપર મોટેથી હસી પડ્યા. મને દરેક બાબત તેના વાસ્તવિક સ્વરૂપમાં રાખવાનું ગમે છે. સરળ અને સુંદર. સંપૂર્ણ વાસ્તવિક. આ

બાબતો મને એ પૌરાણિક સૂત્ર ચાદ અપાવે છે ખૂબ ધન હોય તેનાથી તમે અલગ પડતા નથી. એ તમને ધન કમાયા પહેલાં જે હતા એ સ્થિતિ દર્શાવે છે.

એ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ દરિયાના પાણી તરફ ખૂબ દચાનથી જોયું અને વહેલી પરોટના સ્વર્યનાં કિરણો પોતાના શરીર ઉપર પડવા દીધાં. આંખો બંધ કરીને ઊંડો શાસ લીધો. પેટના કસાયેલા સ્નાયુના આકાર સફેદ ટી-શર્ટમાંથી રૂપણ જોઈ શકાતા હતા. એ પછી તેમણે જલેક શોટ્સના ખીસામાંથી એક ફૂલ બહાર કાઢ્યું. ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બેમાંથી કોઈએ અગાઉ કદી આવું ફૂલ જોયું નહોતું. ખીસામાંથી કાઢ્યું હોવા છતાં ફૂલ રહેજ પણ ચીમળાયું નહોતું.

ફૂલ સુંઘતાં સુંઘતાં ધનિક ઉદ્યોગપતિએ કદ્યું, ફૂલો એવી દરેક વ્યક્તિ માટે અત્યંત મહિટવનાં છે જેઓ તેમની કામગીરી અને અંગત જીવનમાં જાદુઈ પરિવર્તન લાવવા માગે છે. ખેર, હું એમ કહેવા માગતો હતો કે, મારા પિતા ખેડૂત હતા. મારો ઉછેર ખેતરમાં થયો હતો અને ત્યારપછી અમે દક્ષિણ કેલિફોર્નિયા સ્થળાંતર કર્યું હતું. અમારાં જીવન સામાન્ય હતું, વિચાર સામાન્ય હતા, બોલચાલ સામાન્ય હતી અને ખોરાક પણ સામાન્ય હતો. તમે એક બાળકને દેશમાંથી લઈ જઈ શકો, પરંતુ બાળકની અંદર પડેલા દેશને બહાર ન કાઢી શકો, તેમ તેમણે દરિયાના પાણી ઉપર નજર રાખીને ઉત્સાહપૂર્વક કદ્યું.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંનેએ આ ધનિક વ્યક્તિનો ખૂબ ભાવપૂર્વક આભાર માન્યો. તેમણે કદ્યું કે અત્યાર સુધીનો તેમનો આ સાહસિક અનુભવ ખૂબ સારો રહ્યો છે. તેમણે ધનિક ઉદ્યોગપતિને કદ્યું કે આ ટાપુ તેમજ તેમનો એકસાકલુંઝિવ બીચ અત્યંત સુંદર છે અને તેમણે આવો અનુભવ અગાઉ કદી કર્યો નથી.

ચુટોપિયા જેવું લાગે છે, ખરં ને? તેમ કહીને સનગલાસ પહેરતાં ધનિકે કદ્યું, હું નસીબદાર છું એ નક્કી. મને આનંદ છે કે તમે અહીં આવ્યાં.

અરછા, તો તમારા પિતાજીએ તમારામાં વહેલા ઊઠવાની આદત પાડી? તેમ કલાકારે સવાલ કર્યો એટલી વારમાં બધા ચાલતાં ચાલતાં છેક કિનારા પાસે પહોંચી ગયાં.

ધનિક ઉદ્યોગપતિ એકાએક ગોળગોળ ફરવા લાગ્યા અને એ જ સ્થિતિમાં બોલ્યા, મારે તમારા રૂમના પડદા ઉપર એવું ચીતરાવી દેવા જેવું હતું કે, જો તમે વહેલા ઊઠી ન શકો તો તમે પ્રગતિ કરી શકતા નથી.

આ અર્લ ઓફ ચેથેમના વિલિયમ પિટનું પ્રસિદ્ધ વાક્ય છે. મને લાગ્યું કે મારે અત્યારે જ તમારી સાથે આ શેર કરવું જોઈએ. ઠીક છે, પણ તમે મારા પિતા વિશે પૂછ્યું

તેનો હવે જવાબ આપું.

તેનો જવાબ છે, હા અને ના. મારા બાળપણમાં મેં તેમને વહેલી પરોટે જાગી જતાં જોયા છે. વહેલા ઊઠીને તેઓ તમામ પ્રકારના કામે લાગી જતા. પરંતુ તેઓ મને જગાડવાનો પર્યાસ કરે તો મને ગમતું નહોતું. દુનિયાનાં મોટાભાગનાં બાળકોની જેમ મને પણ વહેલી સવારે સ્ફૂર્થ રહેવાનું ગમતું હતું. છેવટે રોજેરોજ મારી સાથે માથાકૂટ કરવાને બદલે તેમણે મને પરોટે ઉઠાડવાના પર્યાસ છોડી દીધા, અને તેથી હું મોડા સુધી સ્ફૂર્થ રહેતો.

સમજદાર પિતા કહેવાય, તેમ યોગ કરી શકાય એવાં વખ્તોમાં સજજ ઉદ્યોગકારે કર્દાયું. તેઓ જરૂરી નોંધ કરવા માટેનું ડિવાઇસ પણ સાથે લાવ્યાં હતાં.

હા, એ સમજદાર હતા, તેમ કહી ધનિક ઉદ્યોગપતિએ બંને વિદ્યાર્થીઓના ખભા ઉપર હાથ મૂકીને કિનારે કિનારે ચાલતા રહ્યા.

મિ. રિલેએ કર્દાયું, હકીકતે મને 5 એ.એમ.ની પદ્ધતિ શિખવાડનાર સ્પેલબાઇનડર છે. હું તેમને પ્રથમ વખત મહયો ત્યારે હું યુવાન હતો. મેં મારી પ્રથમ કંપની હજુ શરૂ જ કરી હતી. મારે કોઈના માર્ગદર્શનની જરૂર હતી, જે પડકાર ઊભા કરીને ઉદ્યોગસાહસિક તરીકે વિકસવામાં, ટોચ ઉપર પહોંચવામાં, અગ્રણી બનવામાં મને મદદ કરે. બધા કહેતા હતા કે વિશ્વમાં તેઓ શ્રેષ્ઠ એકિઝક્યુટિવ માર્ગદર્શક છે. તેમને મળવા માટે ત્રણ વર્ષનું વેદાંગ લિસ્ટ હોય છે. આથી હું તેમને રોજેરોજ ફોન કરતો ત્યારે છેવટે તેઓ મારા માર્ગદર્શક બનવા તૈયાર થયા. એ સમયે તો તેઓ પણ યુવાન હતા. પરંતુ તેમની માર્ગદર્શન પદ્ધતિમાં ઓંડાણ છે, ક્ષમતાની શુદ્ધતા અને એક નવા પ્રકારની અસર છે જે તેમની ઉંમરના પરમાણમાં નોંધપાત્ર રીતે ઘણી આધુનિક કહી શકાય.

કલાકારે વરચે પૂછી લીધું, તો શું વહેલી પરોટે ઊઠવાની આ શિસ્તથી તમને લાભ થયો?

ધનિકે કલાકાર સામે સિમત કર્યું અને પછી ચાલતાં અટકી ગયા.

એ એક પદ્ધતિથી પરિવર્તન આવ્યું અને બાકીની તમામ આગળ વધી. સંશોધકો હવે તમારી કામગીરીની તમામ પદ્ધતિને કી-સ્ટોન હેબિટ ગણાવે છે. તેને માનસિક સ્થિતિ સાથે જોડી દઈને આગળ વધવાથી પ્રારંભિક મુશ્કેલીઓ છતાં મારામાં ખૂબ મજબૂત પ્રતિબદ્ધતા સ્થાપિત કરી છે. સાચું કહું તો આ રન્ટિન શરૂ કર્યું ત્યારે એવા દિવસો હતા જ્યારે મને જાણે માથામાં કોઈ હથોડા મારતું હોય એવું લાગતું હતું. હું સ્ફૂર્થ રહેવા માગતો હતો. પરંતુ એક વખત મેં વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યે જાગી જવાનું શરૂ કરી દીધું અને તેને નિયમિત રન્ટિન બનાવી લીધું ત્યારથી મને ખૂબ સારં લાગે છે.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને એકસાથે બોલી ઊહયાં, કેવી રીતે?

ઉદ્યોગકારે પોતાની એક અંગળીથી કલાકારના હાથને રૂપર્શ કર્યો. એ દ્વારા તે એમ કહેવા માગતાં હતાં કે આપણે બંને હવે એકસાથે અને એકસરખું વિચારીએ છીએ. જવાબમાં કલાકારે ઉદ્યોગકારની અંખમાં અંખ નાખીને જોયું. બંનેએ સિમત કર્યું.

ધનિક ઉદ્યોગપતિએ પોતાની વાત ચાલુ રાખી: અસાધારણ પરિવર્તનના આ સમયમાં, અતિશય ખલેલ પાડતા સંજોગોમાં તથા ખૂબ વ્યસ્ત કામગીરી વરચે સ્પેલબાઇન્ડરે મને શીખવેલો 5 એ.એમ. સિદ્ધાંત મારા માટે અત્યંત ઉપકારક સાબિત થયો. મારી સવાર હવે દોડાદોડવાળી નથી હોતી. વિચાર કરો માત્ર એ એક રૂટિનથી તમારા દિવસની ગુણવત્તા કેવી બદલાઈ જાય છે! દિવસનો ભવ્ય પ્રારંભ કરવાની તક તમને માત્ર વહેલી સવાર દ્વારા જ મળી શકે છે. હું જેમ જેમ આ રૂટિન અપનાવતો ગયો તેમ તેમ મેં જોયું કે કોઈ પણ બાબત ઉપર દયાન કેન્દ્રિત રાખવાની મારી ક્ષમતામાં સતત વધારો થતો ગયો. ચેમ્પિયન એથ્લેટ હોય કે પછી ટોચના એક્ઝિક્યુટિવ, સુપરસિદ્ધ આર્કિટેક્ટ હોય કે પછી સેલિસ્ટ હોય – એ દરેક તેમની કામગીરી ઉપર ઉરચતર દયાન કેન્દ્રિત કરીને જ શિખર ઉપર પહોંચા છે. આ ક્ષમતા જ તેમને વિશ્વમાં ઉરચ ગુણવત્તાનાં પરિણામ આપવા માટે પ્રેરિત કરે છે. તેની સામે આવાં ક્ષેત્રોના ઘણી મોટી સંખ્યામાં લોકો દયાન કેન્દ્રિત નહીં કરીને તથા અન્ય દુન્યાવી બાબતોમાં ખલેલનો ભોગ બનીને સાવ સામાન્ય કક્ષાનાં પરિણામ આપતા હોય છે.

કલાકારે કદયું, હું આ વાત સાથે સંપૂર્ણ સંમત છું. આજકાલ કલાકોના કલાકો સુધી પોતાની કળામાં દયાન કેન્દ્રિત કરતા હોય એવા લોકો સાવ જૂજ છે. સ્પેલબાઇન્ડરે તેમના વકતબ્ય દરમિયાન ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનોના બંધાણી લોકોને સાચબર ઝોમિસ તરીકે ઓળખાવ્યા એ સાચું જ હતું. હું આવા લોકોને દરરોજ જોઉં છું. એવું લાગે જાણે એવા લોકો હવે ખરા માનવ રદ્દ્યા નથી. રોબોટ જેવા બની ગયા છે અને તેમના ડિવાઇસના રકરીન સાથે ચોટેલા રહે છે.

ધનિકે કદયું, મેં તમારી વાત સાંભળી. તમે જો તમારા ક્ષેત્રમાં જુત મેળવીને શિખર ઉપર પહોંચવા માગતા હોવ તો કામગીરીમાં ખલેલથી બચવું આવશ્યક છે. આપણે જે અંગે વાત કરી રદ્દ્યા છીએ તેને ન્યુરોસાયન્ટિસ્ટ પીક મેન્ટલ સ્ટેટ કરે છે, જ્યાં આપણી વિચારપ્રક્રિયા ઝડપી બને છે, મૂળભૂત આઇડિયાની સંભાવના વધે છે તેમજ આપણે આપણી ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરવાનું એક નવું ઉરચ સ્તર હાંસલ કરી શકીએ છીએ અને પાંચ વાર્ષયે જાગવાથી આ ક્ષમતા વધુ ભવ્યતા હાંસલ કરે છે અને હા, બીજા બધા સૂતા હોય ત્યારે સ્ફૂર્યોદય પહેલાં ઊઠી જવાની પ્રથાને કારણે મારી પોતાની

સર્જનાત્મકતામાં અસાધારણ વધારો થયો, મારી ઊર્જા બેવડાઈ ગઈ, મારી ઉત્પાદકતા ત્રણ ગણી વધી ગઈ, મારી...

ધનિક ઉદ્યોગપતિ પોતાનું વાક્ય પૂછું કરે તે પહેલાં મહિલા ઉદ્યોગકાર બોલી ઉદ્ઘાંયાં, શું તમે આ બદું સાચું કહો છો? તેમના માટે એ માની લેવાનું મુશ્કેલ હતું કે માત્ર વહેલી સવારનું સ્લાન્ટિન બદલવાથી માનવજીવનમાં આટલું મોટું પરિવર્તન આવી શકે.

તદ્દદન સાચી વાત છે. બિઝનેસની મારી સમગ્ર કારકિર્દી દરમિયાન પ્રાભાસિકતાને સૌથી મુખ્ય સ્થાન આપ્યું છે. રાત્રે સૂતી વખતે એક પણ એવી બાબત ન હોય જે આત્માને ડંખે તો તેનાથી ઉતામ કશું નથી. એ મારા ખેડૂતપુત્ર તરીકેના સંસ્કારને કારણે હોઈ શકે એવું મને લાગે છે તેમ ધનિક કદયું.

એકાએક ઉદ્યોગકારના ફોનમાં અર્જન્ટ મેસેજનો ટોન વાગ્યો. ઓહ, તમારા બંનેની માઝી માગું છું. મેં મારી ટીમને સૂચના આપી હતી કે અહીં છું ત્યાં સુધી મને ફોન ન કરવો. મને સમજાતું નથી કે એ લોકો મને હાલ શા માટે તકલીફ આપે છે. એમ કહી તેમણે ફોનમાં જોયું.

તેમાં મોટા અક્ષરમાં માત્ર એટલું લખ્યું હતું :

કંપની છોડી દો, નહીં તો તમારાં મૃત્યુ થશે.

ઉદ્યોગકારને ચક્કર આવી ગયાં અને રેતીમાં પટકાઈ ગયાં. તેમને શાસ લેવામાં તકલીફ પડી રહી હતી.

કંઈક ગંભીર બન્યું છે એ સમજી ગયેલા કલાકારે પૂછ્યું, શું થયું?

પોતાની મિટરના ચહેરા ઉપર લોહીના ટશિયા કૂઠી આવેલા જોઈને તથા તેના હાથ કાંપતા હોવાનું જોઈને કલાકારે વધારે જોરથી પૂછ્યું, શું થયું?

ધનિકને પણ ચિંતા થઈ. તેમણે પણ પૂછ્યું, બદું બરાબર છે? તમારે પાણી કે એવી કોઈ જરૂર છે?

હતપ્રભ થયેલાં ઉદ્યોગકાર માંડ માંડ બોલી શકતાં હતાં. તેમણે કદયું, મને હત્યાની ધમકી મળી છે... મારા રોકાણકારો તરફથી. એ લોકોને મારી કંપની જોઈએ છે. એ લોકો... મને હાંકી કાટવા માગે છે... કેમ કે તેમને એવું લાગે છે કે કંપનીમાં મારો સૌથી મોટો હિસ્સો છે. તેમણે મને કદયું કે જો હું કંપનીમાંથી નિકળી નહીં જાઉં તો તેઓ... મારી... હત્યા કરી દેશે..

ધનિકે તરત જ તેમના સનગલાસ ઉતારીને હાથ હવામાં ઊંચો કરી ગોળ ફેરબયો. એ સાથે જ ગાઢ પામ વૃક્ષોની પાછળથી બે કદાવર માણસો પોતાની પાસેની રાઇફલો દર્શિયા તરફ તાકતા તાકતા અત્યંત ઝડપથી આવી પહોરયા.

બેમાંથી વધારે કદાવર ઊંચા માણસે ચિંતા સાથે પૂછ્યું, બોસ, તમે બરાબર છો?

સતાવાહી અવાજ સાથે ધનિકે કદયું, હા. પરંતુ તમે બંને તત્કાળ આ બાબતની તપાસ કરો. પછી તેમણે ઉદ્યોગકાર તરફ જોઈને કદયું, તમે છરછો તો હું મદદ કરી શકું.

એ પછી એ ધનિક પોતાની જાત સાથે કંઈક બોલ્યા અને થોડી જ ક્ષણમાં કેટલાંક સફેદ કબૂતર આવી પહોરયાં.

મહિલા ઉદ્યોગકારે જવાબ આપ્યો, હા, ચોક્કસ. તમે મદદ કરો તો સારું. તેમનો અવાજ હજુ કાંપી રદ્દ્યો હતો અને કપાળ ઉપર પરસેવો બાગી ગયો હતો.

આ અમને આપી દો, એમ કહી ધનિકે વિનમ્ર છતાં સતાવાહી રીતે પોતાના સિક્યોરિટીના માણસોને સૂચના આપી એવું લાગે છે કે મારા મહેમાનને કોઈ ગુંડા હેરાન કરી રદ્દ્યા છે જે તેમનો ઉદ્યોગ આંચકી લેવા માગે છે. તમે શોધી કાટો કે આ લોકો કોણ છે અને પછી તેના ઉંચેલ સાથે મને મળો.

તેમણે ઉદ્યોગકારને કદયું, ચિંતા ન કરશો. મારા માણસો આ કામગીરીમાં શ્રેષ્ઠ છે. કોઈ સમસ્યા નહીં થાય.

ઉદ્યોગકારે હૃદયપૂર્વક આભાર માન્યો. મદદની આવી ઓફરથી તેમને રાહિત શઈ હોય એવું તેમના ચહેરા ઉપર સ્પષ્ટ દેખાતું હતું.

કલાકારે તેણીનો હાથ ભાવપૂર્વક પકડી રાખ્યો હતો.

ધનિકે બંને મહેમાનને પૂછ્યું, તો હું મારી વાત ચાલુ રાખ્યું?

મહેમાનોએ માથું હલાવી સંમતિ આપી.

બીચ ઉપર દૂર બાંધેલી કલાત્મક અને વૈભવી ગ્રૂપડીમાંથી એક સેવક આવી પહોરયો હતો. તેણે સૌને સ્વાદિષ્ટ કોઝી આપી. આટલી રીચ અને સ્વાદિષ્ટ કોઝી ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર પહેલી વખત પી રદ્દ્યાં હતાં.

ધનિકે ઘૂંટડો ભરતાં કદયું, દરરોજ સવારે આ કોઝી પીવાનું લાભદાયક છે કેમ કે તેમાં ઑન્ટરઑન્કિસડેન્ટ હોવાથી ઊંભર વધવાની પરકિરયાને ધીમી પાડે છે.

ખેર, તો આપણે કયાં હતા? હમમ, 5 એ.એમ. કલબમાં જોડાયા પછી તથા સ્પેલબાઇનડરે મને શીખવેલા વહેલી પરોટના સ્લટિનનું પાલન કરીને મને જે ફાયદો થયો એ વિશે હું તમને કહી રદ્દ્યો હતો. તે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા તરીકે ઓળખાય છે, અને વિશ્વાસ રાખો કે એક વખત તમે આ પદ્ધતિ અપનાવો અને તે નિયમિત રીતે ચાલુ રાખો તો તમારી કામગીરી, ઉત્પાદકતા અને સમૃદ્ધિમાં અસાધારણ વધારો થશે. મારી સફળતામાં આ સિવાયની બીજી કોઈ બાબતે ફાળો આપ્યો હોય એવું મને લાગતું નથી.

બિગ્ગનેસમાં મેં શું હાંસલ કર્યું છે એ હું ખાસ જાહેર નથી કરતો. પોતાના વિશે બડાઈ હાંકવાની બાબતને હું સાવ સાધારણ ચારિત્ર્યનું લક્ષણ ગણું છું. વ્યક્તિ વાસ્તવમાં જેટલી શક્તિશાળી હોય એટલા ઓછા પ્રમાણમાં તેને એ વિશે કહેવાની જરૂર પડે છે. આગેવાન અત્યંત સક્ષમ હોય તો તેને એ વિશે જાહેરાત કરવાની જરૂર પડતી નથી.

હવે અગાઉ કરતાં પ્રમાણમાં વધુ રિલેક્સ જણાતાં ઉદ્યોગકારે કદયું, તમે કેવી સિદ્ધિ હાંસલ કરી છે એ બાબતે સ્પેલબાઇનડરે અમને થોડું કદયું હતું.

અને કોન્ફરન્સ દરમિયાન તમે જે પ્રમાણેનાં વળો પહેર્યા હતાં તેના પરથી એ વાત સાખિત થતી હતી, તેમ કહી કલાકારે સિમત કર્યું ત્યારે તેમના બે-ત્રણ દાંત તૂટેલા હોવાનું દેખાઈ આવતું હતું.

દરરોજ સવારે પાંચ વાગ્યે ઊઠી જવાની પ્રથાથી મારા જીવનમાં ઘણું બધું બન્યું છે. તેને કારણે હું એક દીર્ઘદરષ્ટા વિચારક બની શક્યો. આંતરિક ચેતના વધુ સતેજ બની. શિસ્તને કારણે હું શારીરિક રીતે એટલો બધો મજબૂત બન્યો કે તેની હકારાતમક અસર મારી આવક ઉપર પડી જેને પગલે આરોગ્ય પણ ખૂબ સુધ્યાયું. વહેલી સવારે જાગવાની ટેવને કારણે મારી નેતૃત્વક્ષમતામાં પણ અદ્ભુત સુધારો આવ્યો. તેને કારણે મને વધુ સારી વ્યક્તિ બનવામાં મદદ મળી. મને પ્રોસ્ટેટ કોન્સર થયું હતું ત્યારે પણ વહેલી પરોટના આ રૂટિને જ મને ઉગારી લીધો હતો. હવે પછીના લેસનમાં હું તમને ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા વિશે શીખવીશ જેથી તમે ચોક્કસપણે એ વાત જાણી શકો કે વહેલા ઊઠવાની આદતનાં કેવાં પરિણામ મેળવી શકાય છે. તમને હવે પછી જ માહિતી અને જાણકારી મળવાની છે તેની ક્ષમતા અને મૂલ્યનો તમને અંદાજ નથી. તમને બંનેને આ બધું શીખવવા હું આતુર છું. આ સર્વગ્રામાં તમારં સ્વાગત છે અને જીવન ઉજ્જ્વલ બનાવવાની દિશામાં પગલાં લેવાના પ્રથમ દિવસે તમને આવકારં છું.

ઘણાં વર્ષ પછી એ રાત્રે મોરિશસમાં ઉદ્યોગકારને સારી ઊંઘ આવી. કંપનીના કેટલાક લોકો તરફથી ધમકી મળી હોવા છતાં, અહીં ધનિક ઉદ્યોગપતિ તરફથી મળેલા આશ્ચર્યસન તેમજ સ્વર્ગ જેવા કુદરતી વાતાવરણ, શુદ્ધ હવા, ભવ્ય દરિયાકિનારો અને એ બધા ઉપરાંત કલાકાર પરત્યે જાગેલી હુંકાળી લાગાણીને કારણે આ મહિલા ઉદ્યોગકાર માનસિક શાંતિ અનુભવી રહ્યાં હતાં.

મદ્યરાત્રિએ બરાબર ૩.૩૩ વાગ્યે તેમના બારણે ટકોરા પડ્યા.

તેમને આ ચોક્કસ સમય થાદ રહી જવાનું કારણ એ હતું કે ટકોરા પડ્યા ત્યારે આકર્ષક, વૈભવી ગેરટહાઉસમાં તેમના રૂમમાં પથારીની પાસેના લાકડાના ટેબલ ઉપર મૂકવામાં આવેલી એલાર્મ દાઢિયાળ ઉપર તરત જ તેમની નજર પડી હતી. ઉદ્યોગકારે માની લીધું કે બારણું ખખડાવનાર તેમના કલાકાર મિત્ર જ હશે, જેમને કાંતો જોટ

લેગને કારણે અથવા તો ગઈ રાત્રે તેમણે સાથે માણેલા ભવ્ય ડિનર પછી ઊંઘ નહીં આવતી હોય. આથી બહાર કોણ છે એવું પૂછ્યા વિના જ તેમણે બારણું ખોલી દીધું.

પરંતુ બહાર કોઈ દેખાયું નહીં.

તેઓ અસંખ્ય તારાથી ચમકતા આકાશ તરફ નજર નાખીને બોલ્યાં, હેલો?!
દર્શિયાનાં હળવાં મોજાંનો અવાજ સંભળાતો હતો અને હવામાં વિવિધ કૂલની સુવાસ અનુભવી શકાતી હતી.

તેમણે ફરી ટહુકો કર્યા, કોણ છે?

કોઈ અવાજ ન આવ્યો.

ઉદ્યોગકારે બારણું બંધ કર્યું અને તેને યોગ રીતે લોક કરવાની કાળજી લીધી. એ પથારી તરફ પરત આવી રહ્યાં હતાં એ જ વખતે ફરીથી બારણા ઉપર ત્રણ ટકોરા પડ્યા.

હવે થોડા ડર સાથે તેમણે પૂછ્યું, યસ?

બહારથી અવાજ આવ્યો, મેડમ, તમે કોઝી ઓર્ડર કરી હતી તે લાવ્યો છું.

ઉદ્યોગકાર હવે ખરેખર ફક્કડી ગયાં. તેમના હૃદયના ધબકારા વધી ગયા અને ભયને કારણે પેટમાં જાણે આંટી પડવા લાગી. તેમણે મનોમન વિચાર્યું, આટલી વહેલી પરોટે મારા માટે કોઝી લાવ્યા છે? માની શકાતું નથી!

તેમણે પરત જઈને ફરી બારણું ખોલ્યું, પરંતુ આ વખતે પૂરેપૂરં બારણું ખોલી નહીં નાખવાની કાળજી લીધી.

બહાર વિચિત્ર દેખાવવાળો માણસ ઊભો હતો. તે એક આંખે કાણો હતો અને માયે એકપણ વાળ વિનાની ચમકતી ટાલ હતી. તેના ગળે પાતળી જ્વલ્લ દોરી લટકતી હતી જેના નીચેના છેડે એ વ્યક્તિનું ફોટા સાથેનું ઓળખપત્ર લટકતું હતું.

એવા અંધારામાં ઉદ્યોગકારે એ ફોટામાં રહેલો ચહેરો વધારે દ્યાનથી જોવા પરયાસ કર્યા. તેમને ખ્યાલ આવ્યો કે, ફોટાવાળી વ્યક્તિ મોટી ઉમરની હતી અને જાણે પરિચિત હોય એવું લાગ્યું. એવી વ્યક્તિ જેને પોતે ખૂબ પ્રેમ કરતી હતી અને જેને ખૂબ મિસ કરે છે.

પ્લાસ્ટિકના ઓળખપત્રમાં દેખાતો એ ફોટો તેમના મૃત પિતાનો હતો.

ફક્કડી ઊઠેલાં ઉદ્યોગકારે ચીસ પાડીને પૂછ્યું, કોણ છો તમે? આ ફોટો તમને કેવી રીતે મળ્યો?

મને તમારા બિઝનેસ ભાગીદારો દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો છે. અમે તમારા વિશે તમામ માહિતી જાણીએ છીએ. અમે તમારી તમામ અંગત વિગતો ટ્રેક કરી છે. અમે તમારી તમામ ફાઇલ હુંક કરી લીધી છે. અમે તમારો સમગ્ર ઇતિહાસ તપાસી લીધો છે, તેમ કહી ટાલિયા માણસે તેણે પહેલેલા બેલટની નીચેથી એકદમ ત્વરાથી છરી બહાર કાઢી અને ઉદ્યોગકારના ગળા પાસે રાખીને કદયું, હવે તમને કોઈ બચાવી શકે નહીં. અમારી આખી ટીમ તમારું દયાન રાખી રહી છે. હું તમને અત્યારે કોઈ નુકસાન પહોંચાડવાનો નથી. અત્યારે તો માત્ર તમારું દયાન દોરવા આવ્યો છું, તમને જાતે સંદેશો પહોંચાડવા આવ્યો છું... તમારી કંપની છોડી દો. તમારી મૂડી આપી દો અને આવજો કહીને નીકળી જાવ. નહીં તો પછી તમે ધાર્યું નહીં હોય ત્યારે, તમે પોતાની જાતને સૌથી વધારે સલામત માનતા હશો ત્યારે જ...કદાચ તમારા પેલા ચિત્રકાર મિત્રની સાથે હશો ત્યારે જ આ છરીથી તમારું ગળું કપાઈ જશો.

એ માણસે છરી ઉદ્યોગકારના ગળા પાસેથી ખસેડી પાછી પોતાના બેલટમાં સરકાવી દેતાં બોલ્યો, ગુડ નાઇટ મેડમ. તમને મળીને આનંદ થયો. હું જાણું છું કે આપણે ટૂંક સમયમાં ફરી મળીશું અને પછી તેણે આગળ વધીને બારણું ધડાકા સાથે બંધ કરી દીધું.

ઉદ્યોગકાર અતિશાય ગભરાઈ ગયાં અને ઘૂંઠણિએ બેસીને આંખમાં આંસુ સાથે બોલ્યાં, હે ભગવાન! પ્લીઝ મને મદદ કરો. હવે મારાથી આ સહન નહીં થાય. મારે જીવણું છે.

એ જ વખતે બારણા ઉપર ફરી વખત ત્રણ ટકોરા પડ્યા. પણ આ વખતે હળવા ટકોરા હતા.

હેય, એ હું છું. પ્લીઝ બારણું ખોલો.

ટકોરા ઉદ્યોગકારને સંભળાયા. તે જાગી ગયાં. ટકોરા પડવાનું ચાલુ હતું. તેમણે આંખો ખોલી અને અંધારિયા રૂમમાં ચારે તરફ નજર કરી – અને તેમને ખ્યાલ આવ્યો કે પોતે ખરાબ સ્વપ્ન જોઈ રહ્યાં હતાં.

ઉદ્યોગકાર તેમની પથારીમાંથી ઊભાં થયાં અને પરિચિત અવાજ કલાકારનો જ હતો તેથી બારણું ખોલ્યું.

તરત જ પોતાની વ્યથા કલાકાર સમક્ષ ઠાલવી દીધી એં હમણાં જ ભયંકર સ્વપ્ન જોયું. એક ધાતકી માણસ અહીં આવી પહોંચ્યો હતો, તેના ગળામાં પ્લાસ્ટિકનું ઓળખપત્ર લટકતું હતું જેમાં મારા પિતાનો ફોટો હતો અને જો હું કંપની રોકાણકારોને સોપી ન દઉં તો છરી વડે મારી હત્યા કરવાની ધમકી આપી.

કલાકારે મૃદુ સ્વરે પૂછ્યું, હવે તમને સારાં છે?

મને સારં થઈ જશે, તેવો ઉદ્યોગકારે આશાવાદ વ્યક્તત કર્યો.

કલાકારે કદયું, મને પણ અસામાન્ય સ્વપ્ન આવ્યું. એ પછી હું સૂઈ ન શક્યો. તેને કારણે મને ઘણા બધા વિચાર આવે છે. મારી કળાની ગુણવત્તા, મારા ધર્મમાં મારી શ્રદ્ધા, મારાં બહાનાંની મૂર્ખતા, મારં વિચિત્ર વર્તન, મારી આકર્મકતા. હું મારા દૈનિક સ્ટાન્ડિનની સમીક્ષા કરી રદ્દો છું અને વિચારં છું કે બાકીનું જીવન કેવી રીતે પસાર કરીશ. પણ હેય, તમને ખાતરી છે કે તમને હવે સારં છે? તેમ પોતાની વાત વરયે કલાકારે પૂછી લીધું, કેમ કે તેમને ખ્યાલ આવ્યો કે પોતે વધારે પડતું બોલી રદ્દ્યા છે અને સાથીદારની સ્થિતિનો ખ્યાલ નથી રાખ્યો.

હવે સારં છે. સારં થયું કે તમે અહીં આવ્યા.

સાચું કહો છો?

હા.

હું તમને મિસ કરતો હતો. હું મારા સ્વપ્ન વિશે વધારે કહું તો તમને કંઈ વાંધો છે? કલાકારે સહાનુભૂતિ સાથે પૂછ્યું.

ઉદ્યોગકારે કદયું, હા, કહો.

ખેર, હું ઘણો નાનો હતો અને સ્ક્રૂલમાં ભણતો હતો ત્યારે મારી જાત અંગે મને બે પ્રકારની કલ્પના થતી:એક વિશાળ કદની અને બીજી ચાંચિયા તરીકેની. હું માનતો હતો કે મારામાં વિશાળ કદની વ્યક્તિ જેવી તાકાત અને કાયદાનો ભંગ કરતા ચાંચિયા જેવી વૃત્તિ છે. હું મારા શિક્ષકોને કહેતો કે મારામાં આ બે ચચિત્ર છે અને ઘરે મારાં માતા-પિતાને પણ એ જ વાત કરતો. મારા શિક્ષકો મારી વાતને હસી કાઢતા, અને મને વાસ્તવિક બનવાની તથા અન્ય બાળકો જેવું સામાન્ય વર્તન કરવાની સલાહ આપતા. તેઓ મને હાસ્યાસ્પદ સ્વપ્ન જોવાનું બંધ કરવાનું કહેતા.

હવે થોડી હળવાશ અનુભવી રહેલાં ઉદ્યોગકારે યોગની સ્થિતિમાં બેસીને પૂછ્યું, તમારાં માતા-પિતા શું કહેતાં? શું એ લોકો તમારી વાત દયાનથી સાંભળતાં?

તેઓ પણ મારા શિક્ષકો જેવું જ કહેતાં. તેઓ મને કહેતાં કે હું શક્તિશાળી નથી, અને હું ચાંચિયો તો નથી જ. તેઓ મને કહેતાં કે હું તો નાનો છોકરો છું. તેઓ મને કહેતાં કે હું મારી આ કલ્પનાઓ બંધ નહીં કરું તો મારી રચનાત્મકતા ઉપર અસર પડશે. તેઓ મને ચેતવતાં કે જો હું આવી કલ્પનાઓ કરવાનું બંધ નહીં કરું તો તેઓ મને સજા કરશે.

તો પછી શું થયું?

મને જે કહેવામાં આવતું તે કરતો. હું એ લોકોની વાત માની લેતો. વડીલોની વાત માનીને હું શક્તિશાળી હોવાને બદલે નાનો બાળક હોઉં એવું વર્તન કરતો જોથી બધાની નજરમાં ગુડ બોય લાગું. રોજેરોજ મોટાભાગના લોકો કરે છે એમ મેં પણ મારી આશાઓ તેમજ ક્ષમતાઓને હૃદયમાં ધરબી દીધી. મને જ્યાલ આવવા લાગ્યો છે કે આપણને કેટલા બધા પ્રભાવિત કરીને આપણી શ્રેષ્ઠતાથી દૂર લઈ જવામાં આવે છે. સ્પેલબાઇન્ડર અને ધનિક ઉદ્યોગપતિ સાચું કહે છે.

ઉદ્યોગકારે વિનંતી કરી, મને તમારા સ્વપ્ન વિશે વધારે કહો.

મેં મારા સ્વભાવને જુદી દિશામાં વાળવાનું શરૂ કર્યું. હું ફોલોઅર – બીજાને અનુસરનાર થવા લાગ્યો. મેં એવું માનવાનું છોડી દીધું હતું કે હું શક્તિશાળી છું અને ચાંચિયાની જેમ બધા સામે લડી શકું છું. હું ટોળાની સાથે ભળીને તેમના જેવો જ થઈ ગયો. છેવટે હું એ વ્યક્તિ બન્યો જેની પાસે નાણાં ન હોય છીતાં ખર્ચ કરવા લાગ્યો, જેની જરૂર ન હોય એવી ચીજો ખરીદવા લાગ્યો, જે લોકો મને પસંદ નહોતા તેમને સાકું લગાડવા પ્રયાસ કરતો રહ્યો. કેવું દયામણું જીવન!

ઉદ્યોગકારે એકરાર કરતાં કર્દાં, હું પણ અમુક પ્રમાણમાં આવું વર્તન કરું છું. પણ હવે આ નવી જગ્યાએ આવ્યા પણી ઘણુંબધું શીખી રહી છું. મને એ સમજાવા લાગ્યું છે કે અત્યાર સુધી હું કેટલું કૃતિરમ જીવતી હતી અને કેટલી સ્વાર્થી હતી અને ખરેખર મારા જીવનમાં કેટલી બધી સારી બાબતો છે. મારું જે સદ્દનસીબ છે એવું સદ્દનસીબ મેળવવાનું દુનિયામાં અનેક લોકો તો કલ્પના પણ ન કરી શકે.

સમજુ ગયો, તેમ કહી કલાકારે પોતાની વાત આગળ વધારી. તો, મારા સ્વપ્નમાં હું બુકકીપર બન્યો. મેં લગ્ન કર્યા અને પરિવાર બન્યો. હું નગરમાં રહેતો અને સારી કાર ચલાવતો. મારું જીવન પ્રમાણમાં સરસ હતું. કેટલાક સારા મિત્રો હતા. મારાં દેવાં ભરપાઈ કરી શકું એવું કામ કરતો તથા જે વેતન મળતું તેમાંથી મારા ખર્ચા પૂરા થતા. પરંતુ બધા દિવસ એકસરખા પસાર થતા. કોઈ નવીનતા નહીં, બધું બોર્ડિંગ. ઉંમર વધતી ગઈ તેમ બાળકો ઘર છોડીને ગયાં અને પોતાનાં ઘર વસાવ્યાં. શરીર વૃદ્ધ થયું અને શક્તિ ઓછી થઈ ગઈ અને કમનસીબે મારા સ્વપ્નમાં મારી પતનીનું અવસાન થયું. હું વધારે વૃદ્ધ થયો ત્યારે મને દેખાવાનું ઓછું થયું, સંભળાવાનું ઓછું થયું અને યાદશક્તિ પણ સાવ ઘટી ગઈ.

આ જ બાબત મને દુષી કરે છે, તેમ ઉદ્યોગકારે વેદના અનુભવતા હોય એમ કર્દાં.

અને હું વધારે વૃદ્ધ થઈ ગયો ત્યારે તો હું એ પણ ભૂલી ગયો કે કયાં રહેતો હતો, મારું નામ મને યાદ નહોતું રહેતું અને મારી તમામ સંવેદનાઓ ખોઈ ચૂક્યો. પરંતુ – જુચો – મને હવે ફરી બધું યાદ આવી રહ્યું છે કે હું ખરેખર કોણ હતો.

એક શક્તિશાળી અને બીજા ચાંચિયા. ખરં ને?

બરાબર એ જ, તેમ જણાવી કલાકારે કદયું, સ્વપ્નને કારણે મને સમજાયું કે મારે હવે મને ગમતી હોય એવી કામગીરી કરવાનું બંધ નહીં કરવું જોઈએ. મારી તબિયત સુધારવાના પરચાસો સ્થગિત ન કરી શકું, મારી ખુશી, મારો આત્મવિશ્વાસ અને મારા લવ લાઇફને અટકાવી ન શકું.

ખરેખર? ઉદ્યોગકારે પોતાનો રસ વ્યક્ત કરતાં આશ્રય સાથે પૂછ્યું.

કલાકારે જવાબ આપ્યો, હા, ખરેખર.

પછી તે થોડા આગળ ગયા અને મહિલા ઉદ્યોગકારના કપાળ ઉપર ચુંબન કર્યું.

મહાનતા વ્યક્ત કરવાની પદ્ધતિ

“જેઓ મહાન હોય છે તે એવી શાશ્વત બાબત સાથે જુવે છે, તેઓ અકૃદરતી બાબત સ્વીકારતા નથી, તેઓ વાસ્તવિકતાને વળગી રહે છે, તેઓ દેખાડાને મહિતવ આપતા નથી. તેઓ એક બાબતને નકારી કાઢે છે, બીજુ બાબતને અપનાવી લે છે.”

— લાઓ ત્સે

હેલો સાથીઓ, તમે હંમેશની જેમ સમયસર આવી ગયા છો. ખૂબ સરસ! તેમ ધનિકે અત્યંત ઉત્સાહ સાથે રહ્યું.

વહેલી સવારના પાંચ વાગ્યા હતા અને એક તરફ આથમી રહેલા ચંદ્રનાં કિરણો આકાશમાં ફેલાયેલાં દેખાતાં હતાં એ જ સમયે સૂર્યોદય થયા પહેલાંની નવી સવારનું અજવાંજું આ સુંદર બીચ ઉપર ત્રણ વ્યક્તિનું અભિવાદન કરી રહ્યું હતું.

સમુદ્ર ઉપરથી વાતા મંદ પવનમાં ભળેલી આહ્લાદક સુવાસ મનને પ્રકૃતિલિત કરતી હતી. વિશ્વમાં અન્યાંત્ર ભાગ્યે જ જોવા મળતું મોટિશાસ બાજ પક્ષી ઉપર ચક્કર લગાવી રહ્યું હતું અને દૂર પામનાં વૃક્ષોમાં પિંક કબૂતર ઊડાઊડ કરતું હતું. વિશાળ કાચબા સહિત અન્ય દરિયાઈ જીવો પણ વહેલી પરોદે બીચની શાંતિનો અનુભવ લઈ રહ્યા હતા. આ સમગ્ર દૃશ્ય ૫ એ.ચેમ. કલબના ત્રણે સભ્યોના આનંદ અને ઉત્સાહમાં વધારો કરી રહ્યું હતું.

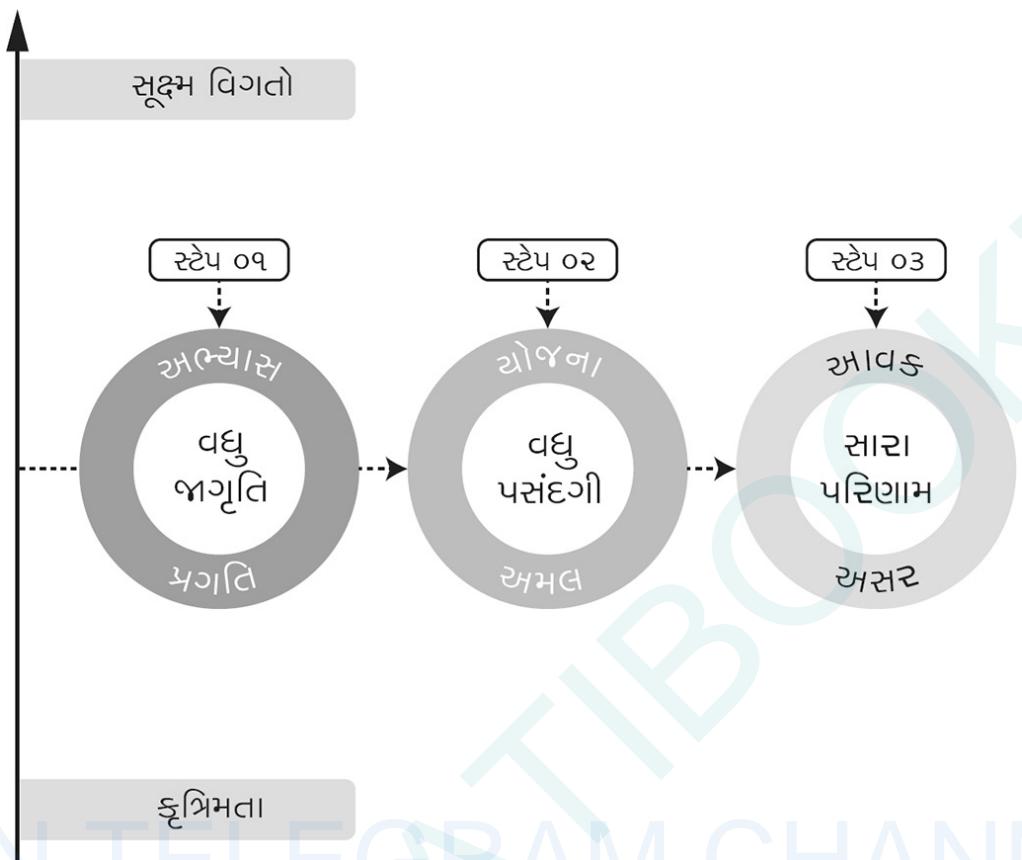
ધનિકે દરિયાની સપાટી ઉપર તરતી એક બોટલ તરફ દશારો કર્યો. તેમણે તેમની આંગળી એક દિશાથી બીજુ દિશા તરફ ફેરવી તો એ જ રીતે બોટલ પણ ફરી. તેમણે જેટલી વાર આંગળી નચાવી એટલી વાર એ જ રીતે બોટલ પણ નાચતી જોવા મળી. તેમણે ધીમે રહીને હાથ ઊંચે લીધો તો એ સાથે જ બોટલ પણ પાણીની સપાટીથી ઊંચે આવી ગઈ.

ટૂક સમયમાં જ એ બોટલ ભીની રેત ઉપર આવી પહોંચી અને તેની અંદર સિલ્કના કાપડનો એક ટુકડો દેખાયો. સમગ્ર દૃશ્ય રહુસ્યમય લાગતું હતું.

ધનિકે ખુશ થઈને રહ્યું, બોટલમાં સંદેશો છે અને પછી સાવ સામાન્ય વ્યક્તિની જેમ તાળીઓ પાડવા લાગ્યા. એ ક્ષણે આ માણસ ખરેખર વિચિત્ર લાગતો હતો. તેમણે રહ્યું, આ સાથે આજ સવારથી તમારી તાલીમનો પ્રારંભ થાય છે.

એ પછી ઉદ્યોગપતિએ બોટલ ઉપાડી, તે ખોલી અને તેમાંથી કપડું બહાર કાઢ્યું જેના ઉપર લખ્યું હતું -

સફળ ફોર્મ્યુલાનાં ટરણ પગલાં

યુવાન વયે સ્પેલબાઇનડ રે મને જે તાલીમ આપવાની શરૂ કરી હતી તેનું આ સૌથી સરળ છી મહાત્વનું મોડલ છે, તેમ ધનિકે સમજાવ્યું અને કદચું, અને હવે પછીના તમામ અભ્યાસ માટે આ મુખ્ય આધાર સાબિત થશે. તેથી હું દરછું છું કે તમે બંને તેને સંપૂર્ણ રીતે સમજુ લો. પ્રથમ દૃષ્ટિઓ આ બેઝિક મોડલ લાગે છે, પરંતુ સમય જતાં તમે જેટલા વધારે તેમાં સામેલ થશો તો ખ્યાલ આવશે કે આ કેટલું અગત્યનું છે.

એ પછી મિ. રિલેએ આંખો બંધ કરી દીધી, તેમના કાન બંને હાથથી ઢાંકી દીધા અને બોલ્યા :

પરિવર્તનની શરૂઆત એ સમજશક્તિમાં થતો વધારો છે. તમે જેટલું વધારે જુઓ એટલું વધારે હાંસલ કરી શકો અને એક વખત તમે વધુ સારી રીતે જાણો ત્યારે મોટી સફળતા હાંસલ કરી શકો. દુનિયાના મહાન ઝી-પુરુષો – જેમણે ઉમદા સંગીત રચનાઓ કરી છે, સુંદર નૃત્ય રચનાઓનું સર્જન કર્યું છે, વિજ્ઞાન અને ટેક્નોલોજીમાં પ્રગતિ સાધી છે – એ બધાએ તેમના વિચારોનું નવેસરથી દાડતર કરીને તથા તેમની ચેતનાને પુનજાગૃત કરીને તેમની શરૂઆત કરી હતી. આવું કર્દીને તેઓ એક એવી રહ્યાયમય દુનિયામાં પ્રવેશયાં જ્યાં મોટાભાગના સામાન્ય લોકો પહોંચી શકતા નથી અને તેને પરિણામે તેઓ માટે તેમની પોતાની પસંદગી કરવાનું સરળ બન્યું, જે જૂજ લોકો માટે શક્ય હોય છે. તેમના માટે રોજેરોજ આપોઆપ શ્રેષ્ઠ પરિણામે આપવાનું શક્ય બન્યું, જેનો અનુભવ જૂજ લોકોને થાય છે.

ધનિક ઉદ્યોગપતિએ તેમની આંખો ખોલી. તેમણે હોઠ ઉપર એવી રીતે આંગળી મૂકી જાણો કોઈ ગહન ચિંતનમાં દૂબી ગયા હોય. સિલ્કના કપડા ઉપરના લખાણ સામે

દ્યાનથી જોઈને તેમણે વાત આગળ વધારી, હીરો, દિંગાજો તેમજ સુપરસિલ્ડ વ્યક્તિત્વોની એક એવી વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતા હોય છે જે સરેરાશ માણસોમાં નથી હોતી, એ તમે જાણો છો.

કલાકારે સવાલ કર્યો, કઈ લાક્ષણિકતા?

ધનિકે જવાબ આપ્યો, ઉટક્ટઠા. દુનિયામાં શ્રેષ્ઠ બાબત ઊંડાણ છે. મોટાભાગના લોકો તેમની કામગીરીમાં કૃતિરમતામાં સપડાઈ જાય છે. તેમનો સમગ્ર અભિગમ હળવો હોય છે. કોઈ પ્રકારની સાચી તૈયારી હોતી નથી. સાવ ઓછી વિચારણા કરે છે અને ત્યારપછી ઊંચા લક્ષ્યાંક રાખીને તે માટેના અમલનું આયોજન કરતા નથી જેને આધારે ઇચ્છિકત પરિણામ મેળવી શકે. લ્યાટકા લોકો ઝીણામાં ઝીણી વિગતોને દ્યાનમાં લઈને સૂક્ષ્મ આયોજન કરતા નથી જેને પરિણામે તેમને એવી સફળતા નથી મળતી જેવી જૂજ દિંગાજો મેળવી શકે છે. મોટાભાગના લોકો કામગીરીના માર્ગને અવરોધ વિનાનો માનતા હોય છે. તેઓ માનતા હોય છે કે જે મેળવવાનું હોય તે ઝડપથી ગમે તે રીતે મળી જવું જોઈએ. પ્રયાસને બદલે સંભાવના ઉપર આધાર રાખતા હોય છે. જ્યારે સર્વોચ્ચ સિદ્ધિ મેળવનાર જૂજ લોકો આનાથી તદ્દદન વિરુદ્ધની ફિલોસોફીમાં માનતા હોય છે.

એ વિશે મને કહો, તેમ જણાવી કલાકારે ઉત્સુકતા બતાવી.

તેઓ કૃતિરમતાની માનસિકતાને બદલે વાસ્તવિક વિગતોને અનુસરે છે. તેમણે ઊંડાણનું આજીવન મૂલ્ય સમજુ લીધું હોય છે અને જે કોઈ કામગીરી કરે તેમાં સર્વોત્તમ રહેવા સતત પ્રયત્નશીલ રહે. અસાધારણ પરિણામ મેળવવાનાર લોકો પછી તે કડિયાકામ કરનાર હોય કે બેકરીમાં કામ કરતા હોય, સીઇએ હોય કે પછી ખેડૂત હોય, અવકાશ વિજ્ઞાની હોય કે પછી કેશિયર હોય – તેઓ ખૂબ સારી રીતે સમજતા હોય છે કે તેમની સર્જનાત્મકતા તેમની પ્રતિષ્ઠાનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં જે સર્વોચ્ચ લોકો હોય છે તેઓ સારી રીતે જાણતા હોય છે કે તેઓ જે કોઈ કામગીરી કરે તેમાં તેમનું નામ અંકિત હોય છે અને તેઓ એવી સિદ્ધિ મેળવતા હોય છે જેને તમે નાણાં દ્વારા મૂલ્યની ન શકો.

ધનિકે બોટલને મસળી અને પછી તેને ઊંચે રાખીને તેની આરપાર હવે અસ્ત થઈ રહેલા ચંદ્રને જોવાનો પ્રયાસ કર્યો અને પછી પોતાની વાત ચાલુ રાખી.

પરંતુ આ બાબત સમાજની માન્યતા કરતાં વધુ ઊંડાઈએ જાય છે. તમે જે સ્તરનું કામ દુનિયાને આપો છો તેના આધારે તમારી જાત પ્રત્યેના તમારા માનની ક્ષમતા નક્કી થાય છે. જે લોકો વ્યક્તિત્વ સંભાળને સર્વોચ્ચ ગણે છે તેઓ સરેરાશ કામગીરીનું સમાધાન કરતા નથી.

મિ. રિલેએ વાત ચાલુ રાખી. જો તમે તમારા ક્ષેત્રમાં અગ્રેસર બનવા માગતા હોય તો ઊંડાણને મહિંતવ આપો. સાવ સામાન્ય માનવી જેવું વર્તન કરવાને બદલે એવા અસાધારણ માનવ બનવા પ્રયાસ કરો જે શ્રેષ્ઠ કામગીરી દ્વારા સર્વોરચ પરિણામ આપવા પ્રતિબદ્ધ હોય.

ઘણી ગઈન વાત છે, તેમ કહી કલાકારે સૂર્યનો તડકો માણવા માટે પોતાનો શર્ટ કાઢી નાખ્યો.

સર્વોરચ સ્થાને પહોંચેલા અગ્રણીઓ તેમની કામગીરીમાં અસાધારણ વૈચારિક ક્ષમતા ધરાવતા હોય છે. પોતે જે કંઈ કરી રદ્દ્યા હોય એ બાબતે તેમના વિચાર સંપૂર્ણ સ્પષ્ટ હોય છે. તેઓ શ્રમનું શ્રેષ્ઠ મહિંતવ સમજતા હોય છે અને ઝીણામાં ઝીણી કામગીરી માટે પણ પરસેવો પડે એવી મહેનત કરતા હોય છે – જે રીતે મહાન શિલ્પી જિઆન લોરેન્જો બર્નિનીએ તેમના ફાઉન્ડેન ઓફ ધ ફોર રિવર્સનું શિલ્પ બનાવવામાં મહેનત કરી હતી. આ શિલ્પ રોમમાં પિગ્રા નેવોનાના કેન્દ્રમાં સ્થાપિત કરવામાં આવેલું છે. આવા સર્જકો તેમનાં સર્જનમાં સર્વોરચ કુશળતા દાખલતા હોય છે. સાચી વાત એ છે કે તેઓ ખરા અર્થમાં કાળજી લેતા હોય છે.

ઉદ્યોગકાર વરચે બોલી ઊંઘ્યાં, પરંતુ આજે લોકોએ ઘણુંબધું કામ કરવું પડતું હોય છે. આ સતતમી સદી નથી. મારું ઇનબોક્સ કુલ છે. મારું સ્કેડ્યુલ પેક છે. આખો દિવસ મારે એક પછી એક મિટિંગ ચાલુ જ હોય છે. મારે દોડાદોડ કરવી પડતી હોય છે. મને એવું લાગે છે કે હું મારી તમામ કામગીરીને પહોંચી વળી શકતી નથી. શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાનું સહેલું નથી.

ધનિકે ખૂબ મૂદુ સ્વરે કદયું, હું સમજું છું. ઓછું હોય એ મહિંતવનું હોય છે એ જાણો છો? તમે ઘણોબધો પ્રયાસ કરો છો. ઉત્કૃષ્ટ લોકો જાણતા હોય છે કે એક હજાર સામાન્ય નિર્માણને બદલે એક ઉત્કૃષ્ટ સર્જન વધુ લાભદારી હોય છે. શ્રેષ્ઠ કળાની આસપાસ રહેવાનું મારું એક કારણ તેમની સર્જન વિશેની વિચારપરકિરયા છે જે લાગણીશીલ પ્રેરણા આપે છે તથા તેમની કામ કરવાની પદ્ધતિ મારા માટે મૂલ્યનિષ્ઠાના લેપ સમાન સાબિત થાય છે અને હું તમને ખાતરીપૂર્વક કહી શકું છું કે આજની દુનિયાના મોટાભાગના લોકોની સરખામણીમાં આવી ઉત્કૃષ્ટ કામગીરી કરનારા લોકોએ કંઈક અલગ જ વારસો આપ્યો છે.

બરાબર એ જ વખતે એક રંગબેરંગી પતંગિયું ઊડતું ઊડતું આવ્યું અને સ્ટોન રિલેના ડાબા કાન ઉપર બેસી ગયું. તેમણે સિમત કરીને કદયું, હેય લિટલ બડી, તને ફરી મળીને આનંદ થયો અને પછી તેમણે પોતાની વાત ચાલુ રાખી: જ્યારે તમે સુપરસ્ટારો, મૂલ્યનિષ્ઠ અગ્રણીઓ તેમજ વિદ્ધાનોએ હાંસલ કરેલી સિદ્ધિની સમીક્ષા

કરો તો તમને સમજાશે કે તેમણે રોજેરોજ તેમની સમક્ષ આવતી તકો પ્રત્યે સજાગ રહીને તેમાંથી કાળજીપૂર્વક પસંદગી કરી છે જેને કારણે તેઓ સારાં પરિણામ આપી શક્યા છે.

મિ. રિલેએ અભ્યાસના મોડલ તરફ દ્યાન દોર્યું.

સ્વ-શિક્ષણાની આ તાકાત છે. તમે નવા આઇડિયા પ્રત્યે સજાગ થાવ ત્યારે તમે એક સર્જક અને એક વ્યક્તિ તરીકે પ્રગતિ કરી શકો છો. તમે તમારા અંગત અને વ્યવસાયી વિકાસમાં આગળ વધો અને જે સ્તરે તેને અમલમાં મૂકો તે સાથે તમારી મહિતવાકંદ્ધાઓ ઊંચે જશે અને હા, જે પ્રમાણમાં તમારાં સ્વપ્ન અને દૃષ્ટિકોણને વાસ્તવમાં લાવવાની તમારી ક્ષમતામાં વધારો થશે તે પ્રમાણમાં તમારી આવક અને પ્રભાવમાં વધારો થશે, તેમ જણાવી તેમણે ચિંતનમાં દર્શાવેલા ડાયાગરામ ઉપર આંગળી મૂકીને વાત સમજાવવા પ્રયાસ કર્યો. આ જ કારણે મારી પાસે આ તાલીમ લેવા માટે સંમત થયા એ સારો નિર્ણય છે અને અહીં આ જ બાબત તમને શીખવવા માટે તૈયાર કરવામાં આવી છે.

ધનિકે એક ઊંડો શ્યાસ લઈને પછી કદયું, હું એમ કહેવા માગું છું કે દુનિયાની ઉત્કૃષ્ટ વ્યક્તિઓએ તેમનાં સર્જનમાં શ્રેષ્ઠતા દાખવી અને મોટાભાગના લોકો જે દિશામાં વિચારતા હોય છે તેના કરતાં અલગ દિશામાં વિચાર્યું તેને કારણે તેમને પાગલ, અસ્થિર ગણાવી દેવામાં આવતા હતા. પરંતુ તેઓ એવા નહોતા, તેમ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ ભારપૂરક કદયું.

તેઓ અન્ય કરતાં વધુ ઊંચા સ્તરે કામગીરી કરતા હતા. તેઓ જે કંઈ કરતા તેમાં પ્રાણ રેડી દેતા. તેઓ તેમનાં સર્જનને ઉત્તમ બનાવવા માટે દિવસો, અઠવાડિયા, મહિના અને કચારેક વર્ષો પસાર કરતા. તેઓ એકલતા, ડર કે કંટાળો અનુભવતા ત્યારે માત્ર તેમના કામ ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત રાખતા. રોઝિંદા વાસ્તવિક જીવનમાં જ્યારે તેમના વિશે ગોરસમજ ફેલાતી, તેમની હાંસી ઉડાવવામાં આવતી કે પછી કચારેક હુમલા કરવામાં આવતા તેમ છતાં તેઓનું દ્યાન માત્ર તેમના વિગતનને વાસ્તવિક સ્વરૂપ આપવા ઉપર જ રહેતું. આ દુનિયાના એવા ઉત્કૃષ્ટ લોકો પ્રત્યે મને ખરેખર માન છે.

કલાકારે આ અંગે અભિપ્રાય આપતાં કદયું, સમાજ સત્યથી જેટલો દૂર જશે એટલા વધુ પ્રમાણમાં એવા લોકોને ધિક્કારશે જેઓ સત્ય બોલે છે.

મહિલા ઉદ્યોગકારે તરત જ નજર ફેરવીને કલાકારની સામે જોઈ રહ્યાં.

કલાકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખીઃએ વાત જયોર્જ ઓરવેલે કહી હતી અને એલિસ વોકરે કદયું હતું, અને જ્યારે પણ તમે તમારી આસપાસ સુંદરતાનું સર્જન કરતા હોવ ત્યારે તમારા આત્માનું પુનર્સ્થાપન થતું હોય છે.

એ વાતનું અનુસંધાન સાધતાં ઉદ્યોગપતિએ કદચું, ઉત્કૃષ્ટ લોકો જે સર્જન કરતા હોય છે તેને સામાન્ય લોકો વળગણમાં ખપાવી દેતા હોય છે. પરંતુ હકીકત એ છે કે જે ૬૫ ટકા લોકો એક મહિનાની યોજનાને વળગણમાં ખપાવવા પ્રયાસ કરતા હોય છે તેમાંથી જ પાંચ ટકા ઉત્કૃષ્ટ લોકો વિશ્વસ્તરનું શ્રેષ્ઠ પરિણામ મેળવતા હોય છે. આ મોડલ ફરીથી જુઓ જેથી તેના વિશેની તમારી સમજમાં વધારો થાય તેમ કહી ધનિકે સિલ્કનાં કપડાં પરનો ડાયારામ ફરી બંનેને બતાવ્યો.

તેમણે ભારપૂર્વક કદચું, પૃથ્વી પર મોટાભાગના લોકો આજે કૃતિમતામાં સપડાયેલા છે. તેમની ક્ષમતાની કૃતિમ સમજ વધશે. તેમની ક્ષમતાઓની સંભાવનાઓ સાથે કૃતિમતા ગાઢ બનશે. શ્રેષ્ઠતાની ન્યુરોભાયોલોજી અંગેનું કૃતિમ જ્ઞાન, વિશ્વના શ્રેષ્ઠ સર્જકોના રોજિંદા રૂટિન તથા તેમની મહિનાકંઝાની પ્રાથમિકતા તેમના જીવનના કેન્દ્રમાં હોય છે. મોટાભાગના લોકો સાવ સામાન્ય સ્તરની નકામી વિચારધારામાં સપડાયેલા રહે છે. સામાન્ય અને નકામી વિચારધારા દ્વારા પરિણામો પણ સામાન્ય અને નિર્બંધ જ સાંપડે છે. એક સામાન્ય દાખલો જોઈએ: કોઈ સરેરાશ વ્યક્તિને તમે સરનામું પૂછશો તો મોટાભાગે તમને અનુભવ થશે કે જે દિશા બતાવવામાં આવી છે તે અસ્પષ્ટ છે. તેનું કારણ એ છે કે તેઓની વિચારધારામાં જ અનિશ્ચિતતા હોય છે.

ઉત્કૃષ્ટ સિદ્ધિ હાંસલ કરનારા સાવ અલગ હોય છે. તેઓ જાણતા હોય છે કે ચેતનાનું પ્રાથમિક શિખાઉ સ્તર કદી ઉચ્ચ સ્તરનાં પરિણામ આપી ન શકે. મને લાગે છે કે અહીં મારે તમને બંનેને વધુ એક ઉદાહરણ આપવું જોઈએ. હું ફોર્મ્યુલા વન રેસિંગનો ખૂબ ચાહક છું. તાજેતરમાં તેમના સ્પર્ધા માટેની તૈયારી થાય એ વિસ્તારની મુલાકાત લેવા મને મારી ટીમ સાથે નિમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું. મેં જોયું કે નાનામાં નાની વિગતો ઉપર તેઓ દયાન આપતા હતા, સ્પર્ધા માટેની દરેકે દરેક પૂર્વતૈયારી ઉપર સંપૂર્ણ દયાન આપીને તેમાં કોઈ કચાશ ન રહી જાય એ ખાતરી કરવાની તેમની પ્રતિબદ્ધતા પ્રેરણાદાયક હતી. હવે આવી જગ્યાએ જો કોઈ સામાન્ય વ્યક્તિ હોય તો તે આવી તૈયારીઓ અને વિગતો ઉપર સંપૂર્ણ કાળજીપૂર્વક દયાન રાખવાની વૃત્તિને હાસ્યાસપદ ગણાવે. પરંતુ એક્સ્પ્રોનો એ સ્ટાફ સર્વોત્કૃષ્ટ કામગીરી કરતો હતો. પરત્યેક રેસિંગ કારની ચકાસણી કરવાની તેમની પદ્ધતિ આશ્રય પમાડે એવી હતી. એ ઉપરાંત રેસિંગ કાર પસાર થઈ ગયા પછી એ માર્ગને વેકચૂમ કિલનરથી એવી રીતે સ્વરદ્ધ કરી દેવામાં આવતો કે ધૂળનો એક કણ પણ જોવા ન મળે. તેમની એ કામગીરી અસાધારણ હતી. હું આ જ વાત કહેવા માગું છું. ટોચના પાંચ ટકા લોકો તેમની નિષ્ઠા, વર્તન અને પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા એવી કામગીરી કરે છે જે તેમને કૃતિમ દુનિયામાં રહેતા મોટાભાગના લોકોથી અલગ પાડે છે.

કલાકારે આશ્ર્ય સાથે પૂછ્યું શું એ લોકો રેસિંગ કાર પસાર થઈ ગયા પછી માર્ગને ધૂળથી મુક્ત કરવા માટે એટલી બધી કાળજી લઈને મહેનત કરે છે?

ધનિકે કદયું, હા. એ લોકો નિષ્ઠાપૂર્વક મહેનત કરીને, પરસેવો પાડીને આખો રસ્તો સ્વરચ્છ કરી દે છે. મેં તેમને આવું કરવાનું કારણ પૂછ્યું ત્યારે તેમણે મને જણાવ્યું હતું કે, એક નાનો કણ પણ જો કારના એન્જિનમાં પરવેશી જાય તો રેસર માટે જુતવાનું અશક્ય બની જાય અને કયારેક તો એ કણ જીવન માટે જોખમી પણ સાબિત થઈ શકે! હકીકતે, ટીમના કોઈ એક સભ્યની નાની ભૂલ પણ ગંભીર જોખમ ઊભું કરી શકે. ટીમનો કોઈ સભ્ય બેદ્યાનપણે એકાદ સક્રા પૂરો ફિટ ન કરે અને તેનાથી ટીલો રહી જાય તો જુવલેણ અકર્માત થાય. ટીમનો કોઈ સભ્ય માનસિક વ્યાખ્યાત હોય અને ચેકલિસ્ટનો એકાદો મુદ્દો ચૂકી જાય તો એ ઘાતક સાબિત થઈ શકે. અથવા સ્પર્ધા પહેલાં ટીમનો કોઈ સભ્ય ફોન ઉપર વાત કરવામાં વ્યસ્ત હોય અને વિવિધ માપ તપાસવામાં તે એકાદી બાબત ચૂકી જાય તો તેની ટીમ વિજયથી વંચિત રહી શકે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, તમે જે અભિગમની વાત કરો છો તે અગત્યના છે એ મને હવે સ્વીકાર્ય લાગે છે. સાવ જૂજ ઉદ્યોગપતિ તથા કળા, વિજ્ઞાન અને રમતગમત જેવાં ક્ષેત્રોના જૂજ લોકો આ પ્રમાણે વિચાર અને વર્તન કરતા હોય છે. મને લાગે છે આ બાબત સામાન્ય છે. આપણે જે કરતા હોઈએ તેના પરત્યે સર્વોરચ જાગૃતિ વિકસાવવી અને આપણા કામને ઉત્કૃષ્ટ બનાવવા માટે અસાધારણ કાળજી લેવાનું વલણ ભાગ્યે જ જોવા મળે છે. વિગતોની પુનર્યવસાયી કરવી, નાનામાં નાના મુદ્દા ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત કરવું, બિનાવ્યવસાયી અને બેકાળજુભર્યા અભિગમને બદલે ચોકસાઈથી સર્જન કરવું, કામગીરીના ઊંડાણમાં ઊતરવું – એ બધું જાણે રોર હોય એવું લાગે છે, તમારા શબ્દોમાં કહું તો વાસ્તવિકતા વિઝલ ફૂટિભતાનો આ સમગ્ર મામલો છે.

ધનિકે કદયું, મારે પ્રામાણિકપણે કરેડિટ આપવી જોઈએ. આ ભાષા અને આ મોડલ મને સ્પેલબાઇન્ડરે શીખવ્યા છે. પરંતુ હા, શૈખતા મેળવવાની વાત હોય ત્યારે નાની નાની બાબતોનું મહિંતવ હોય છે. મેં કચાંક વાંચયું હતું કે અવકાશયાન ચોલેન્જરની દુર્ઘટનાનું કારણ એક નાની ઓ-રિંગ સીલની નિષ્ફળતાનું હતું, જેની કિંમત માત્ર ૭૦ સેન્ટ હતી. આવી નાની વિગત નહીં ચકાસવાની બેકાળજુએ કેટલી મોટી દુર્ઘટના સર્જુ હતી અને એ બાબત અસંખ્ય લોકોને કાચમી પીડા આપી ગઈ.

કલાકારે કદયું, આ સમગ્ર બાબત મને ડય જિનિયસ વર્મિની યાદ અપાવે છે. તે એવા ચિંતકાર હતા જેઓ કામમાં સર્વોરચ ગુણવતાની કાળજી લેતા. તેમણે એવી અલગ ટેક્નિકનો ઉપયોગ કર્યો હતો જેનાથી ફુદરતી પ્રકાશ એવી રીતે પડે જેને કારણે તેમની કળા ટિર-પરિમાણીય (ચરી-ડાયમેન્શનલ) દેખાય. તેમના સર્જનમાં એવું ઊંડાણ હતું. પરત્યેક રેખામાં આકર્ષણ અને પરત્યેક દૃશ્યમાં સર્વોરચ ચોકસાઈ. તેથી હું

પણ સંમત થાં છું કે, એક સરેરાશ કલાકાર તેના ચિત્ર પ્રત્યે હળવો, સાવ સાધારણ અને અધીરો અભિગમ ધરાવે છે. તેમનું દ્યાન કળાને બદલે નાણાં ઉપર હોય છે. તેમનું દ્યાન શ્રેષ્ઠતાને બદલે પ્રસિદ્ધિ ઉપર હોય છે. મને લાગે છે કે કદાચ એ જ કારણે મોટાભાગના આવા કલાકારો કલાના ઉમદા નમૂનાનું સર્જન કરી શક્યા નથી અને તેથી જ તેમના ક્ષેત્રમાં તેઓ ઉત્કૃષ્ટ ગણાતા નથી. મને હવે સમજાઈ રહ્યું છે કે આ સરળ મોડલ કેટલું શક્તિશાળી છે.

ધનિકે પોતે શ્રેષ્ઠ કળાની કદર કરતા હોવાની વાતનું ઉદાહરણ આપતાં કદયું, મને વર્મીરના વુમન ઇન જ્લૂ રેડિંગ એ લેટર તેમજ ગર્લ વિથ એ પર્લ ઇચરિંગ જેવા કળાના નમૂના ખૂબ પસંદ છે.

તમે અમને જે માહિતી આપી રહ્યા છો તે મને ગમયું, તેમ ઉદ્યોગકારે ધનિક ઉદ્યોગપતિને સંબોધીને કદયું અને પછી કલાકારનો હાથ પકડી લીધો. એ દૃશ્ય જોઈ ધનિકે આંખ મિચકારી.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર વરચે વધી રહેલી નિકટતાના સંદર્ભમાં ધનિકે કદયું, મને ખબર હતી કે આ સ્થિતિ આવશે. તેમણે ફરી એક વખત આંખ બંધ કરી દીધી. પતંગિયું હજુ પણ એ ઉદ્યોગપતિના કાન ઉપર બેઠું હતું. તેણે રંગીન પાંખો ફુફડાવી. મિ. રિલે રંગીની કવિતા ચાદ કરી:

જો તમે સાચા માનવી હોવ તો પ્રેમ માટે ગમે તે કરી જૂથો.

જો ન હોવ, તો આ મેળાપ છોડી દો.

અધકચરી લાગણી ઉરચ સ્થાને નથી પહોંચતી.

ઉદ્યોગકારે આશ્ર્ય સાથે પૂછ્યું, શું તમને એક પ્રક્રિયા પૂછું?

ધનિકે જવાબ આપ્યો, હા, ચોક્કસ.

ઉરતા અને શ્રેષ્ઠતાની આ ફિલોસોફી અંગત સંબંધોમાં કેવી રીતે કામ આવી શકે?

સારી રીતે નહીં, તેમ ધનિકે જવાબ આપ્યો અને પછી ઉમેર્યું, સ્પેલબાઇનડરે મને ધ ડાર્ક સાઇડ ઓફ જિનિયસ નામે એક વિચાર વિશે જ્ઞાન આપ્યું હતું, મૂળભૂત રીતે આ વિચાર એ છે કે પ્રત્યેક માનવીય બેટ સાથે નબળું પાસું જોડાયેલું હોય છે અને જે એક ગુણ તમને એક ક્ષેત્રમાં વિશિષ્ટ સ્થાન અપાવે એ જ ગુણ અન્ય ક્ષેત્ર માટે યોગ્ય ન નીવડે. હકીકત એ છે કે દુનિયાની અનેક ઉત્કૃષ્ટ વ્યક્તિત્વોનું અંગત જીવન દુખ-વેદના-પીડાથી ભરેલું હતું. કળા અથવા અન્ય સર્જન માટેની સર્વોત્કૃષ્ટ દૃષ્ટિ, તેમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટેની એકાગ્રતા, નાનામાં નાની વિગતો ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની કુશળતા અને એ બધાના મિશ્રણ દ્વારા ઉરચતમ કળાકૃતિ અથવા સર્જન

કરવાની ક્ષમતા છતાં અંગત સંબંધોમાં એ બાબતોનો અભાવ જોવા મળતો હોય છે. અંગત સંબંધોની બાબતમાં તેમને અયોગ્ય, અલગ, જિદ્દી, અસ્થિર વગેરે ધારી લેવામાં આવ્યા હતા.

એ પછી ધનિકે રેતી ઉપર ખૂબ જ તીવ્ર ગતિથી પુશ-અપસ કરવાનું ચાલુ કરી દીધું. ત્યારપણી પોતાના ઘરની ઉપર ઊડી રહેલા સફેદ કબૂતર ઉપર નજર નાખતાં નાખતાં તેમણે વીસ સૂર્યનમરકાર કર્યા અને પછી પોતાની વાત ચાલુ રાખી.

દંતકથા સમાન આવા અનેક સર્જકો, કલાકારો સંતુલન જાળવી શક્યા નથી. તેઓ પર્ફેક્શનિસ્ટ, સ્વૈરવિહારી અને આકરમક વિચારો ધરાવનાર હતા. જિનિયસની આ ડાર્ક સાઇડ છે. જે બાબત તમને તમારી કળા દ્વારા ઉચ્ચ સ્થાને લઈ જાય એ જ બાબત તમારં પારિવારિક જીવન નષ્ટ કરી શકે. આ તો માત્ર તમને બંનેને જાણ કરં છું, તેમ કહી ધનિકે બોટલમાંથી પાણી પીધું. તેની ઉપરના લખાણ તરફ દ્યાન દોરતાં તેમણે કદચ્યું, શું આ તમને વંચાય છે?

મેસેડોનિયાના ફિલિપનો સ્પાર્ટાને સંદેશ તમને કોઈ વિલંબ બિના શરણે થવાની સલાહ આપું છું, કેમ કે જો હું મારં લશકર તમારી ધરતી ઉપર લાવીશ તો હું તમારા ખેતરોનો નાશ કરી દઈશ, તમારી પ્રજાની હત્યા કરી દઈશ અને તમારા શહેરનો નાશ કરી દઈશ.

સ્પાર્ટાનો જવાબ હતો: “જો”.

ધનિકે સ્કૂર્ટિંથી કદચ્યું, પરંતુ તમારી લાગણી બાબતે કોઈ વાંધો હોય તેનો અર્થ એ નથી કે તમારે એ વ્યકત નહીં કરવાની! તમારે બસ એટલી સતર્કતા કેળવવી પડે કે કદ્ય બાબત તમને મુશ્કેલીમાં મૂકી શકે તેમ છે અને તેને આધારે તમારે તમારા અંગત જીવનનું આયોજન કરવું જોઈએ અને એ સાથે મને આજ સવારના એ અભ્યાસ મોડલનું પુનરાવર્તન કરવાનું યોગ્ય લાગે છે જેના આધારે તમે 5 એ.એમ. કલબમાં શીખવવામાં આવતાં પરિવર્તનશીલ મૂલ્યો જાણી શકશો તથા તેને કાયમી આદત બનાવી શકશો.

સર્વોરચ સિદ્ધિ મેળવવા માટે આ જે મોડલ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે તેનું કેન્દ્રબિંદુ હંમેશાં યાદ રાખજો: વધુ સારી દૈનિક જાગૃતિ સાથે તમે રોજેરોજ વધારે સારી પસંદગી કરી શકશો, અને વધારે સારી પસંદગીના આધારે તમે રોજેરોજ વધારે સારાં પરિણામ આપી શકશો. આ પરથાને સ્પેલબાઇન્ડર ટ્રણ તબક્કાની સફળતાની ફોર્મ્યુલા કહે છે. વધારે જાગૃતિ સાથે તમે યોગ્ય સિદ્ધિ મેળવવાની તમારી કુદરતી ક્ષમતાને ઓળખી શકશો. દા.ત. 5 એ.એમ. પદ્ધતિનો અમલ કરવાથી તમે તમારી ઉત્પાદકતા સુધારી શકશો, તમે કૃત્રિમતા ઉપર આધાર રાખતા સમુદ્દરાય કરતાં આગળ વધી શકશો. ચેતના અને જાગૃતિનું આ ઉચ્ચ સ્તર તમને તમારા દૈનિક નિર્ણયો સુધારવામાં મદદરૂપ થશે અને તાર્કિક રીતે એક વખત તમે તમારી રોજિંદી પસંદગી સારી રીતે કરતા થાવ તે સાથે તમારી નેતૃત્વ ક્ષમતામાં ઝડપ આવે અને એ દ્વારા

કામગીરી તેમજ અસરમાં નાટ્યાત્મક સુધારો થાય. આમ તમારો પોતાનો નિર્ણય તમારાં પરિણામોને અસર કરે છે.

ધનિકે વાત ચાલુ રાખી. અમારા એક કોચિંગ સલ્વ માટે હું અને સ્પેલબાઇન્ડર સ્થિત્યાર્લેન્ડના લુસેનમાં મળ્યા હતા. ખૂબ સુંદર શહેર છે. ચારે બાજુ પહાડી અને વરચે સરોવર કાંઠે આ શહેર વસેલું છે. એક સવારે તેમણે ગરમ પાણી અને થોડી લીભુની ચીરીઓનો ઓર્ડર આપ્યો, જેથી તેઓ ફરેશ લેમન ટી માણી શકે, જે તેઓ દરરોજ સવારે કરતા હતા. પણ અહીં એક મુદ્દા છે....

આ વાત રસપરદ હશે તેમ કહી વરચે બોલતાં બોલતાં કલાકારે પોતાના હાથને થોડો ખંજવાળ્યો, જ્યાં ટેટૂ હતું અને તેના ઉપર એન્ડી વોરહોલનો કવોટ હતો: લોકો મૃત્યુ પામે છે એવું હું કદી નથી માનતો. તેઓ માત્ર ડિપાર્ટમેન્ટ સ્ટોરમાં જાય છે.

ધનિકે વાત આગળ વધારી. ટ્રે આવી. શુદ્ધ ચાંદીનાં વાસણો. દરેક વસ્તુ ઉત્તમ રીતે ગોઠવેલી હતી. હવે જુઓ: રસોડામાં જે પણ વ્યક્તિત્વે લીભું કાપ્યું હશે તેણે એ કામગીરીમાં મહેનત કરીને શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરી હશે તો જ તે બીયાં વિનાની સુંદર ચીરી તૈયાર કરી શક્યો હશે, ખરં ને?

ધનિકે કોન્ફરન્સ સેન્ટરમાં જે ગાંડપણભરી રીતે નૃત્ય કર્યું હતું એવું જ નૃત્ય અહીં કરવા લાગ્યા અને પછી અટકી ગયા. એ નૃત્ય જોઈને કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે એકબીજા સામે જોયું.

ઉદ્યોગકારે કદયું, હા સાચી વાત છે. એ રીતે લીભુ ચીરવામાં ખૂબ કાળજી અને કુશળતા દાખવવામાં આવી હશે. આવું બોલીને તેઓ એમ દર્શાવવા માગતા હતા કે ધનિકે જે અજુગાતું નૃત્ય કર્યું તેનાથી તેમને કોઈ ફેર પડ્યો નથી.

ધનિકે કદયું, સ્પેલબાઇન્ડર આવી સ્થિતિને ધ કલેક્ટિવ ડી-પ્રોફેશનલાઇઝનેશન ઓફ બિગનેસ તરીકે ઓળખાવે છે. જે લોકો કામ કરતા હોય, ગરાહકોનું મનોરંજન કરતા હોય, વધારાની કુશળતા દર્શાવતા હોય, પોતાની સંસ્થાની કોઈ વિશિષ્ટ બાબતો રજૂ કરતા હોય જેને કારણે તેમને તેમજ તેમની કંપનીને સફળતા મળે – એવા લોકો તેમના ફોનમાં વીડિયો જોતા હોય કે પછી શૂગ માટે ઓનલાઇન શોપિંગ કરતા હોય કે પછી સોશિયલ મીડિયામાં ડૂબેલા રહેતા હોય એવું મેં કદી જોયું નથી. કામના સ્થળે મેં કદી લોકોને બેદ્યાન જોયા નથી કે થાકેલા જોયા નથી અને લોકો આટલી બધી ભૂલો કરતા હોય એવું પણ કદી જોયું નથી.

ધનિકે ત્યારપછી પોતાના હાથમાં રહેલી સોટી વડે ફરી ત્રણ તબક્કાની સફળતાની ફોર્મ્યુલા તરફ દ્યાન દોયું.

લીબુની ચીરીઓ તરફ વારંવાર તમારું દ્યાન દોરવાનો આશય કૃતિરમતા અને કામની ગંભીરતા વરયે રહેલો તફાવત બતાવવાનો છે અને એ બાબતે તમારી સામે આવનાર પડકાર તરફ દ્યાન દોરવાનો છે. તમારા અભિગમની ખરી ગંભીરતા તમારા કામ બાબતે નથી, પરંતુ અંગત જીવનમાં તમે કેવી રીતે તેનો અમલ કરો છે તે અંગે છે. સાચું ઊંડાણ તમે કેવી રીતે વિચારો છે, વર્તન કરો છો તથા કેવું પરિણામ આપો છો તેમાં રહેલું છે. આ સુંદર બીચ ઉપર હું તમને બંનેને એક પ્રકારની તંદુરસ્ત શ્રેષ્ઠતા દ્વારા તમે કંઈક હાંસલ કરી શકો તેમ છો એવો વિશ્વાસ અપાવવા માગું છું. આ દ્વારા તમને સ્પેલબાઇન્ડર જેને જુસીએ: ગાર્જન્ટુન કોમ્પિટિટિવ એડવાન્ટેજ મળશે. બિઝનેસમાં આજે ઉચ્ચ સ્થાન મેળવવાનું જેટલું સહેલું છે એટલું અગાઉ કદી નહોતું કેમ કે ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં પ્રભુત્વનું સ્થાન મેળવવા માટે જરૂરી પ્રયાસો કરવા સાવ જૂજ લોકો તત્પર છે. શ્રેષ્ઠતા એ ભાગ્યે જ જોવા મળતી બાબત છે અને ઉચ્ચ સ્તરે કામગીરી કરવા માગતા લોકોની સંખ્યા સાવ નહિંવત્ત છે. તેથી આ ક્ષેત્ર તમારું છું. એ માટે તમારે હું જે માર્ગ બતાવું છું તેને અનુસરવું પડો. આ માટે એક શક્તિતશાળી સૂત્ર છે: સામાન્ય સ્તરે ખૂબ મોટી સ્પર્ધા છે, પરંતુ અસામાન્ય સ્તરે લગભગ સ્પર્ધા નથી. સર્વોચ્ચ સ્થાને પહોંચવા માટેની આવી ઉમદા તક અગાઉ કચારેય નહોતી, કેમ કે હાલ મોટાભાગના લોકો તેમના કામમાં બેદ્યાન છે તેમના પોતાનામાં તેમની શ્રજ્ઞામાં ઘટાડો થયો છે. આ બાબતની ચકાસણી તમે એ રીતે કરી શકો કે કોઈ સ્ટોર કે રેસ્ટોરાંમાં હવે તમને કેટલા લોકો એવા મળો છે જેમની ચેતના સંપૂર્ણ સતેજ હોય, જેઓ વિનગ્રહ હોય, અસાધારણ ફાન ધરાવતા હોય, ઉત્સાહથી ભરેલા હોય, ખૂબ મહેનત કરતા હોય, આક્ર્ષયજનક રીતે કટ્પનાશીલ હોય, નવી નવી શોધ કરવા તત્પર હોય અને પોતે જે કંઈ કરતા હોય તેમાં પૂરેપૂરો રસ દાખવતા હોય? આવા લોકો હવે ભાગ્યે જ જોવા મળે છે, ખરું ને?

ઉદ્યોગકારે સંમતિ વ્યક્ત કરતાં કદચું, હા. આવી એકાદ વ્યક્તિને શોધવા માટે મારે હજારો લોકોના ઇન્ટરવ્યૂ લેવા પડે.

તો, સાચીઓ તમે જુસીએ છો. નસીબદાર છો! તેમ મોટેથી બોલી ધનિકે ઉમેર્યું, તમે તમારાં ક્ષેત્રોમાં અગ્રણી બની શકો તેમ છો કેમ કે હવે એવા લોકો સાવ જૂજ છે. તમારી પ્રતિબદ્ધતા વિકસાવો. તમારાં ધોરણો ઊંચાં કરો અને પછી એ રીતે સખત મહેનત કરવા લાગી જાવ જાણો એ તમારા માટે સહજ હોય અને એ જ ખરેખર અગત્યનું છે: તમારે તમારી ડૈનિક કામગીરીનો મહિતામ વિસ્તાર કરવો પડશે. નિરંતરતા જ શ્રેષ્ઠતા માટેનું ડીએનએ છે અને નાના પાયે રોજેરોજ સુધારા કરતા રહેવાથી છેવટે ઉત્તમ પરિણામ મળે છે. એટલું યાદ રાખો કે સફળ કંપનીઓ અને શ્રેષ્ઠ જીવન એકાએક કરાંતિથી હાંસલ નથી થતા. એ માટે સતત પ્રગતિશીલ પ્રયાસ કરવા પડે. નાનકડા રોજિંદા પ્રયાસોથી લાંબા ગાળે શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરી શકાય છે. પરંતુ આજના

સમયમાં આપણામાંથી બહુ ઓછા લોકોને ચાવા લાંબા ગાળાના પરચાસો માટેની ધીરજ હોય છે. પરિણામે આપણામાંથી વધુ લોકો અસાધારણ સિદ્ધિ મેળવી શકતા નથી.

કલાકારે પોતાનું શર્ટ ફરીથી પહેરી લેતાં કદયું, આ તમામ માહિતી અદ્ભુત છે અને મારી કળા માટે ઘણી મૂલ્યવાન પણ છે.

એ સાંભળીને ગમ્યું, તેમ જણાવી ધનિકે કદયું, જુઓ હું જાણું છું કે તમે બંને ઘણા ઓછા સમયમાં ઘણુંબધું શીખી લો એવા અનુભવી છો. હું સમજું છું કે આટલા વહેલા ઊઠવું એ તમારા માટે સાવ નવી બાબત છે તથા મોટાભાગના લોકોને પાછળ છોડીને ઉચ્ચ સ્થાન હાંસલ કરવા બાબતે તમે જે કંઈ સાંભળ્યું એ પણ નવું છે. તેથી હવે ઊંડા શાસ લો અને રિલેક્સ થાવ. અસાધારણ બનવું એ એક પરવાસ છે. મૂલ્યનિષ્ઠ બનવું એ એક પ્રકારની યાત્રા છે. રોમનું નિર્માણ કંઈ એક દિવસમાં નહોતું થયું ખરં ને?

કલાકારે કદયું હા ખરં.

ઉદ્યોગકારે પણ સંમતિ દર્શાવતાં કદયું, સાચી વાત છે.

અને હું એ પણ સમજું છું કે તમારી શ્રેષ્ઠ ક્ષમતા હાંસલ કરવા માટે તથા ઉત્તમ માનવીય ગુણો હાંસલ કરવા માટેની પ્રકિરણ મુશ્કેલ અને ડરામણી છે. હું તેમાંથી પસાર થયો છું અને તમે પણ 5 એ.એમ. પદ્ધતિ દ્વારા એવું કરશો તો તમે પણ સાધારણ કક્ષાની પ્રતિષ્ઠા કે નાણાંને બદલે એક ઉચ્ચ શાશ્વત સ્થાન હાંસલ કરી શકશો. મેં આજે તમને વહેલી પરોટે જાગી જવાની અને તમારી જાતને ઉત્કૃષ્ટ સિદ્ધિ મેળવનાર લોકોની શ્રેણીમાં પહોંચાડવાની જરૂરી પ્રકિરણ શીખવી છે જેના અમલ દ્વારા તમે કામગીરીના ઊંડાણના મહિંતવને સમજી શકશો અને આજનું સત્ત્ર પૂરું કરતાં પહેલાં હું તમને ખાસ એ કહેવા માગું છું કે, સર્જક તરીકેની તેમજ વ્યક્તિ તરીકેની પરગતિ મુશ્કેલ છે છતાં હકીકતમાં આ જ એવી બાબત છે જે માનવજાત કરી શકે તેમ છે અને યાદ રાખો કે તમારું હૃદય જોરથી ધબકારા લે ત્યારે જ તમે જીવંત હોવ છો અને જ્યારે આપણો ડર સૌથી વધુ ગભરાવે ત્યારે આપણે સૌથી વધુ સતેજ હોઈએ છીએ.

તો, અમારે આગળ વધતા રહેવાનું છે, ખરં ને? તેમ ઉદ્યોગકારે ધનિકની વાતના સમર્થનમાં કદયું.

ઓકે. તમારા વ્યવસાચી તેમજ અંગત જીવનમાં જુસીએ હાંસલ કરીને સર્વોત્કૃષ્ટ સ્થિતિ મેળવીને તમારા જીવનને સાર્થક બનાવવા માટે એક છેલ્લું ઉદાહરણ આપું. ત્યારપછી તમે સ્વિમિંગ કરો, સ્નોક્લિંગ કરો તેમજ સનબાથ લો તે મને ગમશે. મારી ટીમ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલું અસાધારણ લંચ તમે માણી શકશો. મારે એક મિટિંગ

માટે પોર્ટ લુધ જવાનું છે, પરંતુ હું આશા રાખું છું કે તમે બંને તમારં ઘર સમજુને અહીં આનંદથી રહેશો. તેથી...

મિ. રિલે એક ક્ષણ માટે ચૂપ થઈ ગયા, નીચા વરણા અને તેમના તેમના અંગૂઠાને ચાર વખત સ્પર્શ કરીને બોલ્યા આજે શ્રેષ્ઠ દિવસ છે અને તે ભવ્ય રીતે, અસાધારણ ઉત્સાહથી, અમર્યાદ પરતિબન્ધતાથી, મારા દૃષ્ટિકોણ પરત્યે વફાદારીથી તથા હૃદયમાં ભરપૂર પ્રેમ રાખીને જીવીશ.

તેમણે તેમની વાત ચાલુ રાખી. મેં વાંચેલો એક લેખ યાદ આવે છે જેમાં ઇટાલિયન ફેશન કંપની મોનકલેરના સીઇઓને તેમના પસંદગીના ભોજન વિશે પૂછવામાં આવ્યું હતું. જવાબમાં તેમણે કહ્યું હતું, સ્પેગેટી પોમોદોરો. પાસ્તા, તાજા ટોમેટો, ઓલિવ ઔંઘલ તથા બેસિલથી બનતી આ ડિશ વિશે વાત કરતાં એ એકિઝક્યુટિવે કહ્યું હતું કે, આ તમામ ચીજોનું સપ્રમાણ અને સાચું મિશ્રણ થાય તો જ આ ડિશ ઉત્તમ બને. આપણા તરણે માટે પણ આ સૌથી અગત્યનો શર્બદ છે – મિશ્રણ. શ્રેષ્ઠ વર્તણૂક સાથે નાનામાં નાની વિગતો ઉપર દયાન આપીને શ્રેષ્ઠ સર્જન કરવા માટે મહેનત કરવાથી જીનિયસ બની શકાય, ઉત્તમ પરિણામ મેળવી શકાય અને એથી વિશેષ જીવનમાં જાદુઈ પરિવર્તન લાવી શકાય.

એ પછી એ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ બોટલમાંથી કાટેલું સિલ્કનું કપડું પોતાની શોર્ટના ખીસામાં મૂક્યું અને ત્યાંથી રવાના થઈ ગયા.

ઇતિહાસ રચનારની ચાર મુખ્ય બાબત

“કુદરત દ્વારા આપણાને આપવામાં આવેલું જીવન ટૂંકું છે, પરંતુ સારી રીતે જીવન પસાર કરવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન જે ચાદોનો સંગરહ થાય છે તે અનંત રહે છે.”

— સિસેરો

બીજા દિવસે સવારે તાલીમ વર્ગ માટે દર્શિયાકિનારે નક્કી થયેલા સ્થળે ધનિકને મળવા જઈ રહેલાં ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર એકબીજાનો હાથ પકડી ચાલી રહ્યાં હતાં ત્યારે એ વહેલી પરોટ અત્યંત રોમાંચક અને આહૃલાદક લાગતી હતી.

તેઓ બંને આવી પહોરયાં ત્યારે મિ. રિલે ત્યાં હાજર જ હતા. બીચની રેત પર બેસીને તેઓ આંખો બંધ કરી મેર્ડિટેશન કરી રહ્યા હતા.

તેમણે શાર્ટ નહોતું પહેર્યું, પણ એક દિવસ અગાઉ આ સ્થળે સ્પેલબાઇનડર મજયા ત્યારે તેમણે જેવી શોટ્સ પહેરી હતી એવી જ શોટ્સ હાલ મિ. રિલેએ પહેરી હતી. એ ઉપરાંત તેમણે પહેલા શૂઝ ઉપર જાતજાતનાં સમાઇલી લગાવેલાં હોવાથી ભારે રમૂજુ લાગતા હતા.

ધનિકના ઘરમાંથી એક સહાયક ખૂબ ઝડપથી બહાર આવ્યો. તેણે ઊંચે આકાશ તરફ જોયું અને જાણે કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરતો હોય એમ બે આંગળીથી વિકટરી સાઇન (V) દર્શાવી. તેણે કાળી લેધર બેગમાંથી ત્રણ કાગળ કાઢ્યા અને ધનિકને આપ્યા. સ્ટોન રિલેએ સાધારણ નમીને આભાર વ્યક્ત કર્યો અને પછી એક એક કાગળ પોતાના વિદ્યાર્થીઓને આપ્યો.

સવારને બરાબર પાંચ વાગ્યા હતા.

એ પછી ધનિકે રેતમાંથી એક સીશેલ ઉઠાવ્યો અને દર્શિયાના પાણીની સપાટી ઉપર સમાંતર ધા કર્યો. એવું લાગતું હતું કે આજે સવારે તેમના મનમાં કંઈક નોંધપાત્ર બાબત ચાલી રહી છે. સામાન્ય રીતે જોવા મળતો ઉંસાહ, હળવો મૂડ અને વિચિત્ર વર્તન — એ બધું અત્યારે ગાયબ હતું.

બધું બરાબર છે? તેમ સવાલ કરીને ઉદ્યોગકારે તેમની સહજ કુદરતી આદત મુજબ જ્રેસલેટને રૂપર્શ કર્યો. તેના ઉપર લખેલું હતું, સાચી દિશામાં ઉતાવળે આગળ વધું છું. ઉપર તરફ જાઉં છું અને સખત મહેનત કરું છું. હું મૃત્યુ પામીશ ત્યારે જ સૂઈ જઈશ.

ધનિકે એ બરેસલેટ પરના શબ્દો વાંચયા. તેમણે એક આંગળી હોઠ ઉપર મૂકી અને પછી સવાલ કર્યો, તમે મૃત્યુ પામશો ત્યારે કોણ રડશે?

કલાકારે આક્ષર્ય સાથે પૂછ્યું, શું?

ધનિકે એ જ સવાલ અલગ રીતે પૂછ્યો: લાંબા સમય સુધી જેમની સાથે જીવન પસાર કર્યું હતું તેમને જાણ થશે કે તમે હ્યાત નથી તો તેઓ કેવી રીતે શોક વ્યક્ત કરશો? તમે એવી રીતે જીવ્યા હોવ જાણો તમે હંમેશા માટે જીવવાના હોવ, તમારી ગેરહાજરી વિશેનો વિચાર તમને કદી આવ્યો ન હોય, તમે કેટલો સમય પસાર કર્યો તેના તરફ દ્યાન ન આપ્યું હોય. એ રીતે કોઈની સાથે જીવન માણાતા હોવ અથવા જે વ્યક્તિને મળયા હોવ કે પછી કોઈ કામગીરી કરતા હોવ ત્યારે તમે જીવન એવી રીતે પસાર કરો જાણો તમારી પાસે સંપૂર્ણ માત્રામાં હોય અને કાયમી પુરવઠો મળતો હોય.

કલાકારે કદ્યું, શું આ તમારા વિચારો છે? ખૂબ સરસ.

ધનિક થોડા ગંખવાળા પડી ગયા. તેમણે કદ્યું, કાશ એ મારા હોત. પરંતુ એવું નથી. આ વિચારો ફિલોસોફર સેનેકાના છે. આ શબ્દો તેમના એક પુસ્તક ઓન ધ શોર્ટનેસ ઓફ લાઇફમાં લખેલા છે.

તો આજે આવી સુંદર સવારે તમે મૃત્યુ વિશે શા માટે વાતો કરો છો? તેમ થોડાં અસહજ બનેલાં ઉદ્યોગકાર મહિલાએ પૂછ્યું.

કેમ કે આજે જે લોકો જીવિત છે તેમાંના મોટાભાગના એવું છરછે છે કે કાશ તેમની પાસે વધારે સમય હોત. છતાં આપણે સમયનો બગાડ કરતા હોઈએ છીએ. મૃત્યુનો વિચાર કરવાથી બધી અગત્યની બાબતો ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત થાય છે. તમે તમારા બાકી રહેલા સમયનો મહત્વમ શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરવા માટે તમે ડિજિટલ સાધનોમાં, સાચબર દુનિયામાં તેમજ ઓનલાઇન નકારી બાબતો ઉપર દ્યાન આપવાનું બંધ કરી દેશો. તમે તમારા દિવસો કદી પરત મેળવી શકતા નથી, તેમ જણાવી ધનિકે કદ્યું, ગઈકાલે મેં મારી એક મિટિંગ પછી ચેઝિંગ ડેલાઇટ પુસ્તક ફરીથી વાંચ્યું. આ એક શક્તિશાળી સીઇઓ ચુગેન ઓ'કેલીની સાચી વાર્તા છે, જેમના મગજમાં તરણ ગાંઢ છે એવું નિદાન થયા પછી તેમને ખ્યાલ આવ્યો કે હવે સમય ઘણો ઓછો છે.

કલાકારે વરચે પૂછી લીધું, તો પછી તેમણે શું કર્યું?

તેમણે જીવનભર જે વ્યવસ્થિત રીતે બિગનેસનું સંચાલન કર્યું હતું એ જ રીતે તેમના છેલ્લા દિવસોનું પણ આયોજન કર્યું. ઓ'કેલીએ પોતે જે મિસ કરી હતી તે સ્કૂલ કોન્સેટનું આયોજન કર્યું, જે પારિવારિક પ્રવાસ પોતે ચૂકી ગયા હતા તેનું આયોજન કર્યું તથા જે મિટ્સો ભુલાઈ ગયા હતા તે બધાને ચાદ કર્યા. પુસ્તકના એક ભાગમાં તેમણે એ વાત શેર કરી કે કેવી રીતે તેમના એક મિટરને કુદરતી વાતાવરણમાં

ચાલવાનું નિમંત્રણ આપ્યું અને ત્યારે એવું કદયું પણ હતું કે આપણે ચા છેલ્લી વખત સાથે ચાલી રહ્યા છીએ એટલું જ નહીં પરંતુ પહેલી વખત પણ સાથે ચાલી રહ્યા છીએ.

પોતાના જરેસલેટ ઉપર હાથ ફેરવતાં ફેરવતાં અને ચહેરા ઉપર ચિંતા અને વ્યથાની લાગણી સાથે ઉદ્યોગકારે ફક્ત એટલું કદયું – દુષદ.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. તેમણે કદયું, અને પછી ગઈ રાતરે મેં મારી પસંદગીની ફિલ્મ ધ ડાઇવિંગ બેલ એન્ડ ધ બટરફ્લાય જોઈ. એ પણ ફરેન્ચ સામયિક ઇલેના મુખ્ય તંત્રી જેવી ટોચની વ્યક્તિત્વની સાચી વાર્તા ઉપર આધારિત ફિલ્મ છે. જેન-ડોમિનિક બોબે પાસે બધું જ હતું અને પછી એક વખત તેમને લક્વાનો એવો પ્રયંડ હુમલો થયો કે માત્ર ડાબી આંખની પાંપણ સિવાય શરીરનું બીજું કોઈ અંગ તેઓ જાતે હલાવી શકતા નહોતા. એ સ્થિતિને લોકડ-ઇન સીન્ડરોમ કહે છે. તેમનું મગજ સંપૂર્ણ સ્વર્ણ રીતે ચાલતું હતું, પરંતુ તેમનું શરીર સંપૂર્ણ લક્વાગરસ્ત થઈ ગયું હતું.

હવે કલાકારે પણ ઉદ્યોગકારની જેમ જ કદયું – દુષદ.

મિ. રિલેએ કદયું, એ સ્થિતિમાં જેન-ડોમિનિક બોબેના ડોકટરે તેમને પાંપણની મદદથી શર્દો વ્યક્ત કરવાની સાઇલેન્ટ આલ્ફાબેટ પ્રક્રિયા શિખવાડી અને પછી તેની મદદથી તેમણે પોતાના અનુભવો તેમજ જીવનના અર્થ વિશે પુસ્તક લખ્યું. આ માટે તેમણે ૨,૦૦,૦૦૦ (બે લાખ) વખત પાંપણ હલાવવી પડી, પણ છેવેટે પુસ્તક લખ્યું ખરાં.

ઉદ્યોગકાર બોલી ઊઠ્યાં, આ હિસાબે મારે તો જીવનમાં ફરિયાદ કરવા જેવું કર્શું જ નથી.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. પુસ્તક પ્રકાશિત થયા પછી ટૂંક સમયમાં તેમનું નિધન થયું. પરંતુ આ બધી વાતો ક્રારા હું કહેવા એ માગું છું કે જીવન અત્યંત નાજુક છે. એવા પણ લોકો હોય છે જે સવારે જાગે, સનાન કરે, કપડાં પહેરે, ચા-કોઝી અને નારતો કરે અને પછી ઓફિસે જતી વખતે ગંભીર વાહન અકરમાતમાં તેમનું મૃત્યુ થઈ જાય. જીવનમાં આવું જ બનતું હોય છે. આથી મારી તમને બંને ઉમદા વ્યક્તિત્વોને એક જ સલાહ છે કે ઉત્તમ કામગીરી કરવામાં કે લાગણી વ્યક્ત કરવામાં જરાય અચકાશો નહીં. તમને જે સાચું લાગતું હોય એ રીતે જુવો તથા રોજેરોજ જે ચમતકાર બનતા હોય છે તેના ઉપર દયાન આપો.

કલાકારે કદયું, તમારી વાત સાચી છે.

ઉદ્યોગકારે પણ સૂર પુરાવ્યો, હા, વાત તો સાચી છે.

કલાકારે ઉમેર્યું, પ્રત્યેક સેન્ડવિચ (ખોરાકના પ્રત્યેક કોળિયાનો) નો આનંદ લવો જોઈએ.

મિ. રિલે બોલી ઊહ્યા, વાહ ઘણી જ્ઞાનસભર વાત કરી.

જોકે કલાકારે તરત જ સ્પષ્ટતા કરી કે, આ શબ્દો મારા નથી. આ શબ્દો તો ગીતકાર વોરેન ગેવોનના છે. પોતે જુવલેણ બીમારીમાં સપડાયા છે એવું નિદાન થયું ત્યારે તેમણે આ શબ્દો કદચા હતા.

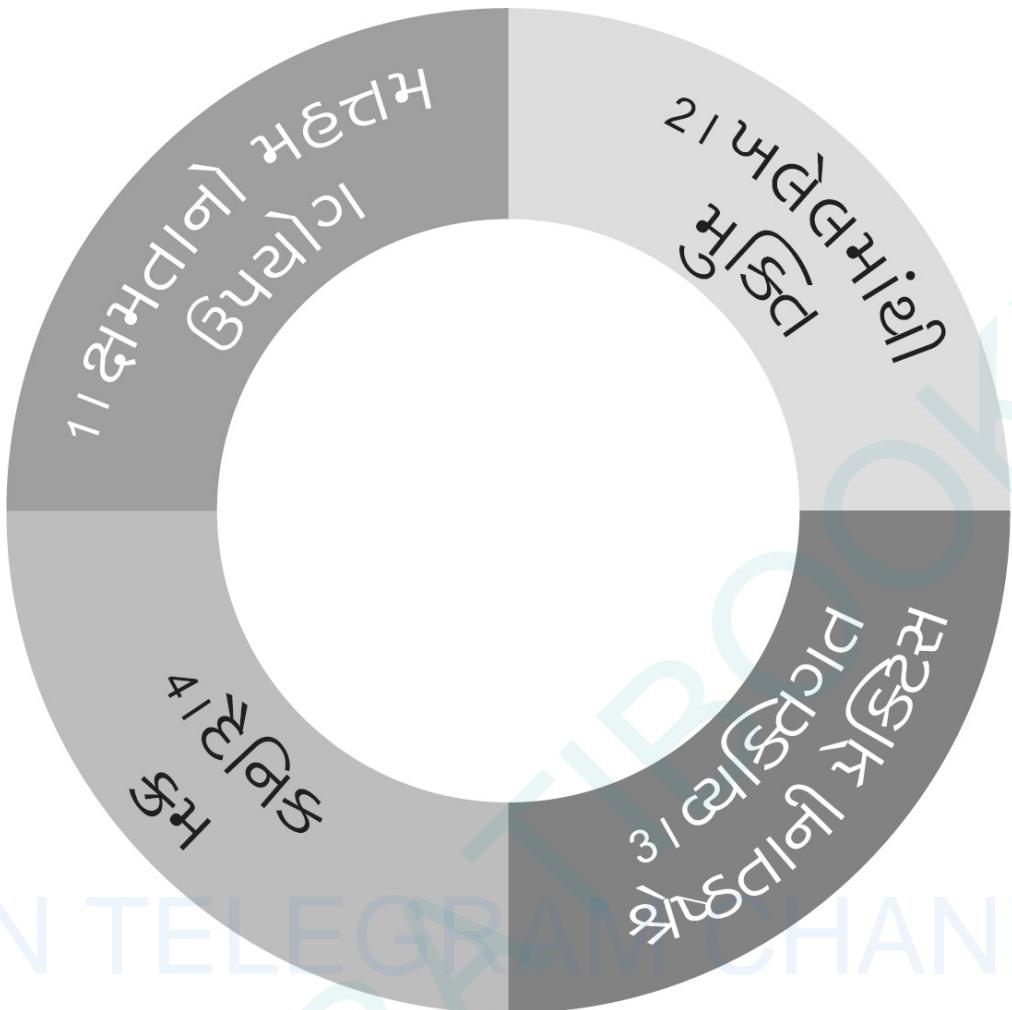
પ્રત્યેક ક્ષણનો આભાર માનો. તમારી પોતાની લાગણીઓ વ્યકત કરવામાં શરમ-સંકોચ અનુભવો નહીં. સામાન્ય કક્ષાની બાબતો ઉપર સમય વેડફ્ફવાનું બંધ કરો અને સર્જનાત્મકતા, ઉત્સાહ તેમજ તમારી અંદર પડેલી સુષુપ્ત સંભાવનાઓને જાગરત કરી પ્રાધાન્ય આપો. આ બધું સૌથી અગત્યાનું છે. તમારી જતને ઓળખો – એવું પ્લેટોએ શા માટે કદચયું હતું? તેઓ ખૂબ સારી રીતે જાણતા હતા કે આપણી અંદર વિશાળ સંભાવનાઓ પડેલી છે જેને ઓળખીને અમલ કરવાથી ઊર્જવાન, આનંદિત, શાંતિપૂર્ણ અને અર્થપૂર્ણ જુવન જુવી શકાશે. આપણી અંદર રહેલી આ ક્ષમતાઓ પ્રત્યે ઉપેક્ષા કરવાથી જુવન દુખદ, હતાશાભર્યું બની રહેશે.

થોડે ઊંચેથી એક બાજ પક્ષી પસાર થઈ ગયું. કિનારા પાસે અત્યંત સ્વરચ પાણીમાં રંગબેરંગી સુંદર માછલીઓનું ઝુંડ પસાર થઈ ગયું.

ધનિકે કદચયું, તો આપણી આ બધી વાતો સાથે હું આજે સવારે જે મુદ્દા પર વાત કરવા માગતો હતો ત્યાં જ આપણે આવી પહોરયા. તમને જે કાગળ આપવામાં આવ્યો છે તે દ્યાનથી જુઓ, પલીઝ.

બંને વિદ્યાર્થીઓ પાસે જે અન્યાસ મોડલ હતું તે આ પ્રમાણે હતું :

ઇતિહાસ રચનારનું ફોકસ

ઇતિહાસ રચનારનું ફોકસ #૧: કેપિટલાઇઝેશન આઇક્યુ

અગ્રણી મનોવિજ્ઞાની જેમ્સ ફ્લીન દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલી કેપિટલાઇઝેશનની અવધારણાની સમજ આપી. તેમની અવધારણા કે વિચારનો મૂળ ભાવ એ છે કે, ટોચ સુધી પહોંચેલા મહાનુભાવો માત્ર તેમની કુદરતી ક્ષમતાને કારણે નહીં પરંતુ એ ક્ષમતાનો વાસ્તવિક ઉપયોગ કરવાને કારણે એ સ્થાને પહોંચે છે. બિ. રિલેએ કદયું, વિશ્વના અનેક શ્રેષ્ઠ રમતવીરો પાસે તેમના હરીફ કરતાં ઘણી ઓછી કુશળતા હોય છે. પરંતુ તેમની અસાધારણ પ્રતિબદ્ધતા, કટિબદ્ધતા તેમજ પૂરી ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરવાની તૈયારીને કારણે તેઓ સર્વોચ્ચ સ્થાને પહોંચે છે.

ધનિકે કદયું, આ જૂનું છે અને આ શાનની લડાઈ જેવી સામાન્ય લડાઈ નથી, પરંતુ વાત ખરાખરીના સંદર્ભની છે, જેમાં વર્ચરસ્વ સ્થાપવા માટે છેવટ સુધી ટકી રહેવાનું હોય છે.

હું 5 એ.એમ. કલબમાં જોડાયો તે દિવસે વહેલી સવારે સ્પેલબાઇનડરે મને શીખવ્યું હતું કે, દરરોજ સવારે મારી સમક્ષ એક ભવ્ય તક ઊભી થશે જેથી મારી સર્વોચ્ચ ક્ષમતાનો ઉપયોગ કરી શકું, મને મારા માટે થોડો સમય મળશે અને મારા માટે

જરૂરી તૈયારી કરી શકીશ જેથી દરરોજ એક કીમતી બાબત સુનિશ્ચિત કરી શકું. તેમણે મને એ સમજવામાં મદદ કરી હતી કે સફળ લોકો વહેલી સવારનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરે છે અને જો હું પણ વહેલી સવારે જાગી જાઓ તો તે દિવસ માટે જુત મેળવવાનો હું શુભારંભ કરી દઈ શકીશ.

ઉદ્યોગકારે કદયું, મેં કયારેય મારો સમય હોય એવું અનુભવયું નથી. હું સતત કામગીરીમાં વ્યસ્ત હોઇ છું. સવારના સમયે મારી ઊર્જાની બેંટરી રિચાર્જ કરવા માટે સમય મળશે તો મને ગમશે જેથી હું એવું કંઈક કરી શકું જેનાથી હું ખુશ અને વધુ સારી વ્યક્તિ બની શકું.

બરાબર એ જ વાત છે, તેમ કહી ધનિક જણાવ્યું, આપણામાંથી ઘણા બધા સમયના અભાવની જિંદગી જીવીએ છીએ. સવારમાં આપણા માટે થોડો એવો સમય હોવો જરૂરી છે જેથી નવી ઊર્જા સંચિત કરી શકીએ, પ્રગતિ કરી શકીએ તથા વધુ તંદુરસ્ત અને શાંતિપૂર્ણ જીવન જીવી શકીએ. વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યે જાગી જવાથી અને ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાને અનુસરવાથી તમે તમારા દિવસની શ્રેષ્ઠ શરૂઆત કરી શકશો. તમારે દિવસની પ્રવૃત્તિઓને અનુસરવું પડે તેના બદલે તમે પોતે ઉરચ ગુણવત્તાની પ્રવૃત્તિઓ ઉપર દયાન કેન્દ્રિત કરી શકશો. તમે એવી ઊર્જાનો અનુભવ કરી શકશો જે પહેલાં કદી અનુભવી ન હોય. તમને જે આનંદની અનુભૂતિ થશે તે અસાધારણ હશે અને વ્યક્તિગત સ્વતંત્રતાની લાગણી ઉરચ સ્થાને હશે.

ત્યારપણી મિ. રિલેએ પોતે પીઠ ઉપર ચિતરાવેલું કામચલાઉ ટોટૂ બતાવવા પાછળ ફર્યા. ત્યાં ફરેન્ચ ફિલોસોફર આલબર્ટ કામુનું એક વિદ્યાન લખેલું હતું કે, વ્યસ્ત દુનિયા સાથે કામ કરવાનો એકમાત્ર રસ્તો એ હેઠે ફરી થઈ જવાનો છે કે જેથી તમારં પોતાનું એ પગલું કર્તાંતિકારી ગણાય.

ઉદ્યોગપતિની પીઠ ઉપર આ શબ્દોની નીચે જવાળામાંથી બેઠા થતા ફિનિક્સ પક્ષીનું ચિત્ત હતું, જે બરાબર આવું દેખાતું હતું -

મારે તેની ખરેખર જરૂર છે, તેમ જણાવી ઉદ્યોગકારે કદયું, મને લાગે છે કે દરરોજ સવારે જો મને થોડો અંગત સમય મળે તો મારી સર્જનાત્મકતા, ઉદારતા અને ધીરજમાં ઘણો વધારો થઈ શકે.

કલાકારે કદયું, મને પણ એવું જ લાગે છે. દરરોજ સવારે મને મારા માટે એક કલાક મળે તો મારી કળા માટે તેમજ મારા જીવન માટે પણ પરિવર્તનકારક સાબિત થાય.

સ્પેલબાઇન્ડરે મને પ્રારંભમાં જ શીખવ્યું હતું કે વહેલી સવારની પ્રથમ ૬૦ મિનિટ વિકટરી અવર ગણાય છે અને તે વ્યક્તિગત કુશળતાને સર્વોરચ સ્થાને લઈ જઈને જીવનનું માનસિક, શારીરિક તેમજ આદ્યાત્મિક પરિવર્તન કરવા માટે નિર્ણાયક સાબિત થાય છે. તેમણે મને ખાતરી આપી હતી કે તેનાથી મને ગાર્ડનટુન કોમ્પિટિટિવ એડવાન્ટેજ મળશે, જેના વિશે આપણે ગઈકાલે ચર્ચા કરી હતી અને તેના આધારે સર્જનાત્મકતા, નાણાં, આનંદ તેમજ માનવતાની મદદ જેવાં જીવનનાં સર્વોત્તમ પાસાં તરફ ગતિ થશે અને મારે કહેવું જોઈએ કે તેઓ સંપૂર્ણ સાચા હતા.

ખેર, તો આપણે ફરી કેપિટલાઇઝેશન તથા આપણી પાસે જે કંઈ છે તેનો મહત્તમ ઉપયોગ કરવાના મૂળ મુદ્દા ઉપર પાછા ફરીએ. આપણામાંથી ઘણાબધા એવા સામૂહિક સંમોહનમાં છીએ કે જે લોકો અસાધારણ કુશળતા ધરાવે છે તેઓ કોઈ અલગ માટીના બનેલા છે અને તેઓ ધ ગોડ્સ ઓફ એક્સેપનલ ટેલેન્ટના આશીર્વાદ ધરાવે છે. પરંતુ એવું કશું જ નથી.

પ્રતિબદ્ધતા અને શિર્ષત રોજેરોજ શ્રેષ્ઠતા અને કુશળતાને વધારે મજબૂત બનાવે છે. સર્વોત્કૃષ્ટ વ્યક્તિગતો નસીબથી નથી બનતી, તેઓ તો જાતે નસીબનું ઘડતર કરે છે. તમે જ્યારે જ્યારે લાલચનો પરતિકાર કરો અને કામગીરી ઉપર મહત્તમ

દ્યાન આપો ત્યારે તમે શ્રેષ્ઠતા તરફ આગળ વધો છો. તમને જે બાબત સરળ લાગે તેના બદલે સાચી લાગે તેનું પાલન કરશો તો તમે સર્વોત્કૃષ્ણ સિદ્ધિ મેળવનારની યાદીમાં સમાવેશ પામશો.

મેં અગાઉ કદયું હતું તેમ, સફળ લોકો અંગે ઘણાબધા તાજા સંશોધન એ વાતને સમર્થન મળે છે કે આપણી પોતાની સંભાવનાઓ અંગેના વ્યક્તિગત પ્રયાસો દ્વારા એ નિર્ધારિત થાય છે કે એ સંભાવનાઓનો આપણે ખરેખર ઉપયોગ કર્યો છે કે નહીં.

ઉદ્યોગકારે પોતાના ડિવાઇસમાં નોંધ ટપકાવવાનું બંધ કરીને વરચે પૂછી લીધું, તમે શું કહેવા માગો છો? ધનિક ઉદ્યોગપતિએ હવે ટી-શર્ટ પહેરી લીધું હતું જેના ઉપર સૂત્ર લખ્યું હતું – સામાન્ય લોકોના ઘરમાં મોટાં ટીવી હોય છે. આગેવાનોના ઘરમાં મોટી લાઇઝાર્ડેરી હોય છે.

ખેર, જો તમે એવી માન્યતા સાથે ચાલતા હોવ કે જિઝનેસમાં શ્રેષ્ઠ અર્થિત સ્થાને પહોંચવા માટે અથવા તમારા ક્લોટરમાં ઉત્કૃષ્ટ શિખરે પહોંચવા માટેની ક્ષમતા તમારામાં નથી તો પછી તમે એ માટે પ્રયાસ જ કરવાના નથી, ખરં ને? અને વિશ્વસ્તર હાંસલ કરવું એ એક નિર્ણતર પ્રક્રિયા છે, કોઈ એક દિવસની ઘટના નથી. મર્યાદિત સંકુચિત બાબતોનો વિચાર કરવો જેમ કે- સરેરાશ લોકો મહાન બની શકતા નથી, અથવા જિનિયસ કેળવી શકતા નથી, એ તો પેદા થાય છે – તો પછી તમારી વિચારધારા એ દિશાની રહેશે કે ખૂબ અભ્યાસ કરવાનો કે પછી ખૂબ પ્રેક્ટિસ કરવાનો કોઈ અર્થ નથી. તમને એવું જ લાગશે કે ઉત્સાહપૂર્વક મહેનત કરવાનો કે પછી કોઈ પણ પ્રકારનાં બલિદાન આપવાનો કોઈ અર્થ નથી અને પછી તમારં દૈનિક વર્તન તમારી આવી માન્યતાઓને આધારે ઘડાય કે જિનિયસ તો જન્મે છે, બની શકતું નથી તો પછી તમે કદી નિષ્ઠા, પ્રામાણિકતા અને મહેનત કરીને તમારાં સ્વપ્ન સાકાર કરવા પ્રયત્ન કરવા તૈયાર જ નહીં થાબ. દરેક વ્યક્તિ તેની પોતાની વિચારપ્રક્રિયાને આધારે સફળતા-નિષ્ફળતા માટેનો પોતાનો જ માર્ગ નિર્ધારિત કરતી હોય છે, તેમ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું.

આ પછી તેમણે દરિયામાં નજર કરી જ્યાં થોડે દૂર એક માછીમારી બોટ પસાર થઈ રહી હતી. એ તરફ નજર રાખીને ધનિક બોલ્યા :હું કૃતઙ્શ છું. હું માફી આપી દાંછ છું. મારું જીવન સુંદર, સર્જનાત્મક, રચનાત્મક, સમૃદ્ધ તથા જાદુઈ છે.

અને પછી તેમણે કેપિટલાઇઝેશન અંગેની ચર્ચા ચાલુ રાખી.

આપણે આપણા પોતાના માટે જે ચીતે સમય પસાર કરતા હોઈએ તથા એ દરમિયાન આપણે શું હાંસલ કરી શકીએ છીએ તેમજ તે અંગે આપણું વર્તન કેવા પ્રકારનું હોય છે એ બાબતોને હકારાત્મક મનોવિજ્ઞાનીઓ દ્વારા ધ સેલ્ફ-કુલફિલિંગ પ્રોક્રેસી તરીકે ઓળખાવવામાં આવે છે. આપણે પ્રાર્થિક જીવનમાં જે લોકોથી

પ્રભાવિત હોઈએ છીએ તેમની પાસેથી જે શીખ્યા હોઈએ છીએ તે અનુસાર અજાણપણે આપણી વિચારપરકિરયા ઘડાતી હોય છે. આવા લોકોમાં આપણાં માતા-પિતા, શિક્ષકો તથા મિત્રોનો સમાવેશ થઈ શકે અને ત્યારબાદ આપણું વર્તન પણ એ પ્રમાણે હોય છે અને આપણને જે પરિણામ મળે છે તે સામાન્ય રીતે વ્યક્તિગત ભૂલનાં પરિણામ સ્વરૂપ હોય છે જે અંતે આપણા પોતાના માટેની વાસ્તવિકતા બની જાય છે. આશ્ર્યજનક લાગે છે, ખરું ને? પરંતુ મોટાભાગે આપણે જીવનભર એ જ રીતે વર્તન કરતા હોઈએ છીએ. વિશ્વ એ અરીસો છે. તેથી જીવન પાસેથી આપણે દરછીએ તે નહીં પરંતુ આપણે ખરેખર જે હોઈએ તે મળતું હોય છે.

કલાકારે કદયું, અને મને લાગે છે કે, આપણે જે કોઈ આશા રાખતા હોઈએ તે દિશામાં શ્રેષ્ઠ પરિણામ હાંસલ નહીં કરી શકીએ તેવી ધારણા કરીએ તો તેને કારણે એ બાબત વધારે મક્કમ થતી જશે એટલું જ નહીં પરંતુ તેની સાથે જોડાયેલું વર્તન રોક્ઝિંદી પ્રકિરયાનો ભાગ બની જશે.

ખૂબ સરસ રીતે રજૂઆત કરી, તેમ ધનિકે ખૂબ ઉત્સાહથી કદયું અને ઉમેયું, મને વિશ્વાસપૂર્વકની ખાતરીનો આધિક્યા ગમ્યો. એ ખરેખર સરસ છે. આજે તમે જો સ્પેલબાઇન્ડરને મળો તો એ વાત તમારે તેમને કરવી જોઈએ. મને લાગે છે કે હાલ તે ફિલ્મિંગ માટે ગયા છે, પરંતુ હું તેમને ઓળખું છું એટલે કહી શકું કે વહેલી સવારનો સૂર્યોદય માણવા તેઓ આ બીચ ઉપર આવશે.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખતાં કદયું, પ્રત્યેક માનવમાં મહાનતા માટેની લાલસા પડી હોય છે, અગરણી નેતૃત્વ તરીકે પ્રસ્તાપિત થવા માટેની ભૂખ પ્રજ્વલિત હોય છે જેને કારણે વ્યક્તિ પોતાની ક્ષમતાનો પૂરો ઉપયોગ કરે. આપણામાંથી ધણા બધા અનિરણનીય અને અયોગ્ય પ્રભાવ હેઠળ આવી જતા હોઈએ છીએ કે આપણે ખરેખર શું છીએ એ જ ભૂલી જઈએ છીએ. આપણે સમાધાન કરતા થઈ જઈએ છીએ. ધીમે ધીમે એવા મદ્યભમાર્ગી સમાધાનમાં પ્રવેશી જઈએ છીએ કે છેવટે એ આપણી સહજ પ્રકિરયા બની જાય છે. ખરા અગરણીઓ તેમનાં ધોરણો સાથે સમાધાન કરતા નથી. તેઓ જાણતા હોય છે કે સુધારો કરવા માટે હંમેશાં તક રહેલી હોય છે. તેઓ સમજતા હોય છે કે આપણે આપણા મૂળ સ્વભાવ સાથે જોડાયેલા હોઈએ છીએ. એલેક્ઝાન્ડરે એક વખત કદયું હતું, મને ધોટાના નેતૃત્વવાળા સિંહના લશકરની બીક નથી લાગતી. મને સિંહના નેતૃત્વવાળા ધોટાના લશકરનો ડર લાગે છે.

ધનિકે ઊંડો શાસ લીધો. એક પતંગિયું ત્યાંથી પસાર થઈ ગયું અને એક કરચલો ઉદ્યોગપતિની નજુકથી ઝડપથી પસાર થઈ ગયો.

તેમણે તેમની વાત ચાલુ રાખી. હું અહીં તમને એ યાદ કરાવવા માગું છું કે આપણા પ્રત્યેકમાં નેતૃત્વની અસાધારણ ક્ષમતા રહેલી છે અને હવે તમે જાણો છો તેમ

નેતૃત્વ એટલે કોઈ હોદાની, કોઈ લાભદાયક પદની કે પછી ઔપचારિક સત્તાની વાત હું નથી કરતો. હું જે વાત કરું છું તે એ બધા કરતાં ઘણી વધારે અગત્યની છે. આ વાત કોઈ પણ વ્યક્તિના હૃદયમાં રહેલી ખરી ક્ષમતા વિલાલ્ફ મોટી ઓફિસ, વૈભવી કાર તથા વિશાળ બેંક બોલેન્સની દેખાવ પૂરતી ક્ષમતા અંગેની છે. હું જે વાત કરું છું તે એ તમે એવી રીતે કામગીરી કરો કે તમારા તરફ સૌનું દયાન ખેંચાય. તમારા ક્લેટરમાં પ્રચંડ મૂલ્યની ક્ષમતા ઊભી કરો. સમગ્ર ઉદ્યોગ પર અસર પડે તેવી ક્ષમતા ઊભી કરો. તેમજ સન્માન, વૈભવી, હિંમત તથા નીતિમતા સાથે જુવવાની ક્ષમતા કેળવો. જેથી તમે તમારી પોતાની આગવી રીતે ઇતિહાસ બનાવવાની તક મેળવી શકો. આ સ્થિતિ હંસલ કરવા માટે તમે સીઈઓ છો કે પછી કોઈ સામાન્ય કર્મચારી, ધનિક કે પછી શ્રમિક, ફિલ્મસ્ટાર કે પછી વિદ્યાર્થી છો તેનો કોઈ ફેર પડતો નથી. જો તમે જુવંત છો તો તમારામાં કોઈ પદ કે હોદા વિના વિશ્વમાં કંઈક અસાધારણ સિદ્ધિ મેળવવાની ક્ષમતા છે, પછી ભલે તમને તમારી હાલની ક્ષમતાઓ અંગેની માન્યતાઓને આધારે એવું લાગતું ન હોય. તમારી માન્યતા વાસ્તવિક નથી. એટલું યાદ રાખો કે એ તમારી હાલની વાસ્તવિકતા અંગેની માન્યતા જ છે. વિશ્વકક્ષાની સિદ્ધિ હંસલ કરવા માટે આ ક્ષણની વાસ્તવિકતાને જોવાનો તે એક માત્ર લેન્સ છે. આ તબક્કે મને જરૂર ફિલોસોફ્સર આર્થર સ્કોફેનોરના શબ્દો યાદ આવે છે: મોટાભાગના લોકો તેમના દૃષ્ટિકોણની મર્યાદાને દુનિયાની મર્યાદા ગણતા હોય છે. (પણ) જૂજ લોકો એવું નથી માનતા (અને) તેમની સાથે જોડાઈ જાવ.

ઉદ્યોગકારે સ્પષ્ટતા કરવા પૂછ્યું, તો વાસ્તવિકતા અને એ અંગેની આપણી માન્યતા વરચે ઘણો તફાવત છે, ખરં ને? તમે જે કહો છો તેના પરથી એવું લાગો છે કે આપણે આપણી તમામ વ્યક્તિગત માન્યતાઓની ચાળણીથી દુનિયાને જોઈએ છીએ અને આપણે એ વ્યક્તિગત માન્યતાઓ ઉપર એ હુદે આધારિત હોઈએ છીએ કે આપણું જરૂરિયતાની થઈ જાય છે અને જે જોઈએ છીએ તે જ સાચી દુનિયા છે એવું માનવા લાગીએ છીએ, ખરં ને? અત્યાર સુધી હું જે વિચારતી હતી તે અંગે તમે મને પુનર્ધિયાર કરતી કરી દીધી, તેમ તેમણે સ્વીકાર કર્યો.

મહિલા ઉદ્યોગકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. મને ઘણાબધા પરઞ્ચ થઈ રહ્યા છે. મેં મારો બિગનેસ શર્ટ જ શા માટે કર્યો. મારા માટે સામાજિક દરજાનું આટલું મહિન્દ્રા શા માટે છે. મારામાં એવી લાલસા શા માટે છે કે મારે શ્રેષ્ઠ રેસ્ટોરાંમાં જમવું જોઈએ, શ્રેષ્ઠ વિસ્તારમાં જ રહેવું જોઈએ અને સૌથી મોદી કાર વાપરવી જોઈએ. મને લાગો છે કે મારી કંપની આંચકી લેવાના પરચાસોથી હું આટલી બધી ડરી ગઈ છું તેનું કારણ એ હશે કે મેં મારી ઓળખ એક સ્થાપક તરીકે બનાવી છે. સાચું કહું તો, હું મારી કારકિર્દીમાં એટલી વ્યાસત થઈ ગઈ કે સ્થિતિ કચાં જઈ રહી છે તે જોવા રોકાઈ જ નહીં અને આ બાબત ગઈકાલે તમે શીખવેલી ત્રણ તબક્કાની સફળતાની ફોર્મ્યુલા જેવી

છે. મારા પોતાના અંગે રોજિંદી જગ્યાતિ વિકસી રહી છે ત્યારે ખ્યાલ આવે છે કે હું જે કરણ છું તે શા માટે કરણ છું. હવે હું રોજેરોજ વધારે સારી પસંદગી કરીશ જેથી મને વધુ સારા રોજિંદા પરિણામ મળે.

ઉદ્યોગકાર હજુ પણ સતત બોલી રહ્યાં હતાં.

મારાં વાસ્તવિક મૂલ્ય શું છે, મુખ્ય વ્યક્તિ તરીકે હું શાનું પ્રતિનિધિત્વ કરણ છું, હું જે કંઈ નિર્માણ કરણ છું તે શા માટે કરણ છું, મને ખરેખર શાનાથી ખુશી થાય છે, અને હું હથાત નહીં હોંય તો મને લોકો કેવી રીતે યાદ કરશે – એ બધા વિશે મને જરાય ખરેખર નથી. પેલા સીઇએ તથા તંત્રીની વાર્તાઓ મને ખરેખર અસર કરી ગઈ. જીવન ખરેખર અસાધારણ રીતે નાજુક હોય છે અને હવે હું સ્પષ્ટ વાત કરી રહી છું ત્યારે મને લાગે છે કે હું ખોટી ચીજો પાછળ દિવસો પસાર કરી રહી હતી. મારી કારકિર્દી અને મારા અંગત જીવનમાં ખરેખર તફાવત લાવી શકે તેવાં ઉરચ મૂલ્યોના સંકેત સાંભળવાને બદલે જટિલતાઓના ઘોધાટમાં સપડાઈ ગઈ હતી. ઉદ્યોગકારે સાહજિક ચિંતામાં અજાણપણે આદત મુજબ પોતાના બ્રેસલેટ ઉપર હાથ ફેરવતાં કર્દાં, મને ભૂતકાળના ખૂબ વિચારો આવે છે. બાળપણમાં મારી સાથે શું થયું હતું. મૈત્રી કેળવવા પણ મારી પાસે સમય નહોતો. જીવનમાં કોઈ પોશન નહોતા. અત્યાર સુધી મેં કદી સૂર્યોદય જોયો નહોતો અને કદી સાચો પ્રેમ મળ્યો નહોતો.

પછી કલાકાર તરફ જોઈને ઉમેર્યું, હમણાં સુધી.

આ સાંભળી કલાકારની અંખમાં જળજળિયાં આવી ગયાં.

તેમણે કર્દાં, આ દુનિયામાં અબજો ગરુ છે, આપણા ગરુ ઉપર કરોડો લોકો છે અને તેમાં હું નસીબદાર છું કે તમારી સાથે મુલાકાત થઈ.

ઉદ્યોગકારનો ચહેરો સ્થિતથી ખીલી ઊઠ્યો અને તેમણે પ્રેમાળ અને મૂઢુ સ્વરે કર્દાં, હું આશા રાખું છું કે હું તમને કદી ખોઈશ નહીં.

ધનિકે તરત જ કર્દાં, તમારી જાત પ્રત્યે આવો ભાવ ન રાખશો. આપણે બધા જ આપણા માર્ગ ઉપર છીએ. હું શું કહેવા માગું છું ખ્યાલ આવે છે? આપણે બરાબર એ જ રથળે છીએ જ્યાં હોવા જોઈએ અને આપણી પ્રગતિ માટે આપણે જે શીખવું જરૂરી છે તે શીખવું જોઈએ. જે જરૂરી છે તે નહીં શીખીએ ત્યાં સુધી સમસ્યા રહેશે. હું તમારી સાથે એ વાત સાથે સંમત છું કે માણસો એવી કલાણ વાતો યાદ રાખતા હોય છે જે ભૂલી જવી જોઈએ અને એવી ઉમદા બાબતો ભૂલી જતા હોય છે જે ખરેખર યાદ રાખવી જોઈએ. ખેર, હું તમારી વાત સમજુ શકું છું. પણ એટલો વિશ્વાસ રાખો કે તમારી સર્વોરચ ક્ષમતા તમારા જીવનનું માર્ગદર્શન કરે છે. શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાના આ માર્ગમાં કોઈ અકર્માતો નથી અને જીવનમાં જે જરૂરી છે એ જ બને છે. મને પૂછો તો હું કહીશ

કે ઉતામ ઘર હોવું, વૈભવી કાર અને પુષ્કળ ધન હોવું એમાં કશું ખોટું નથી. મારી વાત દયાનથી સાંભળો. જૂની કહેવત છે : માનવીય અનુભવો ધરાવનાર આપણે સૌ આદ્યાત્મિક લોકો છીએ. પુષ્કળ નાણાં હોવાં એ જ તો જીવન તમારી પાસે ઇરછે છે. કુદરતમાં બધું જ વિપુલ માત્રામાં છે. ફૂલો, લીભુનાં વૃક્ષો કે પછી આકાશમાં તારાની કોઈ અછત નથી. નાણાંની મદદથી તમે તમારી જાત માટે તેમજ તમારા પરિજ્ઞનો માટે જે ઇરછો તે કરી શકો છો અને તેના દ્વારા જ તમને જરૂરિયાતમંદ લોકોને મદદ કરવાની તક મળે છે.

એ જ સમયે એક પ્રવાસી સ્પીડબોટમાં વોટરસ્કીઝિંગ કરતો ત્યાંથી પસાર થયો. તેને ખૂબ આનંદ આવતો હતો એ વાત તેની ચિચિયારીઓ પરથી સમજુ શકાતી હતી.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. હું તમને એક ગુપ્ત વાત કહેવા માગું છું. મેં મારી મોટાભાગની જંગમ (લિક્નિક) મિલકત દાનમાં આપી દીધી છે. હા, મારી પાસે હજુ વિમાનો છે, ગુરુચિકનો ફ્લોટ છે તથા દરિયાકિનારાનું આ ઘર છે. મારો બિઝનેસ પુરજોશમાં ચાલે છે જેને કારણે હું ધનિક છું તેમ છતાં મારે આમાંથી કશાની જરૂર નથી. એમાંથી એક પણ બાબત સાથે હું જોડાયેલો નથી.

કલાકારે કદયું, મેં એક પ્રસંગ વાંચ્યો હતો અને મને લાગે છે કે એ તમને પણ ગમશે. એક પ્રસિદ્ધ ફાઇનાન્સર દ્વારા લોગ આઇલોન્ડમાં આપવામાં આવેલી પાર્ટીમાં લેખક કુર્ત વોનેટ તથા કેચ-રેના લેખક જોસેફ હેલર હાજર હતા. વોનેટે તેમના સાથીદારને પૂછ્યું હતું, તેમના યજમાને તેમના બેસ્ટસેલિંગ પુસ્ટક દ્વારા જે કમાણી કરી છે તેના કરતાં વધારે કમાણી આ ભવ્ય પાર્ટી પહેલાં કરી છે એવું જાણવા મળે તો કેવી લાગણી થાય હેલરે જવાબ આપ્યો હતો : મને એ મળ્યું છે જેને તે કદી મેળવી નહીં શકે. વોનેટે પૂછ્યું, એવી કઈ ચીજ છે ? હેલરનો જવાબ અતિ મૂલ્યવાન હતો. તેમણે કદયું, મારી પાસે પૂરતી માત્રામાં ફાન છે.

આ સાંભળી ધનિક અતિશય ખુશ થઈ ગયા અને વાહ ! ખૂબ સરસ, એમ કહી આદત મુજબ ઉછળ-કૂદ કરવા લાગ્યા. પછી આંખો બંધ કરીને ઊંડા શાસ લેવા લાગ્યા.

કલાકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. ખેર, એ જ કારણે તમે હાલ અમને કેપિટલાઇઝેશન અને આત્મસંતોષ અંગે જે કંઈ શીખવી રહ્યા છો એ હું સમજુ શકું છું. આપણે પોતે જ્યાં સુધી આપણી જાતમાં વિશ્વાસ મૂકીને શ્રેષ્ઠ પરિણામ મેળવવા માટે શ્રેષ્ઠ કામગીરી નહીં કરીએ ત્યાં સુધી બીજું કોઈ આપણી ક્ષમતામાં વિશ્વાસ મૂકશે નહીં. પાંલો પિકાસોએ એક વખત શું કદયું હતું એ જાણો છો?

ઉદ્યોગકારે ઉત્સુકતા દર્શાવતાં કદયું, પ્લીજ કહો, શું કદયું હતું તેમણે?

પિકાસોએ જણાવ્યું, મારી માતા મને કહેતી હતી કે જો હું સૈનિક બનીશ તો જનરલના હોદદા સુધી પહોંચી શકીશ. જો હું સંત બનીશ તો પોપ બની શકીશ. પણ તેના બદલે હું ચિત્રકાર હતો અને પિકાસો બન્યો.

ધનિકે કદચ્યું, એ જ વાસ્તવિકતા છે. શ્રદ્ધા અને આત્મવિશ્વાસ જ વ્યક્તિત્વની સંભાવનાનો માપદંડ હોય છે.

મોટાભાગના લોકો તેમના બાળપણના ઉછેરના દિવસો દરમિયાન તેમની માનસિક ક્ષમતાને મર્યાદિત કરવા માટે મજબૂર હોય છે એ માટે માત્ર તેમનાં માતા-પિતા એકલાં જવાબદાર નથી હોતાં. મેં અગાઉ કદચ્યું તેમ શુભ આશય ધરાવતા છતાં સાચી વાતથી અભાણ શિક્ષકો પણ વિદ્યાર્થીઓમાં એવી માન્યતાનું રોપણ કરતા હોય છે કે કળા, વિજ્ઞાન, રમતગમત તેમજ અન્ય શ્રેષ્ઠ માનવીય ગુણો કંઈક ‘વિશિષ્ટ’ બાબત છે અને આપણે બધા તો ‘સામાન્ય’ માણસો છીએ તેથી ઉર્ચ ક્ષમતાની વિશેષ કુશળતા હાંસલ કરી શકાય નહીં, એ તો અસાધ્ય છે. તે ઉપરાંત આપણા મિત્રો તેમજ મીડિયા દ્વારા પણ આપણને સતત આવી વાતો જ ‘હકીકત’ છે એમ કહીને કહેવામાં આવતી રહે છે. છેવટે આ બધી જ બાબતો એક એવા સંમોહનનું કામ કરે છે જ્યાં આપણી અંદર રહેલો એક સમયનો શ્રેષ્ઠતાનો પરજ્વાલિત દીવો આપણી જાણ વિના જ મંદ પડતો જાય છે અને એક સમયે આશાવાદથી ભરપૂર રહેલો અવાજ ધીમો પડતો જાય છે. આપણે આપણી ક્ષમતાઓને ઓછી કરી નાખીએ છીએ તથા એ ક્ષમતાઓની આસપાસ એવા અંતરાય ઊભા કરી દઈને તેને એવી જેલમાં પૂરી દઈએ છીએ કે તેના મહત્વમ ઉપયોગની સંભાવનાઓ સાવ કુંઠિત થઈ જાય. આપણે આગેવાન તરીકે, સર્જનાત્મક નિર્માતા તરીકે તથા સંભાવનાઓના સ્રોત તરીકે વર્તવાનું બંધ કરી દઈએ છીએ. આપણે સંજોગોના શિકાર બનેલા હોઈએ એવું વર્તન કરવા લાગીએ છીએ.

ઉદ્યોગકારે કદચ્યું, અસંખ્ય સારા લોકો સાથે આવું થાય છે એ નિરાશાજનક બાબત છે. આપણામાંથી મોટાભાગના આપણી શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરી નથી શકતા એ માટે આ ફરેદનવોંશિંગ જવાબદાર છે તેનો ખ્યાલ પણ નથી આવતો.

ધનિકે કદચ્યું, સાચી વાત છે. હું તો એથી આગળ ભારપૂર્વક કહેવા માગું છું કે, જે સંભાવના વ્યક્તત કર્યા વિનાની રહી જાય છે તે પીડાદાયક હોય છે.

તમે શું કહેવા માગો છો? તેમ પૂછીને કલાકારે પોતાનું દયાન વાતચીત ઉપરથી હટાવીને બીજે કયાંક દૂર સ્થિર કર્યું અને મનોમન વિચારવા લાગ્યા, કદાચ શક્ય છે વર્ષાથી હું મારી અંદર રહેલી સંભાવનાનો મહત્વમ ઉપયોગ કરવાનું ટાળીને મહાન કલાકારો જે સર્જન કરે છે તેવું અસાધારણ સર્જન કરી શકતો નહીં હોઉં.

ખેર, સાચી વાત તો આપણો અંતરાત્મા જાણતો હોય છે કે, આપણી માનવીય ક્ષમતાઓ ભરપૂર હોય છે અને આપણી સર્જનાત્મક કુશળતા દ્વારા એ અસાધારણ

શક્તિનો ઉપયોગ કરી શકીએ તેમ હોય છે. આજની તારીખે હ્યાત પ્રત્યેક વ્યક્તિ પાસે તેના હૃદયમાં તેમજ અંતરઆત્મામાં આ ક્ષમતા પડેલી હોય છે. તદ્દન ખોટી રીતે આપણી આસપાસ ઊભા થઈ ગયેલા અથવા આપણે ઊભા કરી દીધેલા બિનતાંડુરસ્ત માનસિક ઘોઘાટને આપણે જેટલો ઓછો કરી શકીશું એટલા પ્રમાણમાં આપણને આપણી જ અંદર રહેલા એક ઉમદા વ્યક્તિત્વની સંભાવનાનાં લક્ષણો દેખાવા લાગશે. આપણે કોઈ મોટી સંસ્થામાં સુપરવાઇઝર હોઈએ, કે પછી નાની કમ્પ્યુટર કંપનીમાં પ્રોગ્રામર હોઈએ કે પછી શાળામાં શિક્ષક અથવા રેસ્ટોરાંમાં શોફ હોઈએ – દરેક માટે આ બાબત સાચી છે. તમારી કામગીરીને કળાના શ્રેષ્ઠ નમૂનાના સ્તરે લઈ જવાની અને એ દ્વારા માનવજીવનને વધુ સારં બનાવવાની તમારામાં ક્ષમતા પડેલી જ છે અને છતાં આપણે આવી ઉદાસીનતામાં જીવીએ છીએ તેનું કારણ આપણે ખરેખર શું છીએ તથા ખરેખર શું કરી શકીએ છીએ તે વિશેની ભૂલભરેલી માન્યતા છે. આ સમગ્ર સ્થિતિનું પરિણામ એ આવે છે કે આપણે આપણી સાચી ક્ષમતાને દગ્દો કરવાનું શરૂ કરીએ છીએ તે સાથે આપણો એક હિસ્સો મૃત્યુ પામવા લાગે છે.

નાટ્યાત્મક વાસ્તવિકતા છે, એમ આખી વાતનો સ્વીકાર કરીને કલાકારે કદયું, મારે ખરેખર મોટાપાયે ફેરફારો કરવાની જરૂર છે. થાકના અનુભવથી હું થાકી ગયો છું અને તેથી મારી સર્જનાત્મક ક્ષમતાઓની ઉપેક્ષા કરી રહ્યો છું. મને હવે સમજાવા લાગ્યું છે કે હું કંઈક ખાસ છું.

ઉદ્યોગકારે પ્રેમથી બે વખત ભારપૂરક કદયું, તમે ખાસ છો જ, તમે ખાસ છો જ.

મને એ પણ જ્યાલ આવી રહ્યો છે કે મારી કળા વિશે બીજા શું કહે છે તેના ઉપર હું વધારે દ્યાન આપી રહ્યો છું. મારાં ચિત્તો જોઈને મારા કેટલાક મિત્તો મજાક કરે છે. તેઓ મારી ગેરહાજરીમાં એવી પણ વાતો કરતા હોય છે કે મારં મગજ છટકી ગયું છે. મને જ્યાલ આવી રહ્યો છે કે તેઓ મને સમજતા નથી અને મારી કળા પ્રત્યેનું મારં વિગ્રહ તેમને સમજાતું નથી.

ધનિકે ધીમેથી કદયું, તમે જાણો જ છો કે ધણા મહાન કળાકારોની કળાની કદર તેમના મૃત્યુના ધણા દાયક પછી થઈ હતી.

અને તમારા મિત્તો અંગેની તમારી વાત ઉપરથી મને એવું લાગે છે કે તમારં મિત્રવર્તુળ યોગ્ય નથી. કદાચ આ જ સમય છે કે તમારે બીજાના અભિપ્રાય ઉપર આધાર રાખીને તમારી કળા તથા તમારી જાતને મર્યાદિત કરવાને બદલે મિત્રવર્તુળ વિશે વિચારવું જોઈએ. આ બાબત મારા કરતાં કુર્ત કોબેને વધારે સારી રીતે કહી છે: લોકો સાથે મૈટ્રી કરવામાં, માતર મૈટ્રી ખાતર મૈટ્રી કરીને હું કંઈક વિશિષ્ટ છું એવી જરમણામાં રાચવાથી હું થાકી ગયો હતો.

કલાકારે માત્ર એટલો જ પ્રતિભાવ આપણો, હમમમ.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખી હું જે કંઈ વાતચીત કરી રહ્યો છું તે સચોટ છે. આપણે આપણા જ સાથીદાર બનવું જોઈએ. નકારાત્મક લોકોની સાથે રહીને તમે કચારેય તમારા ક્ષેત્રમાં હકારાત્મક પ્રભાવ પાડી શકતા નથી તેમજ તમારા જીવનને વધુ સારં બનાવી શકતા નથી. હું આ જે પીડાની વાત કરું છું તેના ઉપર દયાન આપવામાં ન આવે અને તેમાંથી મુક્તિ મેળવવામાં ન આવે તો આપણામાં ઊંડે ઊંડે બય અને જાત પરત્યે દિક્કારનું વાતાવરણ સર્જુ દે છે. દબાયેલી પીડાના આ ફૂવામાંથી બહાર નીકળવા માટે આપણામાંના મોટાભાગનાની પાસે જાગૃતિ કે સજજતા હોતાં નથી. આપણે આપણી જાત પરત્યે અજાણાપણે કરેલી આ ઉપેક્ષાને કારણે રચાયેલા વેદનાના જાળા બાબતે જ અજાણ હોઈએ છીએ અને તેથી કોઈ આપણને એ વિશે કશું કહે તોપણ એ સ્વીકારવા તૈયાર હોતા નથી. એ બાબત વ્યક્ત કરવાની આપણને તક મળે તોપણ એ છોડીને નાસી જતા હોઈએ છીએ અને આ સ્થિતિમાં જે પીડાનો અનુભવ કરતા હોઈએ તેમાંથી છટકવા માટે આપણે આપણી જાતને જ દોષિત ઠેરવતાં શ્રેષ્ઠીબદ્ધ બહાનાં શોધી લઈએ છીએ.

એટલે કેવાં? તેમ ઉદ્યોગકારે પ્રશ્ન કર્યો.

જવાબમાં ધનિકે કદચું નશો અથવા કુટેવ. જેમ કે વારંવાર મેસેજ ચેક કરવા અથવા કેટલી લાઇક્સ મળી તે જોયા કરવું. અથવા તો રોજિંદા જીવનમાં મોટાભાગના કલાકો ટીવી જોયા કરવું. આજકાલ તો ટીવી કાર્યકરમો પણ એવા આવે છે કે સરળતાથી તેનું વળગણ થઈ જાય. કોઈ એક યેનાલ ઉપર એક કાર્યકરમ પૂરો થાય પછી તરત જ નવો કાર્યકરમ શરૂ થઈ જતો હોય છે. આપણામાંના મોટાભાગના વાતો કરવામાં અને ગપ્પાં મારવામાં પુષ્કળ સમય પસાર કરતા હોય છે અને એ દરમિયાન વ્યસ્તતા અને સર્જનાત્મકતા વરચેના તફાવતની સમજ જ નથી હોતી.

સર્વોરચ કલાકારો તેમજ દુનિયાને ઘડનાર સાચા લોકો એટલા સરળતાથી ગમે તેની સમક્ષ ઉપલબ્ધ હોતા નથી. તેમની પાસે પહોંચવું મુશ્કેલ હોય છે, તેઓ ભાગ્યે જ સમય બગાડતા હોય છે અને કૃત્તિમ કામગીરીને બદલે વાસ્તવિક કામગીરી ઉપર તેમનું દયાન કેન્દ્રાંત હોય છે – આથી તેઓ એવા અદ્ભુત પરિણામ આપી શકતા હોય છે જે આપણી દુનિયાની પ્રગતિ માટે લાભદાયક હોય. દબાવી રાખેલી પીડામાંથી અન્ય છટકબારીઓમાં – કલાકો સુધી ઓનલાઇન સર્કિંગ કરવું, ઇલેક્ટ્રોનિક શોપિંગ, વધારે પડતી કામગીરી, વધારે પડતાં પીણાં પીવાં, વધારે પડતું ખાદ્યા કરવું, વધારે પડતી ફર્નિચર્યાદો કર્યા કરવી તથા વધારે પડતું સૂઈ રહેવા જેવી બાબતો ગણી શકાય.

ધનિકે તેમની બોટલમાંથી પાણી પીધું. એ દરમિયાન વધુ એક ફિલિંગ બોટ ત્યાંથી પસાર થઈ. તેમાં સવાર મહિલાએ મિ. રિલે સામે હાથ હલાવી અભિવાદન કર્યું,

જવાબમાં ઉદ્યોગપતિએ પણ કમરેથી ગૂકીને અભિવાદન કર્યું.

સ્પેલબાઇન્ડર આ સમગ્ર અવધારણાને લર્નેડ વિકિટમહૂડ તરીકે ઓળખાવે છે, તેમ કહી ધનિકે જણાવ્યું, આપણે ચુવાન વયથી આગળ વધીએ પછી એક પ્રકારે સમાધાનનું વલણ શરૂ થાય છે. આપણે મહેનત કર્યા વિના પ્રગતિ કરી શકીએ, જે કંઈ પરિચિત હોય તોમાં સંતોષ માની લેતા હોઈએ છીએ અને આપણી શક્યતાઓ અને ક્ષમતાઓ વિકસાવવાની દરદ્દાનો ત્યાગ કરી દઈએ છીએ. આપણે સ્થિતિ-સંજોગોના શિકાર બની ગયા હોવાની માન્યતા ધારણ કરી લઈએ છીએ. આપણે બહાનાં કાઢીએ છીએ અને પછી તેને એટલી બધી વાર મનોમન દોહરાવીએ છીએ કે છેવટે આપણું મન તેને જ સાચું માનવા લાગે. આપણા સંઘર્ષ માટે આપણે બીજા લોકો તેમજ સંજોગોને જવાબદાર ઠેરવીએ છીએ તથા અંગત અનિરણનીય સ્થિતિ માટે ભૂતકાળને દોષિત ઠેરવીએ છીએ. આપણે બાલિશ વર્તન પણ કરતા હોઈએ છીએ, અને દયાજનક બની જતા હોઈએ છીએ. આ બધું સતત ચાલવાથી આપણે એક પ્રકારે મદ્યમાર્ગી બનીને બધું ચલાવી લેવા તૈયાર થઈ જઈએ છીએ અને આ માનસિકતા રોજેરોજ આપણી અંદર ઘડાતી રહે છે જેને કારણે દૃષ્ટિકોણ વાસ્તવિક લાગવા માંડે છે. આપણે હકીકતે માનવા લાગીએ છીએ કે આપણે જે વિચારીએ છીએ એ જ સાચું છે, કેમ કે આપણે જ તેની નજીક હોઈએ છીએ. આથી જે તે ક્ષેત્રમાં નેતૃત્વ દર્શાવવાને બદલે, આપણી કળાનો સર્વોત્કૃષ્ટ નમૂનો તૈયાર કરવાને બદલે આપણે એક સાવ સામાન્ય સરેરાશ બનીને રહી જઈએ છીએ. જોયું! આ બધું કેવી રીતે થાય છે?

હા, છેવટે હવે બધું સ્પષ્ટ થઈ રહ્યું છે, તેમ કહી સંમત થતાં ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, તો મુદ્દાની વાત એ છે કે આપણા અંગત જીવનને નવેસરથી ટાળવું જોઈએ, ખરં ને?

ધનિકે કદયું, એકદમ સાચું. જ્યારે પણ તમે નિરાશા ખંખેરીને તમારી જત બાબતે સભાન થાવ તેમજ હિંમતભર્યો નિર્ણય લો ત્યારે-ત્યારે જીવનમાં નવું ઉમેરણ કરો છો. તમે તમારી ઓળખને, તમારા સન્માનને તેમજ તમારા આત્મવિશ્વાસને ઊંચે લઈ જાવ છો. જ્યારે પણ તમે તમારી શ્રેષ્ઠ બાબતને દયાનમાં લો છો ત્યારે તમારી નબળાઈ સંકોચાતી જાય છે. શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે આવું તમે સતત કરો તમારા કેપિટલાઇઝેશન આઇકયુમાં વધારો થાય છે.

દ ફોકિસસ ઓફ દ હિસ્ટરી મેકર્સ પાઠ વિશે વાતચીત ચાલુ રાખવા ધનિક તેમના બંને વિદ્યાર્થીને પોતાના ઘરની છત ઉપર લઈ ગયા.

ઇતિહાસ રચનારનું ફોકસ #૨: ખલેલમાંથી મુક્તિ

ધનિકે મોડલમાં દર્શાવવામાં આવેલા આ મુદ્દા તરફ દયાન દોર્યું.

સફળ લોકોના જરેદનનું ચિત્ર યાદ છે ને? ત્યાં લખ્યું હતું, ખલેલ પાડે તેવાં સાધનોની લત એ તમારી સર્જનાત્મક ક્ષમતાનું મૃત્યુ છે. આજની સવારની સોશનનો એ જ મુદ્દો છે અને મેં ખલેલ પાડતી બાબતો તેમજ સાયબર ન્યુસન્સની સામેનું ચુંઝું જુતવા માટે ઊંડે સુધી જવાનો નિર્ણય કર્યો છે કેમ કે આપણી સંસ્કૃતિનો આ ગંભીર મુદ્દો બની ગયો છે. આ નવી ટેક્નોલોજી તેમજ સોશિયલ મીડિયા અમુક રીતે આપણામાં રહેલી ભવ્ય સર્જનાત્મક સંભાવનાને નાખ કરે છે, એટલું જ નહીં પરંતુ આપણામાં રહેલી માનવતાને પણ ધીમે ધીમે નાખ કરે છે. આપણે હવે સાવ ઓછા પ્રમાણમાં વાતચીત કરીએ છીએ, સાવ ઓછા પ્રમાણમાં સંપર્ક જાળવીએ છીએ તેમજ સાવ ઓછા પ્રમાણમાં અર્થપૂર્ણ ઇન્ટરેક્શન કરીએ છીએ.

ઉદ્યોગકારે આ બાબતનો સ્વીકાર કરતાં કદચું, હમમ, સાચું. આ બીચ ઉપર જેમ જેમ સમય પસાર થઈ રહ્યો છે તેમ તેમ મને આ બાબતનો વધુ ને વધુ ખ્યાલ આવી રહ્યો છે.

ધનિકે તેમની વાત ચાલુ રાખી. તદ્દન નિર્ણયક કામગીરી દ્વારા મૂલ્યવાન સમય વેડફ્કવો એ મોટાભાગના લોકોની આદત બની ગઈ છે. બૌદ્ધિક રીતે આપણે જાણીએ છીએ કે આપણે સાવ નકામી પરવૃત્તિઓમાં સમય બગાડવો ન જોઈએ, પરંતુ માનસિક રીતે એ લાલસાને રોકી શકતા નથી. એ માટેના ગાળિયામાંથી આપણે બચી શકતા નથી. આ જ સ્થિતિને કારણે સંસ્થાઓ ઉત્પાદકતાના કલાકો તેમજ તેની નબળી ગુણવતાને કારણે અબજો ડોલર ગુમાવે છે અને મેં અગાઉ કદચું તેમ, વર્તમાન સંજોગોમાં લોકો તેમની કામગીરીમાં વધારે ભૂલ કરવા લાગ્યા છે કેમ કે તેઓ જે કરી રહ્યા છે તેમાં તેમનું દ્યાન હોતું જ નથી. ટેક્નોલોજીના મૂર્ખતાપૂર્ણ ઉપયોગને કારણે લોકોનું દ્યાન ખોરવાઈ ગયું છે, પરિણામે તેમની શ્રેષ્ઠ રચનાત્મક ક્ષમતા દ્વારા જીવનને ઉચ્ચતમ સ્તરે લઈ જવાની તક ગુમાવી રહ્યા છે.

જુઓ સાથીઓ, મને આધુનિક દુનિયા ગમે છે, ખરેખર ગમે છે. હાલ જે કોઈ ટેક્નોલોજી ઉપલબ્ધ છે તેના વિના જીવન મુશ્કેલ હોત. મને બિઝનેસમાં જે સફળતા મળી છે તે ન મળી હોત, હું જેટલો સક્ષમ છું તેટલો ન હોત, અને કદાચ અહીં તમારી સાથે પણ ન હોત.

કલાકારે આશ્રય સાથે પૂછ્યું, કેમ?

મિ. રિલે પ્રસક્ત થયા હોય એવું લાગ્યું. ચમત્કારિક વ્યક્તિત્વ કેવી રીતે વિકસાવી શકાય એ મેં શોધી કાઢ્યું તેથી મને આનંદ છે, અને મારે આ બંનેને પણ એ શીખવવું જોઈએ, તેમ લગભગ પોતાની જાત સાથે વાત કરતા હોય તેમ ધીમેથી બોલ્યા પછી પોતાના બંને વિદ્યાર્થીઓ સાથે વાત આગળ વધારી.

હું બીમાર હતો ત્યારે આરોગ્ય ક્ષેત્રની તમામ ટેક્નોલોજીઓ મારું જીવન બચાવ્યું. ટેક્નોલોજીનો સાચો ઉપયોગ કરવો એ શ્રેષ્ઠ બાબત છે. મને તો ચિંતા એ છે કે લોકો તેનો સાચો ઉપયોગ નથી કરતા. અસાધારણ ક્ષમતા ધરાવતા અનેક લોકો દ્યાનભંગ થવાની આ સ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યા છે, કેમ કે તેઓ તેમના વ્યવસાયી તેમજ અંગત જીવનમાં આ બધાં ગેજેટના પ્રભાવમાં આવી ગયા છે. જો તમે જીતવા માગતા હોવ તો ઇતિહાસમાં થઈ ગયેલા તમામ ઉત્તમ લોકોનું અનુસરણ કરો અને તમારા જીવનમાંથી જટિલતાનાં તમામ આવરણ દૂર કરી દો. સરળ બનો, દરેક બાબતને સ્ફૂર્તબદ્ધ કરો. શુભ્રતાના આગરહી બનો. જરૂરિયાતો જેટલી ઓછી હોય એ ઉત્તમ ગણાય. માત્ર જૂજ કામો ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત કરો જેથી દ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકો. સામાજિક રીતે પણ, સાવ જૂજ મિત્રો રાખો પરંતુ તેમની સાથેના સંબંધો સમૃદ્ધ બનાવો. સાવ જૂજ નિમંત્રણનો સ્વીકાર કરો, આનંદપ્રમોદની જૂજ પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ થાવ અને પછી વધુ પડતાં પુસ્તકોને બદલે ઓછી સંખ્યામાં પણ સૌથી અગત્યનાં પુસ્તકો વાંચો. જે સૌથી અગત્યની બાબત હોય તેના ઉપર સંપૂર્ણ દ્યાન કેન્દ્રિત રાખવાથી વિજય હાંસલ કરી શકાય છે. દરેક બાબત શક્ય તેટલી સરળ બનાવો.

ધનિક ઉદ્યોગપતિએ ઉમેર્યું, તમારા સમયનું સંચાલન કરવાનું બંધ કરીને દ્યાન કેન્દ્રિત કરવાનું શરૂ કરો અને આપણે જે સમાજમાં રહીએ છીએ તેનો મુખ્યત્વે આ જ સિદ્ધાંત છે.

કલાકારે ધનિકને કદચ્યું, અત્યાર સુધી તમે જે કંઈ શીખત્યું એ બદલ આભાર. કેમ કે, હવે મને ખ્યાલ આવે છે ત્યારા હોવું તેનો અર્થ એ નથી કે સર્જનાત્મક હોવું. મને એ પણ ખ્યાલ આવી રહ્યો છે કે, જ્યારે હું કોઈ નઘું ચિત્ત દોરી રહ્યો હોઉં અને મારી કળાના સર્વોરચ મુક્કામ ઉપર હોઉં ત્યારે જ મારી અંદર રહેલું કોઈ નબળું પાસું બહાર આવી જાય છે અને તેને કારણે મને ખલેલ પડે છે. પરિણામે કળાનો ઉત્તમ નમૂનો સર્જવાનું છોડી દઉં છું અને મારી કામગીરીનું રૂટિન ખોરવાઈ જાય છે. હું ઓનલાઇન સર્કિંગ કરવા લાગું છું અથવા મિત્રો સાથે ચોટિંગ કરવાનું શરૂ કરી દઉં છું. કચારેક તેમની સાથે આખી રાત ઓનલાઇન વીડિયો ગેમ રમવા લાગું છું. સૂવા-ઓફિચિયાના કોઈ સમયનું ભાન રહેતું નથી અને કચારેક તો સાવ સરતો રેડ વાઇન પીધા કરું છું.

ધનિકે સંમત થતાં કદચ્યું, તમે જેમ જેમ શ્રેષ્ઠતાની નજુક પહોંચો તેમ તેમ તમારા જાતજાતના ભય તમારા ઉપર હાવી થતા જાય છે. તમને સમૂહથી અલગ થઈ જવાનો ભય સત્તાવવા લાગે છે. તમારા સ્પર્ધકો તમારી ઈંધા કરશે એવા કાલ્પનિક ડરથી તમે તમારી શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરતા અટકી જાવ છો. તમે શ્રેષ્ઠતા તરફ જેટલા આગળ વધશો તેમ તમને નિષ્ફળતાનો ડર સત્તાવશે, તમારામાં કશુંક ખૂટે છે એવી નિર્થક ચિંતા ઊભી થશે અને નવા સ્થાને પહોરયા પછી ત્યાં કેવાં જોખમ હશે તેની કલ્પના તમારા ઉપર હાવી થઈ જાય છે. આથી તમારા મગજનો એક હિસ્સો ડરની કલ્પનાઓને વધુ

પ્રજીવલિત કરશે. એ સાથે તમે સર્જનાત્મક કામગીરીમાં ઊંચે સુધી પહોંચયા છો ત્યાંથી પાછા પડવાનું શરૂ થશે. આપણા દરેકની અંદર એક પ્રરાષ્ટ દુશ્મન હોય છે જે આપણને ગુલામીમાં જકડી રાખવા માગતો હોય છે, શું એ જાણો છો? પણ તેની સારી બાબત એ છે કે એક વખત મને આ અંગે ખ્યાલ આવી જાય...

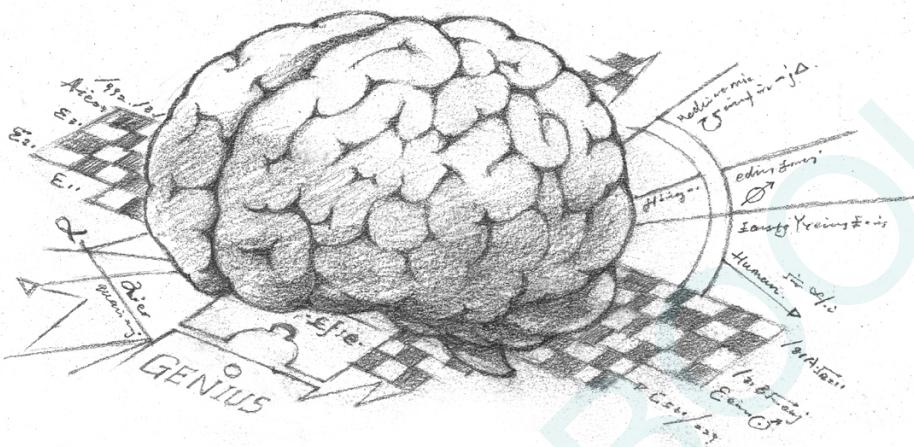
કલાકારે પણ કદયું, હું રોજેરોજ વધારે સારી પસંદગી કરી શકું છું જેથી દરરોજ વધું સારાં પરિણામ મેળવી શકું.

તદ્દદન સાચું. એક વખત તમને જાણ થાય કે તમે તમારી કળાના સર્વોરચ સ્થાનની નજીક છો એ સમયે જ તમારી અંદર રહેલો ડર માથું ઊંચકે છે અને તમે જે શ્રેષ્ઠ રચના કરવા પ્રયાસ કરતા હોવ તેને ખોરવી નાખવા પ્રયાસ કરે છે. તમે તેમાંથી બહાર નીકળી શકો. તમારી શ્રેષ્ઠતાને નષ્ટ કરવાના પ્રયાસ થતા હોય તેની સામે જાગરત થાવ ત્યારે તમે સરળતાથી તેને હરાવી શકો છો.

ઉદ્યોગકારે કદયું, આ ખરેખર ખૂબ જરૂરી જાણકારી છે. હવે એ સ્પષ્ટ થાય છે કે મારી કંપનીમાં મારી ઉત્પાદકતા, કામગીરી તેમજ પ્રભાવને મર્યાદિત કરી રહી છું. હું મહિંતવના લક્ષ્યાંક નિર્ધારિત કરું છું. હું તેમાં ટીમને સામેલ કરું છું. મુખ્ય કામગીરીનો કરમાંક નિર્ધારિત કરીએ છીએ અને પછી હું કામથી ભટકી પડું છું. મારું દયાન બીજુ તક તરફ દોરવાઈ જાય છે અને પરિણામે મારા બિગનેસમાં જટિલતા આવે છે. રોજેરોજ હું એવા લોકો સાથે મિટિંગોમાં સમય બગાડું છું જેમને તેમની પોતાની વાત કહેવામાં જ માત્ર રસ હોય છે. મને નોટિફિકેશન્સ ચેક કર્યા કરવાની તેમજ જરેકિંગ ન્યૂઝ જોયા કરવાની ટેવ પડી ગઈ છે. આજે સવારે એ વાત સંપૂર્ણ સ્પષ્ટ થઈ ગઈ કે હું મારી અસરકારકતાને કેવી રીતે નષ્ટ કરી રહી છું. એ સાચું જ છે કે તમે જે ડિજિટલ વળગણાની વાત કરો છો તેમાં હું સપડાયેલી છું. પ્રામાણિકતાથી કહું તો હું મારા કેટલાક ભૂતપૂર્વ અંગત મિલ્નોને ભૂલી શકતી નથી અને તેઓ જુવનમાં શું કરી રહ્યા છે તેના ઉપર નજર રાખવાનું સોશિયલ મીડિયા દ્વારા સરળ બને છે. હવે મને સમજાય છે કે વધારે સમય ઓનલાઇન રહેવાને બદલે હું ઘણા કલાક સુધી રચનાત્મક કામગીરી કરી શકું તેમ છું. મિ. રિલે, તમે કદયું તેમ પરિસ્થિતિથી છટકવાનું જ આ એક સ્વરૂપ છે. હું મારા ડિવાઇસ મારફત શોપિંગ કરતાં મારી જાતને રોકી શકતી નથી. આ બધી બાબતો મને થોડી મિનિટ માટે આનંદ આપે છે. હવે મને સમજાય છે કે સ્ટીલ જોંસ પોતે જે ફોન દુનિયાને વેચતા હતા તે પોતાના બાળકોને શા માટે આપતા નહોતા. તેમને આ સાધનનો ચોગ્ય ઉપયોગ કરવામાં ન આવે તો તેનું કેવી રીતે વળગણ થઈ જાય તે વિશે ખ્યાલ હતો. આ સાધનોની ટેવથી આપણે ઓછા માનવતાવાદી અને ઓછા જીવંત થઈ રહ્યા છીએ.

ધનિકે હાથ ઊંચો કર્યો અને ક્ષણાભરમાં જ તેમનો એક સહાયક એક રહિસ્યમય ચિત્ર ધરાવતી ટ્રે લઈને આવ્યો. ચિત્રમાં બરાબર વરયે માનવ મગજનું એક મોડલ પણ હતું.

એ બરાબર આવું દેખાતું હતું –

આપણે આપણી જાતને કેવી રીતે દગ્ги કરીએ છીએ તેની પાછળનું મનોવિજ્ઞાન જાણીએ, જેથી તમે તેને સારી રીતે સમજુને પછી તેના ઉપર વિજય મેળવી શકો. યાદ રાખો કે સ્પેલબાઇન્ડર જેને પ્રાચીન મગજ તરીકે ઓળખાવે છે – તે આપણા દરેકમાં હોય છે. મગજના આ ભાગની મૂળભૂત કામગીરીએ જ ભૂખમરો, હવામાનના તીવ્ર ફેરફારો, આદિજાતિઓ વરચેના ચુદ્ધ તેમજ જંગલી પશુઓનાં જોખમો સામે આપણને હજારો વર્ષથી બચાવ્યા છે. તેની સંરચના એક મુખ્ય કામગીરી કરે છે : સ્થાયીત્વ જળવી રાખવા સાથે આપણને જોખમો સામે ચેતવે છે જેથી આપણે ટકી શકીએ અને આપણા વંશને આગળ વધારી શકીએ.

મારી વાત સમજાય છે ને? ધનિકે વિનમ્રતાથી પૂછ્યું.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર બંને એકસાથે બોટ્યાં, હા, સમજાય છે અને એ સમયે હાઉસકીપરે આવીને સૌને ફુરેશ લેમન ટી આપી.

ખૂબ સરસ. આપણા પ્રાચીન મગજની સંરચનાની એક આશ્ર્યજનક બાબત તેનો નકારાત્મક પૂર્વગરહ છે. આપણાને સલામત રાખવા તે આપણી આસપાસ જે કંઈ હકારાત્મક છે તેમાં ઓછો રસ દાખવે છે અને તેની મુખ્ય કામગીરી કદ્ય બાબતો ખરાબ અથવા અયોગ્ય છે તેના વિશે આપણાને જાણ કરવાની છે.

ધનિકે પોતાની વાત ચાલુ રાખી. આ મગજનું મૂળભૂત કર્તવ્ય જોખમ શોધવાનું છે. આથી ભૂતકાળમાં જ્યારે જીવન વધારે જોખમોથી ભરેલું હતું ત્યારે આપણે ઝડપી પગાલાં લઈ શક્યા હતા અને જીવંત રહી શક્યા. એ વ્યવસ્થાએ આપણા પૂર્વજોની સારી

સેવા કરી હતી. પરંતુ આજની દુનિયામાં આપણામાંથી મોટાભાગનાએ ચોજેરોજ મૃત્યુના જોખમનો સામનો કરવો પડતો નથી. હકીકત તો એ છે કે થોડી સદી પહેલાં રાજા-રજવાડાંના પરિવારો જે જીવન જીવતા હતા તેના કરતાં ધણું વધારે ગુણવત્તાસભર જીવન આજના સામાન્ય માણસો જીવે છે. આ આશીર્વાદ અંગે વિચાર કરો.

અને છતાં, આપણા પ્રાચીન મગજમાં આ સાહિત્યનક નકારાત્મક પૂર્વગરહ હોવાને કારણે આપણે આપણી સલામતીમાં કોઈ જોખમ છે કે કેમ તે વિશે સતત દ્યાન રાખતા રહીએ છીએ. આપણે અસાધારણ તક્કેદારીની સ્થિતિમાં છીએ, અને બધું સરસ રીતે ચાલી રદ્દ્યું છે છતાં ઉશ્કેરાટ અને તંગાદિલી અનુભવીએ છીએ. આશ્રયજનક છે, ખરં ને?

ઉદ્યોગકારે કદયું, આપણી વિચારપ્રકિરણા આવી શા માટે છે તેના વિશે ધણી સ્પષ્ટતા થઈ. મને હવે ખ્યાલ આવે છે કે, હું ઓળખું છું એવા કોઈ પણ લોકો કરતાં મેં વધારે કામગીરી કરી હોવા છતાં મને હંમેશાં એવું લાગ્યા કર્યું છે કે મેં પૂરતી સિદ્ધિ હંસલ નથી કરી. મારો બિગનેસ સફળ છે, ખૂબ માત્રામાં મિલકત છે અને મારા રોકાણકારો લાલચું થયા તે પહેલાં મારું જીવન પણ ખૂબ સરસ હતું. બધું જ હોવા છતાં મારં મગજ હંમેશાં મારા જીવનમાં કદ્ય બાબત ખૂટે છે, મારી પાસે કદ્ય બાબત પૂરતી નથી અને અપેક્ષા કરતાં ઊણી કેમ ઉઠાં છું – તેના ઉપર જ દ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે. આ બધું મને અસ્વસ્થ કરે છે. મેં ભાગ્યે જ શાંતિનો અનુભવ કર્યો છે.

ધનિકે કદયું, થિયોડોર રૂગ્વેલે એક વાત કહી છે તે મને લાગે છે આપણા સૌ માટે અગત્યની છે.

ઉદ્યોગકારે ઉત્સાહથી પૂછ્યું, શું કદયું છે તેમણે?

સરખામણી એ આનંદ હણી લે છે. તમારા કરતાં બીજા પાસે વધુ મિલકત, પ્રક્રિસિદ્ધિ અને નસીબ હોવાનું. મારા અગાઉના મુદ્દા વિશે વિચારો જેમાં બધી બાબતથી અલગ થઈ જઈને કયારે કયાં અટકવું તે વિશે જ્ઞાન મેળવવાની વાત કરવામાં આવી હતી.

ઉદ્યોગકારે કદયું, હા, મને એ યાદ છે.

આવી લાગણી અભાવમાંથી પેદા થતી હોય છે અને તેમાંથી ધણીબધી બાબતો તમારા પ્રાચીન મગજની કામગીરીમાંથી બહાર આવે છે. એ તમારી આસપાસની પરિસ્થિતિની સમીક્ષા કરીને નકારાત્મક પૂર્વગરહને સજીવન કરે છે જેને પગલે તમે જે કોઈ સારી બાબતોનો આનંદ માણી રહ્યા હોવ તેને અટકાવી દે છે. આ વાત વધુ ઊંડાણમાં સમજુએ. સમય આગળ વધતો ગયો તેમ તેમ આપણા મગજનો વિસ્તાર થયો. તેમાં બીજાં બાદય આવરણ વિકસ્યાં. મગજનો આ ભાગ ઉચ્ચ વિચારસરણી માટે

જવાબદાર છે. ન્યુરોલોજીના નિષ્ણાતો તેને આધુનિક ટાર્ક્સ્ક્રિપ્ટની શ્રેષ્ઠ સ્થિતિ ગણાવે છે. સ્પેલબાઇન્ડર તેને ઘ માસ્ટર્ચી જરેદન કહે છે. પરંતુ અહીં એક મુદ્દ્દો એ છે કે, જેવા આપણે મોટાં સ્વપ્ન જોવાનું શરૂ કરીએ, ઝડપથી શીખવાનું શરૂ કરીએ તથા સર્જનાત્મકતા, ઉત્પાદકતા તેમજ કામગીરીનું સ્તર ઊંચે લઈ જઈએ તે સાથે જ પ્રાચીન મગજ અને માસ્ટર્ચી જરેદન વરચે સંદર્ભ શરૂ થાય છે. તેમની વરચે લડાઈ થાય છે. પ્રાથમિક સ્તરના મગજને આપણી પ્રગતિનો ખ્યાલ આવે છે, તેને ખ્યાલ આવે છે કે આપણે આપણો સલામત કિનારો છોડીને આગળ વધી રહ્યા છીએ તેથી તે સક્રિય થઈ જાય છે કેમ કે આપણે પરંપરાગત માર્ગથી દૂર જતા હોઈએ છીએ. આપણો એ પ્રયાસ આપણી વ્યક્તિગત પ્રગતિ માટે આવશ્યક હોવા છતાં પ્રાચીન મગજ તેમાં જોખમ જુએ છે. આપણે એ અજાણ્યા ક્ષેત્રોમાં સાહસ ખેડવું જ જોઈએ જે આપણને શ્રેષ્ઠતાએ પહોંચાડી શકે, જેના માટે આપણે સર્જન્યા છીએ. આ જ્ઞાન એક એવા વિશાળ ખજાનાનો ભાગ છે જે જુવનને જુવવાલાયક બનાવે છે. પ્રતિષ્ઠિત મનોવિજ્ઞાની અફરાહમ મેસ્લોએ એક વખત કદચું હતું, તમે જે કામગીરી કરવા સક્ષમ છો તેના કરતાં ઓછું કામ કરવા માટેનું આયોજન કરશો તો સંભવત જુવનમાં રોજેરોજ તમે દુઃખી થશો. પરંતુ આપણે જેનાથી પરિચિત હોઈએ તે છોડીને કંઈક નવું કરવાનો પ્રયાસ કરીએ તે સાથે જ આંતરવિરોધ સપાટી ઉપર આવવા લાગે છે. પરંતુ વેગસ નળી ઉતેજિત થાય છે, ડરના કોર્ટિસોલ હોર્મોન મુક્ત થાય છે અને તે સાથે આપણે આપણા એ જ ઇરાદા અને કામગીરીને નાશ કરવા લાગીએ છીએ જેના માટે આપણને આપણા માસ્ટર્ચી જરેદન દ્વારા આદેશ આપવામાં આવ્યો હોય છે.

કલાકારે કદચું, આને આધારે સ્પષ્ટ થાય છે કે શા માટે સાવ જૂજ લોકો અત્યંત સર્જનાત્મક અને શ્રેષ્ઠ રચનાત્મક હોય છે. આપણે આપણી સાનુક્કળ સ્થિતિ છોડીએ તે સાથે પ્રાચીન મગજ સક્રિય થઈ જાય છે. આપણે આપણી કુશળતા આગળ વધારીએ અને આપણા પ્રભાવને ઉર્ચ સ્થાને લઈ જઈએ ત્યારે એવા પરિવર્તનથી આ મગજ ડરી જાય છે.

મિ. રિલેએ કદચું, બરાબર છે. ત્યારપણી આપણું કોર્ટિસોલ મુક્ત થાય છે, આપણી માન્યતા સંકોચાય છે, આપણો શાસોરધ્વાસ ઘટે છે અને આપણે કાંતો લડી લેવા અથવા ભાગી જવાની સ્થિતિમાં આવી જઈએ છીએ. ભયના ત્રણ વિકલ્પ હોય છે – ભાગી જાવ, લડી લો અથવા ચૂપ થઈ બેસી જાવ.

કલાકારે કદચું, આપણી ઉર્ચ વિચારક્ષમતા આપણને વિકસવા, આગળ વધવા, વધુ શ્રેષ્ઠ કામ કરવા, સારું જુવન જુવવા તથા દુનિયાને પ્રેરણા આપવા ઇરછે છે. પરંતુ આપણાં બે મગજ વરચે લડાઈ ચાલતી હોય છે. આપણા સૌની અંદર રહેલું પ્રાચીન, મૂળભૂત કક્ષાનું મગજ આપણને આગળ વધતાં અટકાવવા માગે છે.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, અને શું તેથી જ તમે અમને આ મોડલ દર્શાવીને નાની બાબતે મૂળ માર્ગથી ભટકી જઈને શ્રેષ્ઠતાની દિશામાં આગળ વધતાં અટકાવતાં પરિબળો વિશે જાણકારી અને માહિતી આપી રહ્યા છો?

સાચું અને અસુવિધાથી બચવા જે આપણી સમક્ષ આવે છે તે આપણી સાહજિક શ્રેષ્ઠતા સાથે વધુ જોડાણ અનુભવે છે, તેમ ધનિકે સંમત થતાં કદયું.

કલાકાર પોતાનો ઉલ્સાહ રોકી ન શક્યા અને કદયું, આ તો મારા માટે ઘણી મોટી વાત છે. તમે અમને ખલેલ પાડતી બાબતો સાથે જોડાયેલી ટેવ વિશે સભાન કર્યા અને મને લાગે છે કે મોટાભાગના લોકો તેમની શ્રેષ્ઠતાને ઓળખી શકતા નથી. રચનાત્મક અને સર્જનાત્મક લોકો આપણા સમાજના ખરા યોજ્ઞા છે. આપણે નકારાત્મક લોકોના અપમાન તેમજ કળાને સમજું નહીં શકતાં ટીકાકારોનાં અપમાન સહન કરવાં પડે છે એટલું જ નહીં પરંતુ આપણે એવી હિંમત કેળવવાની પણ જરૂર છે જેથી શ્રેષ્ઠતા સુધી પહોંચવામાં અવરોધરૂપ બનતા આપણા પ્રાચીન મગજના પ્રચારાસોને હરાવવાની જરૂર છે.

તમે તો કાવ્યાત્મક વાત કરી મિત્ર, એમ કહી ધનિકે ફરી નૃત્ય કર્યું.

તમે મૂલ્ય પામી રહ્યા છો એવું લાગતું હોય ત્યારે પણ સાચા વ્યક્તિત્વાને અને વ્યવસાયી પ્રગતિનો અનુભવ કરવા તેમજ એ માર્ગ ઉપર ચાલતા રહેવા માટે અસાધારણ હિંમત જોઈએ. પરંતુ ડરના એ સમયમાં પણ આગળ વધતા રહો તો તમે સર્વોત્કૃષ્ટ બની શકો છો, દંતકથા સમાન બની શકો છો. તમે બંને પણ ભવ્ય બાબતો ઘડી શકો છો અને આવા દરેક નિર્માતા તેમના ભય સામે રોજેરોજ લડતા હોય છે, ક્ષમતાનું વધુ ઊંચું સ્તર હાંસલ કરતા હોય છે અને એ દ્વારા માનવ સ્વતંત્રતા ઉપર પ્રભાવ પાડતા હોય છે અને તમે તમારા ભવ્ય પ્રચારાસો દ્વારા પૂર્ણ ક્ષમતા વ્યક્ત કરશો તો ઉમદા પરિણામ મેળવી શકશો. શ્રેષ્ઠતા મેળવવાની પ્રક્રિયા દરમિયાન તમે તમારા ભયની જવાબાઓ તેમજ પડકારોના તાપમાંથી પસાર થઈને તમે જે હાંસલ કરો છો એ જ તમારું હોય છે. તમે જાણી શકો છો કે તમે કોણ છો, તમે તમારી ક્ષમતાઓ વધારે સ્પષ્ટતાથી જોઈ શકો છો, તમારો આત્મવિશ્વાસ ઊંચાઈએ પહોંચે છે, તમારે ટોળાના ધક્કાની ઓછી જરૂર પડે છે અને તમે કૃતિરમતાને બદલે વાસ્તવિક જીવન જીવી શકો છો.

ધનિકે પોતાના બે શ્રોતાને સંબોધતાં આગળ કદયું, અને ત્યારે 5 એ.એમ. કલબના સભ્ય તરીકે તમે પણ જાણુ કરી શકો છો. દુનિયાનાં મહાન શ્રી-પુલાષોએ તેમના પ્રાર્થિત જીવનમાં સ્થિરતા અને સ્વરસ્થતા દાખલીને જટિલ બાબતોમાંથી બચી શક્યા હતા. આવી શિસ્તને કારણે તેઓ તેમનું જીવન બચાવી શક્યા હતા, રચનાત્મક ક્ષમતા પુનઃહાંસલ કરી શક્યા હતા, સર્વોર્ય આત્મસંભાન વિકસાવી શક્યા હતા,

આશીર્વાદ મેળવી શક્યા હતા તથા મૂલ્યોનું જતન કરી શક્યા હતા જેને આધારે તેમણે તેમનું શેષ જીવન પસાર કર્યું. આપણી સંસ્કૃતિની પ્રગતિને ગતિ આપનાર અનેક લોકો સૂર્યોદય પહેલાં જાગી જવાની ટેવ ધરાવે છે.

ઉદ્યોગકારે સવાલ કર્યો, શું શું તમે એવાં થોડાં નામ આપી શકો એમ છો? જવાબમાં ધનિકે કદયું, જલોન જિરશામ, વોલ્ફજેંગ એમેદસ મોઝાર્ટ, જ્યોર્જિયા ઓકીફ, ફરેન્ક લોઇડ રાઇટ તથા અર્નેસ્ટ હેમિંગવે. હેમિંગવેએ તો કદયું હતું કે, વહેલી સવારે તમને કોઈ ખલેલ પહોચાડતું નથી અને વાતાવરણની ઠંડકમાં લખવાનો અસાધારણ આનંદ આવે છે.

કલાકારે કદયું, બીથોવન પણ વહેલી પરોટે જાગી જતા.

તમામ મહાન લોકોએ તેમનો ઘણોબધો સમય એકાંતમાં પસાર કર્યો છે, તેમ કહી ધનિકે ઉમેર્યું, સૂર્યોદય પહેલાં જો તમને એકાંત મળે તો એ તમારી ક્ષમતામાં, કુશળતામાં વધારો થાય છે અને તમારા ઉત્થાન માટે તમારં એકાંત જરૂરી છે. તમે આખો દિવસ દુનિયા સાથે હોવ છો, જ્યાં તમારા ફોન ઉપર એક હજાર બિનજરૂરી વાતો કરી શકો અથવા તમારી કુશળતાનો ઉપયોગ કરીને દુનિયાને બદલી શકો છો, તમારી કુશળતાને વધુ સુદૃઢ બનાવી શકો છો અને એ રીતે આપણા સૌના ઉત્થાન માટે પ્રકાશ પાથરી શકો છો. પરંતુ તમે બંને કામ એકસાથે ન કરી શકો. પ્રિન્સ્ટોન સાયકોલોજિસ્ટ એલ્ડર શેફ્ટર વહેલી સવારની આપણી મર્યાદિત ક્ષમતાને ચિંતનકારી બેન્ડવિથ તરીકે ઓળખાવે છે. આપણે સમાચાર, સંદેશા તેમજ અન્ય ઔનલાઇન માદયમો ઉપરાંત પરિવાર, કામગીરી, તંદુરસ્તી તથા આદ્યાત્મિકતા – વગેરેના પ્રભાવમાં રહીએ ત્યાં સુધી પ્રત્યેક ઉપર આપણું દ્યાન સાવ જૂજ પ્રમાણમાં રહે છે. આ બાબત ઉપર સૌથી વધુ દ્યાન આપવાની જરૂર છે. બપોર થતાં સુધીમાં આપણામાંથી મોટાભાગનાને મહિંટવની કામગીરી ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં મુશ્કેલી પડે તો તેમાં આશ્રયની વાત નથી. આપણે આપણી બેન્ડવિથ ખર્ચી નાખી હોય છે. યુનિવર્સિટી ઓફ મિનેસોટા ખાતે બિગનેસ પ્રોફેસર સોફી લોરી ખલેલ પાડતી બાબતો ઉપર દ્યાન આપવાની આપણી પ્રવૃત્તિને એટેન્શન રેસિડ્યુ તરીકે ઓળખાવે છે. સંશોધન દ્વારા તેમણે એવું સ્થાપિત કર્યું છે કે લોકો આખા દિવસ દરમિયાન સતત અલગ અલગ પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓ ઉપર દ્યાન આપતા હોવાથી એક પણ પ્રવૃત્તિ ઉપર ગુણવત્તાસભર દ્યાન આપી શકતા નથી. તેનો સચોટ ઉપાય હું જે સૂચવું છું એ જ છે: એક સમયે અનેક પ્રકારનાં કામ કરવાને બદલે એક જ કામગીરી ઉપર સંપૂર્ણ દ્યાન કેન્દ્રિત કરો- અને એ કામ પણ શાંત વાતાવરણમાં કરો. આલબર્ટ આઇન્સ્ટાઇન પણ આ જ વાત કરે છે: માત્ર એવી વ્યક્તિત્વો જ શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરી શકે છે જે એક સમયે એક જ કામગીરી ઉપર હૃદય અને મનથી દ્યાન કેન્દ્રિત રાખે. બીજા શબ્દોમાં શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે જે તે કામગીરી ઉપર ખંડિત નહીં પણ અખંડિત દ્યાન આપવું જરૂરી છે. સર્વોત્કૃષ્ણ

સફળતા હંસલ કરનાર અને ઇતિહાસ રચનાર મહાન વ્યક્તિઓની સફળતા પાછળનું આ જ એક સૌથી અગત્યનું પાસું છું. તેઓ તેમની કોરિનટિવ બેન્ડવિથને ડિફ્યુઝ થવા નથી દેતા. તેઓ તેમની સમક્ષ આવતી તમામ બાબતો અને તમામ તક ઉપર નજર કરવા લલચાતા નથી અને એ રીતે પોતાની રચનાત્મકતાને ખંડિત થવા દેતા નથી. તેના બદલે તેઓ માત્ર જૂજ બાબતો ઉપર જરૂરી દ્યાન આપવા માટેની કડક શિસ્તનું પાલન કરે છે જે વૈશ્વિક સ્તર માટે આવશ્યક છે. મેં અગાઉ કદયું તેમની કોઈ વિશેષ મૂલ્ય અને અસર ઊભી નહીં કરી શકતાં હજારો કામો કરવાને બદલે કોઈ એક વાસ્તવિક કામગીરી ઉપર સંપૂર્ણ દ્યાન કેન્દ્રિત કરીને તેનું એવું સર્જન કરવું જોઈએ જે અનેક પેટીઓ સુધી પ્રભાવક રહે અને પ્લીઝ યાદ રાખો, ૬૫ ટકા સમય બરબાદ થતો હોય છે, પાંચ ટકા સમય જ કીમતી હોય છે. વહેલી સવારનો પાંચ વાગ્યાનો સમય એવો છે જ્યારે લગભગ કોઈ ખલેલ પડતી નથી, જ્યારે સર્વોરચ માનવીય ગૌરવ હંસલ કરી શકાય છે અને સર્વોરચ શાંતિનો સમય હોય છે. આથી વિજય સમાન એ સમયનો લાભ લો. તેનાથી તમારી કામગીરીમાં તેમજ અંગત જીવનમાં અસાધારણ ઉત્ત્યારે મેળવી શકશો. આજે સવારે ન્યુરોસાયન્સ વિશે જે કંઇ કદયું તેમાં હવે વધારે ઊંડે ઉત્તરવા માગતો નથી અને હવે તમારા માટે એક સરપરાઇઝ છે. પરંતુ હજુ એક બાબત છે જે હું તમારા બંને સાથે શેર કરવા માગું છું અને તે છે – ટ્રાન્ઝિશનાન્ટ હાઇપોફરન્ટાલિટી.

કલાકારને આ સાંભળી એકદમ હસવું આવી ગયું અને તેમણે પૂછ્યું, ટ્રાન્ઝિશનાન્ટ પછી શું કદયું..?

ધનિક એક ઊંચા પામ ટ્રી તરફ ચાલ્યા. ત્યાં લાકડાનું એક ટેબલ હતું. તેના ઉપર ખૂબ સુંદર કોતરણીથી એક મોડલ તૈયાર કરવામાં આવ્યું હતું. તેમણે બંનેને સંબોધીને કદયું, આ તમે જોશો તો અત્યંત પ્રભાવિત અને ચકિત થઈ જશો.

તમે વહેલી સવારે જાગી જાવ અને એકલા હોવ, લોકોની ભીડ અને ઘોઘાટથી દૂર હોવ ત્યારે તમારું દ્યાન ટેક્નોલોજી, મિટિંગ કે પછી અન્ય પરિબળોથી બીજે દોરાતું નથી અથવા ખલેલ પડતી નથી. આથી બૌદ્ધિક વિચારણા ઉપરાંત સતત ચિંતાશીલ રહેતા મગજના હિસ્સાને એટલા ટૂંકા સમય માટે આરામ મળે છે. સરસ માહિતી છે, ખરં ને? અને તેને જ ટ્રાન્ઝિશનાન્ટ હાઇપોફરન્ટાલિટી કહે છે. આ સ્થિતિ માત્ર થોડી ક્ષણ માટે કામયાલાઉ હોય છે. સતત સમીક્ષા-મૂલ્યાંકનની પરકિરયા, નિરંતર ચાલતી વિચારપરકિરયા તેમજ કોઈ બાબતની વધારે પડતી ચિંતાજનક વિચારણા એટલો સમય અટકી જાય છે. સંભવત જે કદી થવાનું નથી એ વિશેની ચિંતામાંથી થોડો સમય તમને આરામ મળે છે. તમારું મગજ બેટા-માંથી આલફા તરફ ગતિ કરે છે, અને કચારેક તો તે હકીકતમાં થેટાની સ્થિતિમાં પહોંચી જાય છે.

ઉદ્યોગપતિએ કદયું, પ્રવાહી સ્થિતિ એ મગજની સર્વોચ્ચ સ્થિતિ છે જે ટોચના વાયોલિન વાદકો, શ્રેષ્ઠ રમતવીરો, ઉત્કૃષ્ટ શેફ્ટ, પ્રખર વિજાનીઓ, વિશાળ મકાનોનું નિર્માણ કરનાર સાહસિક બિલ્ડરો તેમજ દંતકથા સમાન નેતાઓમાં જોવા મળતી હોય છે.

પરોટની શ્રેષ્ઠતાનું રહ્યાં

ટ્રાન્ઝાન્ડ હાઇપોફરનટાલિટી

પ્રવાહી
સ્થિતિમાં
પ્રવેશ

પ્રિ-ફ્લાન કોર્ટેક્સ કિવટ્સ

- શ્રેષ્ઠતાના સ્તરની સ્થિતિ
- ઉચ્ચતમ સર્જનાત્મકતા
- વિશ્વસ્તરનું પરફોર્મન્સ

તમારા મગજમાં શ્રેષ્ઠતાની રાસાયણિક
પ્રક્રિયા થાય છે જે તેને સહિય બનાવે છે.

- કોઓર્ટિસોલ ઘટે છે
- ડોપામાઇન વધે છે
- સેરોટોનિન ઠોચ ઉપર જાય છે

મગજના તરંગોની ગતિ
બેટા > આલ્ફા > થેટા

અફાંત

સ્થિરતા

દ્ય
પ એ.એમ.
કલબ

શાંતિ

અવર

તમે તમારી વ્યસ્તતામાંથી દૂર જઈને વહેલી પરોટે શાંતિનો અનુભવ કરો ત્યારે સર્વોરચ શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટેની પ્રત્યેક માનવીય મગજની ક્ષમતા સક્રિય થાય છે. તમારા બંને માટે સારા સમાચાર એ છે કે, યોગ દિશામાં પગલાં લઈને તમે અસાધારણ પરફોર્મન્સની ટેવ પાડી શકો છો.

ઉદ્યોગકારે કદયું, આ ટ્રાન્ઝાન્ડ હાઇપોફરન્ટાલિટી ઘણું ઉપયોગી મોડલ છે.

કલાકારે સૂર પુરાવતાં કદયું, જો આ માહિતી સૌને મળી જાય તો સમગ્ર દુનિયામાં પરિવર્તન આવી જાય.

ઉદ્યોગકારે કદયું, સ્ક્રૂલોમાં તમામ બાળકોને આ શીખવવું જોઈએ.

બંનેની સાથે સંમત થતાં ધનિકે કદયું, સાચી વાત છે. પરંતુ ફરી એક વખત હું કહેવા માગું છું કે હાલ હું તમને જે કંઈ કહી રહ્યો છું અને આગળ જતાં તમને જે શીખવીશ જેનાથી તમે જીવનમાં ઉર્ચય સ્થાને પહોંચી શકો – તેની બધી જ કરોડિટ સ્પેલબાઇન્ડરને જાય છે. એ જ મારા શ્રેષ્ઠ શિક્ષક છે અને ઉમદા માનવી છે તેમાં પણ મને શંકા નથી. નિષ્ઠા વિનાનું જ્ઞાન મને આકર્ષિત કરતું નથી. અસાધારણ દયાભાવ વિનાની મોટામાં મોટી કામગીરીનું પણ ખાસ કોઈ મૂલ્ય હોતું નથી અને હા, જો પૃથ્વી પરની દરેક વ્યક્તિને આ પ્રમાણેનું શિક્ષણ આપવામાં આવ્યું હોત અને તેઓ પોતાની કામગીરીમાં તેનો અમલ કરતા હોત તો આ દુનિયા ઘણી આગળ હોત.

ઇતિહાસ રચનારનું ફોકસ #3: અંગત શ્રેષ્ઠતાની પ્રોક્રિટસ

સૂર્યોદયના પરથમ કિરણનું અજવાળું આકાશમાં પથરાઈ રહ્યું હતું ત્યારે ધનિક તેમના બંને વિદ્યાર્થીઓને લઈને એ ભવ્ય ટેરેસ ઉપરથી નીચે ઊતરવા માટે આગળ વધ્યા. એ જ વખતે બંગલાના દ્રારાધવ-વેમાં જલેક એસયુવી આવીને ઊભી રહી.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, આપણે કયાં જઈએ છીએ?

કોન્ફરન્સ દરમિયાન આપણી મુલાકાત થઈ ત્યારે મેં તમને વચન આપ્યું હતું કે તમે મારા ટાપુ ઉપર આવશો તો હું તમને ડોલિફન સાથે સર્ઝિંગ કરાવીશ. એ વચન પાળવાનો સમય આવ્યો છે. આપણે આ ટાપુના પશ્ચિમ ભાગમાં ફ્રિલક-એન-ફલેક નામના દરિયાકાંઠે આવેલા નાનકડા ગામે જઈશું જ્યાં બે ચુવાનો તમારી રાહ જોઈ રહ્યા છે. દરિયામાં ડોલિફનને શોધવાની તેમની કુશળતા આશ્રયજનક છે. ડોલિફન સાથે સર્ઝિંગનો અનુભવ લેવા તૈયાર થઈ જાવ. તમારા માટે આ અવિસ્તવમરણીય અનુભવ બની રહેશે.

એસયુવી પશ્ચિમ દિશામાં પૂરપાટ ઢોડવા લાગી. રસ્તો ખૂબ સુંદર હતો. વરચે વરચે સાવ નાના કહી શકાય એવા ગરામ્યવિસ્તારો પસાર થઈ રદ્દ્યા હતા. થોડા સમયમાં જ બધા નિર્ધારિત સ્થળો આવી પહોરયા જયાં બે યુવાન માછીમારોએ ધનિકને બેટીને તેમનું અભિવાદન કર્યું. બધા એક બોટમાં ગોઠવાયા અને બોટ વિશાળ હિન્દ મહાસાગરમાં આગળ વધવા લાગી. બોટના એક છેડે અવ્યવસ્થિત રીતે બાંધવામાં આવેલા સ્પીકરમાંથી જમૈકાના ગાયક શેગીનું લોકપિરય ગીત સ્ટ્રેન્થ ઓફ એ વુમન વાગી રદ્દ્યું હતું. બોટની સાથે મોજાં અફળાવાને કારણે પાણીની છાલક સૌના મોટા સુધી આવતી હતી અને પરિણામે ધનિક ઉદ્યોગપતિ, કલાકાર તેમજ મહિલા ઉદ્યોગકાર બાળકની જેમ ખુશખુશાલ થઈ જતાં હતાં.

થોડા પરચાસ પછી ડોલિફનનું એક નાનું જૂથ મળી આવ્યું. હંમેશા મુજબ એ જૂથ પોતાની મસ્તીમાં દર્શિયાની સપાટી ઉપર ઊંઘફૂદ કરી આગળ વધતું હતું.

મિ. રિલે ઊભા થઈ ગયા અને બોટની પાછળના ભાગમાંથી દર્શિયામાં જંપ લગાવવા જતાં જતાં બોલ્યા, સાથીઓ, ચાલો!

મહિલા ઉદ્યોગકાર તરત જ મિ. રિલેને અનુસર્યા, અને ત્યારબાદ કલાકારે પણ દર્શિયામાં જંપલાવ્યું. એ તરણે એક અનુભવી અને કુશળ માછીમારના માર્ગદર્શન હેઠળ ડોલિફનના જૂથની સાથે સાથે તરતાં રદ્દ્યાં. ડોલિફન જે કરે તેનું અનુકરણ કરવાની એ લોકોને મજા પડી ગઈ. આ અનુભવ માત્ર ૧૫ મિનિટ માટે મળ્યો, પરંતુ એ યાદગાર બની ગયો.

બોટમાં પરત આવવા માટે પરચાસ કરતાં કરતાં કલાકારે કર્દ્યું, આ તો માની ન શકાય એવો અસાધારણ અદ્ભુત અનુભવ હતો.

ઉદ્યોગકારે પણ પોતાના જીવનના આ અસાધારણ અનુભવ અંગે અત્યંત આનંદ વ્યક્ત કરીને કલાકારને ચુંબન કરી લીધું.

છેલ્લે ધનિક પણ દર્શિયાના ઊંડાણમાંથી સપાટી ઉપર આવ્યા અને પોતાનો આનંદ વ્યક્ત કર્યો.

કિનારે પરત આવ્યા પછી સવારની ચર્ચાનું સત્ત્ર ચાલુ રદ્દ્યું. દૂર આકાશમાં બે મેદાધનુષ દેખાઈ રદ્દ્યાં હતાં.

ધનિકે આકાશ તરફ તેમનો ડાબો હાથ ઊંચો કર્યો અને એ જ ક્ષણે અચાનક ચાર સફેદ કબૂતર નજીક આવી પહોરયાં. ઉપરાંત ગુલાબી અને પીળાં પતંગિયાં પણ એકાએક દેખાયાં.

તેમણે ગળું ખંખેરીને ધ ફોર ફોકિસસ ઓફ ધ હિસ્ટ્રી મેકર્સના (The 4 Focuses of History-Makers) ત્રીજા મુદ્રા ઉપર વાત શરૂ કરી. તેના ઉપર

પર્સનલ માસ્ટર્સ પ્રોક્રિટસ લખ્યું હતું.

ઢંડીથી દરજી રહેલાં ઉદ્યોગકારને હુંફ આપવા માટે તેમના ફરતે હાથ વીટાળીને કલાકારે મિ. રિલેને સવાલ કર્યો, આપણે હવે અહીં કચા વિષય ઉપર વાત કરવાની છે?

ધનિકે જવાબ આપ્યો, તમારામાં રહેલી શ્રેષ્ઠ બાબતને તાલીમ આપવાની છે. સ્પેલબાઇન્ડરે સેમિનાર દરમિયાન ર્પાર્ટાના યોજાએ કહેલી વાત કરી હતી તે યાદ છે. તેમણે કદયું હતું, પ્રોક્રિટસ દરમિયાન વધુ પરસેવો પાડો, યુઝમાં ઓછું લોહી વહેશો. એ સંદર્ભમાં તમારી આ સવારની સેશનમાં પ્રોક્રિટસની ગુણવત્તા તમારી દૈનિક કામગીરીનું ધોરણ નક્કી કરશે. અસાધારણ તાલીમ બાદ દુઃખમન બેદ્યાન હોય ત્યારે આકરમણ કરીને યુઝ જુતી શકાતું હોય છે. યોજા યુઝમેદાનમાં જાય તે પહેલાં વિજય હાંસલ કરી લેતા હોય છે. જે લોકો સૌથી વધુ તૈયારી કરતા હોય તેમને જુત મળતી હોય છે. એ સંદર્ભમાં એ સ્પષ્ટ છે કે તમે બિગનેસના ક્લેટરમાં હોવ કે કળાના, ચેસ ખેલાડી હોવ કે અન્ય કોઈ રમતના, મેનેજર હોવ કે મિકેનિક – જ્યાં હોવ ત્યાં તમારી કુશળતાને શ્રેષ્ઠ સ્થાને લઈ જવા માટે તમારે પૂરતા પ્રમાણમાં પ્રોક્રિટસ કરવી જરૂરી છે. ફ્લોરિડા સ્ટેટ યુનિવર્સિટીના સુવિષ્યાત સાયકોલોજિસ્ટ એન્ડર્સ એરિક્સને તેમના સંશોધન દ્વારા સાબિત કર્યું છે તેમ, કોઈ પણ વ્યક્તિએ તેના ક્લેટરમાં સર્વોરચ સ્થાને આવવું હોય તો દસ વર્ષ સુધી રોજેરોજ ઓછામાં ઓછા બે કલાક અને ૪૫ મિનિટ સુધી પ્રોક્રિટસ કરવી જરૂરી છે. જિનિયસ બનવા માટેની દિશામાં દયાન કેન્દ્રાદ્યાન કરીને પ્રોક્રિટસ કરવા માટેની આ ઓછામાં ઓછી જરૂરિયાત છે. છતાં આપણામાંથી સાવ જૂજ લોકો વધુ સારા માનવ બનવા માટે દસ હજાર કલાકની તાલીમ જરૂરી છે એવું સમજતા નથી. તેથી જ આપણામાંથી સાવ જૂજ લોકો સંજ્ઞાના એ સંકેતોને ઓળખી શકે છે જેના આધારે આપણે ગુલામીનાં બંધન તોડીને ડહાપણ, સર્જનાત્મકતા, હિંમત, પ્રેમ તથા માનસિક શાંતિ મેળવી શકીએ છીએ. આવું ત્યારે જ શક્ય બને જયારે આપણા જીવનમાં સુધારો થાય. હું શું કહેવા માગું છું સમજાય છે? હું તમને બંનેને કહેવા માગું છું કે વ્યક્તિગત શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટે તમારે પ્રોક્રિટસ કરવાની જરૂર છે. તમારા જીવનની મૂળભૂત બાબતોને ઓળખો, તેને મજબૂત બનાવો અને એ રીતે તમારું જીવન અનેકગણું સુધરી જશે એવું તમને વિશ્વાસપૂર્વક કહી શકું છું. તમે બાદ્ય દુનિયામાં જે કંઈ કહો છો તેનો સીધો સંબંધ તમારા અંતરમાં જે કંઈ ચાલી રહ્યું છે તેની સાથે છે અને તેથી જ તમારે વહેલી સવારે તૈયારી કરવી જરૂરી છે. ત્યારે જ તમે એવા મજબૂત દરાદા અને નક્કર કામગીરી સાથે દુનિયામાં આવશો જાયાં અજોય વૈચારિક અને કામગીરીની શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરી શકશો. તમારે તમારી જાતને ગિફ્ટ આપવાની છે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, સ્પેલબાઇન્ડરના સેમિનારમાં હાજરી આપી તે પહેલાં હું કદી આત્મ-સુધારણામાં વિશ્વાસ નહોલી કરતી. ખરેખર તો તેમાં મને કશું વાસ્તવિક લાગતું

નહોતું.

ધનિકે સવાલો કર્યો, અગાઉ આ અંગે કદી પરયાસ કર્યો હતો ખરો? લાંબા સમય સુધી એ દિશામાં પ્રોક્રિટસ કરી હતી ખરી?

ના, લગભગ નહીં. અહીં ૫ એ.એમ. કલબમાં જોડાઈ ત્યાં સુધી તો નહીં જ, તેમ ઉદ્યોગકારે સ્વીકાર્યું.

ઠીક છે. સરસ. ચાલો હવે આગળ વધીએ અને મુખ્ય બાબતો જાણીએ. તમારા વિજયના કલાક દરમિયાન અર્થાત્ વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યાથી છ વાગ્યા દરમિયાન સ્પેલબાઇન્ડર જેને ચાર આંતરિક સામ્રાજ્ય તરીકે ઓળખાવે છે તેના ઉપર દયાન કેન્દ્રિત કરો. આ સૌથી શ્રેષ્ઠ અને કયારેક તમારા જીવનનાં સૌથી મુશ્કેલ કાર્યો પૈકી એક બની રહેશે. તમારી જાતને ઊંડાણથી ઓળખવી. મુખ્ય ચાર આંતરિક બાબતો જેના વિશે હું હવે તમને કહેવા જઈ રહ્યો છું જે પરિવર્તન માટે ચાવીજીપ છે. હું ફરી ભારપૂર્વક કહું છું કે એ સરળ નથી, પરંતુ સંપૂર્ણ લાભદાયક છે.

ઉદ્યોગકારે પૂછી લીધું, એવું શા માટે?

કેમ કે, તમે બહારની દુનિયાને જુઓ તે પહેલાં આંતરિક સામ્રાજ્યોને સંપૂર્ણપણે ઓળખવાં જરૂરી છે અને તમારાં ભાગ્ય હંમેશાં તમારી નીડરતાનું અનુસરણ કરે છે. સાથીઓ, વિશ્વમાં તમારા પ્રભાવનો આધાર તમે જાતે મેળવેલી પ્રતિષ્ઠા, શ્રેષ્ઠતા, જીવનશક્તિ તથા તેજસ્વિતા ઉપર રહેલો છે. આજના કૃતિરમતાના જમાનામાં સાવ જૂજ લોકો જીવનના આ મૂળ સત્ય વિશે જાણો છે. બાદય બાબત હંમેશાં આંતરિક સિથિતિનું પ્રતિબિંબ પાડે છે. આ પૂછવી ઉપર તમારી સર્જનાત્મકતા, ઉત્પાદકતા, કામગીરી તેમજ અસરનો આધાર હંમેશાં તમારી અંદર શું ચાલી રહ્યું છે તેની સૂક્ષ્મ અભિવ્યક્તિ ઉપર હોય છે. દા.ત. તમને તમારી મહિતવાકંક્ષા પૂર્ણ કરવાની તમારી ક્ષમતામાં વિશ્વાસ ન હોય તો તમે તે કદી હાંસલ નહીં કરી શકો. તમે વિપુલતાને લાયક છો એવું તમને જાતે નહીં લાગે ત્યાં સુધી એ કદી હાંસલ કરવા માટે શું જરૂરી છે એ તમે નહીં સમજુ શકો અને શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવા માટેની તમારી પોતાની ઇરછા નબળી હશે, તમારામાં એ આગ ઓછી હશે તેમજ મહિતમ હાંસલ કરવા માટેનો સ્ટેમિના ઘટેલો હશે તો તમે કદી શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાની દિશામાં આગળ વધી નહીં શકો અને પ્રભાવક સ્થાન હાંસલ નહીં કરી શકો. બાદય બાબત હંમેશાં આંતરિક સિથિતિનું પ્રતિબિંબ પાડે છે. તમારા બાદય જીવનમાં એવી સત્તા ભોગવવી હોય તો તમારે સૌથી પહેલાં આંતરિક ક્ષમતા વિકસાવવી જરૂરી છે, તેમ ધનિકે ભારપૂર્વક કર્યું.

આ દરમિયાન તેઓ જે ગલાસમાંથી લીલા રંગનું પરવાહી પી રહ્યા હતા તેના ઉપર મહાત્મા ગાંધીના આ શબ્દો અંકિત હતા :વિશ્વમાં જે કોઈ અનિષ્ટ છે તે માત્ર આપણી અંદર છે અને ત્યાં જ લડાઈ લડવાની છે.

મિ. રિલેએ પોતાની વાત આગળ વધારી. તમારી અંદર સ્વાભાવિક રીતે રહેલી ક્ષમતામાં તમે સતત વધારો કરતા જશો તેમ તેમ તમને અસાધારણ તક તેમજ ભવ્ય સંભાવનાઓનો ખ્યાલ આપશો. તમે શ્રેષ્ઠતાની એક એવી દુનિયામાં પહોંચી જશો જ્યાં પહોંચવાનું દુનિયાના મોટાભાગના લોકો વિચારી પણ નથી શકતા. તેનું કારણ એ છે કે તેમની નજર આશંકા, અવિશ્વાસ અને ભયથી ઢંકાઈ ગઈ છે. મહાનતા એક પ્રકારે આંતરિક બાબત છે, તેમ કહી ધનિકે એ વાત દર્શાવતા મોડલ તરફ દ્યાન દોર્યું.

ચાર આંતરિક સાર્વરાજ્ય

ખેર, તો ચાલો હવે આ ફરેમવર્કની વિગતો ઉપર દ્યાન આપીએ જેથી તમને બંનેને તમારા વિજયી કલાક દરમિયાન તમારી આંતરિક ક્ષમતા સુધારવાનાં પાસાં વિશે સ્પષ્ટતા મળી રહે. હું તમને ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મર્યુલા વિશે શીખવીશ ત્યારે સવારના સ્લાટિનની સંપૂર્ણ વિગતો આપીશ. હાલ માત્ર એટલું જાણી લો કે, સૂર્યોદય પહેલાં જે ચાર બાબતોને તાલીમ આપવાની, કેળવવાની તેમજ પુનરાવર્તન કરવાની છે એ છે અન, હૃદય, આરોગ્ય અને આત્મા. આ ચારેય આંતરિક બાબતો સાથે મળીને સાચી શક્તિના સ્રોત માટેનો આધાર રચે છે. આપણામાંથી મોટાભાગના લોકોએ આ મહત્વનાં

પરિબળોની ઉપેક્ષા કરી છે, કેમ કે આપણે આખો દિવસ બાદ્ય પરિબળોની પાછળ જ ભાગતા રહીએ છીએ. પરંતુ આપણા દરેકમાં આ ઉચ્ચય અને ભવ્ય ક્ષમતા રહેલી હોય છે. આ ચાર આંતરિક સત્તાનો મહત્વમાં લાભ લેવાનો શ્રેષ્ઠ સમય વહેલી સવારે પાંચથી છ વાગ્યા વરચેનો છે. દિવસનો એ સૌથી વિશેષ સમય હોય છે. સવાર તમારી છે, તમારં જીવન ઉચ્ચતર બનાવો – તેમ ધનિક ઉદ્યોગપતિએ ભારપૂર્વક કર્યું.

ઉદ્યોગકારે કર્યું, મારો એક પ્રક્રિયા છે: શું આ પદ્ધતિ હું અદવાડિયાના પાંચ દિવસ અપનાવીને વીકએન્ડના બે દિવસ રજા પાડી શકું? આ સમગ્ર 5 એ.એમ. પદ્ધતિ કેટલા અંશે સ્ટ્રિક્ટ છે?

આ તમારં જીવન છે. તમને જે યોગ્ય અને સારં લાગે તે કરો. હું તો તમને માત્ર એ જ માહિતી આપું છું જે સ્પેલબાઇન્ડરે મારી સાથે શેર કરી છે. તેને કારણે મને સંપત્તિમાં લાભ થયો. રોકિંગ આનંદ અને નિર્ણતર શાંતિનો અનુભવ કરવામાં મને મદદ મળી. હકીકતે, આ બધી બાબતોએ મને વ્યક્તિત્વાનું સ્વતંત્રતાનું અનુભવ કરાવ્યો છે. તમને તમારી પ્રગતિ માટે જે કોઈ શ્રેષ્ઠ રીત લાગતી હોય એ પ્રમાણે આ બધાનો અમલ કરો. છતાં એટલું જાણી લો કે, પાર્ટટાઇમ કામ કરવાથી પરિણામ પણ પાર્ટટાઇમ જેવું જ મળશે.

ઉદ્યોગકારે કર્યું, શું તમે ઘ ૪ ઇન્ફિન્ટરીયર એમ્પાર્ચર્સ વિશે વધારે વિગતે જણાવશો? તમે હાલ જે શીખવી રહ્યા છો તેનાથી મને મારા રોકાણકારો સામે લડવા માટે વધારે મજબૂત બનાવશો, એટલું જ નહીં પરંતુ મારી આશા, ખુશી અને આત્મવિશ્વાસ પરત મેળવવામાં મદદરૂપ થશો. મેં તમને કર્યું નથી, પરંતુ તમે મજયા ત્યારથી એટલે કે છેલ્લા થોડા દિવસથી તમે જે કંઈ શીખવી રહ્યા છો તેનો હું અમલ કરી રહી છું. તમારા દયાનમાં આવ્યું હશે કે, પ્રારંભમાં મેં સ્પેલબાઇન્ડરના વિચારોનો ઘણો વિરોધ કર્યો હતો. તમે જાણો છો કે હું તો સેમિનારમાં જવા પણ તૈયાર નહોતી. પરંતુ તેમ છતાં તેમની તેમજ તમારી વાતો સાંભળવા તો તૈયાર હતી. હું જીવનને પ્રેમ કરું છું અને હવે વધારે સારી રીતે જીવવા આયોજન કરું છું.

સરસ... એમ કહીને કલાકારે ઉદ્યોગકારનો હાથ પકડીને રોમેન્ટિક લાગણી વ્યક્તત કરી.

ઉદ્યોગકારે પોતાની વાત ચાલુ રાખી આરામાં કંઈક નોંધપાત્ર સુધારા થઈ રહ્યા હોવાનું મને લાગે છે. સવારે પાંચ વાગ્યે ઊઠીને હું વધારે દયાન કેન્દ્રિત રાખી શકું છું, તાણ ઓછી લાગે છે, સલામતી વધારે લાગે છે અને ઊર્જા પણ વધુ અનુભવાય છે. મારા જીવનનાં તમામ પાસાં અંગે મારો દૃષ્ટિકોણ વ્યાપક બનયો છે. તમામ પોર્ટફોન બાબતો અંગે હું વધુ કદર કરવા લાગી છું. મારી કંપની ઉપર હુમલા થવાની ચિંતા ઓછી થઈ છે અને હવે મારા ભવિષ્ય બાબતે ઘણી ઉત્સાહિત છું. જુઓ, એ રોકાણકારો ખરાબ

માણસો છે. તેમનો સામનો કરવા હજુ હું સજજ નથી. જોકે, સજજ થઈ જઈશા, પરંતુ એ અંગે મને જે કંઈ રહ્યો હતો, ચિંતા હતી એ બધું સાવ ઓછું થઈ ગયું છે.

ધનિકે કદયું, તમે સમજદાર છો. આ તમામ માહિતી અમૂલ્ય છે. પરંતુ તમને સમજાયું છે તેમ, તેની દરરોજ અને સતત પ્રેક્ટિસથી તમે ઉમદા માનવ બનીને બિગુનેસ તથા અન્ય ક્લેન્ટોમાં પ્રેરણાદાયી બની શકો છો અને તમે ભૂતકાળના બંધનમાંથી બહાર નીકળી ગયાં એ બદલ હું તમને અભિનંદન આપું છું. તમારે બેજવાબદાર રીતે વર્તાવું જોઈએ અથવા તમારી કંપનીમાં જે સ્થિતિનો સામનો કરી રહ્યાં છે તેનો સામનો ન કરવો જોઈએ એવું કોઈ કહેતું નથી. પરંતુ તમારે ભૂતકાળમાંથી શીખવાનું હોય છે, તેમાં ફસાઈ જવાનું નથી હોતું.

ત્રણે મિટર એસયુવીમાં બેસીને પરત આવવા નીકળયા ત્યારે ધનિકે જણાવ્યું, તો આપણે આ મોડલ વિશે વધારે વિગતે વાત કરવી જોઈએ કેમ કે સફળતા અને આનંદ માટે તે અત્યંત આવશ્યક છે અનેક ગુરુઓ મનસ્થિતિની વાત કરતા હોય છે. તેઓ સંભાવનાની સાયકોલોજીનું મહિંતવ શીખવતા હોય છે. તેઓ તમને દરરોજ આશાવાદી વિચારો કરવાનું શીખવતા હોય છે. આ ગુરુઓ તમને એવું કહેતા હોય છે કે તમારી વિચારપ્રક્રિયા તમારી વાસ્તવિકતા હોય છે અને માનસિક સ્થિતિ સુધારીને તમે તમારું જીવન સુધારી શકો છો. એટલું નિશ્ચિત છે કે તમારી મનસ્થિતિનું નવેસરથી ઘડતર કરીને તમે અંગત શ્રેષ્ઠતા તરફ આગળ વધી શકો છો જે છેવટે દંતકથા સમાન વાસ્તવિકતામાં પરિણામે છે.

ઇતાં, તમે બંને આ બાબત યોગ્ય રીતે સમજો એ અગત્યનું છે કેમ કે મોટાભાગના લોકો સમજી શકતા નથી રૂપેલભાઇન્ડરે મને શીખવ્યું છે કે, ચાર આંતરિક સામ્રાજ્ય પૈકી પ્રથમ એવી માનસિક સ્થિતિને ઉરચ સ્થાને લઈ જવી એ તો અંગત શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરવાની દિશાનો માત્ર ૨૫ ટકા ભાગ જ છે.

કલાકારે આશ્ર્ય સાથે પૂછ્યું, ખરેખર? હું તો હંમેશાં એમ જ માનતો હતો કે આપણી વિચારપ્રક્રિયા જ બધું નિર્ધારિત કરે છે. વિચારપ્રક્રિયાથી વિશેષ કશું નથી હોતું. વિચારપ્રક્રિયા બદલો અને જીવન બદલાઈ જશે, અને તમારી વર્તણૂક જ તમારું સ્થાન નક્કી કરશે – એવું મને લાગતું હતું.

ધનિકે કદયું, એ સાચું જ છે કે તમારી સ્પષ્ટ માન્યતાઓ તમારો રોકિંદો વ્યવહાર નિર્ધારિત કરે છે. હું એ માનું છું અને તમે જાણો છો કે હું એ વાતે પણ સંમત છું કે તમારા પરફોર્મન્સના આધારે તમારું સ્થાન નક્કી થાય છે. ઇતાં, હૃદયના ભાવો સ્વરચ્છ-સુધાર કર્યા વિના માનસિક સ્થિતિનો શ્રેષ્ઠ વિકાસ કરવામાં આવે એ પોકળ બની રહે છે. માત્ર માનસિક સ્થિતિને બદલવાનો પર્યાસ કરવાથી તમે કદી સર્વગરાહી સિદ્ધિ હાંસલ કરી શકતા નથી અને એ તમને સ્થાયી શ્રેષ્ઠતા આપી શકતી નથી.

કલાકારે કદયું, મને હવે તમારી વાત વધારે સમજાય છે. ચાર્લ્સ બુકોવર્કીએ કદયું હતું, તમારં મસ્તક સાફ કરવાનું બંધ કરી દો...તેના બદલે તમારા હૃદયને સાફ કરો.

એ સાચા છે, તેમ ઘનિકે કદયું.

ઉદ્યોગકારે વિનંતી કરી, હૃદયની આ વાત મને વધારે સ્પષ્ટતાથી સમજાવો.

હૃદયનો મામલો લાગણીશીલ જીવન સાથે જોડાયેલો છે. તમે સર્વોરચ માન્યતાઓ તેમજ વિશ્વકક્ષાની વૈચારિક ક્ષમતા ધરાવતા હોવ તેમ છતાં તમારં હૃદય જો આકરોશ, દુખ, નિરાશા, હતાશા અને ભયથી ઘેરાયેલું હોય તો તમે વિજય મેળવી શકતા નથી. જરા વિચાર કરો, તમારી લાગણીઓ પીડાથી ઘેરાયેલી હોય તો તમે શ્રેષ્ઠ કામગીરી કેવી રીતે કરી શકો અને ઉત્તમ પરિણામ કેવી રીતે મેળવી શકો? વર્તમાન સમયમાં એવું જોવા મળે છે કે, દરેક જણ સ્વરથ અને મજબૂત માનસિકતા કેળવવાની વાતો કરે છે. દરેક જગ્યાએ આવું સાંભળવા મળે છે. પરંતુ કોઈ હૃદય-આરોગ્ય-આત્માની વાત કરતું નથી. વહેલી સવારની પ્રેક્ટિસ દ્વારા આ ચારેય આંતરિક સામ્રાજ્યનું ઘડતર કરવાનું હોય છે અને આ કુદરતી ક્ષમતા સાથેનું તમારં જોડાણ મજબૂત બનાવો તો જ તમે શ્રેષ્ઠતાની દિશામાં આગળ વધી શકો છો. તમે આ ચારેય સામ્રાજ્યને ઉરચ સ્થાને લઈ જશો તે સાથે તમે બાદ્ય સ્તરે પણ એવી સફળતા હાંસલ કરશો જેના વિશે તમે કટ્પણા પણ નહીં કરી હોય. એવી સફળતા તમને જાદુઈ લાગશે. તમે માત્ર તમારી હાજરીથી બીજા લોકોને પ્રભાવિત કરવા લાગશો. તમારી રોકિંદી કામગીરીમાં તમે જાદુઈ અસરો અનુભવી શકશો અને આનંદની એક એવી અનુભૂતિ જે તમને ભવ્ય સિદ્ધિ હાંસલ કર્યાનો અનુભવ કરાવશે.

આમ આપણામાંથી મોટાભાગના એ જાણતા હોય છે કે મનાસ્તિતિ માટે શું કરવું, પરંતુ છતાં ઉત્તમ પરિણામ મેળવી શકતા નથી કેમ કે લાગણીની બાબતમાં અસમંજ્સ ચિથિતિમાં હોઈએ છીએ. આપણે ભૂતકાળમાં અટવાયેલા રહીએ છીએ. જે ભૂલી જવું જોઈએ તે ભૂલી શકતા નથી. આપણાને દુખ પહોંચાડનાર એવી તમામ નકામી બાબતો સાથે આપણે જોડાયેલા રહીએ છીએ. સિગમન્ડ ફરોઇઝ્ડે લખ્યું હતું કે, અવ્યક્ત લાગણીઓ કદી મરતી નથી. એ જીવતી દટાયેલી રહે છે અને પછીથી ગમે ત્યારે વિકૃત સ્વરૂપમાં બહાર આવે છે. આપણાને ઘણી વાર આશ્વર્ય થતું હોય છે કે હકારાતમક પ્રયાસો કરવા છતાં તેનાં પરિણામ શા માટે નથી મળતાં. હું તમારી સાથે જે શોર કરી રહ્યો છું તેનાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે વ્યક્તિત્વ વિકાસનાં અનેક પુરસ્તકો પણ શા માટે શાશ્વત ઉકેલ આપી શકતાં નથી, અને શા માટે અનેક સેમિનાર અને કોન્ફરન્સ પણ દેખીતો તફાવત ઊભો કરી શકતા નથી. આપણા છરાદા તો સારા હોય છે. આપણે ખરેખર શ્રેષ્ઠ સર્જક અને સારા માણસ બનવા માગતા હોઈએ છીએ. પરંતુ એ માટે

આપણને માત્ર વૈચારિક સ્તરે જ માહિતી મળે છે અને પછી હૃદયભંગ થવાથી આપણી અપેક્ષાઓ પણ ધૂળમાં મળી જાય છે અને છેવટે કશું જ બદલાતું નથી. કોઈ જ સુધારો થતો નથી. કોઈ જ પરિવર્તન આવતું નથી. જો તમે અસાધારણ પ્રગતિ કરવા માગતા હોવ તો માનસિક સ્થિતિની સાથે સાથે હૃદયની સ્થિતિનું દ્યાન રાખવું પણ આવશ્યક છે. એવું કરવાથી ભૂતકાળની તમામ દુઃખ લાગણીઓ દૂર કરી શકાશે. તેમાંથી મુક્ત થઈને હૃદયને કાયમ માટે સ્વરચ્છ કરી શકાશે. એવું થવાથી એક તબક્કે સ્થગિત થઈ ગયેલી તમારી પ્રગતિ ફરી ઉચ્ચસ્થાન તરફ ગતિ કરવા લાગશે.

ખરેખર સરસ વાત છે, એ વાતનો સ્વીકાર કરી ઉદ્યોગકારે પરશ્ર કર્યો, પરંતુ વહેલી સવારના પાંચ વાગ્યાથી છ વાગ્યા વરયેના એ વિજયી કલાકમાં વાસ્તવમાં મારે શું કરવાનું?

ધનિકે જવાબ આપ્યો, 5 એ.એમ. પદ્ધતિના અમલ અંગે તમને ટૂંક સમયમાં જ શીખવા મળશે. તમે બંને હવે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો અમલ કરવા માટે સજ્જ થઈ રહ્યા છો અને આપણે મહિયા ત્યારથી હું કહું છું તેમ તમે આ ફોર્મ્યુલા જાણી લેશો અને તેનો અમલ કરશો પછી તમારા જીવનમાં ભારે પરિવર્તન આવશે. હાલ માત્ર એટલું સમજો કે મનાદ્યાનિ શ્રેષ્ઠ હોવા છતાં હૃદયની સ્થિતિ ઉચ્ચતમ ન હોય તો મહાનતા હાંસાલ કરી શકાતી નથી.

મારે એ પણ કહેવું જોઈએ કે, હૃદયની શ્રેષ્ઠતાની દિશામાં કામ કરવાનો અર્થ માત્ર એવી નકારાત્મક લાગણીઓને દૂર કરવાનો નથી જે જીવનની હતાશા, નિરાશા અને ભૂલોને કારણે સર્જાઈ હોય છે. આ કામગીરીમાં તંદુરસ્ત બાબતોનો અમલ કરવાની વાત છે. એ જ કારણે તમારા સવારના ડાટિનમાં કદરની પ્રેક્ટિસનો પણ સમાવેશ થાય છે. તમારે ધાક પણ ઊભી કરવાની છે અને વિપુલતાને બળ આપવાનું છે.

કલાકારે આનંદ વ્યક્ત કરતાં કદર્યું, ખૂબ સરસ. તમે જે કોઈ જાણકારી આપી રહ્યા છો તે કરાંતિકારી છે એ મારે સ્વીકારવું જોઈએ.

હા, સાચી વાત છે અને સ્પેલબાઇનડરે દરરોજ સવારે મારા વિજયના કલાક દરમિયાન હૃદય-શુદ્ધિ માટે કંઈક નક્કર કામ કરવાનું પણ શીખવ્યું છે. છતાં મુદ્દો એ છે કે તમે સૂર્યોદય પહેલાં આ બધી કવાયત સાથે મન-શુદ્ધિ અને હૃદય-શુદ્ધિ કરો છતાં સર્વોત્કૃષ્ટ બનવાની દિશાની એ માત્ર ૫૦ ટકા કામગીરી જ કહેવાય. મન અને હૃદયના શુદ્ધીકરણની પ્રક્રિયા પછી તમારે દરરોજ સવારે હેલ્થસેટ-આરોગ્ય ઉપર પણ દ્યાન આપવું જરૂરી છે.

ઉદ્યોગકારે કદર્યું, મારા માટે હેલ્થસેટ નવો શરીર છે. મને ગમયો.

ધનિકે કદયું, આ શર્ણ તમારી શારીરિક સ્થિતિ-પરિણામને વ્યક્ત કરે છે. ઉત્તમતા સુધી આગળ વધવા માટેનું એક પરિબળ લાંબું જીવન છે. જો તમે તમારા ક્ષેત્રમાં ટોચના સ્થાને પહોંચવા માગતા હોવ અને તમારી મહિતાની સતત પ્રગતિનો આનંદ લેવા માગતા હોવ તો – મૃત્યુ ન પામશે. જો તમારી હૃદાતી જ ન હોય તો તમે કદી તમારા ઉદ્યોગના શિખર બની શકતા નથી, કદી ઇતિહાસમાં સીમાચિહ્નન રૂપ બની શકતા નથી.

તમે શારીરિક ક્ષમતા બાબતે ગંભીર થાવ અને વધતી ઉંમર સામે લડત આપો તો શ્રેષ્ઠ કામો કરી શકો છો. વધુ થોડા દાયક જીવવાની અને એ જીવન સંપૂર્ણ તંદુરસ્તીમાં પસાર કરવાની કલ્પના કરો. એ વધારાના થોડા દાયક દરમિયાન તમે તમારી કળાને વધુ સંપૂર્ણ બનાવવાની દિશામાં કામગીરી કરી શકો છો, વધુ પ્રભાવક આગેવાન બની શકો છો, તમારી સમૃદ્ધિમાં વધારો કરી શકો છો તેમજ એક તેજસ્વી વારસો તૈયાર કરી શકો છો જે સમગ્ર માનવતાને સમૃદ્ધ કરે. શ્રેષ્ઠ સર્જકો તેમજ મહાન અગરણીઓ સમજતા હોય છે કે લેવરેજિંગ વિના તમે શ્રેષ્ઠતાની દિશામાં આગળ વધી શકતા નથી. થોડી કસરત સાથે પ્રત્યેક નવા દિવસને વધુ સારો બનાવી શકાય છે. હું એ વાત ફરીથી કહેવા માગું છું કે જીવનને સુંદર રીતે જીવવા માટે, રોજેરોજ થોડી કસરત આવશ્યક છે અને થોડી કસરતથી શારીરિક રીતે ફિટ રહી શકાય છે. હું માનું છું કે હું તમને જે હેલ્થસેટ આપી રદ્દ્યો છું તે તમારાં શારીરિક પરિમાણો માટે છે જેથી તમારાં મગજ ઝાનના સર્વોચ્ચ સ્થાને કામગીરી કરે તથા તમારી ઊર્જાને બળ મળે તથા તમારી તાણ હળવી થાય અને તમારા આનંદનું વિસ્તરણ થાય. શું તમે જાણો છો કે હું તંદુરસ્ત અને ફિટ રહેવાને કારણે મારા બિગનેસમાં મને આશ્રયજનક લાભ થયા છે?

એમ કણીને ધનિકે ભારતીય પરંપરા મુજબ બે હાથ જોડીને નમસ્કારની મુદ્રા કરી.

પછી વાત આગળ ચલાવી. આ સાથે આપણે સોલસેટ – હૃદયની વાત ઉપર આવીએ છીએ. મને જાણવા મળ્યું છે કે, આપણા દરેકમાં એક વિશુદ્ધ ચેતના અને અણીશુદ્ધ આત્મા હોય છે. દુનિયામાં મોટાભાગનાને આત્માના અવાજ તથા તેની જરૂરિયાતોમાં રસ નથી હોતો. એક જાતિ તરીકે આપણે આપણી સૌથી સમજદાર, ઉમદા અને આંતરિક બાબતની ઉપેક્ષા કરી છે. સામાજિક બાબતોથી ઘેરાયેલા મોટાભાગના લોકો લોકપ્રિયતા, માન્યતા (કદર) તેમજ સેલ્ફી અને લોકપ્રિય પરિણામો જેવી બાબતોથી ખુશ થતા હોઈએ છીએ. જોકે, દરરોજ ચેતના પરત્યે દચાન આપવું એ વાસ્તવિક નેતૃત્વની પરવૃત્તિ ગણાય.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, મિ. રિલે, મને એ જણાવો કે તમે સોલસેટ કહો છો તે ખરેખર શું છે?

કલાકારે પણ તેમની વાતમાં સ્કૂર પુરાવતાં કદયું, હા, મને પણ હજુ એ બાબતે સ્પષ્ટતા થતી નથી.

ધનિકે કદયું, સપ્રમાણતા માટે કેટલીક વિચિત્રતા વિના સંપૂર્ણ સુંદરતા મળતી નથી, તેમ અંગ્રેજ કવિ કિરસ્ટોફર માર્લોએ કદયું હતું અને આ વાતમાં સત્ય છે. તમને આ યોથું આંતરિક સામ્રાજ્ય સમજાવવા માટે હું કહીશ કે, માઇનડસેટ એ મનોવિજ્ઞાન માટે છે તથા હાર્ટસેટ તમારી લાગણીઓ માટે છે, જ્યારે હેલ્થસેટ શારીરિક ક્ષમતા માટે અને સોલસેટ તમારી આદ્યાત્મિકતા માટે છે. બસ એટલું જ. આમાં કશું રહ્યા મય નથી. કશું ધાર્મિક નથી. કશું જ અનિર્ણાયક કે અનિશ્ચિત નથી.

ઉદ્યોગકારે કદયું, આ બાબત વધુ વિગતે જણાવો પ્લીઝ. આ તમામ મુદ્દા મને ખૂબ અસર કરી રહ્યા છે.

ખેર, આ બધું જ સ્પેલબાઇનડરનું સંશોધન છે, મારું નહીં એટલું યાદ રાખજો. હું તો સંપૂર્ણ અદ્યાત્મવાદી બનવા પ્રોત્સાહિત કરું છું અને એ શાંદ તમને કોઈ મુંજવણમાં ન મૂકે તે માટે એટલું જ કહીશ કે વહેલી પરોટે જાગીને તમારી અંદર રહેલી હિંમત, પ્રતિબદ્ધતા તેમજ નિષ્ઠાને સજુવન કરો. હું તમને સૂર્યોદય પહેલાં કુદરતના ઉત્કૃષ્ટ સમયની સાથે રહીને તમારી કુશળતાની અસીમ ક્ષમતા એવા ઈશ્વર સાથે નૃત્ય કરવા પ્રોત્સાહિત કરું છું અને એ બાબત જ તમારી અંદર રહેલા જ્ઞાન અને સત્યને અંજલિ સમાન છે. માત્ર ત્યારે જ તમને મહાનતાની શાંતિરલા અને નિર્વાણનો પરકાશ સમજાશે જે તમારી અંદર છે. સોલસેટ – આત્માની ઓળખ એ તમે ખરેખર શું છે તેને યાદ કરવાની પદ્ધતિ છે. ઇતિહાસમાં તમામ ઋષિ, સંતો અને સાધુઓએ વહેલી પરોટે ઊઠીને શિખરની એ ઊંચાઈ હાંસલ કરી છે. અસલામતી, અભાવ, સ્વાર્થ તેમજ દુષ એ બધું જ બાળસહજ ભય છે. તમને આવું શીખવવામાં આવ્યું છે. પણ હકીકતે એ તમારી સાહજિક સ્થિતિ નથી. જન્મ પછી આપણે આપણી આદ્યાત્મિક શક્તિથી દૂર જઈએ છીએ અને આ નુકસાનગરસ્ત દુનિયા દ્વારા એ દિશામાં આગળ વધીએ છીએ. આપણે સર્જન, મદદ તથા સાહસને બદલે વધુ ને વધુ મેળવવા, સંગરહ કરવા અને સરખામણી કરવા લાગીએ છીએ. જાગૃત થઈ ગયેલા લોકો વહેલી પરોટના સમયમાં શાંતિ અને સ્થિરતાના વાતાવરણમાં પોતાના આત્માની ઉજ્જ્વલિ (સોલસેટ) માટે કામગીરી કરે છે. વહેલી પરોટે મેડિટેશન દ્વારા તમે દિવસની આગળની કામગીરી નિર્ધારિત કરી શકો છો. ગહન વિચારપૂર્વકનું આયોજન કરી શકો છો. એ દ્વારા તમે તમારી ક્ષમતાઓનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરીને એ દુનિયાને વધુ સારી બનાવી શકો છો જે તમારા જન્મ સમયે નહોતી. આવી કેટલીક બાબતો છે જેના દ્વારા તમે તમારા આત્માની ઉજ્જ્વલિ (સોલસેટ) કરી શકો છો.

તમારા બંનેમાં પણ એક સાહસિક, પ્રેમાળ અને અમર્યાદ શક્તિશાળી હીરો પડેલો છે. હું જાણું છું કે મોટાભાગના લોકો આ વિચારને હાસ્યાસ્પદ ગણે. પરંતુ હું જે કહું છું તે સાચું છે અને વિજયી કલાક દરમિયાન તમારા આત્માની ઉજ્જ્વલિત માટે સમય ફાળવીને તમે તમારી જાગૃતિ સુધારી શકો છો અને સંબંધોમાં પણ સુધારો કરી શકો છો.

આથી તમારા અહુંકારના ફૂંડાળામાં કેદ થયા વિના તમે સતત સમાજની સેવા કરી શકો છો.

ઉદ્યોગકારને આખી વાત સમજાઈ હોય એ રીતે કદચું, અને આપણા માઇનડસેટ, હાર્ટસેટ, હેલ્થસેટ તથા સોલસેટની દૈનિક ધોરણે વધુ જાગૃતિ દ્વારા આપણે વધુ સારી પસંદગી કરી શકીએ છીએ અને રોજેરોજ વધુ સારાં પરિણામ હાંસલ કરી શકીએ છીએ, ખરું ને?

ધનિક ખુશ થઈને માથું હલાવતાં કદચું, બરાબર છે. તદ્દદન સાચી વાત છે.

તેમણે ઉમેર્યું, અને પ્લીઝ, હંમેશાં જીવનની સૌથી અગત્યની બાબતો પરત્યે ગંભીર રહો. એવી કોઈ કૃતિરમતાથી ભરમાઈ ન જશો જે માનવ આત્માને ગુંગળાવી નાખે તથા આપણી અંદર રહેલી શ્રેષ્ઠ બાબતોથી આપણાને દૂર કરી દે.

ધનિક ઉદ્યોગપતિએ ખીસામાંથી વોલેટ કાઢચું અને તેમાં સાચવીને મૂકેલા કાગળ ઉપર લખેલા ટોલ્સ્ટોયના શાણદો વાંચી સંભળાવ્યા :

એક શાંત દૈનિક કિરયા સાથે જેમની સાથે સારાં બને છે તેવા લોકો માટે તેમજ જે લોકો એવી બાબતથી દેવાયેલા નથી તેમના માટે ઉપયોગી કામ કરવાની સંભાવના; અને ત્યારબાદ કંઈક ઉપયોગી કામગીરીની આશા, ત્યારબાદ આરામ, કુદરત, પુરતકો, સંગીત અને પાડોશી માટે પ્રેમ – આટલી બાબતોને હું આનંદ માનું છું.

ઇતિહાસ રચનારનું ફોકસ #૪: દિવસનો પ્રારંભ

યાદ રાખો, તમારા પરત્યેક અગત્યના દિવસો તમારા જીવનની પ્રતિકૃતિ હોય છે. રોજેરોજ તમારા જીવનનું ઘડતર થતું હોય છે. આપણે આપણા ભવિષ્ય બાબતે એટલે ચિંતિત હોઈએ છીએ કે દૈનિક ધોરણે આપણા માટે જે મહિનવનું હોય છે તેની ઉપેક્ષા કરતા હોઈએ છીએ અને છતાં આજે આપણે જે કંઈ કરીએ છીએ તેનાથી આપણું ભવિષ્ય નિર્માણ પામતું હોય છે. દૂર દેખાતા એક જહાજ તરફ નિર્દેશ કરીને મિ. રિલેએ કદચું જીવન પેલા જહાજ જેવું છે. તે કંઈ દિશામાં વળે તેના આધારે તેનું ગંતવ્ય બ્રાઝિલ તરફનું છે કે પછી જાપાન તરફનું એ નિર્ધારિત થતું હોય છે. જીવન પણ એવું જ છે. દિશાને આધારે ગંતવ્ય નિશ્ચિત થાય છે. દૈનિક કિરયામાં એક ટકાનો સુધારો કરો અને તે સાથે તમે તમારાં આગામી અઠવાડિયા, આગામી મહિના અને આગામી વર્ષાનું ભાવિ નિશ્ચિત કરશો. આવા રોજિંદા વ્યક્તિગત અને વ્યવસાયી સુધારાત્મક પગલાંને સ્પેલબાઇન્ડર સૂક્ષ્મ-જીત ગણાવે છે. વહેલી પરોફના રૂટિનથી

શરૂ કરીને તમારી બિગનેસ કુશળતા અને અંગત સંબંધો અંગે એક ટકા જેટલી વિચારણ કરવાથી 30 દિવસમાં એ 30 ટકા થાય છે અને એ દ્વારા જીવનને 30 ટકા ઉદ્વર્ગતિ તરફ લઈ જઈ શકાય છે. જો આ પ્રમાણે ગણતરી ચાલુ રાખીએ તો વર્ષ દરમિયાન તમે ઓછામાં ઓછા 3૬૫ ટકા ઉદ્વર્ગતિ કરી શકો છો. કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે દૈનિક જીવન સુધારશે તો સમગ્ર જીવન આપોઆપ ભવ્ય બની જશે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, અર્થાત् રોજેરોજ નાના નાના ઓછા મહિંતવના લાગતા સુધારા સતત કરતા રહેવાથી સમય જતાં દરિદ્રિત પરિણામ મળે છે.

ધનિકે ખુશ થઈને કદયું, હા, સાચી વાત છે. પછી પોતાની જાત સાથે વાત કરતા હોય એમ મિ. રિલે બોલ્યા- જીવન સુંદર છે, અને મોકું થઈ જાય તે પહેલાં મારે આ બંને શ્રેષ્ઠ વ્યક્તિત્વોને એ દિશામાં મદદ કરવી છે.

પછી મોટેથી કદયું, બસ આ જ મુખ્ય મુદ્દો છે. સમજદાર સર્જકો અને હીરો બનવાની દિશામાં રોજિંદા પર્યાસ કરતા લોકો સમજુ શકે છે કે દરેક દિવસનું કેટલું મહિંતવ હોય છે. સતત કામગીરી કરવી એ જ શ્રેષ્ઠતાનું મુખ્ય પરિબળ છે અને જો તમે દ્વિતીય રચના માગતા હોવ તો નિયમિતતા એ જરૂરિયાત છે.

એ જ ક્ષણે ઉદ્યોગકારના ફોનમાં નોટિફિકેશન આવ્યું. તેમણે ફોનમાં નજર કરી અને જે મેસેજ હતો તે વાંચીને ડરથી ફુફડી ઊંઘ્યાં.
મેસેજમાં માત્ર આટલું લખ્યું હતું –

એ કિલર દ્વારા કર્મિંગ (હત્યારો આવે છે)

આટલા દિવસમાં મહિલા ઉદ્યોગકારની ઘણી નજીક આવી ગયેલા કલાકારે પૂછ્યું, બેબી, શું થયું?

ધનિકે પણ ઉદ્યોગકારનો ગભરાયેલો ચહેરો જોઈને પૂછ્યું, હા, શું થયું?

ઉદ્યોગકારે ભાંગયાતૂટયા શર્દીમાં કદયું, એ.. તો... વેલ.. એ તો...

તેઓ ગભરાટથી ઘૂંટણભેર બેસી ગયાં, પછી જોકે તરત ઊભા થઈને બોલ્યાં, વધુ એક હત્યાની ધમકી આવી છે. તેઓ મને કહે છે કે મારી હત્યા કરવા કોઈ આવી રહ્યું છે. રોકાણકારો ફરી કંપની છોડી દેવા ધમકી આપે છે. પછી બંને પુરુષને સંબોધીને ઉદ્યોગકારે કદયું, સાચું કહું તો હું કંપની છોડવાની નથી. તેનું નિર્માણ મેં કર્યું છે. હું જે કરું છું તે મને પસંદ છે. મારી ટીમ માટે હું ગમે તે કરીશ. અમારાં ઉત્પાદનો અસાધારણ છે અને બિગનેસ વદ્યો હોવાથી મને ઘણી રાહતની લાગણી થાય છે. હું તેમની સામે લડી લેવા તૈયાર છું.

ધનિકે વિશ્વાસપૂર્વક કદચું, સ્થિતિ સંભાળી લઈશું. બસ માત્ર તમને જે કંઈ શીખવવામાં આવ્યું છે તેના ઉપર દ્યાન કેન્દ્રિત કરો. અહીં મોરિશસમાં મારી સાથે આનંદથી જીવો અને મારા આ ટેટૂવાળા (કલાકાર) મિટ્ર સાથે તમારો જે પ્રેમસંબંધ પાંગરી રદ્દો છે તેને માણો. આગેવાન, પરફોર્મર તેમજ માનવ તરીકેની તમારી કુદરતી ક્ષમતાઓ પ્રત્યે સભાનતા કેળવો. તમે બંને જે પ્રગતિ કરી રદ્દ્યા છો એ જોઈને મને ખરેખર આનંદ થાય છે. તમે વધુ હિંમતવાન, તાણથી હળવા અને વધુ શાંતિનો અનુભવ કરતા હોય એવું સ્પષ્ટ દેખાય છે. તમારા માટે એ સારી વાત છે.

ફોનમાં આવેલા મેસેજને કારણે અનુભવેલા આધાતમાંથી બહાર આવ્યાં હોય તેમ ઉદ્યોગકારે કદચું, જેમ જેમ દિવસો પસાર થઈ રદ્દ્યા છે તેમ પાંચ વાગ્યે ઊઠવાનું સહેલું લાગે છે. તમે જે કંઈ વાતો કહો છો તે મૂલ્યવાન છે. મને ઘણું જાણવા મળે છે. હું વહેલી તકે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા શીખીને તેનો અમલ કરવા માગું છું. સ્ફર્યોદય થાય તે પહેલાં હું યોગ કરું છું તેમજ દરિયાકાંઠે ચાલું છું અને કોઈ વધુ નિર્ધારિત પ્રક્રિયા માટે મને મદદ મળે તો ગમશે. હું જાણું છું તમારી પાસે એવી પ્રક્રિયા છે, પરંતુ અત્યાર સુધી જે ફિલોસોફીની વાત થઈ તે ઘણી મદદરૂપ બની છે.

ચોક્કસ પ્રક્રિયા તો ટૂંક સમયમાં જણાવીશ. પણ હાલ તમને બંનેને એ જણાવવા માગું છું કે હું જે કોન્સેપ્ટની વાત કરું છું તે ધ ડે સ્ટેક્ઝિંગ ફાઉન્ડેશન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. જુતવાની શરૂઆત નિશ્ચિતપણે પ્રારંભે થતી હોય છે. વહેલી સવાર તમારી છે અને જે તે દિવસની ગુણવત્તાનો આધાર પણ તેના ઉપર રહેલો છે. તમારો દિવસ વહેલી પરોઠે શરૂ થશે તો મુશ્કેલ સમયમાં પણ નિશ્ચિતપણે તમે વધુ ઊર્જાવાન, સર્જનાત્મક, આત્મવિશ્વાસથી સભર અને ખુશખુશાલ રહી શકશો. ઠીક છે, હવે તમે જાવ અને સાથે મળીને મજાનો દિવસ પસાર કરો. મને જહોન કિંટસના એ શર્દી ખૂબ ગમે છે, જેમાં તેમણે લખ્યું હતું – હું ઇરછું કે આપણે પતંગિયાં હોત અને ઉનાળાના ત્રણ દિવસ જુવ્યા હોત – પચાસ વર્ષના સહજુવન કરતાં તારી સાથેના આવા ત્રણ દિવસ વધારે આનંદદાયક હોત. કેટલું સરસ કદચું છે, ખરં ને?

તદ્દન સારી વાત છે. સંપૂર્ણ સંમત, તેમ કલાકારે કદચું.

અને આવતી કાલે આપણે કેટલા વાગ્યે મળીશું સાથીઓ? ધનિકે પોતાને ઇરિષ્ટત જવાબની આશા સાથે પરશ્વ કર્યો.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને એકસાથે બોલ્યાં – સવારે પાંચ વાગ્યે.

જીવનચકરનાં મોખ ઉપર સવારી

“દુનિયાની શ્રેષ્ઠતમ વસ્તુઓને જોઈ કે સાંભળી નહી પરંતુ માત્ર હૃદયથી અનુભવી શકાય છે.” – હેલેન કેલર

ઉદ્યોગકાર બાળપણમાં બોટિંગ શીખ્યાં હતાં. તેમના યુવા ચહેરા પર ખારા પાણીની છાલકનો રોમાંચ આ વિશાળ દર્શિયા પર તેમને સ્વતંત્રતાનો અનુભવ કરાવતો હતો. પોતે નૌકા ચલાવવાનું કેમ બંધ કરી દીધું તેનું પોતાને જ આશ્ર્ય હતું. પળવાર તેમને લાગ્યું અને સ્વીકાર્યું કે, પોતે એવા અનેક પ્રયત્ન-વ્યવસાય પડતા મૂકી દીધા હતા જેને કારણે જીવનમાં સુખે સધાર્યો હતો. વિશાળ અને અનંત હીંદ મહાસાગર પર સરકી રહેલી એક નાનકડા જહાજ સમી નાવમાં સફર માણતાં તેમણે અનુભવ્યું કે પોતે સાચા અર્થમાં મુક્ત હતાં અને વિશાળ અર્થમાં જીવંત.

આપણી પાસે કેટલી સંપત્તિ છે, આપણે કેટલી સિદ્ધિ મેળવી છે, આપણો પરભાવ સમાજ પર કેવો છે તેના આધારે આપણો સમાજ અને સંસ્કૃતિ આપણી સફળતાને માપે છે. ઉદ્યોગકારે વિચાર્યું, જ્યારે સ્પેલબાઇનડર અને મિ. રિલે જ્યારે આવી જીત મહિંદ્રાની છે તે વાત સાથે સંમત છે ત્યારે તે મને તે સ્વીકારવા પ્રેરે છે કે હું મારા જીવનને અન્ય ધોરણો વડે કેટલી સારી રીતે જીવી રહી છું. મારામાં રહેલી કુદરતી શક્તિઓ સાથેનું મારં જોડાણ અને મારી આધારભૂતતા સાથેની મારી આત્મીયતા અને મારા શારીરિક આભામંડળ તેમજ અદ્ભુત આનંદ દ્વારા હું આ જીવનને સાર્થક રીતે જીવી રહી છું. સફળતાને વધુ સારી રીતે જોવાનો આ વધુ સારો માર્ગ છે. બંને વસ્તુઓ પ્રાપ્ત કર્યા બાદ આત્મશાંતિ.

તેના સ્પેલબાઇનડરની કોન્ફરન્સ વખતનો સમય અને પ્રિસ્ટિન ટાપુ પરના તેમના આ સુંદર દિવસો, અભિવાદન કરતા લોકો અને અજાણ્યા પ્રત્યે પણ અહોભાવની લાગણી દર્શાવતા લોકો તેમનામાં સર્જનાત્મક, સમૃદ્ધિભર્યા જીવન વિશેની સમજશક્તિની નાનામાં નાની અને મોટામાં મોટી બાબતોને પ્રોત્સાહિત કરતા હતા.

ઉદ્યોગકાર અનુભવી રદ્દ્યાં હતાં કે તે જાણે પોતે મશીન મટીને નવેસરથી મનુષ્ય તરીકે આકાર પામી રદ્દ્યાં હતાં. પોતાની મહાન ટેક્નોલોજી હવે તેમના માટે અનિવાર્ય રહી ન હતી. તેમણે અગાઉ કયારેય પોતાને આટલાં રચનાત્મક માન્યાં નહીંતાં કે કયારેય તે જીવનની કોઈ ચમત્કારિક અજાયબી માટે તૈયાર ન હતાં. દરરોજ પૂઢવી પર અવતરતા આવા આશીર્વાદ માટે તે કયારેય એટલાં જાગૃત નહીંતાં. તેમને એ યાદ પણ ન હતું કે છેલ્લે કયારે તે કોઈ માટે આભારવશ બન્યાં હતાં. હા, તેમણે જે અનુભવો મેળવ્યા હતા તે માટે પોતે નિર્વિવાદપણે કદરદાન બન્યાં હતાં. તેમને સમજાયું

હતું કે જીવનની મુશ્કેલીઓએ તેમને વધુ મજબૂત બનાવ્યાં હતાં અને તેમને વધારે વાસ્તવદર્શિતા, શાણપણ અને કુતૂહલ આપ્યાં હતાં. રસપ્રદ અને અનેકવિધ રંગો ધરાવતી જિંદગીએ તેમને ઘણા ઘાવોનાં નિશાન આપ્યાં હતાં અને પોતે તેને સમજવા લાગ્યાં હતાં.

પોતે હવે વધુ હિંમત દાખવીને રોકાણકારો સાથેની મુશ્કેલીઓ સામે બાથ બીડશે તેવું તેમણે પોતાની જાતને વચન આપ્યું. ભાગીદારો ડારા તેમની કંપનીને 'ટેક ઓવર' કરવાના પ્રચ્યતનોને સ્વાભાવિકપણે તેમનામાં પણ આપણા તમામમાં હોય છે તેવી સામનો કરવાની વૃત્તિ જગાવી. આપણામાં ભય, અસુરક્ષિતતા અને મર્યાદાઓનું પડ હોય છે, જે આપણે આપણા જીવનના એક ભાગ તરીકે સ્વીકારી લેતા હોઈ છીએ. તેના અવિશ્વાસુભૂતિ જગાવી રહેતી હતી તે અને અનેક સખત માણસોની આ દુનિયામાં જેમણે પોતે ખરેખર તેઓ સાચા લોકો હોવાની ઓળખ ગુમાવી છે, તેણે પોતાની મોડલ તરીકેની કુનેછ, આવડત અને ટકી રહેવાની ભાવના અને પોતાની દયાવૃત્તિ હંમેશાં ચાદરાખવાની મનોમન પ્રતિફિલિયાની લીધી.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર સ્વરચ્છ પાણીમાં પોતાની લાકડાની નાનકડા જહાજ જેવી નૌકા હંકારી રહ્યાં હતાં. દરિયાકાંઠાની આસપાસના જોખમી કોરલ પથ્યરો અને બીચથી દૂર દૂર જ્યાં ધનિકે સવારે સૂચના આપી હતી ત્યાં વિશાળ જમીન નજરે પડી જે અંગે મિસ્ટર રિલેઓ સૂચયાયું હતું કે ઉદ્યોગકાર અને તેમનો કલાકાર પ્રેમી એક અદ્ભુત પિકનિક માણી શકશે.

બાજુમાં બેઠેલી વ્યક્તિ માટે પોતાનામાં તેણે અદ્ભુત આકર્ષણ અનુભવ્યું. તેઓ બંને તદ્દદન જુદા જ ક્લેટરનાં હોવા છતાં બંનેનું એકબીજા પ્રત્યેનું ખેંચાણ નકારી ન શકાય તેવું હતું. જાણે બે આકાશગંગા સ્વેચ્છાએ એકબીજા સાથે ટકરાઈ હતી. બંનેની જીવનપ્રભૂતિ અને રીતભાત તદ્દદન બિલ્લ હતાં છતાં બંને વરચેનો સુમેળ એવો હતો જે ઉદ્યોગકારે અગાઉ કચારેય અનુભવ્યો ન હતો. તેમની માતાએ એક વાર તેમને કદયું હતું કે જો જીવન દરમિયાન બે કે ત્રણ વાર પ્રેમમાં પડવાનું સદ્ભાગ્ય સાંપડે તો એ તમામ સંબંધ પૂર્ણ રીતે માણવા અને ચાદગાર બનાવવા જોઈએ.

તેના જોડીદારની કલાસૂરે કામણ કર્યું હતું. મહાન કલાકાર બનવાની તેની જીદથી તેના પ્રત્યે તે આકર્ષણ્યાં હતાં. પ્રસંગોપાત તેની કઠોરતા તેમને જાણે પડકાર આપી રહી હતી. તેનો મજાકિયો સ્વભાવ પ્રભાવિત કરતો હતો. તેની કરણાએ તેમને અંદરથી આંદોલિત કર્યાં હતાં અને તેની કાળી ભગ્મર આંખોએ કામણ કર્યાં હતાં.

નોકા થોડે દૂર પહોંચી ત્યારે કલાકારે રહ્યું ‘આ રીતે અહીં, બહાર, બધાથી દૂર આવવા મળ્યું એ સારં થયું. સતત શીખવાની પ્રક્રિયામાંથી મારે ખરેખર એક નાનકડા અવકાશની જરૂર હતી. મને તમામ માહિતી ખૂબ ગમે છે. મિ. રિલે તરફથી મને ઘણું બધું જાણવા મળી રહ્યું છે. યાર, ખરેખર તેઓ એક ખજાનો છે. પણ મારં દિમાગ હવે ભરચક છે, થોડી વાર માટે વિચારવાનું બંધ કરવું છે. થોડી વાર માટે આનંદ માણવો છે અને જિંદગી માણવી છે. અહીં બહાર, માત્ર તારી સાથે રહેવું એ મારા માટે ખાસ છે.’

આભાર, ઉદ્યોગકારે જવાબ આપ્યો. દરિયાપરની હવામાં તેના સુંદર વાળ ફરફરી રહ્યા હતા, પણ તેની અંખો સતત તેની સામેના પાણી પર ખોડાયેલી હતી.

હું તેને જ્યારે કોન્ફરન્સમાં મળી ત્યારથી અત્યાર સુધીની આ શ્રેષ્ઠ ક્ષણ છે તેમ કલાકારે મનોમન વિચાર્યું. તેમણે ઉદ્યોગકારના ખભા ફરતે હાથ વીટાજ્યો. તેમણે પણ કોઈ રીતે કોઈ વાંધો ન દર્શાવ્યો. સુંદર રંગો વડે રંગેલું નાનકડું જહાજ દરિયામાં અંદર ને અંદર સરકી રહ્યું હતું.

તેઓ જ્યાં જવા નીકળ્યાં હતાં તે ટાપુ થોડી જ વારમાં રૂપણ દૃશ્યમાન થવા લાગ્યો.

ધનિકની ટીમે ખૂબ જ અદ્ભુત પિકનિકની તક આપી છે, ઉદ્યોગકારે નોંધયું. ત્યાં છીછરા પાણીમાં આપણે લંગાર નાખીએ અને કિનારાની સફેદ દેતીમાં લંચ કરીએ તો કેવું?

ભોજનથી તૃપ્ત થયેલાં સિગલ્સથી જાણે ટાપુ ધેરાયેલો હોય તેવું લાગતું હતું, કેટલાક સિગલ્સ પોતાની પીળી ચાંચમાં તરફડતી જુવતી માછલીઓ સાથે ઉત્સાહમાં હોય તેમ જણાતાં હતાં. ભીના અને વિશાળ કિનારા પર વિશાળ કાચબા જાણે તેમનું શાસન હોય તેમ ટહેલી રહ્યા હતા.

સુંદર, કલાકારે જવાબ આપ્યો. મને તો આવું ખૂબ જ ગમે છે, બોલતાં બોલતાં જ તેણે બિન્દ્યાસ્તપણે પોતાનું શાર્ટ ઉતાર્યું અને ધબાકાબેર દરિયામાં ઝંપલાવ્યું.

બંનેએ શોકેલા મસાલેદાર પ્રોન અને તાજુ કેરીનું કચુંબર, ઇટાલીથી હવાઈમાર્ગે સવારમાં લવાતાં પીકોરીનો ચીગના ભોજનનો આનંદ માણયો. જમ્યા પછી ડેઝટમાં તેમને અનાનસ, તરબૂચ અને કીવીનાં લચીલાં ફળો પીરસવામાં આવ્યાં હતાં.

દુનિયાથી અલગ શાંતિપૂર્ણ એવા આ અભયારણ્યમાં ભોજન બાદ આરામ કરતાં કરતાં ઉદ્યોગકારે વિશ્વની સૌથી મોટી કંપનીઓના નિર્માણ માટે પોતાની દરછા વ્યક્ત કરી, પોતાનું એક પ્રામાણિક ઔદ્યોગિક સામ્રાજ્ય સ્થાપવાની અને પછી, કદાચ, દિલ્હીની ગામઠી શૈલીમાં નિવૃત્ત થવાની દરછા અંગેનો ઉલ્લેખ કર્યો. પોતાના દુખદાયી

બાળપણ, પોતાના પિતાના હિંસક વલણને કારણે માતા-પિતાના છૂટાછેડાને પરિણામે તેણે ભોગવેલી માનસિક પીડાને કારણે તેણે ઘણું જ સહન કર્યું હતું. પોતાના નિષ્ફળ સંબંધો અંગે તેણે વિસ્તારથી જણાવ્યું, જેને કારણે તે પોતાના કામમાં દયાન પરોવી શકતાં નહોતાં. સાથે જ જ્યારે પોતાનો વ્યવસાય આગળ ન ધપતો હોવાને કારણે તેમણે અનુભવેલી એકલતા અંગે પણ વાત કરી.

તે નિષ્ફળ સંબંધો ન હતા, તેમ તરબૂચ મમળાવતાં કલાકારે કદચું. તે સંબંધોએ તને એ બનાવી છે જે અત્યારે તું છે, ખરં? અને મને એ ગમે છે જે તું અત્યારે છે, ખરેખર તો હું, તેને પ્રેમ કરં છું જે તું છે.

કલાકારે એ મહિલા ઉદ્યોગકારને કિસ કરી.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, આ વાત કહેવામાં તમને આટલી વાર શા માટે લાગી?

કલાકારે સ્વીકાર્યું, મને ખબર નથી. મારા આત્મવિશ્વાસે મને લાંબા સમય સુધી સાથ ન આપ્યો. પરંતુ, રૂપેલબાઇન્ડરના સેમિનાર દરમિયાન તારી મુલાકાત, અને ત્યાં અનુભવાયેલા તારા વાઇઝરેશનસે મને આ સાહસ બદ્ધયું... મને ખબર નથી. પણ હું માનું છું કે તેના કારણે ફરીથી મારો મારામાં વિશ્વાસ વધ્યો છે. કોઈ સામે ખુલ્લા દિલે વર્તવું ખૂબ સારં લાગી રહ્યું છે. મારે આજે તેનું ચિત્તર બનાવવું જોઈએ, મને ખબર છે કંઈક સુંદર બનવા જઈ રહ્યું છે.

હા, તારે તે કરવું જોઈએ, ઉદ્યોગકારે તેને ઉંસાહ આપ્યો, મને પણ એવું લાગે છે. તું ખૂબ ખૂબ સફળ અને પ્રસિદ્ધ ચિત્તરકાર બનવા જઈ રહ્યો છે.

અને થોડો સમય રોકાઈને ઉદ્યોગકારે ઉમેર્યું, હું પણ તને પ્રેમ કરં છું.

૫ એ.એમ. કલબનાં આ બંને નવાં સભ્યો જ્યારે પ્રેમભરી વાતચીત ભારા એ ક્ષણ માણી રહ્યાં હતાં તે જ સમયે અચાનક જ જોરદાર હિપ-હોપ મ્યુઝિક શર્ટ થયું. પાણીમાં સીધા લિસોટા અને વમળો શર્ટ થયાં. બંનેએ એ તરફ જોયું તો સ્ટોન રિલે, માથા પર પહેરેલી અને ગળે બાંધેલી વિશાળ ફેલ્ટ હોટ પહેરીને જેટ-સ્કી કરી રહ્યા હતા. વિશાળ ટોપી પર ચાંચિયાઓના દવજ પર હોય તેવું બે હાડકાં વરચે ખોપરીનું નિશાન દર્શાવેલું હતું.

થોડા જ સમયમાં તે પણ કિનારા પર પહોંચી બંને પ્રેમીઓ સાથે ગોઠવાયા. તેમણે પણ શેકેલા મસાલેદાર પ્રોન અને તાજુ કેરીનું સલાડ અને તરબૂચનો આંનદ માણ્યો. થોડી જ વારમાં મિ. રિલે બંને પ્રેમીઓના હાથ ઝાલીને ટહેલતા દેખાયા.

આ માણસ ખરેખર વિચિત્રતાની હેઠે અદ્ભુત હતો અને શ્રેષ્ઠ માનવીય હીરો પણ હતો. ઉદ્યોગકાર અને કલાકારે એકબીજા સામે જોયું, ધનિકે જેમ કર્યું હતું તેમ તેમણે હાથ મિલાવ્યા, તાળીઓ પાડી અને હળવાશથી હસી પડ્યાં.

છીછરા પાણીમાં, પ્રચંડ સંગીત વરચે પોતાની જેટ-રકી પરથી ધનિકે બૂમ પાડી, તમને બંનેને મેં ખૂબ યાદ કર્યા. આશા છે તમારી આ પિકનિકમાં હું કબાબમાં હજુ નથી બન્યો. તેમણે વાત ચાલુ રાખી. કોઈ જવાબની રાહ જોયા વિના જ તેમણે મ્યુઝિકનું વોટ્યુમ વધાર્યું અને સાથે જ ગાવાનું શરૂ કર્યું.

જોરદાર કર્કશ ધૂન, બરાબર ને? તેમણે મોટા અવાજે પૂછ્યું.

હા, ખરેખર કલાકારે સહજભાવે જવાબ આપ્યો.

સિવભિંગ, ડાન્સિંગ, સિંગિંગ અને ખૂબ બધી વાતોમાં ત્રણેયે યાદગાર બપોર વિતાવી. ધનિક તરફથી તે રાત્રે કિનારા પર એક અદ્ભુત ડિનર કાર્યકરમ ગોઠવાયો જેમાં કિરમ રંગના દિવડા જાણે હજારો મીણાબતી જેવા લાગતા હતા.

સુંદર મજાના લેનિનથી ઢંકાયેલા લાકડાના એક લાંબા ટેબલ પર, પ્લેટસમાં સુંદર રીતે ભોજન પીરસવામાં આવ્યું હતું. રાત્રિભોજનમાં સ્પેલબાઇન્ડરે પણ હાજરી આપી હતી.

ધનિક સાથેની વાતોને તેઓ એકબીજાને કહી રહ્યા હતા ત્યારે મિ. રિલેના કેટલાક મિત્રો પણ પછીથી બોગો વગડવા, અદ્ભુત ભોજન માણવા અને શ્રેષ્ઠ વાઇન પીવા માટે આવ્યા. પ્રોફેશનલ અને સ્વાભાવિક રીતે જ આવકાર કરવામાં હોશિયાર એવા એટેન્ડન્ટોને પણ આ ઉજવણીમાં ભાગ લેવા જોડવામાં આવ્યા હતા. આ ઉજવણી ખાસ હતી, વાસ્તવિક હતી.

ઘરના ફરીજ પર પોતાના પિતાએ લગાડેલું એક વાક્ય ઉદ્યોગકારને તરત જ યાદ આવ્યું. તે સ્વબળે આગળ આવેલા લેખક ડેલ કાર્નેગીનું વાક્ય હતું : માનવ સ્વભાવની સૌથી દુખદ વાત એ છે કે તે જીવવાનો આનંદ લેવાનું છોડી દે છે, દ્વિતિજમાં તેના માટે ગુલાબનો બગીયો ઊગી આવે તેવા ચમત્કારનાં તે સ્વર્ણો જુએ છે પણ પોતાની બારીની બહાર ઊગેલા, મહોરી રહેલા ગુલાબનો આનંદ લેતો નથી.

ઉદ્યોગકારને પોતાના પર જ હસવું આવ્યું. તેમણે નક્કી કર્યું કે હવે આનંદપૂર્વક જીવવાની કોઈ તક નહીં છોડે. તેમને એક સારા માણસ સાથે પ્રેમ થયો હતો એટલું જ નહીં પરંતુ પોતાની અદ્ભુત જિંદગી જીવવાની લાલસાના અનુભવની આ શરૂઆત હતી.

વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યે, શાંતિનો ભંગ કરતો હોય તેમ હેલિકોપ્ટરનો અવાજ સંભળાયો. ધનિકને આપેલા વચન અનુસાર ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર દરિયાકિનારે રાહ જોતાં હતાં. તેમણે મજબૂતીથી એકમેકના હાથ પકડ્યા હતા અને ધનિકે કદયા અનુસારના હવે પછીના તેમના પાઠ ભણવા માટે રાહ જોઈ રહ્યાં હતાં. પણ ધનિકનો તો કચાંય અતોપતો ન હતો.

ધનિક ઉદ્યોગપતિના ઘરમાંથી એક સહાયકે ઝડપથી આવી અને એકદમ વિનયી રીતે કદચું, મિ. રિલેએ તમને તેમના હેલિપોડ સુધી લઈ જવા મને જણાવ્યું છે. તેમની પાસે તમારા માટે એક મોટી ભેટ છે. આપણે ઉતાવળ કરવી પડશે, પ્લીઝ, સમય કટોકટ છે.

ત્રણોયે દરિયાકિનારા પર લગાબગ દોટ મૂકી. બીના છોડ અને વૃક્ષો વરયેથી, તેઓ જડીબુફુઓના બગીચા પાસેથી પસાર થયાં, જેના પર લાકડાની પછીઓ પર પ્રસિદ્ધ અગરણીઓનાં અવતરણો ટાંકચાં હતાં, એક પર લખયું હતું, પરવાનગી વિના પ્રવેશ કરનારને ખાતર બનાવી નખાશે અને અંતે તેઓ સરસ મજાના ઘાસના મેદાનમાં આવી પહોરયાં. તેની વરચે વહેલી પરોટના અજવાળામાં એક ચમકતું અને રોટરનો ઘોઘાટ કરતું હેલિકોપ્ટર દેખાયું.

હેલિકોપ્ટરની અંદર માત્ર એક પાઇલટ દેખાતો હતો. તેણે એવિએટર ચશ્માં, કાળી અને સપાટ બેઝબોલ કેપ અને કાળો ચુનિઝોર્મ પહેર્યાં હતાં. ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર અંદર આવ્યાં પછી પાઇલટે હેલિકોપ્ટરના કંટ્રોલ્સ સંભાળ્યા અને કિલપબોર્ડ પર લગાવેલા બોર્ડ પર કંઈક નોંધયું.

ઉદ્યોગકારે ખૂબ જ ઉત્સાહ સાથે પાઇલટને કદચું, ગુડ મોર્નિંગ, મિ. રિલે કયાં છે? પાઇલટે કોઈ જવાબ ન આપ્યો. તેણે ડાયલ ઘુમાવ્યું, અને ફરીથી પેલા સફેદ કાગળ પર કંઈક નોંધયું.

ગુડલક, તમારી હવાઈ ચાત્રા સુખદ રહો, જહેરાત થતાંની સાથે જ મહિલા સહાયકે સીટબેલ્ટ સરખા કરીને એકમેકને વહાલથી ચીપકીને બેઠેલાં પોતાના બંને ખાસ મહેમાનોનાં માથાં પર માઇક્રોફોન્સ ધરાવતાં હેડફોન્સ પહેરાવી દીધાં.

ગુસ્સે થતાં કલાકારે પૂછ્યું, આપણે જઈ કયાં રહ્યા છીએ?

કોઈ જવાબ મળ્યો નહીં. ધડામ કરતો દરવાજો બંધ થયો.

એન્જિનનો અવાજ વધ્યો. પાઇલટ દેખીતી રીતે જરાય મૈત્રીપૂર્ણ ન હતો. અવિશ્વસનીય જેવાં ચિહ્નનો સાથે તેણે કંટ્રોલ સ્ટિકને ધકેલી. ઘાસના મેદાન પરથી હેલિકોપ્ટર ઊડવા લાગ્યું. અચાનક જ હેલિકોપ્ટર ડાબી તરફ ઝૂક્યું અને જમીન સાથે ધડાકાબેર અથડાવાનું હોય તે રીતે ઉત્તર્યું અને પછી ધીરે ધીરે ઉપરની તરફ ઊંચકાયું.

સત્યાનાશ, કલાકાર બરાડ્યો, પાઇલટને આવડતું નથી લાગતું, મને નફરત થાય છે તેનાથી.

શાંત થાવ, બધું સારં થશે, ઉદ્યોગકારે તેને સાંત્વન આપ્યું. તે એકદમ શાંત, સુરક્ષિત અને પોતાના પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ હોય તેમ સ્વર્ણ જણાતાં હતાં. વહેલી

સવારની તાલીમ અત્યારે તેમને કામ આવી રહી હતી. તેમણે કલાકારને પોતાની પાસે જેંચયો. હું, અહી જ છું, આપણે સુરક્ષિત રહીશું. આ મુશ્કેલીનો જલદીથી અંત આવશે.

થોડી જ વારમાં હેલિકોપ્ટર ઊંચા આકાશમાં પહોંચયું અને સ્થિર અને શાંત રીતે ઉડવા લાગ્યું. પાઇલટ ચૂપચાપ, ડાયલ અને નિયંત્રણો સાથે કંટાળાજનક રીતે ગૂંઘાયેલો હતો. પોતે બે મુસાફરોને લઈ જઈ રહ્યો હોય તે બાબતે જાણે બેખબર હતો.

મેં આવું ઘડિયાળ અગાઉ જોયું છે. પાઇલટના પાતળા કાંડા પર લાગેલું મોટું ઘડિયાળ જોઈ કલાકારે વિચાર્યું.

સ્પેલબાઇન્ડરના પ્રેરણને સમયે સ્ટોનના હાથમાં પણ આવું જ ઘડિયાળ હતું, દાળમાં કંઈક કાળું છે. તેણે મનોમન વિચાર્યું. કલાકારને પરસેવો છૂટી ગયો.

તમારી સવારના માલિક તમે બનો, તમારા જીવનને ઊંચે લઈ જાઓ હેલિકોપ્ટરના આગળના ભાગમાંથી ગાવાનો અવાજ સંભળાયો.

સાથીઓ, 5 એ.એમ.ના સભ્યપદનો આનંદ માણી રહ્યાં છો ને? રેપ સોગ ગાતો હોય તેવી અદામાં તેણે કર્યું, હવે પછી તમને મળનારી સરપરાઇઝ તમને આશ્રય પમાડશો. તમે તેના પ્રેમમાં પડી જશો. પ્રસિદ્ધ નેતાઓ, સર્જનાત્મક પ્રતિભાઓ, મહાન મહિલાઓ અને પુરુષોની દુનિયામાં સવારના કાયમી રૂટિન પરમાણે નવો પાઠ શીખવા નવો દેશ.

પાઇલટે તેનું માથું પાછળ ફેરફાર્યું, ઝડપથી પોતાના સનગલાસ ઉતાર્યા અને એક મોટો ઓડકાર ખાધો.

તે ધનિક જ હતા.

અરે, મિટરો, તમારા જેવા સુંદર મિટરોને ગભરાવવાનો મારો કોઈ ઇરાદો ન હતો. તમે જાણો છો મારી પાસે હેલિકોપ્ટર ઉડાવવાનું લાઇસન્સ છે. મિ. ચિલેએ જાણે પોતે માફી માગી રહ્યા હોય તે રીતે કર્યું.

કલાકારે કર્યું, ચોક્કસ. જોકે, કલબમાંનો જુગારી પોતાની છેલ્લી ખિપને જે રીતે પકડી રાખે તે રીતે તેમણે ઉદ્યોગકારને પકડી રાખ્યાં હતાં.

ધનિકે કર્યું, વર્ષો પહેલાં આ મેં લીધું હતું. હેલિકોપ્ટર અદ્ભુત વાહન છે, પણ હમણાં ઘણા સમયથી મારી વ્યાવસાયિક દોડધામને કારણે સમય ફાળવી શકાતો નથી, ખરાબ ટેકાઓફ બદલ માફી ચાહું છું, મને લાગે છે મારે વધુ પ્રોક્રિટસની જરૂર છે.

તો આપણે કયાં જઈ રહ્યાં છીએ? ઉદ્યોગકારે ચામડાની આરામદાયી બેઠકમાં સરખી રીતે ગોઠવાતાં પૂછ્યું.

આગરા. ધનિકે માત્ર એક શરીરમાં જવાબ આપ્યો.

તેનો અર્થ શું? કલાકારે પૂછ્યું આગા શું છે?

હું તમને લોકોને એરપોર્ટ પર લઈ જઈ રહ્યો છું, ધનિકે કદચું, જીવનભરના શ્રેષ્ઠ એડવેન્ચર માટે આપણે ચાલતા રહેવાનું છે.

આપણે મોર્ચિશસ છોડી રહ્યાં છીએ? નિરાશા સાથે ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

તમારે અમને હજુ ઘણું શીખવવાનું છે તેનું શું? કલાકારે પૂછ્યું. તમે તો કદચું હતું કે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા જે અમારી બિંદગીમાં કરાંતિ લાવી દેશે, તે હજુ અમે શીખ્યા નથી. તમે કદચું હતું કે ૫ એ.એમ. પદ્ધતિનો તે પાયો છે, હું તે શીખવાની રાહ જોઈ રહ્યો છું, પોતાની હથેળીમાં મુહૂરી પણાડતાં ઉમેર્યું, અને મોર્ચિશસ મને ખૂબ ગમે છે, હું તેને છોડવા માટે તૈયાર ન હતો.

હું પણ, કહીને ઉદ્યોગકારે પણ તેમાં સહમતી દર્શાવી. મને યાદ છે, તમે અમને વચન આપ્યું હતું કે તમે સવારે વાગ્યે જાગ્યા પછીની તમામ યુક્તિઓ વિશે અમને વિગતે સમજાવશો અને સ્પેલબાઇન્ડરની કોન્ફરન્સ વખતે તમે પ્રોક્રિટકલ પ્રોડક્ટિવિટી હેક્સ શીખવવાનું વચન આપ્યું હતું જેનાથી હું મારા વ્યવસાયનો વિસ્તાર કરી શકું અને સાથે જ મારું ભાવિ ઘડવા માટે યોગ્ય ટેકનિકનો ઉપયોગ કરી શકું અને મેં અને મારા મિત્રે હજુ માત્ર એક પિકનિક માણી છે, જેને પણ તમે અચાનક મોટા મ્યુઝિક અને જોટ સ્કી વડે ખલેલ પહોંચાડી હતી..!

થોડી વાર માટે કોઈ કંઈ બોલ્યું નહીં. પછી ધીરે રહીને હેલિકોપ્ટરમાં અન્ય તમામ મોટેથી હસવા લાગ્યાં.

શાંત થાઓ મિત્રો ધનિકે કદચું, મારું ઘર તમારું જ છે, તમે ઇરછો ત્યારે મોર્ચિશસ આવી શકો છો. હું તે જ વિમાન અને તે જ ચાલકને મોકલીશ. આ વખત જેટલો જ હું અને મારી ટીમ તમને આદર અને પ્રેમ આપીશું. કોઈ જહેમત નહીં પરંતુ હંમેશાં મદદ માટે તૈયાર.

હેલિકોપ્ટરનું વધુ એક ડાયલ સેટ કરતાં તેમણે ઉમેર્યું, આપણા માટે રનવે પર પ્લેન રાહ જોઈ રહ્યું છે. તમે પ્રેમીપંખીડાં, ખૂબ સારા વિદ્યાર્થી સાભિત થયાં છો. પ્રથમ કક્ષાનાં. ધીરજપૂર્વક તમે સ્પેલબાઇન્ડરના તમારા પાઠ શીખ્યા છો. તમે હંમેશાં નિયમિત રહ્યાં છો. મેં તમારા તમામ અભ્યાસ અને તેની પ્રગતિ દ્યાનપૂર્વક જોયાં છે. એટલે જ આજે હું તમને એક શ્રેષ્ઠ બેટ આપવા ઇરછું છું.

બેટ? કલાકારે પૂછ્યું, મારે મારા ધરે, મારા સ્ટુડિયોમાં પહોંચવાની ઉતાવળ છે. મને મારી હસ્તકલા ઉપર નવેસરથી દ્યાન આપવું છે અને આ બધું પત્યા પછી મારા જીવનને થાળે પાડવાનું છે.

અને મારે પણ મારી કંપનીમાં જલદીથી પરત જવું પડે તેમ છે, ઉદ્યોગકારે કદચું તે આવું બોલ્યાં તે સાથે જ તેમના કપાળ પર ચિંતાની રેખાઓ ખેંચાઈ.

સારું, પણ હમણાં નહીં, હમણાં નહીં- પ્લીઝ ધનિકે આજુજુ કરી. આપણે આગરા જઈએ છીએ.

મને તે કચાં છે તેનો કોઈ અંદાજ નથી. ઉદ્યોગકારે કબૂલ્યું.

આગરા, ભારતમાં છે, ધનિકે સમજાત્યું. દુનિયાની સાત અજાયબીઓ પૈકીની એક જોવા લઈ જઈ રહ્યો છું, અને સાથે જ 5 એ.એમ.ની પદ્ધતિ શિખવાડવાની છે. અત્યાર સુધી તમે જે શીખ્યા તે, હવે પછીના પાઠ માટેની તૈયારી માત્ર હતી. સજજ બની જાઓ સાથીઓ. આપણે એડવાન્સ ઇન્ફોર્મેશન જે મહિતમ ઉત્પાદકતા, સુપરસિદ્ધ નેતૃત્વ શીખવા માટે સજજ છીએ, જેનાથી વિશ્વ પણ અપગ્રેડ થાય છે. જેનાથી ભવ્ય જીવન જીવવામાં સહાય મળે છે. દુનિયા અને ઇતિહાસ ઘડનારા લોકોના સવારના સ્ટાટિન દ્વારા જે તમે કયારેય ન મેળવી હોય તેવી માહિતી એકઠી કરવા તૈયાર થઈ જાઓ. શ્રેષ્ઠ પાઠ હવે નજુકમાં જ છે.

ધનિકે કુશળતાપૂર્વક હોલિકોપ્ટરને પ્રિસ્ટિનના પ્રાઇવેટ જોટ પાસે લેન્ડ કર્યું, જેના ટર્ભાઇન પહેલેથી જ ચાલુ હતા. પહેલાની જેમ જ મિન્ન રીતે તે પ્લેન કાળા રંગનું હતું.

ધનિકે નીચે ઊતરતાં કદચું, ચાલો અદ્ભુત ભારતની મુલાકાતે.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે સાથે જવાબ આપ્યો ચાલો ત્યારે!.

એક અસાધારણ ચુંબક જેવા સ્ટોન રિલે સાથે અસાધારણ અને સૌથી મૂલ્યવાન અનુભવો પૈકી એક નવો અનુભવ મળવાનો હતો.

૫ એ.એમ. કલળનું સંશોધન આદત કેળવી શકાય છે

“તાલીમની તમામ ક્ષણને મેં નફરત કરી છે, પણ મેં મારી જાતને કદયું હતું,
‘પીછેહંદ ન કરીશ અત્યારે સહન કરી લે, અને પછી બાકીનું જીવન ચેમ્પિયન
તરીકે જીવવાની તક મળશો.’ ”

— મુહુમ્મદ અલી

બીજા દિવસની સવારે સફળ નેતાઓ અને સર્જકોની એક અસાધારણ એવી આદત જે તેમને શ્રેષ્ઠતમ બનાવે છે તે શીખવા માટેનું શિદ્ધ્યુલ ગોઠવાયું હતું. મિ. રિલેની વિનંતીને દ્યાનમાં લઈ કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર બંનેએ પોતાનો સમય વધારવાની તૈયારી કરી લીધી હતી. તેમને આપવામાં આવનારી ખાસ તાલીમની ગંભીરતા અંગે તેઓ જાગૃત બન્યાં હતાં અને તેઓ જાણતાં હતાં કે તાલીમને સંપૂર્ણપણે અપનાવવી તેમાં તેમનું ભલું છે.

સાથીઓ! ધનિકે ભૂમ પાડી.

સવારના બરાબર પ વાગ્યા હતા.

નહેરુ કોલરના કાળા શાર્ટ, કાર્ગો શૉટર્સ, કાળા સેંડલ અને પાદારીમાં સજજ ઉદ્યોગપતિએ કદયું, આજે હું કામગીરી વિકસાવવા માટેની સ્પેલબાઇન્ડરની એ બાબતો શીખવીશ જે તમને તમારા જીવન અને વ્યવસાયને ઉરચરણ લઈ જવામાં મદદ કરશે. જેમ મેં તમને અગાઉના પાઠમાં સમજાવ્યું છે કે, જે શ્રેષ્ઠને શ્રેષ્ઠ બનાવે છે તે તેને વારસામાં નથી મળતી પણ તેના માટે તેની આદતો કારણભૂત હોય છે અને તેની હંદ તેમને મળેલી આવડતો પર નહીં પરંતુ માણસમાં પડેલી વિરાટ શક્તિઓમાં હોય છે. આજના પાઠમાં તમને એ શીખવા મળશે કે વિજ્ઞાન અને સંશોધનો અનુસાર આપણે એવી આદતોથી છુટકારો મેળવવો જોઈએ જે આપણને નબળા બનાવે છે અને એક જ વખતમાં તે સંકેતને સાંકળી લેવાથી તે હંમેશાં કાર્યરત રહે છે.

માણસની વિરાટ શક્તિઓ એટલે શું? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

સોશિયલ સાયકોલોજિસ્ટ એન્જેલા ડકવર્થે ખૂબ જ પ્રસિદ્ધિ અપાવેલી આ સામાન્ય શરત છે. તેમણે રમત, શિક્ષણ, વ્યવસાય અને મિલિટરીમાં સંકળાયેલા પરફોર્મસનો અભ્યાસ કર્યો અને તેમને જાણવા મળ્યું કે લોકોને સૌથી વધુ સફળ બનાવવા માટે તેમની જન્મજાત આવડત નહીં પરંતુ સફળ થવા માટે જે તે વ્યક્તિની પ્રતિબદ્ધતા, શિસ્ત, તમામ સંજોગોમાં સ્વસ્થ રહેવાની શક્તિ અને ખંત જ કામ આવે છે. માણસની વિરાટ શક્તિઓ મતલબ ઉપરોક્ત તમામ ગુણો થાય છે.

વાહ, ભાઈ, કલાકારે કદયું જ્યારે હું કોઈ શંકામાં ઘેરાઉં ત્યારે તે મને હાર ન માનવા માટે અથવા તો જ્યારે હું મારી ધીમી પ્રગતિથી હતાશ થાઉં ત્યારે, અથવા જ્યારે જૂનું કોપી કરું અથવા અનુકરણ કરવાને બદલે કંઈક તાજું અને નવું ચિત્ર દોરું ત્યારે લોકો હસશે એવો મને ભય સતાવે ત્યારે આ બાબત મને પ્રેરણા આપશે.

સરસ, ધનિકે પ્રતિભાવ આપ્યો. આલબર્ટ આઇન્સ્ટાઇને લખ્યું હતું, ‘મહાન પ્રતિભાઓને હંમેશાં સામાન્ય લોકોના હિસ્ક પ્રતિભાવોનો સામનો કરવો પડે છે.’ સામાન્ય માણસો એવા વ્યક્તિત્વોને સમજુ શકતા નથી જે અંધવિશ્વાસપૂર્વક આગળથી ચાલી આવતી પ્રથાઓ અને પૂર્વગર્હી સમક્ષ ઝૂકતા નથી અને બહાદુરી અને પરમાણિકતાપૂર્વક પોતાના અભિપ્રાય પોતે જ ધડે છે.

આ વાત ગમી. ઉંસાહપૂર્વક કલાકારે કદયું. પોતાની કળા પ્રત્યે તેનો ગર્વ વદ્યો હોય તેવું તેણે દર્શાવ્યું.

ચાલો ફરીથી આપણી મુખ્ય વાત પર આવીએ અને અને વિશ્વકક્ષાની શ્રેષ્ઠ આદતો જે તેને મજબૂત બનાવવાના પ્રયાસના થોડાં અઠવાડિયા પછી વિખેરાઈ જાય છે તેને સ્થાપિત કરવાના સૌથી વધુ શક્તિશાળી રસ્તાઓ પર આપણે ચાલીએ. અલબર્ટ, મોર્નિંગ કલાસ તમારા માટે એકદમ જરૂરી છે કારણ કે, તમે દરરોજ પ વાગ્યે પહોંચ્યો જાઓ છો. તેમ છતાં, ઇરછીએ કે આ શિસ્ત જીવનભર નિયમિત બની રહે. ઓહ, અને વિશ્વકક્ષાની આવી આદતો કેળવવાનો સૌથી જરૂરી ભાગ એ છે કે, પ્રોક્રેશનલ્સ કેવી નોંધપાત્ર રીતે પોતાના પર નિયંત્રણ રાખે છે અને પોતાના મનોભળને જાળવી રાખે છે. માટે, આપણે ત્યાંથી જ શરૂ કરવું જોઈએ.

ત્રણોય સાથીદારો તાજમહાલની સમક્ષ ઊભાં હતાં. તેઓ એકલાં હતાં. જગ્યા તેમને પસંદ પડી હતી.

હું ભારતને ખૂબ પ્રેમ કરું છું. ધનિકે કદયું. દુનિયાનાં શ્રેષ્ઠ દેશોમાંનો એક, અને આ જગ્યા, દુનિયાની સાતમી અજાયબી પૈકીની એક છે તેનું એક કારણ છે, તે શાસ થંભાવી દે તેટલું સુંદર છે ખરં ને?

ખેરખર, ઉદ્યોગકારે ગરમ કોફીનો ઘૂંટ ભરતાં સ્વીકાર્યું.

ધનિકના ડાબા હાથમાં પાણીની એક મોટી બોટલ હતી. તેના પર કોઈક સ્ટેટમેન્ટ છાપેલું હતું. તેની વોટરબોટલો પર હંમેશાં આવું પ્રિન્ટિંગ જોવા મળતું, જે તેણે પોતાના બંને શિષ્યો સમક્ષ ઉંસાહથી વાંચી સંભળાવ્યું :

પોતાની સુવિધાઓના સમયમાં નાયક કચારેય મહાન નથી બનતો. આપણી દુનિયાના પ્રખ્યાત અને ઉમદા નાયકો મુશ્કેલીઓ, વિરોધ અને શંકાઓના તોફાન સામે ઝગ્ઝમીને જ બહાદુર અને નૈતિક બની શક્યા છે. જ્યારે તમે તમારી સૌથી મોટી નબળાઈ સામે ઝગ્ઝમી રદ્દ્યા હોવ છો ત્યારે જ તમારી સૌથી મોટી તાકાતને ઉપયોગી બનાવવાની તક હોય છે. સાચી શક્તિ આરામદારી જીવનમાંથી નહીં પરંતુ સખત પરિશ્રમ, સમર્પિત

સંયમ અને તમારા આત્માના અવાજ વડે જે ચોગચ પ્રમાણે કાર્ય કરવાથી મળે છે. જ્યારે દર્દ અસંદ્ય બને ત્યારે પણ તમે કાર્યરત રહો. જ્યારે નાસીપાસ થઈ જવાની તૈયારી હોય ત્યારે પણ સતત મંડ્યા રહો તે સંજોગોમાં જ સફળતા મળે છે. સંજોગો જ્યારે તમને પ્રયત્ન છોડી દેવા માટે ભરપૂર દબાવ કરતા હોય ત્યારે જ તમે મહાન યોગ્યાઓ અને પ્રતિષ્ઠિત નેતાઓ જેવા જ હોવાનો તમારા મન સાથે દાવો કરો જેમણે પોતાની અજેયતા સખત પરિશ્રમ અને સંઘર્ષ કરાના મેળવી છે. તમારી આ માનસિકતા તમને વધુ સારા પ્રયત્નનો તરફ દોરી જાય છે.

વાહ કલાકારે જણાવ્યું, કોઈક મહાન કવિની રચના છે?

ના, ધનિકે કદયું, આ તમામ શાબ્દો મારા છે.

મિ. રિલેએ પછી પોતાનો એક હાથ હવામાં ઊંચો કર્ચો-અને તમે જાણો છો પછી શું થયું?

જાણે વહેલી સવારની ઝાકળમાંથી પ્રકટ થઈ હોય તેમ બિનદ્યારત કપડાં પહેરેલી અને આકર્ષક એક સહાયક આવી, અમે બધાં ખૂબ ખુશ છીએ સર કે તમે પાછા ભારત આવ્યા, અમે તમને ખૂબ યાદ કર્યા, તે બોલી. તમે મંગાવેલી વરતુ આ રહી.

ધનિકે થોડા ઝૂકીને તેને અભિવાદન કર્યું.

એક અદ્ભુત રીતે શાણગારેલી પરિમના શોલ ધનિકને આપવામાં આવી, જે પ્રકાશમાં ચમકતી હતી. તમે જાણો છો, પરિમના એ કાશ્મીરનું અદ્ભુત ઊંચા છે. તેનો કાશ્મીરી ભાષામાં અર્થ થાય છે, નરમ સોનું અને જો તમે તેને જુઓ તો તમે પણ સહમત થઈ જાવ.

શોલના ફેન્ડિકમાં થયેલા સ્ટિટચિંગમાં બંને વિદ્યાર્થીઓએ દ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું તો તેઓ શોલમાં ગુંથવામાં આવેલા વિલપાવર વોરિયરના ૫-૩-૧ પંથને જોઈ શક્યા. તે ખરેખર અદ્ભુત હતું.

હાથવણાટનો અદ્ભુત નમૂનો જે દર્શાવતો હતો તે આ રદયું :

શ્રેષ્ઠ આદતો પાછળનાં પાંચ વેજાનિક સત્યો:

સત્ય #૧: વિશ્વકક્ષાનું મનોબળ એ જન્મજાત શક્તિ નહીં પરંતુ અવિરત અભ્યાસ કરા વિકસિત કરવામાં આવેલી આવડત છે. વહેલી સવારે ઊઠી જવું તે સ્વનિયંત્રણની શ્રેષ્ઠ તાલીમ છે.

સત્ય #૨: વ્યક્તિગત શિસ્ત એક સ્નાયુ છે, જેને તમે જેટલી વધારે તાલીમ આપશો એટલો તેનો વિકાસ થાય છે. માટે, સમૂર્ખ યોગ્યાઓ સ્વ-નિયંત્રણ પર જાતે જ મુશ્કેલીઓ ઊભી કરી તેની સામે ઝગ્યું છે જેનાથી તેમની સ્વાભાવિક શક્તિઓનો વિકાસ થાય છે.

સત્ય #૩: અન્ય રનાયુઓની જેમ જ મનોબળને થાક લાગે ત્યારે તેનો છલાજ પોતાની પ્રતિભાની નિપુણતા માટે અત્યંત જરૂરી છે. જેનાથી નિર્ણયશક્તિ સામેની હતાશા દૂર થાય છે.

સત્ય #૪: કોઈ પણ મહાન ટેવને જીવનમાં ઉતાર્યા બાદ તે આપોઆપ કાર્યરત બને તે માટે ફોર-પાર્ટ પેટન્ને સફળતાપૂર્વક અનુસરે છે.

સત્ય #૫: જીવનના કોઈ પણ ભાગમાં સ્વ-નિયંત્રણ લાદવાથી તે આપોઆપ તમામ જીવનમાં લાગુ પડી જાય છે. એ જ કારણથી ૫ એ.એમ. કલબમાં જોડાવું જરૂરી છે જેના દ્વારા તમે જે કંઈ પણ કરશો તેમાં આપોઆપ ઉપર ઉઠશો.

હીરોઇક આદત કેળવનારા લોકોનાં તરણ મહિંતવનાં મૂલ્ય :

મૂલ્ય #૧: વિજય મેળવવા માટે સાતત્ય અને સંવાદિતાનો તાલમેલ જરૂરી છે.

મૂલ્ય #૨: પોતે જે માટે કૃતનિશ્ચયી હોઇએ તેને વળગી રહેવાની ભાવના જ આત્મસંમાન ઊભું કરે છે.

મૂલ્ય #૩: તમે ખાનગીમાં જે બાબતની પ્રેક્ટિસ કરો છો તે કયારેક જહેરમાં કરવાના જ છો.

સ્પાર્ટન્સના સ્વચંશિસ્તના સામાન્યનો એક સિધ્ધાંત:

નિયમિત રૂપે તેનો અમલ જરૂરી છે, જ્યારે તેમાં ખૂબ મુશ્કેલી અનુભવાચ, તેવા સંજોગોમાં જ યોજાઓનો જન્મ થાય છે.

ધનિકે પોતાની આંખો બંધ કરીને આ વાક્ય દોહરાવ્યું, હું સરળ જીવન નથી દ્યરછતો કારણ કે તેમાં મારી શક્તિઓનો વિકાસ સંભવ નથી. મને પડકારજનક જીવન આપો- જેમાંથી મારું શ્રેષ્ઠ બહાર આવે. આ માટે મારું મનોબળ લોખંડી બનાવો અને કોઈ હરાવી ન શકે તેવું વ્યક્તિત્વ આપો.

આ શોલ મારા તરફથી તમને બંનેને ભેટ છે. તેમણે ઉમેર્યું, તેની અંદરનાં પાંચ વૈજ્ઞાનિક સત્યો, તરણ મૂલ્યો અને સામાન્ય સિધ્ધાંતોનો અભ્યાસ કરજો, જે વિલપાવર વોચ્ચિયર સંપર્દાયની ૫-૩-૧ ની પદ્ધતિ દર્શાવે છે. તે તમને સુંદર રીતે સારી આદતો કેળવવા માટે સહન કરતાં શિખવાડશે.

થોડી વારમાં ઝડપથી એક ઓટોરિક્ષા પાર્કિંગ એરિયાથી થોડે દૂર આવીને ઊભી રહી. તેમાંથી ડાર્ક ગરે સ્યૂટ પહેરેલો સોહામણો, હસતા ચહેરાવાળો એક યુવાન બહાર આવ્યો. તેણે સપાટ ઇસ્ટ્રી કરેલું પેન્ટ અને ચમચમતાં જરૂરિન શૂઝ પહેર્યા હતાં.

ધનિકે તેની સાથે હાથ મિલાવતાં કદયું, નમરતે અર્જુન.

બોલો બોસ, ધનિકના આગંતુક સહાયકે ઉષ્માભર્યો જવાબ આપ્યો. તેના શબ્દો સામાન્ય હતા પણ તે તેના એમલોયર માટે ઊંચો આદર દર્શાવતા હતા.

તમે બંને તાજમહાલનો ઇતિહાસ જાણો છો? ધનિકે બાજુમાં ઊભેલી અને મિ. રિલેને કોઈ પણ સહાય કરવા માટે તત્પર દેખાતી પોતાની સહાયકને પૂછ્યું.

પ્લીઝ, અમને કહો, ઉદ્યોગકારે વિનંતી કરી. તેમની પાસે એક લીગલ નોટપેડ અને સાદી કાળી બોલપેન હતી. ટેક્નોલોજીનો દુર્લપ્યોગ કેવી રીતે સર્જનાત્મકતાને હાનિ પહોંચાડે છે અને ઉત્પાદકતામાં તીવ્ર ઘટાડો કેવી રીતે થાય છે તે અંગે ધનિકે આપેલા અગાઉના શિક્ષણ અને વાતોની તેના પર ઊંડી અસર હતી. આજે તેમણે જ્યારે તમે સૂતા હો છો ત્યારે સપનાં સાચાં નથી થતાં તેવું લખાણ કોતરેલું ફ્રેસલેટ પહેર્યું હતું.

ચોક્કસ. આ માત્ર વાંચેલી વાર્તા છે. આ ઇમારત રચનાર મુગલ નવાબ શાહજહાં પણ તમારી બંનેની જેમ ખૂબ ઊંડા પ્રેમમાં હતો. તેની પત્ની મુમતાજનું ૧૬૩૧માં મૃત્યુ થયા બાદ, તેની યાદ અને તેના સન્માનમાં તેણે દુનિયામાં કોઈએ પણ ન બનાવ્યું હોય તેવું પ્રતીક રચવા માટે આ બાંધકામ કરાવ્યું હતું.

આ જોઈને આનંદ આવે છે તેમ તાજમહાલ તરફ જોઈને કલાકારે કદયું. તે આજે વધુ શાંત, સ્વસ્થ, આત્મવિશ્વાસથી ભરપૂર અને અગાઉ કયારેય જોવા નહોતા મહયા એવી અદામાં ઊભા હતા.

ધનિકે માત્ર એક ફરવાલાયક સ્થળ જોયા પૂરતું જ સીમિટ નથી. આ એક રીતે ભાવનાનું મૂર્ત્તર્સ્થપ છે. તે જગતના સૌથી જડ માણસને પણ જગાડી શકે છે, કે આપણે મનષ્યો શું છીએ, આપણી તાકાત શું છે. આપણે શું કરી શકવા સક્ષમ છીએ. રાજાએ નિર્ણય કર્યો અને તરત જ તેના કર્મચારીઓએ તેને વાસ્તવિક સ્વર્ણપ આપવાની કામગીરી શરૂ કરી દીધી હતી. કારણ કે હવે તમે બંને જાણો છો કે, મહિન્દ્રાજાંકા તેના અમલીકરણ વગર માત્ર એક હારચાસપદ ભરમણા બની રહે છે. તમે બંને હવે અંતઃદૃષ્ટિમાં વધુ સ્પષ્ટ છો કે કોઈ પણ સુપ્રસિદ્ધ ઉદ્યોગ, કલાત્મકતામાં સફળતા માટે સાતત્યની ઊંડી માત્રામાં જરૂર પડે છે. કુશળતા સંજોગોવશાત્ આવતી નથી. તે ખરેખર એક અવિરત પ્રકિરણ છે, જે વર્ષાની કઠિન કારીગરી, પ્રોક્રિટસ, બલિદાન અને વેદના માગે છે ત્યારે જઈને પરિપૂર્ણ બને છે અને આવા લોકો વિશ્વને ચલાવે છે.

મિ. રિલેએ તેમની વાત ચાલુ રાખતાં કદયું, આ વધુ એક જુસીએ – વ્યાપક સ્પર્ધાત્મક ફાયદો છે. તમારા સ્વભાવના આદર્શ માટે વફાદાર રહેવા માટે, તમે સ્વપનની કલ્પના કર્યા પછી જ નહીં, પરંતુ લાંબા સમયથી અને કદાચ તમે અમલમાં મૂક્યા ત્યારે સર્જનાત્મક અમલીકરણના પરાકાણાવાળા રણમાં વર્ષા સુધી જ્યારે તમે અસ્વીકાર, થાક, ઈધાળુ સાથીઓની ટીકા, સ્વજનો દ્વારા કરાતી શંકા અને આકર્ષક તકો દ્વારા તમારો માર્ગ ફુંટાય ત્યારે પોતાના ઉપર જ શંકા જન્માવતી સ્થિતિ વરચે

માર્ગ શોધવાનો હોય છે. આ જ બાબત તમને તમારા મહાન આદર્શથી અલગ કરે છે. એક ક્ષણ માટે તો કોઈ પણ મહાન બની શકે. પરંતુ મહાન આદર્શ સમા લોકો પોતાને એક જ લટણમાં જીવનભર જાળવી રાખે છે અને ઉપરછલ્લા કહેવાતા સમાજમાં આ માટે વિરાટ માનવીય શક્તિ અને અખૂટ ધીરજની જરૂર પડે છે. હકીકત એ છે કે દુઃખદ રીતે આ શક્તિઓને ખીલવવામાં મોટાભાગનો સમાજ નિષ્ફળ રહ્યો છે. તમે સમજ્યા હું શું કહેવા માગું છું?

ઘણા દાચકા પહેલાં આટબર્ટ ઈ.એન. ગરેએ વીમા ઉદ્યોગના સેલ્સ વિભાગના લોકોને એક પ્રવચન આપ્યું હતું. તેણે તેને ‘કોમન ડિનોમિનેટર ઓફ સક્સેસ’ નામ આપ્યું હતું, અને પોતાના ટ્રીસ વર્ષના અભ્યાસ બાદ લેખકે લોકોના વ્યવસાય, કુટુંબ, સ્વાસ્થ્ય, નાણાકીય અને આદ્યાત્મિક જીવનમાં સફળતા માટેની સૌથી મોટી ચાવી તરીકે તેનું નિરૂપણ કર્યું છે.

તે શું છે? ઉદ્યોગકારે અત્યંત રસ દાખવતાં પૂછ્યું.

ધનિકે કહ્યું, એ પ્રવચનોમાંથી તૈયાર થયેલા પેફ્ફેલેટને સેલ્સ પ્રોફેશનલ્સમાં મોટાપાયે વિતરિત કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે કહ્યું, ‘પરંપરાગત માન્યતા અનુસાર મને લાગ્યું હતું કે સફળતા મેળવવાનું રહ્યું સખત પરિશ્રમ છે. પરંતુ મેં ઘણા લોકોને સખત મહેનત કરવા છતાં સફળ થતા ન જોયા જેને કારણે હું એવું માનવા લાગ્યો કે સખત પરિશ્રમ એ સફળતાનું વાસ્તવિક રહ્યું નથી.

તો પણી એ શું છે? અધીરા થયેલા કલાકારે પૂછ્યું.

મિટર, હું તે કહેવા જ જઈ રહ્યો છું, ધનિકે રમતિયાળ રીતે જવાબ આપ્યો. તો આટબર્ટ ગરેએ કહ્યું છે, આ કોમન ડિનોમિનેટર ઓફ સક્સેસ ખૂબ વિશાળ છે, ખૂબ જ શક્તિશાળી....

અને તે શું છે? જવાબની રાહ ન જોઈ શકતાં કલાકાર વરચે કૂદી પડ્યા.

ગરેએ સમજાવ્યા અનુસાર ‘કોઈ પણ ક્ષેત્રમાં સફળ થયેલાં સ્રી કે પુરુષનું રહ્યું કોમન ડિનોમિનેટર ઓફ સક્સેસ જ હોય છે. હકીકતે તે લોકોએ એવી આદત કેળવી હોય છે જે નિષ્ફળ લોકો કરે તે વસ્તુઓ નથી કરતા.’

સરળ અને એકદમ ગાળન. કલાકારે કહ્યું.

ઉર્ય કક્ષાના ઉત્પાદકો એવી આદત કેળવે છે કે તેઓ એવી ઊંચી ગુણવત્તાવાળી વસ્તુઓ જ કરે છે, જે કરતાં સરેરાશ લોકો ગભરાય છે- અથવા એ સરેરાશ લોકો એવું કામ કરે તો પણ અનિરણાએ જ કરતા હોય છે. ધનિકે ઉમેર્યું અને તેની દરછા મુજબની પરવૃત્તિ તેઓ વારંવાર કરે છે એટલે તે આદત બની જાય છે અને

તેના કારણે તેમની સ્વયંશિસ્ત અને કુશળતા આપોઆપ વધે છે અને સરવાળે તમામ બાબત તેનું દૈનિક સ્લાટિન બની જાય છે.

કલાકારે માથું ધુણાવ્યું અને પોતાની દાઢી પર હાથ ફેરવતાં પોતાની કલા વિશે વિચારી રહ્યા હતા.

નિષ્ફળ જવાના ભયે હું ખરેખર મારી જત પર મર્યાદાઓ થોપી રહ્યો છું. તેમ તેમણે વિચાર્યું લોકો શું કહેશે તે વિશે હું વધુ ચિંતિત રહું છું અને મિ. રિલેની વાત સાચી છે. મારામાં ધીરજનો અભાવ છે, મારે આત્મનિયંત્રણ કેળવવું પડશે. તે કરવું અઘરં છે પણ તે મોટી સફળતાઓ અપાવે છે. હું મારે જયારે જે કરવું હોય ત્યારે કરં છું તેવી આદત ધરાવું છું. કયારેક કામ કરવાનું મારામાં અદમ્ય ઝન્ઝન હોય છે તો કોઈક દિવસ હું ઊંદ્યા કરં છું. કયારેક આળસુ બની જાઉં છું તો કયારેક સખત પરિશ્રમ કરં છું. હું પાણીમાં આમથી તેમ ફંગોળાતી બોંટલના ટાંકણ જેવો છું જેની કોઈ નિશ્ચિત દિશા નથી. કોઈ નિશ્ચિત માળખું નથી. કોઈ સાચી શિસ્ત નહીં. હું ખૂબ વીડિયો ગેમ્સ પણ રમું છું, કયારેક તો કલાકો સુધી રમું છું, અને મારે જયારે નાણાંની જરૂર હોય ત્યારે ઉતાવળે ચિંતા બનાવીને તેને વેચવાની આદત છે. તેના બદલે મારે ધીમા પડીને મારી આવડત પર દયાન આપીને એક જ ‘કામગીરી’ પર એકાગ્ર બનવું જોઈએ. જેના આધારે મારી કલાની કુશળતાની વ્યાખ્યા ઘડાશે અને તેની સુવાસ ફેલાશે અને આ ક્ષેત્રમાં ટોચ સુધી પહોંચી શકાશે.

ધનિકે તાજમહાલ પરની વાર્તા પર પાછા આવતાં કદચું, બાવીસ દિવસ કે બાવીસ માસ સુધી નહીં, બાવીસ વર્ષ સુધી વીસ હજારથી વધુ કામદારોએ ભારતના આગ ઓકતા સૂર્યપ્રકાશમાં મજૂરી કરી હતી, એક હજારથી વધુ હાથી દ્વારા દૂર દૂરથી મોટા મોટા આરસના પથથરો લાવવામાં આવ્યા હતા. કલાકારોની વિશાળ ફોજ દ્વારા આ કોતરકામ કરવામાં આવ્યું હતું જે તમે જોઈ રહ્યા છો. તેમની બાવીસ વર્ષ લાંબી આ ચાત્રામાં તેમણે સ્થાપત્યકળાની અને વાતાવરણની મુશ્કેલીઓ, અણધારી કરણાંતિકાઓ ભોગવી હતી. છતાં, તેઓ તેમના કામમાં એકાગ્ર, ભયરહિત, થાકરહિત સંપૂર્ણ સમર્પિત રહ્યા હતા.

કલાકારે કદચું, ખરેખર અદ્ભુત. બરાબર એ જ સમયે એક પતંગિયું ઊડીને તેમના પરથી ગયું. તેમના ચહેરા પર થોડા વરસાદના છાંટા પડ્યા અને, તમે માનો કે નહીં પણ ધનિકના માથા ઉપરથી ઊંચેથી કબૂતરો ઊડતાં દેખાયાં હતાં.

ઉદ્યોગકારે ધનિકને પૂછ્યું, આ બધાં કબૂતર, વરસાદી પતંગિયાં અને મેઘધનુષ્યનું શું છે જે વારંવાર તમારી આસપાસ ગોઠવાઈ જાય છે?

આપણા બધા પાસે જાદુ હોય છે, તેનો ઉપયોગ શી રીતે કરવો તે આપણને ખબર નથી હોતી. ધનિકે રહ્યમય જવાબ આપ્યો હતો.

તેણે કદચું, ફરીથી તાજમહાલની વાત પર આવીએ. બે દાયકા પછી આ મકબરો તૈયાર થયો હતો, અને માનવસભ્યતાને આ બેટ મળી હતી.

કલાકારે ગદ્યગિત સ્વરે કદચું, મને પ્રેરણા કરતાં પણ અહી વધુ કંઈક મજાયું છે. અમને આગરા લઈ આવવા બદલ તમારો ખૂબ ખૂબ આભાર. મને આટલી આભારની લાગણી અગાઉ કયારેય નથી થઈ.

પછી તેમણે ઇરાદાપૂર્વક ઉદ્યોગકાર સામે જોયું. તે શાંત, વધુ ગહન સૌમ્યતા ઘરાવતાં હતાં, એવી સ્ત્રી જે સૂર્યપરકાશને વધુ ખાસ બનાવે છે અને ચંદ્રની ચમકમાં વધારો કરે છે. તેમણે વિચાર્યુ આ મહિલામાં કયાંક ઊડેથી ચુંબક તત્ત્વ સમાયું છે જે કયારેય આકર્ષક ચહેરાઓમાં અનુભવાતું નથી. તે સંદર્ભથી જન્મેલી ચુંબકીય શક્તિ, દુઃખરૂપી ઘર્ષણમાંથી પેદા થતી વીજળી, એક પ્રચંડ બુદ્ધિ દ્વારા ઉત્પન્ન થતી ઊર્જાના તેના નક્કર નિરાકરણ દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલું સાચી શક્તિ, ડહાપણ અને નિતાંત પ્રેમ ઘરાવતું વ્યક્તિત્વ હતાં.

જીવનમાં આવનારી કોઈ પણ મુશ્કેલી સામે ઝડ્ઝૂમી લેવા માટેની પ્રતિબદ્ધ રહેવાની આદત કેળવવા માટે તમારા બંને માટે તાજમહેલ એક રૂપક છે. સાથે જ તમારા આદર્શ માટે પ્રમાણિક રહેવા માટે, માત્ર રાહતના સમયમાં જ નહી પરંતુ મોટી મુશ્કેલીઓ વખતે પણ તેમાં ટકી રહેવા માટે પણ તે એક રૂપક છે અને તેથી જ સવારનો અભ્યાસ વર્ગ ખૂબ જ મહિતવનો છે. તમે જે શીખવા જઈ રહ્યા છો તે તમને અત્યાર સુધી તમારી સાથે વર્ણવેલી ફિલસ્ફૂકીઓને અમલમાં મૂકવામાં સહાય કરશે. સ્પેલબાઇનડ રે ઉદ્યોગમાંધાતાઓ, સિદ્ધિઓ મેળવનારાઓ અને મારી જેમ પરિવર્તન લાવતા લોકો સાથે ઘણાં વર્ષી કામ કર્યા બાદ આ મોડલને કાળજીપૂર્વક વિકસાવ્યું છે જે હું તમારી સમક્ષ જાહેર કરવા જઈ રહ્યો છું. આજનું સત્ર સૂર્ય ઊર્ગે તે પહેલાં સવારથી વિધિઓ પૂરી કરવા પૂરતું સીમિત નથી. તે આ સવારનું રૂટિન કઈ રીતે નિભાવશો તે વિશે છે. જીવનભરની એક શિસ્ત.

કલાકારે કદચું, સરસ. આ અભિયાન પૂર્ણ થયા પછી વ્યવહારમાં સવારે પાંચ વાગ્યે હું ઊઠવાનું બંધ ન કરી દઉં એટલા માટે મારે તેની જરૂર છે.

ધનિકે કદચું, અદ્ભુત, ચાલો ત્યારે.

બે ખડતલ સલામતી રક્ષકો ધનિક, ઉદ્યોગકાર અને કલાકારને સામાન્ય રીતે રાજ્યના વડા, રાજાના પરિવારના સભ્યો અને અન્ય વૈશ્વિક નેતાઓ માટે આરક્ષિત રહેતા ખાનગી પ્રવેશદ્વાર તરફ દોરી ગયા. રમારકની અંદર પ્રવેશયા બાદ ધનિકે વાત ચાલુ રાખી.

દુનિયાનો આ રસપરદ, તલ્લીન કરી દે તેવો, ઉતેજનાપૂર્ણ અને ગુંચવાડાભર્યો તબક્કો છે. તેમના માટે જેઓ દરરોજ સવારે પોતાને દુઃખનો ભોગ બનેલા માને છે, તેમના મતે ભવિષ્ય અંધકારમય હશે, ખતરનાક અને ગભરાવનારં હશે, તેમને એ પણ ખબર નથી હોતી કે તેમને કોણ પીડી રદ્દયું છે. તેઓ આવી પડનારી ઊથલપાથલ માટે તેઓ પર્યાવરણ, આર્થિક અને સામાજિક રીતે તદ્દદન અસુરક્ષિત હશે. હજુ સુધી સમર્પિત લઘુમતીએ, જેમણે તેમની પોતાની નૈસર્જિક શક્તિઓનો બચાવ કરવા માટે ચુંઝ પ્રણાલીની સવારની નિયમિત રીતભાત શીખી લીધી છે. તેમના બૌદ્ધિક અંગત સંયમનો પણ તેમણે વિકાસ કર્યો છે અને સ્વયંશિસ્તની સખત તાલીમ દ્વારા બુલેટપણ્ણ જેવાં મજબૂત ચરિત્રને વિકસિત કર્યા છે. તે આગળ જતાં સમૃદ્ધ અને અતિ ઉત્પાદક બની રહેશે. જેમણે વિશ્વકક્ષાની પોતાની સવારની વિધિઓ દ્વારા સજજ રહીને પોતાને સ્થાપિત કરવાની કાળજી લીધી છે તે ખરેખર બધી ગુંચવણોને પાર કરવાની તક જડપી લેવાની સ્થિતિમાં રહેશે અને તમામ ગુંચવણોને તેવા લોકો સરળતામાં ફેરવી નાખશે, તેમની બુદ્ધિશક્તિ અને શાંતિભર્યો વ્યવહાર તેમને જીત અપાવશે.

પહેલો મુદ્દો, તમને હું જે કેળવવાનું કહું છું તે છે તમારં મગજ વિસ્તૃત થવા માટે ઘડાયું છે. હા હું સંમત છું કે લોકો તેમની અંગત જિંદગી અને ‘મારાથી ન થઈ શકે’ તેવી માનસિકતામાં અટવાઈ જાય અને ‘તેઓ કરી શકે છે’ તેવા મનોવિજ્ઞાન તરફ જવા તૈયાર નથી હોતા અને ૫ એ.એમ. કલબમાં જોડાવા જેવી મહાન ટેવોમાં જોડાઈને તેમનામાં કોઈ સુધારણાની શક્યતા નથી એવી દલીલ કરે છે. પોતાની સર્જનાત્મકતા, ઉત્પાદકતા, સમૃદ્ધિ અને તેમના પ્રદર્શનમાં કોઈ સુધારો થઈ જ ન શકે તેવી કહેવાતી ‘વાસ્તવિકતા’ માટે તેઓ લડવા પણ તૈયાર થઈ જાય છે. તમારી અંગત જિંદગી ઉત્કૃષ્ટ હોઈ શકે કે તમે એક અદ્ભુત કારકિર્દી ઘડી શકો તેવી ધારણાઓ રાખવા સામે તેઓ અનેક તર્કી રજૂ કરી તમને પોતાની વાત મનાવવા પ્રયત્નો કરશે. પોતાનામાં પરિવર્તન લાવવાની શક્તિઓને તેમણે લાંબા સમયથી ત્યજી દીધી હોય છે, અને પોતાની શક્તિવિહીનતાને જ તેઓ સત્ય માનતા હોય છે. તમે તમારી આંતરિક શક્તિઓનો થોડા સમય માટે અનાદર કરી જુઓ, અને તમે પણ એમ માનતા થઈ જશો કે તમારી પાસે તે કચારેય હતી જ નહીં. પરંતુ આવા લોકોની સ્થિતિની પણ એક અલગ જ કહાની છે. હકીકતમાં આવા લોકો જે શક્તિઓથી ભરપૂર હોય છે, તેમના હેતુઓ સારા હોય છે, પરંતુ આવા લોકો નકારાત્મક શક્તિઓ સમક્ષ કોઈ પણ પ્રતિકાર વિના શરણાગતિ સ્વીકારી લે છે અને સ્વૈચ્છક રીતે પોતાને દૂષિત થવા દે છે. હા, મોટાભાગના લોકો પોતાની મહિલાકંદ્ધા માટે સક્રિય રીતે પોતાનું ઘડતર કરવાને બદલે સંજોગોની શરણાગતિ સ્વીકારી લેતા હોય છે અને અજાણતાં જ તેઓ તે કેમ ન કરી શક્યા તે અંગે બહાનાંઓની વાર્તાઓ રચતા થઈ જાય છે કે શા માટે તેઓ અન્ય સફળ લોકો જેઓ તેમના કાર્યમાં અને જીવનમાં સક્રમ સર્જકો તરીકે ખૂબ જ

સુધારણાઓ કરી ખળભળાટ મચાવી કીર્તિ મેળવી શકતા નથી કારણ કે તેઓ તેમની કહેવાતી સલામતીને છોડતાં ગભરાતા હોય છે.

ધનિકે શાસ લેવા માટે થંબીને આગળ ચલાવ્યું.

વિજ્ઞાને હવે સાબિત કર્યું છે કે, આપણું મગજ જીવનભર વિકાસ પામતું રહે છે. આ અદ્ભુત ઘટનાને ‘ન્યુરોપ્લાસ્ટિક્સિટી’ કહેવાય છે. મનુષ્યના અંગત મનોબળની જેમ જ તેનું મગજ પણ શરીરના અન્ય સ્નાયુની જેવું જ છે તે એ વાતની સાબિતી છે. એ તેના પ્રકારનું એક પ્લાસ્ટિક છે. તેને દબાવો તો તે વિસ્તૃત બનશે, તેને ખેંચો તો તે પણ વિસ્તાર પામશે- તે માણસની આંતરિક શક્તિઓને વાચા આપવા માટે વધુ ફળદર્શક બનશે. માટે તમે તમારા મગજની પણ વહેલી સવારે ઊઠવા જેવી ખૂબ અસરકારક રીતે કસરત કરવા દરછો છો. મગજની અંદર આવેલા ન્યુરોન્સ એકબીજામાં નવું કરવાની આગ પ્રસરાવે છે, એકબીજા સાથે જોડાઈને કાર્યરત બને છે, તમને ખબર છે? જો તમે તે વારંવાર કરો, તમારા જીવનનો એક ભાગ બનાવવા દરછો તો તે તદ્દન સરળ-પરિચિત બની જાય છે. આ એક અતિ મહિંદ્રાનો મુદ્દો છે, અને તેના પર કાર્યરત રહેવાનું છે.

ઉદ્યોગકારે ઉત્સાહથી કદયું, મને તો આવો કચારેય જ્યાલ ન હતો કે આપણી પાસે આપણા મગજનો વિકાસ કરવાની શક્તિઓ પડેલી છે. હું ધારું છું કે તમે એમ કહી રહ્યા છો કે આપણે આ આદતનો જેટલો વધુ અભ્યાસ કરીએ, એટલું જ આપણું મગજ વધુ કાર્યરત બને અને અને આપણી આંતરિક શક્તિઓને જગાડવાનું કાર્ય કરે. બરાબર?

હા, ધનિકે જવાબ આપ્યો. પોતાના માર્ગદર્શનને કારણે તેમના બંને વિદ્યાર્થીઓમાં જે રીતે સુધારો દેખાઈ રહ્યો હતો તેનો તેમને આનંદ થઈ રહ્યો હતો. સાચા ગુરુઓને હંમેશાં પોતાના પ્રકાશથી દેદીપ્યમાન થતા શિષ્યોને જોઈને આનંદ થાય છે.

ખૂબ જ ઉત્તમ વિચાર, તેમણે કદયું, તમારી પાસે તમારે જે જોઈએ છે તે દિમાગ નથી હોતું, તમારે તે કમાવું પડે છે. અથવા બીજુ રીતે કહું તો તમને જોઈતું દિમાગ તમારી પાસે નથી હોતું, તમને તે મળે છે જેને તમે લાયક બનો છો- તેનો આધાર એ છે કે તમે તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરો છો. થોડા દિવસો તમારા ઇલેક્ટ્રોનિક ડિવાઇસ સાથે રહી જુઓ, ટેલિવિઝનના ખીલે બંધાઈ જુઓ, બિનઉપજાઉ પરવૃત્તિઓમાં થોડા દિવસ જોતરાઈ જુઓ અને તમારા આ દુર્યોગહારને કારણે તમારાં દિમાગ નબળું અને પોચું બની જશે. ખરેખર તે શરીરના અન્ય અવયવની જેમ જ શિથિલ બની જશે અને તેનું પરિણામ એ આવશે તમે ઓછી જાણકારી કે જ્ઞાન મેળવી શકશો, તમારી શીખવાની ધગશામાં ઘટાડો થશો. સાથે જ તમારી તમામ પ્રકિરયામાં શિથિલતા આવશે. તમારી સામે

આવતી રૂપર્ધાંઓ તમને હરાવશે, તમારાં લક્ષ્યો તમારા હાથમાંથી છટકી જશે. બીજુ રીતે જોઈએ તો જ્યારે તમે તમારી માનસિક શક્તિઓનો ચતુરાઈપૂર્વક ઉપયોગ કરીને તેને એક પ્રચંડ તાકાત તરીકે પરયોજો ત્યારે તે તરત જ વિસ્તૃત બનશે અને ઉત્પાદકતા, કુશળતા જેવા વધુ લાભ મેળવી આપશે. લંડનના ટેકસીચાલકો પર તેમના આકાશી તુકડાઓ માટે જવાબદાર તેમના મગજના ‘હિપોકેમ્પસ’ પર એક અભ્યાસ કરવામાં આવ્યો હતો, અને સાધારણ લોકોની સરખામળીએ તેમનાં મગજ નોંધપાત્ર રીતે વધુ શક્તિમાન જણાયાં હતાં, તમને ખબર છે શા માટે?

લંડનની ગુંચવાડાભરી શેરીઓને કારણે. કલાકારે આત્મવિશ્વાસપૂર્વક જવાબ આપ્યો.

બરાબર, તમે પકડી પાડ્યું ધનિકે તાળી પાડીને કલાકારના જવાબને વધાવતાં ઉમેર્યું, તમે જુમનેશિયમાં જઈને ડંબેલ્સ ઉઠાવીને કે પુશ-અપ્સ કરીને જે રીતે તમારાં બાવડાં વિકસાવી શકો છો તે જ રીતે લંડનના ટેકસી-ડ્રાઇવરો તેમની માનસિક શક્તિઓ ‘હિપોકેમ્પી’ને વિસ્તૃત કરે છે અને, જેમ મેં અગાઉ કદચું તેમ, ન્યુરોએનેટોમિસ્ટો પહેલેથી જ જેમ શરીરના અવયવો માટે સમજયા હતા તેમ જ માનસિક શક્તિઓ પણ ઝડપથી વિકાસ પામે છે. આપણે મનુષ્યો ખરેખર કેટલા શક્તિશાળી છીએ, નહીં? આપણા માટે ન્યુરોપ્લાસ્ટિક્સિટી એ આપણી ઇરછા મુજબ ઉપયોગ કરી શકાય તેવું સૌથી શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ છે. જો આપણે ઇરછીએ તો આપણી દિમાગી શક્તિઓને વિકસિત, સર્જનશીલ અને આપણી ઇરછા અનુસારનું બનાવી શકીએ છીએ. જ્યારે તમે લોકો ઘરે જાઓ ત્યારે ન્યુરોજેનેસિસની આ અસાધારણ ઘટનાનો અભ્યાસ કરજો, જેનાથી તમને મગજની નવા ન્યુરોનનું સર્જન કરવાની કુદરતી શક્તિનો પરિચય મળશે. દરેક મનુષ્યમાં આ કળા વિકસાવવાની શક્તિઓ શીખવા અંગે ઊભરતા ન્યુરોસાયન્સમાંથી માહિતી મળે છે. તેઓ કયાં રહે છે, તેની ઉંમર શું છે, કે તેમનો ભૂતકાળ કેટલો મુશ્કેલ હતો તેનાથી આ આવડત વિકસાવવામાં કશો ફરક નથી પડતો, તે ખરેખર ઉતેજનાસભર છે.

તેમણે ઉમેર્યું કે, કોઈ પણ રીતે અત્યારે એટલું જાણી લો કે મગજમાં નબળાઈ અને સ્નાયુબદ્ધતા જેવા ગુણો છે અને મહાન વ્યક્તિને તેનો એ ગુણ મહાન બનાવે છે કે તે એ જાણો છે કે રોજબરોજની તકલીફો સફળતાને સ્થાયી બનાવવા માટેની પ્રક્રિયાનો એક ભાગ છે અને આ જ લાગણી આપણા મગજને લશકર જેવી શિસ્તમાં ટાળે છે. મહામાનવોનું જીવન ખૂબ જ રારામદાયી હોય છે તે એક ખરેખર કિંવંદ્તી જ છે!

ધનિકે પોતાના જિસસામાંથી એક સિલબંધ કવર કાઢ્યું અને ઉદ્યોગકારને આપ્યું.

આ ઉદ્ઘાડો, અને મોટેથી વાંચી સંભળાવો.

સરસ રીતે વાળવામાં આવેલા આ કવરમાં રાખવામાં આવેલા સુંદર કાગળમાંથી મહિલા ઉદ્યોગકારે પ્રસિદ્ધ તત્ત્વચિંતક ફરેડરિક નીરઝેકનું નીચે મુજબ અવતરણ વાંચયું :

ઇશ્વર તરફથી મળતી લેટ, જનમસમયે જ મળતી આવડતો અંગે વાતો ન કરો! જેને ખૂબ જ થોડું મહિયું હોય છે તે પણ મહાન બની શકે છે. કોઈ પણ વ્યક્તિ એવા મહાન માણસોનાં નામ આપી શકે છે, જેમને જનમથી બહુ જ થોડું મહિયું હતું. છતાં તેમણે મહાનતા પ્રાપ્ત કરી હતી, પોતે કેળવેલા ગુણો દ્વારા, જે અંગે કોઈ જાણતું ન હતું કે તેઓ કેવું ગૌરવ મેળવશે: આ મહાન લોકોએ એક કાર્યક્ષમ અને કાર્યદક્ષ મનુષ્યની ગંભીરતા કેળવી હતી. જે સૌપરથમ સાહસ કરતાં પહેલાં તેનાં યોગ્ય પાસાંઓને દાડે છે અને પછી તેને જોડીને પૂર્ણ કક્ષાની સફળતા મળવે છે. તેણે પોતાને માટે સમય ફાળવ્યો હતો, કારણ કે તેઓ પણિામના આકાંક્ષાનાના પૂર્ણ પરબાવની પહેલાં નાનકડી, અને માદ્યમિક વસ્તુઓને સારી બનાવવામાં પણ વધુ આનંદ અનુભવે છે, અને અંતે તેમની આ મહેનતમાંથી પૂર્ણ સફળતા પરગાયે છે.

પાનું ફેરવો પ્લીઝ, ધનિકે કદયું.

ઉદ્યોગકારે અંગરેજ કવિ વિલિયમ અર્નેસ્ટ હેનલીની રચના વાંચવાનું શરૂ કર્યું

રસ્તો કેટલો સીધો છે તે મહિતવનું નથી,

નરીઓમાં સજા પણ કેટલી લખાઈ હોશે,

મારા ભાગ્યનો નિર્માતા તો હું જ છું,

હું જ મારા આત્માનો કેપ્ટન છું.

માનવ સભ્યતાના માર્ટર્સ અને જિનિયસ લોકો તથા મહાનાયકો કપરં અને મુશ્કેલ જીવન જીવ્યા હતા. તેમણે અધ્યરી તાલીમ મેળવી હતી. દુઃખ વચ્ચે તેમણે રમતો રમી હતી. તેમણે તેમની તાકાતનો પૂરો ઉપયોગ કર્યો હતો. જ્યારે પોતાની ક્ષમતાઓના મૂલ્યાંકનની વાત આવે ત્યારે તેઓ મહિતવાકાંક્ષી, આકરમક બની જતા હતા. ઝનૂનનો અંગરેજી શબ્દ પેશનનો ખરેખર લેટિન મૂળ અર્થ થાય છે સહન કરવું. આ મહિલાઓ અને પુરુષોએ પોતાના દૃષ્ટિકોણ, આકાંક્ષાઓ અને આદર્શો માટે ધાણું વેદ્ધયું હતું. પોતાની કુશળતા વધારવા માટે અને પોતાની તાકાતને ઓળખવા માટે તેમણે સહન કર્યું હતું. તેઓ પ્રચંડ ત્રાસ સામે ટકી રદ્દ્યા અને લાલસાઓનો ત્યાગ કર્યો હતો અને મારે ખાસ કહેવું જોઈએ કે આ મહાનુભાવોએ દેશ માટે પણ ધાણું સહન કર્યું હતું. તમે જાણો છો કે છીછરી-નાની રમતો તમારી દુનિયાને નીચે ઉતારી પાડે છે. કારણ કે આ ગરહ પણ તમારી શક્તિઓ વિના દરિદ્ર બની જાય છે.

ધનિકે આગળ ચલાવ્યું, તમારા મનોભળને ઘડવાનો એકમાત્ર શ્રેષ્ઠ ઉપાય એ છે કે તમે જાતે જ તમારા માટે અગવડતાઓ ઊભી કરો. સ્પેલબાઇનડ આ માટે ‘સ્ટરેન્ધનિંગ સીનરીઝ’ એવો શબ્દ પરયોજે છે. જ્યારે હું ખૂબ નાનો હતો અને મારા

માટે જે કરવાની જરૂર હતી તે કરવા માટે મારી જાતને નિયંત્રિત કરવાની ક્ષમતા હતી, ત્યારે મને એવું લાગ્યું ન હતું તેમાં કોઈ નબળાઈ હોય. મારી સ્વયંશિસ્તના સ્નાયુઓ કોમળ હતા કારણ કે હું કસરત કરતો ન હતો. ૫ ઓ.એમ. રૂટિન લાગુ કરવા માટે મારે વધુ મજબૂત બનવાની જરૂર હતી તે સ્પેલબાઇનડર જાણતા હતા, એ ચિથિતિ મારી સમગ્ર કારકિર્દી દરમિયાન રહી હતી, માટે તેમણે મને જાતે પોતાને મુશ્કેલ પરિસ્થિતિઓમાં તૈયાર કર્યો અને તેણે જાદુઈ કામ કર્યું.

કેવા પ્રકારની પરિસ્થિતિઓ? કલાકારે પૂછ્યું.

સપ્તાહમાં એક વાર હું જમીન પર સૂતો હતો.

તમે સાચું કહો છો?

સંપૂર્ણપણે, ધનિકે કદચિં અને અઠવાડિયામાં બે વાર સવારે મેં ઠંડા પાણીના શાવરમાં નહાવાનું શરૂ કર્યું. જે રીતે વિશ્વના સૌથી વધુ સફળ પુરુષો અને મહિલાઓ તેમની મૂળ શક્તિનું મૂલ્યાંકન કરતા હોય છે. જ્યારે હું કશું જમતો નહીં ત્યારે ઉપવાસ દરમિયાન હું કેટલો સમય બચાવતો તે નોંધપાત્ર હતું અને મારી વિચારસરણી કેટલી સ્પષ્ટ હતી અને મારી પાસે કેટલી ઊર્જા ભાગરત થતી તે આશ્રય્યજનક હતું. ઓહ અને જ્યારે ઝુર્દિકના મારા નિવાસે હું હતો ત્યારે મારી શક્તિઓ વિસ્તારવા માટે ત્યારે હું વિનટર ટ્રેનિંગ દરમિયાન સ્નોમાં માત્ર એક ટી-શર્ટ અને શોર્ટ પહેરીને દોડવા જતો.

આપણે અહીં આવ્યા ત્યારનો હું જે સૂચન કરી રહ્યો હતો તે જ વાત છે આ. તમારામાં વિશ્વકક્ષાની આત્મનિયંત્રણની શક્તિ છે. વિજ્ઞાન આ વાતને અનુમોદન આપે છે. નવા ન્યુરુલ પાથવેગ-માનસિક શક્તિઓ વિકસાવવા માટે અને મનોબળને મજબૂત અને વિકસિત બનાવવા માટે મગજને તૈયાર કરવાની મુખ્ય ચાચી એ છે કે, આ કુદરતી સ્રોત પર સતત કાર્યરત રહેવું. આ પદ્ધતિ દ્વારા જ કોઈ પણ વ્યક્તિ મજબૂત, હિંમતવાન અને અપરાજિત બની શકે છે, પછી ભલે તેની સામે ગમે તેવા પડકારો અને મુશ્કેલીઓ આવે, તે ગુરૂમે છે અને પોતાનું લક્ષ્ય મેળવે છે. તમે એવું કરા આધારે વિચારો છો કે નેવી સીલ અને એસએએસના સભ્યો (સાચા અર્થમાં દ્રારાશક્તિના યોજ્દાઓ) જ્યાં ભાવનાઓ પણ કચડાઈ જાય તેવી પરિસ્થિતિઓ સામે પણ મજબૂતીથી ઊભા રહી શકે છે? તેઓ ધોધમાર વરસાદમાં લાંબા અતંત્રની દોડ લગાવે છે, તેમની પીઠ પર મોટું વજન પણ લદાયેલું હોય છે. અંધારી રાત્રે તેઓ કીચડમાં ધૂંટણિયાભેર પસાર થાય છે, મોમાં પણ ન પેસે તેવું ભોજન ખાય છે અને સ્પાર્ટનની જેમ રહે છે. પાછા પગે દરિયામાં ખાબકવું, આંખે પાટા બાંધીને ઊંધા પગે દોડવું, માનસિક વેદના અને તાણ આપતી કસરતો દ્વારા તેઓ તેમને હંમેશાં મર્યાદામાં રાખતા ભય સામે વિજય મેળવે છે. જુચો, સાથીઓ, બહાદુરી-અને મુશ્કેલ કામો કરવાની ક્ષમતા જે જીવનને સારી રીતે માણવા અને તમે મહાન છો તેવી ભાવના પ્રેરે છે- તે ઈશ્વરીય વરદાન નથી જ. જરા

પણ નહીં. તે એક સ્વૈચ્છક રીતે કરાતો અભ્યાસ છે. મનોબળની મજબૂતી અને સંપૂર્ણ સમર્પણથી જ તે મળે છે. માટે, હું તમને લોકોને ફરી વાર આગરણ કરું છું કે, તમારી અંદરના ભયરાપી રાક્ષસને ગુંગાળાવી દો, અંદરના આ દૈત્યને મારી નાખો અને જે જરૂરી છે તેવો અભ્યાસ વધુ ને વધુ કરો. આ એક ખાતરીપૂર્ણ માર્ગ છે એક સફળ જીવન અને જે જોઈએ તે મેળવીને અંત સુધી તેનું ગૌરવ લેવાનો. તમે જાણો છો આ બાબત મને આધારિત નાટ્યલેખક જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શૉની યાદ અપાવે છે. ‘છોકરાએ તે માણસ જેવી દાઢી રાખી,’ ધનિકે વિચિત્ર રીતે કહ્યું.

તેમણે પૂછ્યું, કોઈએ કચારેય જોયું છે?

મેં તો નથી જોયું. કલાકારે જવાબ આપ્યો.

તમારે જોવું જોઈએ, તે ખરબચડી છે, ધનિકે કહ્યું.

આ પછી તેણે આઠ વખત આંગળીઓ હલાવી. તરત જ, મકબરાના કોઈક ખૂણોથી એક રાજાણ્યો અવાજ સંભળાયો: યોગ્ય વ્યક્તિ પોતાના વિશ્વને અપનાવી લે છે. અયોગ્ય વ્યક્તિ વિશ્વને પોતાની અનુકૂળ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. પરિણામે, બધી જ પ્રગતિ અયોગ્ય વ્યક્તિ પર આધારિત છે.

અવાજ શાંત થઈ ગયો.

જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શૉને તેમના ‘મેન એન્ડ સુપરમેન’ નામના નાટકમાં આવું લખ્યું હતું. ચાર અંકના આ નાકટનું તેણે ૧૯૦૩માં નિર્માણ કર્યું હતું. હું કહેવા એ માગું છું કે: જ્યારે તમારી યોગ્ય મહિંતવાકંશાઓ, નૈસર્જિક આવડત, કુશળતાઓ અને દુનિયા બદલવાની ઇરણાની વાત આવે જેના માટે તમારી પાસે સૌથી વાજબી કારણ હોય ત્યારે કચારેય પણ તમારી સાથે વાજબી થવાનો પ્રયત્ન ન કરતા.

ધનિક થોડી વાર માટે અટક્યા અને પછી તેમણે બંને વિદ્યાર્થીઓ સાથે જે કર્યું તે કચારેય કોઈએ જોયું ન હોય તેવું હતું. તેમણે પોતાની પહેલી આંગળી અને અંગૂઠા વરચે ચુંબન કર્યું. તમે જ્યારે વિશ્વને પોતાનું કરવા ઇરણતા હો ત્યારે સૌપ્રથમ તમને જ પ્રેમ કરવો પડશે.

પ્રેરણાદાયક, કલાકારે કબૂલ્યું. જે જ્યોર્જ બર્નાર્ડ શૉને કહ્યું હતું.

સંશોધનોએ એ સાબિત કર્યું છે કે રાજ્યાભિપેકનો અધિકાર મેળવવાની સિદ્ધિ અપાવવા સુધી મનોબળની આ તાલીમ લઈ જઈ શકે છે. વેલ્શને ધમરોળી નાખનારા હેન્રી મોર્ટને નોંધ્યું હતું કે ગનપાવડર કરતાં પણ આત્મ-નિયંત્રણ વધુ અનિવાર્ય છે.

ઉદ્યોગકારે કહ્યું, ચોક્કસ પ્રેરણાદાયક.

જુઓ, ધનિકે કદયું, પરસિદ્ધ કલાકારો, માનવતાવાદી અગરણીઓ, મહિલા અગરણીઓ, એથલેટસ વગેરેમાં સામાન્ય લોકો કરતાં વધુ મનોબળ હોય તેવી ભ્રામક વાતો ચાલી આવે છે. આ ખરેખર તો મોટું જુફ્ફાણું છે. સાચું એ છે કે, ત્યાં સુધી પહોંચવાની અપેક્ષાઓ તેમનામાં એક સામાન્ય માણસની જેમ જ જન્મી હતી અને અથાક અભ્યાસ, અને પોતાની સારી આદતોને વળગી રહેવાનું જનૂન, તેમની સામે આવતી લાલચો, તૃષ્ણાઓને નિયંત્રિત કરવાની તેમની શક્તિ વડે તેઓ મહામાનવ બની શક્યા હતા.

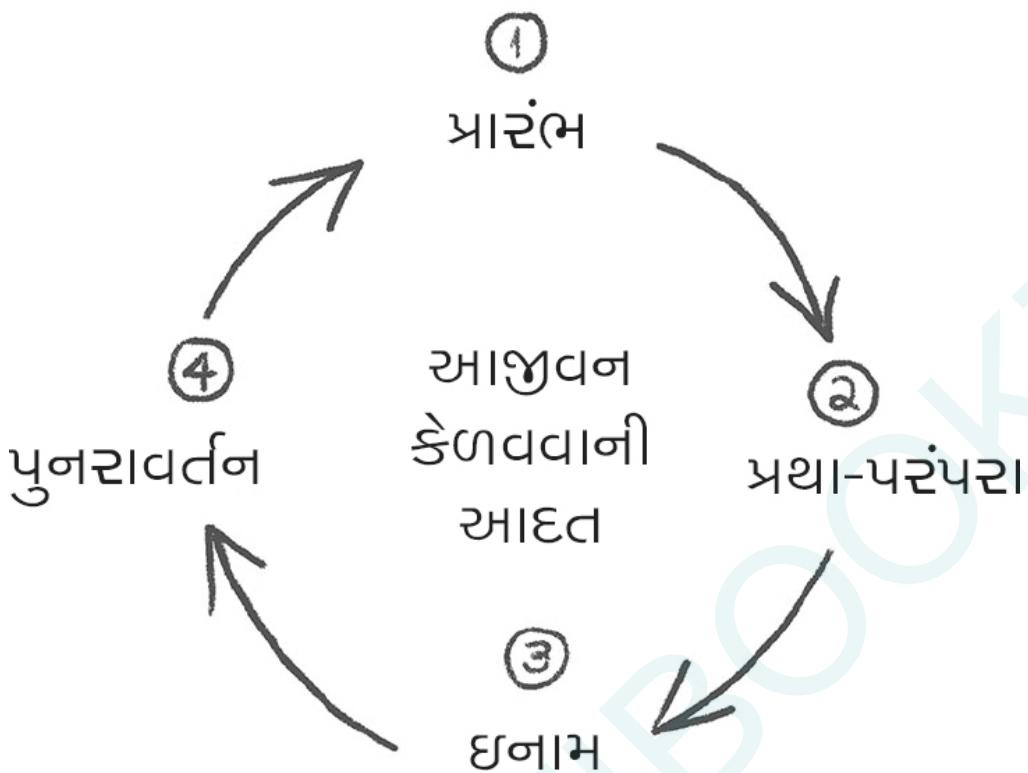
કલાકારે કદયું, નાના પણ દરરોજ, મોટેભાગે નજુવા સુધારા, જ્યારે એક નિશ્ચિત સમય સુધી સતતપણે કરવામાં આવે ત્યારે આશ્ર્યકારક પરિણામો આવે છે.

સાચી વાત છે, ધનિકે સમર્થન કર્યું અને ઉમેર્યું, પરશિક્ષણના વધારવામાં આવેલા સમયગાળા દરમિયાન માનવને જે અદૃશ્ય અને અનંત લાગે છે તે તમને માઇક્રોન્જેલો અથવા ડિઝની અથવા ચોપિન અથવા કોકો ચેનલ અથવા રોજર બોનિસ્ટર અથવા પેલે અથવા માર્ક્સ ઔરેલિયસ અથવા કોપરનિકસ બનાવે છે. સાચી પ્રતિભાઓએ તેમનું જીવન સામાન્ય માણસની જેમ જ શરૂ કર્યું હોય છે. પણ પોતાની પ્રતિભા વિકસાવવા માટે તેમણે તનાતોડ મહેનત કરી હોય છે જે પછીથી તેઓ આપોઆપ જ વિશ્વકક્ષાના બની જાય છે. લો, આ બીજું જરેધન ટેટ્ટ જે ર્પેલબાઇનડરે મને શીખવ્યું હતું : પરસિદ્ધ લોકો અદ્ભુત રીતે લાંબા સમયથી અભ્યાસરત રહે છે કે તેમને કેવી રીતે વર્તવું તે પણ ચાદ નથી રહેતું.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, તો, વ્યાવહારિક રીતે આપણે કયાંથી શરૂ કરવું જોઈએ? કારણ કે અમે બંને આત્મનિયંત્રણ ઇરછીએ છીએ, સાથે જ એવી શ્રેષ્ઠ આદતો પણ કેળવીએ છીએ જે જીવનભર રહે. ખાસ કરીને સવારે પાંચ વાગ્યે જાગી જવું.

મારી સાથે ચાલો. ઉદ્યોગપતિએ તેમને સૂચના આપી.

મિ. રિલે તેમને સ્મારકના કોરિડોરમાં દોરી ગયા. ઝાંખા પ્રકાશવાળા ઓરડાઓ પસાર કર્યા બાદ તેઓ એક ચેમ્બરમાં પહોરયા. એક ખૂણામાં બ્લેકબર્ડ ગોઢવાયું હતું. ધનિકે ચોકનો એક ટુકડો ઉઠાવ્યો અને એક ડાયાગરામ દોરવાનું શરૂ કર્યું,

આદતો કેવી રીતે કેળવવી તે પરના તાજેતરના અભ્યાસ પર આ મોડલ આધારિત છે. તમારો સ્ટાર્ટિંગ પોઇન્ટ એક પ્રકારના ટ્રિંગરની રૂચના કરે છે. વહેલી સવારે જાગવાની પ્રથા તેમાં વણાયેલી છે. તમે શાળામાં ભણતા ત્યારે મૂકૃતા એલાર્મ જેટલું જ આ સરળ છે, જે સવારે પાંચ વાગ્યે તમને જગાડે છે. જ્યારે આપણે રોમ જઈશું ત્યારે હું તમને એ સમજાવીશ કે તમારે સૂવાના ઓરડામાં શા માટે ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ ન કરવો જોઈએ.

રોમ? ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને એકસાથે ઉત્સાહમાં આવી ગયાં.

જોકે, ધનિકે તેને અવગાણી ઉમેર્યું. એક વખત તમારા એલાર્મની ટ્રિંગર ગોઠવાઈ જાય પછી બીજું પગલું – જે તમે ડાયાગરામમાં જોઈ શકો છો – તમને ગમતા રોજિંદા કાર્યકરમ શરૂ કરવાનું છે.

તો, આપણે પથારીમાંથી બહાર આવવાનું છે, બરાબર?

હમમ, ધનિકે કદચું, તે બહુ જ સ્વાભાવિક લાગે છે, પથારીમાંથી કૂદકો મારીને બહાર આવશો તે પહેલાં ‘ધ પ્રિફ્નાન્ટલ વોર્ટેક્સ તમને તમારે ફરીથી સૂઈ જવું જોઈએ તેવા મતલબનાં અસંખ્ય બહાનાંઓ આપી શકે છે. પથારીમાંથી બહાર આવતા હો એ ક્ષણે તમે ન્યુરોપ્લાસ્ટિક્સિટીની મદદથી તમારા મગજમાં વહેલા ઊઠવાની ન્યુરલ સર્કિટ ઊભી કરો છો અને ચાદ રાખો: મગજના ફાનાંતંતુઓના માર્ગો એકબીજા સાથે સમયાંતરે એક યોગ્ય અને મજબૂત માર્ગ માટે અથડાય પણ છે, જોડાય પણ છે. બરાબર આ જ ક્ષણે તમે જ્યારે પથારી છોડવા નથી છરછતા કે પછી તેમાંથી ઊઠીને શ્રેષ્ઠ રીતે તમારી

સવારનો પ્રારંભ કરવા માગો છો – તે તમારા મનોબળને મજબૂત બનાવવાની તક છે. મને ખબર છે, શરૂઆતમાં તે મુશ્કેલ લાગે છે.

સ્પેલબાઇનડરના અન્ય એક જરેઝન ટેટ્ટુ સાથે કલાકારે વરચે જ કદચું, તમામ પરિવર્તન શરૂઆતમાં મુશ્કેલ, મદ્યમાં અસ્તાવ્યસ્ત અને અંતમાં સુંદર હોય છે.

હા, ધનિકે કબૂલ્યું અને કદચું, આ ચાર ભાગની પેટર્નનું તેના પછીનું પગલું છે કે નવી પરથાનો અમલ કરો તેની સાથે જ નિશ્ચિત પુરસ્કાર પણ હોવો જોઈએ. રિવોર્ડ એવો હોવો જોઈએ કે એ તમને એક કિકસ્ટાર્ટ આપે અને અને તમે ફરીથી તેવું કરવા પ્રેરાવ. તમારી જીત અને પરગતિને નિશ્ચિત બનાવવા માટે હંમેશાં રિવોર્ડની શક્તિનો ઉપયોગ કરો. તો, હું ધારં છું કે તમે સમજ્યા છો કે એલાર્મ બંધ થાય તે પહેલાં પથારીમાંથી ઊભા થવા કરતાં મહિનાનું શું છે. હું તમને ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના શિક્ષણ દરમિયાન એ સમજાવીશ કે સવારના એ પાંચથી છના વિજયી કલાક દરમિયાન તમારે શું કરવાનું છે.

કલાકારે કદચું, તમે એ અમને કયારેય શીખવવાના છો કે નહીં? તે શીખવા માટે ખૂબ જ ઉંસુક હતા.

આવતી કાલે સવારના પ્રશિક્ષણ વર્ગનો વિષય છે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા. ધનિકે કદચું. હાલ તરત, આપણે ટ્રીજા મુદ્દા પર દ્યાન દઈએ. તમારે પુરસ્કારની ગોઠવણ કરવી જોઈએ. છરછાશક્તિ પરના જાણીતા સંશોધકો કહે છે કે સારી આદતો કેળવવા માટે તે જરૂરી છે. વહેલા ઊઠવા માટે તમારો પુરસ્કાર જમ્યા પછી ડેઝટમાં એક સરસ ડાર્ક ચોકલેટ હોઈ શકે. દિવસ દરમિયાન પાછળથી એક સરસ ઝોકું ખાઈ લેવું એ પણ પૃથ્વી પરના મહાન સર્જકોની ગમતી રીત જ ગણાશે. તમારે તમારી જાતને એ રીતે માની લેવી જોઈએ કે તે એક પુસ્તક છે જેને તમે તમારી લાઇઝ્રેની માટે ખરીદવા માગો છો. તમે તમારા માટે સારં શું છે તે નક્કી કરી શકો છો.

ઉદ્યોગકારે કદચું, હવે સમજાયું. તેમને હવે ખાતરી થઈ હતી કે આ માહિતી તેમના દ્યવસાય, આરોગ્ય, મનોદશા, હૃદયની લાગણીઓ, તેમજ ચેતનાને વધુ જારત કરશે, જે એક સુંદર જીવન તરફ દોરી જશે.

સરસ, હવે આપણે છેલ્લી પેટર્ન પર પહોંચાયા છીએ, કહીને ધનિકે ચોકનો ટુકડો હાથમાં લઈને ડાયાગરામમાં લખેલા ‘રિપિટેશન’ શબ્દ ઉપર મૂક્યો.

તમારા સ્વભાવની હતાશા હટાવવા તથા તૃષ્ણા અને લાલચથી મુક્ત થવા તેમજ જ્યારે તમે નવી આદતો કેળવવા માટે સખત મહેનત કરી રહ્યા હો ત્યારે આવતા અવરોધને રોકવા માટે સ્થાયી પુનરાવર્તન ખૂબ જ મહિનાનું બની રહે છે. અહીં અડગ શબ્દ પ્રયોજવો યોગ્ય છે. ૫ એ.એમ. કલબના આજીવન સભ્ય બની રહેવા માટેના

તમારા નિર્ધાર સાથે અડગ રહેજો. તમે પોતાને આપેલાં આ વચન પ્રત્યે સંપૂર્ણ સમર્પિત રહેજો, કોઈ બહાનું કાઢતા નહીં. દરેક વખતે જ્યારે તમે આ અભ્યાસ કરશો ત્યારે તમારા વ્યક્તિસ્વાતંત્ર્યનું તમને ભાન થશે. દરેક વખતે જ્યારે તમે વહેલી સવારે જગશો, ત્યારે તમે તમારા ચાર્ટિટ્ર્યને શુદ્ધ કરશો, તમારા મનોબળને મજબૂત કરશો અને તમારા આત્માની શક્તિને ઉજાગર કરશો. હું ધારં છું કે, હું તમને કદર કરવાની રીત શીખવવામાં મદદ કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો છું, જે તમને તમારી શ્રેષ્ઠતાના વાસ્તવિક માપદંડ, સૌની હાજરીમાં બાદય રીતે નહીં, પરંતુ એકલતામાં શાંત અને હળવા પ્રકાશમાં થતા અભ્યાસ દરમિયાન પ્રાપ્ત થશે. જ્યારે તમે કોઈની હાજરી ન હોય ત્યારે કંઈક કરો ત્યારે તમે દુનિયામાં અજેય બની જાઓ છો.

ઉદ્યોગકારે કદર્યું, મેં ચેમ્પિયનશિપ સ્પોર્ટ્સ બાબતે ઘણું વાંચ્યું છે. તેના કારણે મને મારી કંપનીમાં શ્રેષ્ઠ ટીમો બનાવવામાં મદદ મળી હતી અને જે એક વાત હું શીખી હતી તે એ હતું કે વિજેતા ટીમ મેચની અંતિમ ક્ષણોમાં જેવું રમી હતી તેવું જ તેઓ તાલીમ દરમિયાન રમતા હતા.

એકદમ બરાબર, ધનિકે સહમતી વ્યક્તત કરી. મેચની અંતિમ ક્ષણોમાં ખેલાયેલા દાવ ઓફોમેટિક હતા — એ તેમની તાલીમનું સતત અને સતત પ્રયાસનું પરિણામ હતું.

કલાકારે મનોમન વિચાર્યું, સચોટ મુદ્દો.

હું તમને જવા માટે રજા આપું તે પહેલાં હજુ પણ એક અગત્યની બાબત શીખવવાની છે જે સારી આદતો કેળવવા માટે તમને સ્પષ્ટ સમજણ આપશે. તે દ્વારા દિવસની અસાધારણ પ્રક્રિયા છે. એ વિશે હું તમને સમજાવું એ પહેલાં સ્વ-નિયંત્રણ પર મારે હજુ કેટલાક મુદ્દા સ્પષ્ટ કરવા છે.

કલાકારે આનંદ વ્યક્તત કર્યો — વાહ, આજનો અભ્યાસ મારા માટે નોંધપાત્ર બની રહ્યો. તે મને મારી કામ પ્રત્યેની ટીલાશ દૂર કરવામાં મદદરૂપ બનશે, અને મને ખાતરી છે કે તે મારી કલાને પણ શ્રેષ્ઠ બનાવશે. મને તો મારી શારીરિક સ્વસ્થતા પણ સુધરી રહી હોય તેમ લાગી રહ્યું છે.

સાચી વાત છે. આંખ મિચકારતાં ઉદ્યોગકારે સહમતી આપી.

યાદ રાખવા જેવી વાત એ છે કે મનોબળ થાકે ત્યારે તે નબળું પડે છે. આ સ્થિતિને વૈજ્ઞાનિકો ‘ઇગો ડિપ્લેશન’ કહે છે. દરેક સવારે જગો છો ત્યારે તમે મજબૂત સ્વ-નિયંત્રણ ધરાવતા હો છો. આ માટે જ હું તમારી અંતર્િક શક્તિઓને જગાવવા માટે એ સમયનું સૂચન કરું છું જ્યારે તમારી ક્ષમતા મજબૂત હોય છે- સવારે ૫ વાગ્યે. જુઓ: તમે દિવસભર તમારાં કામો કરો છો, મિટિંગોમાં જાઓ છો, મેસેજ ચકાસો છો, કામગીરી કરો છો, પરિણામે તમારી સ્વ-નિયંત્રણની ક્ષમતા ઘટતી જાય છે — લાલસા

અને નબળા આવેગોને નિયંત્રણમાં રાખવાની ક્ષમતા પણ ઘટી જાય છે. હકીકત એ છે કે માનવશિસ્તના સનાયુઓ જુદા જુદા નિર્ણયો લેવાને કારણે થાકી જાય ત્યારે હતાશ થાય છે અને તે દર્શાવે છે કે અનેક સફળ લોકો પણ કયારેક મૂર્ખામી આચરીને પોતાની કારકિર્દી બરબાદ કરી નાખે છે. તેઓ પોતાની આ બાલિશતાનું કારણ પણ અનું જ આપે છે કે તેમને દિવસભર મહિને નિર્ણયો લેવા પડતા હોય છે અને એ સ્થિતિમાં જ સાંજ પડી જાય છે અને પછી તેમની પાસે લાલચ સામે લડવાનું મનોબળ રહ્યું હોતું નથી.

ઉદ્યોગકારે કદયું, અદ્ભુત, ધારી જરૂરી માહિતી મળી.

તો, સ્વ-નિયંત્રણના અવયવ આરામ અને તેની પુનઃજાગૃતિ માટેની ચાવી એ છે કે, તેને કયારેય અતિશય થાકવા ન દો. તેમ જયારે ખૂબ થાકેલા હો છો ત્યારે તમારં મનોબળ પણ ખૂબ જ નબળું પડે છે. આ માટે સજાગતા કેળવવી જરૂરી છે. જયારે આપણે ખૂબ થાકેલા હોઈએ છીએ ત્યારે આપણે સૌથી ખરાબ નિર્ણયો અને ખોટી પસંદગી કરતા હોઈએ છીએ. તેને સમય આપો. મારી પાસે તમારા માટે વ્યક્તિગત પુનઃજીવનની ખોવાયેલી વિશ્વની શ્રેષ્ઠ કલા જેના દ્વારા વ્યક્તિગતી કીમતી મિલકત જેવી ધરછાશક્તિને કેવી રીતે રક્ષણ આપી શકાય તે અંગે એક શક્તિશાળી માર્ગદર્શન સત્તર છે, જે આપણે આગળ પર શીખીશું.

મિ. રિલેએ ઉમેર્યું, તમે એ પણ જાણો કે અભ્યાસ અને સંશોધન પણ એ વાતને સમર્થન આપે છે કે બાદય વાતાવરણ શિસ્તમાં વધારો કરે છે. આ કારણે સ્ટિટ્ય જોંસે નેકરટના કાર્યરથળને નાનામાં નાનું અને સફેદ રગંથી રંગાવ્યું હતું. ગુંચવાડા તમારા સ્વ-નિયંત્રણને ઘટાડે છે અને સાથે જ તમારી જ્ઞાનની ઊર્જાને ઘટાડે છે.

કલાકારે કદયું, કદાચ આ કારણે જ મહાન લોકો દરરોજ એક જ યુનિફોર્મ પહેરતા હશે. તેઓ કદાચ તેમની મૂળભૂત જીવનપદ્ધતિ જાળવી રાખવા ધરછતા હશે. તેઓ સમજતા હોય છે કે આપણે સવારે જાગીએ ત્યારે આપણી પાસે મર્યાદિત મનોબળ અને એકાઉરતા હોય છે, માટે કપડાં-ભોજન જેવી બાબતોની પસંદગીમાં તેને વેડફ્ફાને બદલે તેઓ પાચાગત બાબતોને શક્ય એટલી એક નિર્ધારિત પદ્ધતિમાં ટાળી લે છે, જેથી તેઓ તેમની મહિને કામગીરીમાં પોતાની મહાન શક્તિઓને કેન્દ્રિત કરી શકે. હવે મને સમજાઈ ગયું છે કે મહાન પ્રતિભાઓ કેવી રીતે મહાન બને છે. જો આખા દિવસનો સૌથી વધુ સમય મેં કલાને અને અન્ય મહિને બાબતોને આપ્યો હોત તો તમે જેને ‘અનિર્ણયાત્મકતા’ કહો છો તેનાથી મારે હેરાન થવું પડ્યું ન હોત અને મેં મારો સાંજનો મહિને સમય ખોટી પસંદગીઓ, જેવી કે ટક્કિલા પીવામાં, જંકફૂડ ખાવામાં અને મૂર્ખ જેવા ટીવી શો જોવામાં વેડફ્ફાનો ન હોત.

ઓકે, ધનિકે કદયું, તમે લોકો હવે સ્પષ્ટ રીતે સમજુ ચૂકયા છો કે દરેક પરિવર્તન શરૂઆતમાં મુશ્કેલ હોય છે, મદયમાં ગૂંઘવણાભર્યું અને અંતે સુંદર હોય છે. આ અંતર્દૃષ્ટિ તમારા માટે કાયમી માઇનડસેટ બની રહેશે.

ચાલો, હવે સ્પેલબાઇનડરના શક્તિશાળી જરેન ટોટુને એક શક્તિશાળી મોડલમાં ફેરવીએ, જે દરેક નવી આદત કેળવવા માટેના તરણ તબક્કાઓનું માર્ગદર્શન આપે છે, જેથી તમારી વહેલી સવારે જાગવા માટેની શક્તિમાં વધારો થશે. તમે હવે જે શીખવા જઈ રહ્યા છો, ખરેખર તેને પ્રેમ કરવા લાગશો. હવે જે કહું છું તે ખૂબ દ્યાનથી સાંભળો અને ત્યારબાદ આજ સવારનું આ સત્ત્ર પૂર્ણ કરીએ.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર દ્યાનથી સાંભળવા સજજ થયાં.

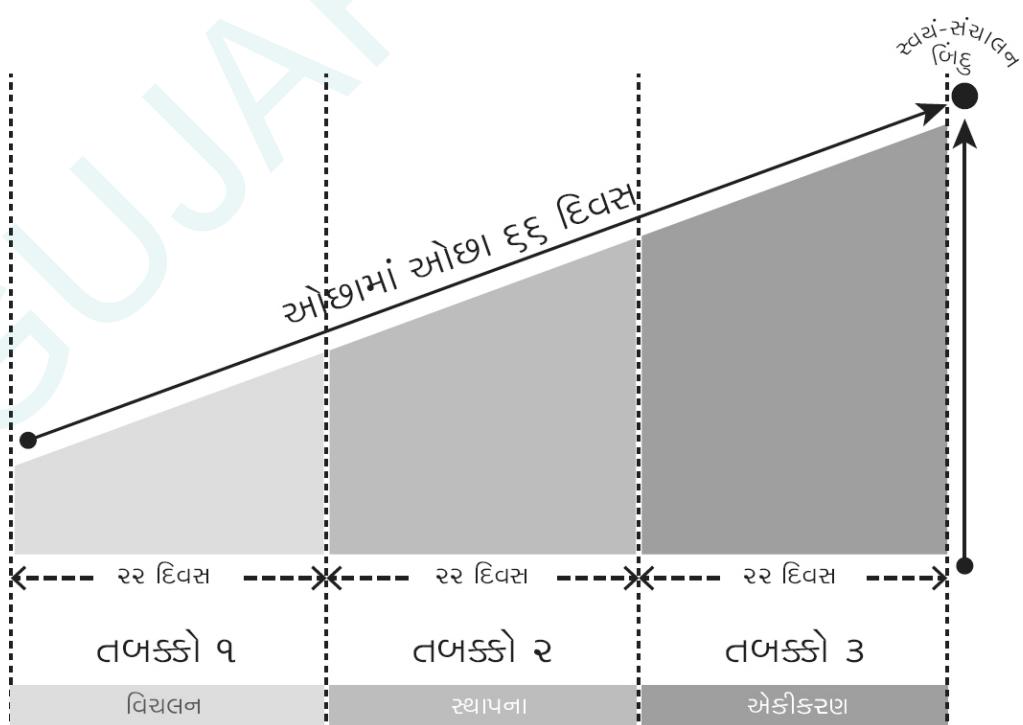
ચોક્કસ દ્યાનથી સાંભળો છો ને? ધનિકે આંગળી ઊંચી કરીને પૂછ્યું.

હા... કલાકારે પણ આગળી ઊંચી કરીને જવાબ આપ્યો.

ખૂબ જ સરસ. ધનિકે ઉત્સાહથી કદયું.

સિક્યોરિટી ગાર્ડ પૈકીનો એક જે ત્રણોથને અંદર લાવ્યો હતો તે પરત આવ્યો અને તેની બોક્પેકમાંથી તેણે એક ચાર્ટ કાઢ્યો. તેણે તેની ફ્લેશલાઇટનો પ્રકાશ તેના પર ફેંક્યો જેથી તેના પર છપાયેલું લખાણ બધા જોઈ શકે. તાલીમ માટેનું ફરેમવર્ક આ મુજબનું હતું :

આદત કેળવવા માટેની પ્રક્રિયા

મિ. રિલેએ ડાયારામનો પહેલો તબક્કો સમજાવતાં કદયું, નવી આદત કેળવતી વખતે તમે વિચલિત થવાના પ્રારંભિક તબક્કામાંથી પસાર થાવ છો. ત્યાં ટકી રહો અને તમે બીજા તબક્કામાં પ્રવેશ કરશો, જ્યાં મનોબળ આધારિત નવી સ્થિતિ સર્જાશે અને નવી આદતોની સ્થાપનાનો સાચો પ્રારંભ થશે. એ ગુંચવણાભર્યો મદ્યમ તબક્કો છે. અંતે તમે તમારા આ નવા અને તાજા રૂટિનને વળગી રહેશો ત્યારે છેવેટે પરિણામ માટેના અંતિમ અને સુંદર તબક્કામાં પ્રવેશશો. લંડન યુનિવર્સિટીના રિસર્ચ ડેટા અનુસાર આ સંપૂર્ણ અભ્યાસમાં લગભગ દ્વારા દિવસનો સમય લાગે છે. સ્પેલબાઇન્ડર તેમના અભ્યાસકરમમાં આ શક્તિશાળી પ્રથાને ‘ધ દ્વારા મિનિમમ’ કહે છે. તમારી નવી આદતો કેળવવા માટે દ્વારા દિવસનો અભ્યાસ. માટે થોડા દિવસ, અઠવાડિયા કે બે મહિનામાં તેને છોડી દેશો નહીં. ૫ એ.એમ. કલબના સભ્યપદ સાથે આ અભ્યાસ આવશ્યક છે, દ્વારા દિવસ સુધી તમે, તમને આપેલા વચનને કોઈ પણ સંજોગોમાં વળગી રહેજો. માત્ર આટલું કરશો તો તમારું બાકીનું જીવન ખૂબ જ ઝડપી સુંદર થવા લાગશે. તમને હૃદયપૂર્વક આ ખાતરી આપું છું.

જુઓ, પરિવર્તન પ્રથમ તબક્કામાં મુશ્કેલ હોય છે. માટે જ સ્પેલબાઇન્ડર તેને ‘વિચલિત’ થવાનો તબક્કો ગણાવે છે. જો શરૂઆતમાં તે અધરં ન લાગે તો તે ખરેખર કોઈ પરિવર્તન નહીં લાવી શકે. તે અધરં હોવું જરૂરી છે, કારણ કે તમે જૂની પદ્ધતિ બદલીને નવી અપનાવી રહ્યા છો અને જૂની વ્યવસ્થાનો નાશ કરી રહ્યા છો. તમારા મગજના ન્યુચોન્સનાં નવાં જોડાણો સર્જુ રહ્યા છો, તમારા હૃદય અને મનને નવી રીતે પ્રોગ્રામ્બિંગ કરી રહ્યા છો. અવકાશયાન જ્યારે જમીનથી ઉપર ઊંચકાય છે ત્યારે ૬૦ સેકન્ડ માટે પૃથ્વીની જરમણકક્ષા કરતાં વધુ ઈધણ વાપરે છે, ખબર છે શા માટે?

જ્યારે તે ઊડવાનું શરૂ કરે છે ત્યારે શક્તિશાળી ગુરૂત્વાકર્ષણ બળ ખાળવા તેને વધુ ઈધણની જરૂર પડે છે, કલાકારે આત્મવિશ્વાસપૂર્વક જવાબ આપ્યો.

એકદમ બરાબર. ધનિકે સમર્થન આપ્યું. પ્રારંભિક તબક્કામાં આવતી મુશ્કેલીઓને જુતીને તીવ્ર વેગ મેળવવા માટે તેને વધુ ઈધણની જરૂર પડે છે. પરંતુ એક વાર તે ગતિ પકડી લે, પછી આપોઆપ તે ઊડે છે. કોઈ નવી આદત પાડવાનો પહેલો તબક્કો – ખરેખર ભાર મુશ્કેલીભર્યો હોય છે. તમારે તમારી જૂની દૃઢ થઈ ગયેલી આદતો, રૂઢિઓ, કામગીરીની પરમ્પરાગત પ્રથાઓ સામે વિજય મેળવવો પડશે. જ્યાં સુધી તમને તીવ્ર ગતિ પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી તમારે તમારા જ ગુરૂત્વાકર્ષણ બળની ઉપર ઊઠવું પડશે. શરૂઆતમાં તે ખરેખર ખૂબ જ પડકારજનક છે. હું તમને ખોટું નથી કહેતો પરંતુ તમે બંનેએ રોજ સવારે પાંચ વાગ્યે જાગીને ખૂબ જ સુંદર ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું છે. હવે જ્યારે તમે પહેલા તબક્કામાં હશો ત્યારે પ્રથમ ૨૨ દિવસ સુધી આકરી લડત આપવી પડશે. આમાં કંઈ ખોટું નથી, જેઓ શ્રેષ્ઠ જીવન અને પોતાની સર્જનાત્મકતા વધારવા દરછિતા હોય તેમણે આ પ્રકિરયામાંથી પસાર થવું જ પડે છે.

મોટા ભાગના લોકો વહેલી પરોઠે ઊઠી જવા માટે તૈયાર થાય છે, પણ પહેલા તબક્કાના શરૂઆતના દિવસોમાં મુશ્કેલી અનુભવે ત્યારે તેમને પથારીમાં પડી રહેવાની દરદી થાય છે. વહેલું ઊઠવું જરૂરી નથી તેવી દલીલો કરવા લાગે છે. તેમને લાગે છે કે આવું રૂટિન તેમના માટે યોગ્ય નથી, આટલી મુશ્કેલી બોગવીને કંઈ મળવાનું નથી. પણ મારી સલાહ છે: કોઈ પણ બોગે તેને વળગી રહો, સાતત્ય અને પુનરાવર્તન એ માસ્ટર્ચીની શરૂઆત છે. શરૂઆતમાં જે અધ્યર્થ લાગે છે તે પણ એટલું જ મહિને છે. તમારી જાતને એ વાત સતત યાદ અપાવજો કે મુશ્કેલ કામો કરવાં તે ખૂબ જ મહિનાનાં છે, જેને અપનાવીને જ આપણા સમાજના શ્રેષ્ઠ પ્રતિભાવાન લોકોએ સફળતા મેળવી છે. સાથે આ નિયમ પણ યાદ રાખજો: જ્યારે પસંદગી કરવાની આવે ત્યારે તમારા અંતરાત્માને અનુસરજો, તમારા વિકાસને વિકસાવજો અને તમારી આંતરિક શક્તિઓ, આવડત અને તાકાતને કામે લગાડજો. જ્યારે પણ તમને કોઈ પણ પડકારજનક કામ પડતું મૂકવાની દરદી થાય ત્યારે, વળગી રહેજો. તમે ખૂબ જ ઝડપી બીજા તબક્કામાં પહોંચી જશો અને નકારાત્મક વિચારો, તરંગી વિચારો અને મક્કમ લાગણીઓને સમજુને એવી રીતે સ્વીકારી લેજો કે નવી સફળતા માટે તેનું સર્વપણ જરૂરી છે. પહેલા બાવીસ દિવસ આ નવા રૂટિનની આંશિક પ્રગતિ દેખાશે.

ઉદ્યોગકારે ખાતરી કરવા પૂછ્યું, પ્રથમ તબક્કો જૂની આદતોના વિનાશનો છે કારણ કે નવી આદતોની ગોઠવણ કરવાની હોય છે, બરાબર?

હા, ચોક્કસ, કહીને ધનિકે સહમતી આપી અને તમે આ દિશામાં અત્યાર સુધી કંઈ ન કરી શક્યા તેનો મતલબ એવો નથી કે તમે અત્યારે કશું કરી શકો તેમ નથી. ઉત્સાહપૂર્વક માથું હલાવતાં તેમણે કદચું- હું એ વાતનું પુનરાવર્તન કરવા માગું છું કે, જો શરૂઆતમાં મુશ્કેલ ન હોય તેવું કોઈ પણ પરિવર્તન કોઈ પણ રીતે મૂલ્યવાન નથી હોતું. સમાજમાંથી આપણે એવું શીખ્યા છીએ કે જેમાં શરૂઆતમાં તકલીફ પડે તે કંઈક અયોગ્ય-ખરાબ થઈ રહ્યું છે અને આપણે જે કરી રહ્યા છીએ તે છોડી દેવું જોઈએ અને ફરીથી આપણે આપણી સુરક્ષિતતાના કોચલામાં આવી જવું જોઈએ. એ સ્થિતિ કદી પ્રગતિ તરફ લઈ જતી નથી, એ શૂન્ય જ રહે છે.

એકદમ સાચું, ઉદ્યોગકારે સંમતિ વ્યક્ત કરી. હું જેટલા લોકોને ઓળખું છું તે તમામ, રિપિટેશન કરતા દેખાય છે. બધા નહીં પરંતુ મોટાભાગના લોકો સમાન વિચારો, વર્તન અને વ્યવહારનું સતત પુનરાવર્તન કરતા જણાયા છે.

મિ. રિલેએ કદચું, સત્ય એ નથી કે તેઓ પોતાની જાતને બદલી શકતા નથી. માત્ર એટલું જ કે તેમણે પોતાની કુદરતી અદ્ભુત શક્તિઓને કાર્યરત કરવા માટે ન્યુરોબાયોલોજી સાથે જ મનોવિજ્ઞાન, શરીરવિજ્ઞાન, ભાવનાત્મકતા અને

આદ્યાત્મિકતાને સક્રિય રાખવા પરત્યે પ્રતિબદ્ધતા ન દાખવી. જ્યારે તમને કોઈ વાત અધરી છે એવું સમજાય ત્યારે જ તે સહેલી બની જાય છે.

આ પછી ધનિકે સિક્યુરિટી ગાર્ડને તેની ફ્લેશલાઇટનું ફોકસ લર્નિંગ મોડલના બીજા ભાગ, રૂટિનાઇગેશન પર ફેંકવા જણાવ્યું અને કદચું, આભાર કિરણા.

અહીં જુઓ – તમામ પરિવર્તન મદ્યભાગે આવીને ગૂંચવાડાભર્યું બની જાય છે. બીજા તબક્કાને ઇન્સ્ટોલેશન એટલે કહેવામાં આવે છે કે તે દરમિયાન તમે આંતરિક પરિવર્તન જેવી કામગીરી કરી રદ્દ્યા હો છો. તમારાં આંતરિક જૂનાં માળખાંને તોડવાની જરૂરિયાત હોય છે જેનાથી નવાં સ્થાપિત કરી શકાય. આ તબક્કો તમને ગૂંચવણમાં, માનસિક તાણાની સ્થિતિમાં અને નિરાશામાં મૂકે છે અને તેને છોડી દેવાની લાગણી તીવ્ય બનશે, એ હુદે કે 5 એ.એમ. કલબમાં જોડાવાનો તમારો નિર્ણય બદલી નાખવા પ્રેરાશો. ફરીથી પથારીમાં પડીને લાંબી ઊંઘ લેવા માટેની ઇરછા પરબળ બનશે. તેને ઓળખો, સમજો અને વિશ્વાસ કરો કે એ ક્ષણિક લાગણીથી બચવું તે સારા માટે જ છે. ખરેખર, ખૂબ સારા માટે. ભલે તમે તે જોઈ નથી શકતાં પણ તમે તમારી જીવનભર વહેલા ઉઠવાની આદત ઘડવાની દિશામાં આગળ વધી રદ્દ્યા છો. સંજોગો હવે સરળ બનવા લાગશે. તમે આ પ્રક્રિયાના બીજા તબક્કામાંથી પસાર થઈ રદ્દ્યા છો અને તેમાં તમને ગૂંચવાડા અનુભવાશે જ. એ તમને અસ્તત્વ્યરૂપ જ લાગવાનું છે. હકીકત એ છે કે તમે સુંદર રીતે વિકાસ પામી રદ્દ્યા છો. તમારા શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શનની તમે વધુ નજીક જઈ રદ્દ્યા છો. મનોવિજ્ઞાની કાર્લ જંગે આમ કદચું છે તેમ, ‘તમામ મૂંજવણમાં એક ઉકેલની વ્યવસ્થા છુપાયેલી હોય છે.’

આમ, જ્યારે તમે તમારા આ નવા રૂટિન સાથે આવું અમૂલ્ય જોડાણ સાધી રદ્દ્યા હો ત્યારે, નવા ન્યુરલ પાથવેંગ ઘડતી વેળા તમારા દિમાગમાં ઊથલપાથલ સર્જય છે. તમારા મનોજગતનું સંપૂર્ણ માળખું નવેસરથી ઘડાય છે. તમે પૂર્ણ પ્રમાણિકપણે એક તદ્દદન અજાણ્યા ક્ષેત્રમાં હો છો. નવા લીલા ફણગા ફૂટી રદ્દ્યા હોય છે. તમારી અંદર દર્શિયો ઉછાળા મારે છે. માનવશક્તિનાં નવાં ક્ષેત્રો સર કરી રદ્દ્યા હો છો, માનવજીવનના શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ માટે મહાન સૃષ્ટિમાં પ્રવેશ મેળવી રદ્દ્યા હો છો. કોર્ટસોલ નામનું માણસમાં ભય ઊભો કરતું હોર્મોન કાર્યરત થાય છે અને ઘણી વાર તમે ગભરાઈ પણ જાવ છો. તમારાં મગજ વધુ ને વધુ શક્તિઓનો સંગ્રહ કરી રદ્દ્યું હોય છે તેને કારણે આ બધું થતું હોય છે. પરિણામે નવી આદત કેળવવાના બીજા તબક્કામાં વારંવાર તમે થાક અનુભવો છો. પ્રાચીન ઋષિઓ, દીર્ઘદરખાઓ, તત્વચિંતકોએ ગહન રૂપાંતરની આ પ્રક્રિયાને ‘ધ ડાર્ક નાઇટ ઓફ સોલ’ તરીકે વર્ણાવી છે. એક દ્યારળ રહસ્યમય રીતે – લગભગ જાદુઈ રીતે – પતંગિયામાં તબદીલ થાય છે. આંતરિક પરિવર્તનની આવી પ્રક્રિયાને રહસ્યવાદીઓએ અનેક નાના મૃત્યુની હારમાળાના પ્રવાસ તરીકે વર્ણાવ્યું છે. તમારી અંદરની એ જૂની માન્યતાઓ ફરજિયાત મૃત્યુ પામવી

જોઈએ જેથી નવી જન્મ લઈ શકે. રૂપેલબાઇન્ડર કહે છે તેમ, ‘તમારી જાતને ઊંચે લઈ જવા માટે તમારી નબળાઈઓનો તમારે જાતે જ વિનાશ કરવો પડશે.’ આ નાટકીય શાંદો છે હું સ્વીકારું છું, પણ ગુરુજીએ સાચું જ કહ્યું છે. બીજા તબક્કામાં કચારેક તમે એવું પણ અનુભવશો કે સઘળું પડી ભાંગ્યું છે. પરંતુ ખરેખર તો બધું એક થઈ રહ્યું હોય છે – અલબટ સારી રીતે. જેમ તમે શીખ્યા છો કે માનવ દૃષ્ટિકોણ હંમેશાં વાસ્તવદર્શી નથી હોતો. આ એવું છે કે જાણે તમે ચશમાં વડે દુનિયાને જોઈ રહ્યા છો. હકીકતે જ્યારે તમે માસ્ટરી આત્મસાત કરવા તરફ ગતિ કરી રહ્યા હોવ છો ત્યારે સલામતી માટે તમારામાં ઊભી થતી ભરમણા ખરેખર તો ઘાતક સાખિત થાય છે. લગભગ ૨૨ દિવસ સુધી બીજા તબક્કામાં મક્કમ રહો અને જાણી લો કે તમારા માટે અદ્ભુત પુરસ્કાર આવી રહ્યો છે.

કલાકારે કહ્યું, તમે જે કહ્યું તે મને ખૂબ ગમ્યું. હું જીવનભર માટે વહેલા ઉઠવાની પરંપરા નિશ્ચિત કરીને જ રહીશ, ભલે તેના માટે મારે જીવનું જોખમ ઉઠાવવું પડે.

ધનિકે થોડી વાર માટે મૌન સેવ્યું.

હું આવી આંતરિક પરિવર્તનની આ છાયા જેવી પ્રકિરયામાંથી ઘણી વાર પસાર થયો છું. જ્યારે પણ હું કોઈ નવી આદત કેળવવા કે વધુ સારી આવડત મેળવવા માટે કે પછી પાયાગત માન્યતા કેળવવા માટે પ્રયત્ન કરું છું ત્યારે ત્યારે આ મૃત્યુ-પુનર્જનમની પ્રકિરયામાંથી પસાર થાઉં છું અને મારે એ તમને કહેવાની જરૂર છે કે કચારેક અંત આવી ગયો હોય તેવું લાગે છે. તમે ઘણી વાર ખૂબ ગભરાઈ જશો, થોડી વાર માટે થાકી જશો, મુંજવણમાં મુકાઈ જશો કે હવે તમારા અંતરઆત્માનો એ અવાજ શું કહેશો. કચારેક તમે ગાંડા થઈ ગયા હો એવો ભય લાગશો અને આ જ કારણે છે કે બહુ થોડા લોકો આ પ્રકિરયાને પાર કરે છે અને બહુ થોડા લોકો આને જુતી લઈને પોતાના દંતકથા સમા પ્રદર્શન વડે વૈશ્વિક સંસ્કૃતિ પર પોતાની અમીટ છાપ છોડે છે. એક પરિપૂર્ણ યોજા માટે આ એક રમત માત્ર છે. તેના માટે અપાર હિંમત, અતિશય ઉત્કૃષ્ટ મનોબળ અને અસાધારણ ચારિત્રયિક શક્તિની જરૂર પડે છે. આ તમામ વરતુ તમારામાં છે જ. તેને ઓળખો અને લાગુ કરો. જેમ મેં કહ્યું હતું, સતત અભ્યાસ અને ધીરજથી બધું તદ્દન આસાન બની જશો, અને સમયાંતરે તે આપોઆપ થવા લાગશે.

ઓકે, સાથીઓ, ધનિકે ફૂટબોલ કોચની અદાથી ઉત્સાહપ્રેરક રીતે તાળી પાડીને કહ્યું, તમે લોકો ખૂબ સુંદર રીતે ગરહણ કરી રહ્યા છો. તો ચાલો આપણે તેને વળગી રહીએ, આપણી પ્રગતિને કુંઈત કરતી જૂની ઘરેડ પ્રથાઓને તોડી પાડવા માટે નવી આદતોને કેળવવાની પ્રકિરયાને વળગી રહીએ. જે પ્રથમ તબક્કામાં આવે

છે. પછી તમારા મગજમાં નવી સર્કિટ બનાવવાની પર્કિન્યા ચાલુ રાખો, જે ન્યુરોપ્લાસ્ટિક્સિટી દ્વારા શક્ય બને છે અને બીજા તબક્કામાં તમારા ભાવનાત્મક પાયામાં વધુ સારા રસ્તા બનાવે છે. આટલું કરો અને તમે ચોક્કસપણે ટ્રીજા તબક્કામાં, તમારી ઉજ્જ્વલિના ‘સમન્વય’ તબક્કામાં પહોંચો જશો. યાદ રાખો: તમામ પરિવર્તન શરૂઆતમાં મુશ્કેલ, મદ્દયમાં અસ્તત્વયરસ્ત અને અંતમાં સુંદર હોય છે.

ધનિકે થોડી વાર માટે મૌન સેવીને પછી વાત ચાલુ રાખી.

અંતિમ તબક્કો એ છે જ્યારે તે એકસાથે આવે છે. 5 એ.એમ. કલબના આજીવન સભ્ય બનાવવાની તમારી પ્રતિબદ્ધતાના અનુભવો મેળવવાનું શરૂ કરો છો. દ્વારા દિવસના નવા રૂટિનને અપનાવવાના સમયગાળાના અંતની તમે તદ્દદન નજીક આવી પહોરયા હોવ છો. માટે હવે આ સફળતાનો સમય છે. પ્રારંભિક તબક્કાને તમે ઓળંગી ચૂક્યા છો, ખતરનાક અને ખળખળાટ મચાવતા વચ્ચે તબક્કામાંથી પસાર થઈ મજબૂત બનીને બહાર આવી ચૂક્યા છો અને તમારામાં વધુ કુશળતા તમને શ્રેષ્ઠતા તરફ દોરી જાય છે, અદ્ભુત કુદરત સાથે તમારું વધુ ઐક્ય સધાય છે. તમે હવે તમારા હવે પછીના શ્રેષ્ઠ કક્ષાના અવતાર છો, વધુ મોટા ખેલ રમવા માટે સજ્જ, વિશાળ શક્તિનું ઉદાહરણ બની વધુ લોકોને પ્રભાવિત કરો અને વિશ્વને વધુ ઉપયોગી થાઓ કારણ કે તમે તમારા પ્રારંભિક હિરોઇઝમની માલિકી મેળવી ચૂક્યા છો. તમારો કઠોર પરિશ્રમ, બલિદાન, સહનશક્તિ, ધ્યાનપૂર્વક અભ્યાસને વળગી રહેવું અને તમારી બહાદુરી – આ તમામ સંગઠિત થઈને તમને આ કક્ષાએ લઈ આવે છે, કારણ કે તમે નવી આદત કેળવવા માટે તમારી માનસિક, લાગાણીજન્ય અને શારીરિક તેમજ આદ્યાત્મિક કક્ષાને જોડીને કાર્યરત રહ્યા છો અને એ તમારા માટે સામાન્ય બની ચૂક્યું છે.

સામાન્ય? કલાકારને નવાઈ સાથે પૂછ્યું, જીવન એટલું સરળ બની જશે?

ધનિકે અચાનક નીચે પડીને પુશ-અપ્સ કરવા શરૂ કરી દીધા.

હવે તમે આ શું કરી રહ્યા છો? આશ્ર્યો પામતાં ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું. પછી મનોમન વિચાર્યુ, મેં ધાર્યા કરતાં પણ આ વધુ ચક્રવર્તી હોય છે. પણ મજાના માણસ છે.

જીવનનો પ્રારંભિક હેતુ પ્રગતિ છે: પોતાની શક્તિઓને વિકસિત કરવા માટે સતત કઠોર પ્રયત્નશીલ રહેવું. હું દરરોજ જે પુશ-અપ્સ કરું છું તે મને તંદુરસ્ત રાખે છે. પોતાને સતત યુવાન, ખુશ અને જીવંત રાખવાનો પણ તે એક શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. કંટાળો માણસની માનવીય ભાવનાનો નાશ કરે છે.

પ્રથમ કક્ષાના રમતવીર માટે, એક પર્વતની ટોચ એ ત્યાર પછીના પર્વતનું પ્રથમ પગથિયું હોય છે. એક નવી આદતને કેળવવી તે બીજુ નવી આદત શરૂ કરવા

માટેની શ્રેષ્ઠ તક છે. હું દરરોજ હજાર પુશ-અપ્સ કરું છું. આ સુંદર કસરત શ્રેષ્ઠ છે અને એકદમ સરળ છે જે, મારું શારીરિક સૌદર્ય જાળવે છે.

પરંતુ દરરોજના એક હજાર પુશ-અપ્સ કરવા એ પણ મારા માટે એક પ્રથા-રૂઢિ છે જે મને સતત કાર્યરત રહેવાની ચાદ અપાવે છે. મારા માઇનડસેટ, હાર્ટસેટ, હેલ્થસેટ અને સોલસેટને સતત ઊંચો લાવવા તેમજ મારી પ્રગતિને ઊંચે લઈ જવા માટે સતત પ્રેરણા આપે છે. પ્રમાણિકતાપૂર્વક કહું તો મને નિષ્ફળ જવાનો કોઈ ભય લાગતો નથી. તે તો ડિડતાં શીખવાની એક પ્રક્રિયાનો એક ભાગ છે. મને માત્ર એ વાતનો ડર છે કે હું આગળ વધી રહ્યો છું કે નહીં.

સમજાયું, ઉદ્યોગકારે કદયું.

આ પછી ધનિકે પોતાની પહેલી આંગળી ટિચિંગ મોડલ પર જ્યાં ‘ધ ઓટોમેટિસ્ટિ પોઇન્ટ’ લખ્યું હતું ત્યાં મૂકી.

મજાની હકીકત એ છે કે જ્યારે તમે ઓટોમેટિસ્ટિ પોઇન્ટ પર પહોંચી જાઓ પછી તમારે સવારે પાંચ વાગ્યે જાગવા માટે મનોબળની કોઈ જરૂર રહેતી નથી. તમારી માનવસહજ વ્યવસ્થામાં નવા રાજ્યશાસનની સ્થાપના થઈ ચૂકી હોય છે. મળસ્કે જાગી જવું તે સહજ સવભાવ બની ગયો હોય છે અને સરળ પણ. તમારી આવડત અને દ્વદ્દ દિવસના તમારા સર્વપણીની સાચી ભેટ આ રહી: વહેલા ડિફવા માટે સૂતી વખતે તમે જે તમારા મનોબળનો ઉપયોગ કરો છો તે હવે બીજુ વિશ્વકક્ષાની આદત કેળવવા માટે મુકૃત થયો છે. તે હવે તમારા માટે વધુ ઉત્પાદક, સમૃદ્ધ, આનંદદાયક અને સફળ બનવા માટે નવી તક છે. દાખલા તરીકે તમામ પ્રોફેશનલ એંથ્લીટસની સફળતાનું આ જ રહીસ્ય છે. એવું નથી કે સામાન્ય માણસો કરતાં તેમનામાં વધુ શિસ્ત હોય છે. તેમણે તેમના આવેગોનું નિયંત્રણ કરીને તેમને લાભકારક સ્થિતિમાં ફેરવવા માટે તેઓ વિજય ન મેળવે ત્યાં સુધી દ્વદ્દ દિવસ પ્રયાસરત રહ્યા હતા. ત્યારબાદ તેમણે તેમના મનોબળને અન્ય બાબત પર કેન્દ્રિત કર્યો અને શ્રેષ્ઠતા હાંસલ કરી. વધુ એક અભ્યાસ અને તેમણે વિજય હાંસલ કર્યો. એક પછી બીજુ એમ સારી આદતો કેળવવલી તે જ શ્રેષ્ઠ પ્રોફેશનલોની રમત છે. સમય જતાં તેમની આ આદત ઓટોમેટ, પ્રક્રિયાસરની અને તદ્દદન સહજ બની જાય છે, એક વખત તેઓ આ પ્રક્રિયા સાથે જોડાઈ જાય છે પછી તેમને કોઈ પ્રયત્નોની જરૂર પડતી નથી અને આવા મહામાનવો તેમની જીતની સતત પ્રોફેશનલ કરતા રહે છે, તેઓ એ કક્ષાએ પહોંચી ગયા હોય છે કે તે પ્રોફેશનલ તેમના અસ્તિત્વનો સહજ ભાગ બની જાય છે.

તેઓ એ કક્ષા પર પહોંચી જાય છે જ્યાં તેમને કાર્યરત કરવા સરળ અને અટકાવવા મુશ્કેલ હોય છે, ખરું ને? કલાકારે પૂછ્યું.

એકદમ સાચું, ધનિકે જવાબ આપ્યો.

કલાકારે ઉત્સાહથી કદયું, વ્યક્તિગત રીતે અને એક ચિત્રકાર તરીકે મારા માટે આ મહિંતવનું છે. હું આ આખી પ્રકિર્યા સંપૂર્ણ રીતે સમજુશ, ત્રણોય તબક્કા વિશે – વિઘટન, કેળવણી અને અમલીકરણ – લગભગ ર૨ દિવસ લાગે છે ખરં ને?

ખરં અને લગભગ ફુડ દિવસે તે ઓટોમેટેડ બની જાય છે. આ જ ઓટોમેટિસ્ટિ પોઇન્ટ છે, કારણ કે આદતો કેળવાતાં લગભગ ૬ અઠવાડિયા લાગે છે. અઠવાડિયા પછી સવારે પાંચ વાગ્યે ઊઠવાનું બંધ કરી દેતા નહીં. પ્રોસેસની મદ્યામાં જ્યારે ગુંચાવણાભરી સ્થિતિ આવે ત્યારે હારી જતા નહીં. સમગ્ર અભ્યાસ દરમિયાન તમારું સાતત્ય જાળવી રાખજો અને તમામ પડકાર અને પરીક્ષાઓને પાર કરજો. કોઈ પણ અદ્ભુત રચના ધીરજ માગી લે છે અને પરતિભાનું ધડતર સમય માગે છે. તમારા સર્મર્પણામાં સાચા રહો, જેમ સૂર્ય ઊગે છે અને મોટાભાગના લોકો ઊંઘે છે, ત્યારે તમે તમારા માટે એક કલાક કાઢો, જે તમારા વ્યક્તિત્વને કેળવવા માટે લાંબા સમય સુધીના તમામ બાદ્ય ખ્યાલોને સમજવા માટે તૈયાર કરશે જેના આધારે ચાર અંતરિક સામ્રાજ્યને વિકસાવવા માટે મદદરૂપ થશે. તમારી પૂર્ણ આવડતને ઉપયોગમાં લેવાની એક પણ તકને અવગણણ નહીં. તમારી અદ્ભુત તાકાતને વિસ્તારીને જુઓ, ખુશીઓનો ગુણાકાર કરો અને તમારી અંદર સ્વર્ગાનુભૂતિ કરો, જેને બાદ્ય તત્ત્વો કચારેય ઘટાડી શકે નહીં. મિત્રો, આ એ રીત છે કે તમે કેવી રીતે અપરાજિત બની શકો અને તમારી શક્તિઓના સ્વામી કેવી રીતે બની શકો. સાથે જ તમારા અનોખા માર્ગ દ્વારા દુનિયા માટે એક અજાયબી સમાન કેવી રીતે બની શકો.

ઉદ્યોગકારે કદયું, વાહુ, અદ્ભુત. ખૂબ મદદરૂપ થાય તેવું. બહુ ઓછા લોકોમાં કુશળતા કેળવવાની જરૂરી આદતો હોય છે તે હવે સમજાયું. મોટાભાગના લોકો પોતાને જ આપેલાં વચ્ચનને લાંબા સમય સુધી વળગી રહેતા નથી. તેઓ કરી શક્યા હોત પણ તે કરતા નથી.

હા, ધનિકે સહમતી આપી. આ માટે જ અભ્યાસ તથા માહિતી દ્વારા શીખવું અને આગામ વધું બહુ જ મહિંતવનું છે. મોટાભાગના લોકો આ જીવન બદલનારા મોડલ અને વ્યવહાર અંતર્દૃષ્ટિને સમજુ શકતા નથી જેને હાલ તમારી સમક્ષ રજૂ કર્યું અને તેઓ જાણતા નથી માટે જ તેનો ઉપયોગ પણ કરી શકતા નથી અને ઉપયોગમાં ન લેવાયું હોય તેવા ઝાનનું અવમૂલ્યન થાય છે. આપણે તમામ જીતવા માટે જ સર્જાયા છીએ. તે વિશે દરેકની પરિભાષા અલગ હોય છે. દુઃખદ રીતે મોટા ભાગના લોકો તત્ત્વજ્ઞાન કે મેથેડોલોજુની શાળામાં ભણવા જતા નથી જેનું સ્પેલબાઇન્ડરે મને શિક્ષણ આપ્યું છે. તે જ શિક્ષણ અત્યારે હું તમને આપી રદ્દો છું. તમારે માત્ર સ્પેલબાઇન્ડરના આ કાર્ય વિશે વધુ ને વધુ લોકોને મહિતી આપવાની છે. પ્લીગ, આ રીતે તમે ઉદાસીનતાના અંધકારમાં ડૂબેલા, મદ્યમાર્ગમાં અટવાયેલા, અને જુદી જુદી અછતથી પીડાતા લોકોને

બાકીની જિંદગી માટે તેમની આતંચિક શક્તિઓ ખીલવવામાં મદદરૂપ બનજો. આપણે દુનિયાને વધુ સારી, સ્વસ્થ, સુરક્ષિત અને વધુ પ્રેમભરી જગ્યા બનાવવાની જરૂર છે.

ચોક્કસ. કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર બંનેએ એકબીજાને વચન આપ્યું.

ઉદ્યોગકારના મનમાં પોતાની અત્યાર સુધી વીતેલી અને હાલ આ ક્ષણની જિંદગી વિશે મનોમંથન ચાલતું રહ્યું. તેમને લાગ્યું કે આ બધું શક્તિશાળી અને સુંદર છે. હકીકતે તે એક વ્યક્તિનો સુખદ આનંદ હતો જેણે જીવનના સાચા ખજાનાની કુશળતાપૂર્વક શોધ કરી હતી.

એ ક્ષણે ઉદ્યોગકારને સમજાયું કે તેને કેટલા બધા આશીર્વાદ મળ્યા હતા.

પોતાની કંપની ટેકઓવર કરવાનો પરયાસ પોતે જ હલ કરશે કારણ કે જીવન હંમેશ માટે શ્રેષ્ઠ રીતે કામ કરવાની રીતનો માર્ગ બતાવે છે. તેમણે વિચાર્યુ, સમયાંતરે જ્યારે પણ એવી પરિસ્થિતિ ઊભી થતી ત્યારે પોતાની અંદર ઉદ્ભવતા કુદરતી કરોધ, નિરાશા અને ઉદાસીની લાગણીઓને નિયંત્રિત કરતા હવે પોતે ચોક્કસપણે શીખી લીધું. તે તેમની માનવીય શક્તિ હતી; સાચી અને સાચા અર્થમાં બહાદુર, જરાય નિર્બળ નહીં. તે એ સમજું ચૂક્યાં હતાં કે ધન, પરસંશા અને કીર્તિથી પણ મહિંદ્રાની વરસ્તુઓ હોય છે અને ઘણા આર્થિક રીતે સમૃદ્ધ લોકો આ બાબતે ખરેખર દરિદ્ર છે.

મારી આતંચિક ખુશીથી વધુ મૂલ્યવાન કંઈ જ નથી. માનસિક શાંતિથી વધુ મૂલ્યવાન કર્શું જ નથી. મહિલા ઉદ્યોગકારે વિચાર્યુ.

પોતે પ્રેમ મેળવ્યો હતો. હવે તે સંપૂર્ણ સ્વસ્થ હતાં. તેમની પાસે એવી ઘણી વરસ્તુઓ હતી જેના માટે તે આભારી હતાં. આ સુંદર દુનિયાનો વૈભવ જોવા માટે બે આંખો હતી અને બધે પહોંચવા માટે બે પગ હતા. દુનિયામાં લાખો લોકો ભૂખ્યા રહે છે જ્યારે તેને તેના ટેબલ પર જ ભોજન મળી જાય છે. વિશાળ છાંયડો આપે તેવી તેના માથા પર છત છે. તેના પુસ્તકાલયમાં અટળક પુસ્તકો છે, જે તેની સર્જનાત્મકતાને ખીલવે છે, અને ધનિક કહે છે તેમ તેની પાસે હંમેશાં એ તક રહેલી છે જેના દ્વારા તે પોતાની આતંચિક શક્તિઓ પર સ્વામિત્વ મેળવી શકે છે જેનાથી તેને તો ફાયદો થશે જ, સાથે તે સમાજની પણ સેવા કરી શકે છે.

તેમણે પોતાના રોકાણકારો સાથેની દુશ્મનાવટને જતી કરી. તેમણે પોતાના વિરોધીઓ પરત્યેના ગુરુસાને પડતો મૂક્યો અને તેમણે તેમની તમામ નિરાશાઓને પડતી મૂકી દીધી. વધારે પડતી ગંભીરતા દાખવવા માટે જીવન ખરેખર ખૂબ જ નાનું છે અને પોતાના જીવનના અંતે એ મહિંદ્રાનું નહીં ગણાય કે તે વેન્યર કેપિટાલિસ્ટ પાસે તેની એન્ટરપ્રાઇઝની માલિકી હતી, પરંતુ તે એક માણસ તરીકે શું બન્યાં, તેમણે કરેલી

કામગીરી, તેમણે કેટલા લોકોને મદદ કરી, તે જુવન દરમિયાન કેટલું હસ્તયાં અને કેવી કેવી રીતે તેમણે જુવન પસાર કર્યું એ બધું મહિંદ્રાનું હતું.

ધનિકની વાત સાચી હતી: દરેક વ્યક્તિ જે તે સમયે પોતાની ચેતનાના જે સ્તરે હોય છે તે પોતાની સાચી શક્તિના સ્તર પર જે તેઓ કરી શકે છે તેના આધારિત શ્રેષ્ઠ કાર્ય કરે છે અને જો પોતાના ચોકાણકારો સાંચ જાણતા હોત તો તેમણે સાંચ જ કર્યું હોત. આ લોકોએ પોતાના માટે દુઃખ અને પીડા ઊભાં કર્યા કારણ કે તેમના અંતરમનમાં તેઓ દુઃખી જ હતા. જે બીજાને પીડા આપે છે તેઓ અજાણતાં તો પોતાને જ નફરત કરે છે. હા, આવા પરકારના ઉર્ચય દૃષ્ટિકોણથી જોવાનું ચલણ આપણી સંસ્કૃતિમાં સામાન્ય નથી. પણ કદાચ તેના કારણે જ આપણી દુનિયા અનેક યુદ્ધોથી ભરયાક છે, ખૂબ જ ભયંકર અને ખૂબ જ નફરતથી ભરપૂર. ઉદ્યોગકારે વિચાર્યુ, કદાચ કોર્પોરેટ લૂંટારા જ તેના ગુરુ હતા. કારણ કે તેમણે જ તેમને નિરાશાની એ હદ પર પહોંચાડી દીધા, જેથી તેમને ફરજિયાત પોતાને બદલવાની અને ફરીથી ઊભા થતાં શીખવાની જરૂર પડી હતી. ધનિકે જે શિખવાડ્યું હતું તે બધું કદાચ તે જ હોઈ શકે. જેમણે તેમને સૌથી તેજસ્વી કુદરતી ભેટોની સંભવિતતાને પરિપૂર્ણ કરવા અને પોતાના સૌથી શ્રેષ્ઠ નસીબને સમજવા માટે જરૂરી અને મહિંદ્રાની તૈયારીઓ કરી હતી. આ રીતે માનવતાને પણ તેનો લાભ પહોંચયો હશે અને કદાચ, જ્યારે આપણે બધું જ ગુમાવી દઈશું તેવો ભય અનુભવીએ છીએ ત્યારે જ આપણને આપણી ભવ્ય શક્તિઓનું ભાન થતું હોય છે.

તેમની સામે ઊભેલા આ વિચિત્ર, અણાદારી હરકતો કરનાર અને સૌથી પ્રામાણિક ગુરુ મિ. રિલે સ્ટોન, ઉદ્યોગકારના હૃદયને આંદોલિત કરી રહ્યા હતા. સરળ લાગતી અને શરૂઆતમાં અધિરી જાણતી દરરોજ ૫ એ.એમ. કલબમાં જોડાવા અંગે સમજાવી રહ્યા છે, અને જે વ્યક્તિ તેનો અમલ કરશે તે ખરેખર સર્જનાત્મકતા, સમૃદ્ધિ અને સુખાકારીમાં આમૂલ પરિવર્તન લાવી શકશે. તેમણે સ્પેલબાઇન્ડરની કોન્ફરન્સમાં, પ્રથમ વિચિત્ર મુલાકાત વેળા આપેલાં તમામ વચન પાળી બતાવ્યાં હતાં. તેમણે પોતાને એક પ્રચંડ વ્યક્તિત્વ સાખિત કર્યા હતા, માત્ર ઉદ્યોગો પૂરતા જ નહીં પરંતુ શાંત વ્યક્તિત્વ તરીકે પણ.

આવી વધુ બાબતોની આપણને જરૂર છે. ઉદ્યોગકારે વિચાર્યુ. પુરાષો અને મહિલાઓ આગેવાનો જ છે. લોકો મોટી મોટી વાતો અને હોદદાઓના નહીં પરંતુ ચારિત્રક શક્તિઓ, તેમની નમરતા સાથેની આવડત, તેમના હૃદયની કર્ણણા અને તેઓ જેમને મળે તેમના પ્રત્યે અસાધારણ સર્મર્પણ દાખવતા લોકોના પ્રભાવમાં આવે છે. સાચા નેતાઓ સ્વાર્થના વ્યસન અને અહંકારનો ઓછો અને ઝાનની નિઃસ્વાર્થ સૂચનાઓનો વધુ અમલ કરે છે.

ઉદ્યોગકારને કવિ માચા એનજેલોના શબ્દો ચાદ આવ્યાં મારી છારણ એવી છે કે તું જે છે તે જ છે, તું જે છે તે જ બની રહે અને આ મતલબી દુનિયાને તારા કરણાભર્યાં કાર્યો દ્વારા આશ્રયમાં મૂકી દે.

તે ક્ષણે મધ્યરટે રેસાની વાત પણ ઉદ્યોગકારના માનસપટલ પર તરી આવી: જો દરેક વ્યક્તિ માત્ર પોતાનું આંગણું જ ચોખખું રાખે તો પણ દુનિયા સ્વરણ બની જાય.

અને આમ, આ એક ખાસ વહેલી સવારે, દુનિયાના એ અદ્ભુત સ્મારકમાં તેમણે માત્ર માફી જ ન બક્ષી – પણ પોતાની જાત માટે મક્કમ નિર્ધાર કર્યો. કોઈ પણ વ્યક્તિમાં કચારેય ન હોય તેવી ઊંડી સમજશક્તિ, એ પોતાની સમગ્ર દુનિયા બદલવાનો શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે, અને તે પોતાની અંદરના શ્રેષ્ઠને બહાર લાવવાની પ્રક્રિયા એ તમામ બાદય સંબંધોને સારા બનાવવાનો સૌથી ઝડપી માર્ગ છે. તેમણે પોતાની જાતને જ વચન આપ્યું કે તે કચારેય માત્ર પોતાનો જ લાભ નહીં જુઓ. તેમણે પોતાને વચન આપ્યું કે જુવનના બાકીના તમામ દિવસ દરરોજ સવારે પ વાગ્યે જાગશે, અને તે અન્ય તુરણ કાર્યો, બિનમહિતવની ઉતેજનાઓ અને બિનજરૂરી ગુંચવણોને બદલે વિજયી કલાકની પોતાને ભેટ આપશે. તે પોતાની માનસિકતાને સંતુલિત કરવાનું, હૃદયને શુદ્ધ કરવાનું, સ્વાસ્થ્યને મજબૂત બનાવવાનું તેના આત્મશક્તિ વધારવાનું ચાલુ રાખશે.

બુદ્ધિ ભલે ગમે તેટલાં બહાનાં કાઢે કે પોતાની ગમે તેટલી નબળી અને ગભરાયેલી મતિ ભલે તમે તેટલી દલીલો કરે, પણ તે પોતાની જાતને પ્રબળ બનાવશે. કારણ કે તે પોતાની મહાનતાનો અનુભવ કરવા માટે લાયક છે અને કારણ કે તે પોતે એક મહાન પ્રતિભા બનવા છરછે છે જેની આપણે સૌ રાહ જોઈ રહ્યા છીએ.

ધનિક આગળ કદચ્યું. તમારી નવી આદતોને કાયમી બનાવવા માટે ત્રણ અંતિમ અને અતિવ્યવહાર યુક્તિઓ. આ તમારા માટે ખૂબ જ મહિતવનો વિષય હોઈ મેં તેના પર ખૂબ સમય ખરર્યો હતો. 5 એ.એમ. કલબના રન્ટિનને મક્કમ બનાવે તે માટેની ત્રણ યુક્તિઓ અંગે હું તમને ઝડપથી સમજાવીશ અને ત્યારપણી આપણે અહીંથી બહાર જઈશું.

તેમણે એક ફ્લેશલાઇટ બહાર કાઢી અને તેનાં કિરણો છત તરફ ફેંક્યાં. નીચેના ફેન્સ ટોટૂઓ ઉપસી આવ્યાં:

1. 1. જો કોઈ ટેવને કાયમી બનાવવી હોય તો તેને એકલા કચારેય ન કેળવો.
2. શિક્ષકે સૌથી વધુ શીખવાનું હોય છે.
3. 3. જ્યારે તમે કશુંક છોડી દેવા છરછો છો તે જ સમયે તમારે ચોક્કસ આગળ વધવું જોઈએ.

ધનિકે ફરીથી રિમત કર્યું. એકદમ સરળ સૂચનાઓ, ખરં ને? ગહન રીતે સરળ કારણ કે – તે સરળ રીતે ગહન છે. પહેલો મુદ્દો તમને એ જણાવે છે કે પ્રથાઓ હંમેશાં સમૂહમાં વધુ અસરકારક બને છે. આ જ કારણે 5 એ.એમ. કલબના સભ્ય બનવું જરૂરી છે. હાલ પણ રૂટિનમાં તમે એકલા નથી. આપણે બધાં આ પ્રક્રિયામાં છીએ અને મારી પ્રામાણિક ઇરણ છે કે તમે લોકો ધેર જાવ ત્યારે બને એટલા લોકોને સાથે કલબમાં જોડજો. એવા લોકોને જેઓ વહેલા ઊઠી શકે જેથી તેઓ વિશ્વકક્ષાનું અને અસાધારણ જીવન મેળવી શકે. જૂથો હંમેશાં ઉત્કૃષ્ટ પરિણામો મેળવવા માટે આ બાબત લાંબા સમયથી શ્રેષ્ઠ સાબિત થઈ છે. તો આ કોન્સેપ્ટનો ભરપૂર લાભ ઉઠાવજો.

બીજો મુદ્દો તમને એ યાદ કરાવશે કે તમે એ વાતો ફિલસ્ફૂરી અને મેથેડોલોજી શીખવજો જે હું તમને શિખવાડી રદ્દો છું. જેમ તમે કોઈકને શિખવાડશો તેમ તમારી એ વિશેની સમજણ વધુ ગહન બનતી જશો. બીજાને શિખવાડવું તે એક રીતે તમે પોતાને જ એક બેટ આપી રદ્દ્યા હોય તેવું છે.

મેં આ બાબતને કયારેય આવી રીતે જોઈ નથી, ઉદ્યોગકારે સ્વીકાર્યું.

તે સરચાઈ છે. ધનિકે માહિતી આપી અને જે છેલ્લી લાઇન તમે છત પર જોઈ રદ્દ્યા છો તે સૌથી મહિનાની છે. સાતત્ય એ તમામ પ્રકારની માસ્ટરી મેળવવા માટે જરૂરી છે. જે ક્ષણે તમને એવું લાગે કે તમે હવે આગળ વધી નહીં શકો ત્યારે જ તમારા મનોબળની નવી કક્ષા પર પહોંચવા માટે અસંખ્ય તકો હોય છે. જ્યારે તમે અનુભવો કે તમે હવે કાર્યરત નહીં રહી શકો ત્યારે થોડુંક વધુ કરો. તમારી સ્વયંશિરતના સ્નાયુઓ નોંધપાત્ર રીતે વિસ્તૃત થશે અને તમારું આત્મસન્માન વિશાળ રીતે વધશો.

અનેક બાબતો પોતાની શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદકતા માટે આવશ્યક હોય છે, જે તમારા ક્ષેત્રની આગેવાની લે છે અને તમે જે રીતે જીવનને રચો છો, જે પ્રશંસા કરો છો તે તમારા માટે છે.

ધનિકે આંખો બંધ કરીને લેખક અને તત્ત્વચિંતક જોરાલ સાઈકસનાં વાક્યોનું ઉચ્ચારણ કર્યું, તે આ મુજબ હતું : કોઈ પણ નક્કર સિદ્ધિ માટે આવશ્યક છે નિરંતર પ્રશિક્ષણ અને મોટાભાગના સમાજથી અંતર.

ધનિકે કદંબું, તમે આક્રાન્તકારક રીતે તમારી જાતને શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે લાયક છો. તમને સતત ધેનમાં રાખતી સુંવાળી પથારીમાં પડ્યા રહીને તમારી અંદર સૂતેલી શક્તિઓને દગ્ધો ન કરતા. દુનિયાના મહાન પુરુષો અને મહિલાઓ તેઓ એટલે મહાન નથી બન્યાં કે તેઓ મોહક આવરણો હેઠળ રદ્દ્યાં હતાં, પરંતુ એટલે બન્યાં હતાં કારણ કે તેમણે ઉત્કૃષ્ટ મહિનવાકંઝાઓ સેવી હતી અને તે મેળવવા તેઓ પ્રચટનશીલ રદ્દ્યાં હતાં – મોટાભાગના લોકોએ તેમને પાગલ પણ કદંબ હતા. સર્વોત્કૃષ્ટ બનવા માટે સમય, પ્રતિબદ્ધતા, બલિદાન અને ધીરજની જરૂર પડે છે અને એક સત્તમાં

કંઈ હીરોઇઝમ આવી જતું નથી. ૫ એ.ચેમ.ની ટેવ પાડો. આ પ્રક્રિયાને નિર્ણતર સમય સુધી વળગી રહો અને જ્યારે તે છોડી દેવાનું મન થાય ત્યારે ખાસ આગળ વધો. આ પ્રક્રિયા તમને દંતકથારૂપ પ્રસિદ્ધિ અપાવશે અને તમારા ભાવિને વિશ્વાભરમાં પ્રભાવક બનાવવા માટે પોતાને પ્રભાવશાળી વ્યક્તિ તરીકેની મહોર મારો.

આ બાદ સ્ટોન રિલે ઊભા થયા. પોતાના બંને શિષ્યોને આલિંગન આપ્યું અને આરસના માર્ગો પરથી પસાર થઈને ચાલ્યા ગયા.

JOIN TELEGRAM CHANNEL

૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો ૫ એ.એમ. કલબ દ્વારા અભ્યાસ

“વહેલી સવારે જ્યારે આળસને કારણે તમે પથારીમાંથી ઊભા

થવા ન ઇરછતા હોવ ત્યારે, ચાલો આ વિચારને મનમાં ધરીએ :

‘હું માનવતાના કાર્ય માટે જાગી રદ્દ્યો છું’ ”

— માર્કોસ ઓરેલિયસ, ચોમન રાજવી

મારી નસોમાં મારં રોમ વસેલું છે, મારા રક્તમાં તેની શક્તિ વહે છે, અને તેનો અનન્ય પ્રકારનો જાડુ મારી ભાવનાઓને પુનર્જીવિત કરે છે, તેમ શહેરના પ્રાઇવેટ એપર્પોર્ટ પર જોટ પહોંચ્યું તે વખતે ધનિકે વિચાર્યું. વિમાનમાં ઇટાલિયન મ્યુઝિક ગ૱નપ નેરિટાનું મોગોલિયા ગીત વાગી રદ્દ્યું હતું.

તેમણે સ્વગત કદયું, ચોમનોનું પ્રખર ગૌરવ, અદ્ભુત ગુનૂન અને વિશાળ હૃદય મને હંમેશાં પ્રેરણા આપતા રદ્દ્યા છે. તે મારા આત્માને ઊંચે લઈ જવામાં કયારેય નિષ્ફળ નથી જતું - અને હંમેશાં મારી આંખમાં આંસુ લાવી દે છે. ઉત્કૃષ્ટ બોજન મારી કૃધાને તૃપ્ત કરે છે અને મારા જીવનનો શ્રેષ્ઠ આનંદ આપે છે. શહેરના ઓપન એર મ્યુઝિયમનાં સ્થાપત્યો, જ્યાં વરસાદના સમયમાં ટહેલવાનું મને પસંદ છે તે મારી અંદરના કવિ અને યોજ્ઞા બંને સાથે જાણે વાતો કરે છે.

ધનિકે પોતાના જીવનનો ઘણો શ્રેષ્ઠ, છતાં ચોગચ જીવનથી વંચિત હિસ્સો રોમના ઐતિહાસિક કેન્દ્ર વિચા વિકટોરિયાના એક એપાર્ટમેન્ટમાં વિતાવ્યો હતો. વસંતઅતુમાં અહીના બગીચાની સુગંધમાં મંદિરની બાજુમાં લાંબું વોર્કિંગ અને સેલડ વિલા બોર્ડિંગ નામના પાર્કના તળાવની બાજુમાં બેસવું, આ બે તેના જીવનની પ્રિય વરતુઓ હતી. સવારે પ વાગ્યે જાગી, ચોમનો ગીય ટ્રાફિક તેની ભવ્યતાને છીનવી લે તે પહેલાં પોતાની માઉન્ટેઇન બાઇક લઈ તે નીકળી પડતા અને ટરિવી કુવારાની પાછળ, મોન્ટી સુધી અને કોલોસિયમ થઈ છેવટે પિટ્યા નાવેના થઈને ચર્ચની અજાયબીને માણવા ત્યાં બેસતા. તે અદ્ભુત સ્કવેર તેમને એવી તેજસ્વિતાની યાદ અપાવતું જે ફક્ત વહેલી સવારે જ મળી શકે.

ધનિકને તેમના જીવનનો સૌથી ભવ્ય પ્રેમ રોમમાં મળ્યો હતો. એ મહિલા સાથે ધનિકની મુલાકાત એક અંગરેજુ બુક સ્ટોરમાં થઈ હતી. તેને પહેલી વાર મળ્યા ત્યારે પોતાની ત્વીસીના અંતમાં હતા, તે કુંવારા હતા. ત્યારે તેમનું વ્યક્તિત્વ એક પ્લેબોય જેવું, એક એવા પુરુષ જેવું જે અત્યાંનદમાં જ રહે છે. ધનિકને તે હજુય યાદ છે કે

એક પુસ્તક માટે પોતે એ મહિલાની મદદ માંગી હતી. વેનેસાએ અત્યંત નભર રીતે પુસ્તક તેમને આપ્યું અને તે બીજા ગ્રાહકને મદદ કરવા લાગી ગયાં હતાં.

ખૂબ સુંદર ગોઠવણવાળાં પુસ્તકોની એ દુકાનમાં ધનિકે એક વર્ષ કરતાં વધુ સમય સુધી મુલાકાતો લીધી ત્યારે તે આ યુવાન મહિલાને તેમની સાથે રાત્રિભોજન કરવા માટે સંમત કરી શક્યા હતા. આ યુવતીની સુંદરતાએ ધનિકને મોહિત કર્યા હતા. વેનેસાનું પ્રખર બુદ્ધિયાતુર્ય, તેની આકર્ષક અંગત સ્ટાઇલ અને તેનું અદ્ભુત હાસ્ય ભારે મોહક હતું.

ઇટાલીની દક્ષિણે આવેલા પુરિલયા પરાંતના ભવ્ય અને આકર્ષક દરિયાકિનારે તેમણે લગ્ન કર્યા હતાં.

કેવો અદ્ભુત દિવસ હતો એ! ધનિકના મન પર ચાદો ઊભરી આવી. આખાયે સ્ક્વેરમાં સંગીત પરસરી ગયું હતું અને અમે લોકોએ આથમતા પૂર્ણ ચંદ્રની ચાંદનીમાં ડાન્સ કર્યો હતો. શહેરના લોકો ઉંસાહથી આ પરસંગમાં જોડાયા હતા

વેનેસા સાથેના ધનિકના સંબંધ કયારેક રોમાંચની સર્વોરચ સીમાને વટાવી જતા, તો કયારેક ચિંતાજનક હુદે કથળી પણ જતા. જ્યાં અગાધ પ્રેમ હોય ત્યાં આવું સ્વાભાવિક હોય છે.

ખલિલ જિઝાને પ્રોફેટમાં લખ્યું હતું, જ્યારે તમને પ્રેમનો સંકેત મળે તો તમે તેને અનુસરજો. જોકે, તેનાં ચટાણ આકરાં હોય છે. તેની કોમળ દેખાતી પાંડડીઓમાં છુપાયેલી તલવાર તમને દ્યાવ આપી શકે છે. તેનો મધુર લાગતો અવાજ તમારાં રવણોને ઘૂણધાણી કરી શકે છે, જેમ ઉત્તરના પવન બગીચામાં કચરો ઠાલવે છે. આ બધી બાબતો પ્રેમ જ તમારી સાથે કરી શકે છે જેથી તમે તમારા હૃદયનાં રહસ્યોને જાણી શકો. સુખ અને વેદનાની ઉથલપાથલ વરચે ધનિક અને તેમનાં પતની દાયકાઓ સાથે રહ્યાં હતાં.

ઘણાં વર્ષ પહેલાં તેમનાં પતની મૃત્યુ પામ્યાં હતાં છતાં ધનિકે ફરીથી લગ્ન કર્યાની હતાં. તેમણે પોતાનું સમર દ્યાન પોતાના વ્યાવસાયિક સામ્રાજ્યમાં અને પરોપકારનાં કાર્યોમાં લગાવી દીધું હતું. તેઓ એકલા જ પોતાના સુંદર જીવનને દિલથી માણી રહ્યા હતા.

ધનિકે પોતાનું પર્સ ખોલ્યું, તેમાંથી વેનેસાની કરચલીઓવાળી તસવીર બહાર કાઢી અને તેની સામે નજર માંડી, તેમને ઉધરસ શરૂ થઈ.

તમે બરાબર છો બોસ? કોકપિટમાંથી પાઇલટે પૂછ્યું.

તસવીરને જોવામાં તલ્લીન ધનિકે કોઈ જવાબ ન આપ્યો.

થોડા દિવસ પહેલાં જ ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને રોમ પહોંચી ગયાં હતાં, અને અદ્ભુત સ્થળો જોઈને આશ્રયચકિત થયાં હતાં. વૈભવી અને દુર્લભ એવું અમર શહેર. તે બંને હાથમાં હાથ પરોવી રમણીય શેરીઓના માર્ગો પર ટહેલવાનો આનંદ માણી રદ્દ્યા હતાં.

આજે તેઓ જેની લાંબા સમયથી રાહ જોઈ રદ્દ્યા હતા તે દિવસ હતો. આજની સવારે તેઓ ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા શીખ્યા હતા જે પ એ.એમ. પદ્ધતિના મૂળમાં લઈ જાય છે. હવે આગાળ બંને વિદ્યાર્થીઓને સવારના પાંચથી છ વરચેના એ વિજયી કલાકનું મહિંતવ શું છે તેની ટેક્નિક શીખવવામાં આવવાની હતી, જેથી તેઓ અંતરના આનંદ સાથે પોતાનો દિવસ પસાર કરી શકે.

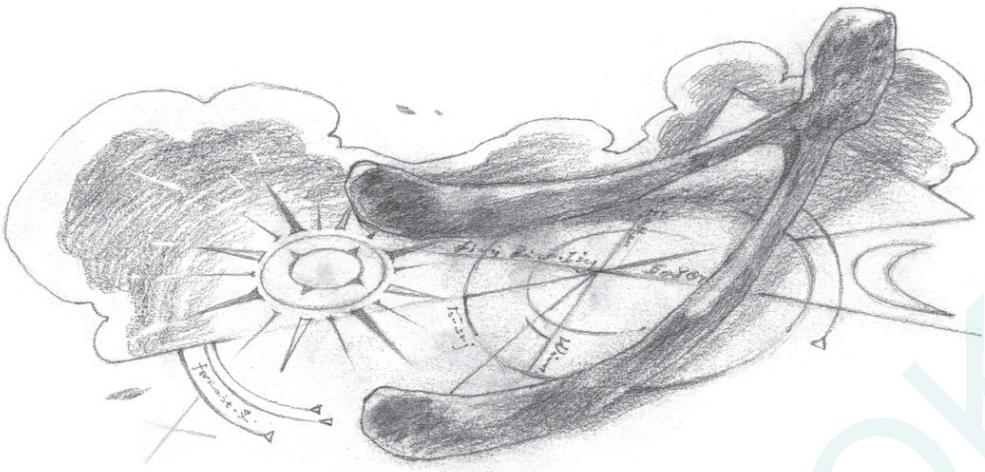
આજે તેઓ એ ગહન વિગતો જાણશે જેના દારા વિશ્વકક્ષાનું અસ્તિત્વ ઊભું કરવા માટે સવારનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો તે સમજુ શકે. ધનિકની વિનંતી અનુસાર તે બંને સ્પેનિશ સ્ટેપ્સની સૌથી ઉપરના ભાગમાં ઊભાં હતાં. સવારના બરાબર પાંચ વાગ્યા હતાં.

મિત્રો, તમારી સવારના માલિક તમે બનો અને તમારા જીવનને ઊંચે લઈ જાવ, ધનિકે કદયું હતું. આજનો દિવસ ખૂબ જ મહિંતવનો છે. આજે હું જે તમને શિખવાડીશ તે પૂર્ણ રીતે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા વિશે હશે. આપણે છેવટે અહીં પહોંચ્યા છીએ. આપણે છેવટે તમારા સવારના રૂટિનના મૂલ્યાંકન માટે તૈયાર છીએ, જેનાથી તમે બંને ઉત્કૃષ્ટતા કેળવવા અને અનંત આનંદ મેળવવા માટે તમારા જીવનને દોરી શકશો. તમે જે સાંભળવા જઈ રદ્દ્યા છો તેને ખરેખર પ્રેમ કરશો. તે પછીનું તમારં જીવન સંપૂર્ણ બદલાઈ જશો.

ઉદ્યોગપતિના ડાબા હાથમાં ૨૦/૨૦/૨૦નું ટોટૂ હતું.

કલાકારે પૂછ્યું તેના જવાબમાં તે ટોટૂ કામચલાઉ હોવાનું જણાવી ઉદ્યોગપતિએ કદયું, આજે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા શીખવાની હોઈ તે તેમણે કરાવ્યું હતું. તેમણે કદયું, આ તાલીમના સૌથી મહિંતવના ભાગ પેકી આ એક છે. હું અહીં તમારા લોકોની સાથે ધન્યતા અનુભવું છું. વળી ફરીથી રોમમાં આવવું પણ મારા માટે ખાસ છે. મારી પટની વેનેસાના મૂલ્યું પછી મેં અહીં આવવાનું બંધ કર્યું હતું. તેના વગર અહીં આવવું મારા માટે દુખદ હતું.

સ્ટોન રિલેએ પોતાના ખિસ્સામાંથી એક વિશાળો બહાર કાઢ્યું અને રહ્યામય ચિત્તો દોરેલાં પગથિયાં પર મૂક્યું, તે કંઈક આવું દેખાતું હતું, –

ધનિકે બંને મહેમાનોને પોતાની કોઈ એક ઇરછા નક્કી કરી વિશાખોનને ગુડલક તરીકે વરચેથી બે ભાગમાં વહેંચી દેવા કર્દાંનું.

ધનિકે કર્દાંનું, આ સત્તરમાં હું આ તમારામાં વધુ ઉંસાહ પ્રેરવા માટે જ આ લાવ્યો છું એવું નથી, પરંતુ એ પણ સાબિત કરવા માગું છું કે કરોડરજજુ વિના વિશાખોન પણ કોઈ ફાયદો આપી શકતું નથી.

કલાકારે કર્દાંનું શોર્ટ ટાઇમ કમિટમેન્ટ શોર્ટ ટાઇમ પરિણામ જ આપે, એવું અગાઉ અમે શીખ્યા હતા, બરાબર?

અને એ આપણને ખબર ન હોય ત્યારે પણ કાર્યરત હોય છે. ઉદ્યોગકારે ઉમેર્યું.

લગભગ એવું જ એમ કહી ધનિકે ઉમેર્યું, હું જાણું છું કે તમે શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન સાથે, સુંદર અને લાંબું જીવન પસાર કરવાના છો. ૫ એ.એમ. કલબના સભ્ય તરીકે એ માત્ર તમામ શક્ય આદતોની જેમ એક ટેવ છે - જે તમને તમારી અગત્યની મહિંતવાકંક્ષા પાર પાડવામાં સહાયરૂપ થાય છે. રોજબરોજની કઠોર વાસ્તવિકતાઓને સુંદર જીવનમાં ફેરવવા માટે નાનામાં નાની અને શ્રેષ્ઠ તાલીમ એ મારો એકમાત્ર પ્રયત્ન રહ્યો છે, હા, સપનાં અને ઇરછાઓ વિશાખોન જેવાં હોય છે, દિવસ ઊગે તે પહેલાં ઊઠી જવું તે તેની કરોડરજજુ છે જેના દ્વારા તમે તેને યથાર્થ કરી શકો છો.

દરરોજ ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના અભ્યાસથી વહેલા ઊઠવાની શક્કિત આવે છે અને તમે આ આશ્ર્યજનક અને સવારનું ગુણકારી સ્ટાટિન માત્ર થોડી જ ક્ષણો પછી શીખી શકશો.

કલાકારે કર્દાંનું, આ ખરેખર સમયને અનુલક્ષીને છે.

આપણે તે શરૂ કરીએ તે પહેલાં મને આલિંગન આપો કહીને ધનિકે બંનેને ભેટાં કર્દાંનું, મારા વહાલા સાથીઓ, રોમમાં તમારું સ્વાગત છે.

ઓકે, ધનિકે કદયું. ચાલો આપણે તે શીખીએ. તમે એટલું સમજો કે દુનિયા સમક્ષ કે અંગત રીતે તમારી સર્જનાત્મકતા, સમૃદ્ધિ અને પ્રદર્શનની શક્તિ વહેલી સવારે પાંચ વાગ્યે જાગવા માત્રથી વધશે કે બદલાશે નહીં. માત્ર વહેલા જાગવાથી કંઈ આ કુશળતા શક્તિશાળી બની જતી નથી. જાગ્યા પછીના એક કલાક સુધી તમે કઈ પ્રવૃત્તિ કરો છે એ જ ધ ૫ એ.એમ. કલબને તમારં જીવન બદલવા માટે સક્ષમ બનાવે છે. યાદ રાખો :તમારો આ વિજયી એક કલાક તમને જીવનની શ્રેષ્ઠ પૈકીની તકો આપે છે. તમે હવે જાણો છો કે તમે જે રીતે તમારા દિવસનો પ્રારંભ કરો છો તે અનુસાર જ તમારો દિવસ પસાર થાય છે. ઘણા લોકો વહેલા જાગે છે પણ તેમના પહેલાં કલાકને ટીવીમાં સમાચારો જોવામાં, ઓનલાઇન સર્ઝિંગ કરવામાં, સોશિયલ મીડિયામાં અને મેસેજ્સ ચકાસવામાં વેડફી નાખે છે. મને ખાતરી છે કે તમે લોકો જાણો છો કે આ પ્રવૃત્તિ ત્વચિત આનંદ મેળવવાની જરૂરિયાતમાંથી ‘ડોપામાઇન’ની જેમ આવે છે – તેનાથી બચવું અત્યંત આવશ્યક છે અને આ પ્રવૃત્તિને કારણે મોટા ભાગના લોકો એવી બાબતો કરવાથી ચૂકી જવાનું કારણ બને છે જે તેમને આ વિશિષ્ટ સમય દરમિયાન તેમની શ્રેષ્ઠતાને વિકસિત થવા દેવાનો લાભ લેવા દેશે નહીં કે તેમના જીવનના દિવસો સતત શ્રેષ્ઠ બની રહેશે.

અને આપણે જેમ એક એક દિવસને શ્રેષ્ઠ બનાવીએ તેનાથી સમગ્ર જીવન શ્રેષ્ઠ બને છે ખરં ને? કલાકારે ‘તે દિવસ જ પાયો રચે છે અને ઇતિહાસ રચનારાઓ જે ચાર વસ્તુઓ પર એકાઉરતા કેળવે છે’ તે શિક્ષણને યાદ કરતાં કદયું.

એકદમ સાચું. ધનિકે કદયું અને હું દરછું છું કે દિવસની આ પ્રકારની શરૂઆત દરરોજ તમારા માટે બુદ્ધિપૂર્વક, આરોગ્યકારક રીતે અને શાંતિપૂર્વક કાયમી જળવાઈ રહે, માત્ર જાહેર કે અંગત જીવન માટે જ નહીં પરંતુ ખુદ આ પદ્ધતિને જ રક્ષણ આપવા માટે પણ.

ધનિકે તેનું નકલી ટોટું ભૂસ્યું તે દરમિયાન પિઝા દિ સ્પાંગા સ્કવોરમાંથી એક ઘોડેસવાર ત્યાંથી પસાર થયો. તેના અભિવાદનનો જવાબ આપ્યા બાદ ધનિકે તેના શિખ્યો તરફ ફરીને કદયું –

હમણાં આપણે જેને જોયો તે માણસને જોઈને મને પ્રાચીન રોમના ઓરિગા પ્રકારના ગુલામોની યાદ અપાવે છે, જેમની પસંદગી વિશ્વસનીયતાના આધારે થતી અને તે મહિતવના રોમન નેતાઓને એક સ્થળોથી બીજે સ્થળે લઈ જતા હતા. ખરેખર તો તેમનું મુખ્ય કાર્ય ડક્સ તરીકે ઓળખાતા લંકરના જનરલોની પાછળ ઊભા રહેવાનું અને મોમેનટો હોમો ગણગણતાં રહેવાનું હતું.

અને આનો અર્થ શું થાય? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

મોમેન્ટો હોમો, એ લોટિન વાક્ય છે. તેનો અર્થ થાય છે, ‘ચાદ રાખજે, તું એકમાત્ર પુરુષ છે, ધનિકે જવાબ આપ્યો. ઓરિગા પોતાના નેતામાં ધમ્ડની લાગણી વધે નહીં તે માટે અને તેના અહુંકારને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે આવું કરતા હતા. આ પ્રથા પાછળનો ઉદ્દેશ્ય તે પાક્કું કરવાનો હતો કે ડક્સ પોતાને યોગ્ય બનાવવાના પોતાના ભિશનમાં ગુંથાયેલા રહે અને જે રાજ્યનું તે શાસન કરતા હોય, તે માટે પોતાની શક્તિઓને તેઓ અન્ય બાબતો માટે વેડફે નહીં જેનાથી તેમનો રાજવંશ પડી ભાંગે.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારે આ અંગેના પોતાના અનુભવો રજૂ કર્યા અને ધનિકની વાત સાથે સહમત થયાં.

ધનિકે તેમની પ્રસંશા કરીને આગળ કદયું, તમે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાને અમલી બનાવો ત્યારે એ વાત ચાદ રાખજો કે તમે દરરોજ તેમાં સુધારા કરતા રહેજો. તમારી જ્ઞાનપિપાસાને ઉતેજિત રાખજો. દિમાગ ઉઘાડું રાખજો, કારણ નિષ્ફળતા જેવું ઝડપી કંઈ જ નથી. એક વાર તમે આ પદ્ધતિ કેવી પરિવર્તનકારી છે તે જાણશો પછી એ માટે લક્ષ્યાંક નક્કી કરવાનું સરળ બનશે.

આ પછી ધનિક આગળ ચાલીને સ્પેનિશ સ્ટોન્સ પર ઊભા રદ્દ્યા અને પિઝ્ઝા દિ સાંગા ખાતે બેઠલા એક માણસને હાથથી ઇશારો કર્યો. તે ચુંચક ઊભો થઈ તરત જ ધનિક પાસે આવ્યો અને તેના શર્ટ નીચે પહેરેલા બુલેટ પ્લાફ જોકેટ પાછળથી એક લેબિનોટેડ કાગળ કાઢ્યો અને ધનિકને આપ્યો.

આ આડરિએન્સાનો છે અને મારી સિક્યોરિટી ટીમમાં છે, તે ટીમમાંનો અક શ્રેષ્ઠ સભ્ય છે. તમને લોકોને ટાર્ટૂફો ગમે છે?

એ શું છે? ગુંથાયેલા કલાકારે પૂછ્યું.

બિલાડીનો ટોપ, ધનિકે કદયું. તેનો સવાદ અદ્ભુત હોય છે. તે રાજ્યવીઓનું ખાણું છે. આડરિએન્સાનોએ ધનિકને એક રૂમાલ આપ્યો અને કદયું કે તે વિચિત્ર છે પણ અમને પણ તે ખૂબ ભાવે છે. બધાં હસી પડ્યાં.

જુઓ આ અદ્ભુત લર્નિંગ મોડલને. આપણા માટે સ્પેલબાઇનડ રે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનું પુનાગઠન કર્યું છે. હવે સવારનું સ્નાટિન કેવી રીતે ચલાવવું તે અંગે કોઈ જ પ્રશ્ન રહેતો નથી. બહાના માટે કોઈ અવકાશ નથી. તમારા માટે તેમાં બધું જ રાખવામાં આવ્યું છે. માત્ર તેને શરૂ કરો અને તમે તમારા દિવસના માલિક બની જશો. વિલંબ, એ પોતાની જ જાતને નફરત કરવા જેવું છે, તમને ખબર છે?

જો તમે તમારી જાતને ખરેખર પ્રેમ કરતા હશો તો તમારી નબળાઈઝપી ગુલામી ત્યજી દેવા માટે તમે પોતે બધાં માટે સારા બનવાની ભાવના છોડી દેશો. તમે તમારી નબળાઈઝપી તરફ દ્યાન અપવાને બદલે તમારી શ્રેષ્ઠ આવડતોનો આનંદ લેશો. માત્ર

આ વિશે વિચારો : તમારી પાસે જેટલી વિશિષ્ટ આવડતો છે તેટલી દુનિયામાં કોઈ પાસે નથી. ખરેખર તો ઇતિહાસમાં અદ્દદલ તમારા જેવી કોઈ વ્યક્તિ હતી જ નહીં અને હશે પણ નહીં. હા, તમે ખાસ છો. આ કોઈ વિવાદ વગરની હકીકત છે. માટે તમારી અમાપ શક્તિઓ, તેજસ્વિતા અને શ્વાસ થંભાવી દે તેવી શક્તિઓને ઓળખી લઈ અપનાવો. તમે તમને જે વચન આપો તેને તોડવાની ભાવનાને ઉખાડી ફેંકો. પોતાને જ આપેલા વાયદા નિભાવવામાં નિષ્ફળતા તે એ વાતની સાબિતી છે કે આપણે આપણાને જ પ્રેમ નથી કરતા. એવી કોઈ પણ બાબતને અનુસરવી ન જોઈએ કે આપણે જેનાથી આપણા આત્મસન્માન, આપણી અંગત તાકાતને નુકસાન પહોંચો. જો તમે આવી વાતોને અનુસર્યા કરશો તો એક વખત ચોક્કસ એવું માનતા થઈ જશો કે તમે કોઈ પણ બાબત માટે નકામાં છો અને એ મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટના જે સ્વયં પરિપૂર્ણ ભવિષ્યવાણી તરીકે પણ ઓળખાય છે તેને યાદ રાખજો જે અગાઉ તમને શિખવાડી હતી. આપણે આપણાને ખુદને જે રીતે જોઈએ છીએ તે જ રીતે આપણે વર્તીએ છીએ, આ બાબત એકબીજા સાથે જોડાયેલી છે અને માટે જ આપણા વિચારો આપણું પરિણામ નક્કી કરે છે, જેટલું આપણે આપણી મહત્વાની અંકીશું એટલી જ ઓછી શક્તિઓનો આપણે ઉપયોગ કરી શકીશું.

આ જ રીતે વસ્તુઓ કાર્યરત રહે છે. મારં સૂચન એ છે કે, તમે વસ્તુઓને પડતી મૂકવાની ભાવનાને છોડો, અગાઉ તાજમહાલમાં મેં સમજાવ્યું હતું તેમ તમારા મનોભળને મજબૂત બનાવો અને તમે અસાધારણ નિર્માણશક્તિ અને ડાધ રહિત સુંદરતાની દુર્લભ અભિવ્યક્તિના સાક્ષી બનશો. તમારી વિશેષતાને નકારીને તમારી અંદરના શ્રેષ્ઠ સાથે જીવીને તમે બીજાની ટીકા કરવાને બદલે દરેકને ખરેખર સન્માન આપો છો. પોતાના કાર્યને પાછું ઠેલવું, વિલંબ કરવો તે એક પ્રકારની પોતાને નફરત કરવા સમાન છે. તમારી સવારને શ્રેષ્ઠ બનાવવાનો સુંદર માર્ગ એવી તમે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો અમલ કરવામાં લાગી જાવ.

ધનિકે એક ફરેમવર્ક કલાકાર અને ઉદ્યોગકારને બતાવ્યું જે આ પ્રકારનું હતું -

૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા

ડિકન્સ્ટરક્શન (સમયની વહેંચણી)

પોકેટ #૧	શું	શા માટે	લાભ
સવારે ૦૫.૦૦ સવારે ૦૫.૨૦ મૂળ	- સખત કસરત - ભારે પરસેવો - શીખતું - હાયફ્રેટ - ડાંડો આસ	- કોર્ટિસોલ સ્વરચ કરે છે - બીડીએનએફ વહે છે - ડોપામાઇન વધે છે - સેરોટોનાઇન વધે છે - મેટાભોલિગ્રમ વધે છે	- વધુ ઝોકસ ઉપરાંત સજીનાત્મકતા - ઝોકસ ઉપરાંત માનસિક ક્ષમતામાં વધારો - ઊર્જામાં વધારો - તણાવમાં ઘાડાડો - લાંબું જીવન
પોકેટ #૨	શું	શા માટે	લાભ
સવારે ૦૫.૨૦ સવારે ૦૫.૪૦ રિફલેક્ટ	- જર્નલ - મેડિશન - આયોજન - પ્રાર્થના - ચિંતન	- કૃતજ્ઞતા વધે - જગ્યાતિ વધે - આનંદમાં વધારો - જ્ઞાનમાં વધારો - સ્વચ્છતામાં વધારો	- વધુ હકારાત્મકતા - રિએક્ટિવિટીમાં ઘાડાડો - ઉચ્ચ રચનાત્મકતા - શ્રેષ્ઠ પરફોર્મન્સ - સમૃદ્ધ જીવન
પોકેટ #૩	શું	શા માટે	લાભ
સવારે ૦૫.૪૦ સવારે ૦૬.૦૦ ગ્રો	- દ્યોયની સમીક્ષા - પુસ્તકવાચન - ઓડિયો લુકનો ઉપયોગ - પોડકાસ્ટ સાંભળું - ઓનલાઇન અભ્યાસ	- RX ૩X માઈન્ડસેટ - જ્ઞાનમાં વધારો - સૂક્ષ્મ સમજમાં વધારો - આત્મવિશ્વાસમાં વધારો - ભવ્ય પરિવર્તન	- સારી આવક ઉપરાંત પ્રભાવ - કુશળતામાં વધારો - વધુ પ્રભાવ - વ્યક્તિગત વિકાસ - પ્રેરણામાં વધારો

તમે જોઈ શકો છો તેમ આ લર્નિંગ મોડલમાં વીસ-વીસ મિનિટનાં ત્રણ ખાનાં આપ્યાં છે જેને આપણે અપનાવવાનાં છે અને પછી તેની પ્રોક્રિટસ કરવાની છે. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાની પહેલી ૨૦ મિનિટાં તમારે મૂલ્યમેન્ટ કરવાની છે. સીધી રીતે કહું તો પરસેવો પાડી દે તેવી કસરતો કરવાની છે. આ તમારા દિવસની પહેલી પ્રવૃત્તિ હશે. આ પ્રવૃત્તિ કરાંતિકારી બની રહેશે. બીજું ખાનું તમને ૨૦ મિનિટ સુધી મનન કરવા જણાવે છે. આ વિભાગ એવી રીતે ડિઝાઇન કરાયો છે કે તે તમને તમારી માનસિક શક્તિઓને પુનઃખીલાવવાની તક આપે. તમારી સ્વ-જાગરણની શક્તિ વધારે. તમારી નિરાશાને દૂર કરે અને તીવ્ર ઉટેજના અને અતિશય પ્રવૃત્તિઓના આ યુગમાં તમારી ખુશીઓને વધારીને તમારી આંતરિક શક્તિઓને પુનર્જ્ઞાપિત કરે અને તમે સ્વયંને સક્ષમ બનાવવાના ૬૦ મિનિટના આ વિજ્યો કલાક અને વરચે તમે આગળ વધી રહ્યા છો તેવું નિશ્ચિત કરતી ૨૦ મિનિટના કેન્દ્રમાં રહેશો. જેમ કે, તમે કોઈ પુસ્તક વાંચો જે તમારા જ્ઞાનમાં વૃદ્ધિ કરે અને તમને સમજાવે કે શ્રેષ્ઠ લોકો કેવી રીતે સર્જાયા હતા. અથવા, તમે કોઈ લેખ વાંચીને તમારી વ્યાવસાયિક શક્તિ વધારો. કોઈ ઓડિયો સાંભળીને જાણો કે બહાદુર લોકોએ કેવી રીતે અસાધારણ પરિણામો મેળવ્યાં હતાં કે પછી તમે કોઈ એજયુકેશનલ વીડિયો જોઈને જાણવા પ્રયાસ કરો કે તમારા સંબંધોને

કઈ રીતે સુધારી શકો છો કે પણી આર્થિક ફાયદા કેવી રીતે મેળવી શકો છો અથવા તમારી આદ્યાત્મિક પ્રગતિ કેવી રીતે સાધી શકો છો.

સ્પેલબાઇન્ડર પાસેથી હું જે શીખ્યો તે પૈકી સૌથી મદદરૂપ બાબત એ હતી કે સવારની શરૂઆત આકરી કસરતોથી કરવી, તે ખૂબ મહિનું છે. મને આજે પણ સ્પેલબાઇન્ડરના શબ્દો યાદ છે, ‘તમારે દિવસની શરૂઆત આકરી કસરતોથી કરવી જોઈએ. આ ફરજિયાત છે નહીંતર ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા કામ નહીં કરે અને ૫ એ.એમ. કલબનું તમારં સભ્યપદ હું પાછું લઈ લઈશ.’

ધનિકે કદયું, સવારમાં સૌથી પહેલાં સખત તાલીમ એ સંપૂર્ણ રીતે જીવન બદલતી પ્રકિરણા છે. જાગ્યાની થોડી જ વારમાં તરત જ કસરત એ તમારા મગજમાં જાણે જાદુ કરે છે. ન્યુરોબાયોલોજી તમને સંપૂર્ણ જગાડશે એટલું જ નહીં પરંતુ તમારા ફોકસ અને તાકાતને પણ વીજળિક તાકાત આપશો, તમારી સ્વયંશિસ્તને વધારશો અને તમારા દિવસમાં એક નવી જ ઊર્જાનો સંચાર કરશો. હવે તમારે બંનેએ એકદમ વ્યવહાર બનવા માટે હું કહીશ કે તે રિપનિંગ કલાસ, પ્રોફેશનલ બોક્સરની જેમ દોરડાં કૂદવાં, જમ્પિંગ જેકસ, બર્પિંગ અથવા ગમે કે ન ગમે ઝડપી દોડવું જોઈએ. ખબર નહીં આમાંથી તમારા માટે કચ્ચું સારું રહેશો. છેવટે તમારા માટે હકીકત એ છે કે પરસેવો પાડવો જરૂરી છે.

શા માટે? કલાકારે પૂછ્યું.

તેનું કારણ તમે ડાયાગરામમાં જોઈને જાણી શકશો. તમે જાણો છો કે કોર્ટિસોલ એ ભય ઊભો કરતું હોર્મોન છે. તે આર્ડિનલ ગલેન્ડમાંના બાદય આવરણથી બને છે અને ત્યારબાદ તે લોહીમાં પ્રવેશો છે. કોર્ટિસોલ એ એક મુખ્ય તત્ત્વ છે જે તમારો ઇતિહાસ બનાવવા માટે તમારી પ્રતિભાને વિકસાવવા માટેની તકો ઊભી કરે છે. વિજ્ઞાનીઓના અભ્યાસે સાધિત કર્યું છે કે સવારે કોર્ટિસોલનું પ્રમાણ સૌથી વધુ હોય છે.

સવારે પ વાગ્યાથી પ.૨૦ સુધી – વીસ મિનિટ કસરત, માત્ર ૨૦ મિનિટ – ચોક્કસ રીતે તમારા કોર્ટિસોલનું પ્રમાણ ઘટાડે છે જે તમને તમારા શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન તરફ દોરી જાય છે. સવાર શરૂ કરવાનો સુંદર માર્ગ, ખરણ? વિજ્ઞાન શારીરિક સૌષ્ઠવ અને ફાનાત્મક શક્તિઓ વરચે જોડાણ હોવાનું દર્શાવે છે. સખત કસરતો દ્વારા પરસેવો પાડવાથી તે BDNF હોડે છે – જે મગજે તારવેલું એક ન્યુરોટ્રોફિક તત્ત્વ છે અને તે દિવસને સારો બનાવવા માટે અવયવને સુપર ચાર્જ કરે છે.

BDNF માનસિક તાણને કારણે નુકસાનગરસ્ત ફેદેન સેલ્સની સારવાર કરવા સાથે જ ન્યુરલ કનેક્શનોની ઝડપ વધારે છે, જેના કારણે તમે ઝડપથી કામગીરી કરી શકો છો અને સારી રીતે વિચારી શકો છો. વધુ એક ‘ગાર્ગન્ટ્યૂન કોમ્પિટિટીવ એડવાન્ટેજ’ અને એ પણ ચોક્કસ અને તે ન્યુરોજેનેસિસને પણ વિસ્તારે

છે, આમ તમે ખરેખર નવા જરૂરન સેલ્સ બનાવો છો. શું આટલું તમારા માટે કીમતી નથી?

કલાકારે કદયું, વાહ અદ્ભુત.

ઉદ્યોગકારે પણ ઉત્સાહથી કદયું, મારા વ્યવસાયની ઊંચાઈએ કોઈ પહોંચ નહીં શકે. હું વ્યક્તિગત રીતે અજ્ઞેય બનીશ કારણ કે આ વિચારોનો હું અમલ કરીશ જે તમે ઉદારતાપૂર્વક અમને શિખવાડી રદ્દ્યા છો.

બિલકુલ સાચું કહી ધનિકે ઉમેર્યું, અને ૨૦/૨૦/૨૦ના પહેલા વિભાગ અનુસાર પહેલી ૨૦ મિનિટ તમે સખત કસરત કરશો તો તમારું શરીર ડોપામાઇન પણ રિલીઝ કરશો, તમે સારી રીતે જાણો છો કે તે ન્યૂરોટ્રાન્સમિટરને ચલાવે છે, સાથે જ તે સોર્ટોનિનને પણ સુધારે છે, એક અદ્ભુત કેમિકલ જે તમારી ખુશીઓનું સંચાલન કરે છે. આનો અર્થ છે કે સવારે પ.૨૦ કલાકે, જ્યારે તમારા હરીફો ઊંઘતા હોય છે, તમે તમારા ક્ષેત્ર માટે પહેલેથી જ સજ્જ હો છો, સુંદર પરિણામો મેળવવા અને શ્રેષ્ઠ દિવસની તૈયારી કરવા માટે.

ઉદ્યોગકારે આ વાતને વધારે વિગતમાં સમજાવવા માટે કરેલી વિનંતી બાદ ધનિકે કદયું, અગાઉ મેં જણાવ્યું હતું તેમ, એક જૂની શાળાના સમયની એલાર્મ કલોક ખરીદો, હું પણ તેનો જ ઉપયોગ કરતો હતો. આગામાં મેં જણાવ્યું હતું તેમ તમે કચારેય ટેક્નોલોજીને તમારા બેડર્મનમાં ન લઈ જતા. હું તમને થોડા જ સમયમાં જણાવીશ શા માટે. એલાર્મ કલોક ખરીદી લો પછી, તેમાં સાચા સમય કરતાં અર્ધો કલાક આગળ સમય સેટ કરો અને ત્યારબાદ તેમાં વહેલી સવારે પ.૩૦ વાગ્યાનું એલાર્મ સેટ કરો.

કલાકારે કદયું, ખરેખર? આ તો વિચિત્ર લાગે છે.

હું જાણું છું, ધનિકે કદયું. પણ તે જાણું રીતે કામ કરે છે. તમે તમારી જાતને છેતરો છો કે તમે અર્ધો કલાક મોડા ઊઠી રદ્દ્યા છો, ખરેખર તમે ૫ એ.એમ.ના ટકોરે જાગી રદ્દ્યા હો છો. આ તરકીબ ખરેખર કામ કરે છે. માટે તેને અનુસરો. બીજું, આ બહુ સ્વાભાવિક લાગે છે પણ તેમાં પણ એક તરકીબ છુપાયેલી છે. તમે જેવું એલાર્મ બંધ કરશો અને પથારીમાંથી બહાર આવશો કે તરત જ તમારી નબળાઈઓ તમને ફરીથી પથારીમાં જતા રહેવાની ધરણ જગાવશો. તમારું તર્કસંગત મન તમને પથારીમાં પાછા જવા માટે કારણો અને બહાનાં રજૂ કરે તે પહેલાં તમારે વહેલા ઊઠવાની દૃઢ દિવસની આદતને કેળવી લેવી પડશે, ત્યાર બાદ તે ઓંટેમેટિક બની જાય અને મોડા સુધી સૂવા કરતાં વહેલાં ઊઠવાનું આસાન બની જાય. જ્યારે હું પહેલી વાર ૫ એ.એમ. કલબમાં જોડાયો હતો ત્યારે હું કસરત કરવાનાં કપડાં પહેરીને જ સૂતો હતો.

કલાકારે કદયું તમે મજાક કરી રહ્યા છો? તમે ખરેખર કસરત કરવાનાં કપડાંમાં સૂતા હતા?

હું એવું જ કરતો હતો. મારા શૂગ પણ હું મારી પથારીની બાજુમાં જ રાખતો હતો. આ આદતમાં સફળ બનવાની આડે આવતાં તમામ બહાનાંઓને જુતવા માટે હું કંઈ પણ કરવા તૈયાર હતો.

સવારનું પહેલું કામ કસરત કરવાનું છે. સખત કસરત વડે તમારી કુદરતી શક્તિને ઉતેજિત કરશો જેનાથી તમે પાચમાંથી તદ્દદન જુદો જ અનુભવ કરશો. જ્યારે તમે ન્યુરોલોજીને બુલેટપણ્ણ બનવાવા અને સાઇકોલોજીને યુધ્ધ માટે સજજ કરવા માટે જાગ્યા હશે ત્યારે જે અનુભવ્યું હશે તેના કરતાં માત્ર ૨૦ મિનિટ પછી ૫.૨૦ વાગ્યે તમારો અનુભવ એકદમ જુદો હશે. યાદ રાખજો, સ્વાભાવિક રીતે જ તમે કસરત કરશો ત્યારે તમારી માનસિકતા પણ સમય જતાં બદલાશે. જો તમને મોડા ઊઠવાની આદત હશે અને દિવસની શરૂઆતમાં અસ્વસ્થતા અનુભવતા હશો તો પણ તમે બદલાઈ જશો. તમામ ન્યુરોન્સ એકબીજાને ઉતેજે છે, એકબીજા સાથે જોડાય છે – તે બાબત અહીં તમારા પર લાગુ પડશે. દરેક પગથિયે તમે નવા આત્મવિશ્વાસનો અનુભવ કરશો. તમે કલાકો સુધી દ્યાન કેન્દ્રિત કરી શકશો, તમારં શ્રેષ્ઠ કાર્ય તમે કરી શકશો. તમે વધુ શાંતિ અને ધીરજનો અનુભવ કરશો. જુઓ, સવારની આ સખત કામગીરી માત્ર નોર્પાઇન્ફરાઇનને, જે જલડ વેસલ્સ બનાવે છે તે જ માત્ર સક્રમ બનાવશે તેવું નથી, પણ તેનાથી તમને વધુ શાંતિનો અનુભવ પણ થશે અને ઘણા રિસર્ચમાં એ સાબિત થયું છે કે કસરત શરીરની લિમિક સિસ્ટમમાં એમિગ્ડાલા બનાવે છે, જે અંગે મેં તમને મોર્ચિશયસમાં સમજાવ્યું હતું. પરિણામે, કોઈ અધરો પ્રોજેક્ટ, મુશ્કેલ કલાયન્ટ, અણાધક ડ્રાઇવર કે પછી ચીસો પાડી રહેલાં બાળક સાથે તમારી પ્રતિકિરણાઓ પહેલાની જેમ ઉશ્કેરાટવાળી નહીં પરંતુ વધુ આકર્ષક અને શાંત બની જશે.

ઉદ્યોગકારે આ માહિતી અને જ્ઞાન બદલ ધનિકને ધન્યવાદ આપીને કદયું કે તેમના માટે આ જ્ઞાન અમૃત્ય છે.

ધનિકે પણ આ અંગે આભાર દર્શાવ્યો અને કદયું કે તેમના જુદા પડવાનો સમય હવે નજીક આવી રહ્યો છે. તેમણે જણાવ્યું, જોકે, આ સાથે જ તમે પુનાધૂતરના પણ સાક્ષી બનશો. સવારમાં પહેલું કામ કસરત કરવાનું કરશો તો તે તમારા મેટોલિઝમને પણ વધારશે પરિણામે ચરબી ઓગાળવાની પ્રક્રિયાને મદદ મળશે. વધુ એક મહિન્દ્રાણી વિજય, બરાબર નો? હા, અને તમે સોષ્ટવ કેળવશો એટલે તમે જુવનભર સ્વર્ણ રહેશો. ‘સખત કસરત કરો અને લાંબું જુવો’ એ સૂતર દ્વારા મેં મારં સામ્રાજ્ય ઊભું કર્યું છે. તમે જાણો છો એ પ્રસિદ્ધ લોકોની સફળતા અને દીર્ઘાયુધની ચાવી છે.

મરશો નહીં. કબરસ્તાનમાં ડેગીનાં ફૂલોને લઈ જઈને તમારા જીવનના માલિક ન બની શકો કે તેને બદલી પણ ન શકો.

પ્રાથમિક મુદ્દો એ છે કે હું આ કિલપબોર્ડના પરથમ ભાગની સામે તમારી સવારનો પ્રોટોકોલ આપવાનો પરયાસ કરી રહ્યો છું. શ્રેષ્ઠ સ્વારસ્થ્યની સ્થિતિમાં તમે અગાઉ કરતાં ૧૦૦ ગણું વધારે સારાં પરફોર્મ કરી શકશો. જાગીને પહેલું કામ સખત કસરત એ તમારા માટે જીવન બદલનારાં બની રહેશે. તો આ આદત સ્થાપવા માટે જે પણ કરવું પડે તે કરો, જે પણ કરવું પડે તે.

જો આપણે ૨૦ મિનિટ કરતાં વધુ કસરત કરવા દરદીએ તો? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

એકદમ સરસ, ધનિકે કદચું. આ સ્ટાટિન એટલે કંઈ પથથર પર કોતરેલી મર્યાદાઓ નથી. હું જે કહું છું તે શીખી લો અને તમારાં બનાવી લો. પછી તમારી દિનર્યાંને માફક આવે તે રીતે તેમાં ફેરફાર કરી શકો છો. હવે આપણે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાની બાકીની ૨૦ મિનિટ વિશે જાણીશું જે છે, મનન. પ.૨૦થી પ.૪૦ એ.એમ.ની આ ૨૦ મિનિટમાં આપણે મનન કરીશું.

જેમ કે હું આપણા જુદા જુદા સૂટ્ટો દારા સૂચનો કરાં છું, સવારને વધુ સારી રીતે મેનેજ કરવી એ પ્રતિભાશાળી લોકોનું મુખ્ય કૌશલ્ય છે. કૌશલ્યપૂર્વક દિવસની શરૂઆત કરવી એ ખરેખર તો વ્યાવસાયિક કુશળતા અને અંગત આવડત છે અને સવારનું સાચું સ્ટાટિન એ તે ગહન શાંતિનો સમયગાળો છે. ગુંચવાડા અને સતત કાર્યાથી ભરપૂર દિવસ, પરિવારની જરૂરિયાતો માટે શક્તિઓ ખર્ચાવાનું શરૂ થાય અને તમામ અન્ય જવાબદારીઓની શરૂઆત થાય તે પહેલાં પોતાના માટે થોડું એકાંત અને શાંતિ જરૂરી છે. હાલના સમયમાં મનુષ્ય માટે શાંતિ એક લક્જરી બની ચૂકી છે. માટે તમારા આ વિજયી કલાકમાં થોડી સ્થિરતા જાળવી રાખજો. તમે કેવી રીતે જીવો છો અને તમે કેવા બનવાની આશા રાખો છો તેના પર મનન કરો. આવનારા કલાકોમાં તમે કેવા પ્રમાણિક બનવા દરદી છો તેના મહિંદ્ર પર વિચાર કરો અને તમે કેવી રીતે વર્તવા માગો છો. પરસિદ્ધ અને શ્રેષ્ઠ જીવન જીવવા માટે તમારા સુંદર દિવસ દરમિયાન શું બનવું જોઈએ તેનો વિચાર કરો.

ઉદ્યોગકારે કદચું, આ વિભાગ મારા માટે સૌથી વધુ મહિંદ્ર ધરાવે છે. તેમણે પહેરેલા જરૂરિયાત ઉપર ‘આ તમામ વહેલી સવાર એક દિવસ મને આદર્શ વ્યક્તિ બનાવશે’ તેવું વિધાન કોતરેલું હતું.

હું સહમત છું. ધનિકે કદચું. તમારા જીવનની શ્રેષ્ઠ પળો અંગે મનન કરવાથી તે સમગ્ર દિવસ દરમિયાન તમારી સાથે રહે છે જેને સ્પેલબાઇન્ડર ‘રેસિડ્યૂઅલ વિઝડમ’ કરે છે. દાખલા તરીકે ઊંડું મહિંદ્ર ધરાવતું હોય તેવા પરદર્શન અંગે વિચારવું

એ કુશળતા દર્શાવે છે અથવા બીજા વિભાગ અનુસાર લોકો સાથે સારી રીતે કેમ વર્તવું તે અંગેનું તમારું વચન તમને યાદ અપાવે છે, અથવા તમારી જાગરૂકતામાં એ ગુણોને ફરીથી જોડે છે અને જેવું તમને તમારું આ વચન યાદ આવશે કે ગુણોના એ અવશેષો ડહાપણ સાથે સતત ફોકસમાં રહેશે કે દરેક ક્ષણે એ તમને તમારી પસંદગીઓ અંગે જાગ્રત રાખશે અને માર્ગદર્શન આપશે.

ધનિકે કદયું, અનેક રીતે, મનન એ બદલાવ માટેનો મુખ્ય સ્તરોત છે, કારણ કે એક વખત તમે સારી રીતો જાણો છો માટે તમે ચોક્કસ એ સારી રીતે કરી શકો છો. વિજયી કલાકના ૨૦ મિનિટના આ ભાગ દરમિયાન, તમારે માત્ર શાંત રહેવાનું છે, મૌન રહીને સ્થિરતામાં પરવેશ કરવાનો છે. અશાંતિ, અનિશ્ચિત ઘટનાઓ અને અસ્વસ્થતાના આ સમયમાં આ રીતે તમે તમારી જ જાતને એક શ્રેષ્ઠ બેટ આપી શકશો.

ઉદ્યોગકારે કદયું, મારા અને મારા વ્યવસાય માટે પોતાને આપવા માટે આ એક શ્રેષ્ઠ બેટ બની રહેશે. મને સમજાઈ રદયું છે કે યોજના બનાવવાને બદલે હું મારો સમય નકામી બાબતોમાં વેદકું છું. મહાન પ્રતિભાઓ પોતાના એકાંતનો ભરપૂર લાભ ઉઠાવે છે તે અંગે તમે જણાવ્યું મેં વાંચયું છે કે ઘણા મહાન લોકો કલાકો સુધી એકાંતમાં રહેવાની ટેવ ધરાવે છે અને તેઓ પોતાની સાથે કાગળ અને પેન રાખે છે અને તેમની કલ્પનાઓ તેમાં નોંધે છે.

હા. ધનિકે કદયું. કલ્પનાશક્તિને ઉભારવી એ પ્રતિભાશાળીઓ માટે ખૂબ જ મહત્વનો ભાગ છે. અહીં રોમાં જોવાલાયક ઐતિહાસિક સ્થાપત્યોના વિશાળ આકાર તેને ખાસ બનાવે છે. તેને ઘડનારા રોમનોની દૃષ્ટિ કેવી વિશાળ હશે! કેવી એ અદ્ભુત કુશળતા જે પોતાના વિચારને હકીકતમાં પલટાવતા હતા. અમર એવા આ શહેરમાં પ્રત્યેક સંવેદનાત્મક ઈમારતો મનુષ્યની યોગ્ય રીતે ઉપયોગમાં લેવાયેલી કલ્પનાનું પરિણામ છે. માટે, હા, તમે પણ તમારા ૨૦ મિનિટના એ વિભાગનો કલ્પના, સ્વપ્ન અને વિઝ્યુલાઇઝન માટે લાભ લેજો. અવતરણ કદાચ માર્ક ટ્રેનેજનનું છે તે અનુસાર, ‘હવેથી વીસ વર્ષ તમે જે ન કર્યું તેના કરતાં તમે જે એક વાર કર્યું એ અંગે તમે વધુ નિરાશ થશો. માટે તમારી નૌકાને બાંધતાં દોરડાં છોડી નાખો, સુરક્ષિત બંદર પરથી મધ્યદરિયા તરફ દૂર હંકારી જાઓ. દરિયા પરની હવાને તમારા સઠમાં પરોવો, નવાં ક્ષેત્ર શોધો, સપનાં જુઓ, આગળ વધો.’

તમામ મહાન કલાકારો પોતાના સુંદર ભવિષ્યનાં સ્વપ્નનો જુએ છે, જોકે, તેમાં વિશ્વાસ ઓછા લોકો રાખે છે, તેમ કલાકારે સૂર પુરાવ્યો.

સાચું. ધનિકે કદયું અને ઉમેર્યું, આ સમયનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરવાની વધુ એક યુક્તિ એ છે કે તમારી કલ્પનાઓને લખી લેવી જેને સ્પેલબાઇન્ડર ‘પ્રિ-પરફોર્મન્સ જલૂ પ્રિન્ટ’ કહે છે. તમારા બાકીના દિવસ માટેનું આ એક સાદું નિવેદન છે. સંશોધકો

કહે છે કે તમે નક્કી કરેલાં કામો – સ્વપ્નોની લેખિત ખાતરી આપવાની આ પ્રકૃતિ તમારા કામ પરત્યે તમારી એકાગ્રતા અને સ્વયંશિસ્ત માટે સુંદર રીતે કાર્ય કરે છે. તમારી પાસે આગળના દિવસનો સ્પષ્ટ નકશો જાણો તૈયાર છે, જે તમારો માર્ગ પ્રશસ્ત કરે છે. જુવન અને વ્યવસાયમાં કંઈ બધું વ્યવસ્થિત નથી હોતું તે વાત ચોક્કસ છે. તેમ છતાં એવું પણ નથી કે તે મેળવવા આપણે મહેનત પણ ન કરવી. દુનિયાના મહાન પુરુષો અને મહિલાઓ પરફેક્શનિસ્ટ હતાં. તેઓ મહિતમ રીતે કામને વળગી રહેનારાં, પોતાના દયેય પરત્યે અનહંદ લગાવ ધરાવતાં અને પોતાનાં દરેક કાર્યોમાં નોંધપાત્ર પ્રદર્શન કરવાવાળાં હતાં. માટે છેવટે દસ મિનિટ તો તમારી દરછાઓને લખી લેવા માટે ફાળવો જ.

થોડી વાર બાદ ધનિકની એક સહાયકે આવીને ઇટાલિયન લેધરમાં વીટાળેલાં જુદાં જુદાં તરણ જર્નલ તેને આપ્યાં. ધનિકે એક કલાકારને એક ઉદ્યોગકારને આપ્યાં અને એક તેમણે રાખ્યું.

જ્યારે આપણે આફિસ્કારના જાદુઈ વાઇન ચાર્ટરમાં હોઈશું ત્યારે હું તમને સમજાવીશ કે મારી જુભ હું મારી ડાયરી પર શા માટે ફેરવું છું?

કલાકાર અને આર્ટિસ્ટ બંને સાનંદાશ્વર્ય પામ્યા અને પૂછ્યું કે આપણે કચારે જવાના છીએ?

ધનિકે બંનેના ઉત્સાહને અવગાણયા.

બંને શિષ્યોએ પોતપોતાનાં જર્નલ ખોલ્યાં અને તેમને પહેલા પાના પર વિગતવાર ફરેમવર્ક દેખાયું.

અમારા શિક્ષણ માટે નવો ડાયાગરામ? કલાકારે પૂછ્યું.

હા. ધનિકે કહ્યું.

હું આવા મોડલને પ્રેમ કરું છું જે અમૂલ્ય શિક્ષણ આપે છે અને ગૂંચવણાભર્યા કામોને સરળ બનાવે છે.

ઉદ્યોગકારે સૂર પુરાવતાં કહ્યું, હા, અને એકદમ બંધબેસતાં. સ્પષ્ટતા હંમેશાં કુશળતા અપાવે છે સાચું ને?

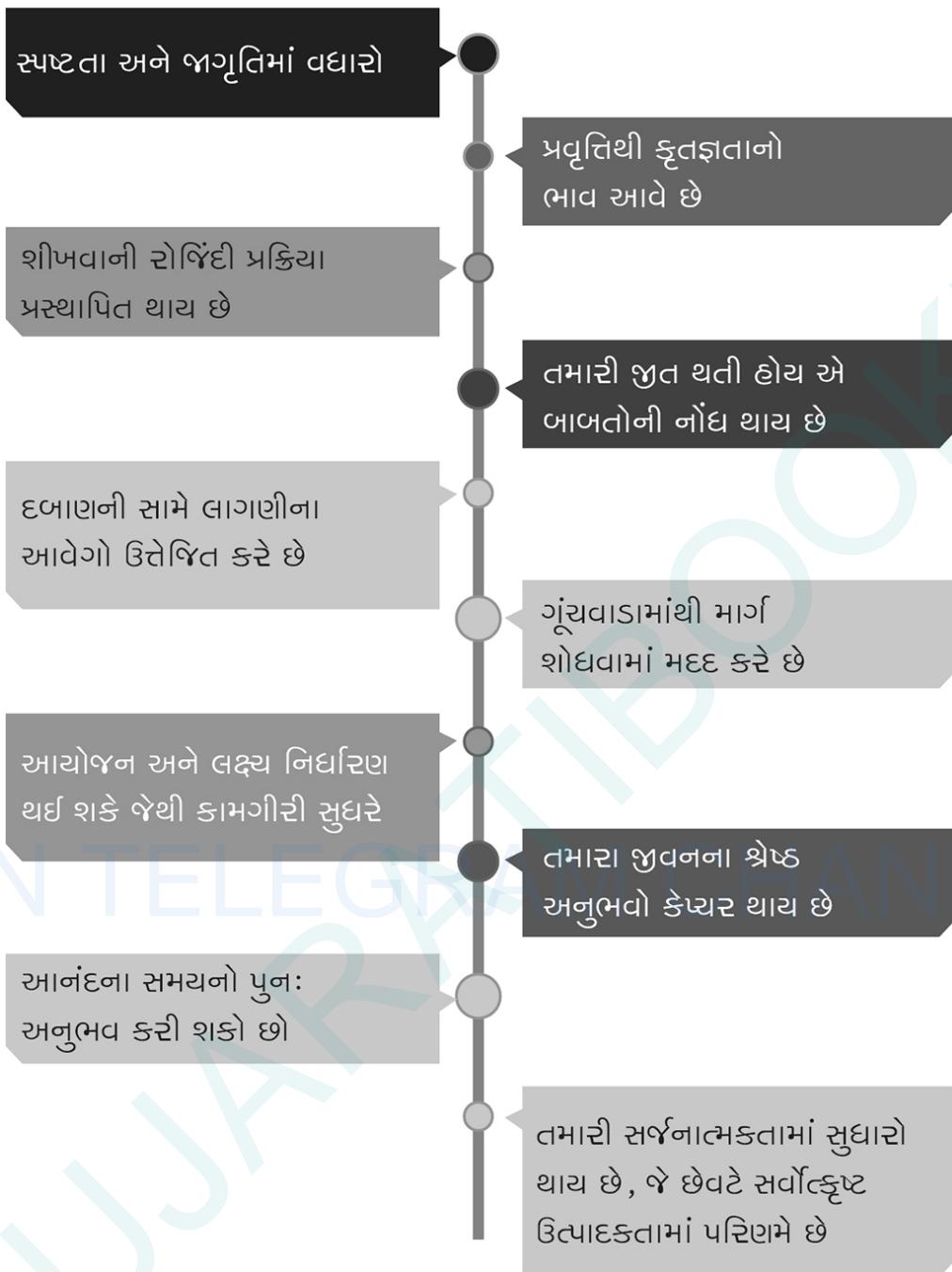
સાચું. ધનિકે સહમતી આપી અને કહ્યું અને તમારં સ્વાગત છે દોસ્તો. પરંતુ 5 એ.એમ.નું તત્ત્વજ્ઞાન અને મેથેડોલોજીનું સરળ વર્ણન થાય તે માટે આ ફરેમવર્ક બનાવવા માટે સ્પેલબાઇન્ડરે દાયકા ખર્ચા છે. તે ખૂબ સરળ દેખાય છે કારણ કે તેમના જુવનનો મોટો ભાગ આ કામગીરીમાં પસાર થયો છે. કોઈ પણ કાર્યની ગૂંચવણોમાં સરળતા ઊભી કરવા માટે તેમાં વર્ષાનો અસીમ એકાગ્રતાની તેમને જરૂર

પડી છે. જેમને તે સરળ લાગે છે તેઓ મુશ્કેલ ગૂંઘવાડા અને બિનજરણી બાબતો તેમાંથી દૂર કરનારા ગુરુની આવડતને સમજી શકતા નથી. બિનજરણી તટવો છટાવીને તેમાંથી હીરો બનાવવો તે વર્ષોની તપસ્યા અને દાયકાઓનું સમર્પણ માંગી લે છે. એક સાવ સામાન્ય વ્યક્તિને પણ સરળ લાગે તે ઉદાત માસ્ટરીનું ઉદાહરણ છે.

અદ્ભુત ચામડામાં વીટાળેલાં જર્નલ કંઈક નીચે મુજબ હિતાં, જે ત્રણોયે એ જોયાં તે તમારા માટે :

આદતની કેળવણી

તબક્કાવાર સમજૂતી

ધનિકે કદચું, મારી સહાયકે જે જર્નલ આપ્યાં તે વિશે હવે સમજુએ. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના મનનના સમયગાળા દરમિયાન વધુ એક વિજયી પગલાનું આ લખાણ તમારા માટે ચમત્કારો સર્જશે.

સ્પેલબાઇન્ડરને અહીં રોમમાં મારી સાથે ફરવું ગમે છે. જો આપણું નસીબ સારં હશે તો આપણે તેમને મોડેથી મળી શકીશું. હું જાણું છું દિવસ ઊગતાં તેઓ નદી સુધી રનિંગ કરે છે ત્યારબાદ તેઓ ફ્રિશિંગ કરવા જશે. તેમણે પરોટે પ૨૦થી પ૫૦ ‘દિનિક ડાયરી’ લખવાનો નિયમ બનાવ્યો છે. આવું કરો ત્યારે તમે માત્ર લખો તે જ તેની ચાવી છે. વધુ વિચારો નહીં. તમારા કલાકો પહેલાંની પ્રતિબદ્ધતાને ડાઉનલોડ કરો, તમારી

કીમતી મહિંતવાકંક્ષાઓને રેકોર્ડ કરો અને તેને સાંભળો, તમારી કૃતજ્ઞતાની ભાવનાને વર્તમાનમાં તમારા જીવનમાં જે પણ સારાં થઈ રહ્યું હોય તે માટે કાર્યરત કરો. તમારી અંદરની નિરાશાઓ, મુંજવણો અને ગુરુસાની ભાવનાઓને નિવારવા માટે એક પદ્ધતિ રીતે પણ આ જર્નલનો જરૂરથી ઉપયોગ કરજો. જ્યારે તમે દુખ દૂર કરવા, તમારી શક્તિઓને વિકસાવવા, તમારા મહિંતવ અને તમારા અજોડ પ્રદર્શન વિશે લખશો ત્યારે તમે ચમત્કારિક રીતે તમારી અંદરની નકારાત્મક લાગણીઓ અને દુર્બંધતાને તમારામાંથી હાંકી કાટશો.

ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું, મારા હાર્ટસેટને ફાયરપલફ અને મજબૂત બનાવવાનો સૌથી ઝડપી માર્ગ બરાબર ને?

સહમતી આપીને ધનિકે જર્નલના પહેલા પાના પર આપેલા લર્નિંગ મોડલ પર આંગળી મૂકીને આગળ કદ્યું. જ્યારે તમે વિજયી કલાક દરમિયાન ડેઇલી ડાયરીના લખાણ માટે દસ કે તેથી વધુ મિનિટ ફાળવશો ત્યારે તમે જે મેળવશો તે આ રહ્યું – અને તેનું પુનરાવર્તન કરીને તેને વધુ મજબૂત બનાવજો. મારાં સૂચન છે કે તમે માત્ર હકારાત્મક બાબતો જ ન લખતા પરંતુ તમારા જીવનના દુખદ અને નકારાત્મક અનુભવો પણ લખજો. કારણ કે મુશ્કેલ લાગણીઓથી છુટકારો મેળવવા માટેનો સૌથી ઝડપી માર્ગ એ છે તેમાં સીધા જ ઊતરી જવા માટે હિંમત અને ડહાપણ હોવાં જોઈએ. તેને સારા કરવા માટે તેને અનુભવો. જીવનના અંધકારને હટાવવા માટે તેના પર તમારાં સહમતીનું લખાણ કરો. આ એક સફળ રહ્યસ્ય છે જે હું તમારી સમક્ષ ખોલી રહ્યો છું. કારણ કે જ્યારે ભૂતકાળના ધા અને નકારાત્મક લાગણીઓને કારણે તમારી અવરોધાયેલી શક્તિઓ પરત મેળવવા પરયાસ કરો છો ત્યારે તમારા માઇનડસેટ, હાર્ટસેટ, હેલ્થસેટ અને સોલસેટની ક્ષમતા પણ ઊંચે જશે અને જ્યારે તમારા આ ચાર આંતરિક સામ્રાજ્ય આત્મસુધારણા દ્વારા ઊંચા ઊંચા ત્યારે તમારાં સર્વોર્ચ સ્વત્ત્વ તેના આદેશ માનવા લાગશે. ત્યારબાદ તમે બંને તમારા આ આંતરિક સામ્રાજ્યો પાસેથી ઘણાં મોટાં પરિણામોની આશા રાખી શકશો. હું એ સમજાવવા માગું છું કે તમે જે મુશ્કેલ લાગણીઓ, જેને બદલવા માટે કોઈ સારો માર્ગ તમને ન મળતો હોય અને જેના કારણે તમે તાણ અનુભવતા હો, જે તમારાં પ્રદર્શન નબળું કરતી હોય અને કયારેક રોગોના ભરડામાં પણ લઈ જતી હોય તેને તમે દબાવી શકશો.

કલાકારે પૂછ્યું, શું તમે એમ કહેવા માગો છો કે, જો હું મારી વ્યથિત કરતી ભાવનાઓને અનુભવું નહીં તો તે મોટી બનશે અને મારી અંદર સમાઈ જશે જેને કારણે હું બીમાર થઈશા?

હા, તમે જે કદ્યું એ જ હું તમને સૂચવી રહ્યો છું, મિ. રિલેએ સહમત થઈને આગળ કદ્યું. તે તમામ નકારાત્મક-દુખદ લાગણીઓ તમારી અંદરની શક્તિઓ,

આવડતો અને તમારા શાળપણ પર પડ રચી દે છે અને આ જ પ્રાથમિક કારણ છે કે મોટાભાગના લોકો એ ભૂલી જાય છે કે તેઓ પણ હીરો છે. જ્યારે આપણે જે તે ભાવનાને અનુભવવાનું અવગણીએ છીએ ત્યારે આપણે આપણા મહાન સત્ત્વ પરનો કાબૂ ગુમાવીએ છીએ અને જીવનનાં સત્ત્યોને ભૂલી જઈએ છીએ :આપણે મહાન કાર્યો કરવા સક્ષમ છીએ, અને મહાન વરસ્તુઓનું સર્જન કરી શકીએ છીએ, ખુશખુશાલ આરોગ્ય માણી શકીએ છીએ, સાચા પ્રેમને જાણી શકીએ છીએ, જાદુઈ જીવન જીવી શકીએ છીએ અને અનેક લોકોને મદદરૂપ પણ બની શકીએ છીએ. પરંતુ આપણામાંના ઘણા લોકો ખૂબ જ ભય, દુખ, કરોધ અને હતાશામાં હોય છે અને તેઓ પોતાની સ્વયં શક્તિને જાગૃત કરી શકતા નથી. આપણી પાસે સામે ઊભેલી તકને ઓળખવાની શક્તિ પણ નથી. આપણી ભીતરનો અંધકાર આપણને તે જોવા દેતો નથી અને આપણી પ્રાથમિક પ્રતિભાને અવરોધે છે. ઇતિહાસના મહાન લોકો પાસે આ શક્તિઓ હતી. આજે મોટાભાગના લોકો તેને ખોઈ બેઠા છે.

ઉદ્યોગકારે કદચું, જાદુઈ જીવન? તમે વારંવાર આ વિશે બોલો છો પણ તે જરા અજુગતી બાબત લાગે છે.

હા, જાદુઈ જીવન. ધનિકે શાંતિથી પરંતુ મક્કમતાથી જવાબ આપ્યો. જ્યારે આપણે દક્ષિણ આફ્રિકા જઈશું ત્યારે હું તમને એ સમજાવીશ કે આપણે આપણા જાદુને કેવી રીતે જગાવી શકીએ છીએ. એક વાર હું ત્યાંના વાઇનયાર્ડમાં જે શીખવું તે તમે શીખશો, વધુ નાણાં કમાવાની ક્ષમતા કેળવશો, સારું આરોગ્ય, સંપૂર્ણ આનંદ અને આંતરિક ગહન શાંતિ આપોઆપ જ તમને મળવા લાગશે. પણ હું અત્યારે જાદુઈ રીતે જીવવાની રીત અંગે કંઈ નહીં જણાવું. મને તેની પરવાનગી નથી.

તમારા ઘાવને સાજો કરવા માટે તમારે તેનું દુખ અનુભવવાની જરૂર છે. ધનિકે વધુમાં કદચું. મેં મારા જીવનમાં ઘણું સહન કર્યું છે. ધંધાકીય હાર, અંગત નુકસાન, શારીરિક નિષ્ફળતાઓ. અત્યારે પણ હું એક દુખદ અનુભવમાંથી પસાર થઈ રહ્યો છું અને તેઓ મૌન બની ગયા.

થોડી વાર પછી ધનિકે કદચું. ગુડ ન્યૂઝ, તેમણે પોતાના બંને હાથ ઉપર ઉઠાવીને કદચું કે, તેનો મતલબ એ નથી કે ભૂતકાળનાં દુખને હું મારા સુંદર વર્તમાન અને ભવિષ્યમાં પણ સાથે લઈને ચાલું છું. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના મનનના વિભાગમાં ડેયલી ડાયરીની પ્રોક્રિટસ ડારા હું આ તમામ દુખને કાયમ માટે ભૂસી નાખું છું. હું હંમેશાં ખુશ, આશ્રયથી ભરપૂર, કૃતજ્ઞતા અને શાંતિથી ભરપૂર હોઉં છું તેની પાછળ આ જ મહાન યુક્તિ જવાબદાર છે. સાથે જ તેને કારણે જ મેં ઘણું બધું મેળવ્યું છે. શું તમે જાણો છો, ભૂતકાળમાં જીવતા ઘણા લોકોની ઘણી બધી શક્તિઓ હણાઈ જાય છે? મોટાભાગના લોકો સારું પ્રદર્શન કેમ નથી કરી શકતા તેનું આ સૌથી મોટું ઉદાહરણ

છે. હું જેટલા લોકોને મળયો તે પેકી સ્પેલબાઇન્ડર એ એકમાત્ર અનેવી વ્યક્તિ છે જેણે નન્બળાં પ્રદર્શન અને લાગણીઓની ગુંચાવણો વરયે સંબંધ હોવાનું શોધી કાઢ્યું છે. તમે પણ તે વિશે વિચારો. તે સંપૂર્ણ સત્ય છે. માટે, કલ્પના કરો કે તમારી સુવિધાઓ અને તમારા વ્યવસાયની સફળતા માટે દરરોજ સવારે તમારી દૈનિક ડાયરી શું કહે છે.

અને ભૂતકાળના દુષને સાથે લઈને ચાલવું તે ભારે કપરં છે, તેમ કલાકારે કદયું. આપણામાંના મોટાભાગના લોકો હારનો સ્વાદ ચાખી ચૂક્યા છે – અને કયારેક તો વિનાશ પણ નોતરી ચૂક્યા છે.

ધનિકે પોતાનું શીખવવાનું ચાલુ રાખ્યું. હું પણ તમને સવારના પ.૨૦થી પ.૪૦ દરમિયાન થોડી મિનિટ દ્યાન કરવાનું પણ સૂચન કરું છું. સ્પેલબાઇન્ડરે મને તે શીખવ્યું હતું. તેનાથી મને એકાગ્રતા, આત્મવિશ્વાસ કેળવવામાં અને મારં પરફોર્મન્સ સુધારવવામાં ગહન રીતે મદદ મળી હતી. સાથે જ સોફ્ટસ્ટાર્ટકેટ બિઝનેસ પોર્ટફોલિયો ચલાવતી વખતે શાંતિ રાખવામાં પણ મદદ મળી હતી. શાંતિથી કાર્યરત રહેનારા હંમેશાં મોટી સફળતા મેળવે છે. દ્યાન કરવું એ કોઈ મહાન આવડત કેળવવા જોવું અધ્યરં નથી માટે તે શરૂ કરો અને તેની આદત કેળવો. તે એક દુનિયાનો સામાન્ય શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે ફોકસ કેળવવાનો, આંતરિક શાંતિ મેળવવાનો અને તમારી નૈસર્જિક શક્તિઓને જાળવી રાખવાનો. વિજ્ઞાન દ્યાનના મહિટવને સમર્થન આપે છે. જો તમે તે છોડી દેવા માંગતા હો તોપણ – વિજ્ઞાન કહે છે તેમ – તે કાર્યરત રહે છે. તાજેતરની શોધોએ એ પુરવાર કર્યું છે કે નિયમિત દ્યાન કોર્ટિસોલનું પ્રમાણ ઘટાડે છે. આમ તેના કારણે માનસિક તાણ ઘટે છે. સાથે જ તે તમારી સાથેના જોડાણને વધુ તીવ્ર બનાવે છે. તમારી આવડતના મૂલ્યાંકન તેમજ તમારા આંતરિક ઈશ્વરની સાથે તાદાત્મ્ય સાધવા માટે તમારે તમારા માટે વધુ સમય ફાળવવો જોઈએ. ફરીથી તમારામાંના શ્રેષ્ઠ સાથે જોડાવા માટે, એ શ્રેષ્ઠ, જે જાણો છે કે અશક્ય એ માત્ર તેવા લોકો માટેનો શાંદ છે જેમણે કોશિશ ન કરી હોય. તે જાણો છે કે તમારી અંદર તેજસ્વિતાના ઉદાત્ત સ્રોત કયાં આવેલા છે. તમારી અંદરનો એ શ્રેષ્ઠ ભાગ હજુ પણ અન્ય લોકોમાં શ્રેષ્ઠતા જ જુએ છે. હા, દરરોજ સવારે એ ૨૦ મિનિટના શાંતિ અને સ્થિરતાના અભયારણ્યમાં જાઓ અને ચાદ રાખો તમે સંપૂર્ણ રીતે તમે બનશો. વહેલી સવારે એકાંતમાં સત્ય બોલે છે અને શાસ થંભાવી દેનારા આ ઝાનને લઈને બાકીના કલાકો જેને આપણે દિવસ કહીએ છીએ તેમાં આગળ વધો.

હવે આપણે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના ટ્રીજા વિભાગને સમજુરે જેથી રાજીનું સત્તર સમાપ્ત કરી શકીએ. મારે તે પછી ઘણી બધી મિટિંગમાં જવાનું છે અને પછી મારે એડ્સિયાનો અને સ્પેલબાઇન્ડર સાથે રાટિરભોજન માટે જવાનું છે.

ત્યારબાદ તેમણે ફરીથી બોલવાનું શરૂ કર્યું. હું અહીંથી જઉં તે પહેલાં પ્રતિબદ્ધ છું કે 5 એ.એમ. કલબ વિશે તમને સંપૂર્ણ શિખવાડી દઉં. તમે વધુ ને વધુ લોકો સુધી સ્પેલબાઇન્ડરનું આ જ્ઞાન પહોંચાડજો. કદાચ હું તે કરવા સક્ષમ ન પણ હોઉં. તેમણે ઉમેર્યું, ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો ટ્રીજો વિભાગ, તમે દરરોજ પ્રગતિ કરો તે પ્રકારે ઘડાયો છે. તમારી આવકને બેવડી કરવા, બે પ્રાથમિક ક્ષેત્રોમાં તમારાં રોકાણોને ત્રણ ગણાં કરવા અને તમારી અંગત કુશળતા અને ત્યાવસાયિક ક્ષમતા વધારવા માટે 2X3X માઇન્ડ સેટ યાદ રાખો. માટે વહેલી સવારે પ.૪૦થી દ.૦૦ એ વિજયી કલાકનો અંતિમ પડાવ છે, જ્યારે તમે તમારા જ્ઞાનની સર્વોચ્ચ સપાટીએ હોવ છો, તમારી વિચક્ષણતા વિસ્તરી રહી હોય છે, ત્યારે તમારી કુનેહને વિસ્તૃત કરો અને તમારા પડકારો વિશે જાણો.

કલાકારે કદયું, લિઓનાર્ડ દ વિન્સીએ કદયું હતું- કોઈ પણ પાસે નાનું કે મોટું સ્વામિત્વ ત્યાં સુધી નથી આવતું જ્યાં સુધી તે પોતાના પર સ્વામિત્વ ન મેળવી લે.

ધનિકે પોતાની આંખો બંધ કરીને રોમન રાજક્ષારી, સેનેસાના એ ફિલોસોફિક શબ્દો વાગોળયા દરેક દિવસ એવું કંઈક હસ્તગત કરે છે જેનાથી તમે દરિદ્રતા, મૃત્યુ, અને દુર્ભાગ્ય સામે તાકાત મેળવો છો; અને તમે અનેક વિચારોમાંથી પસાર થાવ ત્યારે તેને તે દિવસે અમલમાં લાવવાનું પસંદ કરો છો.

ધનિકે આંખો ખોલી અને કદયું, બાદય નેતાગીરીની શરૂઆત તમારી અંદરથી થાય છે. તેમણે ઉમેર્યું. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના ટ્રીજો વિભાગ દરમિયાન, તમે તમારા ક્ષેત્ર તેમજ સમાજ માટે વધુ મૂલ્યવાન બનવાનો પ્રયત્ન કરજો. તમે માત્ર ઇરછો એટલે જ તમને સફળતા કે પ્રભાવ મળતા નથી. તમે જે છો તેના દ્વારા તમે એક વ્યક્તિ અને એક નિર્માણકર્તા તરીકે તમારા જીવનમાં આકર્ષો છો. આંતરિક વિકાસ વિના ખાનગી ઇરછાઓનો અર્થ મોટા બગીચાનાં સપનાં જોવાં પણ ઝાડ એક પણ વાવવું નહીં એવો થાય. આપણે આપણી જાતનું મૂલ્ય વધારીને ઉત્તમ સંન્માન આકર્ષાએ છીએ. મેં આ વિચાર દ્વારા મારું ભાગ્ય ઘડયું છે. જેમ મેં ક્ષમતા સુધારી તેમ, મારી સેવાની ઉત્ત્યાતમ ગુણવત્તા દ્વારા વધુ લોકોના જીવનમાં સુધારો કરવાની મારી ક્ષમતા વધી હતી. મારા વ્યવસાયનાં ક્ષેત્રોમાં જેમ હું વધુ મૂલ્યવાન બનયો તેમ જ મારી આવક અને મારી અસરો તે ક્ષેત્રમાં વધી હતી. આજના ચુગમાં આ એક ખ્યાલ ખૂલ અભાણયો છે એક પુસ્તક વાંચો. ભૂતકાળનાં મહાન લ્યો-પુરુષોના જીવનનો અભ્યાસ કરો, તમારા વિકાસના તબક્કામાં આવાં મહાન ચરિત્રાની આત્મકથાઓને ચરિતાર્થ કરો. સાઇકોલોજીના ક્ષેત્રમાં થતી નવી શોધખોળ શીખો. નવી શોધખોળ અને સંચાર, ઉત્પાદકતા અને નેતૃત્વ, સમૃદ્ધિ અને દિતિહાસ વગેરે પર ગણન વિચારણા કરો. એવી ડોક્યુમેન્ટરી જુઓ જેમાં તે દર્શાવાયું હોય કે પ્રતિબાઓએ શ્રેષ્ઠ કાર્યો કદ રીતે કર્યાં – અને તેમની જેમ તમે પણ આગળ વધો. વ્યવસાયવિકાસ, અંગત કુશળતા,

સર્જનાત્મકતા અંગેના ઓડિયો સાંભળો. મારા અને મારા અબજોપતિ મિટરોનો એક સામાન્ય ગુણ એ છે કે શીખવા માટે અમે હ્મેશાં તૈયાર હોઈએ છીએ. અમે આગળ વધીએ છીએ અને અમારી શક્તિઓ અને દીશર તરફથી મળેલી સુવિધાઓમાં અવિરતપણે વધારો કરીએ છીએ. અમે સતત અમારા વિકાસમાં અને અમારા વ્યવસાયિક ક્ષેત્રમાં રોકાણ વધારીએ છીએ. આતુરતાની અમારી કચારેય પૂરી ન થાય તેવી ભૂખને સંતોષવા માટે અમે વાંચન અને સુધારામાં સતત જોતરાયેલાં રહીએ છીએ. સાથે જ કોઈ કોન્ફરન્સમાં જવું એ અમારો સહિયારો આનંદ હોય છે. દર ત્રણ મહિને અમે આવી કોન્ફરન્સમાં ઓછામાં ઓછું એક વાર જઈએ છીએ જેથી સતત પ્રેરણા, આવડત અને સતત કાર્યરત રહેવાની પ્રેરણા મેળવતા રહીએ છીએ. અમે લોકો અર્થવિદીન મનોરંજનમાં અમારો સમય વેડફૃતા નથી કારણ કે અંતદીન ફાનાઉપાર્ટ્ન માટે અમે પહેલેથી રોકાયેલા છીએ.

ધનિકે કદ્યું, જીવન એકદમ ન્યાયપૂર્ણ છે એ તમે જાણો છો. તમે તે જ મેળવશો જે તમે આપ્યું હોય છે. આ પાયાનો અને કુદરતી કાયદો છે. માટે, ઘણું બધું સારં આપો અને સારા બનો.

ઓકે, હવે તમારી પાસે છે- વિશ્વકક્ષાની, વ્યવસાય અને વ્યક્તિગત જીવન માટે, જીવનરૂપી દ્રારતને કંડારવા માટે દ્રારતને કલાથી સજજ, દોષરહિત રીતે પોતાનું મૂલ્યાંકન કરાવતી સુંદર અને નિયમિત સવાર. તેનો ભરપૂર ઉપયોગ કરજો, તેનો દરરોજ, ઓછામાં ઓછું સપ્તાહમાં પાંચ દિવસ અમલ કરજો અને તમારી નિર્માણશક્તિ, સમૃદ્ધિ, આનંદની લાગણી અને શાંતિ ખૂબ જ ઝડપે વધશો જેનો તમે દુનિયા માટે ઉપયોગ કરવા સક્ષમ બનશો.

હવે પછી શું? કલાકારે પૂછ્યું.

ધનિકે વિચિત્ર જવાબ આપ્યો, હવે પછી આપણે મૃત્યુ પામેલાને મળીશું.

ઉંઘની આવશ્યકતા અંગે ૫ એ.એમ. કલબનું આકલન

“આરામ, ભૂખ અને તરસ માટેની મારી લાલસાની કલપના પણ તમે નહીં કરી શકો. મારં કામ પૂરું થયું ત્યારથી, છ દિવસથી મારં મન વમળોમાં સપડાયું છે, તે આમતેમ ફુંગોળાય છે, એક જ જગ્યા ઉપર તે ખૂબ જ ઝડપી અનેક વિચારોના પ્રવાહો વરચે ઝૂલતું રદ્દયું હતું.” – એચ.જી.વેલ્સ

ધનિક, ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર – ત્રણેય વેટિકનની છત પર ઊભાં હતાં. સૂર્ય વધુ ઊંચે ચદ્રયો હતો. ધનિકે અગાઉની જેમ એક હાથ હવામાં લહેરાવ્યો અને હંમેશાની જેમ તેમનો એક સહાયક કચાંકથી પ્રગટ થયો. ધનિકે પોતાની ડિવાઇસમાં કોઈકને સૂચના આપી અને થોડી જ વારમાં ઇટાલિયન ફિલ્મોમાં જોવા મળતી હોય તેવી ત્રણ મહિલાઓ લાલ કલરના વેસ્પા સ્કૂટર સાથે ત્યાં આવી પહોંચી. તેમણે ટૂ-છિલર્સને પાર્ક કર્યાં.

ચાલો મિત્રો! ધનિકે કદયું. હવે આપણો આ સ્કૂટરની સવારી કરવાનો સમય થયો છે.

પણ, તમે કોઈક મૃતની મુલાકાતે જવાનું કદયું હતું તેનું શું? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

મારો વિશ્વાસ રાખો, સ્કૂટર પર બેસો અને મને અનુસરો. ધનિકે સૂચના આપી.

રોમની રંગીન ગલીઓમાંથી પસાર થતાં તેઓ શહેરની બહારના પ્રાચીન વિસ્તારમાં પહોરયાં. શહેરના છેવાડેથી પસાર થતાં તેમણે એક પ્રાચીન સ્થળ જોયું- ધ પિરામિદ ઓંફ સેટિયસ, બિલ્ટ બિટવિન ૧૮ એન્ડ ૧૨ બી.સી. એઝ એ ટોમબ.

કલાકારે વિચાર્યું, અમર એવા શહેરની વરચે ઇજિશિયન સ્ટાઇલનો પિરામિદ, અકલ્પય.

તેઓ શહેરની સીમાની બહાર આવી ગયાં હતાં. ધનિક હજુ પણ તેમને આગળ જવા માટે ઢોરી રદ્દ્યા હતા. ઉદ્યોગકારે નોંધયું ધનિકના ટી-શાર્ટ પર અમેરિકાના સ્થાપકો પૈકી એક બેન્જામિન ફરેન્કલિનના શબ્દો છપાયેલા હતા :વહેલી સવાર એક સુવર્ણી તક સમાન હોય છે. ધનિકે પહેરેલી હેલ્મેટ પાછળ લખાણ હતું – સૌથી પહેલાં જાગો અને સૌથી છેલ્લે મરો.

તેઓ એક નિર્જન જણાતી શેરીમાં પહોરયા. સ્કૂટર પાર્ક કરીને ધનિકે પોતાના શિષ્યોને ઇશારાથી જ પોતાની પાછળ આવવા જણાવ્યું હતું.

આપણે કયાં પહોરયા છીએ? કલાકારે પૂછ્યું.

ધનિકે કદયું, આપણે કેટાકોમબમાં પહોંચયા છીએ. આ એ સ્થળ છે જ્યાં પ્રાચીન રોમનોને મૃત્યુ બાદ દફનાવવામાં આવતા હતા. આ ખુલ્લી જમીનવાળા પેસેજ છે તે કદરસ્તાન છે જેના પર પાંચમી સદીની તારીખો કોતરાયેલી છે.

પણ આપણે અહીં શા માટે આવ્યા છીએ? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

આ ભોયરા જેવા સ્થળે તમને લાવવા પાછળનું એક કારણ એ છે કે તમને એક મુદ્દો સમજાવવાનો છે.

ટનલ જેવી આ જગ્યાના બીજા છેડેથી કોઈકનાં તેમના તરફ આવી રહેલાં પગલાં પણ સંભળાઈ રહ્યાં હતાં. કલાકારે ધનિક સામે જોયું, તેઓ કંઈ બોલ્યા નહીં, પગલાં નજુક આવી રહ્યાં હતાં.

ગભરાયેલાં લાગતાં ઉદ્યોગકારે કદયું, મને કોઈક અકળ લાગણી થઈ રહી છે.

કેટાકોમબની જર્જરિત દીવાલમાં લાગેલી મીણબતી ધૂંઘળો પ્રકાશ આપી રહી હતી. પેલાં પગલાંનો અવાજ નજુક આવી રહ્યો હતો, અને અચાનક જ શાંતિ છવાઈ ગઈ.

અંધારામાં અચાનક એક આકૃતિ પ્રકટ થઈ, તેના હાથમાં મીણબતી હતી અને માથા પર કિરણિયન પાદરી પહેરે તેવું હૂડ હતું. કોઈ કંઈ બોલ્યું નહીં. એકમદ રહેસ્થયમય વાતાવરણ વરચે આગંતુકે મીણબતીઓ ઊંચે કરી, અને કરોસની સંઝાનુસાર ફેરવી, માથા પરનું હૂડ ઉતાર્યું.

ચહેરો જાણીતો હતો. એ ચહેરો જેણે પોતાનાં આશ્રયકારક કાર્યો દ્વારા લાખો લોકોને પ્રેરણા આપી હતી, મહાન સ્વપ્નો મૂર્તિમંત કર્યા હતાં અને મહાન પ્રતિભાઓને દોરવણી આપી હતી.

તે સ્પેલબાઇન્ડર હતા.

હે, ભગવાન! તમે તો મને ડરાવી દીધો હતો. પરસેવો લૂછતાં કલાકારે કદયું.

માફ કરજો, સ્ટોને મને અહીં નીચે આવવા કદયું હતું અને હું આ ભોયરામાં ભૂલો પડી ગયો હતો. સ્પેલબાઇન્ડરે કદયું. આ કેટાકોમબ અદ્ભુત જગ્યા છે. જોકે, તે રૂંવાડાં પણ ઊભાં કરાવી દે છે.

હેય બડી, ધનિકે પોતાના સલાહકાર, અને પરમ મિત્રને બેઠી પડતાં કદયું અહીં આવવા બદલ આભાર.

ચોક્કસ, પણ તમે જે છરછતા હતા તે આંતરિક શક્તિઓ વિશે આ બંનેને પહેલાં સમજાવી લેવા દો. તમને ખબર છે કે હું આવું જ, સ્પેલબાઇન્ડરે કદયું.

મિ. રિલેએ ઉમદા સર્જનાત્મકતા, સર્વોપરી સર્જનાત્મકતા અને તમારી અંદર રહેલા દુર્લભ પ્રદર્શનના મુખ્ય તત્ત્વ એવી ગાડ ઊંઘના મહિટવ અંગે મારા વિચારો જણાવવા માટે કદયું હતું અને તેમણે મને કદયું હતું કે આવી વાતચીત અહીં જ કરવા માંગે છે કારણ કે અહીં આ ગુફામાં લોકો જ માત્ર મૃત્યુની નિદરામાં નથી, પરંતુ વિજ્ઞાન પણ હવે સમર્થન આપે છે કે અપૂર્તિ ઊંઘ પણ વહેલું મૃત્યુ નોતરે છે.

ખરેખર? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

ધનિકે કદયું, ના, પણ તમે લોકોએ એવું નથી કર્યું.

અમે કર્યું છે. ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંનેએ કદયું.

અને તમને બંનેને અમારા લગનમાં આમંત્રણ છે, તે પ્રસંગ નાનકડો હશે, પણ ખાસ હશે. કલાકારે ઉમેર્યું.

તમને બંનેને એ પ્રસંગ મોચિશયસના મારા બીચ પર ઊજવવા આમંત્રણ છે, હું ખર્ચ ઉઠાવીશ. તમારા બંનેનો જ નહીં તમારા પરિવારો, ભિંત્રોનો પણ. તમામ ખર્ચ મારા માથે. ૫ એ.એમ. કલબના મારા નવા સત્યો માટે એટલું તો હું જરૂર કરી શકીશ. તમે એક વૃદ્ધ પર ભરોસો મૂક્યો છે અને છેક અહીં સુધી આવ્યા છો, તમામ શિક્ષણ એકાઉરતાથી લીધું છે અને શ્રેષ્ઠ કામ કર્યું છે, તમે બંને મારા હીરો છો.

સ્પેલબાઇનડરે કદયું, નેતાગીરીની કુશળતા અને વિશાળ ઉત્પાદકતા માટે અને સાંજના છેલ્લા કલાકના નિયંત્રણ માટે તમારા દિવસનો પ્રથમ કલાક શા માટે મહિટવનો હોય છે એ સમજવું જોઈએ. કુશળતા અને તમારી સવારનું નજીકતભર્યું મેનેજમેન્ટ અને તમે રાત્રે કરેલી કામગીરીમાંથી જ એક ઉચ્ચ કક્ષાની પ્રતિભા જેવી આવડત આવે છે. જો તમે યોગ્ય ઊંઘ નહીં કરી હોય તો સ્ટોને જે તમને શિખવાડી તે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા અસરકારક નહીં રહે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, હું સહમત છું. હું લગભગ હંમેશાં ઊંઘથી વંચિત રહું છું, કચારેક સૂવા માટે સંદર્ભ કરવો પડે છે, યાદશક્તિ કુંઠિત થઈ જાય છે, અને હું થાક અનુભવું છું.

કલાકારે પણ સહમતી આપતાં કદયું, મારી ઊંઘ પણ બગડે છે. હું પણ ખૂબ ઓછું ઊંઘું છું, પણ જ્યારથી આ તાલીમમાં છું ત્યારથી રાત્રે સરસ ઊંઘ આવે છે.

સ્પેલબાઇનડરે કદયું, આ સાંભળીને આનંદ થયો, અત્યારે આપણે વૈશ્વિક મંદીના વિકરાળ સમયમાંથી પસાર થઈ રદ્દ્યા છીએ. ઇન્ટરનેટ અને સોશિયલ મીડિયા જે દરેકના જીવનમાં વણાઈ ચૂક્યા છે તે મુશ્કેલીરૂપી આગને દીધણ પૂર્ણ પાડે છે. અભ્યાસથી પુરવાર થયું છે કે આપણે જે ટેકનોલોજીનાં સાધનો વિકસાન્યાં છે તે આપણી અંદરના મેલાટોનિનને દાટાડે છે. મેલાટોનિન એ કેમિકલ છે જે તમારા શરીરને

ઊંઘની જરૂરિયાત વિશે જણાવે છે. તમે જાણો છો અને એ વાતમાં કોઈ શંકા નથી કે તમારા ગોજેટ્સ સાથે સતત વ્યસ્ત હો છો તે તમારી સમજશક્તિને પણ ખરાબ અસર કરે છે અને એ વાતમાં પણ કોઈ શંકા નથી. સ્કૂલાં પહેલાં તમે સ્કર્ટીનની સામે એટલે કે મોબાઇલ, ટેબ કે ટીવીની સામે વિતાવો છો તેને કારણે તમારી ઊંઘ પર અસર પડે છે. તમારી ડિવાઇસનો પ્રકાશ કેવી રીતે ફોટો ડિસોપ્ટર્સ બનાવે છે જેને ‘ઇન્ટર્નીસિનેકલી ફોટોસેન્સેટિવ રેટિનલ ગેંટિલઅન સેલ્સ’ કહે છે, જે મેલાટોનિનના ઉત્પાદનને રોકે છે તમારા સરકયુલેશનના તાલમેલને નકારાત્મક અસર કરે છે, પરિણામે તમારી ઊંઘને નુકસાન થાય છે.

ઉદ્યોગકારે કદચું હું તેમ કરીશ. સ્કૂલાં પહેલાંના મારા રૂટિનને હું સુધારીશ જેથી હું સવારે પાંચ વાગ્યે જાગી શકું અને ત્યારે એનજૂથી ભરપૂર હોઉં. હું આમ કરવા માટે વચ્ચે આપું છું તેના કારણે ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાને સરળતાથી અમલી બનાવી શકું.

ઓછામાં ઓછા દ્વદ્દ દિવસ – જ્યાં સુધી તે આપોઆપ થવા ન માંડે, કલાકારે પણ વાતમાં સૂર પુરાવ્યો. ત્યારપણી મારા બાકીના સંપૂર્ણ જીવન માટે, આમ, ખરેખર પથારીમાં ઊંઘયા કરવા કરતાં સવારે પાંચ વાગ્યે ઊઠવાની આ પદ્ધતિ સરળ બની જાય.

સ્પેલબાઇન્ડરે આગળ કદચું જયારે આપણે જરૂરી ઊંઘ નથી લેતા ત્યારે અન્ય ઘણી બાબતો તમારી આવડત અને ઉત્પાદકતા તથા આરોગ્ય પર નકારાત્મક અસરો પહોંચાડે છે.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંનેએ જાણવા અંગે કરેલા સવાલનો જવાબ આપતાં સ્પેલબાઇન્ડરે કદચું, જયારે તમે ઊંઘો છો – અહીં તમે કેટલું ઊંઘો છો તેનું નહીં પરંતુ કેવું ઊંઘો છો તેનું તાત્પર્ય છે – તમારા ન્યુરોન્સ ૬૦ % જેટલાં સંકોચાઈ જાય છે કારણ કે મગજ દ્વારા કરોડરજ્જુનું પ્રવાહી ધોવાઈ જાય છે. સંશોધન એવું પણ કહે છે કે લસિકાતંત્ર (ટિઝેથેટિક સિસ્ટમ), જે પહેલાં તમારા શરીરમાં જ હોવાનું માનવામાં આવતું હતું, તે પણ ખોપરીમાં હોય છે. આ બધાનો અર્થ એ છે કે આપણે, મનુષ્ય તરીકે, વિકસિત રીતે મગજને સ્વરષ રાખવા માટે એક કરાંતિકારી અને શક્તિશાળી પ્રક્રિયા બનાવી છે જેથી તે શ્રેષ્ઠ સ્થિતિમાં રહે અને આ સ્વરષતાની કામગીરી માત્ર આપણે સ્કૂર્ઝાએ તે દરમિયાન જ થાય છે.

અમને HGH વિશે કહો. ધનિકે સ્પેલબાઇન્ડરને સૂચન કર્યું.

ચોક્કસ, સ્પેલબાઇન્ડરે કદચું. HGH, દચ્યુમન ગ્રોથ હોર્મોન જે મગજની પિચ્યુટરી ગલોન્ડમાં બને છે અને તે શરીરમાં મહિંતવના આરોગ્યકારક ટિશ્યૂ બનાવે છે. લાંબા જીવન માટે એક મજબૂત રીતે કાર્યરત મેટાબોલિઝમ. HGHનું પ્રમાણ વધવાની સાથે તે તમારા મૂડ, જ્ઞાન, એનજૂઝ અને ચરબીને ઘટાડે છે, જયારે લેપ્ટીન અને

દરેલિનના નિયમન કારા તમારા ગુર્જસાને પણ ઘટાડે છે. આ રહ્યો મુખ્ય મુદ્દો: ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાના પહેલા વિભાગમાં કસરત કારા જયારે HGH છૂટું પડે તે ખરેખર મોટો બદલાવ લાવનારી પ્રક્રિયા બની રહે છે. જયારે તમે સૂતા હો છો ત્યારે HGHનું ૭૫ ટકા જેટલું ઉત્પાદન થાય છે. આ રહી ખરી ચાવી:મગજ યોગ્ય રીતે સ્વરચ રહે અને સારી રીતે HGHનું ઉત્પાદન થતું રહે તે માટે તમારે તમારી સર્જનાત્મકતા, મનોબળ, ઉત્પાદકતામાં વધારો કરતા રહેવું જોઈએ, તે માટે તમારે પાંચ ૬૦ મિનિટની સ્લિપ સાઇકલ્સની જરૂર પડે છે. વૈજ્ઞાનિક સત્યો આ વાતને અનુમોદન આપે છે. સાડાસાત કલાકની ઊંઘ જરૂરી છે. તમારે એ પણ જાણવું જોઈએ કે સંશોધનો અનુસાર માત્ર ઊંઘનો અભાવ જ મૃત્યુ માટે કારણરૂપ બને છે. વધુ પડતી ઊંઘ, નવ અથવા તેનાથી વધુ કલાકની ઊંઘ પણ આયુષ્ય ઘટાડવામાં કારણભૂત જણાઈ છે.

કલાકારે પૂછ્યું, શું આ વિશે વિગતે સમજી શકાય તે માટે તમારી પાસે કોઈ લન્ઝિંગ મોડલ છે, જેનાથી અમને નબળું અને અસ્પષ્ટ તથા માપ અનુસાર વરચેનો તફાવત સ્પષ્ટ થાય?

સ્પેલબાઇનડરે કદયું, તમે સારં કામ કર્યું છે સ્ટોન, આ લોકોને ૩ સ્ટેપ્સ સક્સેસ ફોર્મ્યુલા સારી રીતે શિખવાડી છે.

ધનિકે ‘હા’ માં માથું ધુણાવ્યું.

હા, મારી પાસે તમારા માટે ફુરેમવર્ક છે. સ્પેલબાઇનડરે કદયું. મેં મારં પોતાનું સાંજનું રાન્ડિન બનાવ્યું છે, જેના કારા મને વર્ષોથી સારી રીતે ઊંઘવામાં મદદ મળી રહી છે.

ત્યારબાદ સ્પેલબાઇનડરે પહેરેલા રોબમાંથી એક ચાર્ટ કાઢ્યો જે આ મુજબ દેખાતો હતો:

મહાન વ્યક્તિત્વોની સૂતાં પહેલાંની પ્રવૃત્તિ

સાંજે ૦૯.૦૦ થી
સાંજે ૦૮.૦૦

- દિવસનું છેલ્લું ભોજન
- તમામ ડિવાઇસ બંધ
- પ્રવૃત્તિઓમાંથી વિશ્રાંતિ

સાંજે ૦૮.૦૦
થી
રાત્રે ૦૮.૦૦

- પ્રિય વ્યક્તિઓ સાથે વાતચીત
- મેડિટેશનનો વૈકલ્પિક સમય
- વાયન
- ઓડિયોબુક અથવા પોડકાર્ટ
- મનોરંજનની પ્રવૃત્તિ
- સમયાંતરે લેવાતું સોલ્ટ બાથ

રાત્રે ૦૮.૦૦
થી
રાત્રે ૧૦.૦૦

- કૂલ, ડાર્ક અને ટેક્નોલોજીનાં કોઈ સાધનો ન હોય તેવા બેડરમમાં સૂવાની તૈયારી
- પોકેટ ૧ માં જણાવ્યા પ્રમાણેની કસરતની તૈયારી
- કદર કરવા માટેની પ્રેક્ટિસ

ઉદ્યોગકારે કહ્યું, મને સમજાતું નથી કે હું તમારો- તમારા બંનેનો આભાર કરીતે માનું!

ધનિકે સીટઅપ કરવા સાથે ગણગાણવાનું શરૂ કર્યું, — અદ્ભુત જ્ઞાન અને સુંદર ભાગ્ય જાણે મારા તરફ આવ્યું છે. હું હંમેશાં એક લીડર છું, ભોગ બનનાર નહીં. એક સિંહ છું, ઘેટું નહીં. હું મારા જીવનને ચાહું છું અને દરરોજ તેને વધુ સુંદર બનાવું છું અને હું જેટલા વધુ લોકોને મદદ કરું છું તેટલી જ મને વધુ ખુશી મળે છે.

કલાકારે પણ બંને તરફ આભારની લાગણી પ્રકટ કરી હતી.

ઉદ્યોગકારે કહ્યું, જો દુનિયા જાણતી હોત અને ૫ એ.ગે.મ. કલબની ફિલોસોફી અને મેથેડોલોજીનો અમલ કરતી હોત તો તમામ માનવ સંપૂર્ણ રીતે બદલાઈ જત અને હું હવે સૂર્યોદય પહેલાં જાગું છે એટલે ઓછી ઉંઘ કરું છું એમ નહીં, પરંતુ જૂની કહેવતની જેમ ‘વહેલા સૂર્યને વહેલા ઊઠવાનું’ એક રૂટિન છે.

કરાંતિ સર્જવા માટે આપણે તમામ આપણા પૂરતો ભાગ ભજવીએ છીએ, તમામ સંબંધોમાં પણ — આપણામાં જે આવડત હોય તેના દ્વારા આપણે એકબીજાને શોર

કરીએ છીએ -આપણી સાથે જ તેનો વિકાસ થાય છે.

ઉદ્યોગકારે ઉમેયું, મહાત્મા ગાંધીના શબ્દોની જેમ ‘તમારે દુનિયાને જેવી જોવી હોય તેવા તમે બનો.’ સૂવા જતાં પહેલાં હું તેમના વિશે થોડું વાંચું છું.

સ્પેલબાઇનડને કદયું. આદરપૂર્વક કહું તો, મહાત્મા ગાંધીના મૂળ શબ્દોમાં વર્ષાથી હેરાફેરી કરવામાં આવતી રહી છે.

ધનિકે વરચે જ કદયું, તેમણે ખરેખર એવું કદયું હતું કે, જો આપણે આપણને બદલી શકીએ, તો દુનિયાભરનું વલણ પણ આપણે બદલી શકીએ છીએ. માણસ જ્યારે પોતાનું વલણ બદલે છે તેની સાથે જ દુનિયાનું પણ તેમની સાથેનું વલણ બદલાય છે. બીજા શું કરશે તેની આપણે રાહ જોવાની કોઈ જ જરૂર નથી.

વાહ, સ્ટોન! સ્પેલબાઇનડને કદયું, હું તમારા વ્યાપક અર્થઘટનને વખાણું છું અને ચોક્કસ તમે સાચા છો. મારી તમને બંનેને અંગત વિનંતી છે કે આ પદ્ધતિ વિશે શક્ય એટલા વધુ ને વધુ લોકોને શિખવાડજો. કારણ કે જો તમામ વ્યાવસાયિક આગેવાનો, કામદારો, વૈજ્ઞાનિકો, કલાકારો, આર્કિટેક્ટ્સ, રાજકીય આગેવાનો, રમતવીરો, શિક્ષકો, માતાઓ, ફાયરફાઇટર્સ, પિતાઓ, ટેકસી ડ્રાઇવરો, પુત્રીઓ અને પુત્રો જો અમે લોકોએ તમને જે શિખવાડયું તેનો તેઓ પણ અમલ કરે તો આપણી પાસે નવું જ વિશ્વ હશે. જ્યાં દુઅ, નાખુશી, બિડિયોકરસી અને નફરત નહીં હોય અને સર્જનશીલતા, સુંદરતા, શાંતિપ્રિયતા અને ભરપૂર પ્રેમ હશે.

અને મારે હવે જવું પડશે, રાત્રે બોજનમાં મળીએ તેમ કહી સ્પેલબાઇનડ ચાલવા લાગ્યા.

ચોક્કસ. ધનિકે કદયું અને સ્પેલબાઇનડ જાણે અંધારામાં ઓગળી ગયા.

ત્યારબાદ બધા તે ગુફા જેવા સ્થળેથી બહાર આવ્યા અને ફરીથી સવારે જ્યાં મળ્યા હતા તે સ્પેનિશ પગથિયાં પાસે પહોરયા.

ધનિકે કદયું, આપણે સવારે પ વાગ્યે જ્યાંથી શરૂ કર્યું હતું તેનું સર્કલ પૂર્ણ થયું છે. આજે તમને લોકોને રજા આપું તે પહેલાં મારી પાસે તમારા બંને માટે એક અદ્ભુત મોડલ છે. જ્યારે હું ઘણો યુવાન હતો ત્યારે સ્પેલબાઇનડને મને તે શિખવાડયું હતું, અને તે મારા માટે અમૂલ્ય સાબિત થયું હતું. મને ખબર છે તે સુંદર રીતે આજના સત્તનું સમાપન કરશે.

આટલું કહીને ધનિકે તાળી પાડી ત્યાં જ ત્યાં આવેલા મુલાકાતીઓ અને બંને શિષ્યોના આશ્ર્ય વરચે ઘરઘરાટી સાથે એક ડ્રોન આવીને ઊભું રદયું. ડ્રોનમાં એક

લાકડાનું ખોખું છતું, તેને ખોલ્યું, તેમાંથી એક કાચથી મટેલું લર્નિંગ મોડલ નીકળ્યું. આ રદ્દ્યો એ ડાયાગરામ:

JOIN TELEGRAM CHANNEL
@GUARANTIBOOKZ

અદ્ભુત દિવસ

પુન : રચના

મીટિંગ ટેકનોલોજી એન્ડ આર્ટ્સ

મીટિંગ ટેકનોલોજી એન્ડ આર્ટ્સ

સમય	પ્રવૃત્તિ	નોંધ	
સવારે ૪.૫૫	- જગવાનો સમય - અંગત કાળજી	- મિ ફ્લાઇટ - રનવે પિસ્ટિયાડ - કસરતનાં સાધનો પથારી પાસે જ મૂકો - વધુ એટીપી રિલીઝ થાય અને વધુ એનજી આવે તે માટે વધુ ને વધુ હાઇફ્રેટ કરો - વિભાગ-૧- મૂદ્દ - થાકને બદલે હવે ૫.૨૦ કલાકે શક્તિ અનુભવાશે - કસરતથી ટેલિમોર્સ વધે છે - વ્યૂરોબાયોલોજીની શક્તિ વધારે છે	
સવારે ૫.૦૦ થી સવારે ૫.૨૦	- સખત કસરત - પરસેવો પાડો - વધુ હાઇફ્રેટ થાવ - પાણી પીઓ	- વિભાગ-૨-મનનનો સમય - દ્વારાની આયુષ્ય વધે છે - યોજનાઓ બનાવવા માટે ફોકસ વધારે છે	
સવારે ૫.૨૦ થી સવારે ૫.૪૦	- દ્વારાન - પ્રાર્થના - જર્નિલ લખો - આભારની લાગણી અનુભવો - આગામી કાર્યોની બ્લુ પ્રિન્ટ બનાવો	- વિભાગ-૩: વિકાસ - ૨૩૩૩ માઇન્ડસેટ - આશાઓ અને કલાનો વિકાસ થાય છે - પ્રેરણા અને તમારા ક્ષેત્રમાં અજ્ય બનવા તરફ કદમ	
સવારે ૫.૪૦ થી સવારે ૬.૦૦	- વાંચન - ઓડિયોબુક્સ - પોડકાસ્ટ્સ - પ્રેરણાદાયક વીડિયો	- પરિવાર સાથે જોડાણ - અંગત કામગીરી - મેસેજ - સોશિયલ મીડિયા - ડ્યુગને નનેયો	- સ્વાસ્થ્ય સુધારે - ડિજિટલ ડિમેન્શિયાથી છુટકારો - સવાર સુધારે - આનંદ અને શાંતિમાં વધારો
સવારે ૬.૦૦ થી બપોરે ૭.૦૦	- ૬૦/૬૦/૧ નિયમ - ૬૦/૧૦ પદ્ધતિ	- વિશ્વ કક્ષાનું કાર્યશીલ પ્રદર્શનની બેવડી સાઈકલ - TBTF પ્રોટોકોલ - તમારું અંગત મેન્ઝો પાર્ક	- વહીવટી - ઓછી રચનાત્મક કામગીરી - આયોજન - વધુ પ્રવાહી લેવું
બપોરે ૭.૦૦ થી સાંજે ૫.૦૦	- ઓછા અગત્યના કામ - મિટિંગ - આયોજન - નાશ્ટો (પૈકાપિક: ૧૬/૮ નો લાભ)	- શીખતાં શીખતાં રમવાનું ચાલુ રાખો - આંતરિક નવજીવનનો સમય - સૂર્યમિકાશ અને તાજુ હવાનો આનંદ	- શીખતાં શીખતાં રમવાનું ચાલુ રાખો - આંતરિક નવજીવનનો સમય - સૂર્યમિકાશ અને તાજુ હવાનો આનંદ
સાંજે ૫.૦૦ થી સાંજે ૬.૦૦	- ટ્રાફિક યુ - ૨WW - ૨MP - સંકોચન અને બદલાવનો સમય	- ડિજિટલ દિવાઇસને ના - પરિવાર સાથે ભોજન - પોતાની કામગીરીનો આનંદ - ગમતાં સાથે કુદરતી વાતાવરણમાં વોકિંગ	- સામાજિક જોડાણો - એડવેન્યુર - સમાજસેવા.
સાંજે ૬.૦૦ થી સાંજે ૭.૩૦	- વાચન - જર્નિલમાં રાત્રિ પહેલાંની નોંધ - સવારે વહેલા ઊઠવા માટેની પૂર્વ તેચારી - ટીવી કે કોઈ ટેક્નોલોજી નહીં - સુતાં પહેલાંનું બીજું દ્વારા	- સુવાની તેચારીઓ - એસ્પોન સોલ્સ સાથે હોટ બાથ - ડાર્ક રૂમ - ઢંકું વાતાવરણ.	
સાંજે ૭.૩૦ થી રાત્રે ૮.૩૦	- વાચન - જર્નિલમાં રાત્રિ પહેલાંની નોંધ - સવારે વહેલા ઊઠવા માટેની પૂર્વ તેચારી - ટીવી કે કોઈ ટેક્નોલોજી નહીં - સુતાં પહેલાંનું બીજું દ્વારા	- HGH પ્રોડક્શન - મગજ, શરીર અને સિપરિટનું પુનઃગાળન.	
રાત્રે ૮.૩૦	- શાંત નિદ્રા		

મેં વિચાર્યું છે કે આ વિગતવાર સ્ટેપ બાય સ્ટેપ પ્લાન તમારા દિવસને અદ્ભુત બનાવશે. ચોક્કસ તે બનાવવો શક્ય પણ છે. તમે નોંધ્યું હશે કે સ્પેલબાઇન્ડરની દૃષ્ટિએ સાંજનું સામ્રાજ્ય એ અલગ બાબત છે. સીધી વાત છે જે અમે શીખવ્યું છે તેનો તમે અમલ કેવી રીતે કરો છો તેનો આધાર તમારા પર છે. આ તમારં જીવન છે – તમારી રીતે તેને જીવો. પ્રિ-સ્ટિલપ અંગેનાં પાસાં અને તેને ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા સાથે કેવી રીતે ઉપયોગમાં લઈ શકાય તે અંગે આજે સવારે મેં તમને સમજાવ્યું છે કે, જેને કોઈ પણ વ્યક્તિ સતત ઉપયોગમાં લઈ શકે છે – કેમ કે મને આ અદ્ભુત ફરેમવર્ક સુંદર રીતે મદદરૂપ બન્યું હતું.

કલાકારે પોતાની જર્નલ બંધ કરતાં કદંયું, અને એક ઉમદા દિવસ એક શ્રેષ્ઠ અઠવાડિયામાં પરિણામે છે. એક શ્રેષ્ઠ સપ્તાહ અર્થાત્ ઉત્તમ મહિના.

અને અદ્ભુત મહિના એક અદ્ભુત તિરમાસિક ગાળો રચે છે અને તે અદ્ભુત વર્ષો આમ, તે અવિરત પ્રકિરયા બની જાય છે, તેમ ધનિકે જર્નલ બંધ કરતાં ઉમેર્યું.

ત્રણોય એકસાથે બોલ્યાં, એક અદ્ભુત જીવન!

ધનિકે આગળ ચલાવ્યું. દિવસે દિવસે, પગલે પગલે એક મહાન હ્યાતીનું સર્જન થાય છે, હું તમને અહીં ર્પેનિશ સ્ટેપ્સ પર શા માટે લાવ્યો તે હવે તમને સમજાઈ ગયું છે. વિશાળ સર્જનશક્તિ, તંદુરસ્ત સ્વાસ્થ્ય, અસાધારણ સમૃદ્ધિ, ખુશીઓની લાગણી, અને અમર્યાદ અંતર્િક શક્તિઓ એ ખરેખર સ્ટેપ બાય સ્ટેપ જીતી શકાય તેવી એક રમત માત્ર છે. આશ્ર્યજનક સફળતા મેળવવા માટે જ્યારે દરરોજ, નાના નાના, સાતત્યપૂર્ણ અને દેખીતી રીતે નોંધપાત્ર સુધારા કરવામાં આવે છે. રોજિંદી નાની નાની જીત અને અવિશ્વસનીય અમલીકરણ ખરેખર જીવન માટેનો સૌથી સુરક્ષિત રસ્તો છે કે જે અંગે તમે અંતમાં ગર્વ અનુભવો છો. તમે જાણો છો આ સ્થળ દુનિયાભરમાં મારાં સૌથી પ્રિય સ્થળ છે? હું ઇરછતો હતો કે તમે માત્ર ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા શીખવા પૂરતા જ અહીં મારી સાથે ન રહો પરંતુ તે વાસ્તવિકતાને મજબૂત કરવા માટે કે, જે નોંધપાત્ર રીતે જીવંત છે તે સફળતા અને આ પગથિયાની જેમ ઊર્ધ્વગમન જેવી એક પ્રકિરયા છે અને તમે તમારી પૂર્ણ ચોગ્યતા સાથે વિશાળ અનુભવોની મુસાફરી શરૂ કરશો કે પગલે પગલે, એક જાદુ અને સૌદર્ય જેના તમે હવે સાક્ષી છો તે સ્પષ્ટપણે તમારા દિવસોને તમારાં વર્ષામાં વેગ આપશે જેની તમે ખાતરી કરી શકો છો.

કાચમાં મટેલા મોડલને દ્યાનપૂર્વક જોયા બાદ ઉદ્યોગકારે કદંયું, આ ૬૦/૬૦/૧ નિયમ શું છે? અને આ ૬૦/૧૦ પદ્ધતિ? અને આ બીજા નોટેશન્સ પણ મને સમજાતા નથી.

અને ફરેમવર્કમાં આ ૨WW અને ૨MP દર્શાવ્યું છે તે શા માટે છે? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

તમે જલદીથી એ શીખશો. તમને ખબર છે કે મેં તમારા માટે શ્રેષ્ઠ સાચવી રાખ્યું
છે – અને ખૂબ જ મહિંગપૂર્ણ – આપણા સહિયારા શિક્ષણના અંતના સમય માટે.
ધનિકે જણાવ્યું હતું.

ત્યારબાદ ધનિકે બંનેને અગાઉ કરતાં વધુ ઉષ્માભર્યું આલિંગન કર્યું અને
કદ્યું, હું તમને બંનેને પ્રેમ કર્ણ છું.

અને તે ત્યાંથી પલાયન થઈ ગયા.

આજુવન પ્રતિભાશાળી રહેવાની

૧૦ ચીત અંગે

૫ એ.એમ. કલબનું માર્ગદર્શન

“આ કામમાં કેટલી મહેનત કરવી પડી છે એ તમે જાણતા હોવ તો તમે એ કામને જિનિયસ ન કહેત.” — માઇક્રોન્જેલો

સાચો પાઉલો ખરેખર ખાસ છે, ખરં કે નહીં? નંબર વગરની ઈકોનોમી કલાસની કારને ડ્રાઇવરે લાખો લોકોથી ભરેલા આ શહેરના ગીય ટ્રાફિકમાં ઊભી રાખી અને પછી ધીમે ધીમે આગળ વધી ત્યારે ધનિકે કદયું મોટિશિયસની જેમ તેઓ કારની આગળની સીટમાં બેઠા હતા.

ત્રણોય સાથીદારો હમણાં જ જેટપોર્ટ પર લેન્ડ થયાં હતાં અને અત્યારે લોટિન અમેરિકાના આ આર્થિક પાટનગરના કેન્દ્રમાં આવેલી બૂટિક હોટેલ તરફ જઈ રહ્યાં હતાં.

કલાકારે નોદયું, આ ખૂબ મોટું શાહેર છે.

ઉત્સાહિત ઉદ્યોગકારે કદયું, અમે તમારા ખૂબ આભારી છીએ કે તમે અમારાં લગ્ન માટે અમને અહીં જરાઝિલ લઈ આવ્યા.

થોંક્સ ફરધર. કલાકારે સૂર પુરાવ્યો.

આ તો ખરેખર દરષ્ટા હતા કે અમારાં લગ્ન તમારા દરિયાકિનારા નજુકના કમ્પાઉન્ડમાં થાય, તેમ ઉદ્યોગકારે કલાકાર તરફ આંગળી ચીધતાં કદયું.

હા, હું દરષ્ટો હતો, તે જગ્યા ખરેખર સ્વર્ગ જેવી છે, કલાકારે કબૂલયું.

અને પરમાણિકપણે કહું તો હું પણ દરષ્ટતી હતી, પરંતુ હું મારા પિતાને માન આપવા માંગતી હતી કેમ કે તેઓ જરાઝિલિયન હતા, ઉદ્યોગકારે કદયું.

કલાકારે આંખ મિચકારી મજાકમાં કદયું, અને સુખી પતની મતલબ સુખી જીવન.

પછી તેમણે એ. એ. મિલનેના ‘વિની-ધ-પૂહ’ માંથી વાક્યો ટાંકયાં જો તું સો વર્ષ જીવવા માંગતો હોય તો હું સો કરતાં એક ઓછું જીવવા દરછું છું કારણ કે મારે તારા વગર જીવવું ન પડે.

ધનિક કારમાં પાછળ કલાકાર તરફ ઝૂકચા. કલાકારે જે શબ્દો ગણગાણ્યા તેનાથી ધનિકને તેમનાં પતનીની યાદ આવી હતી. તે હજુ દરરોજ તેને યાદ કરતા

હતા. અદ્ભુત સ્થળોની મુલાકાત પણ તેમના માટે તેને ચાદ કરવાથી મોટી લક્જરી ન હતી. દુનિયાભરના શ્રેષ્ઠ રેસ્ટોરન્ટ્સનાં ભોજન પણ કંઈ ન હતાં. તેમના દિમાગમાં પતની સાથેની શાંત અને સાદી પળો છવાયેલી રહેતી હતી. પતની સાથેના સાદા અને સરસા પિંગા જ તેમને વધુ આનંદ આપતા હતા. શાંત વાતાવરણમાં આગની સામે બેસીને પુસ્તકો વાંચવાં, કુદરતી સ્થળ પર ચાલવા જવું, ગ્રોસરી સ્ટોર અને મૂવી જોવા જવું. બેડર્મમાં હળવા સંગીત સાથે ડાન્સ કરવો. વેનેસાએ તેમને કેવી ધીરજપૂર્વક ઇટાલિયન ભાષા શિખવાડી હતી. તેનો ગુસ્સો, મુક્ત હાસ્ય, અને પોતાના એકમાત્ર બાળક માટે તેમણે કેવું સર્મર્પણ કર્યું એ ઘટના, આ અને આવી બધી યાદો ધનિકના દૈનિક જીવનનો ભાગ બની ગઈ હતી. જીવનનો શ્રેષ્ઠ ખજનો સાદગીમાં છે, તેમણે વિચાર્યું. એ રોજબરોજની સામાન્ય ઘટનાઓને આપણે ગણકારતા નથી, તેને ખોઈ બેસીએ ત્યારે જ તેની કિંમત સમજાય છે.

કલાકારે પોતાની એન્ગેજમેન્ટ રિંગ બતાવતાં મિ. રિલેને કદવું, હું તેને ખૂબ પ્રેમ કરું છું, તે મારો સૂર્યોદય છે. મારા માટે મારી કલા જ મારું જગત હતી. શું તમે જાણો છો કે મારી આસપાસ કોઈ હોય એવી કયારેય મને જરૂરિયાત વર્તાઈ ન હતી. હું કયારેય સાચો પ્રેમ કોને કહેવાય તે જાણતો ન હતો અને હવે તેના વગર જીવવાની કટ્પના પણ કરી શકતો નથી.

ઉદ્યોગકારે વિચાર્યું કે તે કેવી સદનસીબ છે. સ્પેલબાઇન્ડરના વર્ગીમાં તે જોડાયા બાદ પોતાનો માઇન્ડસેટ, હાર્ટસેટ, હેલ્થસેટ, સોલસેટ તરત જ અનિવાર્યપણે બદલાયો હતો.

તેઓ પોતાના અસ્વરથ બાળપણને કારણે પોતાને સંદ્ઘતી જૂની માન્યતાઓનો ત્યાગ કરી રહ્યાં હતાં, અને ભૂતકાળના દુઅદ અનુભવોને છોડી રહ્યાં હતાં. સાથે જ પોતાના રોકાણકારો સાથેના અણબનાવોને પણ તેઓ ભૂલી ચૂક્યાં હતાં. ધનિકની વાત સારી હતી, તેઓને વધુ વિસ્તૃત બાબતો સમજાઈ રહી હતી: આપણે બધાં પોતાની જગૃતિ, પરિપક્વતા, અંગત સુરક્ષા અનુસાર આપણાથી શક્ય તેટલું શ્રેષ્ઠ કરતા હોઈએ છીએ. જે લોકો બીજાને નુકસાન પહોંચાડે છે તેઓ પોતાને જ અંદરથી નુકસાન પહોંચાડે છે. લોકો પોતાની શ્રેષ્ઠ વર્તનની આવડત અને જાણકારી અનુસાર વર્તતા હોય છે. જો તેઓ પોતાને સારી નેતાગીરી, ઉદારતા અને માનવતાને લાગુ કરવાની આવડત ધરાવતા હોત તો તેઓ પહેલેથી તેમાં જોડાઈ ચૂક્યા હોત. આવી જ ગહન, ખાસ કરીને માફ કરવાની અંતહૃદિનું વાવેતર ધનિકમાં વિશેષ રૂપે હતું. જોકે ત્યારપછીથી સ્પેલબાઇન્ડર અને ધનિક તેમના માટે મુખ્ય બની ગયા હતા અને તમામ બાબતોને રસપૂર્વક ગરહણ કરી રહ્યા હતા. પોતાને ભાગ્યશાળી ગણીને ખુલ્લા દિલે તેમણે મન પરોવી દીધું હતું. એક પ્રેરણાદાયક બદલાવ દેખાતો હતો.

રોમની મુલાકાતને ત્રણ સપ્તાહ વીતી ગયાં હતાં. તે સમયે ઉદ્યોગકાર દરરોજ સવારે ૫ વાગ્યે ૨૦ મિનિટ માટે ઝડપી દોડ લગાવતાં હતાં અને સાથે કેટલીક વેષટ પ્રોક્ટિસ પણ કરતાં હતાં. ત્યારબાદ, ૫.૨૦ કલાકે, તેઓ બીજા વિભાગમાં શાંતિથી મનન કરતાં હતાં, અને તેમની નવી જર્નલમાં પોતે જે માટે આભારની લાગણી અનુભવતા હોય તેવી બાબતો નોંધતાં હતાં. અંતે ૫.૪૦ કલાકે, વ્યવસાયિક રીતે સફળ લોકોના ઓડિયો સાંભળતાં અથવા તો પ્રોડક્ટિવિટી, ટીમ વર્ક કે પછી નેતાગીરી અંગે વાચન કરતાં. આ ઉપરાંત તેમણે -જે ખરેખર અધિક હતું છતાં પોતાનું ટેક્નોલોજી સાથેનું વળગાણ જે તેમના જીવન સાથે વણાઈ ગયું હતું તે છોડી દીધું હતું. સાથે પોતાનાં શ્રેષ્ઠ કામોથી દૂર ભાગવાનું છોડી માત્ર વર્તમાનમાં જ રહેવાનું શરૂ કર્યું હતું. આ સુંદર દિવસો દરમિયાન પોતાની ઓફિસથી દૂર હોવા છતાં વ્યવસાયમાં તેઓ સુંદર પરિણામો મેળવી રહ્યાં હતાં.

ક્ષણિક ભૂતકાળ ભૂલવાની ચમત્કારિક ઘટનાઓ દરમિયાન, ધનિકે તેમને જીવનશૈલીના સ્તરે પરિણામોને મૂલવતાં શીખત્યું હતું, જેનો તેમણે પહેલાં કયારેય અનુભવ કર્યો ન હતો અને પોતે અગાઉ ગુમાવેલી આંતરિક સુખાકારીનો પુન દાવો કરી રહ્યા હતાં.

ઉદ્યોગકાર જે જે વસ્તુઓનો અમલ કરતાં હતાં, તેમાં સારં પરિણામ મેળવી રહ્યાં હતાં. પોતાના જીવનમાં બધી સારી વસ્તુઓ પુન :આકાર લઈ રહી હતી. તેઓ કયારેય ન હોય તેટલાં સ્વરથ હતાં. તેઓએ કયારેય કલ્પના પણ કરી ન હતી તેટલાં તેઓ ખુશ હતાં અને પહેલાં કરતાં તેઓ વધુ સર્જનશક્તિ ધરાવતાં થયાં હતાં. આ સમયગાળા દરમિયાન તે કલાકારથી દૂર હતાં – વ્યવસાય ચલાવી રહ્યાં હતાં – તેઓ પોતાની કલ્પના કરતાં પણ વધુ સફળ બની ગયાં હતાં.

આ તમામ ૫ એ.એમ. કલબને આભારી હતું, જે તેઓ સરસ રીતે સમજ્યાં હતાં. ગણતરીબાજ, માનસિક તાણ અને સતત અવરોધક એવી આ દુનિયામાં તેમણે પોતાની આવડતોની રક્ષા કરવાનું નક્કી કર્યું હતું. પોતાના દિવસની શરૂઆતના પહેલા તબક્કામાં, વિજયી કલાકે પોતાના ચાર આંતરિક સામ્રાજ્ય રચવા માટે સમય નિર્ધારિત કર્યો હતો જેથી તે બાદય આવરણ પણ રચી શકે.

પોતાનામાં ઊભા થયેલા નવા આત્મવિશ્વાસ, આશા અને માફ કરવાની ભાવનાઓને કારણે તેઓ પોતાના રોકાણકારો સાથે હવે વધુ સારી રીતે ચર્ચા કરી શકતાં હતાં. તેઓ ખૂબ ખુશ હતાં કારણ કે, ટૂંક સમયમાં જ પોતાની અર્થિનપરીક્ષા હવે પાછળ રહી જવાની હતી.

અને હવે ટૂંક સમયમાં તેમનાં લગ્ન થવાનાં હતાં. તેમણે હંમેશાં પોતાની સફળતા કોઈક સાથે વહેંચવા છરછી હતી, હંમેશાં એક પરિવારની છરછા સેવી હતી.

ઉદ્યોગકારની જેમ જ કલાકાર તેમના પ્રેમનો પ્રતિભાવ આપવા જતા હતા ત્યાં જ બંદુકની એક ગોળી છૂટવાનો અવાજ સંભળાયો.

કારની વિનડશિફ્ટનો કાચ તૂટ્યો અને કરોળિયાનાં જાળાં જેવો દેખાવા લાગ્યો હતો. ર્સ્કી માસ્ક પહેરેલા બે કદાવર માણસો મશીનગન સાથે ધસી આવ્યા અને દ્રાઇવરને કારનો દરવાજો ખોલવા કદયું. તેણે કાર બગાવવાની કોશિશ કરી ત્યાં જ બીજુ ગોળી એ કાચને વીધતી આવી અને દ્રાઇવરનો કાન ચીરી નાખ્યો અને લોહીની ધાર વહી.

શાંતિથી મિ. વિલેએ દ્રાઇવરને કદયું, દરવાજો ખોલી નાખ, હું સંભાળી લઈશ. સાથે જ તેમણે પોતાના મોજાની નીચેનું છૂપું લાલ બટન દબાવી દીધું હતું.

દરવાજો ખૂલતાં એક ગનમેને ભારે અવાજે બૂમ પાડી, બધા બહાર આવી જાવ. અત્યારે જ, નહીં તો મોતને બેટશો.

કારમાંથી બધાં બહાર આવ્યાં કે તરત જ એક ગનમેને ઉદ્યોગકારને ગળામાંથી પકડી લીધાં. અમે તેને કદયું હતું, કંપની છોડી દે, અમે કદયું હતું કે તને મારી નાખીશું, અમે તને કદયું હતું કે આવું બનશે જ.

અચાનક જ લશકરના લોકો વોરગોનમાં ઉપયોગ કરે તેવી એક એસયુવી ઘટનાસ્થળે ધસી આવી. ફ્લોક જેકેટ્સ પહેરેલા ચાર માણસો, બે પુરુષો અને બે સ્ત્રીઓ હાથમાં પિસ્તોલ સાથે મોટરસાઇકલ પર આવી પહોરયાં.

ધનિકની પ્રોટેક્શન ટીમ ત્યાં આવી પહોરી હતી.

શેરીમાં લડાઈ શરૂ થઈ ગઈ હતી, છરીઓ ખેંચાઈ અને વધુ ગોળીઓ પણ છોડાઈ હતી. ધનિકે આવી રહેલા જોખમને પોતાની સૂગભૂગથી માપી લીધું હતું તેઓ હજુ શાંત જણાઈ રહ્યા હતા. તેમણે પોતાના રક્ષકોને સ્ફૂર્યના આપીને કારમાં બેઠેલા અન્ય મુસાફરોને બચાવી લેવા જણાવ્યું.

એક હેલિકોપ્ટર પણ તત્કાળ ત્યાં આવી પહોરયું હતું. તેના પર મોટા કેસરી રંગથી 5AC લખેલું હતું.

ધનિકની સિક્યોરિટીએ ઝડપથી બજે હુમલાખોર બંદુકધારી માણસોને નકામા કરી દીધા હતા અને ઉદ્યોગકારને સલામતીપૂર્વક એસયુવીમાં મોકલી દીધાં હતાં. પરંતુ કમનસીબે કલાકાર લાપતા હતા.

ઉદ્યોગકારે હથિયારબંધ વાહનના કર્મચારીઓને મોટેથી કદયું મારે તેમને શોધવા પડશો! મારે મારા પતિને શોધવા પડશો!

તેમને પકડી રાખીને એક સુરક્ષા કર્મચારીએ કદયું અહીં જ રહો.

પરંતુ ઉદ્યોગકારે, પોતાના નવા મોર્નિંગ રૂટિનને કારણે મેળવેલી નવી માનસિક મજબૂતી, શારીરિક ચુસ્તી, ઇમોશનલ અને આધ્યાત્મિક બહાદુરીને ઉપયોગમાં લઈ ચુસ્ત અંગરક્ષકના હાથમાંથી છટકી, દરવાજાને લાત મારી ખોલીને દોડ મૂકી દીધી હતી. સફળ એથલીટની અદાથી ચપળતાપૂર્વક તેઓ હાઈવે તરફ દોડી ગયાં હતાં, જ્યાં રસ્તો વાહનોથી ભરચક હતો. ઘણા હોર્ન વાગ્યા, ઝરાઝરિલિયનોએ પોર્ટુગિઝ ભાષામાં બૂમો પાડી હતી. પરંતુ તેઓ દોડતાં જ રહ્યાં.

તેઓ એક કેફેમાં ગયાં, રેસ્ટોરન્ટમાં ગયાં, ત્યાર પછી સિટ્કહાઉસ માટે જાણીતી એક શેરીમાં ગયાં, કચાંચ તેમને કલાકારનો પતો ન મળ્યો.

અચાનક ઉદ્યોગકારને તેમની નોટબુક દેખાઈ જેમાં તેઓ સ્પેલબાઇન્ડર અને ધનિક શિખવાડતા તે લખતા હતા. આ એ જ નોટબુક હતી જે કોન્ફરન્સ વેળા તેમણે તેમના હાથમાં જોઈ હતી. નોટબુક જોઈને કલાકાર સલામત હોવાની લાગણીએ તેમને રાહત પહોંચાડી.

પછી જે બન્યું તે દુખદ હતું. જેવાં તે શેરીમાં ધીમા પડ્યાં કે તેમને લોહી દેખાયું, ખાબોચિયું નહીં પરંતુ ટીપાં.

હે ભગવાન ! નહીં, તેમણે નિસાસો નાખ્યો.

તેમણે ત્યાં પડેલાં લોહીનાં ટીપાંને અનુસરવાનું ચાલુ કર્યું, અને પાર્ક કરાયેલી સંખ્યાબંધ કારને વટાવ્યા બાદ તેમણે જોયું કે કલાકાર ત્યાં હતા, પણ તેમને કબજામાં રાખીને ઊભેલો એક ગનમેન પણ તેમને દેખાયો.

મહેરબાની કરીને તેમને કંઈ ન કરતા, પ્લીઝ. ઉદ્યોગકારે ગનમેનને વિનંતી કરી. સાથે તેમની નજીક જવાનું શરૂ કર્યું અને તેમણે જોયું કે તે ગુંડાએ પોતાનું સ્કી માસ્ક ઉતારી નાખ્યું હતું. તે ચુવાન દેખાતો હતો અને ખૂબ જ ગભરાયેલો હતો.

એ તરફ આગળ વધતાં ઉદ્યોગકારે બહાદુરીપૂર્વક કદયું, જો, હું જાણું છું કે તમે તેને ઈજા પહોંચાડવા માંગતા નથી, મને ખબર છે કે બાકીનું જુવન તમે જેલમાં પસાર કરવા માંગતા નથી. મને તમારી ગન આપો અને જતા રહો. હું કોઈને પણ તમારા વિશે એક શબ્દ પણ નહીં કહું. માત્ર ગન મને આપી દો.

ગનમેન ગભરાયો. તે દરજતો હતો. ધીરેથી તેમણે કલાકારના લમણે ધરી રાખેલી ગન હટાવી અને ઉદ્યોગકાર તરફ તાકી.

શાંત રહો, તેમણે આકરમક છતાં સહાનૂભૂતિપૂર્વક કદયું. તેમણે પોતાના મંગેતર અને તેના અપહરણકાર તરફ જવાનું ચાલુ રાખ્યું.

ગુંડાએ બૂમ પાડી, હું તને મારી નાખીશ. ત્યાં જ ઊભી રહે.

ઉદ્યોગકારે શાંતિપૂર્વક તેની આંખો ગનમેનની આંખોમાં પરોવીને તેની બાજુ ધીમે ધીમે જવાનું ચાલુ રાખ્યું. હવે તેમના ચહેરા પર મધુરં હાસ્ય હતું. નવા શિક્ષણ દરમિયાન તેમણે આ બહાદુરી કેળવી હતી. સાથે જ તેમનો આત્મવિશ્વાસ વદ્યો હતો.

લાંબા સમય સુધી યથાવત् સ્થિતિમાં રદ્દ્યા પછી પેલો ગુનેગાર નરમ પડ્યો. તેણે આદર સાથે ઉદ્યોગકાર તરફ જોયું અને નાસી છૂટ્યો.

બેબી, આર ચુ ઓકે? ઉદ્યોગકાર, કલાકારને વળગી પડ્યાં.

સ્વરસ્થતા કેળવતાં કલાકારે કદયું, બોર્ન ઓકે બેબી, બોર્ન ઓકે. તે મારી જિંદગી બચાવી, તને ખબર છે?

તેમણે કદયું, મને ખબર છે, પણ એટલે નહીં કે આપણાં લગ્ન થવાનાં છે, કે પછી એટલે નહીં કે હું તમને પ્રેમ કરં છું.

શું? તો આ બધું શા આ માટે કર્યું? એટલે તે જે કર્યું તે ખરેખર બહાદુરીભર્યું હતું, એક ગેંગસ્ટર જેવું!

તે મેં કલબને કારણે કર્યું હતું.

તું શાને વિશે વાત કરી રહી છે? કલાકારે પૂછ્યું.

મેં જે કર્યું તે હું એટલા માટે કરી શકી કારણ કે 5 એ.એમ. કલબના સભ્ય તરીકે મેં એ શક્તિઓ કેળવી છે. તેને કારણે જ મેં જે કર્યું તે હું કરવા સક્ષમ બની હતી. ત્યાંની તાલીમ ખરેખર કામ આવી. બધું જ જે આપણે મોરિશિયસ, ભારત અને રોમાં શીખ્યા હતા. મેં તને એટલે નથી બચાવ્યો કે તું નજીકના ભવિષ્યમાં મારો પતિ થવા જઈ રદ્દ્યો છે અને આપણાને મહાન બાળકો અને પૌત્રો થશે, એટલે નહીં કે આપણે આપણા ઘરે ટગલા બંધ શ્યાન, બિલાડીઓ અને કેનેરી પક્ષીઓ પાછયાં હશે. તેમણે કદયું. ના, મેં તને એટલે બચાવ્યો કે તું પણ કલબનો સભ્ય છે અને મિ. રિલેએ કદયું હતું કે આપણે બંનેએ એકબીજા સાથે જોડાયેલાં રહેવાનું છે, અને એકબીજાની રક્ષા કરવાની છે.

તું ખરેખર ગંભીર છે? કલાકારે મોટેથી પૂછ્યું, તેમણે જે સાંભળયું તેનાથી તેમને સંતોષ થયો ન હતો.

ઓફ કોર્સ નોટ, હું મજાક કરી રહી છું, બેબી, ઉદ્યોગકારે હસીને કદયું. હું તને પૂજું છું. તારા માટે મારો જીવ પણ આપી શકું છું. ચાલ, હવે આપણે જઈને મિ. રિલેને શોધીએ, અને ખાતરી કરીએ કે તેઓ સુરક્ષિત છે.

આ નાટકીય અનુભવમાંથી બહાર આવ્યા બાદ બીજા દિવસે તેઓ ચિક હોટલ ખાતે મિ. રિલેના પેનટહાઉસ પર ગયા. તેઓ ખુશ જણાતા હતા.

ગઈકાલે તો પરાકાણા સર્જાઈ હતી સાથીઓ. તેમણે એવી રીતે કદયું કે જાણે તેમણે ફૂલોથી ભરેલા બગીચામાં માત્ર એક ઝડપી ઢોડનો અનુભવ કર્યો હોય.

તે ઘાતકી હતું, કલાકારે કદયું. તમે જે ઘટના અંગે વાત કરો છો – તે આધાતજનક હતી.

ધનિકે ઉદ્યોગકારનાં વખાણ કરતાં કદયું, મિલ્ચ, કાલે ખરેખર તમે એક હીરોની જેમ વત્ર્યા હતાં. એક યુવાન સ્રી તરીકે હકીકતે તમે બે પગ પર ઊભેલો જીવતો જાગતો ચમતકાર છો.

ઉદ્યોગકારે આભાર માન્યો.

મેં તમારં ઢોડવાનું, દબાણની એ પરિસ્થિતિમાં તમારી એકાઈરતા જોયાં હતાં અને તમારં અતિમાનવ જેવું પ્રદર્શન જોયું હતું.

કલાકારે કદયું હતું, સ્રીઓની આ દેવીએ મારો જીવ બચાવ્યો હતો.

તમે બંને પ્રેમીઓએ ૫ એ.એમ. કલબનો સ્વાદ ચાખવાની શરૂઆત કરી છે. ૬૬ દિવસ સુધી તમે એનો અમલ કરશો પછીની કલપના કરી જુઓ અને પછી આ વિશ્વકક્ષાના મૌર્નિંગ રૂટિનના ઇ મહિના પછી. માનો કે તમે તમારી શક્તિઓ અને આવડતને આ જ પ્રમાણે લાગુ કરશો તો દુનિયાને પણ મદદરૂપ બની શકશો. આ તમામ શક્તિઓનો તમારા કરતાં અન્યને ઊંચે લઈ જવા માટે વધુ ઉપયોગ કરશો તો તમે પણ પ્રતિભાઓને ખીલવનારા તરીકે સ્થાપિત થઈ જશો અને ઇતિહાસ રચનારા લોકોની દિશામાં તમારો વિકાસ થશે.

હા, સમજાય છે, તેમ ઉદ્યોગકારે કદયું.

ધનિકે કદયું, ગઈકાલે તમે જે હીરોઇઝમ બતાવ્યું તે બદલ હું તમને બેટ આપવા દરદું છું. મારી પાસે એક એવા સમાચાર છે, જે સાંભળીને તમે તમારા જીવનને વધુ ચાહવા લાગશો.

પ્લીઝ મને કહો. ઉદ્યોગકારે કદયું. જોકે, મારે કોઈ વસ્તુની જરૂર નથી, તમે જાણો છો, મેં જે કર્યું તે પ્રેમમાં પડેલી કોઈ પણ વ્યક્તિ કરે, તે એટલી જ સરળ વાત છે.

સારં, તમે તૈયાર છો? ધનિકે પૂછ્યાં.

હા, એકદમ તૈયાર.

આજે સવારે મારા માણસોએ પેલા તમારા આકરમક રોકાણકારોની માલિકીના બધા જ શોર્સ ખરીદી લીધા છે. મેં તેમને એવી ઓફર આપી કે તેઓ નકારી ન શકયા અને મારી લીગલ ટીમે તેમની પાસે એવા કરાર પર સહી કરાવી છે કે તેઓ કંપની

આસપાસ કચારેય નહીં ફરકે, તમારી નજુક પણ આવવાની તેમને પરવાનગી નથી... એટલું જ નહીં, તમારા આ થોડા કલાક પછી થનારા પતિની આસપાસ પણ. આવું કહીને ધનિકે આખાયે રૂમમાં પાગલની જેમ ટેપડાન્સ શરૂ કર્યો હતો.

આ જોઈ ઉદ્યોગકારે વિચાર્યુ, આટલા વિચિત્ર માણસને હું કચારેય મળી નથી. જોકે, તેઓ સાચા અર્થમાં શ્રેષ્ઠ પણ છે, એકદમ ભાદુની નજુકનું વ્યક્તિત્વ.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર બંને એકબીજા સામે જોઈને હસી પડ્યાં. પછી તેઓ પણ તેમની સાથે ડાન્સમાં જોડાઈ ગયાં અને તેમને બેટી પડ્યાં. ધનિક તેમના માટે સાચા અર્થમાં તેમના ગુરુ, હિંમત આપનારા અને પ્રામાણિક મિત્ર હિતા.

પોતાને મુશ્કેલ પરિસ્થિતિમાંથી બહાર કાઢવા બદલ ઉદ્યોગકારે ધનિકનો આભાર માન્યો. આ અદ્ભુત સંજોગ જાદુઈ રીતે સર્જાઈ રદ્દ્યો હતો. બધું જ સારાં થઈ રદ્દ્યું હતું. તેમણે સ્વપ્નમાં પણ ન જોયું હોય તે રીતે બધું સુધરી રદ્દ્યું હતું અને હવે તેઓ વિભિન્ન મુશ્કેલીથી મુક્ત હતાં, જેણે તેમના જીવનને સૌથી તીવ્ર ધારની જેમ નિખાર્યું હતું.

એ ક્ષણે તેમને સમજાયું કે દરેક કલાણાંતિકાના બીજા છેડે વિજય હોય છે અને તમામ મુશ્કેલીમાં જુત સુધી પહોંચવાનો હિરજ હોય છે, જો કોઈમાં તે જોવાની દૃષ્ટિ હોય તો.

આજનું સત્ર ખૂબ જ ગડપી રહેશે. ધનિકે કદયું. મારા ચીફ ઓફ સ્ટાફ તમારા લગનની તૈયારીઓ પર નજર રાખી રદ્દ્યા છે. તમારી ઇરણા મુજબ તમને કાસાબ્લાન્કા લીલીગ આપવામાં આવશે, તમારી પસંદગીનું સંગીત હશે, તમામ બાબતો વિશ્વકક્ષાની રહેશે. હું અને મારી ટીમ આ રીતે જ કામ કરીએ છીએ. ઓહ, તમારા મહેમાનો મારા જેટમાં અહીં આવવા નીકળી ચૂક્યા છે. બધા જ અહીં હશે, બધા જ આનંદથી ભરપૂર હશે, ખાસ કરીને હું.

ધનિકને કફ અને તેના હાથમાં દુખાવો શરૂ થયાં. પહેલી વાર તેમની અંખોમાં ભયનો ઓછાઓ દેખાયો. હું આ રાક્ષસને હરાવીને જ જંપીશ. તેમ તેમણે સ્વગત કદયું. તું ખોટી વ્યક્તિ સાથે લડવાની કોશિશ કરી રદ્દ્યો છે.

હવે તમે લોકો 5 એ.એમ. મેથડ વિશે લગભગ જરૂરિયાત મુજબનું બધું જ જાણો છો, હું તમને હવે ટેન ટેક્નિકટ્સ શીખવવા માગું છું જેના કારા તમે તમારા વ્યવસાય અને અંગત જીવનની પહાડ જેવી મુશ્કેલીઓને પણ હરાવી શકશો. દૈનિક હીરોઇઝમના આ દસ તબક્કા છે. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલા તમને તમારી સવારનો શ્રેષ્ઠ ઉપયોગ કરવામાં મદદ કરશે. આ દસ ચુક્કિતાઓ તેને બળ આપશે, જેથી તમારો બાકીનો દિવસ સુંદર રીતે પસાર થશે. આ ચુક્કિતાઓને આદતમાં વણી લો અને તમે અપરાજિત બની જશો

અને તમે સફળતાના ઉદ્વીકરણનો અનુભવ કરશો જ્યાં દર કલાકે મહિટવનાં તમામ તત્ત્વો પ્રગતિ કરતાં હોય છે.

ધનિકે હંમેશાની જેમ હાથ ઊંચો કર્યો અને એક સહાયક મોટી વિશાળ આર્ટ ફરેમ જેવી વસ્તુ લઈને આવ્યો. ધનિકે તેને તે અંદર લઈ આવવામાં મદદ કરી. સહાયકના સફેદ ટીશર્ટ પર લખ્યું હતું, — મહાન વ્યક્તિઓ જેવું કામ કરવાનો સમય આવે ત્યાં સુધી દરેક વ્યક્તિ પોતે મહાન હોવાનાં સ્વપ્નો જુએ છે.

મારા તરફથી તમને બંનેને આ બેટ છે. ધનિકે મહાન શોધક થોમસ એડિસનનું એક સુંદર પેઇન્ટિંગ તેમને આપતાં કર્યું. એડિસનના ચહેરા પર મોડર્ન આર્ટ સિકરપ્ટમાં તેમના જ શાફ્ટો હતા :શ્રેષ્ઠ મનન માત્ર એકાંતમાં થઈ શકે છે, અને ખરાબ વિચારો અસ્વસ્થ વાતાવરણમાં આવે છે.

ધનિકે કર્યું, આ કામમાં મેં તમારા માટે બર્લિનમાં રહેતા મારા પ્રિય કલાકારને રોકયો હતો. તેમણે મારા ઝુટિય ખાતેના ફ્લોટ માટે ઘણું બધું આર્ટવર્ક કર્યું હતું. હવે તે કચારેક જ ચિત્રકામ કરે છે. મારી ખાસ વિનંતી માની તેમણે આ ચિત્ર બનાવ્યું હતું. જો તમે આને વેચવા જાઓ તો તમારી ચિટાર્યડમેન્ટની આવકનો પ્રશ્ન જ ન રહે, સાચું કહું છું. ચિત્રને બીજુ બાજુ ફેરવો. બારી બહાર સાઓ પાઉલોની ભવ્યતા દેખાતી હતી. ઘણી બહુમાળી ઇમારતો પર હેલિપોડ હતાં. જેના દ્વારા ઉદ્યોગપતિઓ આવન-જાવનમાં બરબાદ થતો સમય બચાવી શકતા હતા. તમે હવે જાણો છો કે મોટાભાગના લોકો જે સમય બગાડે છે, મહાન લોકો તે સમયનો ઉપયોગ કરીને મહાન બને છે.

ચિત્રની પાછળના ભાગમાં આર્ટવર્ક દ્વારા એક ચાર્ટ બનાવાયો હતો :આજુવન જીનિયસની ૧૦ યુક્તિઓ.

ધનિકે બોલવાનું ચાલુ રાખ્યું- ઇતિહાસમાં અન્ય કેટલાક લોકો જેવી અદ્ભુત સર્જનાત્મક સિદ્ધિઓનું ઉદાહરણ પૂર્ણ પાડે છે તેવા થોમસ એડિસને પોતાના જીવન દરમિયાન ૧૦૬૩ લાઇટ બલ્બથી મોશન પિકચર સુધી પેટન્ટસ નોંધાવી હતી અને ૧૮૦૧માં એક બેટરી જે પાછળથી ઇલેક્ટ્રિક કારમાં ઉપયોગમાં લેવાઈ હતી તેના તેઓ માત્ર શોધક જ ન હતા, પણ સફળ ઉદ્યોગપતિ પણ હતા.

ધનિકે ઉમેયું, તેમનું જીવન અભ્યાસ માટે સંપૂર્ણ રીતે મૂલ્યવાન છે જેને તમારા જર્નલમાં સમાવિષ્ટ કરશો તો તેના અભ્યાસની સાથે તમારી વરયે આત્મીયતા અને પ્રવાહિતા વધશે. એડિસને એક વાર કર્યું હતું. ‘સતત પ્રવૃત્ત રહેવું તેનો મતલબ એ નથી કે તમે કામ કરી રહ્યા છો. સાચા કાર્યનો અર્થ એ છે કે સિદ્ધિઓ મેળવવી અને નવું નિર્માણ કરવું.’

અને તમે જો સફળ રોકાણકારની ગીણાવટબરી વિગતમાં જુઓ. પ્લીજ તેની આવડત પર ફોકસ કરો. એડિસને નોંધયું હતું કે, ‘તમે આખો દિવસ કંઈક કરો છો, કરો છો ને? બધા લોકો કરે છે. જો તમે સવારે સાત વાગ્યે જાગો અને રાત્રે ૧૧ વાગ્યે સૂવો છો, મતલબ તમે ૧૬ કલાકનો ઉપયોગ કર્યો છે. એવું મોટાભાગના લોકો સાથે હોય છે કે તેઓ તેમના પૂરા સમય દરમિયાન કંઈક કરતા હોય છે. માત્ર ફર્ક એટલો છે કે તેઓ જુદાં જુદાં કામો માટે કલાકો ખર્ચે છે અને હું માત્ર એક જ કામ માટે ખર્ચું છું. જો તેઓ સમયની કિંમત સમજુને એક દિશામાં, એક જ કાર્ય માટે કાર્યરત રહે તો ચોક્કસ તેમને સફળતા મળે.’

કલાકારે કદયું, વાત ઘણી મુદ્દાની છે. આ વિશે તમે અમને મોરિશિયસમાં સમજાવ્યું હતું, જે આપણાને મર્યાદિત માત્રામાં જ્ઞાનાત્મક બેન્ડવિદ્ય સાથે જાગૃત કરે છે અને આપણું બેદ્યાનપણું જે આપણું દ્યાન ભટકાત્યા કરે અને કુશળતાપૂર્વક કામ કરવાની આપણી તકને ઘટાડે છે. કારણ કે આપણે આપણી એકાગ્રતા આપણા દરેક બદલાવ દરમિયાન જીવનભર છોડીએ છીએ. જો આપણે દ્યાન ન રાખીએ તો આપણે ડિજિટલ ડિમેન્શિયા જે તમે રોમમાં બતાવેલા છેલ્લા ડાયાગરામમાં દર્શાવ્યો હતો તેના શિકાર બનીએ છીએ. આજે એ જ વાતને હું વિશાળ અર્થમાં સમજી રહ્યો છું. જ્યારે હું મારા ઘરે મારા સ્ટુડિયોમાં પાછો જઈશ ત્યારે, હું ચોક્કસપણે શાંત વાતાવરણ ઊભું કરીશ. કોઈ ડિવાઇસ રાખીશ નહીં. હું ટેક્નોલોજીથી સાચા અર્થમાં દૂર રહેવાની યોજના બનાવીશ. એટલિસ્ટ થોડા સપ્તાહ સુધી સોશિયલ મીડિયા અને ઇન્ટરનેટ સર્કિંગ નહીં, જેથી હું મારી એકાગ્રતા પુનઃકેળવી શકું. મારી સમજશક્તિ પરમાણે જ્યારે હું સંપૂર્ણ શાંત હોઉં ત્યારે મારે એક વખતમાં એક જ પ્રોજેક્ટ પર ફોકસ કરવું જોઈએ, ઘણા બધા પ્રોજેક્ટ વરયે મારી સર્જનાત્મકતા અને શારીરિક શક્તિઓને વહેંચવી જોઈએ નહીં. જ્યારે મારી પાસે એક બાબત પર સધન દીતે કામ કરીને મહાન પ્રતિભા તરીકે સ્થાપિત થવાની શક્તિ હોય ત્યારે હું મારી પ્રતિભાને ઘણી બાબતો પર જે ખૂબ સારી હોવા છતાં પણ ફેલાવીશ નહીં.

ઉદ્યોગકારે ઉતેજનાપૂર્ણ સ્વરમાં કદયું, અને મને એ સમજાયું છે કે જ્યારે હું નવી કોઈ શ્રેષ્ઠ પ્રોડક્ટ કે પછી મારા હવે પછીના દરિયાઈ એડવેન્ચર અંગે વિચારતી હોઉં ત્યારે માત્ર એક જ ખલેલ મને લાખો ડૉલર્સ કે તેથી પણ વધુનું નુકસાન પહોંચાડી શકે છે.

જો તમે બંને તમારી શક્તિઓનો લાભ લેવા છરછતા હો અને તમારી આંતરિક મહાનતાને પ્રદર્શિત કરતા હો તો તમે બંનેએ જે કદયું તે અતિ મહિંદ્રાનું છે.

એડિસન પહાડ પર આવેલી પોતાની મેનલો પાર્ક લોબોરેટરીમાં પોતાની ટીમ સાથે એક જ શોધકાર્ય માટે કલાકોના કલાકો, કયારેક દિવસો સુધી કામ કરતા હતા તે

તેમની પ્રેરણાનું મૂળ રૂપોત હતું. તેઓ ખરેખર અદ્ભુત હતા.

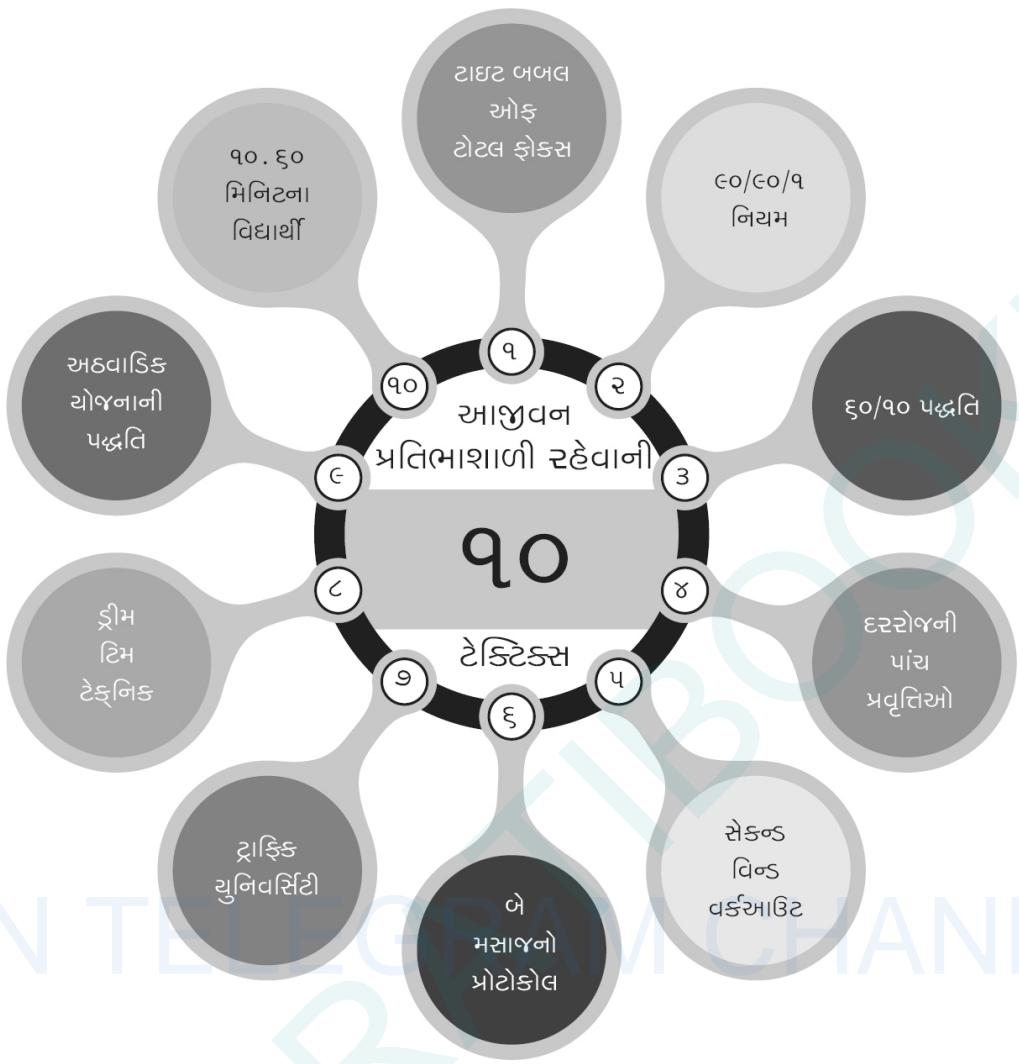
આ પછી ધનિકે બંનેને ચિત્રની પાછળનાં ચાર્ટ તરફ નિર્દેશ કર્યો.

હું જાણું છું કે તમે બંને જવા માટે ઉતાવળા છો, જેથી લગ્નપરસંગ માટે તૈયાર થઈ શકો. પણ પહેલાં અહીં પાછળ શું લખ્યું છે તે વાંચો, જેથી તમે આ ટેન ટેક્નિકસની સાથે જોડાઈ શકો. તમારી 5 એ.એમ. કલબ અને નૈસર્જિક શક્તિઓ, કુશળતા અને શક્તિઓને તમે એ પ્રકિરણ સાથે જોડવામાં ગતિ સાધી શકો. તમારા અંગત જીવન અને તમારા કાર્યક્ષેત્રને સુધારવા માટે મળસ્કે ઊઠવું અને 20/20/20 ફોર્મ્યુલાનો અમલ કરવો એ મુખ્ય છે. આ દસ માપદંડ સમાન ટેક્નિકસ એ તમારી પરવૃત્તિનો વિસ્તાર કરનારી છે. જે સુનિશ્ચિત કરશે કે તમે એવાં પરિણામો જુઓ જે નિશ્ચિત રીતે વળતર આપે.

લર્નિંગ મોડલ કંઈક આવું દેખાતું હતું, -

આજીવન પરતિભાશાળી

રહેવાની ૧૦ ટેક્નિકસ

આજુવન પ્રતિભા મોડલની ૧૦ ટેકિટક્સ હેઠળ, ઉદ્યોગસાહસિક અને કલાકારે વ્યૂહરચનાઓની નીચે મુજબની યાદી વાંચી જે યોક્કસ સમજૂતી સાથે તેનો અર્થ સ્પષ્ટ કરતી હતી.

ઉપાય #૧: ધ ટાઇટ બબલ ઓફ ટોટલ ફોકસ (DBTF)

સમજ : દ્યાન ભટકી જવાની આદત તે તમારી સર્જનાત્મક ઉત્પાદકતાનું મૃત્યુ છે. તમારું ડિજિટલ દુનિયા અંગેનું આકર્ષણ તમારા જ ભાગયને રૂંધે છે – આર્થિક, જ્ઞાન, ઉત્સાહ તેમજ શારીરિક અને આધ્યાત્મિક તમામ રીતે. બહુ થોડા લોકો પાસે હોય છે તેવી આવક અને પ્રભાવ મેળવવા માટે, તમારે તમારા દિવસો એ રીતે પસાર કરવા પડશે જેવી રીતે બહુ થોડા લોકો કરતા હોય છે. તમારી શક્તિઓ પર એક રૂપક તરીકે તમે સંપૂર્ણ દ્યાન જોડી રાખો, તે મજબૂત રહે છે અને વધે છે. પાંચ પ્રાથમિક અસ્ક્રયામતો જેનો બધી મહાન પ્રતિભાઓ બચાવ કરે છે તે માનસિક એકાગ્રતા, શારીરિક ઊર્જા, વ્યક્તિગત ધરણાશક્તિ, મૂળ પ્રતિભા અને દૈનિક સમય છે. બબલરૂપી તમારા આ સંપૂર્ણ ફોકસમાં એક છિદ્રવાળું પટલ છે જે તેનો ઘેરાવો બનાવે

છે જેથી તમે નક્કી કરી શકો કે કઈ માહિતી, લોકો અને કઈ પ્રવૃત્તિઓની પ્રકૃતિને તમારી ભરમણકષામાં દાખલ થવા દેવી. નકારાત્મક અને અશુદ્ધિને તે બહાર દરવાજા પર જ રોકી દે છે. ખૂબ મહિયાએં રીતે આ તમારી એવી એક બુલેટપ્લાફ ડિફેન્સ સિસ્ટમ છે જે કોઈ પણ ઉતેજના જે તમારી મહાનતાને ઉતારી પાડતી હોય તેને નકારી દે છે.

અમલીકરણ : કેન્દ્રચિત વ્યૂહરચનાના અગાઉ જણાવ્યા મુજબનો ચુસ્ત બબલ તમારા લક્ષ્ય તેમજ તમારા કુશળતા અને આવડતને ટૂંકા ગાળાના આકર્ષણથી મુક્ત કરે છે અને તમારી પ્રેરણાનો બંગ કરે તેવા કોઈ પણ નુકસાનકારક પ્રભાવો અને એવો કોઈ પણ પ્રભાવ જે તમારી ‘એ-ગેમ’ને બગાડે છે તેને હટાવે છે. દરરોજ સવારે તમે તમારા જ બનાવેલા અદૃશ્ય બબલમાં પ્રવેશો છો જે તદ્દન ખાલી છે, તેમાં તમારા સિવાય અન્ય કોઈના તમને પ્રભાવમાં લઈ લેતા મેસેજ, સ્પામ, ફેક ન્યૂઝ, જાહેરાતો, નકામાં વીડિયો, અર્થવિહીન ચેટિંગ અને સાયબર હૂકિંગનો કોઈ પણ પ્રકાર જે તમારી પાચાગત શક્તિઓને હાનિ પહોંચાડે છે તે તત્ત્વો નથી હોતાં. આ સ્થળ તમારું મેન્લો પાર્ક છે જ્યાં તમે – થોમસ એડિસનની જેમ – દુનિયાની નજરમાંથી છટકી જઈને તમારાં મહાન કાર્યો જે તમારા વ્યાવસાયિક પ્રભુત્વ અને વૈશ્વિક મહિયાને ઊંચે લઈ જાય તેવાં કાર્યો કરી શકશો. અહીં મુખ્ય ચાવી એ છે કે દરરોજ નિશ્ચિત સમય માટે હકારાત્મક વાતાવરણ સાથે એકાંત, જે સર્જનાત્મકતા, શક્તિ, ખુશી અને તમે જે કામ કરી રહ્યા હો તે માનવતાના ભલા માટેનું છે તેવી ભાવના આપશો. તમે જે સ્થળે વસવાટ કરો છો, તમે તેવો જ આકાર મેળવો છો. આ કોન્સોપ્ટને તમારા વ્યાવસાયિક રૂટિનમાં પણ ઉપયોગમાં લઈ શકો છો, અને તેમ કરવું પણ જોઈએ. માટે તમારો ખાનગી સમય શેતાની વિચારો, નકારાત્મકતા, આત્મખંડનની પ્રવૃત્તિથી મુક્ત રહેશે. તમે ચોક્કસ આ અલંકૃત એવી તમારી પ્રતિભાની પાંચ સિદ્ધિઓ સાથે ફરો જેનાથી તમારું સામાજિક જીવન પણ સુંદર બની જશે અને આમ તમે સંન્યાસી પણ નહીં બની જાવ. અંગત જીવનમાં TBTF મતલબ, તમે પોતે જ રચેલાં અદ્ભુત બ્રદમાંડમાં જીવી રહ્યા છો. યાદ રાખો, આ બબલ છિદ્રવાળું પટલ ઘરાવે છે માટે તમારે તમારી ખાનગી વાસ્તવિકતા, શાંતિ અને તમારી આત્મિક સુંદરતામાં કોને પ્રવેશ આપવો તેની પસંદગી દ્યાનપૂર્વક કરવી પડશે.

વિશિષ્ટ ઔપિલકેશનના આઇડિયામાં ટેલિવિઝન વેચી દેવું, દિવસ દરમિયાન સમાચારો જોવાનું ટાળવું, શોપિંગ મોલ્સથી દૂર રહેવું જ્યાંથી તમે જરૂર ન હોય તેવી વસ્તુઓ ખરીદો છો, સામાજિક પ્લોટફોર્મ્સ પર એવા લોકોને દૂર કરવા જે તમારી શક્તિઓનો વ્યય કરતા હોય, જ્યારે TBTFમાં હો ત્યારે તમામ ‘નોટિફિકેશન્સ’ બંધ કરી દેવા અને સતત જાતજાતની ધોખણાઓ કરતી ઔપિલકેશન્સ ડિલિટ કરી દેવા જેવી બાબતોનો સમાવેશ થાય છે.

ઉપાય #૨: ૬૦/૬૦/૧ નિયમ

સમજ : દરરોજ અને પૂર્ણ સાતત્ય સાથે કૃતિરમ કામથી વિરાઘ સાચું કામ કરવું. એ તમને ગાર્ગનટન કોમ્પિટિટીવ એડવાન્ટેજ જેવી કુશળતા આપશે. વિશિષ્ટ કલાકારોની કક્ષાની ગુણવત્તા દુર્લભ છે અને માર્કેટપ્લેસ હંમેશાં દુર્લભને સૌથી શ્રેષ્ઠ મેહનતાણું આપે છે. સિદ્ધિ મેળવનારા પ્રતિભાશાળીઓ એક સમયે એક જ પાયાની પ્રવૃત્તિ પર પોતાની તમામ શક્તિ અને એકાગ્રતાને કેન્દ્રિત કરે છે જેથી તેઓ પોતાના ફાન અને પોતાની કીમતી એનજીનું શ્રેષ્ઠ ફળ મેળવી શકે અને તેમના ઉદ્યોગને ટોચ પર પહોંચાડી શકે. આ રીતે કામ કરવા માટે, તમારે તમારા શ્રેષ્ઠ ઉત્પાદક પરિણામો મેળવવા માટે તમારા શ્રેષ્ઠ પ્રોફેશનલ કલાકોનો મહિતમ ઉપયોગ કરવાની દૈનિક આદત કેળવવી પડશે. જ્યારે તમે તમારું કામ બતાવવા માંગો છો ત્યારે તે ગોસિપ કરવાનો, એંનાં શોપિંગ કરવાનો કે મેસેજુસ ચેક કરવાનો સમય નથી હોતો પણ તે સમય એક શ્રેષ્ઠ નિર્માણકર્તાનો સમય હોય છે.

અભિક્રણ રૂપે પછીના ૬૦ દિવસ માટે, તમારા કાર્યકાળની પહેલી ૬૦ મિનિટમાં એક જ પ્રવૃત્તિ પર તમારું દ્યાન કેન્દ્રિત કરો. જ્યારે તે વિશ્વકક્ષાની કામગીરી પૂરી થશે ત્યારે તમે તમારા ક્લેટ્રના માલિક બનશો. આ ૬૦ મિનિટ કોઈ પણ પરકારના ઘોઘાટ અને અવરોધથી મુક્ત હોવી જોઈએ. તમારી ડિવાઇસને એક બેંગમાં મૂકો અને તેના પર લખો મારા ૬૦/૬૦/૧ના સમયગાળા માટે અને તેને બીજા રૂમમાં મૂકી દો. પ્રલોભનોના પ્રવેશને અવરોધવા માટે કરવામાં આવતી સ્પષ્ટ બાઉન્ડરી વોલ ઊભી કરવી તે એક સક્ષમ ત્યૂહું છે.

ઉપાય #૩: ૬૦/૧૦ પદ્ધતિ

સમજ : સંશોધનો એ વાતને અનુમોદન આપે છે કે મહાન પ્રતિભાઓ અસંબંધ રીતે કામ કરતા નથી - પરંતુ સશક્ત અને વધુ સારાં પરિણામો મેળવવાની આશા સાથે સખત અને લાંબા સમય સુધી કાર્યરત રહે છે. તેના બદલે, તેઓ કંપનીના નિયમને સમજુને કાર્ય કરે છે. તેઓ તેમના કામની સાઇકલનું માળખું બનાવે છે જેથી તેઓ ઊંડું દ્યાન કેન્દ્રિત કરવા અને વાર્ષિક આરામ અને સંપૂર્ણ પુનરાપાદિતના સમયગાળા સાથે શ્રેષ્ઠ કામગીરી કરી શકે. બીજા શર્દોમાં કહું તો, તેઓ એક સંતુલનમાં કાર્ય કરે છે – અને સુંદર રીતે તેની એક સાઇકલ બનાવે છે અને તેમની ચમતકાર જેવી તેમની આવડતને રિફ્લ્યુઅલ કરવા માટે સમય સાથે અદ્ભુત ઉત્પાદન સાથે એક સાઇકલ બનાવે છે જેથી તેમાં ઘટાડો થઈ શકે નહીં. છેવટની માહિતીના હથિયાર સાથે સજ્જ મનુષ્ય જ્યારે ફરેશા, હળવાશમાં હોય ત્યારે થાકેલો અને માનસિક તાણમાં હોય તેના કરતાં વધારે આશ્ર્યકારક કાર્યો કરે છે. બુદ્ધિશાળી પ્રોફેશનલ પોતાની મહાન

આવડતને ધર્મકારાના જેટલા સમય સુધી કીર્તિ વધારવા માટે સમર્પિત હોય છે, મેરેથેનના દોડવીરો કરતાં પણ વધુ ઝડપે તેઓ કામ કરે છે.

અમલીકરણ : તમારા દિવસનું ૬૦/૬૦/૧નું સેગમેન્ટ પૂર્ણ કર્યા પછી, તમારા અને ફોકસના મજબૂત બબલમાં ૬૦ મિનિટ સુધી શાંતિપૂર્વક બેસો. હલનચલન ન કરવા માટે તમારી જાતને તાલીમ આપો. માત્ર એકાગ્રતા કેળવો અને તમારાથી શક્ય તેટલાં ઊંચાં પરિણામ મેળવો. ૬૦ મિનિટની તમારી આ ઉત્પાદકતાની કસરત પૂરી થાય કે તરત વધુ ૧૦ મિનિટ માટે રિફ્લેક્શન કરો. આ રિકવરીમાં તાજુ હવામાં ઝડપથી ચાલવાનો સમાવેશ થાય છે. આ સિવાય કોઈ પુસ્તક વાંચવું જે તમારા લીડરશિપના ગુણો વધારે અથવા અંગત શક્તિઓને ખીલવે. આ ઉપરાંત દ્યાન કરવું, વિઝ્યુલાઇઝન અથવા હેડફોન પર સંગીત સાંભળવું, જેવી રીતે મેદાનમાં જતાં પહેલાં ઘણા ચોમિયન એથલીટ કરે છે. ૧૦ મિનિટના આ પુનર્જીવન બાદ, તમારા ૬૦ મિનિટના વર્ક સેગમેન્ટમાં પરત જાઓ- પ્રેરણા, ઉત્કૃષ્ટતાથી ભરપૂર અને એ બાદ તમારી પછીની ૧૦ મિનિટની સાઇકલનું ઇન્યૂથાલ.

ઉપાય #૪: દરરોજના પાંચ ખ્યાલ

સમજ : અભ્યાસ સૂચવે છે કે સૌથી અસરકારક વ્યાવસાયિક આગેવાનો સૌથી અસરકારક નિર્માણના ગાળામાં ત્યારે હોય છે જ્યારે તેઓ કોઈક મુશ્કેલીનો સામનો કરી રહ્યા હોય છે. તેઓ પોતે બનાવેલા માઇન્ડ સેટમાં સક્રિય રીતે જોડાયેલા રહે છે. પોતાના માટે નુકસાનકારક હોય તેવી નકારાતમક બાબતો સામે તેઓ રક્ષિત હોય છે. સૌથી મહાન પૈકી એક મહિઠવની ચાવી એ છે તમારા મગજને એ રીતે તાલીમ આપો કે તમારું દ્યાન દિવસભર, દર કલાકે સતત એક ટકો પણ સફળતા માટે કાર્યરત રહે. દરરોજનાં નાનાં નાનાં પરિણામો, જ્યારે સાતત્યપૂર્ણ રીતે મેળવવામાં આવે છે ત્યારે તે જરૂરથી આક્રિયકારક સફળતા તરફ દોરી જાય છે અને ઇરાદાપૂર્વક તમારી મહિઠવાકંકાશોને તમારી અંદર આરોપતા રહેવાથી, ભય અને જોખમોથી આત્મવિશ્વાસને રક્ષણ આપવાથી તમે મહાન પરાકરમો કરી શકો છો.

અમલીકરણ :તમારા વિજયી કલાકના બીજા વિભાગમાં, દિવસ દરમિયાન તમે જે પાંચ નાનાં લક્ષ્યો પૂર્ણ કરવા માંગતા હો તેની ચાદી બનાવો જેનાથી તમને લાગે કે તમારા દિવસનો તમે સારો ઉપયોગ કર્યો છે. જેમ, તમે ઘણું બધું શીખ્યા છો તે પણ એક તાલીમ છે જોટલું તમે તે વધુ કરશો તેટલી તેની વધુ આદત પડશો, અને તે તમારા અમલીકરણને વધુ મજબૂત બનાવશે. માટે આ પ્રક્રિયા સાથે જોડાયેલા રહો. માત્ર ત્રીસ દિવસ પછી, તમે અમૃત્ય ૧૫૦ જીત મેળવી હશે, એક વર્ષ પછી આ એક પ્રયુક્તિ માત્ર તમને ૧૮૨૫ ઊંચા મૂલ્યના ટાર્ગેટ જિતાવી ચૂકી હશે, ખાત્રીપૂર્વક આગળના બાર મહિના તમારા અત્યાર સુધીના સૌથી વધુ ઉત્પાદક બાર મહિના રહેશે.

ઉપાય #૫: સોકન્ડ વિન્ડ વર્કાઉટ (૨ WW)

સમજ : દૈનિક કસરત પાછળનું જ્યુરોસાયન્સ હવે તમે સમજુ ચૂક્યા છો. શારીરિક કસરત એકાગ્રતાને વધારે છે. મગજની કામ કરવાની પ્રક્રિયાની ગતિ વધારે છે સાથે જ તેની શીખવાની ક્ષમતા પણ વધે છે, એનજ્ર્ઝ વધારે છે, આશાવાદ વધારે છે, મેલાટેનિનનું ઉત્પાદન વધારીને સારી ઊંઘ માટે મદદરૂપ થાય છે. તમારા ટેલોમિટર્સને વધારવા સાથે હૃદ્યુમન ગ્રોથ હોર્મોન્સને પણ વધારે છે. ટેલોમિટર્સ આપણા કરોમોગ્ઝોમના છેડાગ્નોને જુર્ણા થતાં અટકાવે છે – તે શૂ લેસના છેડા પર લગાવેલી પ્લાસ્ટિક કેપ જેવા છે. વધતી ઉંમર આપણા ટેલોમિટર્સને ઘટાડે છે, માટે જ તેને બોંબ ફ્યૂઝ સાથે પણ સરખાવાય છે. અહીં અગત્યનો મુદ્દો એ છે કે કસરત આ ઘટાડાને ઓછો કરે છે અને તમને સ્વસ્થ રહેવામાં મદદ કરે છે. માટે તમારે એ નોંધવું જોઈએ કે દયાન, હોલ ફૂડ ડાયેટ, યોગ્ય ઊંઘ અને વરચે વરચે ઉપવાસ (જેને સ્પેલબાઇન્ડર ૧૬/૮ ડિવિડન્ડ કહે છે કારણ કે તમે ૧૬ કલાક દરમિયાન નથી ખાતા અને આઠ કલાકે તમે ઉપવાસ છોડો છો) વગેરે ટેલોમિટર્સની અવદશા રોકવા માટે આધારભૂત છે. અનુભવ આધારિત હકીકતો પ્રમાણે કસરત પારદર્શક હકીકત સાબિત થઈ છે. શા માટે તમે દિવસમાં એક વાર જ વર્કાઉટ કરો છો? શા માટે તેને વધારીને તેને તમારી જીવનપદ્ધતિ બનાવી નથી લેતા જેથી તમારી આંતરિક શક્તિને વિશાળ બનાવી શકો અને તમારા ઉદ્યોગ-વ્યવસાયના સાથીઓ અંગે જાગૃત બની શકો અને વૃદ્ધત્વને ધીમું પાડીને આક્ષર્યકારક રીતે ઉત્પાદક જીવન વ્યતીત કરી શકો?

અમલીકરણ : ૨ WW પ્રોક્રિટસને અમલમાં મૂકવા માટે, તમારા દિવસના અંતે વધુ એક વર્કાઉટનું શિડ્યુલ બનાવો જેથી તમારી સાંજ અદ્ભુત બને. મોટાભાગના લોકો દિવસના અંતે જે થાક અનુભવતા હોય છે, તેને તમે હરાવી શકશો. તમારા મનોબળને મજબૂત બનાવી શકશો જેનાથી તમારી માત્ર સાંજ જ નહીં સુધરે પણ રાત્રિના સમયમાં ગાર્યું ખાવાની વૃત્તિ પણ નોંધપાત્ર રીતે ઘટશે. આ સમયગાળા દરમિયાન તમે કરી શકો એવી શ્રેષ્ઠ પ્રવૃત્તિ એ છે કે કુદરતી વાતાવરણમાં એક કલાકનું વોર્કિંગ. તમે તેના દારા ડિજિટલ ડિવાઇસીઝને કારણે ઊભો થતો વિક્ષેપ પણ રોકી શકશો. ઊંદું વિચારવાની તક મળશો અને તમે મૂલ્યવાન યુક્તિઓ વિચારી શકશો. કુદરતી વાતાવરણ અને સૂર્યપરકાશ વરચે વોર્કિંગને કારણે તમારા માઇન્ડસેટ, હાર્ટસેટ, હેલ્થસેટ અને સોલસેટ પણ ઊંચા આવશે. નેચરલિસ્ટ જહોન મ્યૂઅરે કદચ્યું હતું, – કુદરતી વાતાવરણમાં દરેક વોક માણસને તે ઇરછે તેના કરતાં પણ વધુ આપે છે. ૨ WWને સાંકળી લેવા માટેની બીજી યુક્તિઓમાં ૬૦ મિનિટની માઉન્ટેન બાઇક રાઇડ, લાંબું સ્ટિવમિંગ અને યોગ કલાસનો સમાવેશ થાય છે. આ રૂટિન જાળવવાથી તમે વધુ કેલરી બાળશો અને તમારું મેટાબોલિઝમ વધશો, શરીરની ચરબી ઘટશો. ૨ WW એ ખરેખર ગોમ ચેન્જર છે.

ઉપાય #૬: મસાજના બે પ્રોટોકોલ

સમજ : અભ્યાસ દર્શાવે છે કે મસાજ થેરાપી એ એક એવી પદ્ધતિ છે જે મગજની કામગીરી, મનોસ્થિતિ, તાણ સામે લડવાની ક્ષમતા અને તમારા સામાન્ય સુખાકારીના સંદર્ભમાં નોધપાત્ર સુધારો કરે છે. મસાજથી ૩૧ ટકા કોર્ટિસોલ (ભય જન્માવતો હોર્મોન) ઘટે છે, ૩૧ ટકા ડોપામાઇન (ઉંતસાહમાં વધારો કરતું ન્યુરોટ્રાન્સમિટર) વધે છે, ૨૮ ટકા સેરોટોનિન (ચિંતા ઘટાડી ખુશી વધારતું ન્યુરોમિકલ) મસલની તાણને ઘટાડે છે, સેલ્સને ઓનિટ-ઇન્ફલેશન મેસેજ મોકલીને રનાયુનો દુખાવો ઘટાડે છે અને તે સેલ્સને મેસેજ મોકલીને મિટોકોન્ડિયા વધારે છે. અહીં તાત્પર્ય એ છે કે ઊંડો – ટિશ્યૂઓ સુધીનો મસાજ અને તેની સામે સાધારણ હળવું શારીરિક કામ. તેને સારી રીતે કાર્યરત કરવા માટે થોડો દુખાવો સહન કરવો પડે છે. આ અદ્ભુત તાલીમ પણ માનસિક તાણ ઘટાડીને ટેલોમિટર્સને પણ ઘટાડે છે. સ્વાસ્થ્ય સુધારે છે અને આયુષ્ય વધારે છે.

અભલીકરણ : ૨ WW પ્રોક્ટિસને અમલમાં મૂકવા માટે, સપ્તાહમાં ૬૦ મિનિટના બે મસાજનું શિડ્યુલ ગોઠવો. કારણ કે જે વસ્તુનું તમે જે શિડ્યુલ ગોઠવો છો તે અમલમાં આવે છે. અસ્પષ્ટ યોજનાઓ, પરફોર્મન્સ પણ અસ્પષ્ટ જ આપે છે. પણ નાનકડું અભલીકરણ પણ મહાનતમ હેતુઓ કરતાં પણ અસરકારક હોય છે. મહાન પ્રતિભાઓ પોતાની અંતહૃદિટ તરફના સમર્પણ દ્વારા પોતાના અભલીકરણ સુધી ખેંચી જાય છે. તમે કદાચ એવું કહેશો કે તમે ખૂબ જ વ્યસ્ત રહો છો અને સપ્તાહમાં બે વાર મસાજ કરાવવો પોસાય તેમ નથી. હકીકતે તમને આ પ્રોટોકોલના ફાયદા દર્શાવ્યા જેવા કે, માનસિક શાંતિ, જ્ઞાન ઉપાર્જન, આનંદની અનુભૂતિ, આરોગ્ય અને દીર્ઘાયુષ્ય. સરચાઈ એ છે કે તમે આ કરી શકતા નથી કારણ કે આ આદતને કેળવતા નથી. સપ્તાહમાં બે વાર ૬૦ મિનિટના બે મસાજ મોદ્યા લાગશે, પણ મૃત્યુ તેનાથી પણ વધારે મોદ્યું પડશે.

ઉપાય #૭: ટ્રાફિક યુનિવર્સિટી

સમજ : જે લોકો દરરોજ ૬૦ મિનિટ સુધી પોતાના બદલાવનું આ કામ કરે છે તેઓ અંદાજે તેમના જીવનમાંથી આશરે બારસો દિવસ આ તાલીમમાં વાપરે – તો તે સરેરાશ માનવ આયુષ્ય જીવે. વ્યક્તિ ટ્રાફિકમાં અથવા બસમાં અથવા ટ્રેનમાં ત્રણ વર્ષથી વધુ સમય ગાળે છે અને એક મોટા બદલાવના ઉદય સાથે તે સમયગાળો ફક્ત વધતો જ રહ્યો હોય છે. મોટાભાગના લોકો રેડિયો અને તેની જેવાં માદયમોને ચીપકેલા હોય છે અને પોતાને નકારાત્મક ચેપ લગાડતા હોય છે. જે પોતાની નિર્માણશક્તિને નુકસાનકર્તા છે, અને આંતરિક શાંતિને પણ રહોળે છે. સિઝન ટિકિટો પર ટ્રેનમાં કે બસમાં મુસાફરી કરતી વખતે સૂઈ જાય છે અથવા ભાવશૂન્ય બનીને પોતાના ડિવાઇસ સાથે રમતા હોય છે. તમે અલગ બનો.

અમલીકરણ ટ્રાફિક યુનિવર્સિટીમાં જોડાવું મતલબ તમારી મુસાફરીના સમયનો ફાયદો ઉઠાવવો. ઘરની સામગ્રી ખરીદવા માટે દોડાદોડી કરતા હો તે સમયે પણ – કંઈક નવું શીખો, તમારી વ્યાવસાયિક બહાદુરીને વધારવા અને અંગત જ્ઞાનની વૃદ્ધિ માટે. આ માટે તમને જ મદદ કરવા માટે વિશિષ્ટ વિચારોવાળી ઓડિયો બુક્સ અને વોલ્યુએબલ પોડકાર્ટ્સનો સમાવેશ કરો. હકીકત એ છે કે, કોઈ ઓડિયો બુક અથવા ઓનલાઇન કોર્સમાંથી મળેલો કોઈ મહાન આઇડિયા તમને લાખો કરોડોની આવક કરાવી શકે છે. અથવા તો તમારી આવડત, નિર્માણશક્તિ, કાર્યશક્તિ, આદ્યાત્મિકતાનો ગુણાકાર કરી તેમાં વિશાળ પ્રમાણમાં વધારો કરી શકે છે. શિક્ષણ માટે કરવામાં આવેલા રોકાણની સરખાણીમાં આવે તેવું કોઈ રોકાણ આજના યુગમાં કયાંય ઉપલબ્ધ નથી.

ઉપાય #૮ ડ્રીમ ટીમ ટોફનિક

સમજ : પ્રોફેશનલ એથ્લીટસ તેમના બેસ્ટ ઇન વર્ક (BIW) સુધી પહોંચવા માટે આખી ટીમનું માળખું તૈયાર કરે છે. આ રીતે તેઓ તેમની કુશળતા અને શક્તિના વિકાસ માટેની પાંચ આંતરિક શક્તિઓની સ્વતંત્રતાને મુક્ત કરે છે જેથી તેની રમત વધુ પ્રભાવશાળી બને છે. માઇક્રો જોર્ડન પાસે તેમના કોઈ અંગત ડોક્ટર ન હતા અને મુહૂર્મદ અલી પાસે તેમના ખાનગી ટ્રેનર ન હતા. શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શનકારો આવડતોને ‘આઉટસોર્સ’ કરે છે અને પોતાના ક્લેટર સિવાયની કુશળતા મેળવવાની તમામ પ્રવૃત્તિને ઓટોમેટિક બનાવે છે. આ માટે તેઓ પૂર્ણ એકાઉરતા કેળવે છે અને ખૂબ સમય પણ ફાળવે છે.

અમલીકરણ : સોપાયેલાં કાર્યો માત્ર તમારા કલાકોનો નબળો ઉપયોગ નથી, પણ તે તમારી ખુશીને ઘટાડે પણ છે. આદર્શ રીતે તમારા જીવનનું પુનઃધર્તર કરો જેથી તમે એ જ કામ કરો જેમાં તમે શ્રેષ્ઠ હો – એવાં કામો જેને તમે પ્રેમ કરતા હો. આ પ્રકારની ગોઠવણીથી તમે માત્ર તમારા પ્રદર્શનને સુધારી રદ્દ્યા છો કારણ કે તમે કેટલીક બાબતોને પ્રાધાન્ય આપી રદ્દ્યા છો એટલું જ નહીં, પરંતુ નોંધપાત્ર રીતે તમે તમારી અંગત સ્વતંત્રતા અને શાંતિ પણ માણી શકશો. કારણ કે તમારી ડ્રીમ ટીમમાં એવા લોકો છે જે પોતાના ક્લેટરમાં કુશળ છે, જેનાથી પ્રસિદ્ધિ તરફનું તમારાં પરચાણ વધુ ઝડપી બનશે કારણ કે તમારી પાસે શ્રેષ્ઠ લોકો છે. ખાસ પ્રકારના તમારી ડ્રીમ ટીમના સભ્યોમાં ફિનનેસ ટ્રેનર જે તમારી સાથે નિયમિત રીતે કામ કરી શકે, ન્યૂટ્રિશનિસ્ટ, મસાજ થેરાપિસ્ટ, કોઈ ફાઇનાન્શિયલ કોચ હોઈ શકે જે તમારા ભાગ્યને મજબૂત કરી શકે. એક રિલેશનશિપ એડવાઇગર જે તમારા જીવનની મહિનાની વ્યક્તિત્વો સાથે તમારાં જોડાણ જાળવી રાખે. આદ્યાત્મિક સલાહકાર જે તમને જીવનના નિયમો શિખવાડે અને તમને જમીન સાથે જોડી રાખે, તમારામાં અભિમાન ન આવવા દે.

ઉપાય #૬: સાપ્તાહિક ડિઝાઇન સિસ્ટમ (WDS)

સમજ :તમે હવે જાણો છો કે જે કાર્યનું શિડ્યુલ બનાવવામાં આવે છે તે ચોક્કસ થાય જ છે. સાત દિવસ અગાઉના ઝીણાવટભર્યાં ગેમ પ્લાન વિના જ અઠવાડિયાની ડિગ્રાઇન તૈયાર કરવી એ કલાઇબિંગ સ્ટ્રેટેજી વિના જ માઉન્ટ બ્લેન્ક ચટવાની કોશિશ કરવી અથવા તો કમ્પાસ વગર જ ગાડ જંગલમાં પગપાળા ફરવા જવા જેવું છે. હા, અનપેક્ષિત ચમતકારો માટેના સ્વયંસ્કૃતિ અને અવકાશ અપવાદ સ્લેપ મહિંતવપૂર્ણ છે. હા, તેનો અર્થ એ નથી કે, જે તમારી એનજૂને વધારે, તમારી પરસંદગીઓને ગોઠવે અને સંતુલન બનાવે તે માટે તમારે તમારી અંગત જવાબદારી ન દર્શાવવી અને માનવીય પરિપક્વતા ન દર્શાવીને વિચારશીલ અને સ્પષ્ટ સાપ્તાહિક સિક્રેપ્ટ ન બનાવવી.

અમલીકરણ ઈર રવિવારે વહેલી સવારે સફળ અઠવાડિયાની બ્લૂપ્રિન્ટ તૈયાર કરવા માટે ૩૦ મિનિટ ફાળવો. શરૂઆત છેલ્લા સાત દિવસના જીવન વિશે લખવાથી કરો. ત્યારબાદ તમે જે શીખ્યા હો તેને નોંધો અને તેને આવતા સાપ્તાહે વધુ સારા બનાવવા માટે શું કરશો તે લખો. પછી, એક કોરા મોટા કાગળ પર દરેક દિવસના સવારના પથી રાત્રે ૧૧ સુધીના સમય માટેની તમારી પ્રતિબદ્ધતાઓ નોંધો. ચાવી એ છે કે તમારી બિગ્નેસ મિટિંગ્સ અને વર્ક પ્રોજેક્ટ્સ સિવાય અન્ય વર્સ્ટુઓ પણ લખો. તમારા વિજયી કલાક, ૬૦/૬૦/૧ સાતર, ૬૦/૧૦ સાઇકલ્સ અને સેકન્ડ વિન્ડ વર્કઆઉટ્સ, સાથે જ તમારા પ્રિય લોકો માટેનો સમય, નકામી વરતુઓને રોકવા માટેના અવરોધોનો સ્પષ્ટ સમયગાળો નોંધો. સાપ્તાહિક ધોરણે આ કરશો તો તમારં તમારા દિવસો પ્રત્યેનું ફોકસ અસાધારણ રીતે વધશો, અને ગતિ આવશે, તમારી નિર્માણશક્તિ વધશે અને તમારા જીવનનું સંતુલન નોંધપાત્ર રીતે વધશે.

ઉપાય #૧૦: ૬૦ મિનિટના શિષ્ય

સમજ :જેટલું તમે વધુ જાણશો, તેટલું જ સારં તમે કરશો. મહાન પ્રતિભાઓમાં પોતાના વિકાસ માટે અનહંદ ઉત્સુકતા અને જ્ઞાનની અમર્યાદ ભૂખ હોય છે અને શિક્ષણ એ વિક્ષેપ સામે રસીકરણ જેવું કામ કરે છે. જગતને મહાન બેટ આપનારા લોકો આજુવન વિદ્યાર્થી હોય છે. દુનિયાના એવા બહુ પ્રખર લોકો પૈકીના એક બનો જેમણે દાવો કરીને પોતાનું હીરોઈગ્રામ મેળવ્યું હતું. તેમની આવડતને આત્મસાત કરો, તેમના બુદ્ધિચાતુર્યને ઉપયોગમાં લો અને વિશ્વકક્ષાના શિષ્ય બનો.

અમલીકરણ : દિવસ દરમિયાન છેવટે ૬૦ મિનિટ માટે પણ કંઈક શીખો. આગળ વધવા માટે કંઈક શીખવા માટે ગમે તે કરો. દરરોજનું શિક્ષણ તમારી વિચારણાતા વધારશે, તમારા ડહાપણને ઊંડાણ આપશે, તમારી અંદર ધગાધગતી આગ ઊભી કરશે જે તમારી ભવ્યતાને ઊંચે લઈ જવા ‘આગમાં ધી’નું કામ કરશે. તમે અસરકારક વિચારક અને સંપૂર્ણ સુપરસ્ટાર બનશો. તમારી ૬૦ મિનિટની તાલીમનાં ખાસ તત્વોમાં- તમે જે મેળવી

શકો તે કોઈ પણ સારું પુસ્તક તમારા હાથમાં છોવું, તમારી જર્નલમાં તમે કરેલી નોંધોની સમીક્ષા કરવી, ઓનલાઇન પ્રોગ્રામ વડે કામ કરવું, પોતાના મેન્ટર સાથે ચર્ચા કરવી અને કુશળતાનું નિર્માણ કરવાનું શિખવાડતા વીડિયો જોવા વગેરે પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થાય છે. તમને મળેલી કુદરતી ભેટ જેવી આવડતો અને ઉર્ચયતમ શક્તિઓને તમે જેવી કાર્યરત કરો છો, કે તરત જ તમે મોટા માણસ બની જાવ છો, એટલું જ નહીં પરંતુ લોકો માટે અનિવાર્ય બની જાવ છો. તમારી સંસ્થા અને માર્કેટ પ્લેસ માટે તમે જે કંઈ કરશો તેમાં તમે એટલા ઉટકૃષ્ટ હશો કે તેઓ તમારા વગર કંઈ પણ કરવા અસર્મથ બની જશો. તમારા કાર્યક્ષેત્રમાં તમે અપવાદરૂપ અમૂલ્ય વ્યક્તિ તરીકે ઊભરી આવશો અને તમે તમારી ટીમના સભ્યો, ગ્રાહકો, સમુદાયોને તમારી શક્તિઓનો લાભ આપવા સર્મથ બનશો અને પરિણામે ઉદાર પુરસ્કાર રૂપે તમને નાણાં, મહિન્દ્રા અને ચૈતસિક આનંદ પરત મળશો જે એક ઉમદા માણસ, વિશ્વકક્ષાની કામગીરી અને મહાન હેતુઓ સાધનારને જ મળે છે.

મારી પાસે તમારા સન્માન માટે વધુ બે ભેટ છે, તે તમને આપું પછી આપણે તમારા લગનની વિધિ માટે જઈશું! ધનિકે કદયું. તે એક કવિતા છે જે મેં વેનેસા માટે કંઠસ્થ કરી હતી.

એ બીજુ વસ્તુ શું છે? કલાકારે પૂછ્યું.

અંતવરણો. તેમણે કદયું હતું.

ધનિકે તે પછી ઊભા થઈને બાળકની જેમ અંખો પર હાથ ટાંકીને સ્પેન્સર માઈકલની જૂની કવિતા ગાઈ સંભળાવી.

વિશ્વમાં માનવીય સ્પર્શનું જ મહિન્દ્રા છે,

સ્પર્શ તારા અને મારા હાથનો,

હતાશ હૃદય માટે એ જ સહારો છે,

માથે છત, ડ્રેડ અને વાઇન કરતાં પણ.

રાત પૂરી થશે અને છત જતી રહેશે,

અને ડ્રેડ એક જ દિવસ ચાલશે.

પણ સ્પર્શ અને અવાજનો દ્વારા,

હૃદય પર હંમેશાં અંકિત રહેશે.

કલાકારે કદયું વાહ અદભુત. તે એક વિચક્ષણ વ્યક્તિત્વ હતા. તેમણે ઉદ્યોગકારને કદયું, મેં પણ તમારા માટે એક કવિતા લખી છે.

વાંચી સંભળાવો, પ્લીજ. ઉદ્યોગકારે વિનંતી કરી.

ઓકે, તેનું નામ છે, ‘આપણે કચારેય અલવિદા નહીં કહીએ’. કહીને કલાકારે નીચેની કવિતા સંભળાવી.

આપણે કચારેય અલવિદા નહીં કહીએ

એક તક સર્જઈ અને પ્રથમ દૃષ્ટિઓ જ,

તારી સુંદરતાએ મને મોહિત કર્યો

અને તારી તાકાતે મને શાંતિ આપી.

જીવનની અણધારી તકો,

સમજદારીથી આવીને

આપણને આપણી બૂગિકા ભજવવા,

જોખમ ઉઠાવવા કહે છે.

માન્ય એ જ જીતશે, જે હિમત બતાવશે,

માન્ય એમને જ મુક્તિ મળશે,

જે વિરોધનો સામનો કરવા તૈયાર છે.

માન્ય એ જ પુનર્જાત્યાનો અનુભવ કરશે,

જે શક્તિનો પુન સંચાર કરવા સજજ હશે.

સાચો પ્રેમ મેં જાણ્યો ન હતો.

નેવડા મેદાધનુષની કલ્પના નહોંતી.

સૂર્યોદય લેણા હાથમાં હાથ પરોવીને એ રોમેન્ટિક વોક.

કલ્પના ન હતી કે પ્રથમ ચુંબન દોરી લાવશે અહીં સુધી.

જો તું ડગીશ તો હું ટેકો આપીશ.

જો લાગે ભય તો હું તને પકડી રાખીશ.

જો કોઈ શંકા જગશે, તો હું તારી પડખે રહીશ.

તારી સફળતાના આનંદમાં, હું ઉઠાવીશ જમ મારો.

અને તું છોડી જવા માગીશ, તો હું તને રોકી લઈશ.

હું સતત કરં છું વિચારો તારા.

તને અનુભવું છું મારા ઊંડાણમાં.

ખરાર નથી કચાંથી આવી આ લાયકાત તને મેળવવાની.

પરંતુ હવે તો બસ સ્વભન તારી સાથે ઉમર વિતાવવાનું

આપણે કચાદેચ અલવિદા નહીં કહીએ.

ઉદ્યોગકારને કવિતા સ્પર્શી ગઈ હતી. બંને ભાવવિભોર બની ગયાં હતાં. ત્યાં
જ કોઈકના મોટેથી રડવાનો અવાજ સંભળાયો હતો.

બંને શિષ્યોએ ગુરુને રહમાલ આપ્યો જેથી તેઓ પોતાનાં આંસુ લૂછી શકે.

JOIN TELEGRAM CHANNEL
@GUJARTIBOOKZ

૫ એ.એમ. કલબ ઉચ્ચ કાર્યક્રમતાની બેવડી પદ્ધતિ અપનાવે છે

“સ્વતંત્રતા, પુસ્તકો, કૂલ અને ચંદ્રની સાથે કોણ ખુશ ન હોય?”

— ઓસ્કાર વાર્ડ

સાઉથ આફ્રિકાના ફરાન્સચોક ખાતે ભાડેથી રાખેલા વાઇન એસ્ટેટના કોટેજની વિશાળ છત પર ધનિક એકલા બેઠા હતા. જેમણે તેમની ડેયલી ડાયરી હમણાં જ લખી હતી. મિસ્ટર રિલેને સાચો પાઉલોમાં ઉદ્યોગકાર અને કલાકારના લગ્ન વખતના અદ્ભુત સુખ, અસામાન્ય ઉત્સાહ અને આશ્ર્યજનક સુંદરતા યાદ આવ્યા હતા. ખરા અર્થમાં તેઓ એકબીજા માટે જ સર્જાયાં હતાં.

ધનિકે વિચાર્યુ, કુદરત અદ્ભુત અને આશ્ર્યકારક રીતે કામ કરે છે અને જો કોઈ જોડાણ એવું હશે જે તેના અંતિમ સુધી રહેશે તો તે આ જ હશે.

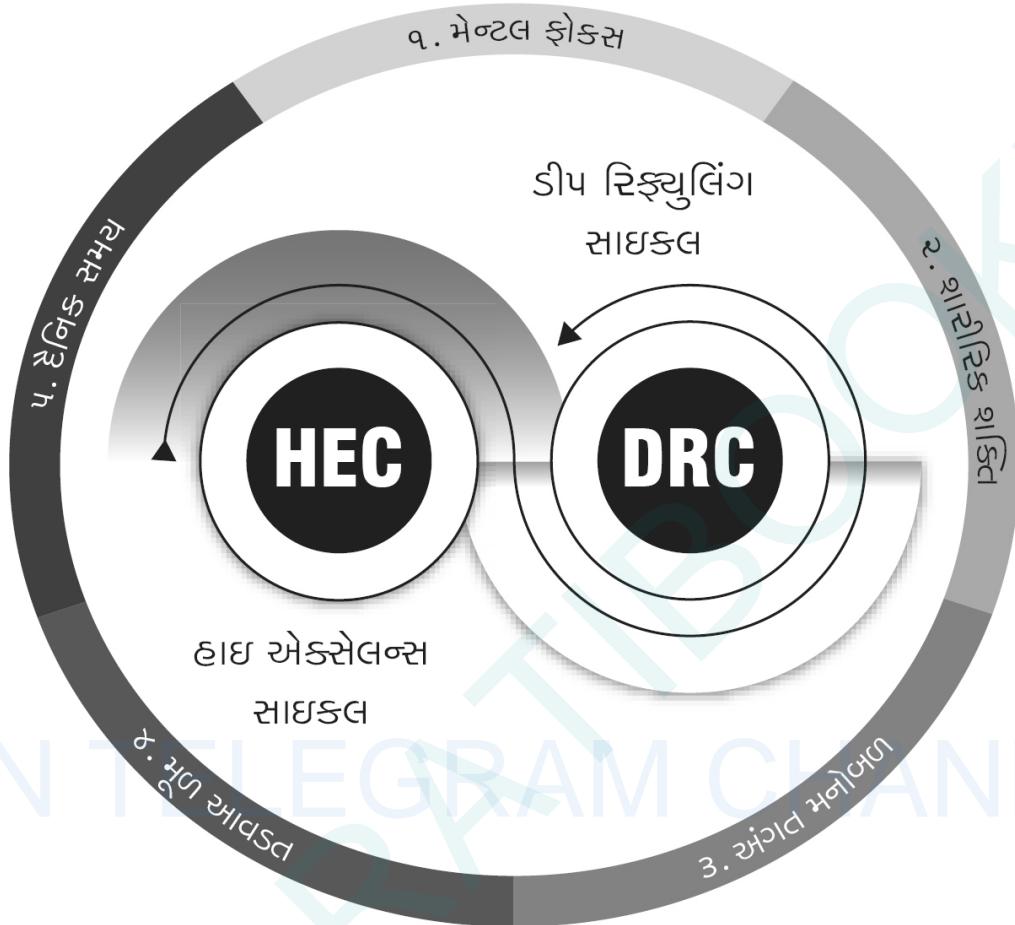
સવારના ૫ વાગ્યાની થોડી વાર પહેલાં તેઓ કલાકાર અને ઉદ્યોગકારને માઉન્ટન બાઇક રાઇડ પર લઈ ગયા હતા. ડેનિલ દયુગો સ્ટરીટ થઈને તેઓ બંને તરફ ફેનિસંગ કરાયેલા એક રફ રોડ પર આવી પહોરયાં હતાં. ધનિકે મેન્ટરિંગ સેશન્સ માટે આ જગ્યાની પસંદગી કરી હતી. ધનિકે જે પાછ રજૂ કર્યો હતો તેમાંથી ત્રણ રસ્તાઓને એકસાથે સંતુલિત કરવાના મહિંતવ પર તેઓ કેન્દ્રિત હતા. તે સક્રિય કુશળ સિદ્ધિઓ માટે ઊંડા આત્મનિર્માણ સાથે વિશિષ્ટ વ્યક્તિગત પ્રદર્શન પણ હતું. ધનિકે વાઇનરનેસ રિકવરીના સમયમાં ઉચ્ચતમ સ્તરની સફળતા પ્રાપ્ત કરી રહેલી દુનિયામાં વેકલિપક સમયની કિમત સમજાવી હતી. કાર્ય અને જીવનની સમૃદ્ધિ વરયે મજબૂત સદ્ભાવનાને સુનિશ્ચિત કરવા માટે એક સપ્રમાણાતા જરૂરી છે અને તેમના શિષ્યો તેમની પ્રતિભાની સંપત્તિ દ્વારા લાંબી રમત રમ્યા હતા તેની ખાતરી કરાવવા તેમણે, સમાજમાં વ્યાપક પ્રયાસ વિના જ થતાં મોટાં ઉત્પાદનો વિશે પણ સમજાવ્યું હતું. આનંદની અનુભૂતિની આધારભૂત ભાવના અને આંતરિક શાંતિને સ્થાયી બનાવવી એનો રનિંગ લ્હીલ પર રમી રહેલા હેમસ્ટર વરયે કોઈ તફાવત નથી. તે એવું વિચારે છે કે પોતે આગળ વધી રહ્યું છે, પણ હકીકતે તે પિંજરામાં જ હોય છે.

થોડી વાર માટે ત્રણોયે મોટર સાઇકલિંગ કર્યા બાદ સ્ટોન રિલેએ બંનેને વધુ એક લર્નિંગ મોડલ આપ્યું. તે કંઈક આવું દેખાતું હતું.

એલિટ પરફોર્મન્સ

ટ્રીન સાઇકલ્સ

પ્રતિભાશાળીની પાંચ શક્તિઓનું સુરક્ષા ચક્ર

ધનિકે શિખવાડ્યું હતું કે મૂલ્યાંકન વિના મૂલ્યવાન ઉત્કૃષ્ટ સર્જનાત્મક ઉત્પાદન નોંધપાત્ર ઘટાડા તરફ દોરી જાય છે. તેમના આ કહેવાનો અર્થ હતો: તમારા ક્ષેત્રમાં પ્રસિદ્ધ બનવાની પ્રક્રિયા એ સંપૂર્ણ ટકી રહેવાની પ્રક્રિયા છે. સાથે જ એ પણ પાક્કું કરવાનું છે કે તમે વિશ્વકક્ષાની પ્રસિદ્ધિ પર માત્ર એક મહિનો કે ફક્ત એક જ વર્ષ ટકી રહો તે નથી. વ્યાપારના કપ્તાનો, કલાના માસ્ટરો, વિજ્ઞાનના સ્વપનદરખાઓ, માનવતાના હીરો અને એથ્લેટિક્સની મહાન વિભૂતિઓ પોતાની એ-ગેમને જીવનભર માટે જાળવી રાખે છે.

પોતાની મહેનતનું લાંબું આયુષ્ય એ પ્રસિદ્ધિ માટેની ચાવી છે, એ વાત પર ધનિકે વજન આપ્યું. તેમણે કદયું. મહાન આદર્શ બનવા માટેની આ મુખ્ય ચાવી છે. તમારે ખરેખર એ શીખવું જરૂરી છે કે તીવ્રતાથી અને તેજસ્વિતાપૂર્ણ રીતે કામ કરવું અને આરામ તેમજ પોતાની સ્કૂર્ટિં પાછી મેળવવા માટેની રિકવરી વરચે સમતુલન કેવી રીતે જાળવવું જેનાથી તમે લાંબી કારકિર્દી માટે ચુસ્ત અને મજબૂત રહી શકો. આમ કરવાથી તમે તમારી કુદરતી શક્તિઓને જાળવી શકશો અને ફરી વાર ખેલવા સુધી

તેને રક્ષણ પણ આપી શકશો. તમામ મહાન પ્રતિભાઓ આ બાબતને જાણે છે અને નોંધપાત્ર રીતે એક મહિંગના સિદ્ધાંત તરીકે અમલમાં મૂકે છે.

ધનિકે એ સમજાવ્યું કે પ્રતિભાશાળી મહિલા કે પુલાખને કઈ વસ્તુ દુનિયામાં અપવાદરૂપ બનાવે છે. અસાધારણ ઘટનાના અમલીકરણના એક ભાગને સુપર કમ્પેન્સેશન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. જેવી રીતે તમે ખૂબ જ દબાણ આપો છો ત્યારે સનાયુઓ ફાટે છે અને તેની રિકવરી માટે તમે રોકાવ છો ત્યારે તે વિકાસ પામે છે. તમારી પ્રતિભાશાળી પાંચ મિલકતો પણ આ જ રીતે તમે જયારે તેને દબાણ આપો અને ત્યાર પછી રિકવરી માટે સમય આપો છો ત્યારે રિજનરેશનના સમયમાં તે ઉદ્ભવ પામે છે. મિ. રિલેએ ફરેમવર્કમાં દ્યાન દોર્યું અને કદયું, જુઓ મિંટ્રો, લાંબા સમય માટેની ભવ્ય સફળતા માટે ખૂબ ઓછી જાણીતી ચાવી, એક સાધારણ શરૂઆત ઓસિલેશન. આ વિશે મેં સાચો પાઉલોમાં ઉલ્લેખ કર્યો હતો, પણ હવે તમે બંને તેના ઊંડાણમાં જવા માટે તૈયાર છો.

અમે ચોક્કસ તૈયાર છીએ. ઉદ્યોગકારે કદયું.

ધનિકે શરૂ કર્યું, વૈજ્ઞાનિકોએ જયારે મહાન રશિયન વેષ્ટ લિફ્ટરોનો અભ્યાસ કર્યો ત્યારે તેમને જાણવા મળ્યું હતું કે તેમના અજ્ઞેયપણા પાછળનું કારણ તેમના કામ અને આરામ વરચેનો ગુણોત્તર હતો.

‘તેનો અર્થ શો છે? કલાકારે પૂછ્યું.

તમારો વિકાસ ત્યારે થાય છે જયારે તમે આરામ કરી રહ્યા હો છો. ધનિકે જવાબ આપ્યો. કોઈ તાર્કિક કારણ નથી લાગતું, ખરં ને? તેમણે આગળ કદયું, હકીકતે, આ ઉત્પાદક નિયમ સૌથી કેન્દ્રમાં છે. જોકે, તે વિરોધાભાસી સત્યો રજૂ કરે છે. જયારે હું મારું વૈશ્વિક સામ્રાજ્ય રચી રહ્યો હતો ત્યારે સ્પેલબાઇનડરે મને આ નિયમ સમજાવ્યો હતો. મુખ્ય વિચારદારાઓ એવું કહે છે કે વધુ મેળવવા માટે આપણે વધુ કલાકો કામ કરવું પડે છે. પરંતુ વિશ્વાસપાત્ર અભ્યાસોએ સાબિત કર્યું છે કે સખત પરિશ્રમથી મોટું પરિણામ મળે એ થિયરી ખામીયુક્ત છે. તે ટકાઉ નથી. તે ખોટી થકાવટ તરફ દોરી જાય છે. તે પ્રેરણા ગુમાવવા તરફ દોરી જાય છે અને તમારા ક્ષેત્રની આગેવાની લેવા માટે તમારામાં જે જુસ્સો હોય છે તેને ઘટાડે છે. જૂની શાળાની કામ કરવાની એ રીત માનવરસોતોનું વિસર્જન ઘટાડે છે. જો તેને બુદ્ધિપૂર્વક લાગુ કરવામાં આવે તો તે તમને માર્કેટપ્લેસના માસ્ટર બનાવી શકે છે.

તમે જે કહી રહ્યા હો તે મને ૬૦/૧૦ મેથડની યાદ અપાવે છે. કલાકારે કદયું, તે સૌ પ્રથમ સ્પેલબાઇનડરની કોન્ફરન્સમાં હતા, તેના કરતા ૫ એ.એમ. કલબના પ્રશિક્ષણને કારણે વધુ ફોકરડ, ઉત્સાહી અને એનર્જેટિક જણાતા હતા.

ખરં, અને તમે સાચા છો અને આજે હું જે તમને શિખવાડવાનો છું તે તેના કરતાં પણ વધુ છે. તમારી નિર્માણશક્તિને વધારવા માટે તમારે કામ અને આરામ બંને માટે સમયનું સંતુલન કરવું જરૂરી છે જે અંગે આજે તમે શીખવાના છો. પ્રોફેશનલ એથ્લીટસ જેને ‘પિરીઓડિઝન’ કહે છે તે પદ્ધતિ દ્વારા ઓછું કામ કરીને વધુ પરિણામ તેઓ કેવી રીતે મેળવે છે તે શીખશો. તે પછી, તમે બંને ઉપરછલલી સમજણ કરતાં ઉપર ઊંચાઈ પર આવશો, જેના દ્વારા તમને સમજશે કે સુંદર જીવન જીવવા સાથે જ તમારા ક્ષેત્રમાં વિજયી બનવા માટે તમારે શું કરવું પડશે.

ધનિકે ફરેમવર્કમાંના ‘ધ ફાઇવ એસેટ ઓફ જિનિયસ’ મુદ્રા તરફ દ્યાન દોર્યું. તમે જાણો છો કે તમે જ્યારે સવારે જાગો છો ત્યારે તમારી સર્જનાત્મક શક્તિ સંપૂર્ણ જાગત હોય છે. દરેક વહેલી સવારે તમે તમારી પાંચ કુદરતી શક્તિઓ સાથે જાગો છો. જો તેનું વ્યવસ્થિત સંચાલન કરશો તો તે તમને બહાનારૂપી અવરોધો તેમજ ભૂતકાળમાં તમને આડી આવેલી મર્યાદાઓને પાર ઉત્તરવામાં તમારી મદદ કરશે અને તમે જે બનવા માટે સર્જયા છો તે બનવા મદદરૂપ થશો. તમને એક અદ્ભુત કાર્ય કરનાર, મહાન નેતૃત્વ આપનારા અને જીવનમાં મળતી આપાર કૃપા તરફ સંપૂર્ણ સમર્પિત વ્યક્તિ તરીકે સ્થાપિત કરશે.

મિ. રિલેએ ઉમેર્યું, તમે જાણો છો કે પ્રતિભાઓની આ પાંચ શક્તિઓ કઈ છે. તે છે, માનસિક એકાઉન્ટા, શારીરિક શક્તિ, અંગત મનોબળ, તમારી મૂળ આવડત અને તમારો રોજિંદો છે. મેં એટલે તેનું પુનરાવર્તન કર્યું કારણ કે તમને એ યાદ રહી જાય. આ પાંચેય શક્તિઓ વહેલી સવારે તેમની સૌથી વધુ અસરકારક સ્થિતિમાં હોય છે અને આ માટે જ તમારે દિવસનો સારી રીતે પ્રારંભ કરવો જોઈએ અને તે સમયે તમારાં સૌથી વધુ મહિંદ્રાવનાં કાર્યો કરવાં જોઈએ, નહીં કે તમારી ટેક્નોલોજી સાથે સમય બગાડવો કે ટીવીમાં સમાચારો જોવામાં કે મોડે સુધી સૂવામાં વ્યતીત કરવો જોઈએ.

ધનિકે ઉમેર્યું, અને આજના દિવસનો સૌથી મહિંદ્રાવનો મુદ્રા એ છે કે, શ્રેષ્ઠ પરકોર્મન્સ એ સીધી દિશામાં થતું કાર્ય નથી. કુશળ સિદ્ધિઓ એ હૃદયના ધબજારા જેવી છે, તે સંગીતની રિધમ જેવી છે. જો તમે એક મહાન વ્યક્તિ બનવા માંગતા હો – દાયકાઓથી તમે તમારી જાતને એ વિચારને સમર્પિત કરો છો કે તમે વૃદ્ધાવસ્થામાં સારં જીવન વિતાવી શકશો -તો તમારે તમારી શ્રેષ્ઠ આવડતોના કરમ બદલતા રહેવાની તાકીદની જરૂરિયાત છે. શ્રેષ્ઠ અને વ્યાપક પરિણામો આપતો એ સમયગાળો, અર્થપૂર્ણ વસ્તુલાતનો સમય અને ગાડ પુનઃશક્તિસંચાર કરતો કરમ છે. પલીઝ, આનો અભ્યાસ કરો, તેમ કહીને ધનિકે ફરેમવર્ક પર આંગળી મૂકી.

હવે મને સ્પષ્ટ થયું, કલાકારે કર્દયું, HEC એટલે હાઈ એક્સેલન્સ સાઇકલ અને DRC ડીપ રિફ્યૂલિંગ સાઇકલ, બરાબર ને?

ખરં, ધનિકે કદયું તેમના ટીશર્ટ પર લખ્યું હતું. હા, હું એક જિલેશનશિપમાં છું – મારી જ સાથે.

ધનિકે આગળ ચલાવ્યું અને તમારું મુખ્ય કાર્ય જો તમે વિજયી બનવા માંગતા હો – પ્રોફેશનલી અને અંગત રીતે – તો તે છે ઓસિલેટ (ગૂલવુ). તમારા ઉત્સાહજનક માનસિકતાનો સમયગાળો, માલિકીભાવ જેવા અત્યાગરહવાળી તમારી એકાગ્રતા અને ઉચ્ચ કક્ષાનું મહિંતવનું કાર્ય, જે સમયાંતરે રિફ્લેક્ટિવ થતું હોય, આરામ અને આનંદની લાગણીને ફરીથી જુવિત કરવાનો સમયગાળો. આ બધું ખરેખર તમારા હૃદયના ધર્બકારા જેવું છે.

ધનિકે કદયું, વિકાસ ત્યારે ઉદ્ભવે છે જ્યારે તમે આરામમાં હો છો. આ વાત પરસ્પર વિરોધી લાગે છે, ખરં ને? આપણે આપણી જાતને એ માનવા પ્રેરી છે કે જ્યારે આપણે કોઈ કામ નથી કરતા હોતા, સર્જન નથી કરતા હોતા, ત્યારે આપણે સમય વેડફી રહ્યા છીએ. જો આપણે કંઈ કરતા ન હોઈએ તો આપણે અપરાધભાવ અનુભવતા હોઈએ છીએ. પણ આ જુઓ. ધનિકે નાયલોનનું એક કવર ખોલીને તેમાંથી સોનાના બે મેડલ કાઢીને બંનેના ગળામાં પહેરાવ્યા. મેડલ પર શર્ફો હતા :

ધ લેજેન્ડરી પરફોર્મન્સ છક્કેશન :

દાખ X રિફ્લેક્ટિવ = વિકાસ + ધૈર્ય

ટેનિસના મહાન ખેલાડી જિન કિંગે કદયું હતું કે દબાણ એ ખરેખર એક વિશેષાધિકાર જેવું છે. ધનિકે પોતાના શિષ્યોને યાદ કરાવ્યું- જોયું! માનસિક તાણ અને દબાણ ખરાબ નથી.

તે ખરેખર ખરાબ નથી? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

ના, તમારી ક્ષમતાને વધારવા માટે તે ખરેખર તો ખૂબ જ જરૂરી છે. ધનિકે કદયું.

તમારે તમારી કુશળતાઓને ધક્કો મારવો જોઈએ, દબાણ કરવું જોઈએ. ધનિકે ઉમેર્યું. જો તમે ઇરછતા ન હો તોપણ. તમારા કમ્ફર્ટ ઝોનને ઓળંગી જાવ. માત્ર તે રીતે તે વિકસિત થશે. હ્મેશાં યાદ રાખો : જે સમયે તમે કશું કરી નહીં શકો તેવું અનુભવો તે જ સમયે કશુંક શ્રેષ્ઠ કરી શકો છો અને આનું કારણ તમે પણ જાણો છો, કારણ કે જ્યારે તમે કોઈક મહિંતવના કાર્ય માટે તમારા મનોભળને ઊંચે ઉઠાવો છો ત્યારે તમારી સ્વયંશિસ્ત પણ તમને તમામ રીતે મદદરૂપ થાય છે. મહિંતવનો મુદ્દો અહીં હું એ સમજાવવા માગું છું તે એ છે કે, દબાણ અને તાણ એ એવા આશીર્વાદ છે તેનો પ્રથમ કક્ષાના ખેલાડીઓ ઉપયોગ કરે છે. જ્યારે આપણે આપણા સુરક્ષા સર્કલમાં રહીએ છીએ ત્યારે આપણી નૈસર્જિક શક્તિઓ વિકાસ નથી પામતી. ના, તમારી શક્તિઓને

ભૂતકાળની સામાન્ય સ્થિતિ કરતાં વિકસિત કરવા માટે પડકાર આપો. આપણી સામાન્ય મર્યાદાઓથી ઉપર લઈ જઈએ ત્યારે જ આપણા સનાયુઓ વિસ્તૃત થાય છે અને તે પછી તેને રિફિયુલ અને રિકવરી માટે સમય આપવો જોઈએ.

ધનિકે વાઇનયાર્ડ તરફ જોયું પછી ઉમેર્યું, મારા ચેરિટી ડિનરના પ્રસંગ વેળા એક પ્રોફેશનલ એથ્લીટ સાથે થયેલો સુંદર સંવાદ મને યાદ આવે છે, તમે જાણો છો તેમણે શું કદયું હતું?

શું? કલાકારે પૂછ્યું.

ધનિકે કદયું, મારી તાલીમને હું આરામ કરવાની અનુમતિ આપું છું. આ બાબત કોઈ પણ વસ્તુઓને જોવાનો ગહિન માર્ગ છે. સતત કામ અને કોઈ અવકાશ નહીં- એ સ્થિતિ સમય જતાં તમારી મહાન કુશળતાનો ખજાનો ખાલી કરી નાખે છે.

જો તમે તમારા એફોમિનલ મસટ્સને મજબૂત કરવા માંગતા હો તો તમારે અગાઉની તેની મર્યાદા કરતાં વધારે તેની કસરત કરવી પડશે. જો તમે દરરોજ ૧૦૦ સીટ-અપ કરતા હો તો, ૨૦૦ સીટઅપને તમારો કવોટા બનાવો, ૩૦૦ સુધી પહોંચો. આનાથી ખરેખર તમારા સનાયુઓ ફાટી જાય છે. કસરતના નિષ્ણાતો તેને ‘માઇકરો-ટીએરિંગ’ કહે છે. આમ, તમે સતત અટકયા વિના કસરત કરી ન શકો, નહીં. આરામ આપવો જ પડશે.

કલાકારે સમર્થનમાં કદયું, અને આરામનો આ સમય તમારી રિકવરી સાઇકલ હશે જયારે ખરેખર વિકાસ થશે.

એકદમ સાચું, વિકાસ, આરામના સમયગાળામાં થાય છે, કામના સમયે નહીં. યાદ કરો, મોરિશિયસના મારા બીચ પર મેં તમને કદયું હતું કે, મારો ઉછેર માલિબુના એક ખેતરમાં થયો હતો. ત્યાં ખેતર પર હું જે મહિનાની વાત શીખ્યો હતો એ હતી, શ્રેષ્ઠ પરફોર્મન્સનાં બે ચકરો. કોઈ પણ ખેડૂતને પૂછો અને એ તમને આવી રહેલી અડતુ વિશે સમજાવશે. પહેલાં, જમીનને ખેડવામાં આવે છે, બીજાનું વાવેતર થાય છે અને મુખ્ય કાર્ય પૂરું થાય છે. લાગે છે જાણે કંઈ જ નથી થઈ રહ્યું. જાણે સમયની બરબાદી, અને પછી પાક ઊગે છે જેને લણી લેવામાં આવે છે, જે આ પરકિરયાનો શ્રેષ્ઠ ભાગ છે. પાનખર વેળા જે પરિણામ મળે છે તે દેખાઈ આવે તેવું અને અંતિમ પરિણામ હોય છે.

ધનિકે થોડી વધુ કોઝી પોતાના કપમાં ભરી, કોઝીના જાર પર શર્દી હતા- મોટાં સ્વપનો જુદ્દો, નાનકડી શરૂઆત કરો અને તે અત્યારે જ કરો.

મનુષ્યની જીવંતતા વિશે ત્રણેય વરચે થોડી ચર્ચા થયા બાદ ધનિકે કદયું, ઘણી વાર હું ખૂબ થાકી ગયો હોઉં તેવા સમયે સ્પેલબાઇનડરે મારી જિંદગી બચાવી હતી અને તમને જે આ શિક્ષણ આપી રહ્યો છું તેમણે પણ મને અદ્ભુત મદદ કરી હતી.

ଓંડો શ્રાસ લઈને ધનિકે આગળ ચલાવ્યું. મારી પ્રતિભાશાળી શક્તિઓ સમયની સાથે સાથે ધોવાઈ હતી. મારી સર્જનાત્મકતા અસ્તિથર હતી – મારી અસરકારકતાની જેમ જ. એ વખતે મને સમજાવ્યું હતું કે મારી કંપની મને વિચારવા માટે નાણાં ચૂકવે છે. નવાં ઉત્પાદનો અને નવીનતાઓ માટે દૃષ્ટિકોણ અને વિચારણા કરવા, જે વિશ્વભરના ગ્રાહકોને ભારે મૂલ્ય પ્રદાન કરતા હોય, તેનું મને વળતર મળે છે. પરંતુ ત્યારે તે વાત મને સમજાઈ ન હતી. તે સમજવામાં સ્પેલબાઇનડરે મને મદદ કરી હતી. તેમણે મને શ્રેષ્ઠ પરફોર્મન્સના બે ચક્કર વિશે સમજાવ્યું હતું અને મને તેનો તાકીદે અને કાયમ માટે અમલ કરવા આગરહ કર્યો હતો. પણ દોસ્તો ત્યારે હું તેમની સાથે આ બાબતે ઝઘડી પડ્યો હતો! આરામ કરવો અને અટકવું તે મારા સ્વભાવની વિલાખ હતું. હવે હું મારી શક્તિઓને અસરકારક કરવા માટે જરૂરી આરામ લઇ છું.

ઉદ્યોગકારે કદયું, જો હું કાર્યરત ન હોઉં તો હું અપરાધભાવ અનુભવું છું, જણે હું કંઈક ખોટું કરી રહી હોઉં.

સ્વ-સંભાળ એ સ્વ-પ્રેમ માટે જરૂરી છે, ધનિકે કદયું. વિશ્વકક્ષાના પરફોર્મન્સ માટે સંતુલન ખૂબ જ જરૂરી છે. દિવસ-રાત કામ કરવાથી હું વધુ કાર્યક્ષમ નહીં બનું પરંતુ તે મને ઊંઠાનો થકાવી દેશો અને મને તરંગી બનાવશે. માટે હવે હું આરામ માટે પણ સમય ફાળવું છું. મારી સુવિધા માટે, માઉન્ટેન બાઇક રાઇડિંગ માટે, પુસ્તકો વાંચવા માટે, ઉત્તમ વાઇન માણવા માટે, મને ગમતી પ્રવૃત્તિઓ માટે સમય ફાળવું છું. આશ્રયજનક રીતે, આ પદ્ધતિ અમલમાં મૂક્યા પછી, મારી સર્જનાત્મક શક્તિ, નિર્માણશક્તિ અદ્ભુત રીતે વધી હતી અને પરિણામો આકાશને આંબતાં મળવા લાગ્યાં હતાં. એકદમ ગહન વાત હું ઓછું કામ કરું છું, આનંદ વધુ માણું છું અને આ રીતે વધુ કાર્યો કરું છું.

મિ. રિલેએ પોતાની બોક્પેકમાંથી એક સફેદ વરસ્તુ બહાર કાઢી તેમાં એક બોટમાં બેઠેલા આલ્બર્ટ આઇન્સ્ટાઇનનું દૃશ્ય હતું, જે આવું કંઈક હતું, -

ધનિકે પોતાનું વકતવ્ય આગળ ધપાવ્યું. મિત્રો, આનંદ મેળવવો તે તમારા ક્ષેત્રમાં આગળ વધવા, જીવનને ઊંચે લઈ જવા અને જગતને પ્રેરણા આપવા માટે મહિનાનું છે, દુનિયાના તમામ મહાન લોકોમાં એક સામ્ય હતું, તમે જાણો છો?

અમને કહો, પ્લીજ. ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

ધનિકે પોતાની છાતી પર હાથ મૂક્યા અને સ્વગત ગણગણવાનું શરૂ કર્યું

આ દિવસ અમૃત્ય છે. દુનિયાનાં તમામ નાણાં તેને ફરી પાછો નહીં લાવી શકે અને તેને હું કબજ્જામાં લંઘિ છું, તેની સુગંધ માણું છું અને તેનું સંભાન કરું છું.

આજના દિવસે, હું મારા મનમાં મહાન સ્વખનો ભરી દઉં છું ક્ષેથી ગૌણ શંકાઓ માટે તેમાં જગ્યા ન રહે. હું મારી ‘ન થઈ શકે’ તેવી ભાવનાને બદલીને ત્યાં ‘થઈ શકે’ તેવો આત્મવિશ્વાસ ભરં છું અને મને યાદ છે કે મારો મહાન વિકાસ મારી ક્ષમતાની ધાર પર છે.

આજના દિવસે, હું મને યાદ કરાવીશ કે જ્યાં સુધી મારં લક્ષ્ય, મારી ધેલણ ન બની જાય ત્યાં સુધી મારી શક્તિઓને અપાર કીર્તિ નહીં મળે અને મારી સેવાની ભૂખ મારા આત્માની અસલામતીને પાર કરી જાય ત્યાં સુધી, હું આ કીમતી કલાકોને કોઈને મદદરૂપ બનવાની મહાન તક ચૂકી જઈશ.

આ દિવસે, હું મારી નકલી ખાનદાનીથી દૂર રહેવા માટે મારામાં ફરીથી ભક્તિ જગાવીશ, પ્રમાણિક-નમ્ર રહીશ – બંને પગને ધરતી સાથે જોડી રાખીશ. સમાજ તેમજ ખરાબ તત્ત્વો મારા પર પથ્થરો ફેંકશે તો તેમના આ ખરાબ વર્તન સામે હું દયા અને પ્રેમથી જવાબ આપીશ – પછી ભલે તેઓ તેને લાયક ન હોય. ટીકાકારો મારી હાંસી ઉડાવશે – જેમ નાનપણથી જ મારી સાથે થઈ રદ્દું છે – તો તેમણે ફેંકલા પથ્થરો હું લઈ લઈશ અને તેમાંથી મહાન સ્મારકો રચીશ અને જો કોઈ મને વિચિત્ર કહેશે, જેમ તેઓ કાયમ કહે છે, તો હું મારા હૃદયના ડહાપણાં દૂબી જઈશ જે મિસફિટ, વિચિત્ર અને તરંગી લાગે છે પણ આપણા વિશ્વને બદલી શકે છે. અલગ બનવું એ ખરેખર અદ્ભુત છે, તરંગી બનવું એ તેનો પાયો છે.

થોડી વાર અટકયા પછી ધનિકે કદચું, આ શબ્દો ખરેખર સર્જનાત્મક છે. તમે જાણો છો. અસંકલિત હીરોઇઝમના શબ્દો બોલો, આશાવાદનો ઉપદેશ આપતા શબ્દો બોલો, શક્તિભર્યા વાક્યો અને નેતાગીરીના શબ્દસમૂહ અને નિરંકુશ પ્રેમ વિશે બોલો. દરરોજ સવારે હું મારા શબ્દોને બારીકાઈથી મેનેજ કરું છું.

ધનિકે છોડવાં તરફ જોયું અને કદચું, તમામ મહા-વિભૂતિઓએ ખીલવાનો આનંદ લીધો છે. તેઓ સમજતા હતા કે રિકવરીનો સમય, એ ખરો આનંદ છે. તે તમામ લોકો પાસે તેમની નવરાશના સમય માટે એવી પ્રવૃત્તિઓ હતી કે તેઓ ફરીથી પોતાને રિચાર્જ કરી લેતા હતા. આઇન્સ્ટાઇનને નાવ કે જહાજમાં ફરવું ગમતું હતું, એસ્ટ્રોટોલ અને ચાલ્સ ડિકન્સ દરરોજ ચાલવા જતા હતા, હોલિવુડ સુપરસ્ટાર મેરિલ સ્ટ્રિપને ગુંથણકામનો શોખ હતો, સ્ટિટવ વોઝનેક પોલો રમતા હતા, બિલ ગેટ્સ હિન્દુજની રમતમાં મારટર હતા અને સરગોઈ જરીન ઊંચાઈએ દોરડા પર સંતુલન કરવાના શોખીન હતા. કામ સિવાયનો સમય એ સમયનો બગાડ નથી, તે ખરેખર જરૂરી છે, તે અનેકવિધ ચુક્કિતાઓની વિકસવા માટે જગ્યા આપે છે જે તમને ભાગ્યવાન બનાવે છે. માટે વધુ પરિણામ માટે ઓછું કામ કરો. પ્રતિભાશાળી કાર્યો માટેનાં બે ચકરો એ આ છે.

કલાકારે કદચું, હું ૬૦/૧૦ મેથડનું મહિટવ સમજયો છું. હું ધારં છું કે તેનો અર્થ એ છે કે આપણે દર અઠવાડિયે થોડા દિવસનો જરેક લેવો જોઈએ.

તમારી પાંચ નૈસર્જિક શક્તિઓને રક્ષણ આપવા માટે તે જરૂરી છે. ધનિકે કદચું. ઉચ્ચ રક્ષણાના રમતવીરો પાસે પોતાના ક્ષેત્રને પ્રાધાન્ય આપી તેનો લાભ ઉઠાવવાની બાબત સમજવાની શક્તિ હોય છે માટે જ તેઓ શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન કરે છે. સ્પષ્ટ રીતે કહું તો, ઓછામાં ઓછા બે પૂરા દિવસ માટે જરેક લો. કોઈ ટેક્નોલોજી નહીં. સ્પેલબાઇન્ડર તેને ‘ગીરો ડિવાઇસ ડેઝ’ કહે છે. પૂર્ણ રિકવરી અને દરેક કવાર્ટરમાં વધુ સમય ફાળવો. દાયકાઓથી જૂન, જુલાઈ અને ઓંગસ્ટમાં હું વેકેશન માણું છું. હું દરિયામાં જાઉં છું, ઊંઘું છું, વાંચું છું, તરં છું, મિલરો સાથે મજા કરું છું, મારી પુત્રી સાથે મજા કરું છું અને જીવનના શ્રેષ્ઠ અનુભવો મેળવું છું. તમે લોકો કદાચ આટલો વધુ સમય ન આપી શકો. પણ હું એટલું કહીશ કે મારા આ વેકેશનના ગાળા દરમિયાન હું

મારા શ્રેષ્ઠ વિચારો, યોજનાઓ અને અંતર્દૃષ્ટિ કેળવું છું. હું પરત આવું છું ત્યારે વધુ પ્રેરણાથી ભરપૂર, જીવંત અને ઝનૂનભર્યો હોઉં છું.

મિ. રિલેએ કદયું, સ્વર્ગ કોઈ ગૂઠ કે આદ્યાત્મિક જગ્યા નથી કે તેને મેળવવાની તમે છરછા ન રાખી શકો. તે એવો વિસ્તાર નથી જ્યાં માત્ર સાધુ-સંતોને જ પ્રધેશ મળી શકે. મેં શોધી કાઢ્યું છે – મિતરો મેં જે રંગીન અને મધુર જીવન પસાર કર્યું છે – તે પૃથ્વી પરના સ્વર્ગ પ્રકારનું જ છે. તેને કોઈ પણ રચી શકે છે.

હું ખરેખર મારા જીવનને એક આશીર્વાદ માનું છું, હું લગભગ જાદુમાં જીવું છું. ધનિકે કદયું.

જાદુ? કલાકારે પૂછ્યું

હા જાદુ, ધનિકે સહમતી આપતાં કદયું અને ઉમેર્યું, જીવંતતા ન અનુભવાય તેવી સફળતા એ સફળતા નહીં પરંતુ સૌથી મોટી હાર છે.

ધનિકે આગળ કદયું, જ્યારે હું હંમેશાં મારી કંપનીઓના વિકાસ અને મારાં વ્યાપારી હિંતોના વિસ્તરણ વિશે જુદ્દો જાળવી રાખું છું – મોટેભાગે હું કેટલો દૂર જઈ શકું છું અને પરોપકારનાં કામોને વધુ સક્ષમ બનાવવા ત્યારે હું આશ્રયેજનક રીતે જીવનના જાદુને માણવા માટે એટલો જ સમર્પિત હોઉં છું.

હું મારા કામને ખૂબ જ પ્રેમ કરું છું અને હું મારાં ઘર, મારી વસ્તુઓ અને જે જીત્યો છું તે ચીજોમાં ખૂબ જ આનંદ કરું છું. પણ મારે આમાંથી એકેયની જરૂર નથી. વિશ્વકક્ષાના વેપારી તરીકેની મારી એક પ્રતિષ્ઠા છે. પણ હું તેનાથી ઓળખાતો નથી. હું આમાંના એકેય સાથે ‘એટેરડ’ નથી. જેમ જેમ હું મોટો થતો ગયો તેમ તેમ હું દુનિયાદારીનો આનંદ મેળવતો રહ્યો છું, પણ મારે મારી આંતરિક ખુશી અને શાંતિ માટે તેની કોઈ જરૂર નથી. હું આવ્યો જ એટલા માટે છું કે બધા જ મોટા ખેલ જોઈ શકું, એક રમતની જેમ.

ધનિકે વધુમાં કદયું, મારી વસ્તુઓનો હું માલિક છું પણ તે મારી માલિક નથી અને આ દુનિયામાં ખેલમાં હું પણ ભાગીદાર છું, એટલે હું પણ તેની જંગલિયતને પૂજું છું, અંજાઈ જઈને નહીં પરંતુ શાખિક-સ્વાભાવિક રીતે – જેમ કે આ ફરેન્સચોકની અલોકિક એવી ખીણામાં કુદરતી આશ્ર્યોને હું માણું છું એ મારી પ્રતિભાનાં ‘બે ચકરો’ના મોડલનો એક ભાગ જ છે. જીવનને પૂરી રીતે માણવા માટે હું સમય બનાવું છું.

ધનિકે કદયું, હે ભગવાન, જીવન કેટલું સુંદર છે. તેની સુંદરતા અને આશ્ર્યોને માણવાની એક પણ તક ચૂકશો નહીં. તે તમારા માટે પણ છે – ભલે તમે ગમે તેવી માનસિક સ્થિતિમાંથી પસાર થઈ રહ્યા હો. જુઓ, આપણે, ઉધાર મેળવેલા સમયમાં જીવી રહ્યા છીએ અને જીવન પવનના સુસવાટાની જેમ પસાર થઈ જાય છે. તમે તેને

સમજો તે પહેલાં તો તમે વૃદ્ધ થઈ જશો, કદાચ તમારાં પૌત્ર-પૌત્રી સાથે રમી રહ્યા હશો.

મિ. રિલેએ કદયું, ચુટોપિયા, શાંગિર-લા, નિર્વાણ અને ધરતી પરનું સ્વર્ગ એ માત્ર શબ્દો છે, ફરવા જવા માટેનાં સ્થળો નથી. તમારી આંતરિક શક્તિઓ અને કુદરતે તમને આપેલી કુશળતાઓને જ્યારે તમે અંદરથી જગાડશો ત્યારે તમે જીવનના જાદુને માણવાનું શરૂ કરશો, અને ત્યારે પણ જ્યારે તમે નાનકડી એવી પણ દૈવી કૃપા બદલ આભારી થવાનું ચૂકશો નહીં ત્યારે. જ્યારે તમે આ પ્રકારના જાદુગર બનવાનું શરૂ કરશો ત્યારે ચમત્કારો માટેનું તમે ખુદ એક આકર્ષણ બની જશો.

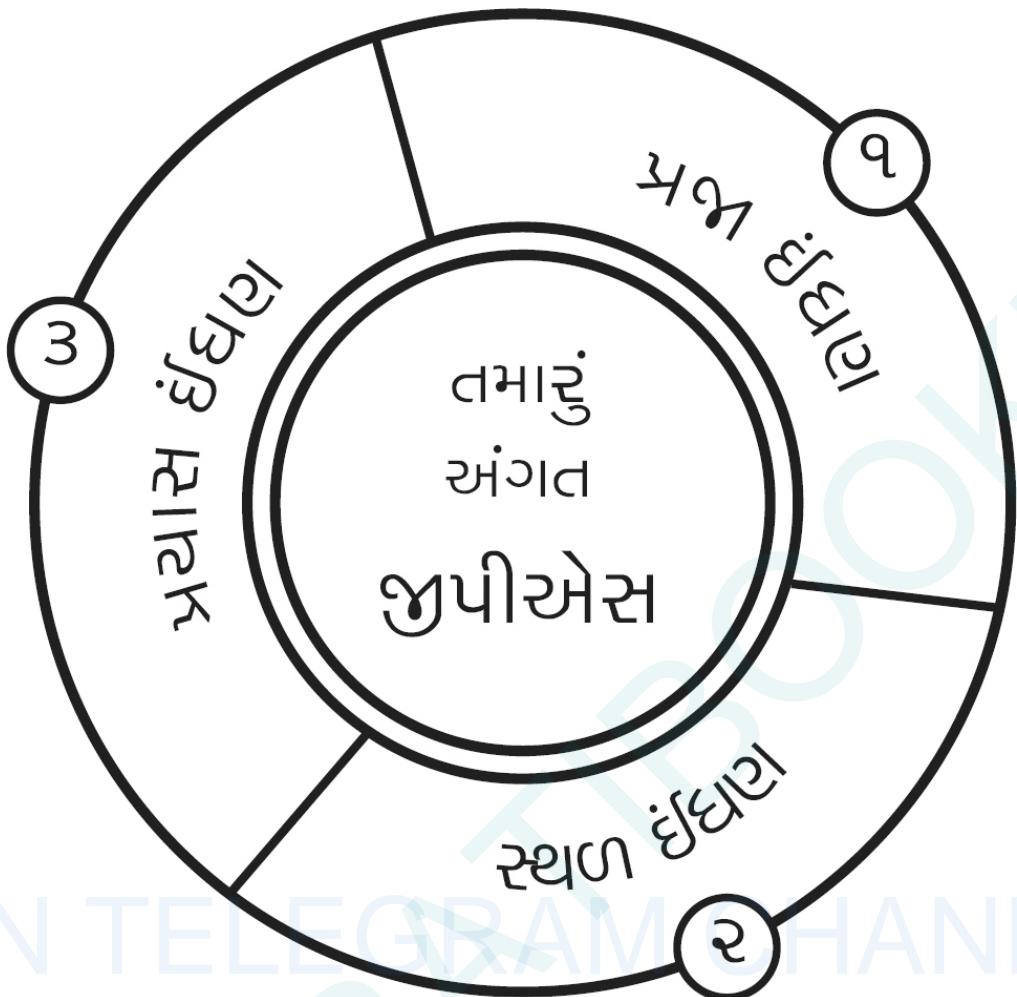
ધનિક ગૂઢ વાતો કરી રહ્યા છે અને વિષયાંતર કરી રહ્યા છે, ઉદ્યોગકારે મનોમન વિચાર્યું.

ધનિક કદયું, પૃથ્વી પરનું સ્વર્ગ, મારું જીવન સુંદરતાનું એક સ્થિર ઝરણું છે. તમે જાણો છો? અને મેં એ જાણ્યું છે કે તેને ટગલાબંધ નાણાં સાથે ઓછી લેવાદેવા છે. તેનું તાત્પર્ય સંતોષ સાથે છે, નાની નાની વસ્તુઓ-ઘટનાઓ સાથે છે. દાખલા તરીકે ગઈ સાંજે, મને મારા ઉલ્સાહે જે રીતે પ્રેરણા આપી હતી. લાંબા સમય સુધી કુદરતી વાતાવરણમાં રહેવાની સાથે તેને નિસબત છે, આ વાઇનચાર્ડ જેવા. અથવા તો જંગલમાં વોકિંગ, પર્વતો પર ચટાણ, દરિયાની પાસે રહેવું, ઉજ્જવ રણમાં ભટકવું જેવી પ્રવૃત્તિઓ સાથે છે. તે કોઈ માટેના આદરચુક્ત ભયમાં છે, જે આશ્રય અને વૈભવ દરેક મનુષ્યમાં હોય છે જેમ કે તમે આર્ટ ગોલેરીમાં ખાવ છો અને પ્રતિભાશાળી કલાકારોને આડકતરી રીતે પોતાનો માઇન્ડસેટ, હાર્ટ્સેટ, હેલ્થસેટ અને સોલસેટ વિકસાવવા દો છો. તેને તાજું ભોજન ખાવા સાથે પણ નિસબત છે, જે લોકો સાથે તમે ખુશ થતા હો તેના હાથે સાદગીપૂર્ણ રીતે બનાવ્યું હોય તેવું. જાદુઈ દુનિયામાં પ્રવેશવા માટે તમારે તમારા ભૂતકાળને છોડવો પડશે, વર્તમાનને વળગવું પડશે અને જ્યારે તમે બાળક હતા ત્યારે તમારામાં જે નિર્દોષપણું, કલ્પનાશકિત અને ઉલ્સાહ હતા તે ફરીથી જાગૃત કરવા પડશે. પુષ્ટ લોકો એ બગડેલાં બાળકો છે. પૃથ્વી પરનું સ્વર્ગ કુદરતી રીતે તમારા હૃદયમાં જ છે. તમારામાં જો તેને ફરીથી ખોલવાની હિંમત અને આવડત હોય તો. જ્યારે તમે બાળક હતા ત્યારે આ કરતા હતા.

કલાકારે જણાવ્યું, પિકાસોએ એક વાર કદયું હતું- રફાઅલની જેમ દોરતાં મને ચાર વર્ષ લાગ્યાં હતાં, પણ એક બાળકની જેમ ચિંત્ર દોરતાં જિંદગી વીતી ગઈ. વધુ નિર્દોષતા તરફ પાછા ફરવાથી જીવનમાં જાદુ ઉમેરાય છે તે વાત સાથે હું સંમત છું.

ધનિક અટકયા, તેમણે ‘ચેનિન બ્લાન્ક’ લખેલા એક બોર્ડ પાસે નીચે બેસીને જમીન પર એક લર્નિંગ મોડલ દોર્યું, એ કંઈક આવું દેખાતું હતું, -

આનંદનું જુપીઓસ

ધનિકે કદયું, હમણાંથી હું સ્વર્ગસમી મધુર હવા માણી રહ્યો છું. તમારી પાસે તે ન હોય તો તમે માત્ર તેનાં વખાણ કરી શકશો. જેમ હું કહી રહ્યો છું તેમ આ જીવનનો વિકાસ છે. તમારી સામે જ છે. કોઈ પણ તેને મેળવી શકે છે. આપણે બધા જાડુગર જેવા બની શકીએ છીએ. પણ હું જે કહી કર્યો છું તે ઉચ્ચ કક્ષાની વાર્ષિકતા અનુભવવા – ખરેખર તે મેળવવા માટે – તમારે દુનિયાથી અળગા થવું પડશે. સમાજના નિયમો અનુસાર તમે જીવો અને કશુંક વેચી પણ શકો, પરંતુ તેમ છતાં વારંવાર નિરાશ થાવ એવું બને. આમ, તમે ખરેખર તેને મેળવતા જ નથી. કારણ કે મોટાભાગના લોકો જે રમત જીવે છે તે એક ભરમણા છે – જાણે ચાલી રહેલું સ્વપ્ન – ઘણા લોકો તેમના શ્રેષ્ઠ દિવસોની સુંદર સવારને વિશિષ્ટ પ્રવૃત્તિઓમાં ડોનેટ કરે છે જેમ કે તેઓ સ્વાર્થ વગર જ નાણાં મૂકે છે. તેમના માટે નફા કરતા લોકો, લોકપરિયતા કરતા અખંડિતતાને ગણે છે. કુટુંબમાં વ્યરત સિદ્ધિઓ કરતા પ્રેમને મહિંદ્ર આપે છે અને વર્તમાનના મૂળભૂત ચમતકારોને પ્રેમ કરે છે.

ધનિકે આગળ કદયું, આ જાડુમાં તમે તમારા આનંદરૂપી GPS દ્વારા પ્રવેશો છો. સતત વધી રહેલા આનંદની અનૂભૂતિને જાણવા માટે, વિશ્વાસ જે તમને ખુશી આપે છે. તમારું હૃદય જાણે છે કે તમારે કચાં રહેવું જોઈએ. તે તમારા મગજ કરતાં ઘણું વધુ

શાણપણ ધરાવે છે. પ્રેરણા, બુદ્ધિ કરતાં વધુ જાણે છે અને અંતર્દેરણા કારણ કરતાં વધુ ચાલાક છે, તે ચોક્કસ છે. આપણી આસપાસના વાતાવરણે શીખવ્યું છે તે આપણી બુદ્ધિશક્તિ છે, તે મર્યાદિત છે. તે તર્ક અને ભૂતકાળના અનુભવો પર આધારિત છે. તમારો સાર્વભૌમ આત્મા વધુ જાણે છે. તે સંભવિતતા પર ચાલે છે, વ્યવહારપણાથી નહીં. તે સ્વપ્નદ્રષ્ટા છે, તે અખૂટ છે.

ઉદ્યોગકારે કદયું, આ મુદ્દો પૂરેપૂરો સમજાતો નથી.

તમારા આનંદને અનુસરો. મિ. રિલેએ કદયું. તેવા લોકોની આસપાસ જ રહો જે તમારો ઉત્સાહ વધારે. એવાં કામો જ કરો જે તમારો આનંદ વધારે. એવાં સ્થળો પર જ જાવ જયાં તમને સૌથી વધુ જીવંતતાની અનુભૂતિ થાય. જુઓ હું જાણું છું કે આ પદ્ધતિ અનુસાર જીવવું મુશ્કેલ છે. માટે આગળ વધવા માટે ફરેમર્વર્કને એક આદર્શ બનાવો અને જે પણ મેં શીખવ્યું તે તમામને આદર્શ ગણો. આ એક પ્રક્રિયા છે – પ્રસંગ નહીં. તેમાં સમય લાગશે. પરંતુ આ મોડલ વિશે જાગૃતિ કેળવવાથી શરૂઆત થશે અને તમે તમારા આનંદને GPS તરીકે પરવાનગી આપશો.

જીવનના સાર તરીકે આ જાદુ રહે છે. હું તેને ખૂબ પ્રેમ કરું છું. તે મારામાં અદ્ભુત શાંતિ ભરે છે એવી શાંતિ મેં દુનિયાની કોઈ પણ ભૌતિક વસ્તુમાં ક્યારેય માણી નથી અને સફળ અને આત્મપૂર્ણ બનવા વરચેના સંતુલનનું આ મહિંતવ છે. ધનિકે પુનરાવર્તન કર્યું. તમારું હૃદય તમારા મગજ કરતાં વધુ શાણપણ ધરાવે છે. તે જાણે છે કે તમારે કચાં હોવું જોઈએ, તેને અનુસરો, તેનો વિશ્વાસ કરો, અને તમે જાદુને શોધી કાઢશો.

હંમેશાની માફક ધનિકે પોતાનો હાથ ઊંચો કર્યો અને વાઇનાર્ડમાંથી એક સહાયકે આવીને એક ચાંદીનો પાવડો તેમને આપ્યો.

ધનિકે તે પાવડા વડે ખોદવાનું ચાલુ કર્યું. થોડી જ વારમાં તે કોઈક ધાતુ સાથે અથડાયું હોય તેવો અવાજ થયો. જમીનમાંથી એક બોક્સ નીકળયું.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકારના આક્ષર્ય વરચે તે બોક્સ ખોલવામાં આવ્યું. તેની અંદર ૧૧ મેજિક ચાર્મ હતા, દરેક સાથે એક પત્ર જોડવામાં આવ્યો હતો.

ધનિકે પોતાની સાથે જ વાત કરવાનું શરૂ કર્યું. હું બધી વસ્તુઓનો એક ભાગ છું. જરૂરમાંડની અપૂર્વ શક્તિ મારી અંદર છે. મેં જે સક્રિય શ્રદ્ધા, સકારાત્મકતા, આશાવાદ અને હેતુપૂર્વકની ધારણા સાથે મેળવવા ઇરછયું, તે મારી તરફ આવવા નીકળી ચૂકયું છે, અને જે મેં ઇરછયું એ મારી પાસે ન આવે તો તેનાથી પણ સારાં મારા તરફ આવતા માર્ગ પર નીકળી ચૂકયું છે. મને ખબર છે આ માન્યતા સાચી પડવાની છે, દુનિયાની તમામ જાદુઈ શક્તિ ધરાવતી પ્રતિભાઓ પણ તે જાણે છે.

કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર હજુ આશ્ર્યમાં હતાં, આ બધું શું છે? કલાકારે પૂછ્યું.

હું મારા પોતાના એક યોગદાનનો ઉપયોગ કરી રહ્યો છું. ધનિકે કદચ્યું અને ઉમેર્યું, તમે ત્યાં સુધી જાડુ ન કરી શકો જ્યાં સુધી તમે જાડુગરો જેવી તેજસ્વી કલાનો ઉપયોગ કરવાનું શીખી ન લો.

બોક્સને જમીનમાંથી બહાર કાટવામાં આવ્યા બાદ ધનિકે કદચ્યું. આ ૧૧ મેજિક ચામ્ર્સ તમને યાદ અપાવશે જે દાયકાઓથી મારા આર્થિક ભાગથને ચમકાવવા અને સુંદર જીવન માણવા માટે ઉપયોગ કરી રહ્યો છું. જેમ મેં કદચ્યું હતું કે મારા દિવસોએ મને એક સુંદર અને સ્થિર ગરણું બદ્ધયું છે, કદી ન અટકે તેવાં આશ્ર્યો આપ્યાં છે. પૃથ્વી પરનું સ્વર્ગ આપ્યું છે, અને હું ઇરછું છું કે તમે બંને પણ એ જ રીતે જીવો. અદ્ભુત વાત એ છે કે કોઈ પણ વ્યક્તિ આવું કરી શકે છે. પણ બહુ ઓછા લોકો તે માટેની કળા જાણે છે અને સાથે જોડવામાં આવેલો દરેક પત્ર, જે મેં તમને શિખવાડી એ બાબતોને યાદ અપાવશો. તે એક પ્રકારની યાદી છે.

પહેલો ચાર્મ, એક અરીસો હતો, તેના પર લખ્યું હતું :

ધનિકનું સૂટ્ર #૧

દુનિયા સામે જાડુ કરવા માટે તમારી અંદર જાડુ જગાવો.

અરીસામાં જુઓ. તમારો તમારી સાથેનો સંબંધ, તમારા દુનિયા સાથેના સંબંધ અંગેનું ભવિષ્ય વર્ણિયે છે. યાદ રાખો, શાંતિ અને એકાંત એ તમારી મૂળ છરછા છે – અને આ શાંતિમાં જ સ્વ-જાગૃતિ વિકસે છે. ફરેન્ચ ગણિતજ્ઞ જલેજ પાસ્કલે લખ્યું હતું – માણસની મુશ્કેલીઓનું મૂળ તેના એકલા શાંતિપૂર્વક બેસવાની વૃત્તિનો અભાવ છે. તમારી જટિલ જરૂરિયાતોને મુક્ત કરો અને સ્થિરતામાં તમારી જાતને ઝબોળો, જે માત્ર વહેલી સવાર જ પ્રદાન કરી શકે છે, જેના ડારા તમે ફરીથી તમારી જાતને ઓળખી શકશો. કારણ કે એકાંતથી પલાયન એ ખરેખર તો તમારી આગાઢી-મુક્તિ છે.

દરરોજ જાડુઈ જીવન જીવવા માટે, સ્થિરતા વધારો, જેથી તમારાં જીવન સમૃદ્ધ બનશે. માટે તમારી અંદર રહેતી પ્રતિભાને સાંભળવાનું શરૂ કરો. તમારી આરામની પળોમાં તમે કોણ છો તે જાણવા મળશો. તમારામાંના શ્રેષ્ઠને તમે નવેસરથી ચકાસશો, સર્જનાત્મકતાથી ભરપૂર, સામર્થ્ય, અજોયતા અને બિનશરતી પ્રેમ તેમાં જોવા મળશો. શાંતિના આ અભયારણ્યમાં તમે વધુ એક, હાલના સમયમાં જે અલભ્ય છે તે મેળવવા સક્ષમ બનશો: તમારા જેવા બનવા માટે સમય કાટશો અને જેટલું વધુ કરશો તેટલું વધુ તમે જાણી શકશો કે જીવન કેવી રીતે કામ કરે છે. તમારી માન્યતાઓ, જે મોટેભાગે સામાજિક બંધનો હોય છે તે અને સાચી હકીકતો વરયેનો ફરક સમજવા લાગશો. સાથે

જ તમારી પ્રેરણાનો વિશ્વાસપાત્ર અવાજ અને ભગ્નિ ઘોષણાઓ વરચેનો ફરક પણ તમે જાણશો. એકાંતમાં તમે વિક્ષેપ ઊભી કરનારી પ્રેરણા પણ મેળવશો જે તમારા ક્ષેત્રમાં પરિવર્તન લાવશે. હું જાણું છું કે તમને આ વિચિત્ર લાગશે પણ તમારી અંદરની આ શાંતિ છે, તમે ખરેખર વૈકલ્પિક વાસ્તવિકતાની યાત્રા પર જાઓ છો, તેમાં સ્વપ્નદરઢાઓ- જેવા કે નિકોલા ટેસ્લા, આલ્બર્ટ આઇન્સ્ટાઇન, ગરેસ હોપર, થોમસ એડિસન, જહોન ડી.રોકફેલર, મેરી કયૂરી, એન્ડ્રૂ કાર્નેગી, કેથરિન ગરેહામ, સેમ વોટન, રોસાલિન્ડ ફરેન્કલિન અને સ્ટિવ જોખસ સહિતના અનેક મહાનુભાવોએ ઘણો બધો સમય વિતાવ્યો હતો. તમે એવું શા માટે વિચારો છો કે મહાન વૈજ્ઞાનિકો, શોધકો, ઉદ્યોગપતિઓ અને કલાકારોએ એકાંત મેળવવા શા માટે પ્રયત્નો કર્યા હતા? મેં તમને કદયું હતું કે લાંબા ગાળાનું શાંત મનન એ તંદુરસ્ત મનનાં રહુસ્થોમાંનું એક છે. છેવટે, તમે એક માત્ર વ્યક્તિ છો જે તમારં આખું જીવન તમારી સાથે રહેશે. શા માટે તમારી સાથેના તમારા સંબંધોને મજબૂત નથી બનાવતા, પૂર્ણ રીતે તમને પોતાને ઓળખીને તમારા આ સૌથી ઉમદા પ્રકાર સાથે જીવનભરનું લવ અફેર કેમ નથી કરતા?

~

બીજો મેજિક ચાર્મ કૂલનો એક પ્રકાર હતો. તેની સાથેનો પત્ર ધનિકે તેમના શિષ્યોને વાંચવા માટે આપ્યો :

ધનિકનું સૂટર #૨

ભૌતિક વસ્તુઓથી ઉપર ઊઠીને ચમત્કારિક અનુભવો એકટિરત કરો:

દુનિયાએ તમને બોજ આપ્યા છે, તમને સખત બનાવી દીધા છે. એક બાળક તરીકે તમારી પ્રેરણાએ તમને સ્નોફ્લેકની ચમત્કારિક જગ્યા શોધતાં શિખવાડ્યું હતું, કરોળિયાનાં જાળાંમાં ભાગ્ય શોધતાં અને પાનખરની રંગીન સવારે ખરી રહેલા પાનને ઝીલતાં શિખવાડ્યું હતું. પ્રયત્નો, વસ્તુઓ મેળવવા માટે નહીં પણ તેની શોધખોળ કરવા માટે હતા. એવા લેન્સને સ્વિચ કરવા માટે જેના દ્વારા તમે જીવન જુઓ છો, તે સામાન્ય લાગે છે જે કોઈને અસાધારણ લાગે છે તે બાબત ચમત્કારો સર્જવાની તમારી ક્ષમતાને વધારે છે અને તમારી ચુવાનીમાં તમે જે જાણતા હતા તે, ખોવાયેલી શુભ્ષતા સાથે તમે ફરી જોડાવ તે પહેલાં સમાજ તમને એ મૂલ્યવાન આનંદ કરતાં વસ્તુઓ અને નાણાં વધુ મહિંદ્રાનાં હોવાની તાલીમ આપે છે. ખૂબ હસો, નિયમિત નાચો, અને સતત રમતો રમો. પ્લીઝ.

ભવિષ્ય રહુસ્યમય રીતે સારી બાબતોનાં વચ્ચે સાચવે છે. રાતોરાત ગમે તે થઈ શકે છે. રહુસ્યવાદી ફ્લોરેન્સ સ્કોવેલ શિને કદયું હતું- આશ્રયો અને ચમત્કારો પરત્યે વધુ જગત રહો એવી રીતે કે તે તમારા દિવસનો કબજો લઈ લે:કોમળ હવા વરચે

બગીચામાં જિસકોલીઓ એકબીજા પાછળ દોડે છે, આ સંગીત તમને લાગણીશીલ બનાવી દે તેટલું સરસ છે અને તમે રાજ્યી રીતે રહેવાનું શરૂ કરશો અને તમારી શક્તિઓને અસીમ ઊંચાઈએ લઈ જઈને તમારી દરેક સવારને જાદુઈ બનાવી શકશો. મોટી વાર્ષિક આવક કે મોટા નફા માટે કે તમારા શ્રેષ્ઠત્વને અને તમારા જીવનની ગુણવત્તાનું કચારેય બલિદાન ન આપશો. સૈકાઓથી અદ્ભુત જીવનની વ્યાખ્યા નક્કી કરતાં તરત્વો ચથાવત રહ્યાં છે : તમે આગળ વધી રહ્યા છો અને તમારા સંભાવ્યનું મૂલ્યાંકન કરી રહ્યા છો તેવી ભાવના, તમારા શ્રેષ્ઠ નિર્માણને બહાર લાવે, જે માનવતા માટે પણ મહિનાની હોય તેના માટે સકિરય કામગીરી, સકારાત્મક લોકો સાથે મજબૂત જોડાણ જે તમારી આનંદની લાગણીને ઉપર ઉઠાવે અને તમારી ભાવનાની જાળવણી કરે જયારે તમારી પાસે આભારવશ હૃદય સાથે તમારા દિવસમાં આગળ વધી શકે તે માટેનો સમય હોય છે.

હા, રોમમાં મેં મારી જર્નલ લીક કરી દીધી હતી. આ એ પ્રથા છે જે હું સકિરયપણે મને મળેલા બધા સારા આશીર્વાદની પ્રશંસા કરીને હું મારી જીવંતતાને સકિરયપણે વધારું છું. વધુ સ્પષ્ટપણે તમામ બાબતોનું મૂલ્ય કરું છું, જેટલું મારા જીવનમાં વધુ આવે તેટલું જ તેનું મૂલ્ય વધે છે.

તો, બૌતિક વસ્તુઓના ગરાહક બનવા કરતાં સુંદર વસ્તુઓના સંગરાહક બનો. તમારા જીવનને સામાન્ય બનાવો અને જે તમારા બરાબર નાકની નીચે રહે છે તે મહિનાની આનંદ તરફ પરત જાવ. જેવું તમે આ કરશો કે તમે તમારી અંદરની આગને અવરોધતાં તરત્વો અને પરિશ્રમની દરદ્દાને દબાવી દેતાં પરિબળો જેમાં મોટાભાગના લોકો ફ્સાયેલા છે તેને જુતી શકશો અને તમે જેવા આગળ વધશો કે તમે જાણશો કે તમારું જીવન કેટલું સુંદર અને અદ્ભુત છે.

અને પ્લીઝ, ખાસ ચાદ રાખજો કે તમારો ભૂતકાળ જેણે તમને અત્યારે છો તે બનાવ્યા છે – તે એવો સારો સાથીદાર નથી જેની સાથે તમે વધુ સમય વિતાવી શકો અથવા એ એવો દોસ્ત નથી જેને તમારા દાગરહિત ભવિષ્યમાં લઈ જાવ. તમારા ભૂતકાળની નિરાશાઓ, દુખ અને ધાવોને સાથે લઈને જાદુમાં પરવેશવું અશક્ય છે. હવે એ તમે સારી રીતે જાણો છો. હળવાશની ભાવના અને જૂનાં દુખો એકબીજાની સાથે નજર મિલાવીને ઊભાં રહી શકે નહીં. માટે, તમારી જાતને સિથર અને અમર્યાદિત તાલીમ આપો કે તે આ ક્ષણે તમારી જાતને પૂર્ણપણે બહાર લાવે. હા, તે કામ અને ધીરજ માગે છે. રા ખૂબ જ તંદુરસ્ત અને સુંદર જીવન માટે એક ‘મૂવ’ છે. તમારી પાસે આ જ સમય છે અને તે દુનિયાભરનાં નાણાંથી પણ ન ખરીદી શકાય તેવું રાજ્ય છે. એક દિવસ તમે તેને જોશો.

ધનિકનું સ્ટૂર્ટ #૩

ડરથી નિષ્ફળતા વધે છે :

નિષ્ફળતા વગરનું જીવન અશક્ય છે અને જો તમે એટલી હેઠે સાવચેતીથી જીવો તો એ જીવન જ નથી – તો હકીકતમાં તમે મૂળભૂત રીતે હાર્યા છો, તેમ જે.કે. રોલિંગે કદયું હતું.

તમારી અંદરની શક્તિશાળી ગોલિઆથ રૂપી મહિંતવાકાંક્ષાઓ અને કલ્પનાની વિશાળ રાક્ષસી શક્તિઓના લોકો શું વિચારશે? જો હું નિષ્ફળ ગયો તો? અને હું નવું અજમાવીશ તો લોકો મને મૂર્ખ ગણશે. તેવા બીમાર વિચારો દ્વારા આપહરણ ન થવું જોઈએ.

તમે તમારી જાતને નિષ્ફળ જવાના ભયથી પેરેલાઇઝ થવા દો અથવા તો બહાર જઈને દુનિયાને આશ્રયચક્કિત કરી દો. પણ તમે તે બંને ન કરી શકો.

જીવનની હકીકત એ છે કે તમારી પાસે ઉત્કૃષ્ટ ભાગ્ય છે જે તમે દ્યાન આપો તે માટે વિનંતી કરી રદ્દું છે. તમારી આવડતને દોષ દેવાનું બંધ કરો. તમારી ભવ્યતાને વિકૃત કરવાનું અને તમારા તેજને નકારવાનું છોડો અને પોતાની જાતને એવું લેબલ ન લગાવો કે કંઈક ચોગ્ય રીતે બન્યું નહીં કારણ કે તમે જ નિષ્ફળતાને દરદી હતા. આપણે બધા જાણીએ છીએ કે નિષ્ફળતાની અંદર જ એક વિશિષ્ટ તક છુપાયેલી હોય છે જે વધુ મોટી સફળતા અપાવે છે.

અને તમારા જીવનમાં વારંવાર હા કહેવાની શરૂઆત કરો. નમ્રતાથી જિવાતા જીવનને તોડી નાખતા પસ્તાવાના લશકરને હરાવવાની તાકાત ધરાવતું હથિયાર એટલે જ હિમત છે.

~

તેના પછીનું મેજિક ચાર્મ હતું એક આંગળી જોવડું પેઇન્ટ બરશ. તમે તમારા જીવનના એક શક્તિશાળી ઘડવૈયા છો તેવી તમારી કલ્પનાને આ બળવતાર બનાવશો. તમારી મહિંતવાકાંક્ષાઓ માટે એક મજબૂત કલાકારની ગરજ સારશો. શ્રેષ્ઠ, સમૃદ્ધ, ફિટ અને આશાવાદી લોકો ખૂબ ભાગ્યશાળી હોય છે તે વાત એક જૂઠાણું છે. તમે આ મુદ્દાને સમજુ શકો તે માટે મેં ખૂબ સમય ખરર્યો છે. આવા લોકોએ પોતાનાં નાણાં, મજબૂતી, શ્રેષ્ઠતા અને સમાજ પર પોતાનો પ્રભાવ સ્થાપવા માટે તેમને તેમના ગરહોએ મદદ કરી છે તે વાત ખોટી છે. આ જુઓ. કહીને ધનિકે તે પછીનો પત્ર તેમને આપ્યો.

ધનિકનું સ્ટૂર્ટ #૪

તમારી પ્રાથમિક અને આંતરિક શક્તિઓનો યોગ્ય ઉપયોગ, તમારં ખાનગી સ્વર્ગ રચે છે.

ઘણા લોકો પોતાના શ્રેષ્ઠ કલાકોમાં સંતોષની ભાવનાનો સામનો કરે છે. આના વડે, હું માનું છું કે તેઓ કહે છે કે તેઓ ખુશ છે, પણ હકીકતમાં તેઓ દુષી હોય છે. તેઓએ પોતાના તર્ક વડે, તેમનાં સપનાંઓને છેતર્યાં હોય છે. તેમની માનવીય શક્તિઓને અવગાણી હોય છે અને પોતાની પાસે જે હોય તેમાં સંતોષ માની પોતાનો સમાજ પરનો પ્રભાવ, ઘટાડ્યો હોય છે. હા, તમારી પાસે છે તેનો ઉત્સાહપૂર્વક આભાર માનો. આવા લોકો પોતાનો જ વિકાસ માર્ગ અવરોધે છે અને પોતાની નૈસર્જિક શક્તિઓને સંપૂર્ણ રીતે અવગાણે છે અને પરિણામ સ્વરૂપે તેમને જન્મ સમયે જ મળેલી અનહંદ શક્તિઓ અને સાર્વભૌમત્વની આશા ગુમાવે છે.

તમારા જીવનના જાદુમાં પ્રવેશવા માટે, તમારે ચાર સર્જનાત્મક સાધનો વિશે જાગ્રત બનાવું પડશે જે તમારી તમામ દરછાઓને તમારાં દેખીતાં પરિણામોમાં ફેરવશે. આ ચાર સ્રોત તમને તમારા વૈચારિક જગતમાં તમારા શર્દી, તમારા વિચારો અને તમારાં કાર્યોને ચમત્કારોનો સાક્ષાત્કાર કરાવશે. તમારા દિમાગને એવી તાલીમ આપો કે તે તમારી ખુશી અને કુશળતાની વૃદ્ધિ વિશે જ વિચાર કરે. નિયમિત રીતે શાંત વાતાવરણમાં બેસો અને, સકારાત્મક સ્વીકાર અને તમારી પાસે જે પણ છે તે અંગે ઉદાહ પ્રેમ અને કૃતજ્ઞતાનો અનુભવ કરો. માત્ર પ્રગતિકારક, વિશાળતા અને ઉત્સાહભર્યા શર્દી જ બોલો, જેમ તમે મને હંમેશાં જુઓ છો અને તમારી અંદર હૃદાત ‘હીરો’ની સાથે તમને બળપૂર્વક જોડી રાખે તેવી જ પ્રવૃત્તિઓ કરો.

એવા લોકોનો અભ્યાસ કરો જે પોતાની આંતરિક શક્તિનો નહીંવતું ઉપયોગ કરતો હોય, તમને સ્પષ્ટ સમજાશે કે તે મુશ્કેલભરી સ્થિતિમાં શા માટે છે. તેઓ પોતાનામાં ખૂટનું હોય તેના પર વધારે ફોકસ કરે છે, નહીં કે પોતાની આવડતો પર. દુનિયાના સંભાવ્યાનું તેઓ વારંવાર ‘મુશ્કેલીઓ’ વિશે વાતો કરીને અપમાન કરે છે; પોતાના સંજોગોને ‘ભયંકર’નું લેબલ લગાવે છે; અને બીજાની વિશાળ સફળતા, આર્થિક સમૃદ્ધિ, ભરપૂરતા અને તેમની બીજા માટેની મદદને તેઓ પોતાના માટે અસંભવ તરીકે વર્ગીકૃત કરે છે અને તે એ સમજુ શકતા નથી કે આ શર્દી તેમની પોતાની શક્તિઓ અને શક્યતાઓને કુંહિત કરે છે. શર્દી ખરેખર ‘માર્ટિપ્લાયર’ છે અને આવા અટવાઈ ગયેલા પરફોર્મસ, જ્યારે તેઓ સૌથી મોટાં પરિણામોની આશા સેવતા હોય ત્યારે સૌથી ઓછું કામ કરે છે અને તેઓ જે માનવતા વિનાદ ગુનો આચરે છે તેને કોઈ જોતું નથી તેવી માન્યતામાં રાચે છે. જોકે, તેમની અંદરના મહાન જાદુગારો – તેમનું અજાગ્રત મન અને આત્મા – તે બધું જુઓ છે અને તેમની પોતાની આવડતની તેમની ચોરીના સાક્ષી બને છે.

~

તે પછીનો મેજિક ચાર્મ હતો એક નજર. એક પ્રકારની આંખ જેનો કેટલીક સંસ્કૃતિના લોકો, લોકોની બૂરી નજર અને ભૂતપ્રેતની માન્યતાઓથી બચવા માટે ઉપયોગ કરે છે. જે તમે તમારી મુસાફરી દરમિયાન તેને જોયું જ હશે.

જુઓ મિત્રો, હું કોઈ ભૂતપ્રેત કે બૂરી નજરમાં માનતો નથી. ધનિકે પોતાના શિષ્યોને કદચું કદાચ થોડાક, પણ મોટેભાગે, મારા જીવનમાં, જેમ વધુ હું જાણતો થયો છું તેમ તમામ લોકો આધાતના જુદા જુદા પ્રકારોમાંથી પસાર થાય છે. જે લોકો સહન કરે છે તે સહન કરવું પડે તેવી ઘટનાને આમંત્રણ આપે છે અને જે લોકો હંમેશાં ગુંચણામાં હોય છે તેઓ પોતાના માટે વધુ ગુંચાવાડો ઊભો કરતા હોય છે. તે પોતાને ઈજા પહોંચાડતા હોય છે અને જો તેમની સાથે કંઈ થાય તો ગભરાઈ જવાની એ સ્થિતિ તેમણે ઊભી કરેલી હોય છે અને જાણે તેમણે પોતાની સારપ અને મૂળ શક્તિઓ સાથેના કરારો રદ કરી દીધા હોય છે. તેમને ભયાનક કહેવા એ ઉપરછલો ન્યાય છે. તાકીદની સરખામણીએ તે વધુ ઊંડું છે. આપણે અત્યાર પૂરતું તેમને વિશે આવું કહી દીધું.

ચાલો હવે તમારી વાત કરીએ. તમારી પોતાની મહિતમ નિર્માણશક્તિ, શ્રેષ્ઠ પ્રદર્શન, અમર્યાદિત ખુશી અને માનસિક શાંતિ, તે ‘ખરાબ માણસો’ને ટાળવા માટે ખૂબ જ જરૂરી છે. તેવા લોકો જે ભૂતકાળના ઘાવોને સાથે લઈને ફરે છે તેમનામાં એટલી જાગૃતિ નથી કે તેઓ તમારા પર પોજેક્ટ કરી શકે. એક વાર બાર્બાડોગ ખાતે હું વ્યાવસાયિક મુલાકાતે ગયો હતો, ત્યાં એક ટેક્સી ડ્રાઇવરે મને આ ડહાપણનું સૂલ્ચ ધરાવતો ટુકડો આપ્યો હતો, જેણે મને ખૂબ જ સારી મદદ કરી હતી. એ ટુકડા પર લખ્યું હતું – ખરાબ લોકોને ટાળો.

નજર સાથેના પત્રમાં લખ્યું હતું, -

ધનિકનું સૂલ્ચ #૫

ખરાબ લોકોને ટાળો.

તમારાં સંપર્કી સાથેની શક્તિઓનો અંદાજ કયારેય ઓછો ન આંકો. ‘ભાવનાત્મક સંસર્ગ’ તરીકે ઓળખાતી આ ઘટના સાથે જ મગજના મિરર ન્યુરોન્સ સક્રિય થવાથી, આપણે જેમની સાથે દિવસ વિતાવીએ છીએ તેને આદર્શ બનાવીએ છીએ. તમારા જીવનને અસાધારણ રીતે ઉત્તમ, સાહસિક, તંદુરસ્ત, સકારાત્મક, નૈતિક અને અંતકરણપૂર્વકથી લોકોને પ્રેમ કરવાવાળું બનાવો અને સમય જતાં તમે ઉરચયતમ લક્ષણનું દૃષ્ટાંત બનશો. જો સંપૂર્ણ ફોકસના તમારા ટાઇટ બબલમાં વિચારોને ચોરનારા, શક્તિઓ ચોરનારા અને ઉત્સાહના લૂંટારાઓને પરવેશવા દેશો તો ચોક્કસ તમે તેના જેવા જ બની જશો.

મુશ્કેલીઓ ઊભી કરનારાઓને ટાળો એ જ મહિતવની ચાવી છે. જે લોકો એવા નિરાશાજનક વાતાવરણમાં ઊછર્યા હોય જ્યાં સતત મુશ્કેલીઓ આવતી હોય તેઓ જાગ્રત કે અજાગ્રત રીતે જ મુશ્કેલીઓનું પુનસર્જન કરે છે. આવી રિથતિ તેમને પાર્ચિવારિક અને સ્વાભાવિક લાગે છે એ તેમનામાં સુરક્ષિત અને ઘર જેવી લાગણી જન્માવે છે. ડ્રામા કવીન્સ અને નોગોટિવ કિંગસથી દૂર રહે. જો તેમ નહીં કરો તો અત્યારે કે પછી તેઓ તમારામાં રહેલી સારપનું વિસર્જન કરી નાખશે અને તમારા જીવનનો નાશ કરશે. તેઓ માત્ર આવું જ કરે છે.

તમામ લોકો સાથે શાંતિપૂર્વક જોડાવ. એક પણ દુશ્મન એ આપણા માટે ઘણા દુશ્મનો જેવો છે. જીવનને પ્રભાવશાળી રીતે જીવો, જ્યારે સંદર્ભ આવે ત્યારે ઊંચા વિકલ્પો વિશે વાતો કરો. કોઈ તમારી સાથે ખોટું કરે તો તેને સજા આપવાનું અચોગ્ય કાર્ય તેના કર્મને કરવા દો અને તમારા વિશ્વકક્ષાના જીવનને જ તમારું દયોય રહેવા દો.

~

ધનિકનું સૂલ્ચ #૬

નાણાં એ ઉદારતાનું ફળ છે, અછતનું નહીં.

દુનિયાની ઠોકી બેસાડાયેલી ફિલોસોફી દ્વારા ગેરમાર્ગ દોરાઈ જતા નહીં. ગરીબી એ આંતરિક અવસ્થાનું પરિણામ છે, નહીં કે બાદય પરિસ્થિતિનું. અલગ વિચારવું એ એવું છે કે જીવનને જાદુઈ બનાવવા માટેની તમારી ક્ષમતાઓની સોપણી કરવી, જેના દ્વારા તમે અનેક વસ્તુઓ મેળવવાની ફરિયાદ કરો છો.

નાણાં એ ચલણ છે અને તે ઇલેક્ટ્રિસિટીની ઝડપે વહેણાં જોઈએ. હા, રોકડ એ કરંટ છે. તેનું સકર્યુલેટ થવું જરૂરી છે. સંગરહખોરી તેને તમારા વ્યવસાય અને અંગત જીવનમાં તેના વહેણને અટકાવે છે. જીવનના સફળ જાદુગરો આ જાણે છે. માટે વધુ મેળવવા માટે વધુ આપો. રેસ્ટોરન્ટ્સમાં વેઇટરોને, હોટલોમાં હાઉસકીપરોને અને ટેક્સીના ડ્રાઇવરોને મોટી ટિપ આપો. દાન કરો. વળતરની અપેક્ષા વિના જ તમારા પરિવાર અને ભિત્તો માટે સુંદર બાબતો કરો. વિપુલતા સુનામી સ્વરૂપે તમારી તરફ આવશે.

આપણામાંના ઘણા લોકો શા માટે હંમેશાં અછતમાં જીવે છે તેનું તમને આશ્રય હશે. આ રિથતિ આપણી નાણાકીય તંગીથી ઉદ્ભબે છે. આપણા અજાગ્રત મનમાં અગાઉથી આ અંગે અજાણપણે આપણે જ પરોગરામિંગ કર્યું હોય છે. આપણા વાલી, શાળાઓ અને આપણા બાળપણમાં આપણા પરના શક્તિશાળી પ્રભાવોને કારણે અજાણે આપણે આવું પરોગરામિંગ કરીએ છીએ. તેમનાં સામાન્ય નિવેદનો, જે તેમને પણ તેમના બાળપણમાં જૂઠાણા સ્વરૂપે મળ્યાં હોય છે, જેમ કે ‘જે છે તેમાં ખુશ રહે’ અથવા ‘ધનવાન લોકો

અપ્રમાણિક હોય છે' અથવા 'પૈસા કાંઈ જાડ પર નથી ઊગતા' વગેરે વગેરે જવાબદાર હોય છે. આપણા કુમળા માનસમાં આ વાક્યો અભાવનાં બીજ વાવે છે, તે ઉમરમાં માનસ પર તેની છાપ પડે છે.

ચાર પ્રકારની તાલીમે મને મારા આર્થિક સામ્રાજ્ય માટે મદદ કરી હતી, અને માટે હું તમને તેની બેટ આપું છું- તે છે સકારાત્મક અપેક્ષા, સકિરય શ્રદ્ધા, સતત વધી રહેલી કૃતજ્ઞતા અને એક્સ્ટ્રાયિમ વેલ્યુ ડિલિવરી. સકારાત્મક અપેક્ષાઓ વડે મારું તાત્પર્ય એ છે કે હું હંમેશાં એવું માઇનડસેટ રાખું છું કે મારી પાસે નિયમિત રીતે નાણાં આવે છે અને તે પણ સૌથી અણાધાર્યા માર્ગો પરથી. સકિરય શ્રદ્ધા એ છે કે એવી રીતે વર્તાવું કે તે જોઈને એવું લાગે કે જીવન તમારા માટે વિપુલતાથી ભરપૂર અને ઉદાર છે. કુદરત એવી ચેષ્ટાની કદર કરે છે જ્યારે તમે તમારા મિત્રોને મોદી રેસ્ટોરન્ટમાં લઈ જાવ છો કે તેનું બિલ ચૂકવવાની તમારી ક્ષમતા ન હોય. અથવા જ્યારે તમારી સર્જનાત્મકતા વિકસાવવા માટે તમે કોઈ સાધન ખરીદી રદ્દ્યા હો જેની ચૂકવણી માટે તમારા વોલેટમાં પૈસા ન હોય. હું કોઈ રીતે એવું કહેવા માંગતો નથી કે તમે દેવાના દુંગરમાં દૂબી જાવ. જરા પણ નહીં. વધુ પડતો ફાયદો ઉઠાવવો એ આજના જમાનામાં વિનાશક તાકાત છે. કુદરતને માત્ર દર્શાવો કે સમૃદ્ધિ તમારી તરફ આવી રહી છે અને એવી રીતે વર્તો કે તે તમારી પાસે અફળક છે. સતત વધી રહેલી કૃતજ્ઞતા- આ બાબતે આપણી આ ચાત્રા દરમિયાન ઘણીબધી ચર્ચા થઈ છે. કોઈ પણ અને કંઈ પણ માટે તમારા હૃદયને ખુલ્લું રાખો. જ્યારે બિલ ચૂકવો ત્યારે પણ ઉંસાઉ દર્શાવો, આશીર્વાદ વહાવો. કરિયાણાની દુકાન પરના કેશિયરને અને ખેડૂતને તેના ખેતીકામ માટે શુભેચ્છા આપો. તમારા ટેકસી ડ્રાઇવરને, સંગીતકારોને જેનું ગીત તમારા જીવનનો મુખ્ય ટ્રેક બની ગયું છે તેને શુભેચ્છા આપો. તમારા પગને આશીર્વાદ આપો જે તમને આટલા વર્ષોથી ઉઠાવી રદ્દ્યા છે. સુંદરતાની તમને સાક્ષી બનાવતી તમારી આંખોને, તમારા હૃદયને જે તમને જીવંતતાની લાગણી કરાવે છે અને એક્સ્ટ્રાયિમ ડિલિવરી વેલ્યુ એટલે બીજાને આપવું – ટીમના સાથીઓ, ગરાહકો, કુટુંબના સભ્યો અને અજાણ્યા – વધુ લાભ આપો જેની તેમણે તમારી પાસેથી કલ્પના પણ ન કરી હોય. કારણ કે આપણે એ જ લણી શકીએ જે આપણે વાવીએ છીએ.

સમૃદ્ધિની જાગૃતિને વિકસિત અને ધારદાર બનાવશો તો તમારી અંગત સમૃદ્ધિ અને તમારી આવકમાં પરિમાણ લાભ ઉમેરાશે. માટે પ્લીઝ આ પાસું યોગ્ય બનાવો. આપણી સંસ્કૃતિમાં ઘણું દુખ એટલે છે કે આપણામાંથી ઘણા લોકો પાસે પૂરતાં નાણાં નથી. એવું થવાનું જ હતું માટે આ જરૂરી છે.

~

હવે પછી શું? કલાકારે આતુરતાપૂર્વક પૂછ્યું.

ધનિકે બોક્સમાંથી દોડવાના શૂનું એક મિનિઅચેર કાઢ્યું જેના પર લખ્યું હતું – કસરત એ ખરેખર એક મેજિક ચાર્મ છે. મેં જે પત્ર તમારા માટે લખ્યો છે તે વાંચો અને તમે પણ તે માની જશો.

પત્રમાં લખ્યું હતું :

ધનિકનું ચૂલ્ચ #૭

સર્વોત્તમ તંદુરસ્તી તમારામાં જાદુ પ્રસરાવવાની શક્તિ વધારે છે.

સવારમાં પહેલું કામ કસરત કરવાનું કરો. તે તમારી તંદુરસ્તી વધારશે અને તે તમારો પ્રાથમિક વિજય પણ હશે. આ એકમાત્ર પરવૃત્તિથી દિવસ દરમિયાન આશ્ર્યો સર્જવા માટે તમારી જ્ઞાન, એનજ્ઝી, માનસિકતા અને તમારી ભાવના કાર્યરત થઈ જશે.

જ્યારે તમે સતત દરરોજ વર્કાઉટ કરવાનું શરૂ કરો તે પછી તમે જે દિવસે તે ચૂકી જાવ ત્યારે તમે કેવી નબળાઈ અનુભવો છો તે જાણીને તમને આશ્ર્ય થશે. આ ટેવ પાડ્યા પહેલા તમે કેવું અનુભવતા હિતા તે સમજાશો. તમે આ વિશે જાગ્રત ન હિતા કારણ કે નબળી અનુભૂતિ એ તમારો સ્વભાવ હિતો.

સારું આરોગ્ય એ ખરેખર સાચી સમૃદ્ધિ છે. જે લોકો આરોગ્ય ગુમાવે છે તેઓ તેને પાછું મેળવવા માટે આખી જિંદગી કોશિશ કરે છે. અસાધારણ જોશ એ પણ એક સમૃદ્ધિ વધારવાની પદ્ધતિ છે. જ્યારે તમે શ્રેષ્ઠ આરોગ્ય મેળવો છો ત્યારે ન્યૂટ્રિશનને કુશળતાની કક્ષાએ ઊજવો છો. યોગ્ય ઊંઘ લો છો અને આયુષ્ય ઘટતું અટકાવો છો. તમે નોંધશો કે તમારા સાર્વભૌમ સાથે ઐકચ સાધવા માટે તમારામાં વિશાળ ક્ષમતા ઊભી થઈ છે. જેથી તમે વધુ પ્રતિભાસંપદ બનશો, તમારા વિશ્વમાં વધુ કરુણા અને ભવ્યતા ઉમેરી શકશો અને તેના કારણે તમે આર્થિક સંપદ પણ બનશો. સૌથી મહિંતવનું એ કે તમે સમાજમાં વધુ મોટો ફાળો આપનાર તરીકે સ્થાપિત થશો અને કોઈકને મદદ કરવાથી વધુ મોહક કશું જ નથી.

~

આઠમું પ્રતીક હતું, એક નાનકડો પર્વતારોહક.

NSI: (નેવર સ્ટોપ ઇમ્પ્રાવિંગ) તમારી સવારની ગુણવત્તા અને જીવનની આવકતની સુધારણાને કયારેય રોકતા નહીં, તેમ ધનિકે કદયું અને ઉમેર્યું, ઉરચ કક્ષાનો રમતવીર સતત પ્રગતિ કરતો રહે તે જ તેનું રહસ્ય છે. જ્યારે તમે ટોચ પર પહોંચો છો ત્યારે બીજુ ટોચ તમને આમંત્રણ આપતી દેખાય છે. ખાસ કરીને, તમારા માટે મિત્રો.

તેમણે તેની સાથેનો પત્ર શિખ્યોને આપચો જેમાં લખ્યું હતું -

ધનિકનું સ્ટૂર્ટ #૮.

તમારા જીવનધોરણને સંપૂર્ણ વૈશ્વિક-કક્ષા તરફ વધારવાનું ચાલુ રાખો.

સુખની આશા સેવવાની પદ્ધતિ, એ માનવ જ્યાં પર્યાવરણ અને જીવનનો બદલાવ સ્વીકારે છે તે માનસિક સંજોગોનું વર્ણન છે. તમે વર્ષોથી જે પગારવધારો ઇરછતા હતા તે મેળવ્યો, અને તેનો દિવસભર આનંદ માણયો હતો અને પછી તમારી આ નવી આવક તમારા માટે નવું સામાન્ય બની જશે. તમે જે આનંદ અનુભવ્યો હતો તે ગાયબ થઈ જશે. અથવા તો તમે રેલવે ટ્રેકની બાજુના ઘોઘટિયા ઘરમાં રહેવા જશે અને થોડા સમય પછી તમને ટ્રેનોનો અવાજ સંભળાતો બંધ થઈ જશે. અથવા તો તમે તમારી ડ્રીમ કાર ખરીદો ત્યારે તે આનંદ થશે એ થોડા વખત પછી તમારા માટે સામાન્ય બની જશે. આ તમામ સુખોપવાદ અપનાવવાનાં ઉદાહરણો છે અને આપણા બધા માટે અસાધારણ ઘટના પરથી આપણી અંદર પડદો ઊંચકાય છે.

વ્યક્તિગત ધોરણોને વધારવા અને તમારા જીવનની ગુણવત્તા વધારવા માટે માનવનું એક રોગપ્રતિકારક અસ્તિત્વ. વર્ષનું દરેક કવાર્ટર અગાઉ કરતાં સારું બનાવો અને દરેક વર્ષ અગાઉના વર્ષ કરતાં સુંદર બનાવો. મહાન પ્રતિભાઓ આ રીતે પોતાના જીવનનું સંચાલન કરે છે.

આ પ્રકારના એક તત્ત્વજ્ઞાને મને સારી એવી મદદ કરી હતી વિશ્વકક્ષાનું જીવન જીવો. પોતાને અદ્ભુત અને ચમત્કારિક માનવા માટે જીવન ખરેખર ઢૂંકું છે અને જો તમે તમારી સારી સેવા કરશો તો તમારા અન્યો સાથેના સંબંધો, તમારાં કામ, નાણાં અને દુનિયા સાથેના સંબંધો ઊંચા ઉઠશે, કારણ કે તમારા તમામ વસ્તુઓ સાથેના બહારના સંબંધો કોઈ મદદ નથી કરી શકતા પણ તમારા તમારી સાથેના આંતરિક સંબંધો તે કરી શકે છે. તે આવી રીતે જ કામ કરે છે.

તમે જે ખરીદી શકો તેવાં શ્રેષ્ઠ પુસ્તકોમાં નાણાં રોકો અને તમને તેનો અગણિત ફાયદો મળશે. ઉચ્ચ બુદ્ધિશક્તિ આપે તેવું ભોજન લો, તમને પોસાય તેવી લક્ઝરીયસ હોટલમાં પોસાય તેવું શ્રેષ્ઠ સલાડ લો. તમારા શહેરની શ્રેષ્ઠ હોટલમાં જઈને કોફી પીવો. આડાઅવળા ભટકવા કરતાં, તમારા વિસ્તારમાં કોઈ પ્રોફેશનલ સ્પોટર્સ ટીમ હોય તો તેની એક મેચ જોવા બેસો. તમારાથી શક્ય તેટલી શ્રેષ્ઠ કાર વસાવો. દરરોજ આનંદાયક સંગીત સાંભળો. અગાઉ મેં તમને શિખવાડ્યું હતું તેમ આર્ટ ગોલરીઓની મુલાકાત લો, જેથી મહાન કલાકારોની કલા તમારા આત્મા પર ચિન્તિત થાય અને યાદ રાખો – હંમેશાં કૂલોની આસપાસ રહો – મહાન સ્વપ્નદરખાઓ જ્યાં જાય તેવા વૈકટિપ્ક વિશ્વમાં લઈ જવા તે તમને મદદરૂપ થશે. મહાન સંતો, સાધુઓ, ચિકિત્સકો પોતાની સાથે કૂલો શા માટે રાખે છે? તમે આશ્રમચક્રવર્તી થશો તે જોઈને કે આ બધી શક્તિઓ તમારી ઇરછાઓ પૂરી કરવા માટે કેવી રીતે કામ કરે છે.

~

નવમું મેજિક ચાર્મ એક હૃદય હતું અને તેની સાથેના પત્રમાં આમ લખ્યું હતું :

ધનિકનું સૂત્ર #૬

ઉંડો પ્રેમ અજ્ઞેય આનંદ આપે છે.

જ્યારે પણ તક મળે ત્યારે લોકો તરફ પ્રેમ દર્શાવો. વિલિયમ પેનના એક સૂત્રે મને જીવનભર માર્ગદર્શન આપ્યું છે :હું જીવન જીવવા માંગું છું, પણ એક વાર. જો, તેથી હું કોઈ પણ પ્રકારની દયા દર્શાવી શકું અથવા કોઈ પણ પ્રકારની સારી વસ્તુ કોઈ પણ માટે કરી શકું, તો મને અત્યારે જ કરવા દો, હું તેને અવગાણું કે નકારાં નહીં, કારણ કે હું અહીંથી ફરી વાર પસાર થવાનો નથી.

લોકોને તમે તેમના માટે ગર્વ કરો છો તે, તેમને કેટલો પ્રેમ કરો છો તે કહો જ્યારે તમે અને તેઓ બંને જીવિત છો. મને એક માણસ મળ્યો હતો, તેમણે મને કદયું કે તે કોઈ જીવંત માણસને જુએ ત્યારે તેને અનહંદ આનંદ થાય છે. શા માટે? મેં પૂછ્યું તો તેમણે જવાબ આપ્યો હતો. કારણ કે હું ઘણા મૂત લોકોને મળ્યો છું માટે જીવિત વ્યક્તિને મળીને મને આનંદ થાય છે.

આપણે કયારે અંત પામીશું તે કોઈ જાણતું નથી. તો પછી સૌથી મહિંગની એવી ઉંડો પ્રેમ કરવાની માનવીય ક્ષમતાને કેમ ન જાળવી રાખીએ? લોકોને પોતાના માટે સારાં અનુભવાય તેવું કરવું તે આપણી માનવીય ફરજ છે અને બીજાના મો પર હાસ્ય રેલાવવું. કોઈને હસાવવા માટે નજીવો પ્રથળન કાફી છે તે જાણીને તમને કદાચ આંચકો લાગી શકે. જે તમામની તમે કદર કરતા હો તેમને જૂની ટબના પ્રેમપત્રો લખો. જેમણે તમને મદદ કરી હોય તેમને આભારપત્રો મોકલો અને જેને જરૂર હોય તેમને પ્રશંસાત્મક મેસેજ મોકલો. ખરાબ થવાના ડરને અવગાણીને પોતાને અમર્યાદ બનાવ્યા બાદ તમે ખરેખર કેવું અનુભવો છો તે વ્યક્ત કરો અને એક રસપરદ વ્યક્તિ તરીકે તમારે તે આવે ત્યારે જોડાવું પડે તેના કરતાં હંમેશાં અન્યમાં વધુ રસ લો. દરેક વ્યક્તિ જેને તમે મળો છો તેમાં કંઈક શીખવાનું હોય છે, કહેવા માટે એક વાર્તા હોય છે, અને તેમનાં હૃદયમાં સપનાં હોય છે જેને તમારી મદદની જરૂર હોય છે.

આપણા વણબોલાયેલા સારા શબ્દોથી આપણી સારપને, ઉઘમાભરી ભાવનાઓ જે આપણે વ્યક્ત નથી કરી શકતા, અને સારાં કાર્યો જે આપણે નથી કરતા તેને કારણે આપણા શ્રેષ્ઠત્વને જાણે હાથકડી લાગી જાય છે.

~

દસમું મેજિક ચાર્મ એક પરીની આકૃતિ હતું તેની સાથેના પત્રમાં નીચે મુજબ લખ્યું હતું :

ધનિકનું સૂટ્ર-૧૦.

ધરતી પરનું સ્વર્ગ એક અવસ્થા છે, સ્થળ નહીં.

દરરોજ નિયમિત રીતે તમારી અંદર જુઓ અને આશ્ર્યોમાં ગરકાવ થઈ જાવ. આશ્ર્ય એ એક મજબૂત સ્રોત છે- ખુફ્ઝી મેળવવાનો. તમારી સતત વધતી રહેતી પ્રતિભાને ખીલવવાની એ એક મહિંગની પ્રકિરણ છે. દુનિયાનાં તમામ મહાન શ્રી-પુરુષો ચિંતન કરા જાદુઈ રીતે પોતાનો દિવસ કેવી રીતે મોહક બનાવવો એ શીખે છે.

જીવન દરમિયાનના મારા અનુભવો કરારા મને સમજાયું છે કે અમર તત્ત્વચિંતકો, રહસ્યવાદીઓ અને દુનિયાના તારણહારો જેને ‘પૂઢવી પરનું સ્વર્ગ’ કહે છે, એ કંઈ યાત્રાએ જવાનું સ્થળ નથી પરંતુ એક અવસ્થા છે. તમે તેને તમારી આદતમાં વણી શકો છો. મારો વિશ્વાસ રાખો જ્યારે તમે તમારા માઇનડસેટને ઉછેરશો, તમારા હાર્ટસેટને શુદ્ધ કરશો, તમારા હેલ્થસેટને કાર્યરત કરશો અને તમારા સોલસેટને ઊંચે લઈ જશો કે તરત જ એ સમજશો — જેના કરારા તમારા જીવનના અનુભવોમાં કરાંતિ આવશે. પણ જો તમે ગહન રીતે મહિંગનું એવું આ કામ નહીં કરો તો તમે તે કયારેય જાણી નહીં શકો અને તમને મારા આ શબ્દો તરંગી અને આડાઅવળા લાગશે. એક સમજદાર પરંતુ ઉંમત વ્યક્તિને આ દુનિયા પાગલ ગણે છે, તમે જાણો છો?

તમારી અંગત આવડત વધારવા માટે જેટલો વધુ સમય સમર્પિત કરશો એટલી તમારી, તમારા પ્રત્યેની પ્રેમની લાગણી વધશે અને અનછદ સફળતા અને અંગત આનંદ પોતાને ચાહવા પર આધારિત હોય છે. શંકાઓ, અસુરક્ષિતતા અને ભયને જે તમારી સાથે જોડી રાખે તે છે, તમારી આંતરિક નબળાઈ. તમારા બાળપણમાં તમને લોકોએ જે કંઈ કર્યું હતું, તેને લઈને તમારું અર્ધભાગત મન તમારી બહાદુરી ઘટાડે છે, તમારી ઊંચાઈઓને ઘટાડે છે, તમારી મહાનતાને સાંકળે બાંધે છે.

તમને શિખવાડવામાં આવી હતી અને જેને તમે સાચી માનતા હતા તે માન્યતાઓને જ્યારે તમે છોડી દો છો, જ્યારે તમે તમારી ભાવનાત્મક ઈજાઓ જે તમારા પ્રેમની નજીક હોય છે તેને છોડી દો છો — અને હું રોમાન્સ કરતાં ઉપરની વાત કરી રહ્યો છું — ત્યારે તમે આ તદ્દન નવી વારતવિકતાની ભાવનાનાં વિકસિત કરી શકશો, જેની હું વાત કરી રહ્યો છું તે પહેલેથી જ ત્યાં છે. પણ, કારણ કે જે ગંદા દૂષિત ફિલ્ટર વડે તમે અત્યાર સુધી દુનિયાને જોઈ રહ્યા હતા તેને કારણે તમે તેને અવરોધી દીધી હતી.

કશું ખોટું નથી. કોઈ પણ વસ્તુ વ્યર્થ નથી. બધું જેવું હતું તેવું જ ખુલ્લું થઈ રહ્યું છે. તમને સમજાઈ જશે કે જે બન્યું હતું તે ખરેખર નહીંવત હતું અને એક અક્સમાત હતો. તમામ વસ્તુ-ઘટના તમારા વિકાસ માટે બને છે અને બધું તમારા માટે સારું હતું.

~

જો તમે ખરેખર જીવનના જાડુનો આનંદ માણવા માંગતા હો તો આના વિશે વારંવાર મનન કરજો. તેમ કહીને ધનિકે એક કોફ્ફિનનું મિનિએચર તેમના શિષ્યોને આપ્યું. તેની સાથેના પત્રમાં લખ્યું હતું :

ધનિકનું સૂલ્ચ #૧૧

આવતી કાલ એ બોનસ છે, હક્ક નહીં.

તમારા હીરોઇઝમને કચારેય પડતું ન મૂકતા, કે તમારી શાંતિપ્રિયતાને કચારેય મોળી ન થવા દેતા. એક જ કલાકમાં તમારું જીવન અલગ બની શકે છે. હું આશાવાદનો સાચો અને આશાવાદી વહેપારી છું. સાથે જ હું વાસ્તવવાદી પણ છું. અક્સમાત, બીમારી, ખોટ અને મૃત્યુ દરરોજ બને છે. માનવરસ્યભાવ છે કે તે એવું વિચારે છે કે તે તેમની સાથે કચારે પણ નહીં થાય. શાણા તરત્વચિંતકો આપણાને આપણી હ્યાતીની ક્ષણાભંગુરતા વિશે શિખવાડે છે.

આ અંતહૃષ્ટ વડે સજજ બનો, અને આ નૈતિકતા સાથે જોડાવ. સમજો કે તમારા દિવસો ગણતરીના છે અને દરરોજ સુંદર સવારે તમે તમારા અંતની નજુક સરકો છો.

તમારી કુશળતા અને નેર્સર્જિક શક્તિઓને પરદર્શિત કરવાનું છોડશો નહીં અને આ મુસાફરીનો તમે આનંદ લો તે બાબતે ચોક્કસ રહેજો. તમારી ભવ્યતા તરફ આગળ વધો અને સુંદર સમય વ્યતીત કરો. એ કેટલું દુખદ છે કે લોકો સુંદર અને જાડુઈ જીવન જીવવાનું ત્યાં સુધી મોકૂફ રાખે છે જ્યાં સુધી તેઓ વૃદ્ધ ન બની જાય, અને પછી તેને માણવાલાયક પણ નથી રહેતા.

જીવન ખરેખર એક ઉત્કૃષ્ટ યાત્રા છે. હા, આપણે તમામ કસોટીઓ અને હૃદયભગ્નતાના અનુભવોમાંથી પસાર થઈએ છીએ. પરંતુ તે તમામ મોટેભાગો સારા માટે હોય છે. દરેક હીરોની સ્ટોરીમાં એક વિલન અને થોડીક ટ્રેજેડી અવશ્ય હોય છે, પછી જ છેવટનો વિજય હોય છે જેના કારણે તે જોવા અને સાંભળવાલાયક બને છે.

અને, માટે, તમારા આ ટૂંકા જીવનને તમારા ફોકસની મોખરે રાખો. જ્યાં સુધી વધુ સમય ન મળે ત્યાં સુધી અથવા તો બીજું પરમોશન ન મળે ત્યાં સુધી અથવા તો તમારી બેન્કમાં બીજાં નાણાં ન આવે ત્યાં સુધી આનંદ લેવાનું છોડશો નહીં. આ બધાં

બહાનાં છે, તમે લાયક નથી તેવી જન્મગત ભાવનાઓ માત્ર છે. તેને ઓળખો અને તમારા ઓર્બિટમાંથી ધકેલી દો જેથી તમે તમારા ક્ષેત્રમાં ઊંચે ચાઢી શકો.

આવતી કાલ એક વાયદો છે, હકીકત નહીં. દરેક સવાર અને દિવસ જે તમને મહચા છે તેનો ભરપૂર આનંદ માણો. બિન્દારત નિર્ણયો કરો પણ તેને સામાન્ય બુદ્ધિથી ચકાસો પણ ખરા. તમે હંમેશાં જુવવાના હો તેવું વર્તો અને તેના દ્વારા જાણો આવતી કાલ છે જ નહીં તેનું સંતુલન કરો. માટે જ્યારે અંત નજુક આવે ત્યારે તમે અનુભવશો કે તમે જાણો છો કે તમે એક પ્રતિભાની ક્ષમતા માટેના અદ્ભુત પ્રમાણ તરીકે જુવન જુવી રદ્દ્યા છો જે દરેક મનુષ્ય તેમની અંદર વસે છે.

~

ત્યારબાદ ધનિકે હંમેશાની જેમ બંને શિષ્યોને ચુંબન કર્યું અને કર્દયું- તમે બંને જાણો છો કે હું તમને પ્રેમ કરું છું, હું ખરેખર તમને યાદ કરીશ.

અને ત્યારબાદ તેઓ વાઇનયાડમાં અદૃશ્ય થઈ ગયા.

૫ એ.એમ. કલબના સભ્યો તેમના જીવનના હીરો બને છે

“એક હીરોની જેમ જુવો, આપણી પરંપરાઓ એવું શીખવે છે. તમારા જીવનનાંપી નાટકના મુખ્ય પાત્ર બનો, નહીં તો કિંદગી શા કામની?” – જી. એમ. કોએટાઈ

સાઉથ આફિચિના કેપટાઉન નજુક વી.એન્ડ એ. વોટરફરન્ટ પરથી હેલિકોપ્ટર ઊડી રદ્દ્યું હતું. આ એ સ્થળ હતું જ્યાં પ્રવાસીઓની ભરમાર હોય છે. તેઓ કેપ વીલનો આનંદ લે છે, યોટ રેસર્સ હિંમતથી ભરપૂર, ‘એડ્રેનાલિન’ને ઉતેજિત દરિયાઈ સ્પર્ધાઓ માટે અહીંથી તેમનો પુરવઠો એકઠો કરે છે. માણીમારી માટે ખાનગી બોટ બુક કરાવી શકાય છે અને સુંદર મજાની સવારે અહીં કોફી પણ મળે છે.

થનગનતી શ્યામવર્ણી સહાયક ધનિક, ઉદ્યોગકાર અને કલાકારે જોખમો સામે સ્વૈરિષ્ટક જવાબદારી લેતા હસ્તાક્ષર કર્યા કે નહીં તેની ખાતરી કરી અને પછી પોતાના આ ત્રણેય વી.આઈ.પી. કલાયન્ટ્સ અંગેની તમામ નોંધ ટપકાવી હતી.

તમે જાણો છો રોબન ટાપુ – એક ઉજ્જવલ છે, ખાસ મોટો પણ નહીં, અને શાર્કથી ઘેરાયેલો છે. દૂરથી જ અપશુકનિયાળ દેખાતા એવા આ ટાપુ પર નેલ્સન મન્ડેલાને એક સાંકડી જેલમાં ૨૭ વર્ષ રખાયા હતા. આ સમય દરમિયાન તેમને ગાળો અને ચાતનાઓ આપવામાં આવી હતી અને તેમણે આ ખરાબ વર્તનની સામે સારં વર્તન દાખલ્યું હતું. તેમની અટકાયત કરનારાઓ માટે પણ સારં વર્તન કર્યું હતું અને એવી લોકશાહીની આશા સેવવાની તેમને જવાબદારી આપી હતી, જ્યાં બધા લોકો સમાન બને. મહાત્મા ગાંધી વિશે બોલતાં એક વાર આઇન્સ્ટાઇન્સ કદ્યું હતું, આવનારી પેટી ભાગ્યે જ માનશે કે લોહી-માંસનો આવો એક માણસ ધરતી પર અવતર્યો હતો. આવું જ આપણે નેલ્સન મન્ડેલા વિશે પણ કહી શકીએ છીએ.

ધનિકે કદ્યું, આજે આપણા આ સાથનો અંતિમ દિવસ છે. સલામતી પગલાંની ચકાસણી પૂરી થયા બાદ ધનિક, કલાકાર અને ઉદ્યોગકારને એક એક મકાનમાં દોરી જવાયા હતા. એક ગંભીર દેખાતી વ્યક્તિત્વે તેમને પાતળા રેષનકોટ, ખાખી ટ્રાઉઝર્સ અને બોટિંગ શૂઝ પહેરાવ્યા હતા અને તેમને હેલિપેડ પર લઈ જવાયા હતા. મિલિટરી ગરીન કલરનું એક હેલિકોપ્ટર પોતાના રોટર્સ ધણધણાવતું ત્યાં ઊભું હતું. પાઇલટ કન્ટ્રોલ પર ડાયલ્સ સેટ કરી રદ્દ્યો હતો.

હેલિકોપ્ટરમાં ગોઠવાયા બાદ ધનિકે પાઇલટને કદ્યું, ગુડ મોર્નિંગ. પાઇલટનો ચહેરો તેના હેલ્મેટ પાછળ ઢંકાયેલો હતો. તેમણે કંઈ જવાબ ન આપ્યો.

ધનિકે વિચાર્યું, તે ફેન્ડલી નથી લાગતો.

હેલિકોપ્ટર દીમેથી ઊંચકાયું અને પણી તરત જ ગતિ પકડી.

આપણી મુસાફરીમાં પાંચ ભિનિટ લાગશે, હવા અને દર્દિયાનાં મોજાં આજે વધુ તોફાની છે તેમ પાઇલટે કદચું.

ત્રણોય ચૂપ હતાં. રોબન આઇલેન્ડને તાકી રદ્દ્યા હતાં અને તે નજીક આવતાં જ ધાર્યા કરતાં વધુ ઉજ્જવલ અને ડરામણો દેખાતો હતો.

હેલિકોપ્ટરે લેન્ડ કર્યું ત્યાં જ વરસાદ શરૂ થયો. આકાશમાં બેવડું મેઘધનુષ્ય દેખાયું, જેવું મોરિશિયસમાં દેખાયું હતું.

વાહ, આ ઉત્તમ છે, તેમ ઉદ્યોગકારે વિચાર્યુ.

ધનિકે કદચું, આપણે ખરેખર રોમાંચક સ્થળે પ્રવેશયા છીએ.

પાઇલટે હેલિકોપ્ટર બંધ કરવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે ત્રણોય નીચે ઉત્તરીને આસપાસનું દૃશ્ય જોઈ રદ્દ્યાં ત્યાં જ કચાંકથી દ્રબજીષ લખેલી એક ટ્રક તેમની તરફ ધસી આવી.

ટ્રકના દ્રાઘવરે બૂમ પાડીને કદચું — તમારે અહીં નહીં આવવું જોઈએ.

તેમણે કદચું, વાતાવરણને કારણે રોબન આઇલેન્ડ બંધ કરાયો છે, ફેરી બંધ કરાઈ છે, બંદર વિસ્તારમાં કોઈ જહાજને આવવાની પરવાનગી નથી, અને કોઈ હેલિકોપ્ટરને અહીં લેન્ડ કરવાની મંજૂરી નથી, તમને આની ખબર હોવી જોઈએ, તમારે અહીં ન હોવું જોઈએ. અધિકારીઓ પૂછ્યું. તમે લોકો કોણ છો?

અધિકારી થોડો આશ્રયમાં હતો. કદાચ તેમણે વિચાર્યું હતું કે આ લોકો હુમલો કરવા આવ્યા હતા અને આ મુલાકાતીઓનો ઇરાદો ગુનાઈત હતો.

અહીં બધું જ સરસ છે. પાઇલટે પૂરા આત્મવિશ્વાસ સાથે કદચું. તેમણે હેલિકોપ્ટરમાંથી ઉત્તરીને ટ્રક તરફ ચાલવાનું શરૂ કર્યું. તેની ચાલ પરથી લાગતું હતું કે તે ચુવાન ન હતો. તેમણે હેલ્મેટ પહેરી રાખ્યું હતું.

પાઇલટે કદચું, આ લોકો માટે આ દિવસ ખાસ છે. આ લોકો ઘણે દૂરથી નેલ્સન મંડેલાને જેલમાં કેવી રીતે રખાયા હતા તે જોવા માટે આવ્યા છે. તેઓ તે ચુનાના પથર્યરોની ખાણ જોવા આવ્યા છે જ્યાં મંડેલાને દાયકાઓ સુધી પથર્યરો ખસેડવાની મજૂરી કરાવાઈ હતી. ચુનાના પથર્યરો પરથી પરાવર્તિત થતાં સ્થૂર્યકિરણોને કારણે તેમણે હંમેશા માટે પોતાની આઇસાઇટ ગુમાવી હતી. તેઓ એ કોર્ટયાર્ડ જોવા આવ્યાં છે જ્યાં રાજકોર્ટાં રમતા હતા અને પોતાના ટેનિસ બોલને જેલની ચોક્કસ કોટડીઓ તરફ મોકલી રાજકીય કેદીઓને સંદેશા મોકલાવતા હતા. તેઓ એ જગ્યા જોવા આવ્યા છે જ્યાં નેલ્સન મંડેલા દરરોજ કલાકોની મહેનતથી લખતા તે તેમની આત્મકથા લોગ વોક

ટૂ ધ ફરીડમની હસ્તપૂર્ત છુપાવવા માટે જ્યાં દાટી રાખી હતી. તેમને નેલ્સન મંડેલાએ ૧૮ વર્ષ સુધી જે ભોગવ્યું તેનો અનુભવ – ભલે થોડો – પણ કરવાની જરૂર છે. નેલ્સન મંડેલાને આટલાં વર્ષો સુધી જેલ અને પારાવાર યાતના આપ્યા બાદ પણ તેઓ જ્યારે મુક્ત થયા ત્યારે તેમણે એ તમામને માફી આપવાનું પસંદ કર્યું હતું. આ લોકોને થોડું તે શીખવાની જરૂરિયાત છે.

પાઇલટ બોલતા બોલતા ટ્રેક પાસે આવીને અટકયો. મેં સાભળયું છે કે આ લોકો પણ તેમની અંગત જિંદગીમાં અને વ્યાવસાયિક જીવનમાં પોતાને હીરો બનાવવા માંગે છે. તેઓ ઇરછે છે કે તેઓ પણ પોતાના નિર્માણમાં ઉરચ કક્ષાએ પહોંચે. પોતાની કુશળતાને આદર્શ તરીકે સ્થાપિત કરે અને માનવતાને ઊંચે ઉઠાવવા માટે તેઓ પથરદશક બને. આપણી દુનિયાને આવા હીરોની કચારેય જરૂર ન હતી જેટલી આજે છે અને જ્યારે હું હંમેશાં શીખવું છું, શા માટે આપણે રાહ જોવી જોઈએ જ્યારે આપણામાં હીરો જેવું તમામ છે? અને સ્ટોન, તું આ વાતમાં સહમત નથી? કહીને તે તેમની તરફ ફર્યા. જ્યારે ધનિકનું મો તેમને જોઈને ખુલ્લું રહી ગયું હતું.

ત્યારબાદ પાઇલટે હિનેથી પોતાનું હેલ્મેટ ઊચું કર્યું, સનગલાસ કાઢ્યા અને હેલ્મેટ ઉતાર્યું હતું.

ધનિક, કલાકાર અને ઉદ્યોગકાર તેને જોઈને આશ્ર્યમાં ગરકાવ થઈ ગયા હિતા.

તે સ્પેલબાઇન્ડર હતા.

ધનિક જેને ‘જાદુ’ કહે છે તેમ ૫ એ.એમ. કલબના સભ્યોને કોઈ અદૃશ્ય હાથ મદદ કરી રહ્યા હોય તેમ લાગતું હતું, કારણ કે ટ્રેક લઈને દોડી આવેલો અને તેમને રોકી રહેલો ગાર્ડ સ્પેલબાઇન્ડરનો અનુયાયી હતો અને તમે નહીં માનો, ગાર્ડ મંજૂરી આપ્યા બાદ હાઉસકીપિંગ અધિકારીએ પણ આ ખરાબ હવામાન વરચે પણ ટૂરિસ્ટ બસ ચાલુ કરી હતી અને મુલાકાતીઓ માટે તમામ જેલ પણ ખોલી નાખી હતી અને ગાઇડની પણ વ્યવસ્થા કરી દીધી હતી. માત્ર ધનિક, કલાકાર, ઉદ્યોગકાર અને સ્પેલબાઇન્ડર માટે. દરેકના જીવનમાં, ખાસ કરીને ખૂબ હાડમારીભર્યું જીવન જીવતા લોકોમાં, શક્યતાઓનો દરવાજો ચમતકારિક રીતે એક ઝટકામાં ખૂલી શકે તેમ હોય છે. અનુભવો જણાવે છે કે દરેક વસ્તુ જે આપણે અનુભવીએ છીએ તે એક શક્તિશાળી-અને હા, મોટે ભાગે તાર્કિક રીતે -શક્તિનું આયોજન હોય છે જે આપણી મહાન શક્તિઓને બહાર કાઢવા માટે હોય છે. જીવનની આ મુસાફરીમાં આપણે જે સહન કરીએ છીએ, તે ખરેખર તો આપણી સાચી શક્તિઓની ઓળખ દર્શાવવા માટે હોય છે, જે આપણને આપણા સાર્વભૌમ અને આપણી અંદરના હીરો સાથે જોડે છે. જે આપણા બધાની અંદર હોય છે.

ટૂરગાઇડ પોતે પણ રાજકીય કેદી રહી ચૂક્યા હતા.

તમે નેલ્સન મન્ડેલાને ઓળખો છો? સ્પેલબાઇનડરે તેને પૂછ્યું.

હા, અહીં રોબર આઇલેન્ડમાં મેં તેમની સાથે આઠ વર્ષ વિતાવ્યાં હતાં.

માણસ તરીકે તેઓ કેવા હતા? કલાકારે પૂછ્યું.

ઓહ, તેઓ એક નમ્ર સેવક હતા. ગાઇડ જવાબ આપ્યો.

અને નેલ્સન મન્ડેલા એક નેતા તરીકે કેવા હતા?

જબરદસ્ત. ભવ્ય. જે સ્થિતિમાંથી તેઓ પસાર થઈ રહ્યા હતા ત્યારે તેમણે પોતાને સંભાળ્યા હતા તે પ્રેરણાદાયી હતું. તેઓ તેમના કોઈ રાજકીય અનુયાયીને અહીં આ જ કોર્ટ યાર્ડમાં મળતા હતા. કહીને તેમણે તે સ્થળ તરફ આંગળી ચીધી. તેઓ પૂછતા, તમે શીખી રહ્યા છો? તેઓ હંમેશાં કહેતા. ઈચ વન, ટીચ વન. આ રીતે તેઓ તેમના સહયોગીઓ સાથે દરરોજના શિક્ષણ દ્વારા પોતાની નેતાગીરીની શક્તિઓ વિકસાવવાનું મહિંતવ સમજાવતા હતા. મિ. મન્ડેલા જાણતા હતા કે શિક્ષણ એ સ્વતંત્રતા સુધી લઈ જતો હાઈ-વે છે.

તેમને ખૂબ ખરાબ રીતે રાખવામાં આવ્યા હતા. ચૂનાના પથ્થરોની ખાણમાં તેમની પાસેથી કમરતોડ મજૂરી કરાવાતી હતી. તમામ પ્રકારનાં અપમાન અને તમામ પ્રકારની અવદશા. થોડાં વર્ષો પછી તેમને અહીં લવાયા હતા અને કબર ખોદવાનો આદેશ કરાયો હતો — અને પછી તેમાં સૂઈ જવાનો. ટૂર ગાઇડ ઉમેર્યું.

ધનિકે કદયું, તેમને લાગ્યું હશે કે આ તેમનો અંત છે.

કદાચ, ગાઇડ કદયું. તેના બદલે બધા સુરક્ષા ગાર્ડોએ તેમના પર પેશાબ કર્યો હતો.

ચારેય નીચું જોઈ ગયાં. ધનિકે વિચાર્યું આપણા બધાનો એક રોબર ટાપુ હોય છે જે આપણને કેદમાં રાખે છે.

આપણે આપણા જીવનમાં પરીક્ષાઓ અને અન્યાયોમાંથી પસાર થઈએ છીએ. અહીં જે કંઈ થયું હતું તેવું તો કોઈકે જ ભોગાયું હશે. મેં વાંચયું છે કે નેલ્સન મન્ડેલાએ કદયું હતું કે તેમને તેમના જીવનનો સૌથી મોટો રંજ એ બાબતનો હતો કે તેમને તેમના સૌથી મોટા પુત્ર, જેનું એક કાર અકરમાતમાં મૃત્યુ થયું હતું તેની અંતિમકિરણામાં જવા માટે પણ પરવાનગી અપાઈ ન હતી. ધનિકે કદયું. હું માનું છું કે આપણને બધાને આપણા પોતાના પરસ્તાવા હોય છે, અને કોઈ પણ અનિનપરીક્ષા અને કળણાંતિકામાંથી પસાર થયા વિના તેમાંથી બહાર આવી શકતું નથી.

ત્યાં, તે નેલ્સન મન્ડેલાનો ઓરડો છે, ચાલો ત્યાં જઈએ, ગાઇડ કદયું.

નેલસન મન્ડેલાને જ્યાં રખાતા હતા તે કોટડી ખૂબ જ નાની હતી. પથારી પણ ન હતી. એક નાનું ટેબલ હતું. અહીં ઘૂંઠણિયે બેસીને તેમણે તેમની આત્મકથા લખી હશે કારણ કે તેમને કોઈ ખુરશી પણ અપાઈ ન હતી. કૌકિરટની ફર્શી પર એક માત્ર ધાબળો તેમને અપાયો હતો.

સાઉથ આફિકાની કારમા શિયાળાની ઠંડીમાં, પહેલા વર્ષ તેમને અહીં લાંબું પેન્ટ પહેરવાની પણ મંજૂરી અપાઈ ન હતી. તેમને પાતળો શાર્ટ અને નકામા જેવા શોટર્સ અપાયા હતા. જ્યારે તેઓ શાવર લેતા ત્યારે ગાડરજ તેમને નગન સ્નાન કરતા જોતા. તેમને અપમાનિત કરવાનો અને માનસિક રીતે તોડી નાખવાનો પરયતન હતો એ. તેમને જમવાનું પણ પ્રાણીઓને પણ રોગિષ્ઠ કરે તેવું અપાતું હતું. તેમનાં બાળકો અને પત્નીના પત્રો આવતા, તેમને મોટેભાગે અપાતા નહીં અથવા તો તેમાં મોટાપાયે કાપકૂપ કરવામાં આવતી હતી. આ બધું મિ. મન્ડેલાની ભાવનાઓને કચડી નાખવા માટે કરવામાં આવતું હતું, તેમ ગાઇડે સમજાવ્યું.

મને લાગે છે કે, ચારે તરફથી તોફાની દરિયાથી ધેરાયેલા આ નિર્જન ટાપુ પર આ જૂતાનાં ખોખાં જેવી કોટડીમાં તેમણે જે સહન કર્યું તેથી તેમણે તેમનો વિકાસ કર્યો. તેમને વધારે ખુલ્લા મનના કર્યા હતા. જેલ તેમના માટે તેમની સખત કસોટી બની રહી હતી. તેમની સાથેના દુર્વ્યવહારો તેમની મુક્કિત બન્યા હતા. તેમની કુદરતી શક્તિઓ, ઉચ્ચ માનવીય ગુણો, અને તેમના હીરોઇગ્રામને તેમણે વિકસાવ્યા હતા. સ્વાર્થ, બેપરવાઈ અને જ્યારે માણસ માનવતા પણ ભૂલી ગયો છે તેવા આ સમયમાં તેમણે તેમની આત્મક શક્તિને વિકસાવી હતી – એક માણસ જેણે આપણાને બતાવ્યું કે નેતાગીરી, દૈર્ય અને પ્રેમ કેવા હોય છે અને આમ કરીને તેઓ આપણા માટે માફી આપવાના વિશાળ પરતીક બન્યા હતા, તેમ સ્પેલબાઇન્ડરે કંદયું.

હા, ખરેખર તેવું જ. ગાર્ડ જવાબ આપ્યો અને ઉમેર્યું મિ. મન્ડેલાને છેવટે રોબન આઇલેન્ડ પરથી મુક્ત કરાયા હતા. તેમને અહીંથી ખસેડીને હવે જે ડાર્કનિસ્ટ કરેકશનાલ સેન્ટર તરીકે ઓળખાય છે ત્યાં લઈ જવાયા હતા, જે પાર્લ અને ફરેન્સિક્સાયોકની વરયે આવેલું છે. દક્ષિણ આફિકાના પ્રમુખ તરીકે તેઓ નિશ્ચિત હતા, તેથી તે પદ ધારણ કરવા માટે અને ત્યાર સુધી મુખ્યત્વે વિભાજિત રાષ્ટ્રને એકમુક્ત દોરવણી આપવા માટે તૈયાર થઈ રહ્યા હતા. તેમના કારાવાસના અંતિમ દિવસોમાં તેમને વોર્ડનનું ઘર ફાળવવામાં આવ્યું હતું અને જ્યારે તેમને મુક્ત કરાયા ત્યારે તેઓ આ ઘરમાંથી બહાર નીકળ્યા હતા. એક લાંબા અંતર સુધીના રક્ષક ગાર્ડ ધરાવતા પેવર અને અંતમાં સફેદ દરવાજો ધરાવતા માર્ગ પર. તેમને જેલના એક કર્મચારીએ તેમની મુક્કિતના આ માર્ગ પર વાહનમાં લઈ જવા અંગે પૂછ્યું તો તેમણે ચાલવાની ઇરછા દર્શાવી હતી અને આમ, આ પરિવર્તનકારી નેતા અને ઇતિહાસસર્જક એવો વારસો

છોડી ગયા જે ઘણી પેટીઓને તે જેઓ લાંબા સમયથી જેની રાહ જોઈ રહ્યા હતા અને મુક્તિ તરફ પગલાં ભરતાં અયકાય છે તેને પ્રેરણા આપશે.

સિવિલ વોર દરમિયાન જ મિ. મન્ડેલાને દેશ સૌપવામાં આવ્યો હતો. જોકે, તેઓ તેમ છતાં, વિનાશક નહીં પણ જોડનાર તરીકે સાબિત થયા હતા. ટ્રાયલ દરમિયાન તેમણે આપેલું તેમનું એ અદ્ભુત ભાષણ આજે પણ મને યાદ છે: ‘મારા જીવન દરમિયાન મેં મારી જાતને આફિચિન લોકો માટે સમર્પિત કરી હતી. શેત લોકોના વર્યસ્વ સામે હું લડ્યો હતો. મેં એક આદર્શ લોકશાહી અને મુક્ત સમાજનું સ્વાપન જોયું છે જેમાં તમામ લોકો સંવાદિતા અને સમાન અધિકારો બોગવે. તે એક આદર્શ છે અથવા જે માટે હું જીવવાની આશા રાખ્યું છું અને અનુભવું છું તે છે. પણ... જો તે જરૂરી હોય તો તે એક આદર્શ છે જેના માટે હું મરી જવા તૈયાર છું.’

મિ. મન્ડેલા સાચા અર્થમાં મહામાનવ હતા. ગાઇડ કર્યું. તેઓ છૂટ્યા પણી, જે વકીલે તેમના મૃત્યુદંડની માગણી કરી હતી તેમને તેમણે રાતિરભોજન માટે આમંત્રણ આપ્યું હતું. તમે માનશો? અને અહીના રોબન આઇલેન્ડ જેલના એક જેલરને તેમણે પોતાના સાઉથ આફિચિન કાના પ્રમુખપદ ગરહણ સમારંભમાં આમંત્રણ આપ્યું હતું.

ખરેખર? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

હા, આ હુકીકત છે. ગાઇડ કર્યું. તેઓ સાચા નેતા હતા, સાચી ઉદારતાવાળું વ્યક્તિત્વ.

ર્પેલબાઇન્ડરે કર્યું, નેલસન મન્ડેલાએ લખ્યું હતું, ‘હું જ્યારે સ્વતંત્રતા માટેના દરવાજામાંથી બહાર નીકળ્યો ત્યારે હું જાણતો હતો કે, જો હું મારી બધી કડવાશ અને નફરતને પાછળ છોડી નહીં જડ્યા તો હું જેલમાં જ રહીશ.’

ગાઇડ ઉમેર્યું, તેમણે એમ પણ કર્યું હતું કે, ‘મુક્ત થવું એટલે પોતાની સાંકળો તોડવી એ જ નથી, પણ એવી રીતે જીવવું કે અન્યની સ્વતંત્રતા અને સન્માન વધે.’ અને તેમણે એ પણ કર્યું હતું કે ‘કોઈના રંગ, ધર્મ, કે ભૂતકાળને કારણે તેને નફરત કરવાનું કોઈ જન્મથી શીખીને નથી આવતું.’ નફરત પણ શીખવી પડે છે, અને જો કોઈ નફરત કરતાં શીખી શકે તો તેને પ્રેમ કરતાં પણ શિખવાડી શકાય. પ્રેમ તેના મન કરતાં મનુષ્ય માટે વધુ કુદરતી રીતે આવે છે.

ધનિકે કર્યું- મેં વાંચ્યું છે કે તેઓ સવારે પાંચ વાગ્યે જાગતા હતા અને તે જ સ્થળે ૪૫ મિનિટ સુધી દોડતા હતા, ત્યારબાદ ૨૦૦ સીટ-અપ્સ અને પણી સો પુશાપ્સ આંગાળીઓ પર કરતા હતા અને આ કારણ છે કે હું હંમેશાં પુશ અપ્સ કરતો રહું છું.

ગાઇડ વધુમાં કર્યું, મિ. મન્ડેલા આ જેલમાં એક ગુસ્સાવાળા, વિરોધી અને આકરમક ઉગરવાદી તરીકે આવ્યા હતા. જેને આપણે અત્યારે એક આદર્શ તરીકે

પૂજયભાવે જોઈએ છીએ તે ગુણો તેમનામાં અહીં વિકરચા હતા. આર્કબિશપ ડેસમન્ડ ટુટુચે આપણને શિખવાદ્યું હતું, ‘સહનશીલતા કાં તો આપણને ઉશ્કેરે છે અથવા તો મહાન બનાવે છે.’ મદિબા – જે તેમનું કુળનું નામ હતું – તે પછીથી પસંદ કર્યું હતું.

દુનિયાનાં આવાં તમામ શ્રી-પુરુષોને શુભેરણાઓ જેમનામાં એક વાત સમાન છે, સ્પેલબાઇન્ડરે કદચું- અતિશય સહનશક્તિ અને દરેકે તેને મહાનતામાં પરિવર્તિત કરી હતી કારણ કે તેમણે પોતાના સંજોગોનો ઉપયોગ જાતને સંભાળી લેવામાં, શુદ્ધીકરણમાં અને પોતાને ઊંચે ઉઠાવવા માટે કર્યો.

આ પછી સ્પેલબાઇન્ડરે તેમના જોકેટમાંથી એક લન્ઝિંગ મોડલ કાઢયું, છેલ્લું, જે બંને શિષ્યો શીખવા જરૂર રદ્દયા હતા. તેનું નામ હીરોઇક દ્યુમન સર્કલ હતું. તે આવું દેખાતું હતું, -

હીરોઇક દ્યુમન સર્કલ

સ્પેલબાઇન્ડરે કદચું, આ એ સદગુણો છે જેને, દુનિયા બદલવા માગતા અને હીરો બનવા માટે આપણે તમામે કેળવવા જોઈએ.

નેતૃત્વ લેવું એ આપણા તમામના હાથની વાત છે. આપણે તમામ, બલે આપણે ગમે ત્યાં રહેતા હોઈએ, ગમે તે કરતા હોઈએ, ભૂતકાળમાં આપણી સાથે ગમે તે થયું હોય અને આપણે ગમે તે અનુભવોમાંથી પસાર થયા હોઈએ, આપણે ટીકાઓને ભૂલી જવી જોઈએ, નફરતની સાંકળોને તોડી નાખવી જોઈએ અને આપણને ઉદાસીનતા અને ગુલામીમાં જકડી રાખતી દીવાલોને તોડી નાખવી જોઈએ. આપણે તમામ લોકોએ સવારે પ વાગ્યે જાગવું જોઈએ — હા, સવારે પાંચ વાગ્યે — અને આપણામાંની મહાન પ્રતિભાને ખીલવવા માટે, આપણી કુશળતાઓને વિકસાવવા માટે, આપણા ચાર્ટિટ્ર્યને ઉદાત બનાવવા અને આપણી ભાવનાઓને ઊંચે લઈ જવા માટે આપણાથી બનતું બધું કરવું જોઈએ.

સ્પેલબાઇન્ડરે વધુમાં કદયું- આપણે આપણી અંગત જેલમાંથી છૂટવું જોઈએ, જે આપણી ભવ્યતાને કેદ કરે છે અને આપણી ખાનદાનીને ગુલામીમાં જકડે છે. પ્લીઝ, યાદ રાખજો કે કુદરતી શક્તિઓની અવગણના એ શ્રાપ અને દુખનું કારણ બને છે.

સ્પેલબાઇન્ડર અટક્યા અને ઉદ્યોગકાર અને કલાકારને કદયું, હવે તમારો વારો.

હીરોઈક દયુમન સર્કલ ફ્રેમવર્કને એક નાનકડા ટેબલ પર મૂકવામાં આવ્યું હતું. તેને ટેબલની બરાબર મદયમાં ગોઠવીને સ્પેલબાઇન્ડરે ધનિક, ગાઇડ અને બંને શિષ્યોને ટેબલની ફરતે એકબીજાના હાથ પકડીને ઊભા રહેવા સૂચના આપી હતી.

હા, બલે આપણે ગમે તેટલો સંઘર્ષ વેઠવો પડે કે ગમે તેટલા વિરોધ સહન કરવા પડે. ગમે તેટલી વાર આપણું અપમાન, હુમલા થાય. આપણે ટકી રહેવું પડશે. સતત ટકી રહેવું પડશે. આપણે મજબૂત રહેવું પડશે. આપણે આપણા તેજસ્વી સ્વભાવ સાથે રહેવું પડશે. આપણા સાર્વભૌમને વિસ્તારવું પડશે. આખી દુનિયા આપણી વિરુદ્ધ છે એવું લાગે તોપણ. આ જ ખરેખર આપણને માનવ બનાવે છે. જો પ્રકાશ અંધકારની આરપાર ન નીકળે તોપણ, તમારી સ્વતંત્રતા માટે ચાલવાનું ચાલુ રાખો. આપણા માટે જે શ્રેષ્ઠ છે તેને આદર્શ બનાવો. આપણામાંના મોટાભાગના માટે કૃપા-ક્ષમાનો દાખલો બેસાડો. આપણા બધા માટે સારો પ્રેમ દર્શાવો.

આ ક્ષણ તમારી છે. સ્પેલબાઇન્ડરે કદયું.

આ ક્ષણ એટલે? કલાકારે નવાઈથી પૂછ્યું.

યાત્રાધામો પર જવા માટેની. સ્પેલબાઇન્ડરે કદયું.

કયા સ્થળે, કયાં યાત્રાધામો? ઉદ્યોગકારે પૂછ્યું.

સ્પેલબાઇન્ડરે કદયું, એવા સ્થળે જેને વારસો કહે છે. ઘણા બધા લોકો અહીં યાત્રાજીઓ છે, તેમની કીમતી સવારના ક્ષણિક સમય માટે, તેઓ માને છે કે એ શરીર

જે કામ માટે વિકસાન્યું છે તે એ છે કે તેઓ જ્યારે મૃત્યુ પામશે ત્યારે છોડી જવાના છે. ટૂંકા મદ્યાંતર માટે, જ્યારે તેઓ વિચલિત થાય છે ત્યારે તેઓ પોતાની નિર્માણશક્તિ પર, તેમની સભ્યતાના સ્તર પર, તેમના પ્રભાવની ઊંડાઈ પર મનન કરે છે. નાના કાર્યકાળ માટે, વ્યસ્તતાનો ખળખળાટ તેમને નિયોગી નાખે તે પહેલાં તેઓ એ ચિંતન કરવા રોકાય છે કે તેઓ કેવું સરસ અને બીજાને મદદરૂપ જીવન તેઓ જીવ્યા હતા. તેઓ આ ક્ષેત્રના માત્ર મુલાકાતીઓ છે.

મિ. રિલેએ પોતાના હાથ ઊંચા કર્યા અને ગણગાણતા હોય તેમ કદયું- હું મારા જીવનને ચાહું છું. હું વધુ સારં નેતૃત્વ આપીશ, હું વધુ સારં યોગદાન આપીશ અને હું મારી જાતને વધુ પરેરણાદારી મનુષ્ય બનાવીશ.

રૂપેલબાઇન્ડરે પુનઃ શરૂ કર્યું, માનવતાના પ્રતિષ્ઠિત મહાનુભાવો, આ વારસાના નાગરિકો અને આજીવન રહેવાસીઓ હતા, આ તેમનું વતન હતું અને તેમણે તેમને છેવટે પરસિદ્ધ આપી હતી. આ શક્તિશાળી મિશને તેમની બિંદગીનું નિર્માણ કર્યું હતું, જે તેમને તેમના કરતાં મોટું અસ્તિત્વ આપતું હતું. જ્યારે તેઓ મૃત્યુ પામ્યા અને આપણું જગત છોડી ગયા ત્યારે તે તેમને મળ્યું તેના કરતાં શ્રેષ્ઠ છોડી ગયા હતા.

ધનિકે કદયું, આપણે બધા એકરૂપાયરી ડેટ સાથે આવ્યા છીએ, કોઈને ખબર નથી કે આપણે કેટલું જીવીશું.
સાચું. ઉદ્યોગકારે સહમતી આપી.

રૂપેલબાઇન્ડરે જાહેર કર્યું, આજે, અને આ કણ ઉત્કૃષ્ટ, સર્જનાત્મક, પ્રામાણિક નિર્માણકાર, યોગ્ય અને ઘણાને સેવા આપવા માટે તમારી પ્રતિબદ્ધતાને પાત્ર છે, અને જરૂરી છે. તમારી કુશળતાને મોકૂફ ન રાખો. તમારી પ્રાથમિક શક્તિઓનો પ્રતિકાર કરવાનું હવેથી બંધ. ભય, અસ્વીકારનો ડર, શંકા અને નિરાશારૂપી પડછાયાઓને તમારાથી દૂર કરો. આ તમારો સમય છે અને હવે તમારો દિવસ છે: છલાંગ લગાવવાનો, તમારા મૂળ માર્ગ પર, મહાન લોકો ચાલ્યા છે તે માર્ગ પર ચાલવાનો સમય છે અને સાચા ગુરુઓ, ઉર્ચય ગુણવાનો, અને આધારભૂત હીરોના વિશ્વમાં પ્રવેશવાનો આ સમય છે.

બીજા લોકોને તમારી જીવનપદ્ધતિ દ્વારા દોરવણી આપો. દોરવણી આપવી એટલે તમારા મુશ્કેલ સમયની આગમાંથી પસાર થઈને ઉદારતા સુધી પહોંચાયું. આગેવાની લેવી એટલે તમારા જીવનના મુશ્કેલ તબક્કામાં કોઈ પણ પ્રકારની મદ્યસ્થીને નકારવી. એ છે જે તમારા સન્માનની ઉજ્જવળ ઉજવણીમાં છે જે તમારો જન્મસિદ્ધ અધિકાર છે. નેતાગીરી એ છે કે તમારા ભયને વિજયમાં અને તમામ દુષ્ણોને હીરોઇઝમમાં ફેરવે છે અને સૌથી વધુ મહિંતવનું- દોરવણી આપવી એ એ છે કે આપણા આ નાનકડા વિશ્વ માટે

એક મહિનાન તાકાત બનવું. આજે, તમે આ મહિનાન પદ્ધતિને તમારી મનોશક્તિ વિકસિત કરવા માટે સ્વીકારશો જેના દ્વારા તમે તમારા બાકીના જીવનને જીવશો.

ધનિકે કદચું – અથવા, આવતી કાલથી શરૂ કરશો.

સવારે ૫ વાગ્યાથી શરૂઆત. બધાએ એકસાથે કદચું. તમારી સવારના માલિક બનો, તમારા જીવનને ઊંચે લઈ જાવ.

JOIN TELEGRAM CHANNEL

@GUJARTIBOOKZ

ઉપસંહાર

પાંચ વર્ષ પછી

રોબન આઇલેન્ડના સત્ર પછી થોડા દિવસ બાદ, ધનિક અવસાન પામ્યા હતા.

રોમના હિસ્ટોરિક સેન્ટરસિથત તેમના નાનકડા એપાર્ટમેન્ટમાં તેઓ શાંતિથી ચિરનિદ્રામાં પોઠી ગયા હતા. તે સમયે તેમની પુત્રી અને સ્પેલબાઇન્ડર તેમની પાસે જ હતાં.

ધનિક, એક સારવાર ન થઈ શકે તેવા રોગથી ગરસ્ત હતા જેના વિશે તેમણે કોઈને કદયું ન હતું, સિવાય કે સ્પેલબાઇન્ડર. કારણ કે તેઓ તેમના ખાસ મિત્ર હતાં.

તમે એ જાણીને ખુશ થશો કે, તેમના છેલ્લા દિવસો દરમિયાન તેમણે તેમની તમામ સંપત્તિ, વ્યવસાય દાનમાં આપી દીધાં હતાં.

મિ. રિલેએ તેમનું મોરિશિયસનું દરિયાકાંઠાનું કમ્પાઉન્ડ ઉદ્યોગકાર અને કલાકારને આપી દીધું હતું કારણો કે તેઓ જાણતા હતા કે તે તેમને કેટલું પસંદ હતું.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકારનું તે પછી શું થયું તે મને કહેવા દો, તમે તે જાણવા આતુર હશો.

ઉદ્યોગકાર એક અસાધારણ સંપત્તિવાન ભહિલા બન્યાં હતાં. તેમણે સ્થાપેલી કંપની એક આદર્શ એન્ટરપ્રાઇઝ બની ચૂકી હતી. તેમણે પોતાના ભૂતકાળની દુખદ ઘટનાઓને ભુલાવી દીધી હતી જેણે તેમને વર્ષો સુધી ડરાવ્યાં હતાં અને તેઓ હવે જુવનને સંપૂર્ણ પ્રેમ કરતાં હતાં. કલાકાર પતિ સાથેનો સમય શ્રેષ્ઠ પસાર થઈ રહ્યો હતો. તેઓ હજુ સખત પરિશ્રમ કરતા હતા, પણ તેમના રજાના દિવસોનો પણ સંપૂર્ણ આનંદ લેતા હતા. તેમણે પોતાની ચોથી મેરેથોન પૂર્ણ કરી હતી. તેમણે ગાર્ડનિંગનો શોખ વિકસાન્યો હતો. સાથે જ દર મંગળવારે રાત્રે ઘરવિહોણા લોકો માટેના એક શેફ્ટરમાં સેવા આપવી શરૂ કરી હતી. તેમને હવે દુનંખયી શક્તિઅંગો, કીર્તિ અને ભાગ્યની કોઈ ચિંતા ન હતી. જોકે, હવે આ તમામ વસ્તુઓ તેમની પાસે હતાં.

તમને જાણીને આશ્ર્ય થશો કે કલાકાર તેમના ક્ષેત્રના સૌથી સફળ કલાકાર બન્યા હતા. કામમાં ટીલાશ સેવવાની તેમની આદત સંપૂર્ણ રીતે છૂટી ગઈ હતી અને તેઓ તેમની કળાના નિષ્ણાત અને શ્રેષ્ઠ પતિનું બિરુદ્ધ પામ્યા હતા. તેઓ તેમની પતની સાથે બે મેરેથોન દોડ્યા હતા અને હવે તેઓ વેગન બની ગયા હતા. તેઓ હવે બુધવારે રાત્રે યોડલિંગના વર્ગોમાં જવા લાગ્યા હતા.

આ યુગાલને એક હેંડસમ અને એકદમ બુદ્ધિશાળી બાળક છે, જેનું નામ તેમણે સ્ટોન રાખ્યું છે.

ઉદ્યોગકાર અને કલાકાર હજુ પણ ૫ એ.એમ. કલબના સર્જ્યો છે. સૂર્યાદય પહેલાં જ તેઓ ૨૦/૨૦/૨૦ મેથડને અનુસરે છે. મિ. રિલેએ શિખવાડેલી તમામ તાલીમનો તેઓ દરરોજ અભ્યાસ કરે છે. સાથે તેમણે તેમના ગુરુને આ પદ્ધતિ વધુ ને વધુ લોકોને શિખવાડવા માટે જે વચન આપ્યું હતું તે નિભાવી રદ્દ્યા છે.

અને સ્પેલબાઇન્ડર! તે હજુ જીવંત છે. ઘણી રીતે, તે વધુ ને વધુ મજબૂત બની રદ્દ્યા છે. તેઓ ટોકિયો આસપાસ રહે છે પણ મોટાભાગનું જીવન દુનિયાભરના સ્ટેજ પર, સ્ટેડિયમોમાં, એરોપ્લેનમાં, હોટલોની રૂમમાં વિતાવે છે.

તેમને હજુ પણ ફિશિંગ ગમે છે.

છીરો જેવા સાહસમાં હવે આગળ શું કરશો?

આ પુસ્તકના સમાપન સાથે 5 એ.એમ. કલબમાં તમારા પોતાના પ્રવાસની શરૂઆત છે. વહેલી પરોટે ઊઠવાની ટેવને આજુવન જાળવી રાખવા તેમજ તમારા વહેલી પરોટના રૂટિનમાં 20/20/20 ફોર્મ્યુલાનો અમલ કરીને વૈશ્વિક કક્ષાનાં પરિણામ મેળવી શકો તે માટે રોબિન શર્માએ તમારા માટે પદ્ધતિ અને સુવિધા વિકસાવી છે, જે અહીં સંપૂર્ણ નિશુલ્ક ઉપલબ્ધ છે:

5 એ.એમ. આદત કેળવવા સહાય

એક નોંધપાત્ર એપ, જેની મદદથી તમે આગામી દ્વદ્દ દિવસની તમારી પ્રગતિ ઉપર દેખરેખ રાખી શકો જેથી વહેલી સવારે ઊઠવાની પ્રક્રિયા આદત બની જાય. તમે અત્યાર સુધી જે કંઈ શીખયા છો તેને પદ્ધતિસરના માળખામાં સામેલ કરવા માટેની સંપૂર્ણ વર્કશીટ ઉપલબ્ધ થશે, સંગીતની યાદી ઉપલબ્ધ થશે જેથી તમારો આત્મવિશ્વાસ જાગે તેમજ સહાય માટેની એક એવી વ્યવસ્થા તમને ઉપલબ્ધ થશે જે તમને 5 એ.એમ. કલબના અન્ય સભ્યોની સાથે જોડી આપે.

5 એ.એમ. કલબનો પડકાર

તમને બે મહિનાની તાલીમ સામગ્રીના વીડિયો ઉપલબ્ધ થશે, જેમાં રોબિન શર્મા તરફથી પ્રોત્સાહન અને પ્રેરણાત્મક વાતો તમને પ્રતિબદ્ધ રહેવા માટે ઉત્સાહ અને બળ પ્રદાન કરશે. પરિણામે વહેલી સવારે ઊઠનાર અન્ય લોકોની જેમ વિજયની તમારી સંભાવનાઓ પણ વિસ્તારશે.

5 એ.એમ. કલબ માટે મેડિટેશન પદ્ધતિ

તમારી સવાર શાંતિ, એકાગ્રતા અને હકારાતમક રીતે શરૂ થાય તેમાં મદદરૂપ થવા રોબિન શર્માએ કાળજીપૂર્વક અને ઝીણાવટપૂર્વક મેડિટેશન માટેની માર્ગદર્શિકા તૈયાર કરી છે, જેનો દરરોજ સવારે ઉપયોગ કરીને તમે તમારા માઇનડસેટને વિસ્તારી શકો, તમારા હાર્ટસેટને શુદ્ધ કરી શકો, તમારા હેલ્થસેટને મજબૂત કરી શકો તેમજ તમારા સોલસેટને ઉજ્જ્વલ સ્તરે લઈ જઈ શકો.

રહસ્યમય છેલ્લું પ્રકરણ

એક દિવસ વહેલી પરોટની ઊર્જાથી પ્રભાવિત થઈને લેખકે આ પુસ્તકનું એક વૈકલ્પિક (તથા અત્યંત અણાય્યુ) છેલ્લું પ્રકરણ લખ્યું છે. તે રસાપદ, આકર્ષક તેમજ અત્યંત નાટ્યાત્મક છે.

આ તમામ સુંદર અને મૂલ્યવાન સ્ટોર નિશુલ્ક મેળવવા લોગોન કરો:

robinsharma.com/The5AMClub

@GUARANTIBOOKZ
JOIN TELEGRAM CHANNEL

રોબિન શર્માનાં તમામ બેસ્ટ સેલર પુસ્તકો વાંચીને તમારા પોતાના વિકાસને બળ આપો

શું તમે કચારેય એ બાબતની નોંધી છે કે તમે જે લોકોને મળ્યા હોવ તેમાંથી સૌથી વિચારશીલ, ઉમદા, સફળ તથા ઉદાર લોકોમાં કઈ બાબત સૌથી સમાન હોય છે? એ બાબત એ છે કે તેઓ ખૂબ વાંચતા હોય છે.

તમે શિખર ઉપર હોવ કે પછી કારકિર્દીની શરૂઆત કરી રહ્યા હોવ, પણ વાચન જ એવી શ્રેષ્ઠ બાબત છે જે વ્યક્તિને ઉમદા બનાવે છે.

તેથી જ અહીં લેખકના તમામ આંતરરાષ્ટ્રીય જ્યાતિપ્રાપ્ત પુસ્તકોની સંપૂર્ણ ચાદી આપવામાં આવી છે જેની મદદથી તમે ઉત્પાદકતા (સર્જનાત્મકતા) વધારી શકો, કુશળતા લાવી શકો તેમજ સુંદર જીવન જીવી શકો અને એ રીતે ઇતિહાસમાં તમારં પોતાનું પ્રદાન આપી શકો.

- [ ] The 5 AM Club
- [ ] The Monk Who Sold His Ferrari
- [ ] The Greatness Guide
- [ ] The Greatness Guide, Book 2
- [ ] The Leader Who Had No Title
- [ ] Who Will Cry When You Die?
- [ ] Leadership Wisdom from The Monk Who Sold His Ferrari
- [ ] Family Wisdom from The Monk Who Sold His Ferrari
- [ ] Discover Your Destiny with The Monk Who Sold His Ferrari
- [ ] The Secret Letters of The Monk Who Sold His Ferrari
- [ ] The Mastery Manual
- [ ] The Little Black Book for Stunning Success
- [ ] The Saint, the Surfer, and the CEO

લેખક વિશે

રોબિન શર્મા વૈશ્વિક સન્માન પ્રાપ્ત માનવતાવાદી છે અને એક એવા બિન-નફાકારક ઔદ્યોગિક સાહસના સ્થાપક છે જે જરૂરિયાતમંદ બાળકોને વધુ સારં જીવન જીવવામાં મદદરૂપ થાય છે.

વિશ્વના ટોચના નેતૃત્વ નિષ્ણાત તરીકે વ્યાપક રીતે સ્વિફ્ટિ પામનાર અને નવો રસ્તો કંડારનાર આ વિશિષ્ટ વ્યક્તિના કલાયન્ટમાં અનેક ફોર્યુન-૧૦૦ કંપનીઓ, સુપરસિઝ અભજોપતિઓ, વ્યવસાચી સ્પોર્ટ્સ સુપરસ્ટારો, સંગીતના ટોચના નિષ્ણાતો તેમજ કેટલાય રાજીવી પરિવારના સભ્યોનો સમાવેશ થાય છે.

નાસા, માઇક્રોસૉફ્ટ, નાઇકી, જીઈ, ફેડેક્સ, એચીપી, સ્ટારબક્સ, ઓરેકલ, ચેલ ચુનિવર્સિટી, આઇબીઓમ વોટસન તથા ચંગ પ્રેસિડન્ટ્સ ઓર્ગનાઇઝેશન જેવી વિશ્વની પ્રતિષ્ઠિત સંસ્થાઓ તેમજ સંગઠનોએ પોતાના કર્મચારીઓની ક્ષમતામાં અસાધારણ વધારો કરવા માટે રોબિન શર્માની મદદ લીધેલી છે.

વિશ્વમાં હાલ મુખ્ય વક્તાઓ તરીકે જે લોકોની ખૂબ માંગ છે તેમાં તેમનો સમાવેશ થાય છે. તમારી આગામી કોન્ફરન્સમાં તેમને નિમત્તણ આપવા તેઓ ઉપલબ્ધ હશે કે નહીં તેની તપાસ કરવા robinsharma.com/speaking વેબસાઈટની મુલાકાત લો.

લેખકનાં નંબર ૧ બેસ્ટસેલર પુસ્તકો જેવા કે, ધ મોન્ક હુ સોફ હીજ ફેરારી, ધ ગ્રેટનેસ ગાઇડ તથા ધ લીડર હુ હેડ નો ટાઇટલ – ની ૬૨ કરતાં વધુ ભાષામાં લાખો નકલો વેચાઈ છે, જેને કારણે તેમની ગણના વર્તમાન સમયમાં સૌથી વધુ વંચાતા હ્યાત લેખકોમાં થાય છે.

Table of Contents

૫ એ.એમ. કલબ

૧. જોખમી પગલું

૨. સુવિખ્યાત બનવા માટેની દૈનિક ફિલોસોફી

૩. અજાણી વ્યક્તિ સાથે આક્રિચ્યુનક મુલાકાત

૪. સમાધાનકારી વલણનો અસ્વીકાર

૫. પ્રભાતના પર્યોગનું જોખમી સાહસ

૬. ઉત્પાદકતા, કલા અને અજેયતાની ઉડાન

૭. સ્વર્ગ જેવા વાતાવરણમાં પરિવર્તનની તૈયારી

૮. ૫ એ.એમ. પદ્ધતિ: વેશ્યિક અગ્રણીઓની પ્રભાત

૯. મહાનતી વ્યક્તત કરવાની પદ્ધતિ

૧૦. ઇતિહાસ રચનારની ચાર મુખ્ય બાબત

૧૧. જીવનચકરનાં મોજાં ઉપર સવારી

૧૨. ૫ એ.એમ. કલબનું સંશોધન: આદત કેળવી શકાય છે

૧૩. ૨૦/૨૦/૨૦ ફોર્મ્યુલાનો ૫ એ.એમ. કલબ દ્વારા અભ્યાસ

૧૪. ઊંઘની આવશ્યકતા અંગે ૫ એ.એમ. કલબનું આકલન

૧૫. આજીવન પ્રતિભાશાળી રહેવાની ૧૦ રીત અંગે ૫ એ.એમ. કલબનું માર્ગદર્શન

૧૬. ૫ એ.એમ. કલબ ઉર્ય કાર્યક્રમતાની બેવડી પદ્ધતિ અપનાવે છે

૧૭. ૫ એ.એમ. કલબના સભ્યો તેમના જીવનના હીરો બને છે

ઉપસંહાર : પાંચ વર્ષ પછી